BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

BULETINUL OFICIAL AL PATRIARHIEI ROMÂNE

SARBĂTORIREA I. P. S. PATRIARH JUSTINIAN

CU PRILEJUL ÎMPLINIRII A 50 ANI

ANUL LXIX

1-2

IANUARIE - FEBRUARIE 1951

EDITURA INSTITUTULUI BIBLIC ŞI DE MISIUNE ORTODOXĂ

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

BULETINUL OFICIAL AL PATRIARHIEI ROMÂNE

APARE LUNAR / ABONAMENTUL 350 LEI ANUAL

EDITURA INSTITUTULUI BIBLIC ŞI DE MISIUNE ORTODOXĂ

COMITETUL DE REDACŢIE

I. P. S. Patriarh JUSTINIAN . . . . . Preşedinte
P. C. Preot D. STANCU, ... Redactor responsabil
P. C. Preot CONST. NONEA . . . . . Membru
P. C. Preot N. GEANGALĂU, ... Membru
P. C. Preot I. BRĂTAN, ... Membru
P. C. Preot Dr. G. COTOŞMAN . . . . . Membru
D-l AL. CERNA-RĂDULESCU . . . . . Secretar de redacţie

COLABORATORI

Inalt Prea Sfinţiţii Mitropoliţi şi Arhiepiscopi şi Prea Sfinţiţii Episcopi;
Prea Cucernicii Profesori dela Institutele Teologice Universitare,
Seminariile Monahale şi Şcoalele de Cântăreţi;
Prea Cucernicii Consilieri administrativi, protopopi, preoţi, etc.

CUPRINSUL

	PAGINA
Sărbătorirea I. P. S. Patriarh Justinian	5
Schimb de felicitări cu prilejul Sărbătorilor	15
Indrumări şi îndemnuri pentru preoţii cursişti, de I. P. S. Firmilian şi P. S. Theoctist	33
Sfinţirea Catedralei din Constanţa, de Pr. N. Cazacu . . .	41
O pioasă comemorare a Bisericii Armeano-Gregoriană . . .	51
Legăturile cu Bisericile Ortodoxe	56

PATRIARHIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL BIBLIC ŞI DE MISIUNE ORTODOXĂ

IUV. 241
BIBLIOTECA MITROPOLIEI [illegible]
P I - 4

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

BULETINUL OFICIAL AL PĂTRIARHIEI ROMÂNE

ANUL
LXIX
1951

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA:
BUCUREŞTI, STR. ANTIM, Nr. 29

COMITETUL DE REDACȚIE

PREȘEDINTE:

I. P. S. JUSTINIAN, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române.

REDACTOR RESPONSABIL:

P. C. Preot D. STANCU, consilier administrativ al Patriarhiei Române.

MEMBRII:

P. C. Preot CONSTANTIN NONEA, consilier administrativ al Mitropoliei Moldovei.

P. C. Preot N. GEANGALĂU, consilier administrativ al Mitropoliei Ardealului.

P. C. Preot ILIE BRĂTAN, consilier administrativ al Mitropoliei Olteniei.

P. C. Preot Dr. G. COTOȘMAN, consilier administrativ al Mitropoliei Banatului.

SECRETAR DE REDACȚIE:

Dl. AL. CERNA-RĂDULESCU, consilier de presă al Patriarhiei Române.

Întru mulți și fericiți ani
Inalt Prea Sfințite Stăpâne!

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

BULETINUL OFICIAL AL PATRIARHIEI ROMÂNE

Nr. 1-2 IANUARIE = FEBRUARIE 1951

SĂRBĂTORIREA I. P. S. PATRIARH JUSTINIAN

CU PRILEJUL IMPLINIRII A 50 DE ANI

Preoțimea din Capitală a ținut să aducă Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian respectuosul ei omagiu, cu prilejul celei de a 50 aniversare a Inalt Prea Sfinției Sale. De aceea, în ziua de 22 Februarie a. c., s'au adunat în Catedrala Patriarhală, PP. SS. Episcopi Antim și Theoctist, vicarii Sfintei Patriarhii, Consilierii patriarhali și ai Arhiepiscopiei Bucureștilor, profesorii Institutului Teologic din București, protopopii și preoții Capitalei și numeroși preoți aflați la cursurile misionare. Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian se afla în ziua aceea în satul său natal, pentru a-și pleca genunchii înaintea mormintelor părinților I. P. S. Sale.

P. S. Episcop Antim, înconjurat de soborul slujitorilor Catedralei Patriarhale, a săvârșit o sfântă slujbă, înălțând rugăciuni de mulțumire căire Dumnezeu, pentru harul pe care l-a pogorît peste strădaniile Inalt Prea Sfințitului nostru Patriarh, închinate Bisericii Ortodoxe a lui Hristos.

La sfârșitul slujbei, P. S. Episcop Antim, vicarul Patriarhiei Române, a rostit următoarea cuvântare:

Prea Sfințite Episcop,
Prea Cucernici Părinți,
Onorată asistență,

Se împlinesc astăzi 50 ani de viață a Prea Fericitului nostru Patriarh Justinian. Odată cu aceasta Cârmaciul nostru sufletesc se împodobește cu un pătrar de veac de activitate în slujba Bisericii lui Hristos.

Este un prilej pentru noi de a face un sărbătoresc popas, spre a da expresie sentimentelor noastre de bucurie și recunoștință pentru înfăptuirile sale mărețe în folosul Bisericii și a poporului său.

Pentru a înțelege cu temei personalitatea Intâistătătorului nostru, e bine să privim mai în adânc la desfășurarea vieții sale. Primii săi 23 ani de viață sunt ani de formare și pregătire în vederea apostolatului, iar a doua etapă a vieții de 27 ani este alcătuită din luptă și biruințe sub semnul Crucii.

Fiu de țăran după tată, iar după mamă se trage dintr'o veche familie de preoți, legați de popor. Este născut în 1901, la 22 Februarie, în Cermegeștii Vâlcii.

Unul din strămoşii săi, Preotul Dumitraşcu din Dejoi, a dat tribut de sânge, fiind spânzurat în faţa bisericii în ziua de Paşti, pentrucă a organizat pe valea Oltului rezistenţă împotriva ienicerilor, care jefuiau pe creştini.

In vremea răscoalei lui Tudor Vladimirescu, alt strămoş al său, tot preot în Dejoi, descendent din familia Dumitraşcu, îl aflăm înrolat în fruntea panduriloi de pe valea Cernei.

După dorinţa mamei sale care ii simţise chemarea pentru preoţie tânărul Ioan Marina a fost dat să înveţe carte la Seminarul din Râmnicul Vâlcea.

Absolvind seminarul printre cei dintâi elevi, în 1923, este numit învăţător, iar peste un an se face preot în Băbeni Vâlcea. Aici împleteşte multă vreme munca de slujitor al Altarului cu aceea de dascăl al satului. In acest timp, însetat de dorinţa de învăţătură mai înaltă, urmează cursurile facultăţii de teologie din Bucureşti, pe care o termină în 1929.

Râvna şi energia, cu care lucra pe terenul bisericesc, ies în lumină şi se impun atenţiei celor din afară. Apreciind pregătirea sa şi calităţile sale de bun organizator, P. S. Episcop Vartolomeu îl numeşte, în 1932, director al Seminarului teologic şi preot al Catedralei din Râmnicu-Vâlcea, iar mai apoi preot la Biserica Sf. Gheorghe din acel oraş. Odată venit în centrul bisericesc al Olteniei, în faţa preotului Ion Marina se deschid noui şi largi perspective de activitate, care în curând îl situează în primele rânduri ale clerului din întreaga ţară.

Râmnicu Vâlcea devine bastionul activităţii sale mult variată pe teren bisericesc şi obştesc, vreme de peste 12 ani.

Ca director, conduce seminarul cu iscusinţă şi lasă urme neşterse în inimile elevilor. Ca preot de enorie, dă un suflu de viaţă nouă bisericii Sf. Gheorghe, pe care o repară şi o înzestrează cu multă străduinie şi face din această parohie un centru model de activitate spirituală şi samariteană.

In afară de aceasta, energia sa tumultoasă se împarte cu dărnicie în diverse ramuri de activitate culturală şi economică în interes obştesc. In bănci populare, cooperative, asociaţii preoţeşti locale sau pe ţară, preotul Ioan Marina e în frunte. Prin societatea cooperatistă «Ajutorul» face ca preoţimea să colaboreze cu învăţătorii din ţinutul Vâlcea cu rezultate strălucitoare.

Deasemenea, el se distinge ca mânuitor de seamă al cuvântului şi al condeiului, prin predicile şi conferinţele ţinute şi prin activitatea publicistică.

Răposatul Mitropolit Irineu al Moldovei, în timpul retragerii sale din 1944 la Râmnicu Vâlcea, în perioada războiului, a cunoscut activitatea şi calităţile preotului Ion Marina şi l-a chemat în postul de Arhiereu vicar al Mitropoliei Iaşilor.

Rămas văduv, prin decesul soţiei încă din 1935, preotul Ion Marina adesea îşi îndrepta cugetul şi uneori paşii spre Mânăstirea Frăsinei şi alte sfinte locaşuri, în care vieţuitorii cunoşteau mângăierile singurătăţii şi ale rugăciunii.

I-a fost însă dat ca monahismul să-l primească în Mânăstirea Cetăţuia de lângă Iaşi, în vara anului 1945, primind noul nume de Justinian.

După aceasta a fost hirotonisit Arhiereu, în Catedrala Metropolitană din Iași. La aceste momente însemnate, la care mi-a fost dat să iau parte și eu, s'a remarcat participarea în mare număr a prietenilor și colaboratorilor săi vâlceni, ca prinos de recunoștință pentru activitatea sa rodnică ce se încheiase acolo, pentru ca apoi această activitate să reînceapă încă cu mai multă amploare în extremitatea de răsărit a țării.

La venirea Arhiereului Justinian Vasluianu la Iași, situația Mitropoliei Moldovei era dezastroasă, Iașii — o ruină, bisericile în paragină, iar preoțimea desorientată. Moldova întreagă sângera de pe urmele războiului hitlerist. Orfanii alergau pe toate drumurile. Sărăcia și bolile adăogau la victimile războiului numeroase alte victime.

Avea însă dreptate bătrânul Mitropolit Irineu, când, stăruind a i se da ca nou Vicar Arhiereul Justinian, îl caracterizează că este: «singurul om pe care-l socotesc capabil să facă față situației în care se găsește Sf. Mitropolie a Moldovei». Prea Sfinția Sa întrece chiar speranțele ce i s'au pus pe seamă.

Spirit organizator și plin de inițiativă, gospodar neîntrecut, Arhiereul Justinian Vasluianul, curând după venirea sa în Moldova, pune ordine în treburile Mitropoliei, aleargă peste tot, reorganizează și după cuvântul apostolului Pavel: mustră, ceartă, îndeamnă, face lucrul Evanghelistului. Mai presus de toate, s'a ocupat de vindecarea rănilor războiului și de ajutorarea copiilor orfani, pentru care moldovenii i-au dat numele de «Părintele orfanilor».

După doi ani de rodnică activitate ca Arhiereu-Vicar, în urma încetării din viață a Mitropolitului Irineu, scaunul lui Varlaam și al lui Veniamin Costache devenit vacant, din nou a căpătat strălucire prin alegerea I. P. S. Justinian ca Mitropolit al Moldovei. Alegerea s'a petrecut într'o atmosferă de mare entuziasm, în toamna anului 1947. Ca Mitropolit, pe lângă vechile griji, continuă a se ocupa de reorganizarea vieții eparhiale, de reconstrucția Iașilor, de organizarea asitenței sociale, îndeosebi între studenți.

Dar nu rămâne mult la Iași, căci porțile Patriarhiei se deschid. Octogenarul Patriarh Nicodem trece la cele veșnice în primăvara anului 1948, iar în locul său, la 6 Iunie acelaș an, I, P. S. Justinian este așezat în scaunul de Patriarh al României.

De aci înainte viața sa se conjugă cu destinele întregei Biserici. In vârstă de 47 ani, în plină vigoare a puterilor, alesul nostru Patriarh având o mare experiență de conducere, este omul providențial, adus la cârma Bisericii într'un moment crucial.

Dinamic, vigilent, având o privire ageră, căreia nimic nu-i scapă, I. P. S. Sa sesizează problemele în miezul lor. Stărue apoi cu o perseverență neclintită în ceea ce se angajează.

Au urmat aproape trei ani de veghe, de sbucium și de trudă încordată.

Acum, după aproape trei ani de Patriarhat, vedem mai bine drumul nou și realizările spre care a pornit Biserica noastră, sub conducerea Prea Fericitului Patriarh Justinian.

În primul rând, Biserica Ortodoxă Română își alcătuește în Februarie 1949, un nou Statut de organizare, potrivit cu nouile realități ale vieții noui. Viața bisericească de aci înainte se reorganizează după prevederile acestui Statut.

In activitatea pastorală a preoților se constată o înviorare. Preotul este trezit la o viață nouă și devine mai înțelegător al misiunii ce are Biserica în ceasul de față. Spre aceasta s'a ajuns prin îndemnurile neîncetate date, prin pastorale și prin cuvântul P. F. Patriarh și a celorlalți Chiriarhi, dar mai ales prin cursurile de îndrumare misionară și socială a preoților și prin conferințele protopopești care sunt o prelungire a cursurilor.

Insăși pregătirea viitorilor preoți a căpătat altă orientare. Spiritul laic a fost îndepărtat din școlile teologice, care acum sunt strâns legate de Biserică.

Acelaș suflu de înviorare se simte și în mânăstiri care se întorc acum spre viața cenobitică, cu munca și rugăciunea organizată în comun. Trei seminarii monahale pregătesc cadrele necesare în viitor.

O mare izbândă și bucurie a fost pentru Biserica noastră întoarcerea greco-catolicilor din Ardeal, amăgiți de viclenia Romei și alipirea lor la Biserica-Mamă, eveniment petrecut în 1948, pentru care Prea Fericitul Patriarh a depus multe stăruințI și rugăciuni.

Grija sa părintească se îndreaptă și asupra românilor ortodocși din depărtare, expuși rătăcirii între cei de altă credință. Este cazul credincioșilor români din America, ce au rămas de 12 ani fără cârmuire vlădicească. Pentru aceasta în Noembrie 1950 este hirotonisit ca Episcop, preotul Andrei Moldovan.

Alt obiectiv al activității Prea Fericitului Patriarh este strângerea legăturilor cu celelalte Biserici Ortodoxe, în special cu Biserica Pravoslavnică Rusă.

I. P. S. Patriarh Justinian a fost până acum de trei ori în U.R.S.S., ca sol al Bisericii noastre: întâia oară în 1946, ca Arhiereu Vicar la Iași, în delegația ce însoțea pe Patriarhul Nicodim; apoi în 1948, ca Intâistătător al Bisericii Ortodoxe Române la Conferința Panortodoxă dela Moscova; și a treia oară în Mai 1950, cu ocazia încheierei alianței dintre cele două Biserici în lupta pentru pace.

Biserica Rusă a arătat prețuirea sa pentru P. F. Justinian, între altele prin alegerea sa ca membru de onoare al Academiei Teologice din Moscova.

In raport cu celelalte Biserici, se remarcă legături de prietenie, în deosebi cu Patriarhia Bisericii Ortodoxe din Siria. In anul trecut Sanctitatea sa Patriarhul Alexandru al III-lea al Siriei și al întregului Orient, a decorat pe I. P. S. Patriarh Justinian cu ordinul «Sf. Apostoli Petru și Pavel», cea mai înaltă decorație siriană, pentru activitatea sa pe tărâmul bisericesc, îndeosebi pentru revenirea în masă a greco-catolicilor din Ardeal.

In afară de acestea, o deosebită preocupare a I. P. S. Justinian o formează acțiunea bisericească pentru pace. In Iulie 1948, a semnat la Moscova primul apel pentru pace adresat tuturor creștinilor din lume de reprezentanții Bisericilor Ortodoxe, care au participat la conferință. Apoi

în Iunie 1950, stabileşte cu Biserica Ortodoxă Rusă o convenţie de acţiune comună în lupta pentru apărarea păcii.

Biserica noastră a dat o contribuţie însemnată la susţinerea apelului dela Stockholm pentru pace şi în activitatea Comitetului Permanent pentru pace din ţara noastră, precum şi la Congresele ce s'au ţinut la Praga şi Varşovia. Prin această activitate, preoţimea întreagă şi credincioşii noştri au fost treziţi la lupta pentru apărarea păcii.

Tot pe linia activităţii pentru pace şi înfrăţirea naţionalităţilor conlocuitoare, trebuesc văzute consfătuirile şefilor tuturor cultelor din Ţară, prezidate de Prea Fericitul Patriarh Justinian, ce au avut loc în Iunie 1949, şi în Decembrie 1950.

*

Astăzi când sărbătorim a 50-a aniversare a naşterii I. P. S. Patriarh Justinian, salutăm din toată inima aceste înfăptuiri neperitoare ale I. P. S. Sale, dăruite Bisericii Ortodoxe Române.

Se cuvine să luăm pildă de muncă şi perseverenţă dela cel care, mai mult ca noi toţi, întru osteneli şi griji străduieşte pentru binele Bisericii.

Incheind aceste cuvinte ne întrebăm:

«Cu ce cununi de laudă vom încununa pre Ierarhul, pre mângâietorul celor necăjiţi, turnul creştinătăţii, pre folositorul Bisericii şi marele sprijinitor, învăţătorul şi apărătorul cel cald, carele pe toţi cei rău voitori i-a ruşinat?».

Vom face cunună Verhovnicului nostru numai dacă la snopul realizărilor sale vom adăoga faptele noastre.

Să încredinţăm deci pe Prea Fericitul nostru Patriarh Justinian de colaborarea noastră rodnică, precum şi de dragostea şi recunoştinţa noastră pentru tot ce a făcut şi să-i urăm sănătate şi ani îndelungaţi pentru binele Bisericii şi propăşirea Patriei.

In numele Bisericii Ruse din Bucureşti, P. C. Pr. Pavel Statov a spus următoarele:

Prea Sfinţiile Voastre,
Prea Cucernici Părinţi şi
Fraţi, Iubiţi Credincioşi,

Biserica Ortodoxă Rusă din Bucureşti nu poate trece cu vederea sărbătorirea de astăzi a Bisericii Ortodoxe Române, când Intâi Stătătorul ei, Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian împlineşte 50 de ani de viaţă şi trei ani dela data când i s'a încredinţat în mâini, soarta Bisericii Ortodoxe Române, în noile condiţiuni democratice ale Republicii Populare Române.

Biserica Ortodoxă Rusă din Bucureşti, prin mine, reprezentantul ei, salută Biserica Ortodoxă Română şi pe sărbătoritul ei, I. P. S. Patriarh Justinian.

Biserica Rusă nu poate trece cu vederea această solemnitate, pentrucă I. P. S. Patriarh Justinian, ca Intâi Stătător al Bisericii Ortodoxe Române, a acordat întotdeauna o atenţie deosebită bisericii noastre din Bucureşti, o deosebită şi părintească purtare de grije faţă de mine, de clerul nostru şi de întreaga comunitate creştină rusă din Bucureşti.

Și fiind o mică parte din marea Biserică Ortodoxă Rusă, biserica Rusă din București, afaltă sub conducerea I. P. S. Alexei, Patriarhul Moscovei și al întregei Rusii, vede cum se adâncesc raporturile prietenești dintre cele două Biserici Ortodoxe. Aceasta se datorește faptului că I. P. S. Justinian, urmând exemplul predecesorului său, patriarhul Nicodim, care, înainte de a trece în lumea celor drepți a binecuvântat «calea ce duce spre Moscova» nu a precupețit nici un efort, nu s'a lăsat înfrânt de nici o greutate și a reușit să curețe, să lărgească și să netezească această cale spre binele și bucuria atât a Bisericilor cât și ale popoarelor noastre.

Acum când poporul român își zidește o nouă viață, de dreptate și prosperitate, Biserica Ortodoxă Română, condusă de I. P. S. Patriarh Justinian, tinde să îndrepte inimile și gândurile credincioșilor ei spre idealul evanghelic al binelui general, al păcii în toată lumea, al trăirii în pace și frăție cu toate Bisericile Ortodoxe. Un strălucit exemplu al acestor străduanii și realizări îl constitue vizitele reciproce dintre Intâi Stătătorii și reprezentanții Bisericilor Orodoxe, asemenea călătoriei de acum câtva timp, a Inalt Prea Sfințitului Justinian la Moscova, a pelerinajului la Marea Mânăstire Rusă Troițka-Sergheevskaia Lavra, a slujirii împreună cu Inalt Prea Sfințitul Alexei Patriarhul Moscovei și al întregei Rusii și a consfătuirii cu privire la problema participării celor două Biserici la lupta pentru apărarea păcii.

Actul semnat de toți participanții la conferință a întărit colaborarea dintre Biserica Ortodoxă Română pe tărâmul acțiunii comune pentru apărarea păcii, iar conferința ținută a dovedit că ambele Biserici înțeleg la fel problemele ce se pun astăzi ortodoxiei, probleme dintre care unele ne obligă să privim cu sensibilitate mișcările morale, bune în mediul social, iar altele ne cheamă la munca spirituală a câștigării sufletelor omenești pentru Evanghelie, ne chiamă să dăm contribuția noastră la realizarea năzuințelor poporului de a-și creia o viață mai bună, de a urma pe o treaptă socială mai înaltă.

Un protoiereu din Moscova, întâmpinându-l pe I. P. S. Patriarh Justinian în biserica sa a exprimat astfel valoarea călătoriei și activității I. P. S. Patriarh la Moscova:

«In vizita pe care Inalt Prea Sfinția Voastră ne-o faceți, vedem mila Domnului trimisă peste noi, căci în comuniune cu I. P. S. Voastră dobândim posibilitatea să simțim și mai profund rudenia spirituală ce ne leagă de poporul român iubitor de Dumnezeu și să ne unim și mai strâns cu el în afirmarea idealurilor ortodoxiei și în apărarea păcii în toată lumea. Trăind intens această comuniune, noi știm că ea izvorăște din credința noastră în Domnul Iisus Hristos, care ne unește cu dragostea sa atotcuprinzătoare, și ca fii ai dragostei Lui, noi tindem neobosit să fim fii ai păcii, căutăm necontenit să trăim în dragoste, neprihăniți, fără să facem deosebirea între oameni».

La rândul nostru exprimăm toată dragostea și recunoștința noastră Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian, înțeleptul cârmaciu al Bisericii Ortodoxe Române, dorindu-i sănătate și mulți ani de arhipăstorie, să înfă-

rească din ce în ce mai mult raporturile prietenești dintre Bisericile noastre, spre binele întregii Ortodoxii.

P. C. Pr. Ion Irimia, protopopul Raionului Grivița Roșie, a adus omagiul preoțimii din întreaga eparhie, rostind următoarea cuvântare:

Prea Sfinților Episcopi,
Prea cucernici Părinți și Frați,

Viața oamenilor este încrustată în istorie, atunci când înfăptuirile acestora se încadrează pe linia servirii spre mai bine a societății.

Evenimentele mari sunt legate de prezența acestor personalități care, în libertatea lor de acțiune, constată și înfăptuesc ceia ce este necesar.

Astfel că, particularitățile caracterului unei personalități influențează destinul unei instituții și chiar al societății.

Influența unor astfel de oameni se exercită numai atunci când condițiunile sociale permit desfășurarea unei activități pe tărâm obștesc.

In acest caz omul devine o forță socială, care determină anumite raporturi și trece dela potențialitate la actualitate.

In fața unei astfel de personalități ne găsim azi — clerul și poporul ortodox din Republica Populară Română — când sărbătorim cu deosebită bucurie, împlinirea a 50 de ani ai Inalt Prea Sfințitului și Prea Fericitului Patriarh Justinian, Intâiul Stătător al Bisericii Ortodoxe Române.

Firul trăirii acestor 50 de ani din viața Inalt Prea Sfințitului Patriarh, ne dă justificarea adevărului, că astfel de prezențe în cursul evenimentelor bisericești și sociale, sunt adevăruri peste care nu se poate trece. Născut acum 50 de ani, pe plaiurile încântătoare care înalță sufletul atunci când le privești de pe piscul Cotoșmanului, Intâiul Stătător al Bisericii noastre coboară dintr'o familie în trecutul căreia deaproape trei secole stau mărturii de vrednici preoți și buni gospodari. Poate că glasul Protopopului Dumitrașcu și al preotului Dumitrașcu din Dejoi, cel spânzurat de turci în ziua de Paște ca oarecând Patriarhii Constantinopolului, îndeamnă pe fericita mamă din Cermegești, să-și ducă copilul pe drumul învățăturii de carte bisericească.

Seminarul din Râmnicu Vâlcea verifică și certifică râvna acestui viitor apostol al lui Hristos, și credincios unor bune tradiții își face ucenicia vieții ca învățător sătesc, pentru ca apoi, la vârsta de 23 de ani, să primească taina preoției.

Acum începe apostolatul social pe care tânărul preot de atunci avea să-l săvârșească în frica de Dumnezeu și dragoste de popor.

Preoția îi oferă Inaltului sărbătorit de azi, posibilitatea de a desfășura o activitate care după cuvântul creatorului de disciplină — P. S. Vartolomeu — sună astfel: «corect și râvnitor de bine și de progres» iar «urmele pe care le-ai lăsat la numita pepinieră evanghelică — în calitate de director al Seminarului din R. Vâlcea — nu ți se vor putea șterge de nimeni. Ele vor rămâne vii și pilduitoare în istoria acestei instituții divine și în sufletul nostru».

Muncind cu râvnă, construind și reparând biserici, îndrumând spre folosință obștească elementele tinere, dătător de cuvânt duhovnicesc mun-

Credincioşi nedesmînţiţi ai dreptei noastre mărturisiri, osârduitori umili în Biserica lui Hristos, noi rugăm pe Cel Atotputernic să ni-l dăruiască pe I. P. S. Patriarh Justinian «întreg, cinstit, sănătos, îndelungat în zile, drept învăţând cuvântului adevărului». Şi-i urăm, din inimile noastre pline de dragoste fiască: Intru mulţi şi fericiţi ani Inalt Prea Sfinţite şi prea Fericite Stăpâne.

După datina creştinească, au fost depuse la Cabinetul I. P. S. Patriarh frumoase şi alese daruri, oferite de salariaţii Administraţiei Patriarhale, ai Arhiepiscopiei Bucureştilor şi de preoţimea Capitalei. Darurile au fost prezentate de P. C. Pr. Gr. Popescu, dela Biserica Hagiu, care a rostit un caid cuvânt de respectuos omagiu, făcând urări de viaţă îndelungată şi de rodnică păstorire a Inalt Prea Sfinţitului nostru Patriarh Justinian.

Sărbătorirea celei de a 50-a aniversare a Intâi-Stătătorului Bisericii noastre a prilejuit o nouă mărturisire a dragostei de care se bucură Inaltul nostru Păstor, în rândurile slujitorilor şi închinătorilor sfintelor altare ale dreptei credinţe, pentru înţelepciunea cu care cârmuieşte Biserica Ortodoxă Română, pe căile drepte statornicite de Mântuitorul nostru.

SCHIMB DE FELICITĂRI
CU PRILEJUL SĂRBĂTORILOR

I.

După tradiția păstrată de veacuri în Biserica Ortodoxă, Inalt Prea Sfinția Sa Patriarhul Justinian a trimis și anul acesta, cu prilejul Nașterii Domnului și Anului Nou, o scrisoare irenică de felicitare celor șapte Patriarhi ai Bisericilor Ortodoxe din lume, și anume:

1. PREA FERICITULUI ATHENAGORAS, Patriarhul Ecumenic al Constantinopolului.
2. PREA FERICITULUI TIMOTEI, Patriarhul Cetății Sfinte a Ierusalimului și a toată Palestina.
3. PREA FERICITULUI ALEXANDRU III al Antiohiei și al întregului Orient.
4. PREA FERICITULUI HRISTOFOR, Papă și Patriarh al Alexandriei și a toată Africa.
5. PREA FERICITULUI ALEXEI, Patriarhul Moscovei și a toată Rusia.
6. PREA FERICITULUI CALISTRAT, Patriarhul Catolicos a toată Gruzia (Georgia).
7. PREA FERICITULUI VICHENTIE, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Sârbe.

Scrisoarea a avut pentru toți cuprinsul următor:

PREA FERICIREA VOASTRĂ,
PREA IUBITE FRATE INTRU HRISTOS,

Ca în toți anii, și anul acesta, Biserica noastră Ortodoxă își chiamă pe fiii ei să ia parte la bucuria creștinătății pentru nașterea Fiului lui Dumnezeu, îndemnându-i prin imnurile sale neasemănate: «Hristos se naște, măriți-L; Hristos din Ceruri, întâmpinați-L; Hristos pre pământ, înălțați-vă; Cântați Domnului tot pământul și cu veselie lăudați-L popoare, că s'a preamărit!».

Biserica Ortodoxă Română adaugă, plină de bucurie, la laudele întregii creştinătăţi în cinstea Fiului Celui Prea Inalt, Domnului Păcii, cântările şi rugăciunile celor 14 milioane de credincioşi ai săi, 11 mii de preoţi şi aproape 10 mii de călugări şi călugăriţe, care, în miile de biserici şi mânăstiri presărate dealungul şi dealatul ţării noastre, se înalţă către cer, spre a repeta şi amplifica imnul nemuritor al îngerilor: «Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu, şi pe pământ pace, între oameni bunăvoire» (Luca II, 14).

O, minune! «Mare eşti, Doamne, şi minunate sunt lucrurile Tale, şi niciun cuvânt nu este deajuns spre lauda minunilor Tale». Anul acesta, imnul îngerilor răsumă mai puternic ca altădată şi pare repetat la infinit de nişte ecouri minunate, până în laturile cele mai depărtate ale pământului. Omenirea se trezeşte dintr'un somn greu, din somnul vrajbei şi al morţii, pentru a căpăta conştiinţă de menirea ei şi pentru a asculta mai cu luare aminte mesagiul îngeresc: «Pe pământ pace, între oameni bunăvoire».

Popoarele tresaltă de nădejdea cea nouă şi de perspectiva fericită, ce se deschide pentru ele, perspectiva unei păci drepte, generale, care să nu mai fie niciodată turburată de ambiţie, de egoism şi de duhul de stăpânire. Pereţii despărţitori între popoare şi între rase, ridicaţi de ură, mândrie şi ambiţie, ca şi Turnul Babel, n'au putut ajunge până la cer. Ei se dărâmă la sunetele trâmbiţelor păcii, prin care se aud din ce în ce mai limpede apelurile care proclamă hotărîrea tuturor neamurilor de a întări şi apăra pacea şi de a pune războiul în afară de lege.

Nu pot fi cuvinte mai alese şi mai plăcute lui Dumnezeu, care să fie schimbate între oameni, în aceste zile de mare şi dumnezeiesc praznic, decât cuvintele de «pace şi bunăvoire între oameni».

Deaceea şi noi, păstorii sufleteşti ai popoarelor noastre, avem datoria sfântă să ne unim cu toţii şi să ridicăm glasul nostru mai puternic decât al tuturor celorlalţi conducători ai lumii, pentru a vesti «pacea şi bunăvoirea între oameni», fiii aceluiaşi Părinte Ceresc, ca sf trăiască între ei ca fraţii şi nu ca duşmanii.

Vă urăm, dar, din toată inima, ca pacea şi harul Domnului Iisus Hristos să fie cu Prea Fericirea Voastră, cu Biserica, clerul şi iubiţii Voştri credincioşi, pentru ca, în anul care vine, toate ţările pământului să poată cânta liber: «Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu şi pre pământ pace, între oameni bunăvoire!» (Luca II, 14).

Al Prea Fericirii Voastre frate prea devotat şi rugător către Domnul nostru Iisus Hristos.

† JUSTINIAN
Patriarhul României

Această scrisoare s'a încrucişat, în drum, cu scrisorile şi telegramele trimise de Patriarhii Ortodocşi la rândul lor, sau a provocat răspunsurile de felicitare cuvenite.

Iată scrisorile şi telegramele primite dela cei şapte Patriarhi:

DIN PARTEA PREA FERICITULUI ATHENAGORAS, PATRIARHUL ECUMENIC AL CONSTANTINOPOLULUI:

PATRIARHATUL ECUMENIC
Nr. 4.

Prea Fericirea Voastră, Inalt Prea Sfinţite Arhiepiscop al Bucureştilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei şi Patriarh al Bisericii Ortodoxe Autocefale a Romîniei, frate prea iubit în Hristos-Dumnezeu şi coliturghisitor al Fericitului Noastre, Părinte Justinian, îmbrăţişând frăţeşte în Domnul pe Prea Fericirea Voastră, Vă salutăm cu căldură.

Cu bucurie şi cu frăţească dragoste am primit şi citit, împreună cu Sfântul Sinod al nostru, scrisoarea Prea Fericirii Voastre Nr. 955 din 18 Decembrie a anului trecut, prin care ne-aţi adresat felicitări şi urări cu prilejul Sfintelor Sărbători ale Naşterii Domnului, Dumnezeului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Cu adevărat mare este ziua Naşterii Domnului. Şi cu toate acestea, dacă omenirea ar fi trebuit să prăznuiască într'o revărsare de veselie sufletească şi cântând: «Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace, între oameni bunăvoire» — această zi, care vorbeşte numai de pace şi de iubire, totuşi, din nenorocire, astăzi încă, groaza stăpâneşte lumea, care nu ştie ce va mai aduce ziua de mâine.

Noi implorăm pe Domnul — cel ce pedepseşte şi iarăşi tămăduieşte,— să lumineze, cu lumina Sa dumnezeiască, mintea şi sufletul conducătorilor popoarelor, ca să se pătrundă de principiile sănătoase ale Creştinismului şi astfel pacea dorită să poată să domnească pe pământ.

Cu această dorinţă, felicitând pe Prea Fericirea Voastră cu prilejul sărbătorilor şi mulţumindu-Vă pentru urările trimise, Vă urăm, Prea Fericirii Voastre precum şi Prea Sfintei Voastre Biserici şi binecredinciosului popor român, noul an plin de toată binecuvântarea şi de har dela Dumnezeul-Bunătăţilor.

Şi îmbrăţişându-Vă din nou în Domnul, Vă rămânem uniţi cu dragoste adâncă şi cinstire,

Al Prea Fericirii Voastre frate iubitor în Hristos,

Patriarhul Constantinopolului
† ATHENAGORAS

*

DIN PARTEA PREA FERICITULUI TIMOTEI, PATRIARHUL CETĂŢEI SFINTE A IERUSALIMULUI ŞI A TOATĂ PALESTINA.

Prea Fericirii Sale Patriarhului României JUSTINIAN,
Patriarhia Română
Bucureşti.

Prea Fericirea Voastră,

Este o bucurie pentru mine să vă confirm primirea scrisorii Prea Fericirii Voastre, din 18 Decembrie 1950, conţinând bunele Voastre urări cu ocazia Crăciunului şi Noului An.

In numele Prea Fericitului nostru Patriarh, clerului şi poporului nostru, cu căldură vă fac aceleaşi bune urări.

Ne rugăm la Sf. Peşteră din Betleem ca anul ce vine să fie un an de pace, dragoste şi belşug, nu numai pentru Biserica Ortodoxă ci şi pentru întreaga lume, ca să putem apoi, toţi împreună, să preamărim şi să lăudăm pe Dumnezeu, cântând cu îngerii din cer:

«Mărire întru cei de Sus lui Dumnezeu,
iar pe pământ pace şi între oameni bunăvoire».

Fie ca Puternicul Dumnezeu să ţină şi să păzească pe Prea Fericirea Voastră şi să Vă dăruiască sănătate şi putere, ca să puteţi continua lucrarea Voastră în ogorul Domnului, pentru binele turmei Voastre duhovniceşti şi al Bisericii.

Cu salutări frăţeşti şi bune urări, rămân al Prea Fericirii Voastre devotat în Domnul nostru Iisus Hristos,

Reprezentantul Patriarhului Grec Ortodox
al
IERUSALIMULUI

Ierusalim, 20 Dec. 1950, 2 Ian. 1951.

*

DIN PARTEA PREA FERICITULUI ALEXANDRU III AL ANTIOHIEI ŞI INTREGULUI ORIENT:

Prea Fericirii Sale, Frate prea iubit în Iisus Hristos, împreună-liturghisitor în slujba dumnezeiască, Arhiepiscop al Bucureştilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei şi Patriarh al României, D. D. JUSTINIAN.

Salutăm pe Prea Fericirea Voastră cu salutare frăţească şi vă îmbrăţişăm cu dragoste în Domnul nostru Iisus Hristos, Mântuitorul nostru.

In mijlocul sgomotului şi neliniştei prin care trece omenirea, din cauza propagandei pentru un nou război — care mănâncă totul, şi ce e uscat şi ce e verde — a apărut, deasupra creştinătăţii din lumea întreagă, raza blândă şi strălucitoare care a luminat această nefericită omenire, a semănat sămânţa nădejdii în inimile oamenilor, şi a vestit venirea zilelor păcii în mijlocul acestui întuneric adânc. Izvorul acestei raze porneşte din lumina stelei care a vestit naşterea lui Hristos în Vitleemul Iudeii. Această sărbătoare atât de măreaţă luminează inimile credincioşilor şi îi trezeşte, ca plini de bucurie să primească pe Mântuitorul care poartă păcatele lumii şi care vine pentru a curăţi firea omenească de păcat, spre a o înfăţişa Părintelui Ceresc, curată şi sfântă. Noi dorim, împreună cu atâtea mulţimi de oameni care iubesc domnia păcii în lume, ca imnul îngeresc «Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace, între oameni bunăvoire» să aibă înrâurire adâncă asupra omenirii, pentru ca pacea să domnească în lumea intreagă. Pentru a nu merge prea departe pe drumul trist şi a nu plânge după pacea pierdută şi liniştea risipită, să

ne întoarcem şi să recunoaştem cât de mult naşterea lui Hristos pune în inimile credincioşilor milă, lumină şi nădejde. Această sărbătoare a devenit mai solemnă şi mai veselă când am primit scrisoarea Prea Fericirii Voastre, care ne-a adus felicitări pentru sărbători, la care aţi participat cu credincioşii Voştri prea iubiţi — 14 milioane, cei 11 mii de preoţi şi cei 10 mii de călugări şi călugăriţe —, care aparţin toţi Bisericii Ortodoxe Române, al cărui şef sunteţi Prea Fericirea Voastră, prin vrednicia şi meritele Prea Fericirii Voastre. Vă mulţumim Prea Fericirii Voastre pentru felicitările trimise nouă cu acest prilej al Naşterii lui Hristos, însoţite de sentimente frăţeşti şi dragoste sinceră.

Unim glasurile noastre cu ale Voastre, prin rugăciunile calde către Pruncul ceresc nou născut, care ţine în mâna Sa timpurile, pentru a apropia ziua păcii şi liniştii omenirii, şi pentru ca să inspire pe cei mari din lume să se întoarcă înapoi din drumul lăcomiei lor de a înghiţi omenirea. Urăm ca acest An Nou să fie un an cu pace şi ca Bunul Dumnezeu să păzească pe Prea Fericirea Voastră Venerabilă şi tot clerul şi poporul, în pace şi dreptate de răul din lumea aceasta, şi să dobândească harul lui Dumnezeu, care să fie înmulţit, asupra Prea Fericirii Voastre, pentru slava şi prosperitatea sorei prea scumpe Biserica Ortodoxă Română şi a poporului român prea iubit.

In această nădejde, Noi terminăm această scrisoare cu prilejul Naşterii Domnului şi Anului Nou, cu rugăciunea ca harul lui Dumnezeu să fie cu noi şi printre noi, pentru totdeauna.

Al Vostru frate prea iubitor în Domnul nostru Iisus Hristos,

† ALEXANDRU III
Patriarhul Antiohiei şi al întregului Orient

Damasc, 5 Ianuarie 1951.

DIN PARTEA PREA FERICITULUI HRISTOFOR, PAPĂ ŞI PATRIARH AL ALEXANDRIEI ŞI A TOATĂ AFRICA:

HRISTOFOR
Papă şi Patriarh al Alexandriei şi al întregei Africi
către
JUSTINIAN
Prea Fericitul Arhiepiscop al Bucureştilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei şi Patriarh al României.

Imbrăţişare sfântă în Hristos, cel ce s'a născut,

Ne-a învrednicit Domnul vieţii şi al morţii şi în anul acesta mântuitor să sărbătorim Naşterea cea mai presus de fire, a Copilului cel nou şi Dumnezeului nostru celui mai înainte de veci, ca şi arătarea Domnului cea dela Iordan.

Cu această ocazie suntem chemaţi iarăşi de maica noastră Biserica, să slăvim nu numai cu psalmi, cu imnuri şi cu cântări, numele cel mai

presus de laudă al marelui nostru Dumnezeu, ci să-L implorăm cu credință vie și statornică în nădejdea dragostei dumnezeiești față de noi, să ne elibereze pe noi și tot neamul omenesc de amenințarea unui al treilea război modial și, ceva mai mult, să ne hărăzească în viitor pe pământ pacea aceea, pe care îngerii au adus-o din cer ca un mesagiu divin, în ziua Nașterii Domnului Iisus Hristos în Betleem.

Cu privire la chestiunea eliberării cât mai grabnice a noastră, a ortodocșilor, și odată cu noi și a lumii întregi de toată primejdia gravă de pe urma războiului, și la chestiunea realizării păcii celei atât de dorite și vestite de Sus, noi nu numai odată până acum scriind această scrisoare de sărbătoare către Voi toți Intâi Stătătorii cinstiți de Dumnezeu ai Bisericilor lui Dumnezeu locale, V'am chemat și am cerut dela Voi în chip frățesc, dacă nu altceva, cel puțin ca turma credincioșilor creștini de sub grija Voastră pastorală să fie convinsă, prin calde propovăduiri de această natură pornite dela Voi, ca prin rugăciuni colective fierbinți și continue și prin postiri și pocăință, așa cum s'a poruncit și s'a săvârșit odinioară la Ninive, să provoace încetarea complectă și definitivă a dăinuirii dreptei mânii a lui Dumnezeu asupra noastră, din cauza păcatelor noastre. Numai că nici nu am văzut, nici nu am auzit de undeva vreun ecou al acestei invitări frățești a noastră.

Singură invitare frățească, asemenea celei a noastre, pentru realizarea păcii celei de Sus, adresată prin scrisoare călduroasă către toți Prea Sfinții Intâi Stătători ai Bisericilor, a trimis deasemenea, chiar în luna Martie a anului curent, și fratele în Hristos Prea Fericitul Patriarh al Moscovei Alexei, dar care nici ea nu a avut vreun rezultat concret; ceva mai mult, se pare că ea a fost răstălmăcită de unii iresponsabili, cari gândesc superficial.

Amenințarea războiului mondial și excepțional de ucigător, însă, care anunță de mai înainte nimicirea complectă a întregii omeniri, ajungând la noi, zilele acestea, prin toate mijloacele moderne de comunicație, când Noi înșine ne pregăteam pentru sărbătorirea Nașterii în Betleem a Mântuitorului nostru Hristos, și așteptam ca în această mare și însemnată sărbătoare să vedem și corul îngerilor venind din cer asupra peșterii și cântând cereasca și mângâietoarea cântare: «Slavă întru cei de Sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire», — datorită marilor încercări prin care trecem, la ce gânduri oare să ne conducă astăzi?

Socotim, după cele de mai sus, că lăsând la o parte orice interpretare greșită care ar rezulta din diferitele gânduri și simțăminte personale, este nevoie inevitabilă ca în viitor, pe orice cale, noi, cei chemați Intâi Stătători ai Bisericilor lui Dumnezeu Ortodoxe locale, să conlucrăm între noi cu încredere deplină și astfel, susținându-ne unii pe alții, să ajungem la pacea lui Dumnezeu, dorită de noi toți, care întrece orice minte.

Cu acestea urând, din adâncul sufletului, Prea Fericirii Voastre de Dumnezeu păzite, să se învrednicească și în anul acesta să sărbătorească cu sănătate și bucurie cea spre mântuirea noastră Naștere și Intrupare a Domnului, Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, și îmbrățișându-vă pe Voi toți și pe frații în Hristos din jurul Vostru, și dorind

turmei Voastre toată binecuvântarea din partea cea primitoare de Dumnezeu şi întărirea cea de Sus, invocând totdeodată rugăciunile Voastre bine primite la Dumnezeu pentru noi şi toată turma credincioşilor creştini, rămânem

† HRISTOFOR al Alexandriei
iubitor frate în Hristos şi împreună slujitor

In Alexandria, Crăciun, 1950.

TELEGRAMA TRIMISA DE PREA FERICITUL ALEXEI, PATRIARHUL MOSCOVEI ŞI A TOATA RUSIA:

TELEGRAMĂ.

Prea Fericitului Patriarh
JUSTINIAN
Bucureşti

Frăţeşte omagiez pe Prea Fericirea Voastră şi în rugăciune mă asociez cu Voi în bucuria duhovnicească prilejuită de Naşterea Mântuitorului nostru şi cu recunoştinţă cugetăm la renaşterea dăruită de El nouă.

Aceluia ne rugăm să trimită Vouă şi Nouă tuturora înnoirea duhului şi puteri pentru a duce misiunea aşezată de El pe umerii noştri, întru slujirea Sfintei Lui Biserici.

† ALEXEI
Patriarhul Moscovei şi a toată Rusia

*

DIN PARTEA PREA FERICITULUI CALISTRAT, PATRIARHUL-KATOLICOS A TOATĂ GRUZIA:

Sanctitatea Voastră,
Inalt Prea Sfinţite Milostiv Arhipăstor şi
Părinte al Părinţilor,

Felicităm pe Sanctitatea Voastră şi pe cei de sub oblăduirea Sanctităţii Voastre arhipăstori, păstori şi păstoriţi, de sfintele şi slăvitele sărbători ale Naşterii şi Intrupării Mântuitorului Hristos, în curgerea cărora sub bolta bisericilor făcute de mâini, răsună neîncetat cântarea îngerească: «Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace, între oameni bună voire», şi cu râvnă se imploră dela Dumnezeu Milostivul mântuire sufletească, sănătate şi îndelungă înzilire.

Marea solemnitatea a Sf. Sărbători parcă se umbreşte prin aceea că în zilele noastre, sub bolta cerului se aude: «plângere şi tânguire şi bocet mult — Rahila plângând pe copiii săi şi nu vrea să se mângâie, pentrucă

nu sunt» (Matei 2, 18). Noi însă nădăjduim că cel născut în peştera Betleemului «Dumnezeu puternic, Părinte al veşniciei şi Domn al Păcii» (Isaia 9, 6), «va judeca pe cei săraci cu dreptate şi va lovi cu toiagul Său şi cu suflarea buzelor Sale va omorî pe cei nelegiuiţi..., şi atunci va locui lupul la un loc cu mielul, leopardul împreună cu iedul, viţelul şi leul tânăr şi boul împreună vor fi şi copilul mic îi va mâna» (Isaia 11, 4-6).

Fie, Doamne, fie!

Al Sanctităţii Voastre prea iubitor întru Hristos frate şi împreună slujitor,

† CALISTRAT
Patriarh Katolicos a toată Gruzia

DIN PARTEA PREA FERICITULUI VICHENTIE, PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE SÂRBE:

PATRIARHIA BISERICII ORTODOXE SÂRBE
Nr. 193.

Inalt Prea Sfinţite Patriarh al Bucureştilor şi a toată România,
Prea Dorite şi Prea Iubite Frate Intru Hristos şi împreună-liturghisitor al Smereniei Noastre
D. D. JUSTINIAN,

Frăţeşte îmbrăţişând în Domnul pe Sanctitatea Voastră, vă salutăm din toată inima.

Sărbătorind şi în acest an, cu credinţă vie şi cu nădejdea nezdruncinată prea slăvita Naştere a Domnului nostru Iisus Hristos, cu frăţească dragoste şi sinceritate evanghelică trimitem Sanctităţii Voastre şi Sfintei Voastre Biserici, salutul creştinesc de luminată bucurie:

HRISTOS S'A NĂSCUT!

Unind rugăciunile noastre cu cele ale Sanctităţii Voastre, ne rugăm lui Dumnezeu ca întreaga omenire să îngenunchieze cu duhul, la această sărbătoare măreaţă, în faţa ieslei Pruncului nou născut, şi în loc de darurile scumpe ale magilor dela Răsărit, să-i aducă în jertfă inimă smerită şi duhul lor înfrânt şi umilit (Psalmul 50, 15).

Ingerul Domnului a vestit păstorilor dela Vitleem pace şi între oameni bună învoire. Dar omenirea neostenindu-se să înfăptuiască pacea şi buna învoire, a pornit mai mult pe calea cea opusă. Şi cu toate războaiele trecute, lipsurile şi încercările stau ca nişte nori negri pe orizontul omenirii, gata să distrugă tot ceea ce nu a putut fi distrus de războaiele de până acum. In aceste clipe grele pentru omenire, împreună cu ceilalţi fraţi arhierei din Bisericile Ortodoxe Sârbe, ne rugăm Pruncului celui nou născut să ne ajute să lepădăm din noi pe omul cel vechi, care piere în poftele lui cele ademenitoare (Efeseni 4, 22) **şi înnoind duhul minţii noastre,**

să nu fim asemenea copiilor învăluiți și purtați de vântul a tot felul de învățături născocite de viclenia oamenilor și de iscusința lor cea șireată și amăgitoare (Efeseni 4, 14).

Numai când vom înfăptui acestea, se va sălășlui în inimile noastre, în sufletele și în toată viața noastră acea pace pe care îngerii au proclamat-o deasupra staulului.

Dorind din toată inima, Sanctității Voastre și întregii Voastre Sfinte Biserici, tot binele dela Dumnezeu, Vă rugăm să binevoiți a primi salutul nostru frățesc și îmbrățișare evanghelică.

Al Sanctității Voastre devotat întru Hristos frate și prea osârdnic rugător către Hristos,

Patriarh al Sârbilor
† VICHENTIE

Ajunul Crăciunului 1950, la Belgrad.

II.

Dăm aci mai jos și telegramele schimbate între I. P, S. Sa Patriarhul Justinian și Dl. Profesor Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, cu prilejul Nașterii Domnului și Anului Nou:

I. P. S. JUSTINIAN,
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Rog pe Inalt Prea Sfinția Voastră să primească, odată cu tradiționalele urări de sărbători, expresiunea sentimentelor noastre cele mai bune, dorindu-vă spor la muncă în păstorirea credincioșilor, pentru călăuzirea lor pe drumul apărării păcii și progresului.

Ministrul Cultelor,
STANCIU STOIAN

*

Domnului Profesor STANCIU STOIAN,
Ministrul Cultelor

Mulțumind călduros Domniei Voastre pentru tradiționalele urări de sărbători și bunele sentimente exprimate, Vă doresc, din toată inima, deplină reușită în munca ce depuneți pentru colaborarea frățească între toate cultele, în cadrul libertăților garantate de Stat, întru apărarea păcii și înflorirea Patriei noastre scumpe, Republica Populară Română.

Patriarhul † JUSTINIAN

Domnului Profesor STANCIU STOIAN,
Ministrul Cultelor

In pragul Noului An, Vă facem cele mai calde urări de sănătate şi putere de muncă, în numele Bisericii Ortodoxe Române, spre a îndruma, eu aceeaşi dragoste şi înţelepciune, problemele cultelor din Republica noastră, către noui şi fericite înfăptuiri.

Patriarhul † JUSTINIAN

*

I. P. S. Sale JUSTINIAN,
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române.

Cu prilejul Anului Nou, Vă rog, Inalt Prea Sfinţite, să primiţi sincere felicitări, precum şi călduroase urări de sănătate, viaţă lungă şi succes deplin în călăuzirea credincioşilor pe drumul apărării păcii şi progresului.

Ministrul Cultelor,
STANCIU STOIAN

III

In afară de cele de mai sus, I. P. S. Sa Patriarhul Justinian a primit scrisori şi telegrame dela următoarele personalităţi bisericeşti străine:

DELA I. P. S. SA MITROPOLITUL NICOLAE KRUTIŢKI, MOSCOVA:

TELEGRAMĂ.

Sanctităţii Sale

Patriarhului JUSTINIAN

Bucureşti.

Rog pe Sanctitatea Voastră să primească sincere felicitări cu prilejul Naşterii Mântuitorului Hristos cel întrupat, Fiul lui Dumnezeu, pe care îl rugăm să coboare pe pământ pace, bună înţelegere şi prosperare în anul ce vine, iar Sanctităţii Voastre să vă dăruiască sănătate şi mulţi ani.

Cu dragoste fiiască,

MITROPOLIT NICOLAE

DELA I. P. S. SA MITROPOLITUL GRIGORIE AL LENINGRADULUI:

TELEGRAMĂ:

Prea Fericitului Patriarh JUSTINIAN,

București.

Trimit Prea Fericirii Voastre frățească salutare cu prilejul Sărbătorilor Crăciunului si Anului Nou.

Mitropolitul GRIGORIE al Leningradului

*

DELA I. P. S. SA MITROPOLITUL KIRIL AL PLOVDIVULUI, R. P. BULGARIA:

TELEGRAMĂ IN ROMÂNEȘTE.

Patriarhului JUSTINIAN;

București.

Cu ocazia Nașterii Mântuitorului nostru Iisus Hristos și Anului Nou, rog să primiți sincere și frățești felicitări împreună cu urări de bine pentru Sanctitatea Voastră personal, precum și pentru toți păstoriții binecredincioși.

Mitropolitul Plovdivului, KIRIL

*

DELA I. P. S. SA MITROPOLITUL PAISIE AL ALBANIEI:

TELEGRAMĂ.

I. P. S. Sale JUSTINIAN,

Patriarhul României

București.

Urăm din inimă ca lumina cerească a Betleemului să întărească străduințele omenirii iubitoare de pace și să ajute ca anul 1951 să aducă triumful deplin al forțelor păcii din lumea întreagă, în care rezidă fericirea Bisericilor și popoarelor noastre înfrățite, precum și fericirea întregii omeniri, care dorește să trăiască în dragoste, înfrățire și pace adevărată.

Șeful Bisericii Ortodoxe Autocefale
Arhiepiscop a toată Albania, PAISIE

DELA I. P. S. SA MITROPOLITUL ELEFTERIE AL CEHOSLOVACIEI, EXARH AL PATRIARHIEI MOSCOVEI LA PRAGA:

TELEGRAMĂ.

Prea Fericitului Patriarh JUSTINIAN,
Bucureşti.

Trimitem felicitări Prea Fericirii Voastre pentru marele praznic al Naşterii Domnului şi rugându-ne, dorim tot binele Vouă şi Bisericii Ortodoxe Române, din partea noastră şi a Bisericii Ruse.

Mitropolitul ELEFTERIE

*

DELA I. P. S. SA MITROPOLITUL NICODIM AL SLIVENULUI, R. P. BULGARIA:

Prea Fericitului JUSTINIAN,
Patriarh al României,
Bucureşti.

«Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu şi pre pământ pace, între oameni bunăvoire».

Prea Fericite,

Din toată inima vă felicit cu prilejul luminoaselor sărbători ale Crăciunului şi Anului Nou ce vine. Urez ca prin rugăciunile şi stăruinţele Prea Fericirii Voastre să se stabilească pe pământ pacea vestită de îngeri, iar Sfânta Biserică Română să prospere întru slava lui Dumnezeu, pentru mai multă dreptate şi bună înţelegere între popoarele noastre şi în toată lumea.

Mă încredinţez sfintelor Voastre rugăciuni arhipăstoreşti şi rămân al Prea Fericirii Voastre devotat frate mai mic întru Hristos.

† NICODIM AL SLIVENULUI

*

DELA I. P. S. SA MITROPOLITUL DIONISIE DIN VARŞOVIA:

Sanctităţii Sale,
Inalt Prea Sfinţitului JUSTINIAN.
Patriarhul României,
Bucureşti.

Sanctitatea Voastră,

Felicit frăţeşte pe Sanctitatea Voastră cu prilejul marelui praznic al Naşterii cu trup a Domnului nostru Iisus Hristos.

Imnul păcii universale, cântat de îngeri în noaptea de Crăciun să răsune şi acum deasupra noastră, să ne dea puteri să păstrăm pacea pe pământ şi să ne umple de dragoste frăţească unii faţă de alţii.

Al Sanctităţii Voastre frate prea iubitor în Hristos Dumnezeu,

MITROPOLITUL DIONISIE

DELA EMINENȚA SA ARHIEPISCOPUL DE YORK, CARE A SCRIS IN NUMELE ARHIEPISCOPULUI GEOFFREY DE CANTERBURY — ABSENT DIN ANGLIA, FIIND PLECAT INTR'O CĂLĂTORIE DE CÂTEVA LUNI IN AUSTRALIA — ȘI DIN PARTEA BISERICII ANGLICANE:

Prea Fericirii Sale JUSTINIAN,
Patriarh al României,
București.

Iubite Frate în Hristos,

Har și pace și toate binecuvântările cerești să fie cu voi dela Hristos Dumnezeul nostru.

«Dumnezeu, care a poruncit luminii să lumineze din întuneric, a făcut să strălucească lumina Sa în sufletele noastre, spre răspândirea cunoștinței măririi lui Dumnezeu în fața lui Iisus Hristos» (2 Cor. IV, 6). Anuala Sărbătorire a întrupării prea lăudatului nostru Domn și Mântuitor umple de bucurie pe toți creștinii.

Intr'o lume în care nesiguranța și lupta internațională prevalează de cele mai multe ori, pacea lui Dumnezeu vine către inima fiecărui creștin care primește pe Copilul Iisus.

In acest timp al anului, creștinii din Anglia se bucură de această sărbătoare care îi unește cu frații lor creștini din alte țări și cu alte tradiții. Cei care sunt uniți împreună în Hristos sunt uniți cu legături supraființești ce nu se rup. Cu experiența acestei legături spirituale eu vă felicit pe Prea Fericirea Voastră, rugând pe Dumnezeu să Vă binecuvinteze din belșug pe Voi, preoții și poporul credincios aflat în grija Voastră.

Rămân al Prea Fericirii Voastre iubitor frate întru Hristos.

ARHIEPISCOP DE YORK
PRIMAT AL ANGLIEI ȘI MITROPOLIT

DELA I. P. S. SA NOUL ARHIEPISCOP MACARIE AL CIPRULUI:

Prea Fericite Mitropolit al Bucureștilor și Patriarh al României, Prea iubit și Prea dorit frate și împreună-slujitor, D. D. JUSTINIAN, îmbrățișând frățește pe Prea Fericirea Voastră, ne adresăm Vouă cu multă bucurie.

«Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire». Firea toată cântă iarăși această cântare nouă și cerească, lăudând pe Dumnezeu și slăvind pe Creatorul și Stăpânul tuturor, la Nașterea Copilului celui nou, din Fecioara ce nu a cunoscut bărbat, în Betleemul Iudeei, care a luat asupră-și chipul de rob, pentru ca să smulgă pe omul cel căzut în robia păcatului și să readucă la Sine lumea cea înstrăinată din cauza păcatului. Deci, iarăși, bucurându-se și veselindu-se, popoarele creștine sărbătoresc Nașterea Mântuitorului care s'a arătat în trup, «Maica tuturor sărbătorilor».

Părtaşi şi noi la această bucurie universală, venim cu multă însufleţire, după un obicei sfânt, să dăm îmbrăţişare frăţească Prea Fericirii Voastre şi să vă felicităm că «a trimis Dumnezeu pe Fiul Său, cel născut din femeie ,care s'a născut sub lege, pentru ca pe cei de sub lege să-i răscumpere, ca să ne bucurăm de moştenire fiiască», urându-Vă totodată să Vă învredniciţi dela Domnul să sărbătoriţi vreme cât mai îndelungată sărbătorile acestea vesele şi mântuitoare ale Naşterii Lui celei mai presus de fire, bucurându-Vă din belşug de tot darul de sus şi conducând în chip sigur poporul ce Vă este încredinţat spre păşunile duhovniceşti.

Şi găsindu-ne, din mila dumnezeească, foarte aproape de începuturile noului an, ne rugăm din tot sufletul şi din toată inima Stăpânului veacurilor, Celui care are în puterea sa proprie anii şi vremurile, să Vă dăruiască Vouă şi Prea Sfintei Biserici dela Voi, ciclul anului acestuia plin de bucurie, de pace şi de toate binecuvântările şi darurile.

Rugându-Vă frăţeşte să transmiteţi cuvintele noastre de felicitare şi urările noastre Prea Venerabilei Ierarhii, Vă îmbrăţişăm din nou cu sărutare sfântă şi rămânem

al Prea doritei Voastre Prea Fericiri cu totul devotat frate în Hristos.

MACARIE AL CIPRULUI

In Sf. Arhiepiscopie Cipru, Crăciunul 1950.

*

DELA I. P. S. SA MITROPOLITUL KIRIL AL PLOVDIVULUI, NOUL PREŞEDINTE INTERIMAR AL SFANTULUI SINOD AL BISERICII ORTODOXE BULGARE:

SFÂNTUL SINOD AL BISERICII BULGARE
Nr. 98.
3 Ianuarie 1951
SOFIA

Prea Fericirii Sale, JUSTINIAN
Patriarhul Bisericii Ortodoxe a României
Bucureşti

Prea Fericirea Voastră,

In ajunul anului nou 1951 şi al Praznicului luminatei Naşteri a Domnului, plini pe deoparte de adâncă îngrijorare cu privire la viitorul popoarelor noastre şi al omenirii în general, ca şi cu privire la menţinerea păcii pe pământ, iar pe de altă parte simţindu-ne năpăditi de suflul cereştei bucurii şi al nădejdii Naşterii, suntem fericiţi să împărtăşim Prea Fericirii Voastre aceste sentimente de care suntem năpăditi şi să ne exprimăm dorinţa fierbinte pentru o unire frăţească universală în rugăciuni, în aspiraţiuni şi în eforturile noastre, în scopul de a se întări credinţa în Dumnezeu, de a se înfăptui «Impărăţia lui Dumnezeu şi dreptatea Lui» şi de a vedea triumfând năzuinţa întregei omeniri de pace şi propăşire.

O, de am putea, în noaptea Naşterii, când va răsuna cântarea îngerilor «Slavă întru cei de Sus lui Dumnezeu şi pre pământ pace, între oameni bună învoire», noi toţi, care avem credinţa ortodoxă în Hristos Dumnezeu să ne umplem din nou inimile de nădejdi sfinte!

Noi facem urări fierbinţi ca lumina strălucitoarei stele din Bethleem, care, de douăzeci de veacuri, n'a pierdut nimic din strălucirea ei, să pătrundă din ce în ce mai adânc în sufletele omeneşti, spre a le lumina şi a le întări în dragostea lor pentru Copilul Dumnezeu, Hristos Domnul Păcii, pentru ca astfel să fie consolidată putinţa de a trăi împreună în pace şi înţelegere oamenii şi popoarele, în vederea propăşirii lor comune.

Cu credinţă tare şi nesdruncinată în biruinţa Dreptăţii lui Hristos, Noi vă felicităm din toată inima noastră, în numele Sfântului Sinod şi în numele Nostru, pentru luminatul praznic al lui Hristos şi pentru noul an, urând Prea Fericirii Voastre sănătate, putere şi mulţumire, precum şi propăşire în toate, Sfintei Voastre Biserici.

Incredinţându-ne Sfintelor Voastre rugăciuni şi cu sentimente de dragoste frăţească, rămânem uniţi în rugăciune, cu voi, ca frate al Vostru smerit şi devotat în Domnul nostru Iisus Hristos.

Arhiepiscop de Plovdiv KIRIL
Preşedinte locţiitor al Sfântului Sinod

*

DELA I. P. S. SA ARHIEPISCOPUL TIMOTEI AL BIELOSTOKULUI ŞI BIELSKULUI, MITROPOLIT LOCOTENENT AL BISERICII AUTOCEFALE ORTODOXE POLONE:

LOCOTENENŢA MITROPOLITANA
A BISERICII AUTOCEFALE ORTODOXE POLONE
Nr. 249/950.

Varşovia, Decembrie 1950.

Sanctitatea Voastră,
Inalt Prea Sfinţite Stăpâne,

Cu prilejul apropiatelor Sf. Sărbători ale Naşterii lui Hristos şi Anului Nou care vine, trimit Sanctităţii Voastre salutare frăţească.

Cel ce în peşteră s'a născut şi în iesle s'a culcat, Domnul şi Mântuitorul nostru, să trimită lumina stelei Sale celei strălucitoare, şi aşa cum oarecând a călăuzit paşii Magilor dela Răsărit până la locul de închinare, să călăuzească omenirea spre a primi sfintele şi dreptele adevăruri, bunăstarea şi dragostea frăţească, pacea mântuitoare şi colaborarea frăţească. Domnul să păzească pe Sanctitatea Voastră şi să Vă întărească în conducerea Bisericii, spre slava lui Dumnezeu şi spre folosul păstoriţilor.

Al Sanctităţii Voastre smerit rugător către Dumnezeu,

† TIMOTEI
Arhiepiscop al Bielostokului şi al Bielskului
Mitropolit Locotenent al Bisericii Autocefale
Ortodoxe Polone.

DELA I. P. S. SA GHERMAN, ARHIEPISCOPUL KARELIEI ŞI A TOATĂ FINLANDA:

ARHIEPISCOPIA FINLANDEI
Nr. 585.

Sanctităţii Sale,
Prea Fericitului JUSTINIAN,
Patriarhul României.

Sanctitatea Voastră,

Vă adresez felicitările mele cele mai calde cu prilejul Naşterii Domnului Nostru Iisus Hristos.

Nădăjduiesc din toată inima că imnul sublim, cântat de îngerii cerului: «Slavă întru cei de Sus lui Dumnezeu şi pre pământ pace, între oameni bunăvoire», va răsuna din ce în ce mai limpede şi cu o putere tot mai mare în inimile credincioşilor Bisericii Voastre, în noaptea sfântă.

Nădăjduiesc iarăşi că această cântare nu numai că va răsuna în inimile oamenilor, dar că oamenii se vor hotărî să înceapă a înfăptui cu energie şi cu stăruinţă în viaţa lor privată, socială şi politică ideile sublime cuprinse în această cântare.

Lumea trăieşte din nou sub imperiul psihozei războiului. Pacea lumii pare să atârne de puţin lucru. Pentru acest motiv, să ne unim în rugăciune puternică, pentru ca Dumnezeu să dea oamenilor de Stat, cari conduc destinele popoarelor lumii, înţelegerea şi bunăvoinţa trebuitoare, ca problemele internaţionale primejdioase să găsească o soluţie, care să fie conformă cu demnitatea omenească şi ca naţiunile să nu mai fie târîte într'un masacru neuman şi îngrozitor faţă de aproapele, căci iată este timpul să se renunţe odată pentru totdeauna de a se rezolva diferendele pe calea armelor.

Să implorăm pe Domnul Păcii «pentru pacea a toată lumea».

Încredinţez Biserica mea, poporul şi pe mine însumi dragostei şi rugăciunilor Voastre.

Al Vostru smerit coliturghisitor în ogorul slujirii lui Hristos.

† GHERMAN
Arhiepiscopul Kareliei şi a toată Finlanda

DELA DL. O. BERGMAN, PREȘEDINTELE ASOCIAȚIEI ORTODOXE UNIVERSITARE DIN FINLANDA, HELSINKI:

Helsinki, 29 Decembrie 1950.

Sanctității Sale, JUSTINIAN,
Patriarhul României.

Sanctitatea Voastră,

Am onoarea să rog pe Sanctitatea Voastră să primească urările mele cele mai respectuoase, cu prilejul Nașterii Mântuitorului Nostru Iisus Hristos, și de a Vă dori un an nou bogat în binecuvântări cerești.

Mă bucur mult aflând că vizele bursierilor noștri sunt acum aranjate și că D-ra Repo și Dl. Jhatsu în orice caz vor putea lucra după puterile lor ca să apropie atât Bisericile noastre cât și popoarele noastre.

Rog pe Sanctitatea Voastră să primească expresiunea considerațiunii mele celei mai respectuoase.

O. BERGMAN.

DELA P. S. SA EPISCOPUL SERGIU DE GRODNO ȘI BREST:

4 Ianuarie, 1951, Nr. 48, Grodno.

Eminenței Sale,
JUSTINIAN

Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei Prea Fericit Patriarh a toată România și Locțiitor al Cesareei Capadociei.

Sanctitatea Voastră,

Binevoiți a primi felicitările mele cordiale pentru Noul An și pentru Sărbătorile Nașterii Domnului, împreună cu cele mai bune urări.

SERGIU
Episcop de Grodno și Brest

DELA P. C. SA PROTOPRESBITERUL COLCIȚKI, SECRETARUL SFÂNTULUI SINOD AL PATRIARHIEI DIN MOSCOVA:

TELEGRAMĂ.

Moscova, 4 Ianuarie, 1951.

Sanctității Sale,
Patriarhului JUSTINIAN
București.

Salut cordial pe Sanctitatea Voastră de Sfintele Sărbători.
Protopresbiter COLCIȚKI.

DELA I. P. C. SA ARHIMANDRITUL MITROFOR VASILE SAMAHA, REPREZENTANTUL PREA FERICITULUI PATRIARH ALEXANDRU III AL ANTIOHIEI ŞI INTREGULUI ORIENT:

Damasc, 24 XII 1950.

Sanctităţii Sale,
Patriarhul JUSTINIAN,
Bucureşti.

Cu prilejul fericit al Naşterii Domnului, Vă prezint cele mai bune urări de prosperitate şi viaţă îndelungată, spre slava Ortodoxiei.

Arhimandrit VASILE.

*

DELA REVERENDUL STANLEY EVANS, DIN LONDRA, FOST DELEGAT, IMPREUNĂ CU DECANUL JOHNSON, LA CONGRESUL MONDIAL PENTRU PACE:

Cu cele mai bune urări pentru Naşterea Domnului.

STANLEY EVANS

*

DELA P. C. STAREŢ ATHANASIE BOGNAR, DIN BUDAPESTA:

Felicitări cu prilejul Sfintelor Sărbători ale Naşterii lui Hristos.

ATHANASIE — Stareţ.

La toate aceste scrisori şi telegrame de felicitare, I. P. S. Sa Patriarhul Justinian a răspuns cu mulţumiri şi calde urări de pace şi prosperitate pentru anul ce a început.

IV.

Arătăm, însfârşit, că I. P. S. Patriarh a primit zeci de telegrame şi scrisori de felicitare dela Inalt Prea Sfinţiţii Mitropoliţi şi Prea Sfinţiţii Episcopi, Membri ai Sfântului Sinod, dela Membrii Adunării Naţionale Bisericeşti şi ai Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Bucureştilor, dela Consilierii Administrativi Patriarhali şi Arhiepiscopali, dela Profesorii Institutelor Teologice Unversitare, ai Seminariilor Monahale, Şcoalelor de Cântăreţi, dela Protopopi, Stareţi şi Starete de Mânăstiri, Preoţi şi dela diferiţi demnitari, funcţionari şi oameni ai muncii din ţara noastră.

Nota caracteristică a tuturor acestor felicitări a fost urarea pentru pacea şi înfrăţirea întregei omeniri.

I. P. S. Patriarh Justinian a răspuns cu inima plină de bucurie şi nădejde, la aceste urări unanime pentru pace, implorând binecuvântarea lui Dumnezeu pentru ca în anul ce a început, toate popoarele lumii să cunoască însfârşit pacea deplină şi adânc stătătoare.

ÎNDRUMĂRI ŞI ÎNDEMNURI PENTRU PREOŢII CURSIŞTI

Cu prilejul deschiderii cursurilor de îndrumare misionară şi pastorală, pentru seria IX-a de preoţi, I. P. S. Mitropolit Firmilian, al Olteniei — în calitate de delegat al Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian — şi P. S. Episcop Theoctist, Vicarul Sfintei Patriarhii şi Rectorul Institutului Teologic Universitar din Bucureşti, au rostit câte o cuvântare, plină de calde îndemnuri şi înţelepte îndrumări.

Pentru cuprinsul lor bogat în învăţăminte pentru toţi Prea Cucernicii Preoţi am socotit folositor să le publicăm în întregime cuvântările I. P. S. Mitropolit Firmilian şi a P. S. Episcop Theoctist.

REDACŢIA

CUVÂNTAREA P. S. EPISCOP THEOCTIST, VICARUL PATRIARHIEI.

Inalt Prea Sfinţite, Prea Sfinţite,
Domnule Delegat al Ministerului Cultelor,
Prea Cucernici şi Domnilor Profesori,
Prea Cucernici Părinţi cursişti, Dragi Studenţi,
Distinsă Asistenţă,

Deschiderea cursurilor de îndrumare pastorală şi misionară pentru cea de a noua serie de preoţi cursişti are loc astăzi, sub semnul dătător de mari nădejdi al rodnicilor împliniri de până acum şi al conştiinţei clare a îndatoririlor ce revin preoţimii ortodoxe, în cadrul străduinţilor poporului nostru, pentru statornicirea unei vieţi noui, pline de dreptate şi lumină, de pace şi bună înţelegere între toţi oamenii.

Orânduite prin înţeleapta hotărîre a Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române şi desfăşurate sub permanenta îndrumare părintească a I. P. S. Patriarh Justinian, cursurile de îndrumare misionară au dovedit în cei doi ani de zile, că sunt izvorîte din dorinţa fierbinte a majorităţii preoţilor noştri de a nu rămâne la o parte, de a nu se izola de marea massă a credincioşilor, în vremea în care se plămădeşte viaţa cea nouă. Din clipa în care poporul nostru harnic şi cinstit a păşit pe calea împlinirii celor mai sfinte năzuinţi ale sale, preoţimea ortodoxă română ştia că ea poate găsi în însăşi învăţătura Sfintei Evanghelii destule îndemnuri de a păşi alături de popor, spre această cale nouă. Cei mai mulţi dintre slujitorii altarelor dreptei credinţe au înţeles că pot răspunde pe deplin chemării, pe care le-o

făceau noile imperative obștești, de a aduce contribuția lor la zidirea lumii celei noui, nu îndepărtându-se de adevărul nepieritor al învățăturii Mântuitorului Hristos, ci, dimpotrivă, apropiindu-se și mai mult de cuvântul nerăstălmăcit al Sfintelor Evanghelii, de duhul dătător de viață al Bisericii. Totdeodată preotul ortodox știa că, peste aurul credinței adevărate, peste comoara veșnicilor porunci lăsate de Mântuitorul, din pofta de îngâmfare a unora sau din spiritul viclean al altora, se așternuse, dealungul veacurilor, cenușa multor rătăciri. Cine ar putea uita cum au tresărit de bucurie preoții noștri, când acum doi ani a răsunat pretutindeni cuvântul I. P. S. Patriarh Justinian, care spunea răspicat tuturor slujitorilor altarului lui Hristos, prin graiul Sfintelor Scripturi: ...«a venit vremea și ceasul să ne deșteptăm din somn... Noaptea a trecut și s'a apropiat ziua: să lepădăm, dar, lucrurile întunericului și să ne îmbrăcăm în veșmântul luminii»? (Rom. XIII, 11-12). Cine nu-și amintește apoi de bucuria cu care majoritatea preoților a răspuns chemării I. P. S. nostru Patriarh de a veni «să se adape din izvorul curat al învățăturii creștine, spre a se putea reîntoarce la altare întăriți și luminați în munca pe care o au de dus»? («Apostolat Social», ed. II, p. 165).

Puținele nedumeriri care s'au arătat uneori, au fost repede limpezite; puținii șovăelnici au intrat repede în rândurile celor mulți. Munca stăruitoare depusă la aceste cursuri de îndrumare și roadele bogate pe care le-au avut, au îndreptățit pe I.P.S. Patriarh să mărturisească aici, în toamna anului trecut: «In doi ani s'a risipit neîncrederea, s'au înlăturat multe îndoieli, s'au luminat colțurile întunecoase ale unor suflete... Cei mai mulți dintre preoții Bisericii Ortodoxe Române au lepădat hainele întunericului și — cu neprecupețitul sprijin al Sf. Sinod — se îmbracă în veșmântul luminii, întorcându-și sufletele spre lumina veșnică a Evangheliei» («Biserica Ortodoxă Română» Nr. 10/950).

Dovadă despre aceasta este nu numai atitudinea demnă și de disciplină a preoților, cu care ei trăiesc viața de internat și atenția cu care ei participă la cursuri; probleme ziditoare și observările constructive pe care le ridică în discuțiile dela seminarii — din care se desprinde maturitatea în gândire și adânca preocupare de problemele actuale și de rezolvarea lor — dar preoțimea confirmă aceasta prin numeroasele cereri stăruitoare de a fi programați la aceste cursuri, cum și prin numeroasele scrisori de mulțumire ce le primim din partea multora dintre ei.

Iată, bunăoară, unul dintre aceștia, dintr'o îndepărtată parohie, care printr'o cerere adresată I. P. S. Patriarh, își exprimă bucuria mare la citirea «Regulamentului pentru transferarea clerului dela parohii», și «cu adâncă smerenie roagă să fie programat la cursuri, întrucât, cu toate repetatele insistențe, nu a fost programat până acum» (Tem. Nr. 27.942, 1950, dela Ad-ția Patriarhală). Sau, un alt distins preot, exprimându-și atașamentul său față de profesorii și îndrumătorii de aici, după terminarea cursurilor ne scrie: «Nu mă pot reține de a vă mărturisi că am plecat dela cursurile de îndrumare cu sufletul plin de bucurii duhovnicești... Sunt bucuriile revizuirii cunoștințelor, ale răscolirii conștiințelor, ale lărgirii orizonturilor asupra noilor stări sociale». Și «am gustat bucuria cunoașterii unor suflete alese, între îndrumătorii spirituali ai Institutului» (Pr. I. Frăsineanu-Buzău).

Iată, deci, numai atâta din numeroasele cazuri de acest fel, din care ușor se poate verifica duhul înnoitor, duhul de sete duhovnicească al preoților, precum și deplina lor convingere că noile stări sociale îi chiamă pe toți — mic și mare, ostenitor în via Domnului — la muncă rodnică, pentru zidirea cea nouă a societății.

Roadele bogate ale celor doi ani de strădanie, depuse deopotrivă atât de corpul profesoral cât și de preoții cursiști, au dovedit tuturora cât de trebuitoare erau ele preoțimii ortodoxe române.

Astăzi, când în cumpăna cugetului fiecăruia dintre noi cântăresc atât de mult cele împlinite în scurta activitate a acestor cursuri, apar și mai limpede îndatoririle ce-și așteaptă neîntârziată împlinire.

In cadrul programului cursurilor de îndrumare, întocmit de Sf. Sinod și mereu îmbunătățit până la seria aceasta a noua, cucernicii preoți vor lua cunoștință de toate marile probleme ce preocupă astăzi întreaga conducere a Sfintei noastre Biserici, care-i vrea pe preoți tot mai aproape de Sf. Altar și de poporul drept-credincios. De aceea, în centrul programului s'a așezat ca principal punct săvârșirea Sf. Liturghii, țintindu-se prin aceasta la uniformizarea cultului nostru; în strânsă legătură cu cântarea bisericească — omofonică —, așa cum preotul va învăța pe enoriașii săi; cu obișnuirea îndemânării de a predica și catehiza poporul, după îndrumările noui ale Sf. Sinod, atât în ce privește izvoarele, cât și metoda de lucru; iar prin prelegerile ce se vor ține, li se vor înfățișa adevărurile neștirbite ale Bisericii Ortodoxe, pentru a-și da seama de rătăcirile grave, pe cari și astăzi le săvârșește papa dela Roma, din pricina îngâmfării și a tendinței de dominație pământească; apoi legătura trainică dintre Biserica Ortodoxă Română și celelalte Biserici surori; raporturile dintre Biserica Ortodoxă și protestantism, precum și atitudinea de largă înțelegere și de colaborare a Bisericii Ortodoxe Române cu toate celelalte confesiuni din Republica Populară Română.

Pe același plan stau, de bună seamă, și problemele sociale actuale, în centrul cărora stau lupta pentru pace și planul cincinal.

Iată, cinstiți părinți, numai o parte din bogatul program pe care-l veți executa aici, unde, potrivit purtării de grijă a I. P. S. Patriarh Justinian, veți trăi adevărată viață duhovnicească menită să vă înrădăcineze în suflete, deprinderea slujirii lui Hristos, deprinderea purtării întru toate ca apostoli și ucenici ai Săi, deprinderea păzirii drumului celui drept, pe care merge astăzi Biserica Ortodoxă Română. Și avem convingerea că acesta e drumul pe care ne călăuzește însuși Mântuitorul: drumul păcii și al dragostei între oameni, drumul libertății și al dreptății în lume.

Pentru păzirea acestor scumpe principii evanghelice, Biserica noastră n'a șovăit o clipă întru a-și aduce aportul ei.

Căci, în uriașa luptă pentru pace ce se dă astăzi pe tot pământul, între milioanele de oameni cinstiți deoparte și mănunchiul de bogătași de alta, dornici să-și înmulțească averile din sudoarea celor mulți, Biserica Ortodoxă și-a spus glasul ei dintru început.

Dela numeroasele semnături puse pe Apelul dela Stockholm, în primăvara anului trecut de preoții și credincioșii Bisericii Ortodoxe Române, care au ascultat îndemnul părintesc al Sf. Sinod, până la Congresul Mon-

dial al păcii dela Varşovia, unde cuvântul Sfintei noastre Biserici s'a făcut auzit prin graiul I. P. S. Mitropolit Sebastian, delegatul I. P. S. Patriarh Justinian; dela participarea preoţilor la activitatea Comitetelor pentru Pace şi până la chemarea la luptă pentru pace, îndreptată — din iniţiativa Prea Fericitului Patriarh Justinian — de toţi cârmuitorii cultelor religioase din R.P.R., către credincioşii lor; dela îndemnurile şi povăţuirile de neîncetată acţiune pentru pace a tuturor II. PP. SS. şi PP. SS. Arhipăstori ai Bisericii noastre, şi până la predicile vorbite în zeci de mii de biserici, de slujitorii altarelor; iată numai o parte din strădaniile depuse de Biserica Ortodoxă Română întru sprijinirea celor ce luptă pentru statornicirea unei păci drepte şi trainice în lume.

In lumina acestor înfăptuiri, apare limpede şi pe deplin justificat cuvântul de preţuire rostit de Dl. Profesor Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, care a spus: «Biserica Ortodoxă Română poate fi mândră că se află în rândul făcătorilor de pace, pe care învăţătura ei îi binecuvântă. Iar preoţii ei pot fi, la rândul lor, mândri şi împăcaţi sufleteşte, că, urmând învăţătura Bisericii lor, urmează în acelaşi timp comandamentul Patriei lor şi al adevărului» («Glasul Bisericii» Nr. 9-10, 1950).

Dar lupta pentru pace n'a încetat şi nu poate înceta decât în ziua în care orice război, purtat cu orice fel de arme, va fi isgonit din viaţa omenirii. Lupta pentru pace — la care ne îndeamnă pe toţi şi învăţătura Domnului nostru Iisus Hristos şi îndrumările Sf. Sinod — trebue purtată cu şi mai multă hotărîre, cu şi mai multă străduinţă, cu încrederea deplină că slujim Biserica, Patria şi poporul nostru. Şi, mai ales, ea trebuie purtată cu muncă neşovăelnică, a noastră a tuturora, pentru împlinirea înţeleptelor planuri gospodăreşti, întocmite de Guvernul nostru şi de reprezentanţii Patriei şi poporului nostru. Păşind, dela începutul acestui an, pe calea luminoasă a celui dintâi plan cincinal şi a planului de electrificare a ţării — chezăşie a înfloririi materiale şi culturale a poporului nostru — avem datoria de a nu cruţa niciun efort pentru grăbirea şi deplina lor împlinire, fiindcă acestea sunt pietrele trainice, pe care poporul nostru le aduce pentru zidirea păcii. Aşa îndemna clerul şi poporul nostru drept-credincios şi I.P.S. Patriarh Justinian, în pastorala dela Naşterea Domnului: «Slăviţi-L şi întâmpinaţi-L pe Hristos, prin încordarea puterilor voastre în anul care vine, spre împlinirea gospodăreştilor planuri...!». Iar I.P.S. Mitropolit Firmilian al Olteniei scria în cuvinte adânci şi cuprinzătoare, credincioşilor din Oltenia: «Nu uitaţi că zidim veac nou. Şi, mai ales, nu vă uitaţi înapoi. Inturnarea preface pe om în stâncă, ca pe femeia lui Lot, din Vechiul Testament. Iar din încremenire n'a odrăslit niciodată nimic».

Străduindu-ne, deci, întru îndeplinirea acestor cerinţe obşteşti, noi în acelaşi timp luptăm pentru pace, îndeplinind porunca evanghelică a dragostei creştine şi a ajutorării aproapelui.

Luptând şi muncind pentru pace, Prea Cucernici Părinţi, veţi dovedi că «v'aţi îmbrăcat cu adevărat în veşmântul cel nou al luminii» şi veţi răspunde nădejdilor Prea Fericitului nostru Patriarh, care doreşte să vadă «în sfintele altare preoţi conştienţi de misiunea lor, iar în societate cetăţeni devotaţi Statului şi poporului lor».

Puteri sufleteşti pentru a fi părtaşi la zidirea veacului nou, nu puteţi

sorbi, decât din izvorul curat al adevăratei învăţături evanghelice, din izvorul cel nesecat, care este Hristos Domnul.

Spre acest izvor limpede şi înviorător, năzuiesc să vă poarte pe P. C. Voastre cursurile acestea de îndrumare misionară şi socială.

Şi, pentru buna împlinire a acestor năzuinţe, corpul profesoral şi toţi ceilalţi ostenitori roagă pe I. P. S. Voastră să încredinţaţi pe I. P. S. Patriarh Justinian de neprecupeţită muncă ce şi-o asumă şi pentru această serie, întru aducerea în faptă a îndrumărilor Sf, Sinod, nădăjduind în acelaşi timp aceeaşi părintească dragoste şi veghe neadormită.

Şi, cu prilejul acesta, mulţumim în numele corpului profesoral şi al administraţiei Institutului Teologic, D-lui Profesor Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, care în toate împrejurările sprijină acest centru de îndrumare şi care nu pierde prilejul de afi în mijlocul preoţilor, înfăţişându-le şi lămurindu-le multe din problemele ce frământă astăzi omenirea. Il încredinţăm de tot devotamentul nostru şi al preoţimii acesteia care vrea hotărît, să fie folositoare poporului şi să contribuie la zidirea vieţii celei noui.

Cuvântul nostru de mulţumire se îndreaptă şi către I.P.S. Voastră, care atât de atent urmăriţi munca dela Institutul nostru Teologic şi căutaţi prilej ca întotdeauna când vă aflaţi în Bucureşti, să cercetaţi viaţa acestui for de cultură teologică. Pentru aceasta şi pentru prezenţa I. P. S. Voastre în mijlocul nostru, vă rugăm să primiţi respectuoase şi sincere mulţumiri şi Bunul Dumnezeu să vă ţină sănătos mulţi şi fericiţi ani.

Cu încrederea că şi Prea Cucerniciile Voastre, Prea Cucernici Părinţi din seria IX-a veţi fi la acelaşi nivel ca şi înaintaşii frăţiilor voastre, dând pildă de dragoste, hărnicie şi disciplină în tot timpul celor două luni de cursuri, făcându-vă prin aceasta modele de urmat şi pentru tinerii noştri studenţi, vă asigurăm de toată bunăvoinţa noastră, a profesorilor, a colectivelor de seminarii şi a personalului administrativ, avându-vă şi tratându-vă ca pe nişte prieteni şi fraţi ai noştri şi vă dorim la acest început, spor la muncă şi deplină înţelegere a tuturor problemelor ce se vor propune aici.

CUVÂNTAREA I. P. S. MITROPOLIT FIRMILIAN AL OLTENIEI.

Prea Sfinţite Rector,
Domnule Reprezentant al Ministerului Cultelor,
Prea Cucernicilor şi Domnilor Profesori,
Cinstiţi Părinţi,

Rostesc aceste vorbe scrise din încredinţarea Prea Fericitului Justinian, Patriarhul şi Părintele Bisericii Ortodoxe Române.

Grăiesc, apoi, prin mine, Sfinţiile Lor Chiriarhii de Iaşi, Râmnic, Roman, Buzău şi Galaţi, ale căror Eparhii ţin de luminarea acestui aşezământ teologic.

In numele şi din gura acestor Ierarhi, aducem ostenitorilor de aci cuvânt de mare mulţumită şi prinos de cuvenită preţuire: Domnului Ministru al Cultelor, pentru înţelegere; Prea Sfinţitului Rector şi osârduito-

rilor dascăli, pentru nepregetată muncă şi pentru izvorul lor de aleasă învăţătură; cinstiţilor preoţi şi învăţăcei, pentru neînvinsa lor trudă şi pentru răspunsul grabnic la adâncile chemări ale Bisericii şi al obştei româneşti.

Aducem, deasemenea, recunoştinţa noastră Intâiului Stătător al Bisericii Ortodoxe Române, Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian, care a pus învăţătura lui Hristos pe munte înalt şi cârmuieşte corabia vieţuirii creştine cu mână tare şi cu braţ înalt.

Iar mai presus de toate, slăvim pe Dumnezeu, pentrucă a îngăduit turmei Sale viaţă lină şi fără prihană.

Cinstiţi Părinţi,

Crugul noilor orânduiri din Biserica Ortodoxă Română numără abia 3 ani. După această trecere, un bun vistiernic îşi socoteşte sporul talanţilor, iar semănătorul sămânţa sa. Am gândit să facem la fel şi să înfăţişăm sfinţiilor voastre dobândirile celor 3 ani şi roadele orânduirilor însămânţate.

Intre orânduirile cele noui, punem în capul unghiului Statutul Bisericii Ortodoxe Române. Văzduhul lui cuprinde toate puterile dumnezeescului nostru aşezământ: păstori şi închinători. După treaptă şi s'ujire, aceste puteri alcătuiesc un trup în care sucul duhovnicesc suie şi coboară nestingherit între vârfuri şi rădăcini. Am zis nestingherit, pentrucă râvna şi împreună-lucrarea credincioşilor n'au astăzi nicio împiedecare în treburile bisericeşti, precum n'are împiedecare întregul popor în treburile şi devenirile obşteşti.

Din unitatea de trup, care este cea mai de seamă dobândire a Bisericii, curg apoi: unitatea de poruncă, unitatea de făptuire, unitatea dării de seamă, unitatea de plinire; toate, ipostasuri ale Legii de temelie scrise în regulamente, decizii şi dispoziţiuni chiriarhale.

Când Biserica îşi are trupul său, care se împarte şi nu se desparte, înseamnă că s'a dat ei «viaţă să aibă şi mai mult să aibă». In stăpânirea acestor puteri, ea poate să-şi desfăşoare lucrarea de mântuire şi să câştige omului sfârşitul cel fericit.

Din această latură, mărturisim, fără putinţă de tăgadă, că Biserica Ortodoxă Română e gata oricând să dea răspuns bun în faţa Dreptului Judecător şi înaintea Ortodoxiei de pretutindeni.

De altminteri, lucrarea şi înfăptuirile ei au fost binevoite de obştea şi conducerea Republicii Populare Române, iar acolo unde domneşte nepătimirea minţii, Bisericile apostolice încep să-şi însuşească văzul lăuntric al Bisericii noastre şi să trimită soli pe lângă scaunul său patriarhal. Adăugăm că, încă şi unii solzi confesionali au început să cadă, pe când cârmacii din strana catolică se ispitesc către trezvie.

Ca să mânece pe această cale şi să ajungă în mijlocul, în care năzuinţele poporului muncitor se îngemănează cu trebuinţele sale duhovniceşti, Biserica noastră avea nevoie de pregătirea slujitorilor săi. Drept care, Sfântul Sinod a înscris această îndatorire a clericilor între poruncile statutare.

Cinstiţi Părinţi,

Până astăzi au primit lumina aşezământului teologic din Bucureşti 2230 de slujitori ai altarelor. In Mitropolia Ardealului, alte mii. Aşa dară o bună parte a preoţimii şi-a împrospătat vechile cunoştinţe, şi-a îmbogăţit vistieria minţii, şi-a lărgit zările, şi-a agonisit noui unelte de lucru bisericesc şi social. Asta înseamnă un mare câştig, şi pentru ins şi pentru obşte.

De urmări am luat cunoştinţă: uneori, faţă către faţă; alteori, din scrisul parohilor sau al protoiereilor. Toate sunt vestiri de bucurie, care întrec truda cărţii, grija de acasă, scăpătările materiale, unele neîmpăcări ale traiului laolaltă.

Niciodată, îmi spunea un preot, n'am înţeles mai bine ca la internat, îndemnul liturgic: «Toată grija cea lumească, acum s'o lepădăm». Altul mi-a vorbit de îngăduinţa semenilor, uitată din copilărie. Mulţi, de legături frăţeşti, de împărtăşiri ale lucrării pastorale, de mângâieri ale celor surpaţi din credinţă, de împrăştieri ale însingurării şi ale grozavelor cumpene sufleteşti, de depăşiri prin duhovnicească molipsire. Câţiva, de cutremurătorul fior liturgic al slujbelor în sobor şi al suflului ce se naşte din cuminecarea împreună.

Toţi, despre unirea în duh cu dascălii lor; unire prelungită acasă prin însemnările dela cursuri şi prin scrisori de limpezire.

Aceste stări sunt o comoară. Ele se adaugă în cămara Bisericii, ca trăsături ale comuniunii sacerdotale şi împletiri ale lucrării harice. De acolo se varsă asupra obştei şi sprijină, cu înţelegerea şi fapta, desăvârşirile duhovniceşti ale poporului nostru şi crezul ajungerii sale materiale.

Trăsăturile şi împletirile arătate se vădesc la fel şi în scrisul parohilor şi protopopilor. Din acest scris şi din documentele noastre de cancelarie, se vădeşte deasemenea o strânsă lucrare între preoţii cursişti şi între cei ce înfăţişează şi cârmuiesc poporul. Ei vorbesc limba mulţimilor. Se sprijină unul pe altul, căci au găsit cheia înţelegerii. Se apără împotriva idolului de aur şi a slugilor lui. Se lămuresc, dacă e nevoie. Ajută la zidirea acestui neam, setos de bună-stare şi de devenirea sa.

Iar, pentrucă bună-starea şi devenirea sunt urmări ale păcii şi ale înţeleptelor orânduiri, mulţimea preoţilor s'a înscris în Comitetele de Luptă pentru Apărarea Păcii şi este hotărîtă să sprijine plinirea p'anului cincinal, în marginea chemării ei.

Cinstiţi Păstori,

Sunteţi veniţi aci 500 de preoţi; 500 de făclii. Intr'o săptămână, duhul vostru se va aduna şi se va îndrepta către învăţătura, slujirea şi viaţa cea de obşte. Va porni semănatul şi apoi încolţirea. După aceea, în parohii, veţi afla şi mulţumirea strânsului.

Să începeţi totul cu bucurie şi tragere de inimă, căci acestea sunt cele dintâi înlesniri pedagogice şi ele destupă izvoarele dorului de cunoaştere. Să culegeţi ca nişte înţelepţi şi să păstraţi ca nişte avari. Să rân-

duiți în lacra sufletului vostru câștigul, ca să aveți ce cheltui. Să nu uitați că păstoriții voștri vă așteaptă, ca pe niște albine.

Agonisita pe care o așteaptă, în deosebi, dela voi, este însușirea uneltelor celor mai bune pentru predarea învățăturii ortodoxe, în cuprinsul hotărîrii Sfântului Sinod, privitoare la catehizarea credincioșilor. In măsura în care vă veți însuși aceste unelte și le veți face vii și lucrătoare, în aceeași măsură veți plini una din trebuințele cele mai arzătoare ale Bisericii, veți avea o turmă și veți putea fi păstori.

Insfârșit, ca și înaintașii voștri veți culege de pe buzele dascălilor acestui așezământ marele, cuprinzătorul și de viață dătătorul cuvânt: pacea. El este strigătul lumii cinstite, curate și muncitoare. Dar el este și lauda Bisericii, porunca Domnului, slava Sfinților, cununa credincioșilor, încredințarea învierii noastre.

Să-l sălășluiți, mai întâi, în inimile voastre. Apoi, să-l sădiți în sufletele credincioșilor voștri. Și, ca niște apostoli ai păcii, să întindem peste pământ și oameni scumpa lui văpaie.

Acum, încredințându-mă sfintelor voastre rugăciuni, declar deschise cursurile seriei a IX-a, vă poftesc dela Dumnezeu râvnă și sănătate, vă aduc din partea Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian arhierești binecuvântări, iar din partea smereniei Noastre vă doresc spor la lucru.

SFINȚIREA CATEDRALEI DIN CONSTANȚA

Duminică 14 Ianuarie 1951, Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian, împreună cu Prea Sfinţitul Episcop Chesarie Păunescu al Dunării de Jos, înconjuraţi de un impunător sobor de preoţi, au săvârşit sfinţirea catedralei din Constanţa, cu hramul Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel.

Au fost de faţă mii de credincioşi din Constanţa şi din alte localităţi dobrogene, atraşi de însemnătatea praznicului, dar şi de dorinţa nestăpânită de a vedea pe Patriarhul Bisericii Ortodoxe şi a-i auzi cuvântul.

Praznicul acesta a venit tocmai la timp ca să înviorеze, să mângâie şi să facă să salte de bucurie sufletele pline de credinţă şi deosebit de simţitoare ale constănţenilor. Catedrala lor — fostă episcopală — fusese lovită în plin şi distrusă de bombele războiului, ca şi atâtea falnice clădiri ale frumosului şi înfloritorului oraş dela mare. Refacerea sfântului locaş mergea încet şi durase cam mult. Sensibilitatea religioasă a constănţenilor suferea de această jalnică înfăţişare a catedralei lor, şi un fel de descurajare începea să cuprindă sufletele.

Cu ajutorul dat de Guvern şi de Sfânta Patriarhie, lucrările au căpătat un ritm mai viu. Când străduinţile reconstrucţiei au fost sfârşite, Prea Sfinţitul Episcop Chesarie, solicitat de clerul constănţean, a venit personal şi a făcut călduroasă rugare I. P. S. Patriarh să ia osteneala de a participa la sfinţirea Catedralei. I. P. S. Patriarh a răspuns cu dragostea de părinte, cu care răspunde totdeauna, când este vorba de o dorinţă cuvenită a clerului şi poporului: «Fixaţi data şi voiu veni să săvârşesc eu însumi slujba sfinţirii, împreună cu P. S. Episcop».

Inalt Prea Sfinţitul nostru Patriarh a sosit din ajun, însoţit de Inspectorul General Bisericesc preotul deputat Alexandru Ionescu, de Consilierul Administrativ Economic preotul Gh. Paşoi, de Arhitectul-Şef al Patriarhiei D. Ionescu-Berechet, şi de Secretarul preot N. Cazacu, căci a voit să folosească această călătorie în Dobrogea şi pentru a lua ultimele hotărîri în vederea organizării schitului dela Techirghiol şi a amenajării sanatoriului preoţesc, ca să poată primi, în serii neîntrerupte, pe toţi preoţii din ţară, care au nevoie de îngrijirea sănătăţii.

Iar Duminică dimineața, la orele rânduite, I. P. S. Patriarh a fost primit după cuviință, la Catedrală, de P. S. Episcop Chesarie, înconjurat de soborul de părinți, precum și de numeroși credincioși, cari apucaseră să vină mai devreme. Și s'a îmbrăcat I. P. S. Sa Patriarhul în toate podoabele arhierești și slujbă încuviințată a săvârșit, zicând toate rugăciunile după rânduială. Și ieșind afară, au ocolit sfântul locaș de trei ori, I.P.S. Sa purtând Sfintele Moaște în cele două mâini ridicate în sus în dreptul frunții, și îngenunchind de fiecare dată în fața bisericii, au citit rugăciunile cele pentru sfințire, precum și Sfintele Evanghelii. Iar când ocoleau, corul preoților și al credincioșilor cânta cu glas duios «Sfinte Dumnezeule» și unul din preoți stropea cu aghiazmă zidurile sfântului locaș. Și mulțimea credincioșilor, care tot creștea cu fiecare minut ce trecea, se îngrămădea în urma Patriarhului, sau văzând că nu-și poate face loc să urmeze toată, o parte se înșira pe laturi și privea cu reculegere la sfințita ocolire, închinându-se necontenit. Și după a treia ocolire, a venit I. P. S. Sa Părintele Patriarh și a bătut în ușa bisericii care era închisă, zicând: «Ridicați, voi, oameni, porțile voastre, ridicați porțile cele de aramă, ca să intre Impăratul Slavei». Și un glas din lăuntrul bisericii întreba: «Cine este acela, Impăratul Slavei?». La care Patriarhul răspundea: «Domnul cel tare și puternic, acela este Impăratul Slavei». Și la a treia oară s'a deschis ușa bisericii și au intrat cu toții înlăuntru și au mers în altar. Iar I. P. S. Patriarhul apucând trestia, i-a înmuiat vârful în Sfântul Mare Mir și a mers de a uns în cele patru părți, adică spre Răsărit, în Sfântul Altar, apoi spre Apus, tocmai la intrarea în biserică, spre Miază-zi și spre Miază-Noapte, rostind după rânduială:

«Iată se sfințește biserica aceasta prin ungerea cu Sfântul și Marele Mir, în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh». Iar preotul Catedralei urma îndată, stropind cu aghiasmă mare în aceleași părți. Și intrând iarăși în Sfântul Altar, s'au îmbrăcat I. P. S. Sa Părintele Patriarh și P. S. Sa Părintele Episcop și alți slujitori mai apropiați în cămăși albe și s'au încins ca niște lucrători zidari și au zidit în piciorul Sfintei Mese Sfintele Moaște, după obiceiul cel de veacuri moștenit, și hrisov au așezat despre timpul când s'a săvârșit această sfințire și cine au slujit-o. Apoi au așezat deasupra piatra Sfintei Mese, pe care se va aduce pe viitor jertfa cea fără de sânge. Și au prins a o spăla cu apă caldă și cu săpun și a o stropi cu miresme și a o unge cu Sfânt Mare Mir. Iar după aceasta au așezat cei patru evangheliști: Matei, Marcu, Luca și Ioan pe cele patru colțuri ale Sfintei Mese, turnând ceară topită ca să se lipească. Și, înfârșit, au acoperit Sfânta Masă cu acoperăminte cuviincioase și au așezat deasupra Sfântul Antimis, și Sfânta Evanghelie, Sfânta Cruce, Chivotul cu Sfintele Taine, sfeșnice și celelalte.

Ci în timpul acestora, biserica nu mai încăpea de lume, care stătea și pe afară. Și venind vremea, s'a așezat I. P. S. Sa Părintele Patriarh pe un scaun lângă Sfânta Masă, dinspre Miază-zi, ținând Sfânta Cruce în mână, și a făcut semn să înceapă lumea a intra în Sfântul Altar, pentru sărutarea Sfintei Mese, după obicei. Și intrând fiecare, și bărbați și femei și băieți și fete și copii, sărutau Sfânta Masă și Sfânta Evanghelie, apoi Sfânta Cruce și mâna Patriarhului în care ținea Sfânta Cruce. E rar prilejul acesta pentru credincioși, ca să intre cu toții în altar, ca să sărute

Sfânta Masă și deaceea îl și doresc ei mult și se bucură din cale afară când îl află. Iar constănțenii s'au bucurat mai mult decât alții, căci și catedrala au văzut-o sfințită și pe Patriarh l-au avut în mijlocul lor de i-a binecuvântat.

Și timp de trei ceasuri a tot curs valul de credincioși care au intrat de au sărutat Sfânta Masă și mâna Patriarhului, care cu răbdare și bunătate i-a așteptat pe toți. Apoi s'a ridicat I. P. S. Sa de pe scaun și punându-și mantia pe umeri, a mers de s'a așezat în jețul arhieresc, de unde a luat parte la săvârșirea Sfintei Liturghii de către P. S. Episcop Chesarie și soborul cel ales de preoți, toți cu chipuri plăcute, cu glasuri frumoase și cu mișcări pline de cuviință.

Și lumea umpluse biserica de nu mai putea nimeni să se miște dela locul său, iar de ieșit afară nici nu putea fi vorba.

In fața Patriarhului, în sânul drept al Bisericii, se găseau reprezentanții autorităților din oraș și alți oaspeți aleși între cari și Șeful cultului musulman, Marele Muftiu Iacub Mehmet.

După terminarea Sfintei Liturghii, P. S. Episcop Chesarie a prins a vorbi. Adresându-se I. P. S. Sale Patriarhului, autorităților prezente și credincioșilor, P. S. Sa a mulțumit în primul rând Bunului Dumnezeu, care a ajutat să se poată săvârși această înălțătoare sfințire a Catedralei din Constanța, după aproape 10 ani dela dărâmarea ei din pricina bombardamentului. Apoi P. S. Sa a făcut un scurt istoric al zidirii acestei biserici, amintind că inițiativa ridicării ei a fost luată îndată după războiul pentru independență din 1877-78. După zidire și pictare, biserica a stat mult timp nesfințită, din pricină că Sfinții pictați aveau prea izbitoare asemănare cu multe dintre persoanele în viață în vremea pictării. Abia în 1893 — după ce s'au făcut îndreptările cuvenite la pictură — a fost sfințită biserica și dată credincioșilor parohiei Sf. Nicolae, pentru nevoile lor religioase. Dela 1923 până în August 1947, biserica a servit drept catedrală episcopală — fiind închisă bineînțeles ultimii 10 ani, după bombardare.

P. S. Episcop a arătat apoi cu ce jertfe materiale s'a refăcut biserica, după distrugerea pricinuită de război. Cinci milioane de lei stabilizați — după 1947 — s'au cheltuit, și acești bani au fost dați în mare parte de credincioșii din Constanța și de I. P. S. Patriarh. Cu duioșie a ținut să amintească P. S. Episcop de ajutorul dat de copilașii Școalei Primare Nr. 6 din Constanța, cari cu drag au pregătit și au făcut o serbare, în scopul restaurării Catedralei.

«Dar, — adaugă P. S. Episcop Chesarie, — lucrarea nu s'a putut duce la capăt decât atunci când am primit ajutorul masiv din partea Guvernului nostru de democrație populară, căruia îi datorăm și exprimăm adâncă recunoștință și calde mulțumiri.

«Se cuvine apoi — a spus P. S. Episcop — să mulțumim din adâncul sufletului nostru I. P. S. Patriarh Justinian, care la instalarea noastră la Galați a făgăduit cu cuvântul și apoi a și dat tot ajutorul, ca să se poată termina restaurarea. Și nu numai că a ajutat, dar iată a și venit personal de a săvârșit sfințirea.

«Tuturor mulțumim din tot sufletul nostru, și reprezentanților autorităților din orașul Constanța, cari au ținut să ia parte, și celorlalți oaspeți».

Adresându-se credincioșilor, P. S. Episcop le-a spus: «Iată, iubiți credincioși, aveți redeschisă biserica voastră catedrală. Să nu găsiți odihnă până nu o veți readuce la starea ei de înfrumusețare dela început. Sunteți creștini evlavioși și aveți în mijlocul vostru bărbați harnici, cu multă râvnă pentru podoaba Casei Domnului. Dar să nu uitați că cea mai de preț împodobire a Catedralei va fi prezența voastră la Sfintele Slujbe».

Și P. S. Episcop Chesarie a încheiat cu rugăciuni și urări pentru sănătatea și îndelunga înzilire a I. P. S. Patriarh Justinian, a conducătorilor Republicii și poporului nostru și a tuturor celor de față, precum și pentru pacea și înflorirea Bisericii și Patriei noastre.

A luat apoi cuvântul I. P. S. Patriarh Justinian, care a rostit următoarea cuvântare:

Prea Sfințite Chesarie,
Onorate autorități,
Cinstiți oaspeți, și
Iubiți credincioși,

Atât eu cât și însoțitorii mei am luat parte cu mare dragoste și bucurie la această frumoasă sărbătoare, a sfințirii Catedralei din Constanța, din Eparhia Dunării de Jos.

Cei ce sunt din regiunile de munte, ca și noi, oamenii Bisericii, când venim la mare, multe amintiri despre întâmplări trăite sau citite în cărți ne sunt aduse la suprafața conștiinței noastre și multe gânduri și reflexiuni ne sunt provocate de impresia puternică ce ne dă vederea mării.

Se povestește că Fericitul Augustin, mare Părinte bisericesc apusean, care a scris multe lucrări de mare valoare, după trecerea sa la creștinism era preocupat de gândul să scrie o carte despre Dumnezeu. Dar nu știa cum să înceapă lucrarea sa, căci era copleșit de măreția subiectului. Intr'o zi plimbându-se pe malul mării, așa cum mulți dintre D-stră se plimbă mai ales vara, când copiii își întremează trupurile, sub razele binefăcătoare ale soarelui, Fericitul Augustin a văzut un băețaș care cu o coajă de scoică lua apă din mare și o punea într'o gropiță pe care o săpase pe mal. Intrebându-l ce face acolo, băețașul a răspuns că vrea să golească marea în gropița săpată de el. Fericitul Augustin a zâmbit de naivitatea băețașului, dar în același timp a văzut în această întâmplare o mare învățătură și anume că a căuta să înțeleagă pe Dumnezeu cu mintea sa și a-L cuprinde în limitele unei cărți, oricât de mare ar fi ea, însemnează a face aceeași naivă încercare ca și copilul...

Noi, creștinii, trebuie să ne gândim la întâmplarea Fericitului Augustin, care a dat pentru toate veacurile acest exemplu, despre neputința noastră de a înțelege pe Dumnezeu, dar să păstrăm în inimile noastre credința în El și recunoștința pentru purtarea Lui de grijă, căci de acestea atârnă fericirea pe pământ și dincolo de această viață...

Biserica lui Dumnezeu, care este comunitatea creștinilor, ne face să ne ridicăm mintea și sufletul la Dumnezeu, Creatorul lumii și al mărilor, de care depinde însăși viața noastră pe acest pământ... Se ridică aburi din mare și sub formă de nori purtători de apă se înalță și merg până ating

vârfurile munţilor şi atunci cad pe pământ în picături de ploaie, purificând şi văzduhul, alimentând şi toate izvoarele care se pornesc apoi spre şesuri, în pâraie şi râuri, adăpând ogoarele şi făcându-le roditoare, şi spălând şi toate necurăţiile. După ce au îndeplinit toată această minunată misiune, apele acestor izvoare, pâraie şi râuri se întorc iarăşi în mare, aducând cu ele toate necurăţiile adunate în drum, iar marea le înghite şi afundă necurăţiile în adâncurile ei.

Tot aşa, Biserica întemeiată de Mântuitorul Hristos înghite şi afundă în adâncurile ei de îndurare şi iertare toate păcatele oamenilor. Izvoarele care curg din bisericile lui Hristos poartă apa cea vie, care adapă sufletele credincioşilor, făcându-le roditoare de fapte bune şi împărtăşindu-le harul lui Dumnezeu, curăţitor de toate păcatele şi de toate greşelile.

Când sfinţim această biserică — cea mai aproape de mare — astfel de gânduri năpădesc sufletul nostru.

Am dat drumul unui nou izvor de apă vie, căci aici nu numai se va propovădui învăţătura, dar se va da şi har curăţitor de păcate.

Am deschis un nou izvor de viaţă, pentru cei ce voiesc să trăiască în pace şi înfrăţire pe pământ şi să dobândească în acelaşi timp şi viaţa cea veşnică.

Biserica urmăreşte mântuirea sufletului, dar poartă grijă şi de sănătatea trupului. Trupul este vasul sufletului. Nu putem ţine într'un trup stricat un suflet sănătos şi curat.

Deaceea în biserici se propovăduieşte şi se desăvârşeşte deopotrivă mântuirea sufletului, dar şi pacea, sănătatea şi curăţia trupului.

Vor da preoţii noştri, deopotrivă, sfaturi pentru iubirea de Dumnezeu, dar şi pentru iubirea de aproapele şi pentru iubirea de patrie. Să iubească pe Dumnezeu, dar să fie şi buni cetăţeni ai patriei noastre. Unde este legea morală a dragostei şi a înfrăţirii, acolo domneşte şi pacea iubită de Domnul nostru Iisus Hristos.

Avem aci un document care vorbeşte despre răul ce aduce un război... Biserica aceasta a fost dărâmată de un război, de răutatea oamenilor... In câteva clipe a fost stricată şi nici după 10 ani n'a putut fi refăcută cum trebuie!...

Vom pleca la casele noastre mai hotărîţi să trăim în pace şi în bună înţelegere şi să determinăm în patria noastră o hotărîre a tuturor de a lupta împotriva războiului.

Cu bucuria că am realizat un lucru bun prin contribuţia tuturor, să veghem ca mâine să nu se dărâme ce s'a sfinţit astăzi.

Deaceea, zi de zi, cu toţi preoţii noştri vom lucra să apărăm pacea şi să readucem în rândul nostru pe cei rătăciţi cari cred în minunea «păsărilor sburătoare»... Vom îndemna pe credincioşi să lucreze pentru ridicarea patriei noastre. Noi nu avem acelaşi drum cu vrăjmaşii patriei noastre... Vom îndemna pe toţi să-şi iubească patria din tot sufletul lor. Ne vom gândi la alţi fraţi ai noştri, din alte părţi, cari suferă grozăviile războiului şi pier cu miile în vreme de iarnă... Vă îndemn să daţi ascultare sfaturilor preoţilor noştri, pentru binele patriei. Imi îndrept cuvântul către cei ce şi-au dat obolul, credincioşii acestei biserici şi toţi cari au conlucrat să ne dea această sărbătoare, rugând pe Dumnezeu să le răsplătească cu darurile sale cele bogate.

Deasemenea rog pe Dumnezeu să-şi aducă aminte de preoţii acestei biserici, cari în faţa credincioşilor au dus lupta pentru restaurare, de epitropi şi de toţi ostenitorii, pe care i-am găsit lucrând aici. Insfârşit, de toţi preoţii şi credincioşii din Constanţa, cari şi-au dat obolul pentru acest locaş.

Rog pe Prea Sfinţitul Episcop Chesarie să transmită clerului şi poporului din această de Dumnezeu păzită Eparhie şi binecuvântările noastre alături de ale Prea Sfinţiei Sale.

Rog onoratele autorităţi ale oraşului şi ale Regiunii Constanţa să primească mulţumirea noastră pentru prezenţa lor şi să asigure Inaltul Guvern că noi toţi ne iubim deopotrivă Biserica şi Patria, lucrând din toate puterile pentru binele lor, şi că în toate împrejurările Biserica este alături de patria şi poporul nostru... Rugăm să continuaţi tradiţia aceasta ortodoxă de a fi unii lângă alţii. Din această colaborare nu poate fi decât bine pentru toţi... Noi dorim deopotrivă binele şi pacea pe pământ, dar şi fericirea şi mântuirea sufletelor.

Din cuvântarea P. S. Episcop Chesarie aţi înţeles că, din colaborarea tuturor, a ieşit acest lucru bun şi pentru Biserică şi pentru Stat... Deci să ne urmaţi în această colaborare.

Prea Sfinţite Chesarie, te felicit că în scurt timp ai reuşit să redeschizi această biserică, acest izvor de apă vie...

Iţi urez să te învrednicească Dumnezeu să poţi redeschide şi Catedrala din Galaţi, care aşteaptă de 11-12 ani. Noi îţi vom da tot concursul. Cine munceşte realizează, cine trândăveşte nu ajunge la niciun rezultat. Să ne chemi şi la acea sărbătoare!...

Credincioşilor le mai spun un ultim cuvânt, şi anume, că dacă vor continua să înfrumuseţeze acest locaş, le vom da un ajutor egal cu ce vor strânge ei. Adică, dacă ei vor strânge 100 mii lei, le vom da şi noi 100 mii, dacă vor strânge 500 mii, le vom da 500 mii lei.

Noi nădăjduim cu toată tăria că vom îndepărta războiul şi vom consolida pacea, care ajută lucrările bune şi de folos...

Primiţi, voi toţi, cler şi credincioşi creştini, toate binecuvântările noastre părinteşti, iar harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi cu toţi. Amin.

*

După terminarea solemnităţii dela biserică, pe la orele 15, I. P. S. Patriarh, P. S. Episcop, reprezentanţii autorităţilor locale, oaspeţii invitaţi şi preoţii din Constanţa, au trecut la masa frăţească dată de clerul din oraş. S'a remarcat cu deosebită bucurie prezenţa în rândurile invitaţilor a D-lui Consul Sovietic.

La sfârşitul mesei, P. C. Protopop al Constanţei, Pr. Vasile Cioară, a cerut voie să spună următoarele cuvinte:

Inalt Prea Sfinţite Stăpâne,
Prea Sfinţite şi Distinşi Oaspeţi,

Nu sunt cuvinte goale: pământul dobrogean se simte a doua oară fericit, primind ca oaspe pe cel mai strălucit Ierarh al Bisericii Ortodoxe Române.

Preoții și credincioșii din Constanța s'au bucurat nespus de mult astăzi pentru redeschiderea scumpei lor catedrale.

Preoțimea dobrogeană, ca și preoțimea din întreaga țară este fericită că în fruntea Bisericii este apărătorul credinței în Iisus Hristos și luptătorul pe tărîm social...

Până mai ieri, preoțimea era târîtă în luptele sterile ale regimurilor politice.

I. P. S. Voastră ați smuls această preoțime din rătăcire și ați pus-o la muncă, spre binele și înflorirea Republicii noastre Populare.

I. P. S. Voastră aveți merite multe și excepționale în slujba Bisericii și a Patriei, dar acum mai ales duceți steagul luptei pentru pace... Impreună cu Prea Fericitul Patriarh Alexei, ați înțeles să contribuiți la salvarea omenirii dela moarte... Când pământul gâlgâie de sânge, când Coreea arde în foc, Prea Fericirea Voastră, împreună cu Patriarhul Alexei, ați chemat lumea la lupta pentru pace. Ați stabilit o colaborare strânsă cu toate cultele pentru apărarea păcii. Vă asigurăm că preoțimea dobrogeană stă ca o stâncă de granit în jurul Prea Fericirii Voastre și al Prea Sfințitului Episcop Chesarie.

Ne luăm angajamentul să fim noi și păstoriții noștri cetățeni loiali ai Republicii Populare Române. Ne luăm angajamentul să ducem lupta pentru pace, să ajutăm pe frații Coreeni și să zădărnicim un nou război.

In numele preoțimii dobrogene, vă mulțumim pentru osteneala ce ați luat să veniți să ne redeschideți Catedrala și să ne binecuvântați, și în numele tuturor preoților și credincioșilor noștri constănțeni vă strigăm: Intru mulți ani, Prea Fericite Stăpâne».

Preoții și întreaga asistență au cântat Imnul Patriarhal «Pre Stăpânul și Patriarhul nostru Justinian, Doamne îl păzește întru mulți ani».

A luat cuvântul Eminența Sa **Iakub Mehmet,** Șeful cultului musulman, spunând, în rezumat, următoarele:

Inalt Prea Sfințite Patriarh,
Prea Sfințite Episcop Chesarie,
Prea Cucernici Părinți,

N'aș mai avea nimic de adăugat după cuvintele P. C. Protopop V. Cioară, căci personalitatea Prea Fericitului Patriarh este binecunoscută tuturor. Dar fiindcă P. C. Protopop a atins și chestiunea colaborării cultelor, vreau să vă mărturisesc că am fost martor ocular la stabilirea acestei strânse colaborări pentru nobila și sfânta cauză a păcii.

Era în vara anului 1949, când omenirea era dornică de orientare. Cultele ce aveau statutele recunoscute până la acea dată, au fost invitate la Patriarhie. Nu vă vom spune în amănunt ce s'a petrecut, dar am fost primiți cu atâta prietenie și dragoste de I. P. S. Patriarh, că luni întregi după aceea am tot povestit credincioșilor noștri despre dragostea cu care am fost întâmpinați.

In toamna trecută am fost chemați din nou, împreună cu reprezentanții cultelor ale căror statute au fost recunoscute mai în urmă și cu toții ne-am bucurat de aceeași dragoste și bună primire...

Acum, când I. P. S. Patriarh Justinian a venit la Constanța, pentru redeschiderea Catedralei Ortodoxe, mulțumesc, în numele clerului și credincioșilor musulmani, Inalt Prea Sfințitului Patriarh, îndrumătorul nostru al tuturor și îi urez mulți și fericiți ani».

A urmat la cuvânt P. C. Preot **St. Popescu,** parohul Catedralei din Constanța, care în cuvinte alese a exprimat recunoștința slujitorilor și credincioșilor Catedralei față de Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian și față de Prea Sfințitul Episcop Chesarie, pentru părintească bunăvoință ce le-au arătat, venind în mijlocul lor, în ziua atât de însemnată pentru ei, a sfințirii sfântului locaș. «Orașul Constanța — a spus Prea Cucernicia Sa — este fericit că a primit pe Ierarhul care a desfășurat altădată o energie fără seamăn, pentru alinarea durerilor Moldovei greu încercate din cauza secetei și care a dat totul pentru Biserică și popor, și a pus ca îndreptar activității preoților în parohii, apostolatul social. Vă asigurăm, Inalt Prea Sfințite Stăpâne, că vom fi, aici în Constanța, Biserică vie și dinamică, nu statică, vom fi apărători hotărîți ai păcii, așa cum ne-ați îndemnat în cuvântarea de astăzi, după sfințire. In numele tuturor slujitorilor și a zecilor de mii de credincioși din Constanța, vă mulțumim din adâncul sufletului și vă urăm să trăiți întru mulți ani, Inalt Prea Sfințite Stăpâne, ca să vedeți toate roadele bune ale acestei dăruiri totale pentru binele obștesc».

A vorbit apoi, cu multă însuflețire, P. C. Preot **Ștefan Duțu,** asigurând că preoțimea dobrogeană păstrează cu multă bucurie în suflet toate declarațiile pline de solicitudine și de prețuire față de Biserică și de slujitorii ei, ale bărbaților de Stat ai Republicii noastre și urmărește cu toată atenția fericita colaborare dintre toate Bisericile Ortodoxe pentru pacea și înfrățirea popoarelor lumii.

P. S. Episcop Chesarie a încheiat seria cuvântărilor, spunând următoarele:

«Inalt Prea Sfințite și Prea Fericite Părinte Patriarh și iubiți comeseni, dacă am avut astăzi fericirea să redeschidem locașul de închinare, după care atât de mult doreau credincioșii acestui oraș, apoi cine a fost astăzi în biserică a putut vedea și înțelege că datorăm acest fapt, în cea mai mare parte, Guvernului de democrație populară, care nu numai că, potrivit Constituției, ne-a lăsat deplină libertate religioasă, dar a și contribuit în mod esențial pentru realizarea acestei mari dorințe a credincioșilor constănțeni. In numele Episcopiei Dunării de Jos și al slujitorilor și credincioșilor acestui centru de frunte al Eparhiei noastre, aduc vii mulțumiri Guvernului Republicii Populare Române și Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian pentru marele sprijin ce ne-au dat și îi rugăm să ne acorde și în viitor același sprijin prețios, pentru ca în curând să ne putem întruni și la sărbătoarea redeschiderii Catedralei Episcopale din Galați».

I. P. S. Patriarh Justinian s'a ridicat la sfârșit și a mulțumit tuturor, spunând între altele:

«Prea Sfințite Episcop Chesarie, Domnule Consul, Onorate Autorități, Domnule Muftiu și Prea Cucernici Părinți,

«Ne-am bucurat și ne-am veselit cu adevărat astăzi pentru frumoasa realizare, pe care preoțimea din Constanța și din Episcopia Dunării de

Jos, condusă de P. S. Episcop Chesarie, au putut să o desăvârşească la acest început de an nou. S'a înţeles că noi, slujitorii lui Hristos, avem datoria de a apăra pacea, de a ne spune cuvântul răspicat împotriva aţâţătorilor la război, împotriva acelora ce vor să-şi prelungească privilegiile lor de a aduna aur de pe urma războiului. A venit vremea să împiedicăm pe aceşti aţâţători la război, de a arunca omenirea într'un nou prăpăd de vieţi omeneşti şi de bunuri agonisite cu trudă.

«Am ascultat cuvântările rostite aici. Ţin să fac o precizare. Să nu-mi atribuiţi merite pe care nu le am. N'am fost un salvator al Bisericii Ortodoxe Române, căci Biserica n'a fost ameninţată de nimeni. Nici al preoţimii, care deasemeni n'a fost ameninţată de nimeni. Vorbesc de preoţimea cinstită, care îşi face datoria. Am vrut să lămuresc aceste lucruri, căci eu vreau să nu se spună decât ceea ce este drept şi adevărat. Să recunoaştem că au fost în Biserica noastră mulţi preoţi şi chiar vlădici, cari au făcut greşeli, lăsându-se furaţi de diferite formule, care sub aparenţa de Biserică dinamică, degenerau în acte de provocare. Fiecare, deci, să-şi revizuiască conştiinţa sa şi dacă are vreo greşală din trecut — căci greşalele din trecut apasă greu — de care nu s'a putut uşura, să-şi ceară iertare, dacă voieşte să se uşureze... Păcatele trebuiesc ţinute minte, pentru a putea fi curăţite prin mărturisire şi căinţă...

«Am auzit multe declaraţii, dar eu vreau fapte. Cine nu are încredere în noi şi nu se urcă în tren cu noi, trenul trece şi el rămâne de tren. Alt tren nu mai trece. Când sună goarna pentru mobilizare, cine nu aleargă imediat la hotare să apere patria, este un trădător.

«Suntem solidari cu toţi ierarhii ortodocşi: al Ierusalimului, Antiohiei, Alexandriei, etc. Papa a dat o enciclică către catolici şi greco-catolici să ducă lupta împotriva Patriarhului Bisericii Ortodoxe Române, dar Patriarhii din Orient au luat apărarea Patriarhului României, decorându-l pentru serviciile aduse Ortodoxiei...

«Noi n'avem nimic cu credincioşii Bisericii Catolice, dar cu conducerea Statului politic catolic din Roma nădăjduim să se lichideze în curând. Catolicii sunt geloşi că noi am găsit drumul cel bun de colaborare cu socialismul. Acum fac şi ei cursurile de îndrumare cu preoţii ca şi noi, în scopul cunoaşterii şi înţelegerii juste a socialismului, deşi la început vorbeau de rău cursurile noastre cu preoţii...

«Dacă până acum v'am îndrumat, v'am adus la cursuri şi v'am trimis reviste, ca să vă facem să gândiţi şi să înţelegeţi adevăratul drum, apoi vă previn că acum a sosit ceasul mobilizării, ca să sărim la lupta pentru pace şi pentru ajutorarea celor ce sunt victime ale războiului, dând ceva din prisosul nostru. Acum sita se mişcă: făina cea bună trece şi se face pâinea cea gustoasă, iar gunoaiele rămân şi se aruncă. Eu sper că nu vor fi deloc gunoaie în făina noastră.

«Dela astfel de considerente, s'a ajuns la consfătuirea şi colaborarea cu celelalte culte. Nu este aşa uşor să faci ca acei ce până ieri se duşmăneau să fie prieteni şi colaboratori. Domnul Muftiu Iacub Mehmet a spus în câteva cuvinte că am ajuns să recunoaştem că toţi suntem fraţi şi că nu mai este timpul să ne războim între noi. Să aibă fiecare libertatea să se ducă acolo unde îl va îndemna sufletul şi unde va găsi un răspuns la

nedumeririle lui. Am semnat toți un apel de solidaritate în lupta pentru pace. Pentru Prea Cucerniciile Voastre o nouă problemă este aceea a colaborării tuturor în lupta pentru pace. Am și primit scrisori cu întrebări. Le-am răspuns să aibă răbdare să treacă seria aceasta de cursuri și se vor da îndrumări pentru noua metodă de lucru, în sprijinirea luptei pentru pace, în toate domeniile. Am o experiență de 22 de ani în preoție la parohie și știu cum trebuie folosit scaunul de duhovnic, încă din anul 1925, când am primit duhovnicia. Deci nu din 1945 — când am ajuns arhiereu — a început apostolatul social. Am reparat poduri, am sădit pomi, etc. Aveți posibilități de a ajuta opera de reconstruire a țării, cum nu au niciun alt fel de slujbași ai Statului. Vă asigur, apoi, că autoritățile de Stat nu vor lăsa fără ajutor pe cei ce muncesc. Credincioșii dintr'un sat din Regiunea București — numit Livedea — au asigurat ei singuri salariul preoților. Vă fac deci un ultim apel, de a vă încadra cu toții și din toată inima în munca de reconstruire și de îmbunătățire a traiului tuturor. Ca încheiere, vă urez tuturor să vă bucurați de roadele muncii Prea Cucerniciilor Voastre și vă biencuvintez cu dragoste părintească pe voi și familiile voastre».

*

Târziu, spre orele 7 seara, s'a terminat această masă frățească, a cărei atmosferă a rămas adânc întipărită în sufletele tuturor celor ce au avut norocul să ia parte. Preoții constănțeni erau fericiți că au prilejul de a sta atât de mult timp sub vraja persoanei și a cuvântului Patriarhului Bisericii Ortodoxe Române.

A doua zi, Luni 15 Ianuarie, Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian și însoțitorii săi s'au înapoiat la București.

Pr. N. CAZACU

O PIOASĂ COMEMORARE A BISERICII ARMEANO-GREGORIANĂ

Duminică 4 Martie 1950, la orele 17, Episcopia Armeano-Gregoriană din Capitala Republicii noastre a aranjat în impunătoarea catedrală din Bulevardul Republicii o pioasă ceremonie de pomenire solemnă a Sfinților Vartanieni.

La această festivitate a fost invitat și I. P. S. Patriarh **Justinian.** I. P. S. Sa neaflându-se atunci în Capitală, a fost reprezentat de P. S. Episcop **Antim Târgovișteanu,** Vicar Patriarhal.

Festivitatea a fost onorată și cu prezența d-lui Prof. **Stanciu Stoian,** Ministrul Cultelor, însoțit de Dl. I. **Ursucaș,** directorul cabinetului.

Din partea Bisericii Ortodoxe Române au mai luat parte PP. CC. Lor: Pr. **Gala Galaction,** profesor universitar onorar, Pr. **Petre Vintilescu,** profesor universitar onorar, Pr. **Traian Belașcu,** Vicar Arhiepiscopesc la Sibiu, Consilierii Patriarhali: Pr. **Gh. Vintilescu,** Pr. **D. Stancu,** Pr. A. **Preda** și Pr. **Gh. Maior,** prof. **I. Modoran,** directorul cancelariei patriarhale; I. P. Cuv. Arhimandrit **Atanasie Gladcovschi,** Vicar Arhiepiscopesc la București, P. C. Virgil Godeanu. inspector la Arhiepiscopie; PP. CC. Lor: Pr. **Ioan Coman** și Diac. **Ioan Pulpea,** profesori la Institutul Teologic de grad Universitar din București.

Biserica Rusă din Capitală a fost reprezentată de P. C. Pr. **Pavel Statov** și Pr. **Ioan Parocescu,** iar cea bulgară de P. C. Pr. **Clement Dimitrov.**

In numerosul public care a asistat, s'au mai remarcat și alte personalități române din Capitală.

Serviciul religios a fost săvârșit în limba armeană de către P. C. Cuv. Arhimandrit **Vasken Balgian,** Episcop (nehirotonit încă), însoțit de clerul catedralei armene din capitală. Răspunsurile s'au dat de admirabilul cor al comunității, oferindu-ne prilejul să ascultăm melodii bisericești vechi, frumos armonizate și executate, care ne-au adus aminte de fondul comun de simțire și exprimare creștinească, din vremea când cămașa lui Hristos încă nu fusese sfâșiată de unii, care credeau că astfel slujesc Evanghelia Domnului. In cadrul serviciului religios, corul a executat și cântarea «**Norahreș**», închinată Sfinților Vartanieni.

După serviciul religios solemn, I. P. Cuv. Sa Arhimandrit **Vasken** a rostit, într'o românească aleasă, frumoasa conferință de aproape o oră, în cinstea și preamărirea Sfinților Mucenici Vartanieni, ai Bisericii Armene. Intre altele a spus:

«**Biserica din Armenia, atât de înfloritoare în primele veacuri ale Creștinismului, a trebuit să țină piept tendințelor constante de desființare a ei din partea Perșilor păgâni. Persia Sasanidă hotărîse înlocuirea legii lui Hristos cu religia mazdeistă. In anul 451 d. Hr. a năpădit Armenia cu forțe mari, pentru a-și duce hotărîrea la îndeplinire. Poporul atacat se apără viguros, dar este copleșit de numărul extraordinar de mare al dușmanilor. Pe câmpia Avarair se dă o bătălie decisivă. Situația e gravă pentru Armeni. Toți luptătorii își dau seama de primejdie. De aceea, în ajun, cei 1036 soldați Vartanieni, în frunte cu comandanții lor, între care și mulți preoți, iau hotărîrea eroică de a nu ceda dușmanului decât morți. Dela comandant și până la ultimul soldat se spovedesc și se împărtășesc, pentru ca ziua luptei să-i găsească gata de jertfa cea mare. Lupta a început la răsăritul soarelui. La apusul lui, nu mai supraviețuia niciun din cei 1036 eroi. Biserica i-a considerat martiri pentru Evanghelie și pentru patrie și i-a pus și i-a cinstit ca pe niște Sfinți, sub numele de** Sfinții Mucenici Vartanieni.

Implinindu-se 1500 de ani dela această bătălie, Patriarhia Gregoriană din Republica Armeană din U.R.S.S. a ținut de datoria ei să facă pomenirea celor 1036 de Sfinți, într'un cadru mai solemn, în toate comunitățile aparținând jurisdicției ei canonice.

După conferința I. P. Cuv. Arhimandrit Vasken, în numele Bisericii Ortodoxe Române și al I. P. S. Patriarh **Justinian**, P. S. Episcop Antim a rostit următoarele:

Domnule Ministru,
Inalt Prea Cuvioase Arhimandrit Vasken,
Iubiți Intru Hristos Frați Armeni,
Onorată Asistență,

«**Iată, pentru a treia oară îmi îndrept pașii spre această biserică și urc scările acestui Sf. Altar, pentru a da mărturia sentimentelor de dragoste și frățietate pe care Biserica Ortodoxă Română le poartă venerabilei obști a credincioșilor armeni.**

Nu pot uita căldura cu care am fost primit, venind întâia oară aici cu binecuvântarea fericitului întru pomenire Patriarhul Nicodim, în anul 1947, când mi-a fost dat să asist la săvârșirea unei liturghii, temeinicită de Sf. Grigorie Luminătorul și să gust din mireasma acelei slujbe, atât de asemănătoare cu cea ortodoxă.

Am venit apoi în Decembrie 1950, din încredințarea Prea Fericitului Patriarh Justinian, la comemorarea marelui poet și Sfânt Grigorie din Nareg, a cărui spiritualitate se înrudește cu cea a teologilor capadocieni.

Și acum, la această solemnitate, în amintirea Sfinților Vartanieni și Leontieni, urma să ia parte însuși Prea Fericitul Patriarh Justinian, care cu bucurie acceptase poftirea ce i-ați făcut. A trebuit însă să plece din

Capitală, chemat de înalte şi urgente îndatoriri neaşteptate. Pentru care, Inalt Prea Sfinţia Sa şi-a exprimat regretul şi a trimis delegaţia aceasta de sfetnici ai săi.

Am luat parte cu vie emoţie la aceste răscoliri din trecutul de vitejie al poporului armean. Faptele martirilor căzuţi eroic pe câmpia Avarair, pentru apărarea patriei şi a credinţei creştine a produs admiraţie în toate generaţiile ce au urmat. Ei au murit din dragostea lor nemărginită pentru Hristos şi pentru aproapele. «Nu este dragoste mai mare decât aceea ca cineva să-şi dea viaţa pentru semenii săi», ne învaţă Domnul nostru Iisus Hristos (Ioan 15, 13).

Jertfa lor a contribuit la trezirea acelei puteri lăuntrice, cu care poporul armean a ştiut să se apere în ceasurile de cumpănă şi grea încercare.

Credinţa creştină a ajutat închegarea ca neam a Armenilor şi conservarea lor în cursul sbuciumatei lor istorii. Acelaşi lucru s'a întâmplat şi la noi. Marele istoric Nicolae Iorga găseşte numeroase puncte de asemănare între trecutul poporului armean şi al poporului român (vezi lucrarea sa: «Armenii şi Românii: o paralelă istorică», Bucureşti 1913).

Raporturile dintre Români şi Armenii dela noi au fost întodeauna apropiate, iar Biserica Armeană şi-a desvoltat activitatea ei neturburată.

Astăzi, legăturile de prietenie între Biserica Ortodoxă şi Biserica Armeană s'au strâns şi mai mult. Bisericile noastre s'au întâlnit şi s'au apropiat în deosebi în acţiunea de colaborare pentru pace.

In Iulie 1948, cu ocazia Conferinţei Bisericeşti dela Moscova, Sanctitatea Sa Patriarhul şi Catolikosul Armenilor, George al VI-lea, s'a întâlnit cu Intâi Stătătorii Bisericilor Ortodoxe, între care era şi Prea Fericitul Patriarh Justinian al României. La această Conferinţă s'a alcătuit primul Apel pentru Pace, adresat tuturor creştinilor din lume.

La 5 August 1950, cei trei Patriarhi din U.R.S.S., Patriarhul Rusiei Alexei, Patriarhul Catolikos al Gruziei, Calistrat, şi Patriarhul Catolikos al Armeniei, George al VI-lea, s'au întrunit în conferinţă la Tbilisi, unde au redactat o nouă chemare către creştinii din lumea întreagă, pentru pace. După aceasta, cei doi Patriarhi ortodocşi, Alexei şi Calistrat, au făcut o călduroasă vizită Patriarhului Armenilor, la Ecimiadzin, şi s'au închinat acolo cinstitelor moaşte ale Sf. Grigorie Luminătorul.

In cuvântarea rostită cu prilejul acestei întâlniri, Prea Fericitul Patriarh Alexei spunea:

«Este datoria noastră sfântă să întărim tot mai mult această legătură frăţească cu Biserica Armeană, fără a ţine seamă de micile deosebiri de doctrină şi cult, şi cu puteri unite, în numele Evangheliei lui Hristos, să lucrăm pentru pacea şi înfrăţirea popoarelor şi pentru fericirea întregii omeniri».

Iar Prea Fericitul Catolikos al Gruziei spunea:

«Deosebirea între Bisericile noastre priveşte ritualul, şi aceasta nu poate constitui o piedică în colaborarea noastră de aici înainte, pentru buna stare şi fericirea popoarelor noastre».

Apelul pentru Pace, semnat de cei trei Patriarhi, se încheie astfel:

«Fiecare arhipăstor şi fiecare preot să propovăduiască această po-

runcă a păcii, pe amvon, şi să cheme pe păstoriţii lor ia rugăciune pentru pacea lumii întregi, la muncă paşnică, binecuvântând flecare acţiune menită să asigure pacea».

Apelul dela Tbilisi a avut mare răsunet atât între credincioşii ortodocşi cât şi între celelalte confesiuni creştine. Răspunzând neîntârziat acestei chemări, I.P.S. Patriarh Justinian arată că Biserica Ortodoxă Română a păşit deja pe drumul unei acţiuni organizate pentru pace, prin acordul încheiat la Moscova la 30 Mai 1950, între Bisericile Ortodoxă Română şi cea Rusă, şi cu acest prilej reînnoieşte declaraţia sa «de a nu precupeţi niciun efort în vederea asigurării unei păci drepte şi trainice în întreaga lume, potrivit poruncilor lăsate de Hristos».

Prilejuri de apropiere între Biserica Ortodoxă Română şi Biserica Armeană au fost şi conferinţele cultelor, ţinute în Iunie 1949 şi Decembrie 1950, sub preşedinţia Prea Fericitului Patriarh Justinian, la care s'a discutat organizarea în comun a acţiunii pentru pace.

Comemorarea de astăzi a martirilor dela Avarair, care ne aminteşte de agresiunile şi suferinţele îndurate în trecut de poporul armean, găseşte Bisericile noastre în prietenie şi colaborare, cu hotărîrea fermă de a apăra pacea şi a împiedica în viitor orice încercare de agresiune.

Acţiunea pentru pace este omagiul cel mai de preţ, pe care credincioşii armeni îl oferă astăzi martirilor sărbătoriţi.

Închei aceste cuvinte, aducând mulţumiri conducerii Eparhiei Armene, în frunte cu P. C. Arhimandrit Vasken, pentru prilejul ce ni s'a oferit de a lua parte la această prăznuire, şi urez ca legăturile de prietenie între Bisericile şi popoarele pe care le reprezentăm să sporească şi să se adâncească, spre slava sfântului nume al Domnului nostru Iisus Hristos.

Iar din partea Prea Fericitului Patriarh Justinian aducem celor de faţă şi Armenilor de pretutindenea binecuvântarea sa părintească şi dorinţa de tot binele».

Ceremonia de pomenire a Sf. Martiri Vartanieni s'a terminat la orele 19, după care a urmat o recepţie în sala de festivităţi a comunităţii, aflătoare în preajma bisericii, unde oaspeţii s'au bucurat de o atenţie deosebită din partea I. P. Cuv. Arhimandrit Vasken, a Consiliului Eparhial şi fruntaşilor comunităţii, dându-li-se prilej să asculte, cu uşoare explicaţii în limba română, frumoase coruri şi melodii vechi populare armene precum şi bucăţi muzicale de ale poeţilor şi compozitorilor armeni vestiţi, vechi şi noi, — imprimate pe plăci.

La plecare, oaspeţii au semnat în cartea de aur a comunităţii.

*

Inalt Prea Sfinţiei Sale

Inalt Prea Sfinţitului şi Prea Fericitului Patriarh

JUSTINIAN al României

Loco.

Cu cea mai mare bucurie şi mângâiere sufletească am aflat, prin adresa Nr. 3599/1951 a Administraţiei Patriarhale, Serviciul de Editură şi Tipografie, că aţi binevoit a acorda Bisericii noastre câte un abonament

gratuit, la cele trei reviste ale Sfintei Patriarhii: «Biserica Ortodoxă Română», «Ortodoxia» și «Studii Teologice», precum și la «Glasul Bisericii», revista Sf. Arhiepiscopii a Bucureștilor.

Cu profund respect vă rugăm, Inalt Prea Sfințite Părinte, să primiți mulțumirile și gratitudinea noastră pentru această înaltă atenție arătată pentru Biserica și Comunitatea noastră din București.

Să trăiți întru mulți ani cu sănătate, în pace și fericire.

Consiliul Parohial al
Bisericii Armene din București
Președinte, **K. Dermengian**
Secretar, **Indescifrabil**

LEGĂTURILE CU BISERICILE ORTODOXE

Hotărîrea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, de a pune un număr de burse la dispoziția studenților ortodocși, pe cari Bisericile surori ar voi să-i trimită să facă studii la Institutul Teologic Universitar din București, a produs mare bucurie în toate cercurile ortodoxe străine.

O dovadă despre această bucurie o avem în scrisoarea Nr. 484/1950, primită dela I. P. S. Sa Gherman, Arhiepiscopul Kareliei și a toată Finlanda și pe care o redăm aci mai jos.

Kuopio, 7 Noembrie, 1950.

Sanctitatea Voastră,

Vă rog să primiți mulțumirile mele cele mai respectuoase pentru bunăvoința arătată atașatului O. Bergman, cu prilejul vizitei sale la Sanctitatea Voastră.

Deasemenea Vă exprim marea mea recunoștință pentru faptul că, înțelegând nevoile micuței noastre Biserici, ați binevoit a invita câțiva candidați la preoție finlandezi să vie să studieze la Institutul Teologic din București, oferindu-le burse în internat, ceeace ne-a impresionat în chip deosebit. Această măsură, pe care ați luat-o, o socotim ca un dar binevenit din partea Bisericii Române față de Biserica noastră, care a suferit atât de mult și ale cărei suferințe continuă încă.

Vă rog, Sanctitate, să luați pe bursierii noștri sub oblăduirea specială a Sanctității Voastre, acordându-le toată dragostea părintească, și eu nădăjduiesc că ei se vor arăta vrednici de darul Sanctității Voastre.

Mulțumesc, iarăși, Sanctității Voastre, pentru portret, ca și pentru cruciulițele și icoanele ce ați binevoit a-mi trimite. Am și împărțit o parte din cruciulițe preoților și, după dorința Sanctității Voastre, le-am atras deosebit atențiunea că aceste cruciulițe sunt o binecuvântare din partea Bisericii Ortodoxe din România.

Iar portretul și icoanele îmi vor aduce totdeauna aminte de dragostea caldă a Sanctității Voastre față de Biserica noastră și față de mine. Pri-

virea lor mă va îndemna totdeauna să mă gândesc cu veneraţie la Biserica Română şi la bunul ei conducător.

Vă rog, Sanctitatea Voastră, să cuprindeţi mica Biserică Ortodoxă a Finlandei şi pe mine însumi în sfintele rugăciuni şi în dragostea Sanctităţii Voastre.

Al Sanctităţii Voastre umil confrate şi slujitor în via lui Hristos.

GHERMAN
Arhiepiscopul Kareliei şi a toată Finlanda.

Dar scrisoarea exprimă alese mulţumiri I. P. S. Sale Patriarhului Justinian şi pentru unele daruri trimise de I. P. S. Lămurim că legătura între Biserica Română şi între Biserica Finlandei — în ce priveşte chestiunea studenţilor finlandezi care doresc să vină la Bucureşti — a fost înlesnită şi de ataşatul Ministerului Afacerilor Streine din Finlanda, Domnul O. Bergman, care a fost primit în audienţă de către I. P. S. Patriarh Justinian în mai multe rânduri.

Cu acest prilej, Domnul O. Bergman a cerut un portret I. P. S. Patriarh, iar I. P. S. Sa, dându-i portretul, l-a rugat să ducă I. P. S. Arhiepiscop Gherman al Finlandei şi unele daruri, din produsele Atelierelor Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii noastre, şi anume: o icoană a Mântuitorului Hristos şi una a Maicii Domnului, pentru I. P. S. Arhiepiscop, precum şi un număr de cruciuliţe de argint, lucrate în filigran, spre a fi distribuite preoţilor, ca un dar din partea Bisericii Române şi pe care I. P. S. Gherman le-a numit şi mai frumos, «o binecuvântare din partea Bisericii Ortodoxe din România».

Tot cu acest prilej, I. P. S. Patriarh a trimis şi un toiag arhieresc pentru P. S. Episcop Alexandru al Oraşului Helsingfors.

Prea Sfinţia Sa s'a bucurat mult de acest dar şi a mulţumit prin scrisoarea pe care deasemenea o publicăm aci:

Sanctitatea Voastră,

Vă mulţumesc cu multă căldură pentru binevoitoarea atenţiune ce aţi avut faţă de mine, cu darul care mi-a fost transmis de Domnul Bergman.

Mă simt adânc mişcat de dragostea părintească a Sanctităţii Voastre cu atât mai mult, cu cât nu-mi recunosc niciun merit pentru acest dar din partea Sanctităţii Voastre.

Urez Sanctităţii Voastre fericire şi pace sufletească, şi rog pe Bunul Dumnezeu să acorde slăvitei Biserici a României înflorire deplină, înlăuntru şi în afară.

Cu devotament filial întru Hristos.

Episcopul ALEXANDRU, al oraşului şi Eparhiei Helsingfors
16 Octombrie, 1950.

SCRISOAREA P. C. ARHIMANDRIT MITROFOR VASILE SAMAHA

TRIMISĂ DIN MOSCOVA, DUPĂ A DOUA VIZITĂ FĂCUTĂ ÎN ȚARA NOASTRĂ, ÎN A DOUA JUMĂTATE A LUNII IANUARIE 1951

Sanctității Sale

PATRIARHULUI JUSTINIAN AL ROMÂNIEI

Sanctitatea Voastră,

Vă sărut cu smerenie sfințitele mâini și cer binecuvântarea apostolică a Prea Fericirii Voastre. N'aș putea să exprim, în această scrisoare, toate mulțumirile și recunoscătoarele mele sentimente față de Sanctitatea Voastră, pentru calda primire și bunăvoință părintească ce mi-ați acordat în timpul șederii mele în București. Acestea vor fi înscrise pentru totdeauna în inima mea și eu păstrez aceste scumpe amintiri ca pe cele mai bune din viața mea.

Rog pe Dumnezeu să vă dăruiască viață lungă și fericită pentru propășirea Bisericii Române și a Ortodoxiei.

Am trimis Prea Fericitului Alexandru III o scrisoare în care i-am povestit pe larg despre Sanctitatea Voastră și am exprimat recunoștința mea pentru bunăvoința părintească a Prea Fericirii Voastre.

Ieri am primit răspunsul Prea Fericirii Sale ,care reînnoiește salutările frățești și viile sale mulțumiri către Sanctitatea Voastră.

Rog pe Sanctitatea Voastră să-mi acordați totdeauna binecuvântarea apostolică și rămân necontenit al Sanctității Voastre smerit și devotat fiu sufletesc.

Moscova, 15.II.1951.

Arhimandrit
VASILE SAMAHA

CONFIRMAREA NOUILOR MEMBRI AI ADUNĂRILOR EPARHIALE ALE EPISCOPIILOR: ORADIEI, DUNĂRII DE JOS, RÂMNICULUI ŞI ARGEŞULUI, ARHIEPISCOPIEI SIBIULUI ŞI EPISCOPIEI CLUJULUI.

DECIZIUNEA Nr. 212.

NOI

JUSTINIAN,

din mila lui Dumnezeu Arhiepiscop al Bucureştilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei şi Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române;

Având in vedere propunerile făcute de P. S. Episcop al Oradiei cu adresa Nr. 7682/1950, de P. S. Episcop al Dunării de Jos, cu adresa Nr. 13729/1950 şi de P. S. Episcop al Râmnicului şi Argeşului, cu adresa Nr. 14307/1950, cu privire la complectarea locurilor de membrii în Adunările Eparhiale ale acelor Eparhii, în urma aronDării Eparhiilor, hotărîtă de Sf. Sinod în şedinţa sa din 4 Octombrie 1950, făcută în baza nouei împărţiri administrative a teritoriului Republicii Populare Române;

Pe temeiul art. 123 din Regulamentul pentru determinarea atribuţiunilor Patriarhului şi de funcţionarea organelor centrale deliberative, administrative şi executive din Patriarhia Română. votat de Adunarea Naţională Bisericească la 26 Februarie 1950, aprobate de Ministerul Cultelor prin Decizia Nr. 28.133/1950, în calitatea Noastră de Preşedinte al Consiliului Naţional Bisericesc,

DECIDEM:

Art. 1. — Confirmăm înlocuirea foştilor membri ai Adunărilor Eparhiale provizorii ale Episcopiilor Oradiei, Dunării de Jos şi Râmnicului şi Argeşului, care nu mai sunt în cuprinsul acestor Eparhii, cu următorii membri noi propuşi de PP. SS. Chiriarhi mai sus amintiţi, şi anume:

A. *Episcopia Oradiei:*

1. Protopop Vasile Magdău, din Sighet, în locul Protopopului Trufaşu Liviu, din Zalău.

2. Dl. Juscu Ilie, avocat, din Sighet, în locul D-lui Opriş Ioan din Zalău.

3. Dl. Simian Gheorghe, muncitor I.P.E.I.L., din Sighet, în locul D-lui Fănăţeanu Cornel, din Zalău.

B. *Episcopia Dunării de Jos:*

1. P. C. Pr. Portase David, Biserica Sf. Haralambie, Galaţi, în locul P. C. Pr. Drug Roman, din Adjud.

2. P. C. Pr. Stănescu Teofan, Biserica Sf. Dumitru, Galaţi, în locul P. C. Pr. Streche Vasile din Focşani.

3. P. C. Pr. Căşaru Ştefan, biserica Sf. Constantin şi Elena din oraşul Brăila, în locul P. C. Pr. Adam Teodor din Tecuci.

4. P. C. Pr. Săvescu Nicolae, parohia Ruşeţu, Raionul Brăila, în locul P. C. Pr. Cristea Vasile din Tecuci.

5. Dl. Ionescu Istrati, deputat, Galaţi, în locul D-lui Apreutesei Ioan din Tecuci.

6. Dl. Mihăescu Gheorghe, cântăreţ bisericesc, parohia Adormirea I, Constanţa, în locul D-lui Ion D. Ion din Tecuci.

7. Dl. Mihai Micu, Galaţi, în locul D-lui Strat Constantin, din comuna Burdusaci-Tecuci.

8. Dl. Grigore Vasile, cântăreţ bisericesc, parohia Sf. Gheorghe din oraşul Brăila, în locul D-lui Velicu Tănase din Tecuci.

9. Dl. Murgulescu Demostene, inspector P.T.T. din oraşul Brăila, în locul D-lui Catană Stoica, comuna Vizantea-Putna.

10. Dl. Niculescu Andrei, profesor la liceul N. Bălcescu din oraşul Brăila, în locul D-lui Cojocaru Alexandru din Focşani.

11. Dl. Robescu Gheorghe, profesor liceul N. Bălcescu din oraşul Brăila, în locul D-lui Florenţiu Petre din Focşani.

12. Dl. Turcu Dumitru, profesor liceul N. Bălcescu din oraşul Brăila, în locul D-lui Mihăileanu Ştefan din Focşani.

13. Dl. Iordache Iancu, agricultor din comuna Pechea, Raionul Galaţi, în locul lui Marin D. Vasile din Galaţi, decedat.

C. *Episcopia Râmnicului şi Argeşului:*

1. P. C. Pr. Stelian Blidaru, parohia Pucheni, Raionul Muscel, în locul P. C. Pr. Constantin Ochescu, dela parohia Osica de Sus II, Raionul Balş.

2. P. C. Pr. Constantin Radu, parohia Uliești, Raionul Găești, în locul P. C. Pr. Gheorghe Popescu din Balş.

3. Dl. Ioan Ionescu, funcţionar administrativ, Raionul Muscel, din oraşul Câmpulung, în locul D-lui Carp Udreşcu din Balş.

4. Dl. Constantin Bustea, învăţător, comuna Leordeni, Raionul Topoloveni, în locul D-lui Al. Predeţescu din Crușov.

5. Dl. Nicolae Tănăsescu, din Găești, în locul D-lui Nelu Popescu din Caracal.

6. Dl. Alexandru Ghircoci, pensionar C.F.R., din comuna Leordeni, Raionul Topoloveni, în locul D-lui Vasile Popescu din comuna Apele Vii, Raionul Craiova.

Art. 2. — P. C. Pr. N. Cazacu, Secretarul Consiliului Naţional Bisericesc, este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei Deciziuni.

Dată în Reşedinţa Noastră Patriarhală din Bucureşti, astăzi 10 Ianuarie 1951.

† JUSTINIAN
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

*

D E C I Z I U N E A Nr. 217.

N O I

J U S T I N I A N,

din mila lui Dumnezeu Arhiepiscop al Bucureştilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei şi Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române;

Având în vedere propunerile făcute de I. P. S. Arhiepiscop al Albei Iulii şi Sibiului, cu adresa Nr. 8460/1950, şi de P. S. Episcop al Vadului, Feleacului şi Clujului, cu adresa Nr. 7480/1950;

Pe temeiul art. 123 din Regulamentul pentru determinarea atribuţiunilor Patriarhului şi de funcţionare a organelor centrale deliberative, administrative şi executive din Patriarhia Română, în calitatea Noastră de Preşedinte al Consiliului Naţional Bisericesc,

D E C I D E M:

Art. 1. — Confirmăm înlocuirea foştilor membri ai Adunărilor Eparhiale provizorii ale Arhiepiscopiei Albei Iulii şi Sibiului, şi Episcopiei Vadului, Feleacului şi Clujului, care nu mai sunt în cuprinsul acestor Eparhii, cu următorii membrii noui, propuşi de PP. SS. Chiriarhi mai sus amintiţi, şi anume:

A. *In Adunarea Eparhială a Arhiepiscopiei Albei Iulii şi Sibiului:*

1. P. C. Protopop Romul Popa, paroh în Luduş, Regiunea Mureş, în locul P. C. Preot Victor Negrea din Alba Iulia.

2. Dl. Gavrilă Crăciun, profesor în Luduş, Regiunea Mureş, în locul D-lui Nicolae Preja din Alba Iulia, şi

3. Dl. Axente Brânduş, avocat în Sighişcara, în locul D-lui Dr. Octavian Dobre, mutat la Năsăud.

B. *In Adunarea Eparhială a Episcopiei Vadului, Feleacului şi Clujului.*

1. P. C. Preot Socaciu Martin, din Aiudul de Sus, Raionul Aiud, în locul P. C. Preot Mărgineanu Iacob din Turda, demisionat din cler, şi

2. Dl. Opriş Ioan din Sibiu, Raionul Jibou, în locul D-lui Simion Gheorghe din Sighet.

Art. 2. — P. C. Pr. N. Cazacu, Secretarul Consiliului Naţional Bisericesc, este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei Deciziuni.

Dată în Reşedinţa Noastră Patriarhală din Bucureşti, astăzi 15 Ianuarie 1951.

† JUSTINIAN
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

*

DECIZIUNEA Nr. 210.

NOI

JUSTINIAN

din mila lui Dumnezeu Arhiepiscop al Bucureştilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei şi Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române;

Având în vedere propunerile făcute de P. S. Episcop Antim al Buzăului cu adresa Nr. 10498/950, cu privire la completarea locurilor de membrii în Adunarea Eparhială a Episcopiei Buzăului, în urma arondării Eparhiilor, hotărîtă de Sf. Sinod, în şedinţa sa dela 4 Octombrie 1950, făcută în baza nouii împărţiri administrative a teritoriului Republicii Populare Române;

Pe temeiul art. 123 din Regulamentul pentru determinarea atribuţiunilor Patriarhului şi de funcţionarea organelor centrale deliberative, administrative şi executive din Patriarhia Română, votat de Adunarea Naţională Bisericească la 26 Februarie 1950, aprobat de Ministerul Cultelor prin Decizia Nr. 28133/1950, în calitatea Noastră de Preşedinte al Consiliului Naţional Bisericesc,

DECIDEM:

Art. 1. — Confirmăm noua Adunare Eparhială a Episcopiei Buzăului, compusă din următorii membri:

I. *Membrii clerici:*

1. Pr. Radu Ardeleanu, Consilier Ad-tiv Bis., Buzău.
2. Pr. Cosma Alexandrescu, Biserica Sf. Nicolae-Buzău.
3. Pr. Dumitru Arghir, Parohia Policiori, Raionul Beceni.
4. Pr. Gh. Popescu, Biserica Naşterea Maicii Domnului, R. Sărat.
5. Pr. Gh. O. Vasile, Biserica Adormirea Maicii Domnului, Mizil.
6. Pr. Petre Constantinescu, Parohia Calvini, Raionul Cislău.
7. Pr. V. Streche, Str. Al. Ruso Nr. 13, Focşani.
8. Pr. R. Drug, Protoiereu, Adjud.
9. Pr. V. Cristea, parohia Sf. Nicolae, Tecuci.
10. Pr. V. Văcăreanu, Parohia Bălcuţa-Sascut.

II. *Membrii mireni:*

1. Dl. Stanciu Anghel, comuna Scurteşti-Buzău.
2. Dl. Vasile Gavrilă, Buzău.
3. Dl. Enescu Constantin, Colegiul Avocaţilor, Buzău.
4. Dl. Alexandru Nicolae, Buzău.
5. Dl. Ioan Taflan, pictor, Buzău.

6. Dl. Vasile R. Vasilescu, avocat, Colegiul Avocaților, Buzău.
7. Dl. Dumitru Alexandru, R. Sărat.
8. Dl. Pascu Nicolae, Profesor Școala Horticolă, R. Sărat.
9. Dl. Axinte Gheorghe, muncitor, R. Sărat.
10. Dl. D. Ionescu, profesor la Școala Pedagogică băeți, Buzău.
11. Dl. Apreotesei Ioan, agricultor, str. D. Cantemir Nr. 10, Tecuci.
12. Dl. Ioan D. Ioan, Str. Cihoschi Nr. 6, București.
13. Dl. Velicu Tănase, avocat, Tecuci.
14. Dl. Mihăileanu Ștefan, meseriaș, str. Panduri Nr. 7, Focșani.
15. Dl. Constantin Ghimeș, Focșani.
16. Dl. Vasile Manolescu, Focșani.
17. Dl. Lache Olteanu, Focșani.
18. Dl. Vasile Gângă, cântăreț, Focșani
19. Dl. Petre Zegreanu, meseriaș.
20. Dl. Geană Nicolae, cismar, Focșani.

Art.. 2. — Prea Cucernicul Preot N. Cazacu, Secretarul Consiliului Național Bisericesc, este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei Deciziuni.

Dată în Reședința Noastră Patriarhală, astăzi 2 Ianuarie 1951.

† JUSTINIAN
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

*

ÎNȘTIINȚARE
ÎN LEGĂTURĂ CU AUTORIZAREA DE PICTORI ȘI ZUGRAVI BISERICEȘTI

In urma examenelor ținute în fața Comisiunii de pictură bisericească, sau a cercetărilor de lucrări făcute de această comisiune pe teren, în conformitate cu prevederile Deciziei Patriarhale Nr. 157/1950, publicăm mai jos tabloul de pictorii și zugravii bisericești autorizați de Patriarhie și îndreptățiți să angajeze lucrări de pictură la biserici.

Se precizează că, cu începere dela 1 Mai a. c., numai acești pictori și zugravi autorizați au dreptul să execute lucrări de pictură bisericească, cei cu autorizațiuni vechi ne mai putând de aci înainte executa niciun fel de lucrare în biserici, nici candida la concursuri sau licitații pentru asemenea lucrări.

Preoții parohi, care vor angaja pictori sau zugravi neautorizați, vor fi sancționați, iar devizele înaintate spre aprobare vor fi respinse.

Pentru a se da posibilitate și celor care nu s'au putut prezenta până acum la examenul pentru obținerea autorizației noui, facem cunoscut că în chip excepțional, la cererea motivată a mai multor solicitanți, s'a aprobat ținerea unei ultime sesiuni de examen la data de 14 Mai a. c. Candidații vor depune cererile și actele prevăzute în art. 11 din Decizia Patriarhală Nr. 157/1950 și taxa respectivă, până la data examenului.

*

TABLOU NOMINAL DE PICTORII ȘI ZUGRAVII BISERICEȘTI AUTORIZAȚI DE SF. PATRIARHIE.

A. *Pictori bisericești.*

a. *Specialitatea frescă și tempera.*

I. Pictori autorizați cu calificativul «EXCEPȚIONAL», cari pot să angajeze orice lucrare de pictură bisericească:

1. Demian Atanasie, Cluj, str. Pușchin, 8.
2. Keber Iosif, Tg. Jiu, str. Sf. Nicolae 19.

3. Petrescu Costin, București, str. N. Iorga 51.
4. Popescu Gheorghe, București, str. Tunari 17.
5. Stoica Nicolae, București, str. Gutenberg 3.

II. Pictori autorizați, cu calificativul «FOARTE BINE», cari au dreptul să angajeze lucrări de pictură la toate bisericile din țară, cu excepția bisericilor din București, a bisericilor catedrale episcopale și ale mânăstirilor:

1. Benea Titel, Buzău, str. Transilvaniei 73.
2. Călinescu Constantin, comuna Cocioc, Brătulești 12, Raionul Snagov, Regiunea București.
3. Dimitriu Nicolaide Dumitru, București, str. Progresului 9 A.
4. Dona Niculina, București, str. Mihail Eminescu 151.
5. Ivănescu Emil, Curtea de Argeș, str. Sânt-Nicoară 17.
6. Munteanu Coriolan, Cluj, str. Văcărescu 24.
7. Popa Nicolae, Iași, Str. Friederich Engels 34.
8. Profeta Ieremia, București, Bd. Hristo Botev 3.
9. Taflan Ion, Buzău, str. Karl Marx 45.

III. Pictori autorizați cu calificativul «BINE», cari pot angaja lucrări de pictură numai la bisericile din categoriile a II-a și a III-a:

1. Ardeleanu Ecaterina, București, Bd. Păcii 198.
2. Budiș Florica, București, Bd. Dacia 52 A.
3. Buburuzan Gh., Gura Humorului, str. Mănăstirea Humorului 118.
4. Brana Nicolae, București, str. Miciurin 7.
5. Cantaragiu Aneta, Câmpu Lung-Muscel, str. I. C. Frimu 8.
6. Cantini Adolf, Focșani, str. Lt. Țanu 15.
7. Caraman Vasile, comuna Vârlezi, Raionul Tg. Bujor, Regiunea Galați.
8. Chidu Ilie, Sibiu, str. Molotov 12.
9. Dumitrescu-Strejești V., Slatina, str. Striharet 7.
10. Hlihor Dumitru, București, str. Haga 9.
11. Irimescu Dimitrie, Piatra Neamț, str. Maxim Gorki 36.
12. Lișteveanu-Lișteavă P., Craiova, str. Sf. Apostoli 41.
13. Minulescu Ion, București, str. Dr. Lister 7 A.
14. Arhimandrit Moraru Varahil, mânăstirea Durău, Raionul Ceahlău, Regiunea Bacău.
15. Năchescu Constantin, București, str. Caporal Drăguț 4.
16. Nițulescu Constantin, București, str. Nedeea 19.
17. Pascu Vasile, Focșani, str. Stupilor 2.
18. Răduțanu Gheorghe., București, str. Bobului 12.
19. Rădulescu Victoria, București, str. Traian 30.
20. Stănescu Marincea, București, str. Videle 22.
21. Taflan Florica, Buzău, str. Karl Marx 45.
22. Teodorescu-Romanați Gh., București, str. Fluerului 32.
23. Trășculescu Gh., București, str. Mătăsari 40.
24. Vass M. Iosif, București, str. Vasile Moangă 5.
25. Zarma Teodor, București, str. Radu dela Afumați 53.

IV. Pictori autorizați cu calificativul «SUFICIENT», cari pot angaja lucrări de pictură numai la bisericile de categoria III-a:

1. Glăvan Ion, comuna Novaci, Raionul Gilort, Regiunea Gorj.
2. Göller Iulius, București, str. Sf. Vasile-Tei 82.
3. Ilioniu Ion, Preot, comuna Peștișani, satul Hobița, Raionul Tg.-Jiu, Regiunea Argeș.
4. Pătroiu Mihail, comuna Ciofrângeni, Raionul Curtea de Argeș, Regiunea Argeș.
5. Petrescu Teodor, comuna Tutana, Raionul Curtea de Argeș, Regiunea Argeș.
6. Popescu Marius, București, str. Tugomir Voevod 46.
7. Rudeanu Vasile, București, Bd. Gh. Dimitrov 19.
8. Tabacu Aurel, Bârlad, str. Ioan Luca Caragiale 17.

b. *Alte specialități.*

Autorizat ca pictor bisericesc cu calificativul «EXCEPȚIONAL», putând executa *icoane* la toate bisericile din țară și *ilustrațiuni de cărți de ritual:*

1. Russu Gheorghe, București, str. Maria Rosetti 63.

B. *Zugravi bisericești, în specialitatea frescă și tempera.*

Autorizați să angajeze lucrări de pictură numai la bisericile de categoria III-a.

I. Cu calificativul «FOARTE BINE»:

1. Buescu Ioana, București, str. Maria Calomfirescu 5.
2. Gâdea Iosif, Craiova, str. Elena Pavel 10 B.
3. Lișteveanu Gh., Craiova, str. Stalingrad 53.
4. Oancă Ion, comuna Corod, Raionul Tecuci, Regiunea Putna.
5. Velici Dumitru, comuna Bolovănești, satul Băsești, Raionul Turnu Severin, Regiunea Gorj.

II. Cu calificativul «BINE»:

1. Arnăutu Nicolae, Preot, Comuna Stănilești, Raionul Huși.
2. Bălășescu Mihail, Comuna Platonești, Raionul Fetești, Regiunea Ialomița.
3. Băleanu Gh., Comuna Miculeşti, Regiunea Gorj.
4. Dima Sandu, Buzău, str. Eliade Rădulescu 50.
5. Lișteveanu Jean, Craiova, str. Molotov 111.
6. Marinescu Gh., Comuna Poenari, Regiunea Vâlcea.
7. Sava Petre, Focșani, str. Lt. N. P. Dumitriu 64.
8. Văraru Petru, Tulcea, str. Generalissimul Stalin 34.
9. Zemlicka Victor,, Buzău, str. Ostrovschi 26.

PATRIARHIA ROMÂNĂ
COMISIUNEA DE PICTURĂ BISERICEASCĂ

*

ÎNȘTIINȚARE
ÎN LEGĂTURĂ CU DESCHIDEREA ȘCOLII DE PICTURĂ BISERICEASCĂ

Se aduce la cunoștința pictorilor bisericești fără autorizație, precum și elevilor școlilor de pictură, care doresc să se specializeze în arta religioasă, că pentru a obține autorizația de pictori bisericești sunt obligați să urmeze cursurile *Școlii de pictură bisericească* de pe lângă Sf. Patriarhie.

Această școală își începe activitatea la 1 Iunie a. c., cu un program de 6 luni, din care 5 luni pentru îndrumarea practică și o lună pentru cea teoretică. Indrumarea practică se va face pe lângă pictorii autorizați, la care candidații vor fi repartizați, precum și pe șantierele de pictură organizate de Sf. Patriarhie, iar îndrumarea teoretică se va face la Institutul Teologic Universitar din București, unde se va ține un curs special și seminarii de: «Noțiuni de iconografie și pictură bisericească ortodoxă, cu specială privire asupra celor românești».

Cererile de admitere în Școala de pictură bisericească pentru anul 1951 se primesc până la 25 Mai a. c. la Comisia de Pictură Bisericească, în str. Antim Nr. 29, București.

Candidații pot să fie absolvenți ai unui institut sau academii de arte plastice, secția pictură sau artă decorativă, precum și studenți din ultimul an ai acestor școli, doritori să obțină autorizația de pictori bisericești. La cerere, se vor anexa următoarele acte:

1. Actul de botez din care să se constate că este creștin, membru al Bisericii Ortodoxe Române.

2. Actul de studii, din care să se constate că este absolvent sau student în anul ultim al unei școli superioare de arte plastice.

Menționăm că fără absolvirea Școlii de pictură bisericească nu se va putea acorda pe viitor dreptul de a se prezenta la examenul pentru calificare și autorizare ca pictor bisericesc, niciun solicitant.

Cei care doresc să devină *zugravi bisericești* și să obțină autorizația respectivă dela Sf. Patriarhie, urmează să-și facă mai întâi pregătirea technică și artistică pe lângă un maestru de pictură bisericească autorizat, timp de cel puțin trei ani, după care se pot prezenta pentru specializare la cursurile Școlii de pictură bisericească, depunând în același termen, pe lângă cerere, actul de botez și certificate dela maeștrii cu care au lucrat.

PATRIARHIA ROMÂNĂ
COMISIUNEA DE PICTURĂ BISERICEASCĂ

*

COMUNICAT
PRIVIND CALCULAREA IMPOZITULUI LA DIFERENȚELE DE SALARII PRIMITE DE PREOȚI ȘI DIACONI DELA PAROHII

La calcularea impozitului asupra sumelor primite dela parohii de preoți și diaconi, în completarea salariilor, organele parohiale, protopopești și eparhiale se vor conforma normelor cuprinse în următoarea adresă:

MINISTERUL FINANȚELOR
Direcțiunea impozitelor pe veniturile populației
Sectorul Salarii
Nr. 40.370/16 Februarie 1951 (IX).

Către PATRIARHIA ROMÂNĂ

Loco.

Vă facem cunoscut că impozitul pe salarii pentru preoți se calculează separat pentru sumele primite din subvenția pe care Ministerul Cultelor o acordă Bisericii Ortodoxe Române și separat pentru sumele primite dela parohie, progresivitatea operând pentru fiecare venit în parte.

Suma din venitul epitrahilului socotită drept salariu, nu se impune la salarii, această sumă fiind impusă la profesional, potrivit normelor dela Cap. IV din Legea Nr. 12/949.

Director, (ss) *indescifrabil*

ȘEFUL SECTORULUI, (ss) *Indescifrabil*

EPISCOP, † *Theoctist Botoșăneanu*
Vicar Patriarhal

Consilier Administrativ
Pr. *Gh. Vintilescu*

CATALOGUL CĂRȚILOR DE RITUAL

Nr. crt.	DENUMIREA CĂRȚII	Broșată sau legată	Cost. vânz. Lei
1.	Acatistul Maicii Domnului	broșat	20
2.	„ Sf. Dumitru	broșat	50
3.	„ Sf. Dumitru	legat	—
4.	„ Haralambie	broșat	35
5.	Antologhion	broșat	300
6.	Apostol	legat	1.250
7.	Biblia, mătase	broșată	1.300
8.	Biblia, mătase	legată	1.600
9.	Biblia, velină	broșată	1.000
10.	Biblia, velină	legată	1 300
11.	Catavasier	broșat	200
12.	„	legat	400
13.	Ceaslov	legat	600
14.	„	broșat	900
15.	Dumnezeieștile Liturghii	broșat	390
16.	„ „	legat	590
17.	Evanghelia	broșată	1.350
18.	„	legată	2.000
19.	„ Vecerniei Paștelor, în 12 limbi	broșată	100
20.	Sf. Liturghie a Sf. Ioan Gură de Aur	broșată	150
21.	Idem,	legată	—
22.	Mineu pe Februarie	broșat	600
23.	„ „ Martie	broșat	520
24.	„ „ Aprilie	broșat	530
25.	„ „ Mai	broșat	560
26.	„ „ Iunie	broșat	670
27.	„ „ Iulie	broșat	800
28.	„ „ August	broșat	730
29.	„ „ Septembrie	broșat	760
30.	„ „ Octombrie	broșat	830
31.	„ „ Noembrie	broșat	980
32.	„ „ Decembrie	broșat	1.070
33.	Molitfelnic	broșat	1.305
34.	Octoih Mare	legat	1.500
35.	Psaltirea lui David (Pisculescu)	broșată	—
36.	Psaltirea lui David (Pisculescu)	legată	—
37.	„ nouă	broșată	340
38.	„ „	legată	540
39.	Rânduiala Proscomidiei	foi	30
40.	„ ridicării panaghiei	broșată	35
41.	Idem,	legată	150
42.	Slujba Invierii	broșată	160
43.	Idem,	legată	310
44.	Slujba Sfințirii Bisericii	broșată	120
45.	Te-Deum	broșat	50
46.	„ „	legat	200
47.	Aghiazmatar	broșat	730
48.	„	legat	960

N. B. — Plus cifra oficială și taxele de expediție.

ÎNȘTIINȚARE

Aducem la cunoștința tuturor PP. CC. Preoți și a credincioșilor că, potrivit dispozițiilor Statutului de organizare și funcționare a Bisericii Ortodoxe Române, Patriarhia Română a reușit, prin o nouă orientare și organizare a Institutului Biblic, să realizeze o serie de ateliere pentru confecționarea tuturor obiectelor necesare cultului bisericilor ortodoxe și nevoilor duhovnicești ale credincioșilor și preoților ortodocși din toată țara.

Indemnul Sf. Sinod, ca însăși Biserica să vegheze la păstrarea canonului tradițional și artistic al acestor obiecte trebuitoare exercitării sacerdoțiului și pietății creștine ortodoxe, a prilejuit organizarea unui sector de specialitate în Institutul Biblic — denumit Sectorul Atelierelor, care a fost organizat cu unități de producție în toate domeniile trebuitoare, pornind dela obiectele necesare cultului în sfintele altare, cele pentru împodobirea sfintelor locașuri de cult, atât ca obiecte cât și ca mobilier, cele pentru haina de cult și cea preoțească, etc., în acest chip având următoarele ramuri de activitate:

1. Un **atelier de obiecte bisericești** din metale, cu o secțiune de galvanoplastie și una de filigran, în care se realizează următoarele produse:

a) Obiecte necesare la Sf. Proscomidie: potire, discuri, steluțe, linguriță, còpii, tăvi pentru anaforă, tiplote pentru căldură.

b) Obiecte necesare la Sf. Masă: Evanghelii îmbrăcate, cruci cu postament, cruci de mână pentru binecuvântarea poporului, chivote păstrătoare pentru Sf. Taine, truse de botez, sfeșnice, cutii pentru Sf. Mir, cutii pentru Sf. Moaște, ripide, etc.

c) Obiecte pentru Sf. Altar: cădelnițe, sfeșnice de vohod, căldăruțe, candele speciale, litiere, vase de aghiasmă, pahare pentru cununie, cununii, cârji arhierești.

d) Obiecte pentru Naos și Pronaos: sfeșnice împărătești, sfeșnice de pangar, policandre, miruitoare, mirnițe, icoane îmbrăcate în metal, icoane împărătești îmbrăcate în metal, candele de biserică, suporturi de candele.

e) Obiecte pentru casele credincioșilor și de pietate: candele, icoane, cruciulițe, iconițe, medalioane.

f) Obiecte pentru clerici: engolpioane arhierești, cruci de piept, bastoane.

2. Un **atelier de emailat,** în care se execută obiecte în email, ca: cruciulițe și medalioane emailate, engolpioane arhierești, cruci preoțești (de econom stavrofor), plăci în email pentru chivote, cruci, potire, etc.

3. Un **atelier de tâmplărie-sculptură,** care execută lucrări de mobilier bisericesc sculptat: catapetesme, străni, străni arhierești, străni pentru cântăreți, jețuri arhierești, sintronuri, policandre, sfeșnice împărătești,

sfeşnice de pangar, analoguri, iconostase, amvoane, cafase, mese, scaune, etc.

Acest atelier are şi o secţie de încadrat icoane (rame) şi pentru poleit catapetesme în argint şi aur.

4. Un **atelier de ţesătorie,** care realizează stofele necesare pentru odăjdii bisericeşti şi haine preoţeşti, ţesături pentru pânzeturi de altar, galoane, căptuşeli pentru odăjdii, etc.

5. Un **Atelier de croitorie bisericească** cu o secţie pentru haine preoţeşti, unde se pot executa: anterie, giubele, pantaloni, potcapii, brâie, şi o secţie de odăjdii pentru costume complete, procoveţe, dvere, etc.

6. Un **atelier de pictură,** care execută lucrări de pictură de steaguri bisericeşti (prapori), epitafe, icoane pentru catapetesme, icoane praznicare, iccane împărăteşti, etc.

7. Un **atelier de tămâie,** fabricată din răşină curată şi parfumată cu mirodenii.

Potrivit art. 160 din Statut, toate produsele Institutului Biblic se distribuie bisericilor şi credincioşilor, prin magazinele bisericeşti eparhiale.

Pentru uşurinţă, în afară de activitatea depozitelor eparhiale, s'a acordat Protopopiatelor de Raioane posibilitatea înfiinţării de subcentre ale depozitelor eparhiale, prin care preoţii pot cere livrarea acestor obiecte, în comenzi colective mai mari.

Comenzile pentru modele speciale de obiecte şi reparaţiuni de obiecte, odăjdii, etc., se pot face şi direct Institutului Biblic, care, la cerere, poate da toate lămuririle suplimentare necesare.

Stofele de haine preoţeşti şi comenzile de mobilier bisericesc, cele de picturi de catapetesme şi comenzile de haine preoţeşti se pot face deasemeni direct Institutului Biblic.

CC. Preoţi membrii ai Fondului de Credit din Administraţia Patriarhală pot obţine imprumuturi pentru stofe de haine, în condiţiunile Regulamentului acelei Instituţii ,— cerând ca suma împrumutată să fie virată atelierelor Institutului pentru cantitatea de stofă de haine necesară, coletul cu stofă şi eventualele diferenţe de bani fiind trimise apoi direct la domiciliul preotului. Eşantioane din asemenea stofe au fost trimise Protoieriilor de Raion, pentru a fi consultate de CC. Preoţi. Deasemeni au fost trimise mostre de tămâie, pentru a fi cercetate de preoţi cu ocazia serviciului divin comun din zilele conferinţelor protopopeşti.

In scopul realizării dorinţei I. P. S. Patriarh şi a îndemnului Sf. Sinod pentru unificarea modelelor de obiecte de cult şi pietate creştină în toată ţara, şi pentru păstrarea caracterului tradiţional şi artistic al acestora, Institutul Biblic îndeamnă şi îndatorează pe PP. CC. Preoţi de a sprijini activitatea sa şi de a căuta ca toate necesităţile de obiecte de cult şi de pietate, de orice fel, să fie canalizate către produsele Institutului Biblic, contribuind în acest chip ca Biserica să-şi împlinească nevoile prin organele sale competente, fără a mai apela, fie din orice fel de motiv, la întreprinderi particulare similare.

Este de dorit ca PP. CC. Preoţi să ajungă la convingerea, că chiar făcând eforturi pentru a realiza acest îndemn, contribuie la susţinerea Bisericii şi la unificarea cultului, creind posibilitatea ca nivelul artistic

și technic al acestor produse să fie din ce în ce mai ridicat și mai de valoare.

Dorind ca produsele Institutului Biblic — Ateliere să fie cât mai mult cunoscute și căutate, publicăm mai jos un catalog complet al acestor produse, însoțit de fotografii și explicații, socotind că în scopul comun arătat mai sus, și Patriarhia trebue să facă eforturi pentru popularizarea în massele clericilor și credincioșilor a acestui tezaur de odoare și obiecte religioase, pentru promovarea căruia depune toate sforțările.

Prețul notat în dreptul fiecărui obiect este prețul de en-gros, pentru vânzări către depozitele eparhiale și depozitele subcentre protopopești, pentru acele obiecte care se distribuie prin acestea.

Prețul obiectelor produse de atelierul de tâmplărie-sculptură, al stofelor și țesăturilor — în afară de stofele de odăjdii — precum și toate obiectele de preț la comandă, sunt cele de detaliu, la care fiecare parohie poate cere direct livrarea către Serviciul Atelierelor Institutului Biblic în Str. Antim Nr. 29, București, depunând costul obiectelor la contul S. 060.001 I. B. Ateliere, B.R.P.R., București 5, Raionul N. Bălcescu.

Obiectele destinate pietății credincioșilor, ca: cruciulițe, iconițe, medalioane, etc., pot fi cerute deasemeni Institutului, la prețurile de en-gros din catalog, dacă se iau pentru revânzare, prin comenzi de cel puțin 100 bucăți din fiecare exemplar comandat.

PP. CC. Preoți și bunii credincioși, doritori să înțeleagă rostul acestei activități a Institutului Biblic și rezultatele importante ce se vor obține cu ajutorul lor, sunt îndrumați să ție cât mai strâns legătura cu Depozitele Eparhiale de pe lângă Sfintele Episcopii și subcentrele raionale de pe lângă Protoierii, unde vor afla toate lămuririle suplimentare de care au nevoie, precum și mijloacele cele mai ușoare de procurare.

Consilier Administrativ
Pr. **At. Preda**

CATALOG

pentru obiectele de cult și produsele Sectorului ATELIERE din Institutul Biblic și de Misiune.

Nr. crt.	Denumirea și felul obiectului	Valoarea Lei
	I. OBIECTE DE CULT (din metale).	
	a) Pentru Sf. Proscomidie.	
1.	**Potir** Nr. 1, cizelat, argintat, paharul aurit	3.103
2.	Idem, cu 4 evangheliști auriți la postament	3.346
3.	Idem, Nr. 2, cizelat, argintat, pahar aurit	3.629
4.	Idem, cu evangheliști auriți	3.864
5.	Idem, Nr. 3, cizelat, argintat, pahar aurit	4.131
6.	Idem, cu evangheliști auriți	4.342
7.	Idem, cu 4 evangheliști la postament și 4 iconițe la pahar, aurite	4.813
8.	Potir simplu Nr. 1, argintat, pahar aurit	2.268
9.	**Potir în filigran** de argint marcat, paharul argint aurit . .	53.460
10.	**Disc,** cizelat, argintat, Nr. 1	972
11.	Idem, „ „ Nr. 2	1.296
12.	Idem, „ „ Nr. 3	1.611
13.	Disc, necizelat, argintat, Nr. 1	972
14.	„ „ „ Nr. 2	1.041
15.	**Linguriță,** pentru împărtășit, cizelată, argintată, căuș aurit	486
16.	**Steluță** argintată, gravată, Nr. 1	421
17.	Idem, „ „ Nr. 2	456
18.	**Copie,** argintată, mânerul cizelat, Nr. 1	746
19.	Idem, Nr. 2	827
20.	**Tavă pentru anaforă,** argintată, cizelată, Nr. 1	1.107
21.	Idem, „ „ Nr. 2	1.248
22.	Idem, „ „ Nr. 3	1.583
23.	**Tiplotă** cu tipsie, argintată, cizelată, Nr. 1	518
24.	Idem, „ „ Nr. 2	579
25.	Idem, „ „ Nr. 3	681
	b) Pentru Sfânta Masă.	
26.	**Evanghelie** îmbrăcată în metal argintat, cizelată, cu iconițe	8.246
27.	**Evanghelie,** îmbrăcată în metal aurit, cizelată cu iconițe	15.366
28	Idem, îmbrăcată în pluș, cu colțuri în argint și iconițe aurite (la comandă)	
29.	**Cruce cu postament,** din lemn de nuc sculptat, cu îmbrăcăminte, postament și raze filigran de argint marcat, raze aurite . . . . . (la comandă)	36.500
30.	**Cruce cu postament,** din metal, argintată, cizelată, raze aurite, Nr. 1	3.681
31.	Idem, cu lemn sculptat, Nr. 2	7.414

Nr. crt.	Denumirea și felul obiectului	Valoarea Lei
32.	Idem, idem, aurită, Nr. 3	8.035
33.	**Cruce de mână** pentru binecuvântare, cu Răstignirea, aurită, Nr 1	4.281
34.	Idem, idem, Nr. 2	5.019
35.	**Cruce de mână,** pentru binecuvântare, cizelată, argintată, Nr. 1	3.434
36.	**Sfeșnic,** pt. Sf. Masă, gravat, argintat, Nr. 1	1.275
37.	Idem, Nr. 2	1.418
38.	Idem, Nr. 3, pentru 3 lumini	2.919
39.	**Chivot,** gravat, argintat, 1 turlă aurită, Nr. 1	3.728
40.	Idem, cu 2 turle aurite, Nr. 2	4.739
41.	Idem, cu 4 turle aurite, Nr. 3	7.290
42.	Idem, cu 5 turle aurite, Nr. 4	8.079
43.	**Purtătoare pt. Sf. Taine** (pt. bolnavi), gravate, argintate	1.461
44.	**Trusă pentru botez,** gravată, argintată	1.790
45.	**Cutie pt. Sf. Mir,** gravată, argintată, Nr. 1	738
46.	Idem, Nr. 2	899
47.	**Cutie pentru Sf. Moaște,** gravată, argintată	326

c) Obiecte pentru Sf. Altar.

48.	**Sfeșnic pentru Vohod,** argintat (la comandă)	7.500
49.	**Cădelniță,** cizelată, argintată, cu clopoțel și cenușar, Nr. 1	2.147
50.	Idem, idem, Nr. 2	2.617
51.	Idem, idem, Nr. 3	3.143
52.	**Cădelniță specială Nr. 3,** clopoței și linii aurite,	3.263
53.	Idem, Nr. 3, aurită complet	3.950
54.	**Căldărușe,** gravată, argintată	2.750
55.	**Mirniță,** cizelată, argintată	860
56.	**Pahar pentru miri,** (la cununie), argintat, pahar aurit	1.296
57.	**Litier complet,** argintat	7.726
58.	**Cârje arhierească,** cizelată, argintată, aurită (la comandă)	25.500
59.	**Miruitor** argintat, **Nr.** 1	73
60.	Idem, „ Nr. 2	96
61.	**Vas pentru aghiasmă,** gravat, argintat	6.710
62.	**Cununii,** cizelate, argintate, (perechea) Nr. 1	1.386
63.	Idem, „ „ „ Nr. 2	1.548
64.	Idem, „ „ „ Nr. 3	1.912

d) Obiecte pentru Naos și Pronaos.

65.	**Policandru,** din alamă, masiv, cu 14 lumini (cca. 50 kg.)	42.900
66.	Idem, cu 18 lumini (cca. 80 kgr.)	64.725
67.	Idem, cu 24 iumini (cca. 100 kgr.)	90.527
68.	Idem, cu 27 sau 36 lumini	(la comandă)
69.	**Sfeșnic pentru pangar,** din alamă turnată	(la comandă)
70.	**Sfeșnic împărătesc** „ „ „	(la comandă)

Nr. crt.	Denumirea şi felul obiectului	Valoarea Lei
71.	**Candele,** mari pt. biserici, suspendate, cizelate, argintate, Nr. 6 (la comandă)	3.394
72.	Idem, idem, Nr. 7 (la comandă)	4.804
73.	Idem, idem, Nr. 8 (la comandă)	5.832
74.	Idem, Nr. 8, cu pui, cu 3 candele mai mici adaos (la comandă)	8.424
75.	**Candelă** argintată, cizelată, Nr. 5, cu 3 lumini	4.860
76.	**Suporturi Nr. 5** pentru candele de biserică, argintate . .	350
77.	**Icoane pictate, îmbrăcate,** model Russu, (pt. iconostas şi pt. credincioşi, cizelate, argintate şi aurite, cu ramă) Maica Domnului cu Pruncul, Mântuitorul, Sf. Gheorghe, Sf. Ioan Botezătorul, Sf. Dumitru, Sf. Nicolae, Cuvioasa Paraschiva, Sf. Filofteia	2.838
78.	Idem, argintată	2.166
79.	Idem, argintată, fără ramă, montată complet (darul naşului la cununie)	1.842
80.	Idem, aurită, fără ramă, montată complet (darul naşului la cununie)	2.514

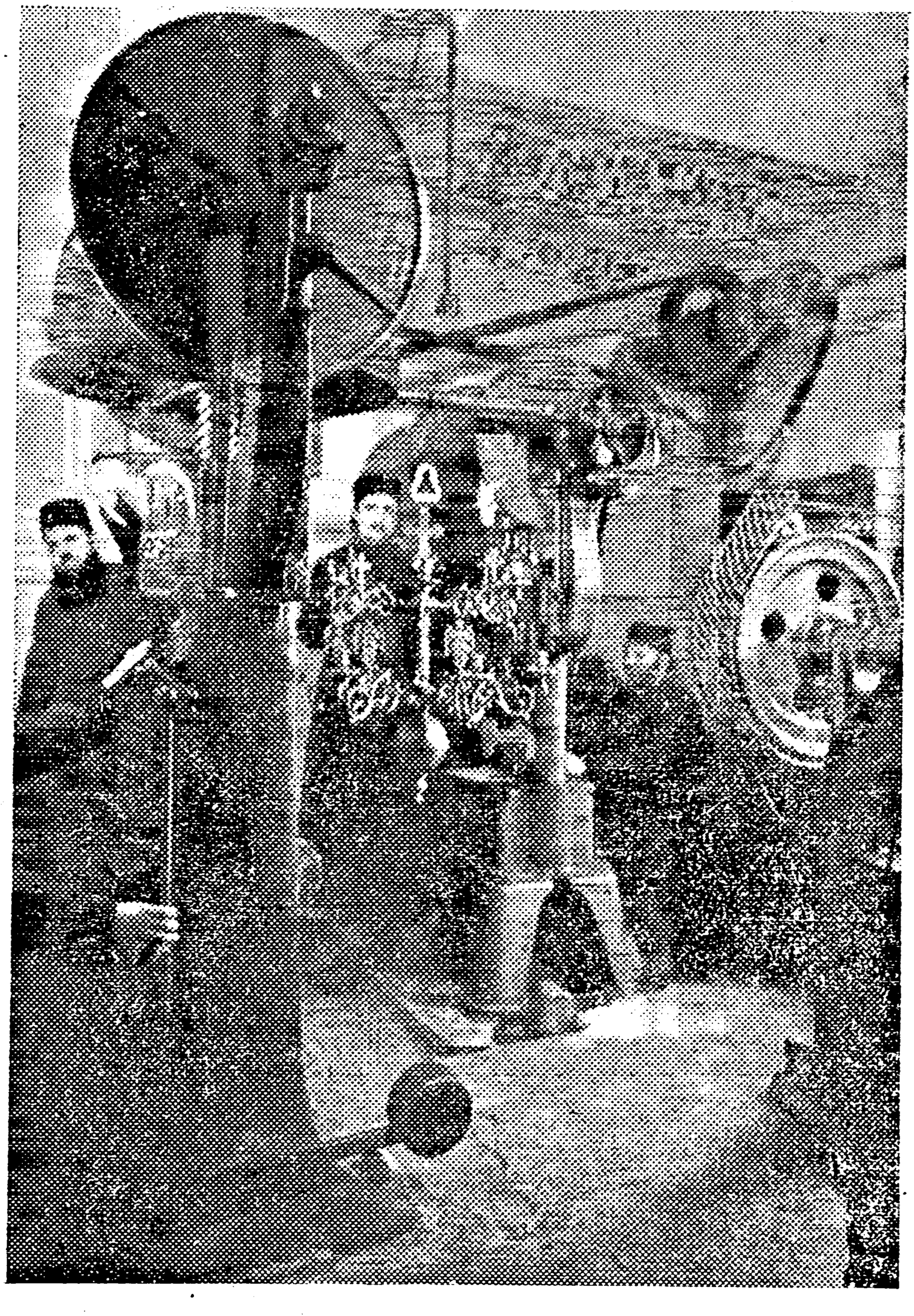
e) Obiecte pentru credincioşi.

81.	**Candelă suspendată,** cizelată, argintată, Nr. 0	891
82.	Idem, Nr. 1	1.005
83.	Idem, Nr. 2	1.102
84.	Idem, Nr. 3	1.483
85.	Idem, Nr. 4	1.863
86.	Idem, Nr. 5	2.568
87.	**Candelă de perete,** cizelată, argintată, Nr. 0	713
88.	Idem, Nr. 1	810
89.	Idem, Nr. 2	1.029
90.	**Candelă cu postament,** cizelată, argintată	697
91.	**Candelă model special,** argintată cizelată, Nr. 1 (darul naşului pentru miri . . . . . (la comandă)	2.414
92.	Idem, idem, Nr. 2 . . . . . (la comandă)	3.240
93.	Idem, idem, Nr. 3 . . . . . (la comandă)	4.877
94.	**Candelă simplă** Nr. 0, argintată	519
95.	**Suport pentru candele,** argintat, Nr. 1	227
96.	Idem, Nr. 2	276
97.	Idem, Nr. 3	310
98.	**Icoană,** diferiţi sfinţi, pictată, îmbrăcată în metal argintat, 7/9 cm. pentru casele credincioşilor	243
99.	Idem, idem, 11/14	1.134
100.	Idem, idem, 12/15	1.782
101.	Idem, idem, 14/18	972
102.	Idem, idem, 15/17	1.717
103.	Idem, idem, 15/18	1.717
104.	Idem, idem, 17/22	1.377

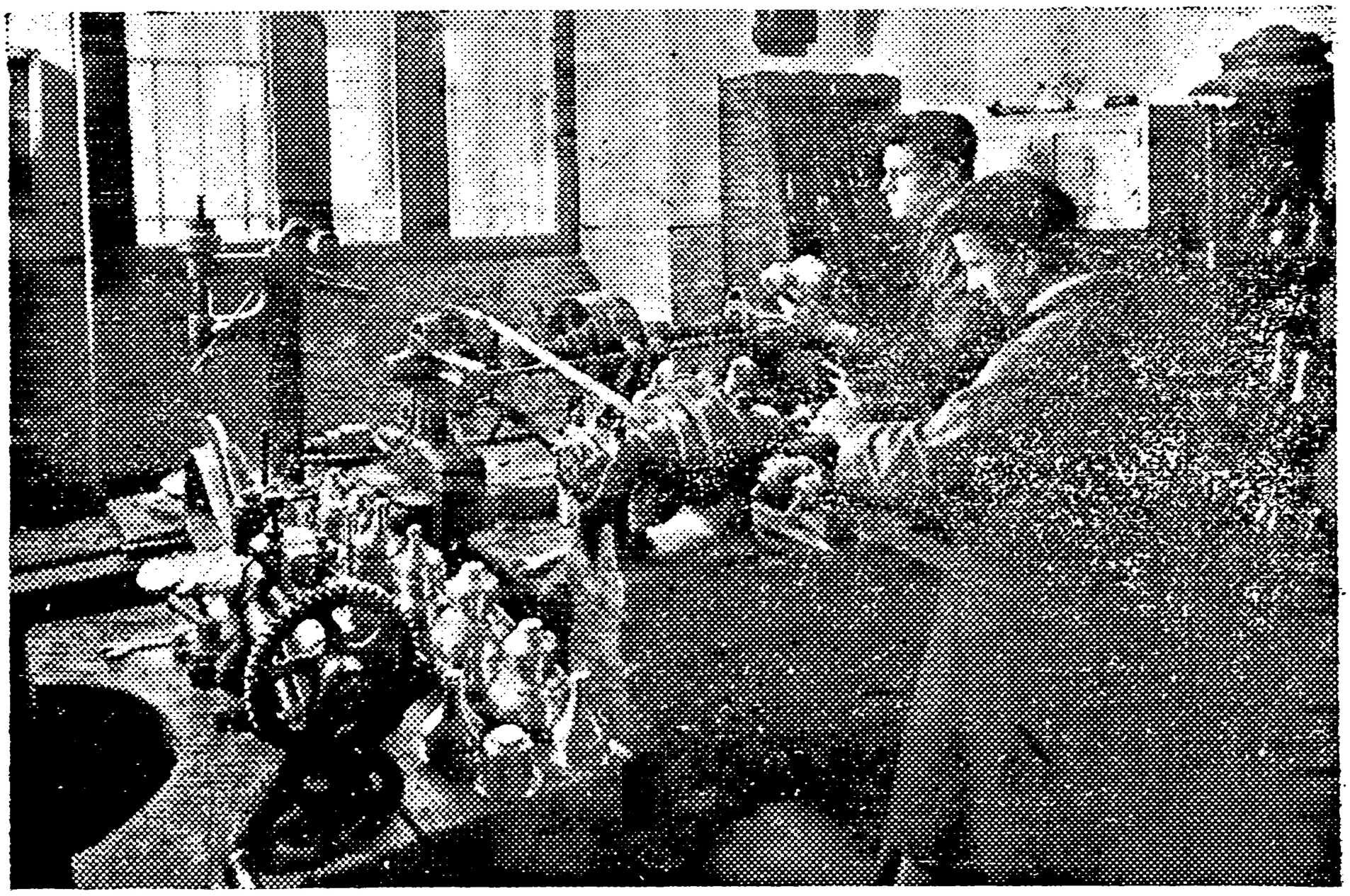
Nr. crt.	Denumirea şi felul obiectului	Valoarea Lei
105.	Idem, idem, 20/24	1.944
106.	Idem, aureole aurite 20/24	2.106
107.	Idem, idem, 22/28	2.644
108.	Idem, 27/31	3.435
109.	Idem, 30/35	4.245
110.	Idem, 11/14 aurită complet	1.458
111.	Idem, 18/22 „ „	2.490
112.	Idem, 20/24 „ „	2.219
113.	Idem, 22/28 „ „	2.748
114.	Idem, 27/31 „ „	4.050
115.	Idem, 22/26 argintate	1.546
116.	**Cruciuliță,** mărturie de botez, argintată	9
117.	Idem, Maica Domnului cu Pruncul, mică, argintată	9
118.	Idem, Maica Domnului cu Pruncul, mare, argintată,	15
119.	Idem, cu Răstignirea, argintată,	15
120.	Idem, mare, cu 2 fețe, argintată	25
121.	Idem, punctată, argintată	9
122.	Idem, cu stea, argintată	12
123.	**Cruciuliță în email,** aurită, model special	70
124.	Idem, cu medalion în mijloc, M. D. cu Pruncul, idem	70
125.	Idem, argintată, raze aurite	41
126.	**Medalion în email,** aurit, M. D. cu Pruncul, model special	90
127.	**Cruciuliță în filigran,** din argint marcat, model special Nr. 1	70
128.	Idem, model special Nr. 2	90
129.	Idem, „ „ Nr. 3	120
130.	Idem, „ „ Nr. 4	130
131.	Idem, „ „ Nr. 5	140
132.	Idem, „ „ Nr. 6	150
133.	Idem, „ „ Nr. 7	160
134.	Idem, „ „ Nr. 8	295
135.	**Cruciuliță în filigran,** din argint marcat, aurită complet, model Nr. 1	100
136.	Idem, „ Nr. 2	110
137.	Idem, „ Nr. 3	150
138.	Idem, „ Nr. 4	175
139.	Idem, „ Nr. 5	180
140.	Idem, „ Nr. 6	195
141.	Idem, „ Nr. 7	210
142.	Idem, „ Nr. 8	370
143.	**Medalion,** diferiți sfinți, din metal argintat	12
144.	Idem, inimioară, M. D., argintat	15
145.	Idem, rombic, argintat	15
146.	Idem, rotund, M. D., argintat, mici	9
147.	**Iconiță masivă,** argintată, diferiți sfinți	25
148.	Idem, rombică	25
149.	**Iconiță pe carton,** M. D. cu Pruncul, 7/5, argintată	98

Nr. crt.	Denumirea și felul obiectului	Valoarea Lei
	f) Obiecte pentru clerici.	
150.	Engolpion arhieresc, din argint cu email pictat, montură și lanț argint aurit . . . . . (la comandă)	
151.	**Cruce de piept arhierească,** din argint cu email pictat, montură și lanț argint aurit . . . . . (la comandă)	
152.	**Cruce de piept pt. econom stavrofor,** din argint, cu pictură în email, montură din argint . . . . (la comandă)	
153.	**Baston preoțesc,** din lemn special, în montură de argint . . . . . (la comandă)	
	II. MOBILIER BISERICESC.	
154.	**Jeț arhieresc bogat,** din stejar sculptat, Model Nr. 1 . .	43.340
155.	Idem, Model Nr. 2	60.700
156.	Idem, Model Nr. 3	69.400
157.	**Strană pentru popor,** din stejar sculptat, . . (la comandă)	
158.	**Catapetcasmă de biserică,** din stejar sau tei sculptat . . . . . (la comandă)	
159.	**Strană pentru cântăreți** (pentru mijloc), rulantă, din stejar sculptat	20.800
160.	**Iconostas sculptat,** din stejar sculptat ,cu furnir, Model Nr. 1	20.800
161.	**Cruce pentru altar,** 2 m. înaltă, din tei sculptat, postament stejar, pictată complet, cu 2 Molenii, pentru Sfânta Masă	26.800
162.	**Cuier** cu picior	4.560
163.	**Sfeșnic de pangar,** din stejar sculptat, montură metal . .	14.200
164.	**Sfeșnic împărătesc,** model special, din stejar sculptat . . . . . (la comandă)	
165.	**Strană arhierească,** din stejar sculptat, model special cu emblemă . . . . . (la comandă)	
166.	**Amvon bisericesc,** idem . . . . . (la comandă)	
167.	**Tetrapod,** idem . . . . . (la comandă)	
168.	**Policandru** din tei sculptat, model special . . (la comandă)	
	III. STOFE BISERICEȘTI.	
169.	**Stofă de odăjdii,** Model 1 — Spic — din mătase și inișor, lat 70 cm., per m.	1.421
170.	Idem, idem, Model 2 — Ovale — ,idem	1.362
171.	**Stofă pentru haine preoțești,** din lână țigae, țesătură 4 ițe, lat 70 cm., neagră	1.400
172.	Idem, idem, maron	1.400
173	Idem, idem, gris	1.300
174.	**Stofă-mohair,** din lână merinos cu borangic, negru, lat 70 cm., per m.	2.550

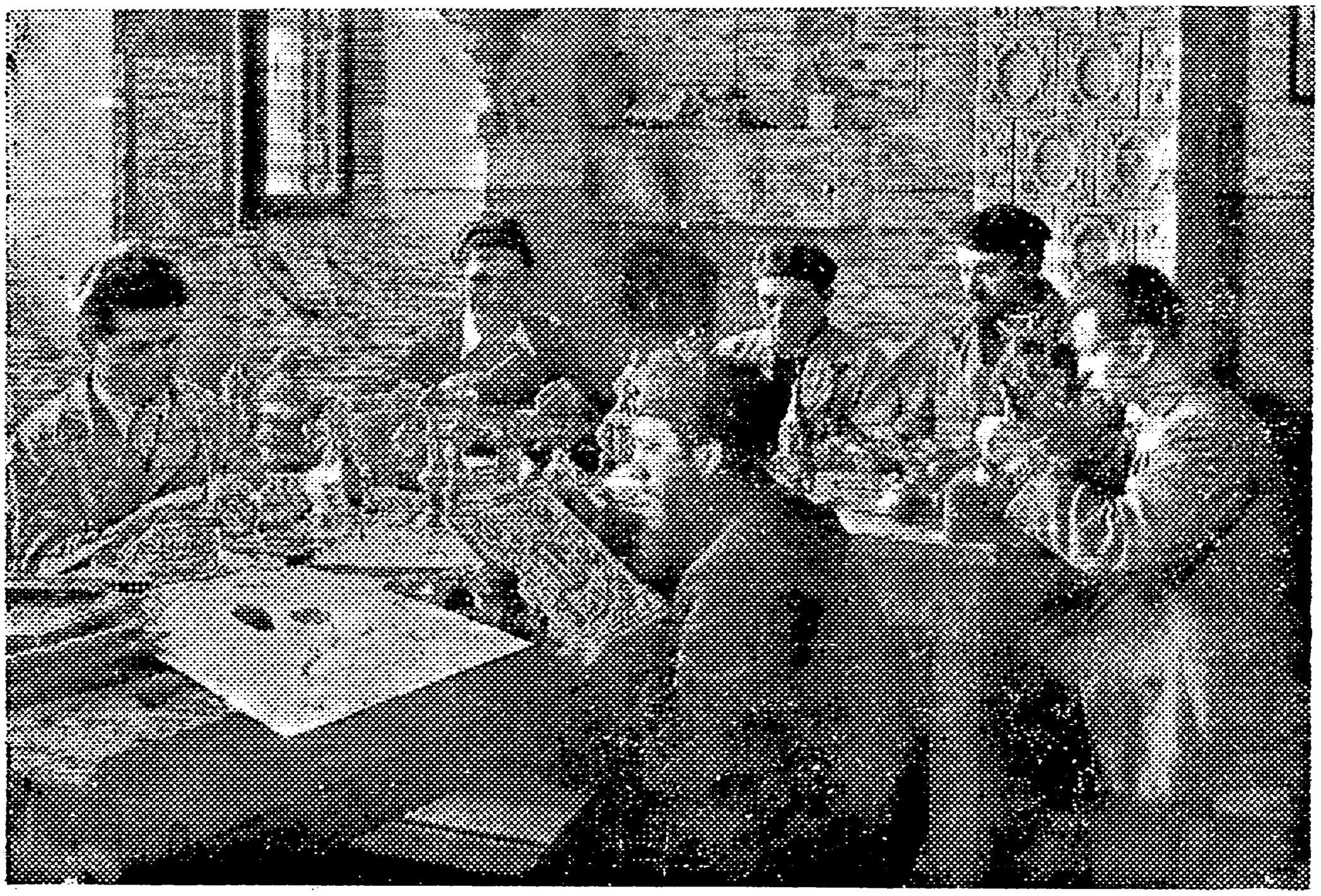
Nr. crt.	Denumirea şi felul obiectului	Valoarea Lei
175.	**Stofă albă-crem,** din bumbac mercerizat, torsiune 60/2, pt. costume de vară, lat 56 cm., per m.	650
176.	**Pânză albă,** bumbac, torsiune 100/2, pt. albituri în Sf. Altar, lat 70 cm., per m.	450
177.	**Galon din mătase,** pt. odăjdii, galben, lat 3 cm. per. m. . .	104
	IV. **CROITORIE BISERICEASCĂ.**	
178.	**Costum de odăjdii** bisericeşti, confecţionat gata, sau la comandă, compus din: stihar, epitrahil, felon, brâu, mânecuţe, cu galon de mătase şi căptuşeală din serge de mătase, complet	30.600
179.	Idem, cu căptuşeală de bumbac	26.450
180.	Confecţionarea a una **reverendă** (anteriu), cu tot materialul clientului	2.061
181.	**Confecţionarea unei rase** (giubea), cu tot materialul clientului	2.061
182.	**Pardesiu preoţesc, palton preoţesc, etc.** . . (la comandă)	
	V. **PICTURĂ BISERICEASCĂ.**	
183.	**Steag bisericesc** (prapor), pictat pe 2 părţi, complet montat	10.000
184.	**Epitaf,** pictat, cu bordură de mătase şi franjuri	10.000
185.	**Icoane praznicare,** pictate (fără ramă)	1.500
186.	**Icoane pentru catapetesme** . . . . . (la comandă)	
187.	**Dvere pictate** . . . . . (la comandă)	
188.	**Poleiri de catapetesme** . . . . . (la comandă)	
189.	**Comenzi speciale de icoane pictate**	
	VI. **Tămâie** din răşină curată, parfumată cu mirodenii, kgr.	2.000

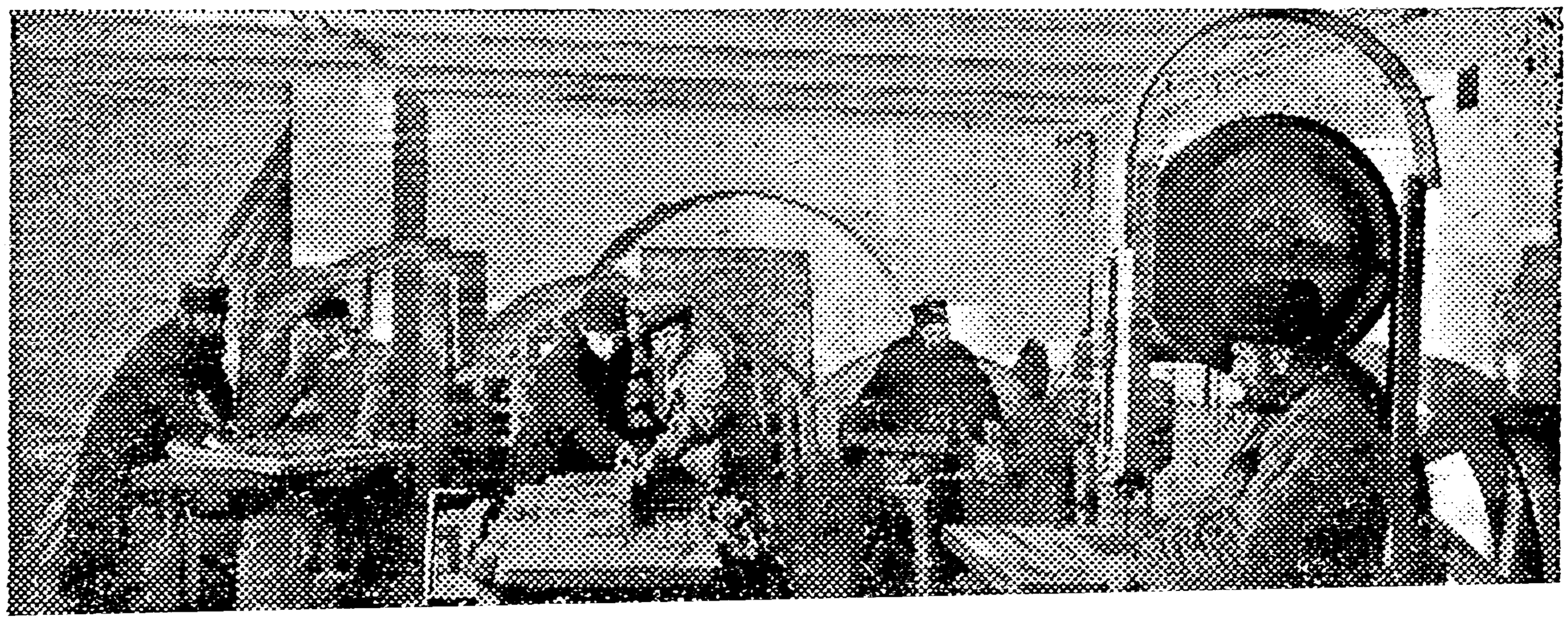
Atelierul de obiecte bisericești. Secția preselor.

Atelierul de obiecte bisericești. Secția strunguri. Frați de Mânăstire lucrând.

Atelierul de obiecte bisericeşti. Secţia argintărie. **Monahii la lucru.**

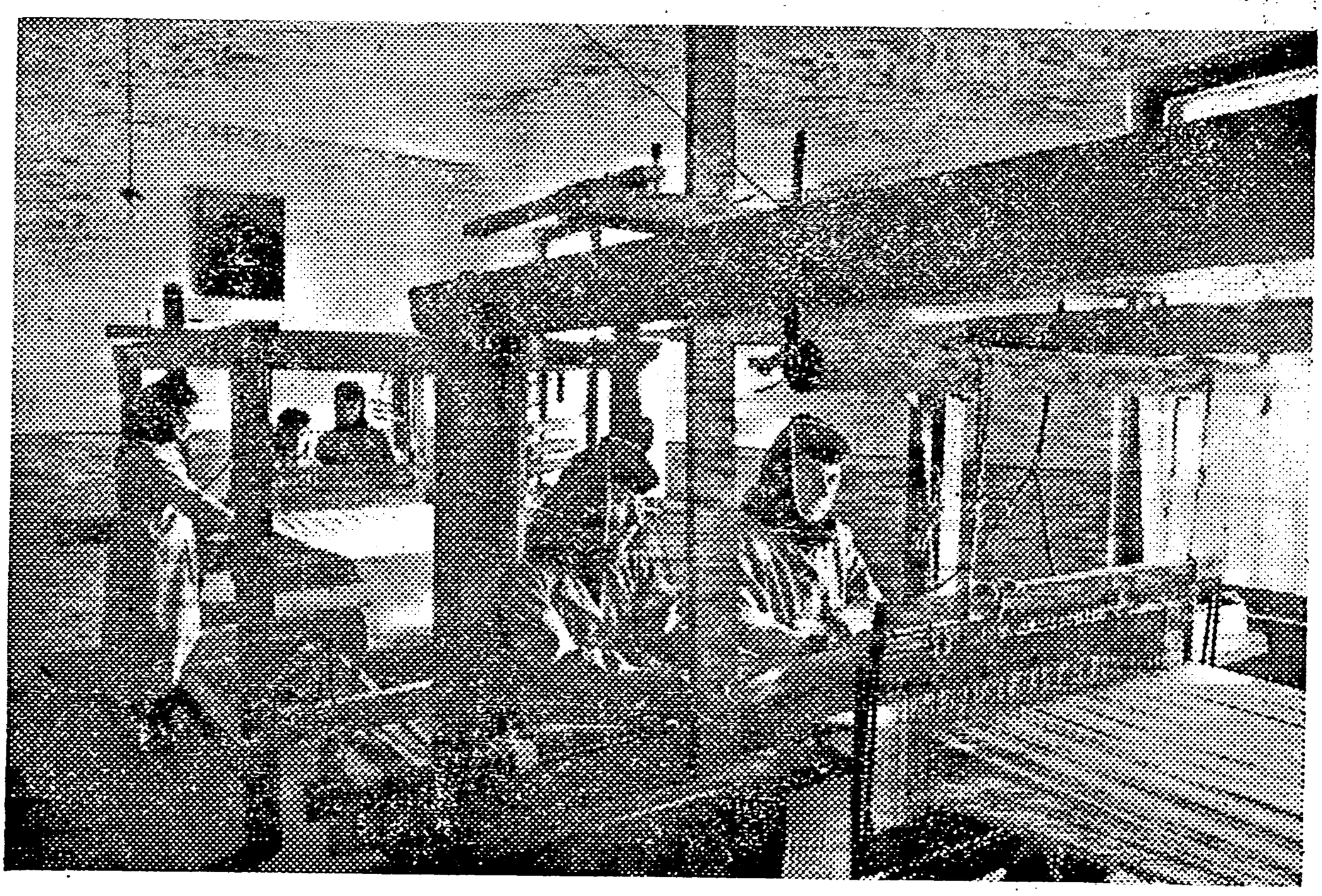
Atelierul de tâmplărie. Secția mașinilor.

Atelierul de sculptură și secția de rame.

Atelierul de țesătorie. Sala războaielor mecanice Jaquard. Călugărițele la lucru.

Sala războaelor manuale.

Sala mașinilor de preparație: Depănat-urzit.

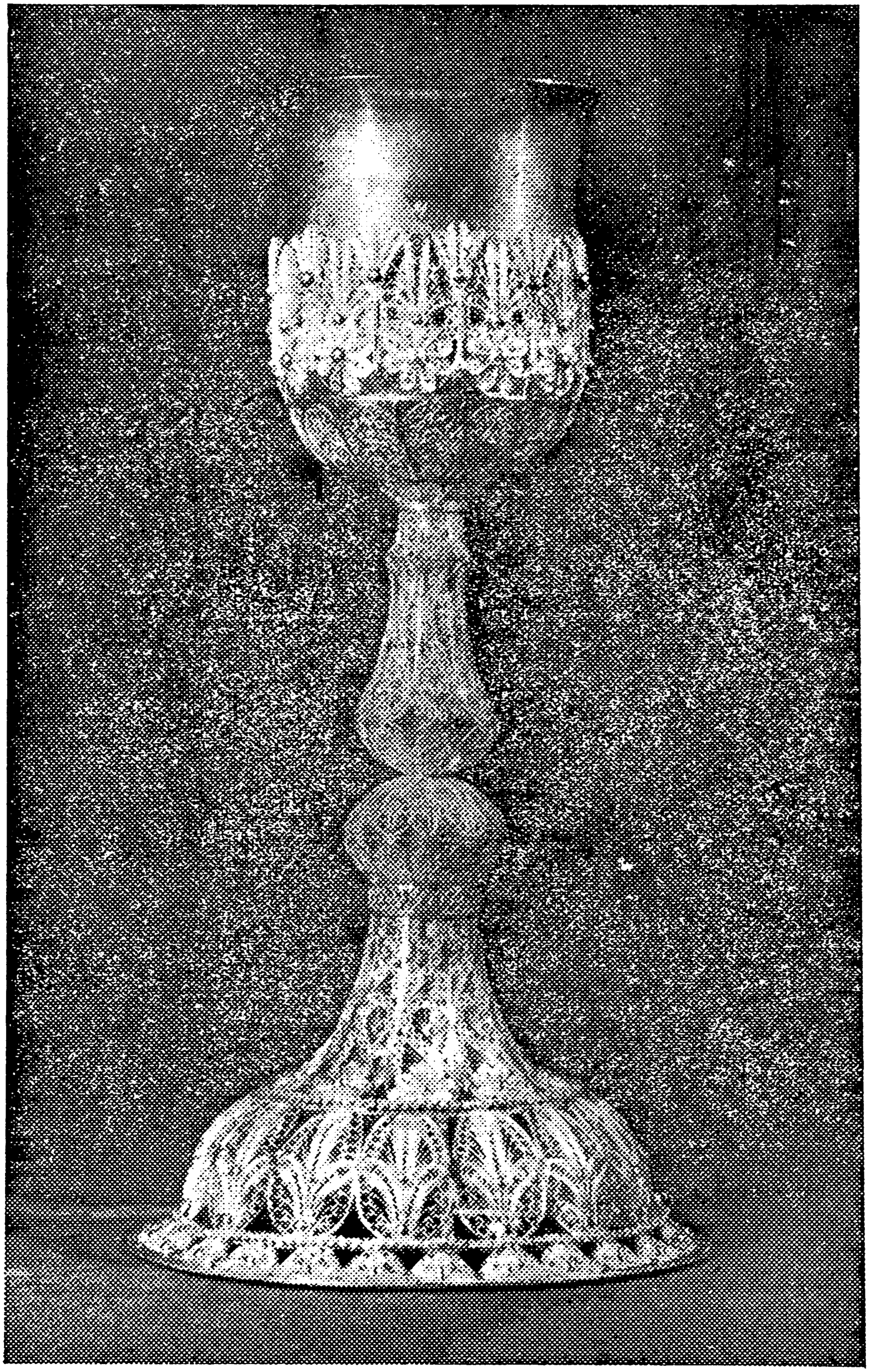
Călugăriță la depănat.

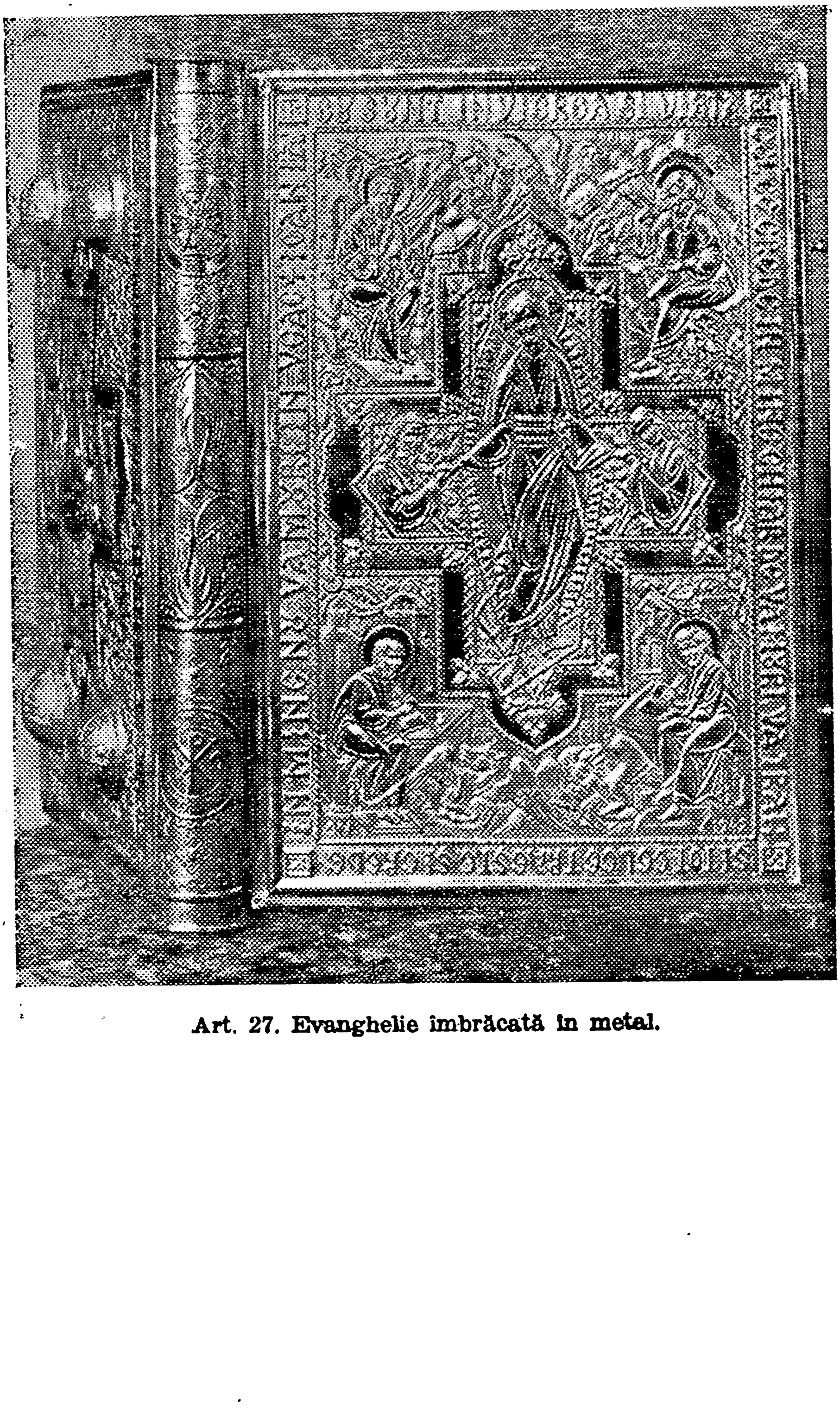
Atelierul de croitorie. Secția haine preoțești și odăjdii bisericești.

Art. 7. Potir cu evangheliști și iconițe.

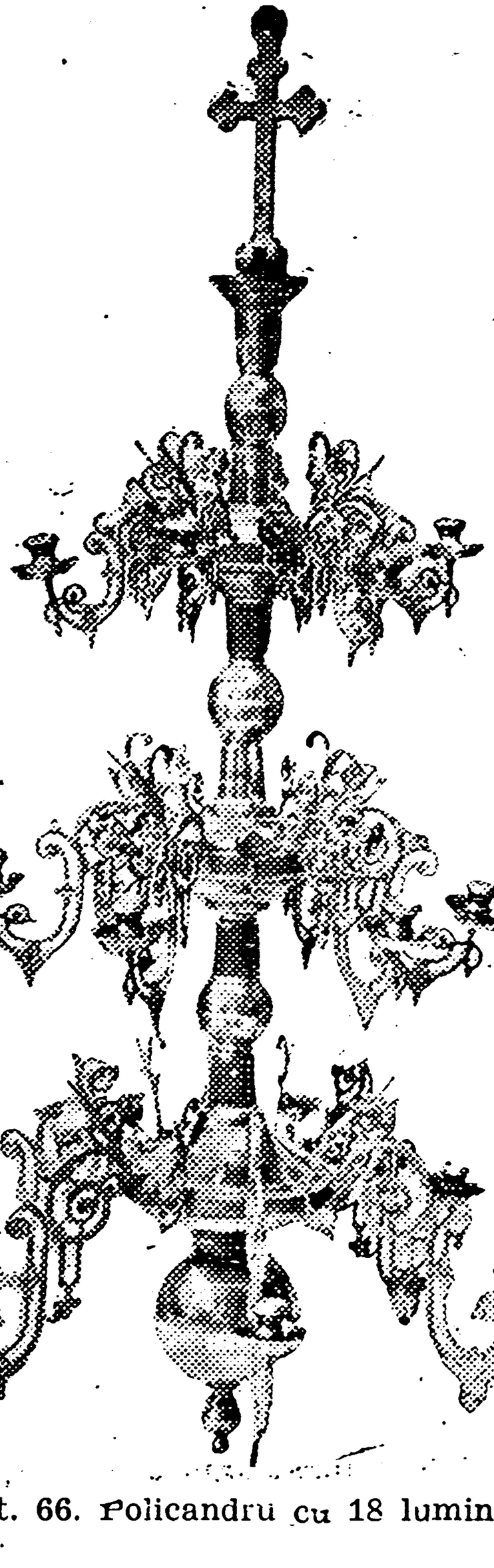
Art. 9. Potir în filigran de argint.

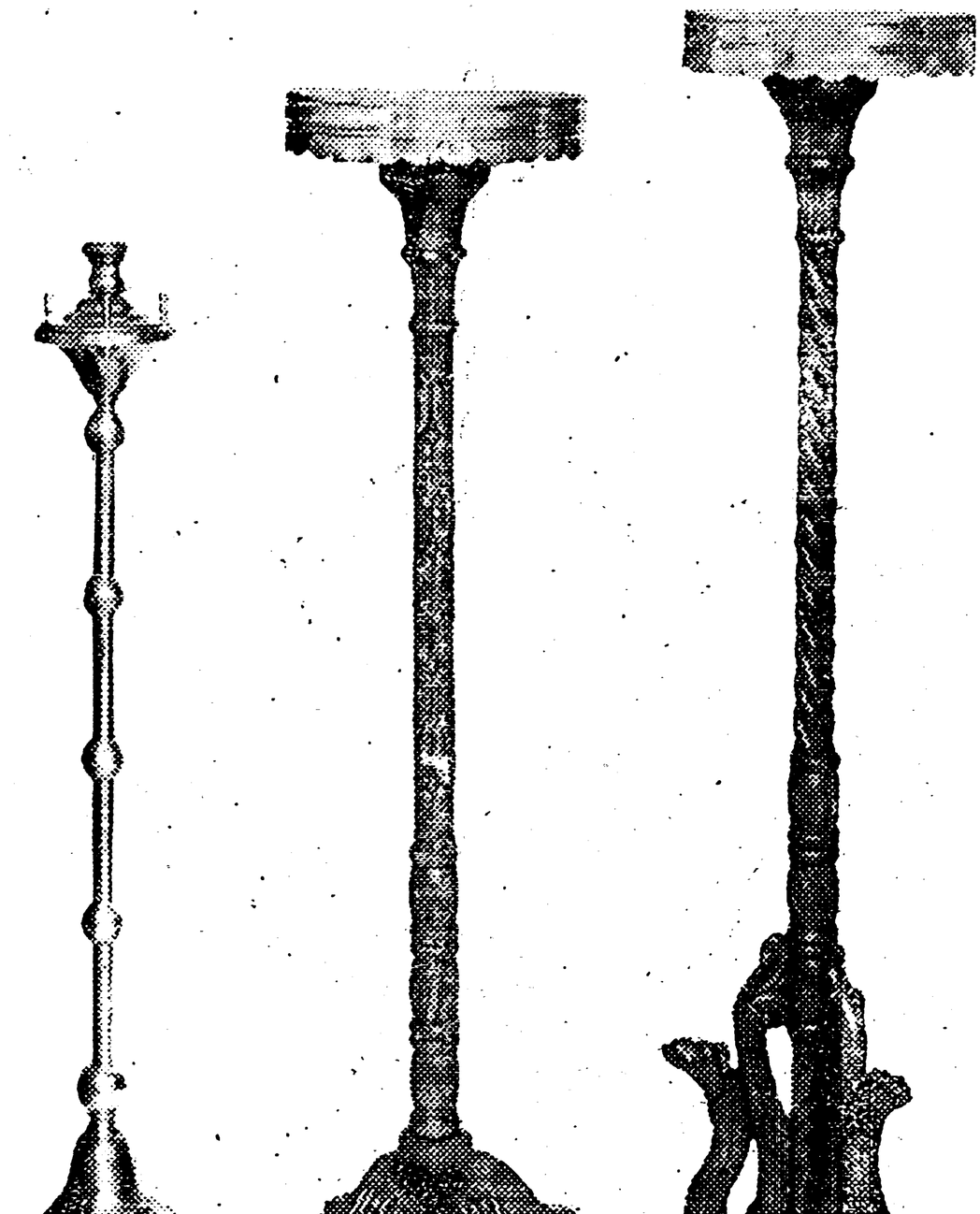
Art. 27. Evanghelie îmbrăcată în metal.

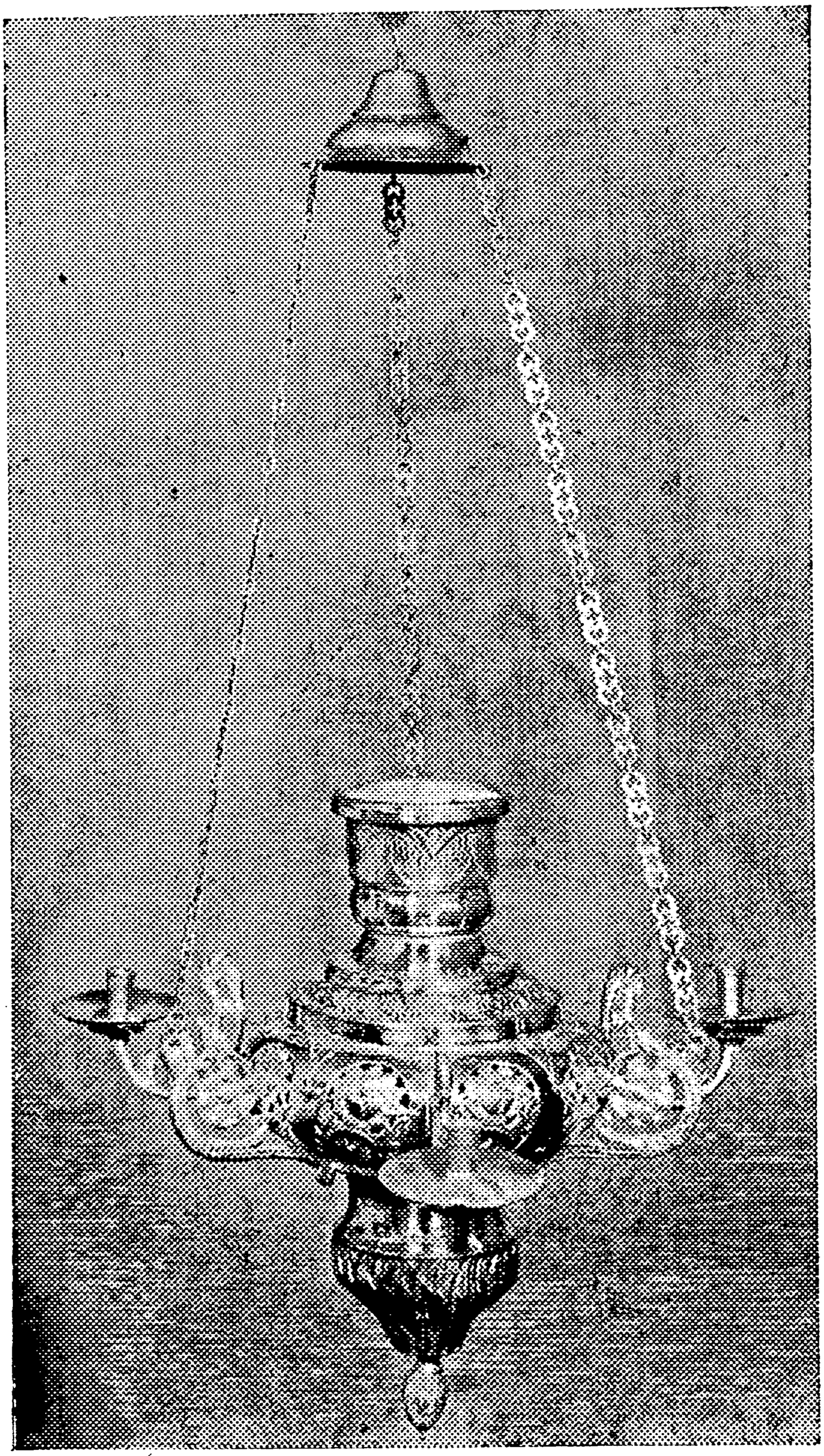
Art. 57. Litier.

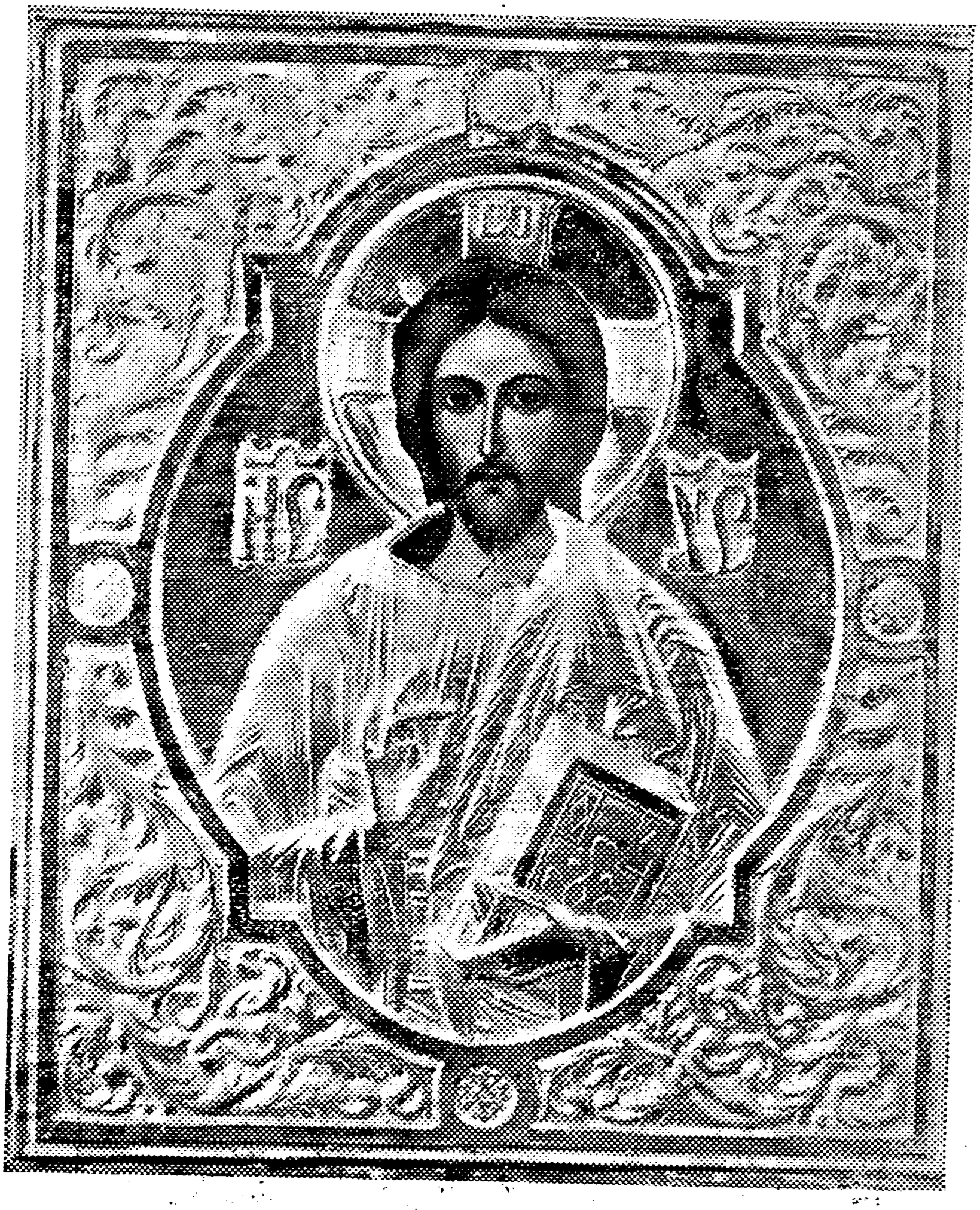
Art. 66. Policandru cu 18 lumini.

Art. 69 şi 163. Sfeşnice de pangar.

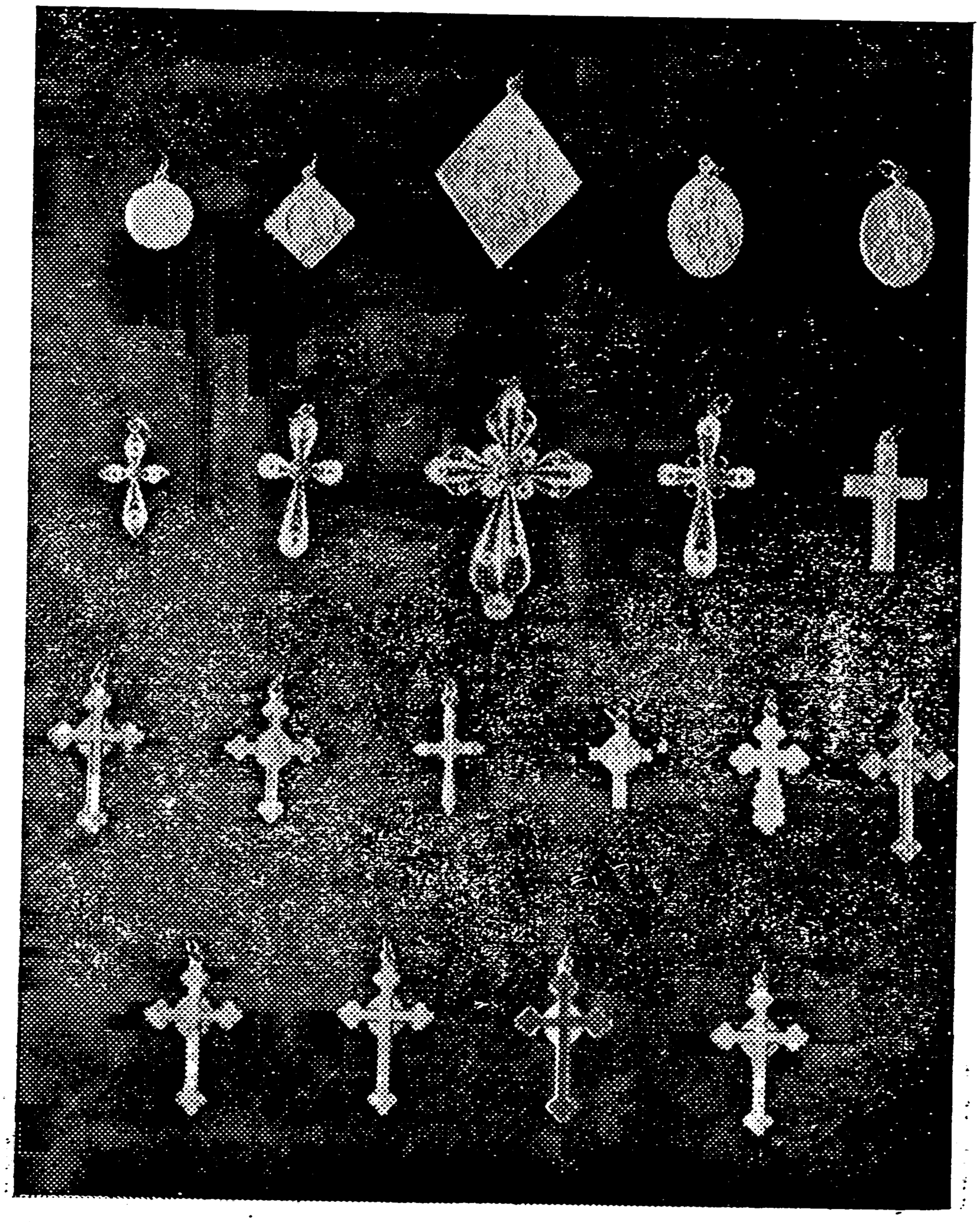
Art. 75. Candelă Nr. 5 cu 3 lumini.

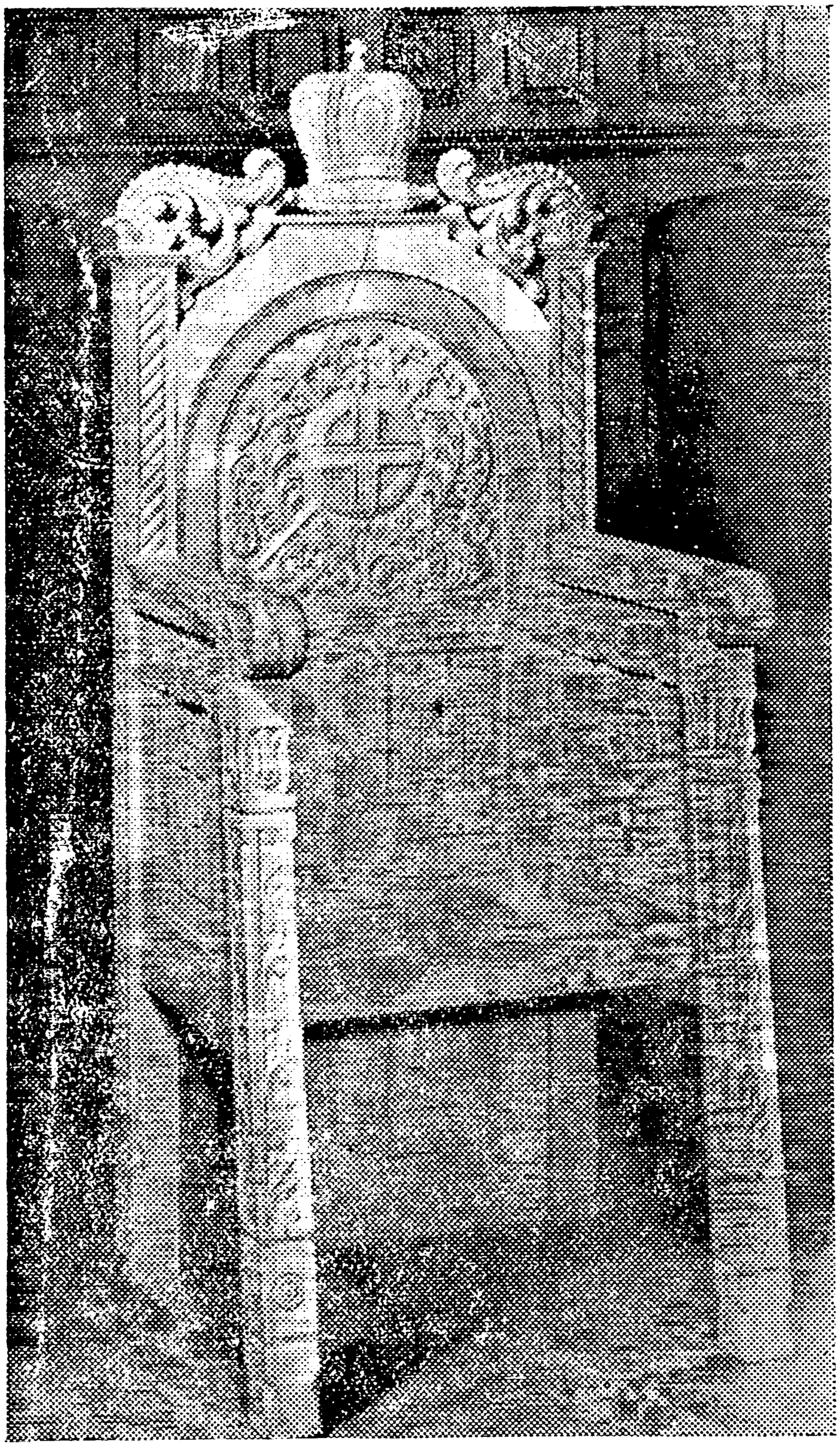
Art. 77. Icoane pictate Md. Russu, îmbrăcate.

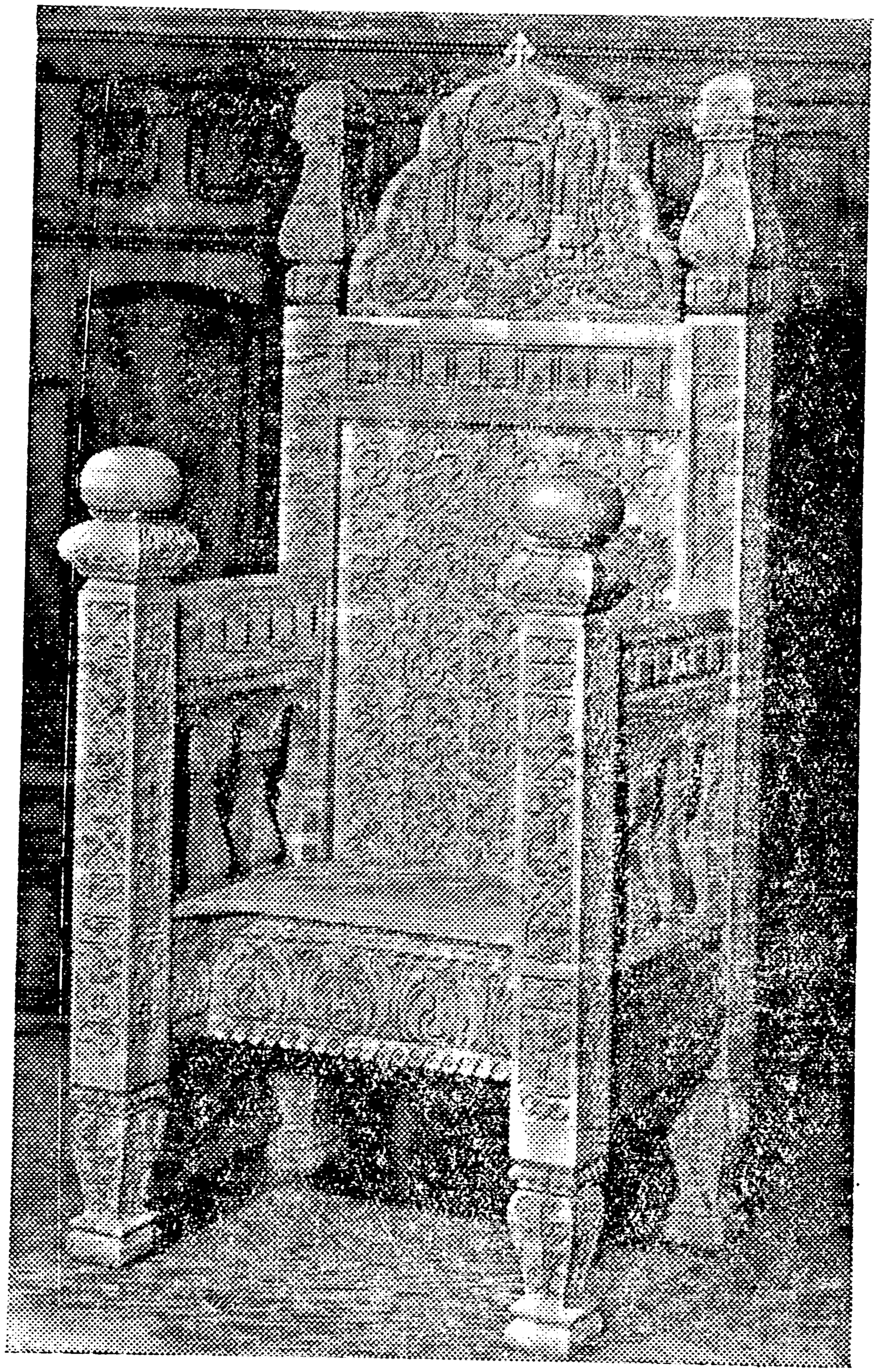
Art. 77. Icoane pictate Md.-Russu, îmbrăcate.

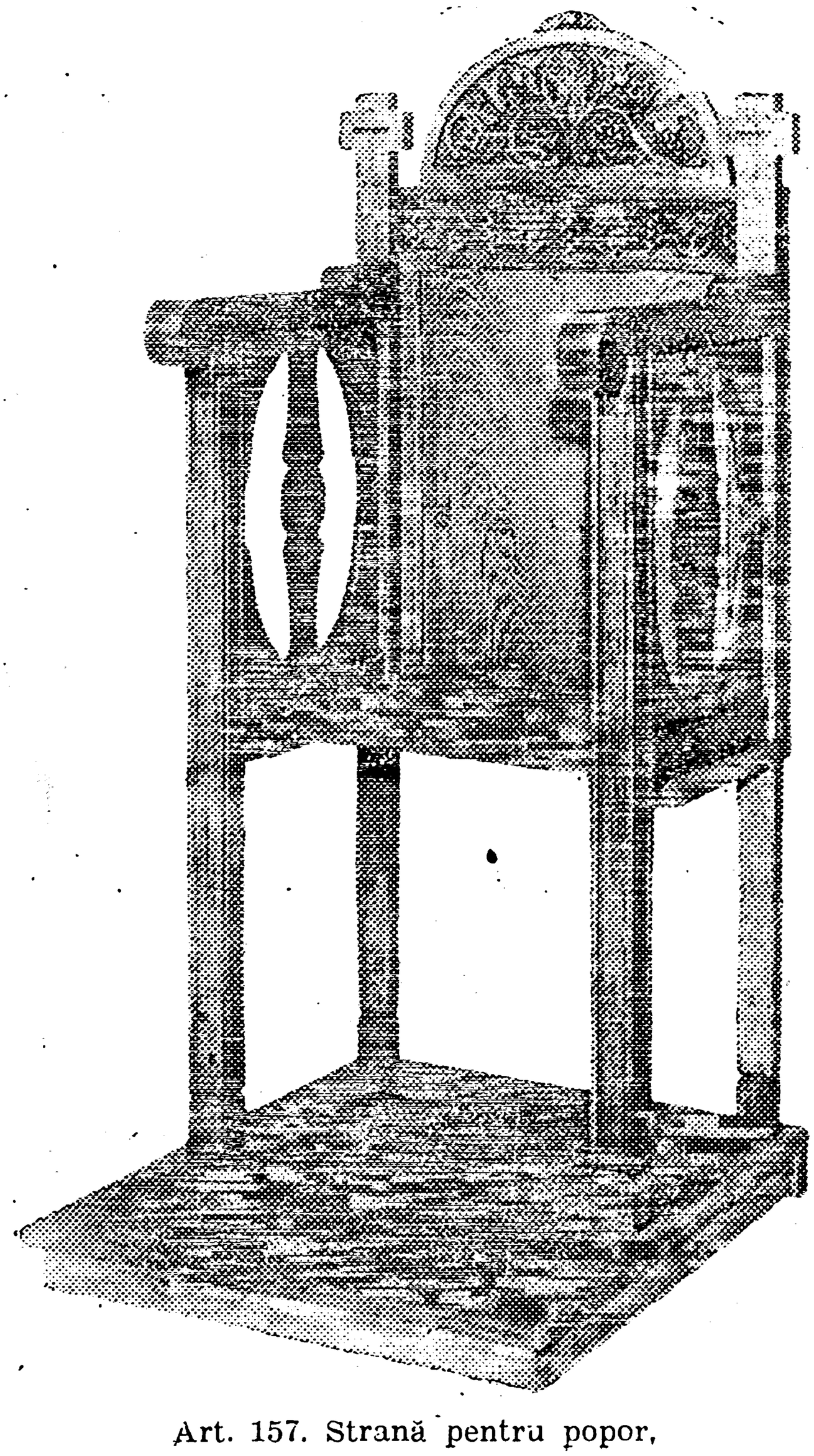
Cruciulițe, medalioane, iconițe diferite în argint, filigran și email.

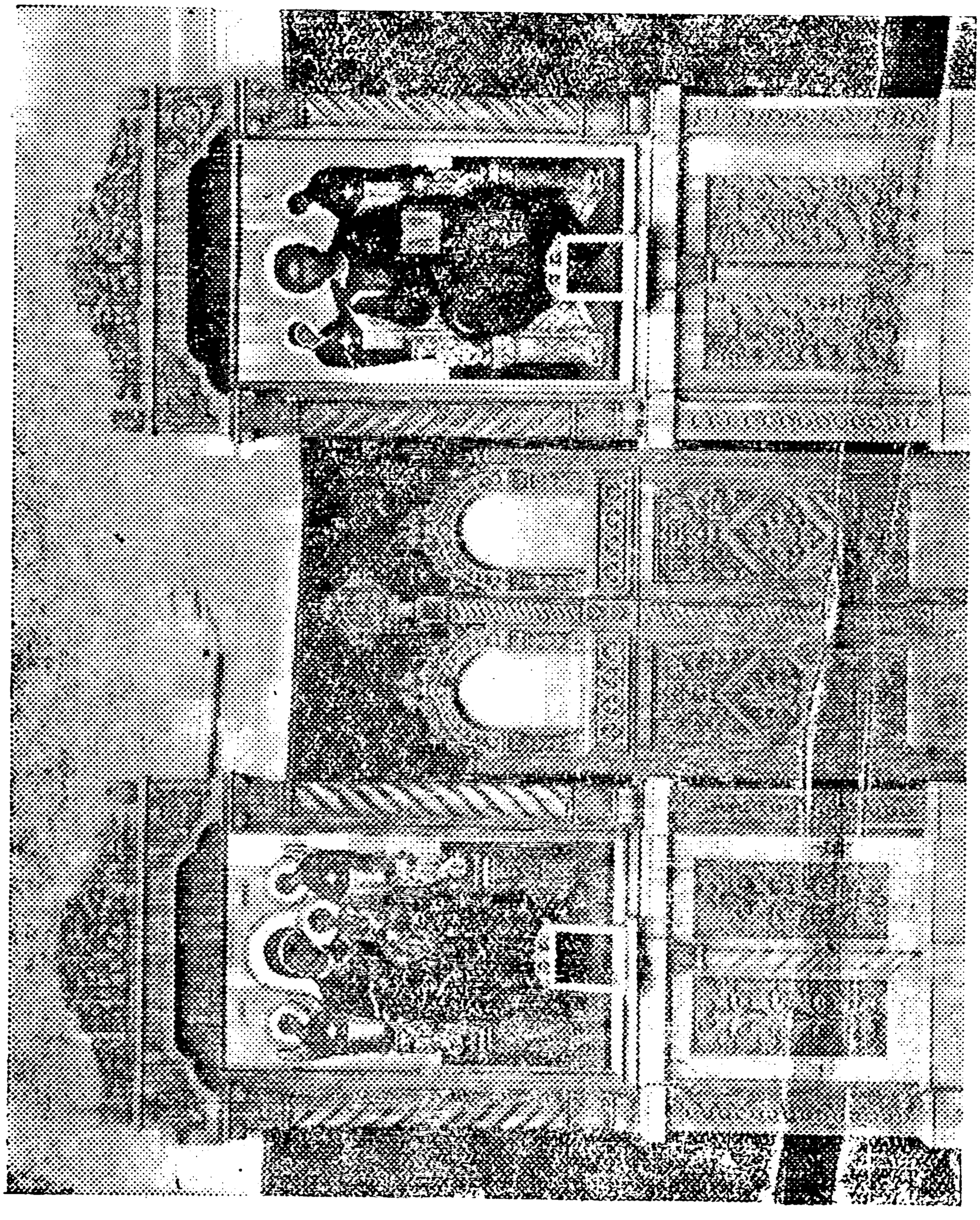
Art. 154. Jeț arhieresc bogat. Md. 1.

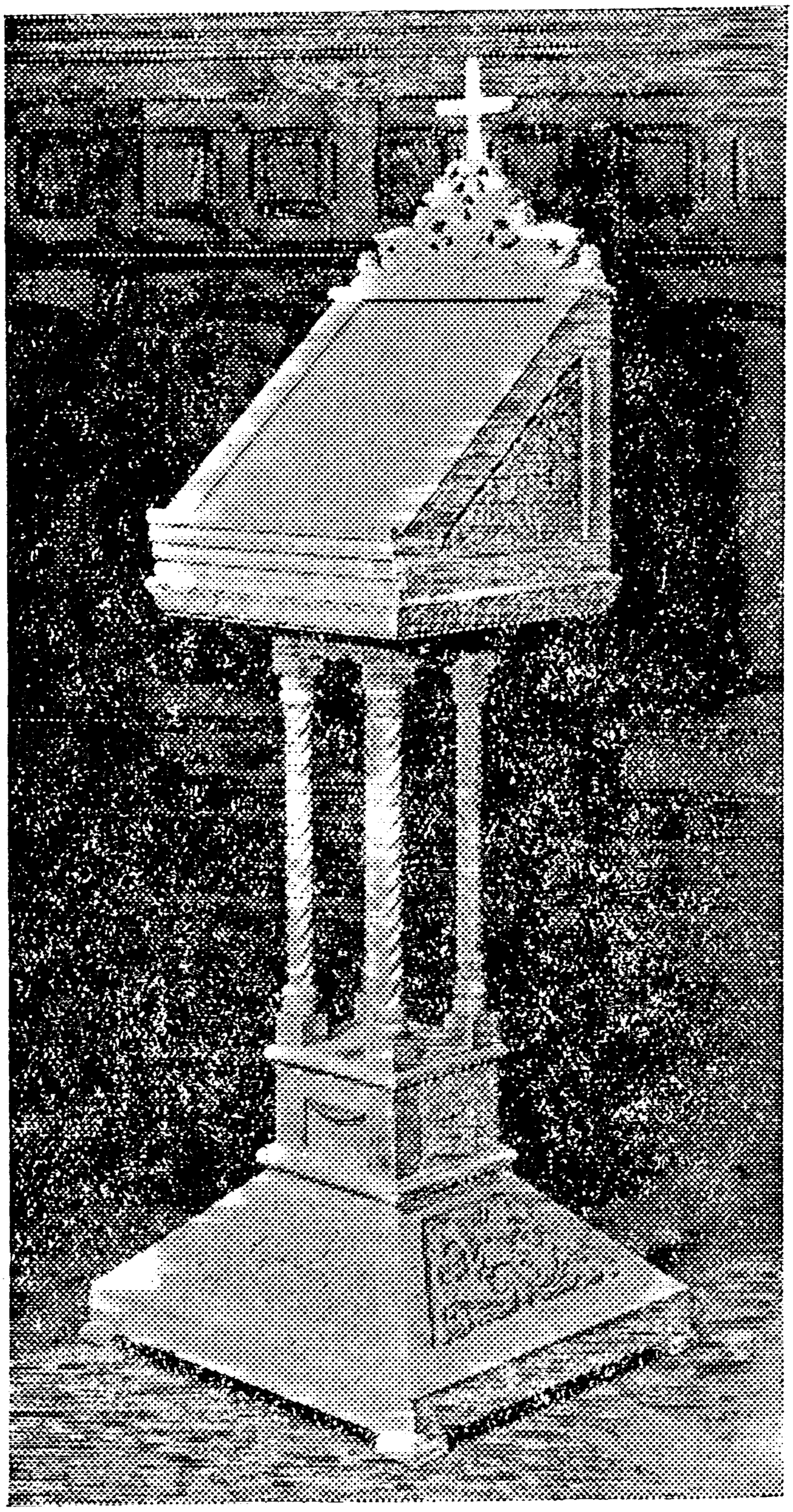
Art. 156. Jeț arhieresc bogat. Md. Nr. 3.

Art. 157. Strană pentru popor.

Art. 158. Catapeteasmă de biserică (secțiune).

Art. 160. Iconostas.

Art. 183. Steag bisericesc (prapor).

Art. 186. Icoană împărătească pictată.

PAGINA

PARTEA OFICIALA

Confirmarea noilor membri ai Adunărilor Eparhiale ale Episcopiilor: Oradiei, Dunării de Jos, Râmnicului şi Argeşului, Arhiepiscopiei Sibiului şi Episcopiei Clujului 59

Inştiinţare în legătură cu autorizarea de pictori şi zugravi bisericeşti 62

Inştiinţare în legătură cu deschiderea şcolii de pictură bisericească 64

Comunicat privind calcularea impozitelor la diferenţele de salarii primite de preoţi şi diaconi dela parohii . . . 65

Catalogul Cărţilor de Ritual 66

Inştiinţare în legătură cu produsele atelierelor Institutului Biblic 67

Catalog pentru obiectele de cult 70

Manuscrisele, cărţile, comunicările oficiale ale Eparhiilor, revistele periodice, abonamentele şi orice fel de corespondenţă se trimit pe adresa: **Institutul Biblic şi de Misiune Ortodoxă, — Str. Antim 29, Bucureşti V,** cu menţiunea: Pentru *Biserica Ortodoxă Română* — Buletinul Oficial al Patriarhiei Române.

COSTUL REVISTEI

In ţară		In străinătate	
Pe un an	350 lei	Pe un an	700 lei
Un număr	100 „	Un număr	200 „

In Bucureşti, se poate cumpăra dela **Editura Institutului Biblic şi de Misiune Ortodoxă, Str. Principatele Unite, Nr. 60.**

174

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

BULETINUL OFICIAL AL PATRIARHIEI ROMÂNE

TREI ANI DE PASTORIRE A INALT PREA SFINȚITULUI PATRIARH JUSTINIAN

ANUL LXIX

3-6

MARTIE - IUNIE 1951

EDITURA INSTITUTULUI BIBLIC ŞI DE MISIUNE ORTODOXĂ

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

BULETINUL OFICIAL AL PATRIARHIEI ROMÂNE

APARE LUNAR / ABONAMENTUL 350 LEI ANUAL

EDITURA INSTITUTULUI BIBLIC ŞI DE MISIUNE ORTODOXĂ

COMITETUL DE REDACŢIE

I. P. S. Patriarh JUSTINIAN . . . . . Preşedinte
P. C. Preot D. STANCU, ... Redactor responsabil
P. C. Preot CONST. NONEA . . . . . Membru
P. C. Preot N. GEANGALĂU, ... Membru
P. C. Preot I. BRĂTAN, ... Membru
P. C. Preot Dr. G. COTOŞMAN . . . . . Membru
D-l AL. CERNA-RĂDULESCU . . . . . Secretar de redacţie

COLABORATORI

Inalt Prea Sfinţiţii Mitropoliţi şi Arhiepiscopi şi Prea Sfinţiţii Episcopi;
Prea Cucernicii Profesori dela Institutele Teologice Universitare,
Seminariile Monahale şi Şcoalele de Cântăreţi;
Prea Cucernicii Consilieri administrativi, protopopi, preoţi, etc.

CUPRINSUL

	PAGINA
Trei ani de păstorire a Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian, de † NICOLAE, Arhiepiscop şi Mitropolit al Ardealului . . . . . ,	107
I. *PE PĂMÂNT PACE...*	
Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian, luptător pentru pace, de Diacon Prof. O. BUCEVSCHI	111
II. *PĂSTORUL CEL BUN...*	
Asistenţa socială prin Biserică, de Pr. CONST. NONEA . .	121
Gospodar al Bisericii, de Pr. AT. PREDA	143
Impliniri culturale în Biserică, de Pr. OLIMP N. CACIULA	155

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

BULETINUL OFICIAL AL PATRIARHIEI ROMÂNE

Nr. 3-6 MARTIE = IUNIE 1951

TREI ANI DE PĂSTORIRE AI INALT PREA SFINȚITULUI PATRIARH JUSTINIAN

EDITURA INSTITUTULUI BIBLIC ȘI DE MISIUNE ORTODOXĂ
BUCUREȘTI, STR. ANTIM Nr. 29

Intru mulți și fericiți ani,

Inalt Prea Sfințite Stăpâne!

TREI ANI DE PĂSTORIRE AI INALT PREA SFINȚITULUI PATRIARH JUSTINIAN

Cu trei ani în urmă, când s'a pus problema alegerii noului Patriarh al Bisericii noastre, privirile tuturor factorilor de răspundere s'au îndreptat cu nădejdi îndreptățite spre I. P. S. Justinian. Biserica avea nevoie la vremuri noui de un om nou, care — pricepând spiritul timpului — să o călăuzească cu înțelepciune și energie pe calea cea nouă, fără a știrbi nimic din tradiția ei milenară. Acest bărbat, hărăzit de Dumnezeu să răspundă nouilor situații și probleme ce se puneau Bisericii, era I. P. S. Justinian. Intr'adevăr, Inalt Prea Sfinția Sa aducea o personalitate cu alese însușiri sufletești, cu o bogată și variată experiență în câmpul muncii bisericești, cu un trecut de luptă pentru dreptatea socială — stindard al nouilor vremi — în plinătate a maturității sale creatoare.

CALITĂȚILE SUFLETEȘTI: un spirit ager, care pătrunde cu preciziune și claritate problemele vieții și caută și găsește soluțiile cele mai bune; o mare energie înfăptuitoare, datorită căreia ideile devin fapte și soluțiile, realități; o capacitate deosebită de organizare practică și de dinamism, de antrenare în acțiune; o inimă largă, generoasă, care îmbrățișează deopotrivă nouile idealuri și sufletul poporului.

EXPERIENȚA: învățător și preot la Băbeni, director de seminar, paroh, organizator al preoțimii, realizator în domeniul economic-financiar la Râmnicul Vâlcii; Vicar și Mitropolit al Moldovei, în vremuri de grea cumpănă. A parcurs astfel gama tuturor experiențelor bisericești posibile, dela preotul de țară, la preotul de oraș, dela directorul de seminar,

până la scaunul mitropolitan, dela acțiunea duhovnicească la lucrarea economică, financiară și organizatorică. Toate formele și întreg vastul câmp de activitate bisericească le cunoștea din proprie experiență.

LUPTA: ca fiu de țăran și descendent din preoți luptători pentru popor, în toate funcțiile ce le-a ocupat a fost un luptător consecvent pentru ridicarea poporului, scoțând mereu în evidență aspectul social al Creștinismului și confruntându-l prin realizările lui.

Cei trei ani de păstorire au întărit întru totul nădejdile ce s'au pus în noul Patriarh, la înscăunarea lui.

Probleme mari își așteptau rezolvarea: raporturile dintre Biserică și noua ordine de Stat, reorganizarea Bisericii în conformitate cu nouile împrejurări istorice, reîntregirea Bisericii Ortodoxe Române, intensificarea legăturilor cu celelalte Biserici Ortodoxe, etc. I. P. S. Patriarh Justinian a pornit la rezolvarea lor cu stăruința, înțelepciunea, răbdarea, tactul, energia ce-l caracterizează și putem spune, după trei ani de zile, că a dat tuturor acestor probleme soluțiile juste, călăuzind astfel Biserica, fără sguduituri și frământări, pe făgașul realităților prezente. Inalt Prea Sfinția Sa n'a lucrat izolat, ci în frățească solidaritate cu ierarhii Sfântului Sinod și cu concursul clerului și credincioșilor. A lucrat în spiritul solidarității ortodoxe. Nicicând unitatea din sânul Sfântului Sinod și al Bisericii noastre n'a fost așa de evidentă ca în acest timp.

In ce privește legăturile cu Statul, acestea au fost stabilite pe principiul unei armonioase conviețuiri și împreună lucrări. Statul acordă Bisericii deplină libertate de exercitare a cultului și de desfășurare a acțiunii ei religios-morale între credincioși. Prin aspectul său social, Creștinismul are contingențe cu năzuințele vremii și cu lupta pentru apărarea păcii, dar păstrându-și întru totul doctrina și modul de a o realiza în spiritul evanghelic.

In ce privește reorganizarea Bisericii, aceasta s'a realizat prin noul Statut de organizare a Bisericii Ortodoxe Române, pe baza principiului sinodal. Organizarea aceasta antrenează clerul și poporul credincios în acțiunea bisericească într'o deplină armonie, readuce învățământul teologic sub conducerea Bisericii și acolo unde această stare de lucruri nu există; Școlile de cântăreți, Seminariile Monahale și în

deosebi Institutele Teologice de grad universitar primesc duh de viață nouă; prin cursurile de îndrumare misionară, prin revistele teologice și prin conferințele preoțești se inițiază acțiunea de revitalizare a preoțimii, stimulându-se râvna spre viață duhovnicească îmbisericită și spre activitate socială a credincioșilor. Astfel, în sânul Bisericii noastre se observă o înviorare a vieții religios-morale, o împrospătare de concepții și metode, un avânt în lucrarea bisericească și socială.

In ce privește reîntregirea Bisericii noastre, prin revenirea la sânul Bisericii mame a fraților despărțiți de ea prin silnicie și amăgire, aceasta a fost posibilă pe deoparte prin denunțarea Concordatului, care acorda Vaticanului o situație privilegiată, și prin voința clerului și credincioșilor greco-catolici, liberi pe destinele lor, — iar pe de altă parte prin lucrarea plină de dragoste a Bisericii noastre, călăuzită cu înțelepciune și tact de I. P. S. Patriarh Justinian. Reîntregirea Bisericească este cu adevărat actul epocal al arhipăstoririi sale. Inalt Prea Sfinția Sa a fost păstorul cel bun, care a chemat și a căutat oile rătăcite fără vrerea lor de turmă și le-a adus iarăși, bucurându-se, în staulul Bisericii drept-măritoare. Prin aceasta s'a închegat definitv unitatea religioasă a poporului român și Biserica Ortodoxă s'a întărit, primind în matca ei valori noui de viață și credință. De acum dreptcredincioșii români stau sub ocrotirea Bisericii strămoșești, care îi îndrumează pe cărările mântuirii.

Toate acestea au adus un prestigiu sporit Bisericii noastre, nu numai înlăuntrul țării și în relațiile frățești cu celelalte culte, ci și în lumea creștină în genere și mai ales în relațiile frățești cu celelalte Biserici Ortodoxe. Ortodoxia este un front unitar, atât în ce privește credința, cât și în lupta pentru pace între popoare și state; în acest front, Biserica Ortodoxă Română este o forță activă, sub călăuzirea I. P. S. Patriarh Justinian.

*

Am conturat în câteva trăsături personalitatea I. P. S. Patriarh Justinian și marile probleme ce le-a rezolvat. Prin aceste realizări, I. P. S. Sa a trasat liniile mari ale unei activități intense în viața Bisericii noastre. Totuși, spre a continua progresul pe aceste linii, e nevoie de încă multă muncă crea-

toare. Privind peste realizările celor trei ani de arhipăstorire, avem încrederea că cel ce a ştiut să pună temeliile şi să înceapă clădirea, va şti să şi desăvârşească opera începută.

In acest sens, la acest popas sărbătoresc, mărturisind solidaritatea frăţească a Sfântului Sinod şi ataşamentul clerului şi dreptcredincioşilor, dorim Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian ani îndelungaţi de muncă creatoare, spre binele Bisericii şi fericirea poporului.

Intru mulţi şi fericiţi ani!

† *NICOLAE*
Arhiepiscop şi Mitropolit

I. „PE PĂMÂNT, PACE..."

(Luca II, 14)

I. P. S. PATRIARH JUSTINIAN, LUPTĂTOR PENTRU PACE

«Pe pământ pace și între oameni bună voire» sunt cuvintele cu care îngerii vestesc Nașterea Mântuitorului în noaptea sfântă din Vitleemul Iudeii.

Este mesagiul divin al **păcii,** care anunță sosirea pe pământ a Fiului lui Dumnezeu pentru săvârșirea lucrării de izbăvire a neamului omenesc din robia păcatului strămoșesc și a suferințelor creiate de el.

Mesagiu divin al păcii, căci sosește **Domnul păcii** (Is. 9, 6) să propovăduiască și să **întemeieze împărăția păcii** (Rom. 14, 17), care înseamnă: **pace** între Dumnezeu și om; **pace** în ființa omului; **pace** între om și semenii săi.

Intrupat din dragoste nemărginită față de om, pentru a-l reașeza în starea inițială, pierdută prin păcatul strămoșesc, Mântuitorul aduce pace, căci ea este creatoare de condiții prielnice îmbunătățirii morale a omului, necesare atât în procesul mântuirii cât și progresului său în orice domeniu de activitate pământească.

Pacea, în întreitul ei aspect, o propovăduiește Mântuitorul în timpul lucrării Sale pe pământ și o lasă ca scump testament ucenicilor Săi, și prin ei lumii întregi, prin cuvintele: **«Pace las vouă, pacea Mea dau vouă»** (In. 14, 27). Iar Sfinții Apostoli, credincioși poruncii primite, îndeamnă mereu creștinii să trăiască în pace cu toți oamenii (Rom. 12, 18); în pacea lui Dumnezeu care covârșește toată mintea (Filip. 4, 7); în pacea lui Hristos, care să stăpânească toate inimile (Col. 3, 15).

Astfel, solia Creștinismului este solia păcii, element constitutiv al învățăturii sale și obiectiv al misiunii sale în lume.

Pentru acest cuvânt și Sfânta noastră Biserică Ortodoxă — păzitoarea intransigentă și explicatoarea autentică a învățăturii creștine — este prin definiție: **Biserica Păcii.** Credincioasă față de Intemeietorul ei, ea propovăduiește pacea, împlinind și o dorință firească a omului.

Firește, vremurile actuale, în care sccietatea umană își clădește o nouă structurare socială, au supus și Creștinismul unui examen verifi-

cator al atitudinii sale față de problemele arzătoare ale omenirii, între care problema păstrării păcii se află la loc de frunte. Căci ravagiile celui de al doilea război mondial au intensificat la maximum dorința de pace a omenirii iubitoare de muncă și progres.

Verificarea dovedește că Biserica noastră nu-i capabilă de abatere dela Ortodoxia adevărată și nici n'are trebuință, fiindcă ea, cu principiile nealterate ale învățăturii sale, poate contribui cu prisosință și rodnic la strădaniile pentru satisfacerea exigențelor firești ale omului, potrivit demnității sale specifice. Morala ortodoxă sesizează realitățile și stă realmente în slujba vieții. Astfel că, precizându-și limpede atitudinea față de problemele sociale în corespondență cu cerințele vremii, Biserica noastră s'a alăturat cu hotărîre și eforturilor sincere pentru păstrarea **păcii.**

Atitudine firească. Da, fiindcă este conformă învățăturii Mântuitorului, ale cărei adevăruri sunt veșnice. Da, sunt veșnice, însă roadele lor sociale depind și de slujitorii Bisericii. De aceea, considerând faptul că nu aceeași este și atitudinea altor confesiuni creștine față de acțiunea pentru pace, meritul atitudinii Bisericii Ortodoxe trebue resfrânt și asupra conducătorilor ei, care se dovedesc vrednici de marea răspundere ce le revine în fața creștinătății, a omenirii întregi și în fața Judecătorului Ceresc. Iar între cei mai de seamă dintre ei, fără îndoială, se numără Intâistătătorul Bisericii Ortodoxe Române: I. P. S. Patriarh Justinian Marina.

Desigur, pentru a fi dreaptă, aprecierea operei unui conducător de mare răspundere, cere perspectiva vremii, de natură a-i verifica justețea și trăinicia. Totuși sunt cazuri, când adevărul unei acțiuni se impune cu atâta putere și limpezime, încât aprecierea ei nu poate suferi în valoare, prin lipsa unei perspective mai distanțate. E cazul cu acțiunea I. P. S. Patriarh Justinian pentru înfăptuirea marelui ideal de totdeauna al omenirii, testament scump lăsat lumii de Mântuitorul: **Pacea.**

Astăzi, la împlinirea a trei ani de rodnică păstorire, ca Intâistătător al Bisericii Ortodoxe Române, a I. P. S. Patriarh Justinian, se cuvine să evidențiem și acest aspect al lucrării Prea Fericirii Sale, pentru meritul ei evident. Mai ales că pacea centrează azi atenția tuturor oamenilor de bine, care fac eforturi uriașe pentru păstrarea ei, spre progresul și prosperitatea omenirii de pretutindeni. In ataşamentul pentru pace se verifică doar ataşamentul sincer față de semeni și de binele comun.

Iar lucrarea pentru pace a I. P. S. Patriarh Justinian nu-i determinată de configurația și prefacerile sociale ale vremurilor actuale; ea nu-i de dată recentă, dar nici sporadică și nici spre a fi «lauda lumii». Ea pornește din adâncul conștiinței I. P. S. Sale, conștiință luminată, în toată adâncimea ei, de învățătura Mântuitorului și frământată mereu de realitățile vii ale vieții; și lucrarea face parte din programul permanent al misiunii, care, după voia Tatălui Ceresc, i-a fost dată s'o îndeplinească pe pământ ca luminător și îndrumător de suflete, pentru trăirea vieții în Hristos, ca Preot, Arhiereu, Mitropolit și Patriarh.

Înțelegând misiunea de preot, căreia s'a dedicat din chemarea inimii, — ca o neîntreruptă slujire jertfelnică Mântuitorului și poporului, din ale cărui rânduri de muncitori dela brazdă s'a ridicat, — I. P. S. Patriarh, chiar dela începutul lucrării sale duhovnicești, ca preot la sat,

apoi la oraș, își îndreaptă toată luarea aminte asupra îndrumării credincioșilor spre pacea sufletului, interioară și exterioară, spre pacea care creiază suportul trebuitor trăirii în Hristos, așa cum se cuvine creștinului adevărat. Și într'adevăr — după mărturiile pline de mulțumire ale păstoriților —, Sfintele Liturghii și slujbe, săvârșite cu adâncă smerenie și evlavie, predicile pline de căldură și iubire sufletească, topeau patimi în suflete, făceau vrăjmășii să amuțească, înfrățeau gânduri, deslușeau și îmbiau inimile spre viața în Hristos.

Dar preotul Ioan Marina nu face parte dintre cei care se mulțumesc cu obișnuita activitate zilnică, în cerc restrâns. Sufletul său clocotește de energie, care cere activitate mai largă, mai complexă. Iar ca bun descifrător al frământărilor vieții își dă seama că oamenii, pentru a trăi întreolaltă în pașnice relații, pe lângă cuvânt îndrumător mai cer și pilda vie a conducătorilor și luminătorilor în privința aceasta. Iată deci pe preotul Marina, care un timp îndeplinise și munca de învățător la școala sătească, pornind, în părțile Vâlcii, acea frumoasă acțiune de împăciuire între preoți și între învățători. Exista adică între ei o tensiune, care nu le folosea nici lor și mai puțin poporului încredințat lor spre luminare. Tensiunea aceasta, firește, îl neliniștea pe preotul Marina, care-și făcuse o intimă datorie de conștiință din înfăptuirea păcii între oameni.

Tensiunea deci trebuia înlăturată și lucrul s'a făcut datorită exclusiv aleselor însușiri sufletești ale preotului Marina, tactului său, felului de procedare, muncii neobosite și marelui prestigiu moral, pe care și-l câștigase cu vrednicie în toate cercurile din părțile Vâlcii. Preoții și învățătorii se înfrățesc de acum în munca lor. E acesta un fapt care trebue relevat, fiindcă ilustrează atât de bine structura morală a preotului Marina și problemele ce-l frământă îndeosebi.

Expresie a preocupării sale intime este și «Sfatul de împăciuire», pe care-l întemeiază și îndrumă la biserica Sf. Gheorghe din Râmnicul-Vâlcii, unde-și îndeplinea cu vrednicie misiunea de preot.

Dar preotul Ioan Marina știe bine că principiile de iubire și dreptate, care au să diriguiască relațiile dintre singuriții oameni, trebue să se aplice și în relațiile dintre colectivitățile umane, dintre popoare, oferind o temelie tare pentru stabilirea unei păci trainice între ele. Căci pacea este starea normală dintre popoare și nicidecum războiul. Faptul îl determină să se intereseze de problema păcii pe plan mai larg și să se alăture acțiunii inițiate în direcția aceasta de Comitetul Internațional al Păcii. Astfel se face că la un congres ținut de acesta la Paris, cu un deceniu și jumătate în urmă, s'a auzit și glasul unui preot ortodox român — Ioan Marina — rostindu-se răspicat pentru apărarea păcii. Fapt îndeosebi vrednic de reținut, fiindcă se întâmpla într'un timp, când la noi prea puțini se gândeau la astfel de chestiuni.

Preocupărilor în direcția aceasta le-a dat expresie și în articolul «Arma înfrățirii oamenilor», publicat într'o revistă în anul 1932. Aci are preotul Marina cuvintele aspre la adresa celor «care se ostenesc să samene și să provoace dușmănia... ridicând pereți despărțitori între popoare și uitând că toți oamenii ar trebui să trăiască nu ca dușmani, ci ca frați, fiindcă sunt fiii aceluiași Părinte Ceresc». In același articol, mintea clarvăzătoare a preotului Marina sesizează că vor fi «ambițioși pontifi» și

«locțiitori ai lui Hristos», care nu vor da ascultare dorinței de pace a popoarelor, — ceea ce evenimentele au dovedit.

Activitatea bogată, desfășurată în multiplele laturi ale vieții obștești, face ca numele preotului Ioan Marina să fie bine cunoscut și în afara hotarelor ținutului său. Răposatul Mitropolit Irineu al Moldovei, în timpul retragerii sale din 1944 la Vâlcea, are prilejul să cunoască deaproape înfăptuirile temeinice în viața Bisericii ale preotului Marina. Deaceea, având nevoie de un truditor priceput în munca de refacere a situației din Mitropolia Moldovei, stăruie să i se dea ca Arhiereu-Vicar, pe preotul Ioan Marina, văduv prin deces încă din 1935: «Singurul om pe care-l socotesc capabil — spune Vlădica Irineu — să facă față situației în care se găsește Sf. Mitropolie a Moldovei», — ceea ce s'a și dovedit cu prisosință.

Posibilități de noui înfăptuiri se oferă acum energiei creatoare a Arhiereului Justinian. Dar și problema păcii este urmărită cu persistentă, căci: «Acolo unde este ură, eu să samăn iubire; acolo unde este ceartă, eu să samăn pace», sunt cuvinte rostite chiar cu prilejul hirotoniei în Arhiereu, precizând o atitudine morală, mărturisită și în cuvântarea rostită cu prilejul participării la prima ședință plenară a Sfântului Sinod. «Același Sfânt Duh, cu inspirația sa, ne va lumina de sus, ca și noi să lucrăm în spirit de pace și dragoste creștină, de sinceritate și bună înțelegere, de încredere și stimă reciprocă, de solidaritate frățească». Cu simțăminte de pace intră Arhiereul Justinian în Sf. Sinod, — pentru a lucra la înfăptuirea păcii între oameni.

Incredințându-i-se Arhiereului Justinian, cârja de Arhiepiscop si Mitropolit al Moldovei, în cuvântarea rostită la înscăunare, I. P. S. Sa, trasând liniile programului de activitate. spune: «Biserica este tot mai mult chemată — de vremuri și de oameni — să purifice, să înnoiască și să înnobileze viața omenească, să aducă în viața socială și în viața poporului duhul **păcii** și al înfrățirii, duhul servirii și al jertfelniciei, propovăduind și omenia tuturor, muncă pașnică, cinste și ordine; este chemată să împuternicească sufletul românesc cu tăria iubirii, a solidarității și a unirii... Nu poate fi o societate fericită cu oameni robiți, exploatați, învrăjbiți». Deaceea, adresându-se preoților. I. P. S. Sa îi chiamă «la o muncă fără preget în scopul făuririi omului social al păcii, al dragostei, al cinstei și al muncii», datorie accentuată și în «Pastorala» adresată clerului și poporului din Mitropolia Moldovei, cu prilejul Anului Nou 1948: «Misiunea Bisericii este, nu să divizeze viața și pe oameni în ei înșiși, ci să confere un sens divin intereselor pământești, armonizând pe om în el însuși și cu semenii săi, prin întâlnirea tuturor în același patrimoniu unificator, care este Iisus Hristos», misiune ce trebue realizată prin «munca fără preget a preoților». Iată redată în termeni precisi și limpezi misiunea Bisericii, la a cărei împlinire de către slujitorii ei, I. P. S. Mitropolit Justinian veghiază cu ochi neadormiți, dar cu o privire plină de bunătate.

Realizările trudnice, dar trainice și de vădit folos ale Mitropolitului Moldovei sunt, căci trebue să fie prețuite și I. P. S. Sa este ales în scaunul vacant de Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române.

Situație frumoasă, dar nerâvnită, plină de răspunderi grele, dar ajunsă în mâini destoinice. Trebuințele Bisericii sunt multe și variate, dar ea

și-a primit Intâistătătorul vrednic să le dea deslegare deplină, pe temeiul învățăturii creștine și al apostolatului social, atât de trebuitor vremurilor noui.

In cuvântarea rostită cu prilejul alegerii, I. P. S. Patriarh Justinian, expunând programul de activitate, sesizează realitățile vii ale vremii: «Formarea unui om nou, a unui om conștient de rosturile lui pământești, pătruns de nepieritoarele adevăruri ale dreptății și **păcii,** iată o vastă lucrare la săvârșirea căreia este chemată să contribue și Biserica. Omenirea strigă și cere **pace,** înfrățire și dragoste. Biserica trebue să răspundă acestei strigări și să fie prezentă acolo unde se dă lupta pentru cucerirea dreptății și libertății, știut fiind că nu poate fi **pace,** înfrătire si fericire într'o lume cu oameni robiți, exploatați și ținuți în întuneric. Slujitorilor Bisericii le revine toată datoria de a îndepărta din sufletele oamenilor toată sgura lăsată de păcatele trecutului, și **de a-și da viața pentru apărarea păcii și libertătii omenirii,** după pilda dată nouă de Iisus. Numai în felul acesta sluiind omenirea, ajutând noroadele în lupta lor pentru **pace** și libertate, Biserica va putea să contribue la zidirea unei lumi mai bune, care să fie demnă de Creatorul ei.

«Pe drumul acesta ---- declară I. P. S. Sa — vom îndrepta și vom îndruma pașii Bisericii Ortodoxe Române și ai sujitorilor săi — pe drumul propovăduit de Iisus Mântuitorul».

Noua îndrumare a Bisericii, dar ne temelia învățăturii evanghelice și a predaniei Sfinților Părinți, I. P. S. Patriarh Justinian o centrează deci în lupta pentru **pace,** căci pacea creiază climatul roditor de bine.

Pacea, element constitutiv al învățăturii creștine, îl preocupă atât de intens, încât I. P. S. Patriarh stăruie pentru ea la toate ocaziile. în toate cuvântările si pastoralele. Câteva spicuiri vor fi concludente: «Viata este darul cel mai de pret care nu crește și nu dă roadă îmbelșugată, decât în ogorul bine îngrijit al **păcii** si al dragostei... Pe cei ce ostenesc întru apărarea **păcii,** de oriunde ar fi ei, îi binecuvântăm cu binecuvântarea Domnului și roadă multă pentru munca lor cerem dela Hristos» (Pastorala de Sf. Pasti 1949). «**Dumnezeu chiamă pe tot omul la lucrare în slujba păcii. Fiecare se mântueste numai în măsura în care ajută la întinderea si adâncirea păcii și frățietății în lume**» (Pastorala la Nasterea Domnului 1949). Iată deci și sensul soteriologic al contributiei la înfăptuirea păcii, ceea ce nu trebue să scape atenției nici unui creștin. In aceste vremuri, când se folosesc toate mijloacele pentru atâtarea vrajbei între popoare, omenirea răsuflă usurată și plină de nădejde prin organizarea luptei pentru apărarea păcii. Armata luptătorilor pentru **pace** a cuprins tot pământul si în rândurile ei sunt multe sute de milioane de creștini, în frunte cu păstorii lor sufletești... Oricât de smerit ar fi locul ce-l ocupă în lume un crestin. el este dator să fie **un crainic al păcii pe pământ».** (Pastorala de Sf. Pasti 1950).

I.P.S. Patriarh Justinian, urmat de toți II.PP.SS. Chiriarhi ai Bisericii noastre, semnează «Pastorala Sf. Sinod pentru pace», dată în Duminica Ortodoxiei 1950, prin care toți creștinii din R. P. R., sunt chemati să-si strângă rândurile în fața primejdiei cu care-i amenință vrăjmasii păcii. «Biserica Ortodoxă nu numai că propovăduiește pacea și se roagă pentru

ea, ci ea zideşte pacea în sufletele credincioşilor şi sprijină cu toată puterile ei pe «**făcătorii de pace**». Chemarea aceasta a avut un puternic răsunet. Reprezentanţii tuturor cultelor din R. P. R. au urmat exemplul dat de Biserica Ortodoxă Română şi s'au alăturat Marelui Front al păcii.

Glasul pentru pace al I. P. S. Patriarh Justinian s'a auzit şi la Conferinţa Intâistătătorilor Bisericilor Ortodoxe ţinută în vara anului 1948 la Moscova, care au lansat primul apel către toată lumea pentru apărarea păcii împotriva aţâţătorilor la război. Iar în 1950 încheie cu Biserica Ortodoxă Rusă o convenţie de acţiune comună în lupta pentru apărarea păcii, considerând lupta aceasta «drept una din cele mai importante misiuni ale Bisericii, în timpul de faţă». Este un act de însemnătate istorică.

Din schimbul de scrisori întreţinut cu Bisericile Ortodoxe surori înţelegem că lupta hotărîtă pentru pace dusă de I. P. S. Patriarh Justinian este cunoscută bine de acestea şi apreciată foarte elogios. «Am resimţit mare bucurie — scrie I. P. S. Athenagora, Patriarhul Constantinopolului de Sf. Paşti 1950 — că şi Sfânta Biserică a României nu încetează de a lucra pentru pacea atât de dorită pe pământ».

Iar I. P. S. Patriarh Alexandru al III-lea al Antiohiei şi Intregului Orient distinge cu ordinul Sfinţilor Apostoli Petru şi Pavel — cea mai înaltă distincţie a Bisericii Ortodoxe Antiohiene — pe Intâistătătorul Bisericii Ortodoxe Române, pentru înţelepciunea cu care conduce Biserica noastră, potrivit învăţăturii Ortodoxiei, pe calea apărării **păcii,** propovăduită de Hristos, — şi în deosebi în amintirea marelui eveniment istoric: «revenirea la sânul Bisericii Ortodoxe a greco-catolicilor». Iată un semn de înaltă preţuire, venit din afară.

Preocupat mereu de înfăptuirea păcii între oameni. I. P. S. Patriarh Justinian, cu prilejul înscăunării ca Intâistătător al Bisericii Ortodoxe Române, dă expresie şi unui vechiu deziderat al credincioşilor noştri: reîntregirea Bisericii strămoşeşti, prin revenirea credincioşilor greco-catolici la Biserica Ortodoxă. Chemarea plină de dragoste părintească adresată românilor greco-catolici, a găsit ecou în inimile acestora şi astfel i-a fost dat I. P. S. Patriarh Justinian să înfăptuiască reîntregirea Bisericii strămoşeşti, fapt care de asemenea trebue înregistrat pe răbojul evenimentelor de însemnătate istorică.

Deaceea, în cuvântarea adresată delegaţiei clerului greco-catolic în toamna anului 1948, cu bucurie spune: «Când într'o familie sau într'un cămin nu este desbinare, acolo este **pace** şi mulţumire sufletească, Şi când marea noastră familie românească nu este tulburată de neînţelegeri şi desbinări, se cimentează temeliile **păcii** şi ale mântuirii noastre ale tuturor. Deaceea socotesc vestea hotărîrii voastre de revenire la Biserica mamă ca pe o trâmbiţă a bunei vestiri de întărire nu numai a Ortodoxiei

noastre, dar și a consolidării și propășirii poporului nostru și patriei noastre». Căci pacea o dorește I. P. S. Patriarh Justinian pentru binele comun.

Dar în urmărirea aceluiași obiectiv de pace, Inalt Prea Sfințitului Patriarh i-a fost dat să mai înregistreze un eveniment fără precedent în istoria țării noastre: realizarea unei conlucrări frățești între Biserica Ortodoxă Română și celelalte culte din R. P. R., prin consfătuirile inițiate și prezidate de I. P. S. Sa în Palatul Patriarhal din București: Iunie 1948 și Decembrie 1950. In «Moțiunea» adoptată de șefii cultelor, sub președinția I. P. S. Patriarh Justinian și adusă la cunoștința guvernului, aceștia declară între altele că: «De acum înainte vor propovădui cu și mai mult zel pacea». Evident, acțiunea hotărîtă pentru pace a I. P. S. Patriarh Justinian a găsit rezonanță puternică în conștiința tuturor șefilor cultelor din Republica Populară Română.

Desigur, înaltei concepții a I. P. S. Patriarh Justinian, desprinsă din învățătura Mântuitorului, despre misiunea Bisericii ca propovăduitoare a păcii, se datorește faptul că Biserica noastră s'a integrat, dela început și fără ezitare, ca factor activ, în marea acțiune pentru pace, pornită pe plan larg internațional.

Inițiativa Comitetului Internațional al Intelectualilor de a întruni un Congres Mondial pentru Pace, I. P. S. Patriarh Justinian o primește cu toată bucuria și răspunde imediat cu un vibrant Apel pentru Pace, în care, înfierând atitudinea celor ce vor să tulbure pacea, declară: «Ci noi, strâns uniți în numele Impăratului Păcii, Domnul Iisus Hristos, vom face zid împotriva tuturor atentatelor și acțiunilor îndreptate contra păcii, și prin solidaritatea noastră evanghelică, prin hotărîta și nesdruncinata noastră credință, vom face neputincioasă orice tentativă și orice plan de incendiere războinică a acestui pământ, care încă n'a fost spălat de sânge și de lacrimi, încă n'a fost curățat de suferințele și mormintele lăsate de trecutul măcel... Deaceea Biserica Ortodoxă Română îndeamnă pe toți fiii ei întru Hristos să se alăture frontului celor ce luptă pentru întărirea păcii». Iată poziția Bisericii noastre definită limpede de Intâistătătorul ei. Căci Biserica — spune I. P. S. Sa cu alt prilej — este a lui Dumnezeu, care a întemeiat-o și o sfințește, dar este și a poporului, pentru care a fost întemeiată. De aceea, slujitorii altarului sunt chemați să stea în slujba poporului, «cu el să sufere, cu el să se bucure, cu el să lupte, cu el să învingă sau să cadă». Iar poporul dorește **pace**, pentru a-și statornici, prin muncă trudnică și cinstită noile așezări de libertate și de dreptate socială.

Sub îndrumarea Intâistătătorului ei, Biserica noastră este mereu prezentă activ în marele front al păcii. Astfel ea îndeamnă clerul și pe fiii

săi, cum şi pe toţi credincioşii celorlalte culte din întreg cuprinsul ţării să semneze «Apelul Comitetului Permanent al Congresului Mondial al Partizanilor Păcii» (Stockholm), privitor la interzicerea armei atomice, fiindcă prin semnarea acelui «Apel» se serveşte Biserica şi Patria. Indemnul a dat rezultatul dorit, căci clerul ortodox român şi păstoriţii săi, au semnat «Apelul» cu mare bucurie.

Biserica noastră, prin solii ei în persoana I. P. S. Mitropolit al Moldovei, Sebastian, şi P. C. Preot Deputat Alexandru Ionescu, a participat la al doilea Congres Mondial al Păcii (Varşovia 1950), reafirmând voinţa ei nestrămutată de a lupta pentru pace, sub îndrumarea I. P. S. Patriarh Justinian, «convins luptător pentru pace».

In «Adeziunea» Bisericii Ortodoxe Române la Apelul Consiliului Mondial al Păcii pentru încheierea unui Pact al Păcii, adeziune semnată de I. P. S. Patriarh Justinian — clerul şi poporul sunt îndemnaţi la semnarea «Apelului», căci el «exprimă năzuinţele a sute de milioane de oameni cinstiţi, care-şi dau seama de ce grozăvie ar putea aduce războiul uneltit de o mână de înrăiţi pe care i-a orbit pofta lor de câştig.

Semnând acest Apel, clerul şi credincioşii Bisericii Ortodoxe Române contribue şi ei la spulberarea acestor planuri diavoleşti prin angajamentul ce şi-l iau de a apăra dârz liniştea, libertatea şi independenţa Patriei noastre scumpe».

Contribuţia mare a Intâistătătorului Bisericii noastre în marea acţiune pentru pace pe plan larg internaţional, se desprinde limpede din scrisoarea trimisă I. P. S. Sale de preşedintele Consiliului Mondial al Păcii, F. Joliot-Curie. Citäm din ea pasagiul final: «Consiliul Mondial al Păcii îşi aminteşte de adeziunea pe care Sanctitatea Voastră a dat-o la Apelul dela Stockholm pentru interzicerea absolută a armei atomice. Adeziunea Sanctităţii Voastre, ca şi aceea a Bisericii Ortodoxe din România, a avut un mare răsunet printre creştinii din lumea întreagă. In nenumărate împrejurări, Sanctitatea Voastră a sprijinit cu toată autoritatea opera Primului Congres Mondial dela Paris. Deaceea facem apel, în numele Consiliului Mondial al Păcii, la Sanctitatea Voastră, pentru a sprijini hotărîrile celui de al doilea Congres Mondial». Iată dovada limpede grăitoare despre recunoaşterea în afară de hotarele ţării, a îndrumării Bisericii noastre pe calea adevăratei misiuni: propovăduirea şi sprijinirea efectivă a lucrării de pace.

Evident, trebue subliniată şi declaraţia făcută de I. P. S. Patriarh Justinian în şedinţa Comitetului Permanent pentru Apărarea Păcii din R. P. R. (15 Aprilie 1950): «Am venit aci, — declară I. P. S. Sa — ca să mărturisesc încă odată solidaritatea Bisericii Ortodoxe Române cu luptătorii pentru apărarea păcii din Republica noastră şi din lumea întreagă şi

să adaug la puterile lor de luptă, pe acelea ale credincioşilor şi clerului pe care-i păstoresc... Prezenţa mea în mijlocul Domniilor Voastre este determinată de convingerea clerului şi credincioşilor ca şi de convingerea întregii ierarhii, că pacea omenirii, şi cu ea toate valorile lumii civilizate, trebuiesc şi pot fi salvate prin lupta împotriva aţâţătorilor la un nou război. Ea mai este apoi determinată şi de dorinţa şi hotărîrea nestrămutată a tuturor fiilor Bisericii Ortodoxe Române de a se înrola fără nicio ezitare şi de a nu cruţa nimic pentru apărarea păcii. Sunt interpretul acestei ac-
ţiuni ferme a Bisericii Ortodoxe Române». Atitudine fermă a Bisericii noastre, dar imprimată de conducătorul ei ferm, care-i cunoaşte misiunea, îi deslueşte ţelurile şi o conduce cu mână fermă la realizarea lor. «Când prefacerile sociale sunt în vălmăşag — spune într'o cuvântare I. P. S. Justinian — Biserica trebue să aibă cârmaci bun, care să ştie când să dea drumul la pânze, ca barca să poată ajunge bine la liman. Un cârmaci destoinic nu se teme de marea înfuriată. El ştie ce are de făcut. Nimic nu se face bun prin disimulare, ascunzişuri sau doseli». Şi I. P. S. Patriarh Justinian a dovedit şi dovedeşte că ştie ce face. Solia creştinismului este solia păcii, deci Biserica trebue să servească pacea, fără ascunzişuri sau doseli, — spre binele tuturor.

Apreciind înfăptuirile reale in acţiunea pentru pace, Prezidiul Marei Adunări Naţionale a Republicii Populare Române l-a decorat pe Intâistătătorul Bisericii noastre cu ordinul «Apărarea Patriei». Distincţie bine meritată.

Bine meritată, căci Intâistătătorul Bisericii noastre nu este numai un vestitor al păcii, ci şi înfăptuitor al ei. Adevărul trebue subliniat.

După îndelungate străduinţe, pline de jertfe grele, omenirea îşi dă azi o nouă structurare socială, fundamentată, pe drepturile firesti ale omului.

Trăinicia noii structurări sociale cere însă muncă, iar aceasta, pentru binefăcătoare rodire, are nevoie de pace. Deaceea — după un cuvânt al I. P. S. Patriarh Justinian — pacea constitue azi bunul cel mai de preţ al omenirii întregi; deaceea, pace doreşte azi omenirea înfiorată de pustiirile ultimului război, cu răbufniri neterminate încă.

Patimi omeneşti nezăgăzuite ameninţă însă din nou omenirea cu învolburări pustiitoare de vieţi şi de muncă omenească.

Dar în faţa lor se ridică neclintit frontul păcii, constituit din milioane de oameni conştienţi de drepturile lor.

Sfânta noastră Biserică, împlinitoare credincioasă a poruncii Mântuitorului de a propovădui şi înfăptui pacea pe pământ, s'a alăturat dintru început frontului păcii. Intâistătătorul ei, I. P. S. Patriarh Justinian, conştient de marea răspundere ce-i revine mai ales în configuraţia vremurilor actuale, a îndrumat-o cu hotărîre spre împlinirea misiunii ei adevă-

rate. Iar Intâistătătorul însuși, integrând ideia păcii în conștiința sa de cârmuitor de suflete spre viața în Hristos, prefăcând-o în substanță din substanța sa morală, trăind el însuși pacea aevea pe planul vieții individuale, interioare și exterioare, — intră cu hotărîre în rândurile de frunte ale luptătorilor pentru apărarea și înfăptuirea **păcii în lume.** Căci lucrarea pentru pace, I. P. S. Patriarh Justinian n'o înțelege circumscrisă pe plan religios, și numai la credincioșii Bisericii; I. P. S. Sa vrea să împlinească prin ea mesagiul divin: «**Pe pământ pace și între oameni bună voire**», căci pacea este bunul comun al întregii omeniri. Deaceea acțiunea pentru apărarea și înfăptuirea păcii trebue să antreneze oamenii de bine de pretutindeni; de aceea glasul pentru pace al Intâistătătorului Bisericii noastre răsună răspicat pe amvon, în pastorale, în cuvântări ocazionale, între hotarele țării, precum și în afară de ele.

E o acțiune dusă cu hotărîre, fiindcă izvorăște din convingerea intimă că ea intră, prin definiție, în misiunea adevăratului propovăduitor al cuvântului divin și satisface aspirații și trebuințe firești ale omului de totdeauna și de pretutindeni.

Evident, în creionările de mai sus, acțiunea pentru pace a I. P. S. Patriarh Justinian este prinsă numai în articulațiile principale. Căci ea este de dimensiuni mari și totuși prezintă numai un aspect al activității desfășurată de I. P. S. Sa. Dar privind pe Intâistătătorul Bisericii noastre, chiar numai sub acest aspect, vom trebui să spunem că este, prin excelență, **Ierarhul faptelor** și **Patriarhul Păcii** și că sub îndrumarea I. P. S. Sale, Biserica noastră își va împlini misiunea, — cei trei ani de patriarhat grăesc limpede — spre binele poporului și al Patriei noastre, contribuind din plin la înfăptuirea **păcii pe pământ.**

Diac. Prof. OREST BUCEVSCHI

II. „PĂSTORUL CEL BUN..."

(Ioan X, 11)

ASISTENȚA SOCIALĂ PRIN BISERICĂ

ASISTENȚA SOCIALĂ IN OLTENIA.

1. *VATRA PĂRINTEASCĂ.*

Cermegești, satul de baștină al Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian, nu este cel mai cu rezonanță din ținutul Vâlcii. Dimpreună cu alte sate, Suiești, Chiricești și Olteanca, formau o parohie cu 403 familii și 1640 suflete. Două biserici deserveau această parohie, una în Cermegești construită între anii 1900—1910, iar alta bătrână, din bârne, construită în satul Suiești, la o dată necunoscută [1]).

Satul Suiești fiind în continuarea Cermegeștilor, părinții Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian se închinau la altarul bisericii celei bătrâne, unde își aduceau și pe cele două odrasle ale lor. Această biserică s'a ruinat complet cu vreun deceniu în urmă, rămânând doar cimitirul și Sfântul Pristol, împrejmuite cu mare grijă. Deabia anul acesta satul a văzut construită o altă biserică, pe locul celei vechi, ridicată prin strădania personală a Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian și sfințită de însuși ierarhul ctitor, în a treia zi de Paște. Enoriașii din Cermegești și din împrejurimi îngenuncheau, cu lacrămi în ochi, privind la Patriarhul ctitor și păstrător de predanii.

La vatra părintească, copilul Ioan Marina a văzut înfăptuite lucrări de caritate creștină, plecate din evlavioasa inimă a mamei sale, — femeie cu adânci rădăcini în spița preoțimei oltene[2]).

La sărbătorile sorocite pomenirii morților, copilul vedea cum mama lui împărțea hăinuțe familiilor împovărate, cum tatăl său dăruia celor nevoiași oi și junci, ca să poată prinde pânza unei înjghebări gospodărești. Aceste acte de jertfelnicie constituiau o privațiune din partea părinților, care nu erau oameni bogați, dar care cumpăneau în inima lor bună că sunt în jurul lor și consăteni mai săraci ca dânșii.

---

1. Cf. Anuarul Mitropoliei Olteniei, pag. 704, Craiova, 1941.
2. Cf. Omagiu Prea Sfințitului Arhiereu Vicar Justinian Vasluianu, pag. 9 urm. Tip. Țerek, Iași, 1947.

Ideia creştină **«de a-şi purta sarcinile unii altora»,** după porunca Sfântului Pavel, era realizată fără scopuri utilitariste, ci numai din comandamentul sădit în suflet de dragostea creştină, acela de a ajuta frăţeşte pe cel căzut pradă suferinţelor.

Trimis de părinţi să urmeze cursurile Seminarului din R. Vâlcii, când s'a întors acasă, a găsit în jurul vetrei părinteşti trei copii rămaşi fără părinţi depe urma primului război mondial. Istetimea tatălui şi duioşia mamei se îmbinau în acest cămin ideal şi cele trei guri aduse la masă produceau o mare bucurie în casă. Aceşti trei copii s'au bucurat de o aleasă creştere, fiind priviţi de soţii Marina pe acelaş plan al grijei părinteşti ca şi cum ar fi fost proprii lor copii. Nicio deosebire de tratament în tot cursul creşterii lor; iar când a venit vremea să fie rostuiţi la căminele proprii, au fost înzestraţi fiecare cu tot ce le trebuia unor gospodari de început. Elevul Ioan Marina învăţa în cărţile de seminar regulile după care trebuia să se facă asistenţa socială, dar o găsea acasă realizată de părinţi, oameni fără adânciri în principii de ideologie creştină.

De aci tânărul Ioan Marina s'a deprins cu privaţiunile, s'a mulţumit cu un rând de haine pe an, căci surplusul ar fi vătămat buna îngrijire a fraţilor lui de adopţiune spirituală.

Acţiunea de caritate a părinţilor s'a transplantat în sufletul seminaristului Marina Ion şi generozitatea lui era recunoscută de toţi colegii.

Era mulţumit cu strictul necesar unui şcolar. Cărţile de studii le împrumuta cu bucurie celor ce nu aveau posibilitatea să şi le procure, şi niciodată nu se lăsa furat de duhul mândriei, care pleacă din invidie şi egoism.

In aceste condiţii prielnice şi-a conturat orizontul vieţii morale şi astfel când a terminat studiile Seminarului, tânărul I. Marina era orientat de modul cum avea să se comporte în societate .

2. *CONDUCEREA CELOR DINTÂI OFICII PUBLICE.*

Odată cu absolvirea Seminarului «Sf. Nicolae» din R. Vâlcii, tânărul I. Marina şi-a însuşit şi diploma de învăţător, în urma unui examen susţinut cu absolvenţii Şcolii Normale.

Inainte de a se pune în slujba Altarului, a ocupat un post de învăţător în satul Olteanca, alături de vatra părintească. Aici a îndemnat pe copii pe calea iubirii reciproce, insuflând spiritul de muncă colectivă. Şcolarii cei mai isteţi erau obligaţi să ajute pe cei întîrziaţi, ideia de asistenţă socială fiind cultivată chiar între tinerele vlăstare.

Această acţiune a fost sporită după ce tânărul I. Marina s'a căsătorit şi a fost numit, în Octombrie 1924, preot al parohiei Băbeni, una din frun-

tașele parohii ale regiunii. Desemnarea la această parohie a fost făcută de însuși Chiriarhul locului, Episcopul Vartolomeu Stănescu, care personal remarcase calitățile tânărului candidat la preoție, cu prilejul sărbătoririi patronului Seminarului, când seminaristul Marina din clasa VIII rostise predica din amvonul Catedralei.

Câmpul de activitate se lărgise acum, iar răspunderea era mult mai mare, deoarece concomitent cu oficiul de paroh, părintele Ioan Marina funcționa și ca învățător.

Ca instrument auxiliar de culturalizare și asistență în parohie, părintele Ioan Marina și-a alcătuit un Comitet Cultural. Acest Comitet Cultural era un organism independent de forurile executive ale adunării parohiale, epitropie și consiliu parohial,—alcătuit după o concepție proprie a prectului paroh, în componența și acțiunea lui fiind antrenate toate elementele destoinice din parohie. Fruntariile acestui Comitet Cultural nu se limitau numai la parohie, ci ele erau deschise pentru oricine era setos de acțiuni culturale și de asistență. Medicii de dispensare, inginerii silvici, învățătorii, avocații, pretorii și alți slujbași din împrejurimi erau invitați să conferențieze în cadrul activității acestui Comitet Cultural al parohiei Băbeni. Comitetul își avea trasată activitatea în trei sectoare distincte: un sector **cultural** propriu zis, un sector de asistență sub numele de **Sfat moralizator** și un sector **muzical** prin susținerea unui cor sătesc. Sectorul **Sfatului moralizator** se îngrijea de asistența socială a parohie și avea soroacele fixate pentru împărțirea ajutoarelor la lumea nevoiașă cu prilejul celor două mari praznice împărătești: **Nașterea și Invierea Domnului.** Impărțirea ajutoarelor la copii se făcea la începutul anului școlar, când elevii săraci primeau cărți gratuit și unele obiecte de îmbrăcăminte,—și la sfârșitul anului, când li se distribuiau premii [3]). Un dulap farmaceutic, alimentat cu tot felul de medicamente de strictă necesitate, stătea la dispoziția Comitetului. După prescripția medicului, agentul sanitar din comună — care făcea parte din Comitet — distribuia medicamentele recomandate suferinzilor din parohie. Din rodnica activitate a Comitetului Cultural dela parohia Băbeni-Vâlcea avea să se nască larga alcătuire a **Comitetului Parohial,** așa cum stă astăzi înscris la art. 68 din **Statutul** pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române.

Experiența pastorală pe teren a preotului Ioan Marina avea să fie înscrisă, ca normativ legiferat, pentru toată preoțimea din țară.

Acțiunea socială a Comitetului Cultural parchial din parohia Băbeni, în afară de soroacele de ajutorare fixate la cele două mari sărbători creștinești, intervenea, la îndemnul și după indicațiile preotului Ioan Marina, ori de câte ori se iveau prilejuri neprevăzute. Unui enoriaș i-a ars casa,

---

3. Cf. Omagiu, pag. 15.

altul și-a pierdut un animal de tracțiune într'un accident de muncă, — Comitetul Cultural era pus în mișcare și ajutoarele bănești ajungeau imediat la îndemâna celor căzuți în nenorocire.

Prin astfel de mijloace concrete spiritul de solidaritate colectivă, întemeiat pe porunca dragostei evanghelice, anima întreaga parohie.

In ce privește ofrandele aduse la slujba Sf. Liturghii și în special la pomeniri, acestea erau împărțite la săraci de unii dintre enoriași desemnați de către **Sfatul moralizator.** La sărbătorile împărătești ofrandele erau duse acasă la bătrâni neputincioși, tot de delegați ai **Sfatului moralizator,** ca astfel să simtă și cei care nu puteau să vină să se închine la Sfântul Altar că Biserica, prin preotul slujitor, are grijă de cei suferinzi.

Asistenței sociale văzute în căminul părintesc numai în embrion, preotul Marina îi dăduse acum o formă sistematizată pe temelie evanghelică, insistând ca această acțiune de caritate să devină conștientă la fiecare enoriaș. Preotul I. Marina nu se mulțumea numai cu rezultatul acestei acțiuni de asistență dirijată de dânsul, dar stăruia ca ea să fie înțeleasă în rosturile ei adânci sociale de toată obștea parohiei. Lămurirea oricărei acțiuni, cu toată claritatea, a fost nota caracteristică a preotului I. Marina, caracteristică ce domină și azi orice acțiune patriarhală de interes general.

Vestea activității pe tărâm social a preotului I. Marina, cu rezultate atât de rodnice, ajunsese la cunoștința Chiriarhului vâlcean, pe alte căi decât cele ale birocrației eclesiastice. Oameni de vază, îndrăgostiți de opera misionară a preotului dela Băbeni, au pus în curent pe Vlădica Vartolomeu cu acest model de păstor de suflete.

Intr'o seară, când preotul Marina prezida o ședătoare în cadrul Comitetului Cultural al parohiei, doi oaspeți clerici intră în sală și se așează pe băncile din fundul sălii. Conferențiarul, un inginer silvic, vorbea sătenilor despre selecționarea pomilor fructiferi, valoarea nutrivă a fructelor, și câștigul ce-l poate aduce comercializarea acestor fructe prin cooperative sătești.

La sfârșitul conferinței cei doi caspeți străini vin și felicită pe conferențiar, iar unul dintre ei îmbrățișează și sărută pe preotul Ioan Marina. Acești oaspeți străini erau Episcopul Vartolomeu și consilierul său cultural. Vlădica Vartolomeu, prin îmbrățișarea parohului, aducea cea mai mare cinste unui preot de țară, aflat la datorie în mijlocul enoriașilor săi, cărora le da din plin asistență intelectuală.

Cele văzute de chiriarhul vâlcean la Băbeni, au cântărit mult la aducerea preotului Ioan Marina la conducerea Seminarului «Sf. Nicolae» din R. Vâlcii, în anul 1932.

3. *ASISTENȚA SOCIALĂ A PREOTULUI IOAN MARINA IN ORAȘUL R. VALCII.*

Chemat la conducerea Seminarului eparhial de către Episcopul Vartolomeu, preotul Ioan Marina a acceptat această cinste plină de răspundere, dar a pus condiția că nu va rămâne la conducerea Seminarului decât dacă i se va încredința oficiul unei parohii din oraș. Această condiție izvorîse din marea dragoste pe care o avea preotul Ioan Marina de a fi în mijlocul poporului, nestingherit de zidurile reci ale unei instituții didactice. Dorința i-a fost împlinită și astfel începe o nouă pagină de realizări sociale în jurul bisericii Sf Gheorghe, unde este transferat ca paroh în anul 1933.

Parohia era mică, cu o populație de 275 capi de familie și nici o mie de suflete. Biserica avea nevoie de serioase reparații, iar casa parohială se rezema pe proptele. Viața religioasă a parohiei era adormită. N'a trecut nici doi ani și, în 1935, biserica a fost renovată, iar la scurtă trecere de vreme o casă parohială, cu 10 camere — parter și etaj — mărturisea că în parohia Sf. Gheorghe păstorește un preot din altă plămadă și cu alt duh pastoral decât antecesorii.

Comitetul Cultural dela Băbeni a luat aici, în R. Vâlcii, o altă înfățișare. Un adevărat Cămin Cultural pentru tot orașul, la care era afiliată o Universitate Populară, o secție Filarmonică, iar asistența socială se vădea printr'o cantină școlară bisericească, ce deservea întreg orașul și unde se ospătau zilnic 50 de elevi [4]). Sistemul de ajutorare al nevoiașilor era adecvat condițiilor orășenești, grija pentru asistență căzând în sarcina unui Comitet alcătuit din enoriașe.

Ospitalitatea din casa parohială a preotului I. Marina devenise proverbială și orice drumeț găsea aici adăpost și hrană.

In timpul bejeniei Moldovenilor alungați dela casele lor de urgia războiului, acești refugiați au găsit o caldă primire și un sprijin substanțial dela Comitetul de asistență al parohiei Sf. Gheorghe. Preotul I. Marina, în acțiunile lui de caritate, nu făcea deosebire de confesiune, rasă sau stare socială, ci a privit pe toți năpăstuiții prin prisma dragostei evanghelice.

Tot timpul refugiului mulți preoți străini au slujit la altarul bisericii Sf. Gheorghe din R. Vâlcii și s'au bucurat de toate beneficiile rezultate din pastorație, parohul renunțând la aceste drepturi legale. Preotul I. Marina voia ca toți acești năpăstuiți să se simtă alături de el, ca în preajma unui adevărat frate întru Hristos. Familiile preoților erau invi-

---

4. Cf. Anuarul Mitropoliei Olteniei, pag. 678.

tate la masă, sub pretext de reuniuni colegiale, ca astfel modul de ajutorare să fie acoperit de discreţiune, iar prestigiul celor ajutaţi să nu se simtă ştirbit. Când preoţii din Iaşi s'au întors din bejenie, numele preotului I. Marina din R. Vâlcii era pomenit cu mare respect ca al unui binefăcător. Şi când acelaş preot, I. Marina, a ajuns Vicar şi mai târziu Mitropolit al Moldovei, niciodată nu a amintit cuiva că i-ar fi venit în ajutor în vreun fel oarecare. Părea că raporturile de cunoaştere acum se închegau, ca şi când în trecutul apropiat nu s'ar fi întâmplat nimic. Această atitudine de înaltă ţinută morală se fundamenta pe porunca din Evanghelie: «Iar tu când faci milostenie, să nu ştie stânga ta ce face dreapta, pentruca milostenia ta să fie în ascuns; şi Tatăl tău, care vede în ascuns, îţi va răsplăti» (Matei V, 3-4).

4. *O INSTITUŢIE COOPERATISTA IN SLUJBA ASISTENŢEI SOCIALE: BANCA «AJUTORUL».*

Preoţimea olteană, dealtfel ca întreaga preoţime din ţară, nu avea la îndemână instituţii economice organizate, cu ajutorul cărora să-şi acopere nevoile materiale. Membrii clerului erau tributari instituţiilor de credit particulare, unde spoliaţiunea era legiferată, în profitul unor acţionari acoperiţi de veşmântul anonimatului şi care trăiau numai din acest sistem comod şi rentabil de explcatare a omului. Băncile de credit constituiau tentaculele canceroase din viaţa socială a ţării.

Preotul Ioan Marina din Băbeni, printr'un studiu îndelungat, analizase această stare dăunătoare de lucruri. Concluziile la care ajunsese — în condiţiile economice de atunci — l-au îndemnat să militeze pentru crearea unei Bănci populare, puse exclusiv în slujba preoţimei, dar nu pe bază de spoliaţiune ci pe principiul sănătos al **cooperaţiei.**

Titulatura acestei Bănci populare — «**Ajutorul**» — exprima precis ideea de asistenţă socială, iar principiul «toţi pentru unul şi unul pentru toţi» [5]) explica lămurit spiritul de cooperare pe temeiul moralei creştine.

La conferinţele preoţimei vâlcene, în cadrul Societăţi «Renaşterea», în luna Aprilie 1929, preotul Ioan Marina susţinea un referat în care-şi expunea ideile cooperatiste pe tărîm economic, cu aplicare specială la crearea unei instituţii de credit pentru preoţimea vâlceană. Adeziunea preoţimii la această propunere a prectului I. Marina a fost unanimă şi astfel a luat fiinţă Banca Populară «Ajutorul» din R. Vâlcii, fiind cea dintâi instituţie de acest gen în ţară.

In statutul Băncii a fost prevăzut un fond de ajutorare a preoţilor şi soţiilor lor în caz de deces. Se acorda un ajutor în sumă de lei 30.000 la decesul fiecărui preot societar şi unul în sumă de lei 15.000 la decesul fiecărei soţii de preot.

Alături de aceste fonduri cu destinaţie de asistenţă specială, instituţia cooperatistă «Ajutorul» «a ajutat preoţi suferinzi în sanatorii şi spitale, soţiile de preoţi suferinde în spitale şi sanatorii, studenţi teologi, cantine şcolare, cantina bisericilor din oraş, etc., etc.» [6]).

---

5. Cf. Anuarul Mitropoliei Olteniei, pag. 79.
6. Cf. Anuarul Mitropoliei Olteniei, pag. 79.

Neamintind de alte mari înfăptuiri ce au rezultat de pe urma Băncii «Ajutorul» în domeniul edilitar și economic al orașului R. Vâlcii, faptul că o instituție de credit a fost pusă în slujba asistenței sociale a constituit o revoluție în sistemul bancar al orînduirii burgheze și asta datorită numai iscusinții și pătrunderii de spirit cooperatist a preotului Marina. Pe făgașul deschis de preotul I. Marina în anul 1929, preoțimea olteană și-a organizat instituții cooperatiste: mehedințenii și gorjenii în 1931, iar doljenii în 1933, ca apoi din Oltenia, sistemul să fie împânzit și în alte eparhii.

Acțiunea de asistență socială o întâlnim la preotul I. Marina și pe când conducea tipografia eparhială, sau mai bine zis când a fost chemat la conducerea acestui așezământ cultural, atât de împotmolit în greutăți financiare, încât nu mai putea activa. Editura tipografiei eparhiale retipărise o mulțime de cărți care nu se mai puteau desface, iar debitele dela parohii către tipografie rămâneau neachitate ani de zile. In depozitul editurii se acumulase un stoc imens de publicații din pricina unui colportaj neorganizat. Ca să se curme acest rău, preotul I. Marina care era directorul tipografiei, în darea de seamă a așezământului de editură pe care-l conducea propune «lichidarea depozitului de cărți, dela Colportaj, rămase din cei 10 ani de colportaj — și care nu se mai pot distribui sub nici o formă — prin donații făcute parohiilor care să le dea în dar creștinilor și elevilor bisericești. Costul lor să fie suportat de «Fondul de propagandă religioasă» [7]). Astfel zeci de mii de broșuri și cărți religioase au luat drumul circulației publice, părăsind podurile pline de colb și dușmănia cariilor ce le rodeau tartații și cotoarele. Prin măsurile luate de preotul I. Marina, cartea religioasă își căpăta rostul ei social de îndrumător al credinciosului — altă formă de asistență socială.

ASISTENȚA SOCIALĂ IN MOLDOVA.

5. *ARHIEREUL JUSTINIAN MARINA, OSTENITOR IN CÂMPUL ASISTENȚEI SOCIALE ORGANIZATE.*

Dintre toate eparhiile din țară, cea mai lovită de urmările celui de al doilea război mondial a fost Mitropolia Moldovei. La situația de dezorganizare a administrației bisericești — cadrele preoțești fiind încă resfirate din pricina refugiului — se adăuga și o cauză specială, care adâncea reaua stare generală de lucruri din Biserica moldovenească. Mitropolitul Irineu se găsea bolnav în București și nu era speranță să se întoarcă curând în Iași, întoarcerea fiind condiționată de mersul bolii de care suferea.

Mitropolitul Irineu cunoștea pe preotul Ioan Marina, care îi fusese student la Facultatea de Teologie, iar când Arhiereul Irineu Mihălcescu girase eparhia Olteniei ca locotenent de Episcop, avusese concursul valorosului preot vâlcean, în descurcarea unor probleme de natură economică ce apăsau administrația eparhială.

Conștient de răspunderea ce-o avea pentru conducerea Mitropoliei Moldovei și fiind în neputință ca prin eforturi proprii să aducă vreo îm-

---

7. V. Anuarul Mitropoliei Olteniei, pag. 56.

bunătățire stării grave în care se găsea eparhia, Mitropolitul Irineu a cerut Sfântului Sinod să-i dea un ajutor, ca Arhiereu-Vicar, desemnat de el în persoana preotului I. Marina.

Cererea Mitropolitului Irineu către Sf. Sinod înfățișa starea deplorabilă a eparhiei, cum și motivele invocate de a căpăta întru ajutor pe preotul I. Marina. Deaceea se cade a cita pasagii din acea suplică mitropolitană, document al vremii de atunci, adresat Sf. Sinod: «Față de situația ac-«tuală a Mitropoliei Moldovei, cunoscută și de Inalt Prea Sfinția Voastră, «am ținut seama, ca să recomandăm o persoană demnă și capabilă pen-«tru multul rost al Sf. Mitropolii. Am numit pe Părintele Ioan Marina, «ca Vicar-Arhiereu, și cer Sf. Sinod să-i confere rangul de Arhiereu, con-«form art. 157 din Lege, întrucât Sfinția Sa este văduv prin decesul so-«ției de aproape 10 ani, cu o cultură superioară, plin de energie, un exce-«lent gospodar, om de inițiativă și un spirit organizator cum puțini oa-«meni am cunoscut în viața mea. In eparhia Olteniei este cel mai respec-«tat, cel mai stimat și mai iubit de toată lumea pentru cinstea și înțe-«lepciunea sa. Este singurul om pe care-l socotesc capabil să facă față «situației în care se găsește Sf. Mitropolie a Moldovei, în aceste împre-«jurări, când eu sunt în concediu din cauza unei suferințe ce nu-mi dă «voie să merg mai multe luni la Iași, iar actualul Arhiereu Vicar, om în «vârstă destul de înaintată, abia poate face față administrației Spirido-«niei, unde conform actului de fondațiune, nu poți delega altă persoană, «ci numai pe Vicarul Arhiereu.

«La acestea se adaugă dezorganizarea economică și administrativă «a Eparhiei după trecerea frontului peste ținutul acestei Eparhii. Avem «deci absolută nevoie de o persoană tânără, energică și capabilă, care să «ne ajute la refacerea Eparhiei, din toate punctele de vedere. Pe părintele «Ioan Marina noi îl cunoaștem de când am fost Locotenent de Episcop «și apoi de Mitropolit la R. Vâlcii. Pentru chestiunile cele mai grele, fo-«rurile conducătoare ale Eparhiei oltene făceau apel la sprijinul energic «și înțelept al părintelui Ioan Marina. L-am cunoscut și mai mult în «timpul cât am stat cu personalul Mitropoliei în refugiu la mânăstirea «Govora, atât în activitatea extrabisericească, cât și din prețuirile pe cari «i le acordau toate autoritățile și toți fruntașii vieții publice, pentru acti-«vitatea sa, pe toate tărîmurile, în județul Vâlcea» [8]).

Din această cerere se vede cel mai reușit portret spiritual, sub toate aspectele de manifestare, al preotului Ioan Marina, conturat de pana măiastră a cărturarului Mitropolit Irineu. Tot aici este arătată și situația dramatică a Mitropoliei Moldovei, cum și soluția salvatoare din această stare rea de lucruri.

Sfântul Sinod a aprobat cererea Mitropolitului Irineu și astfel la 12 August 1945, preotul Ioan Marina este ridicat la treapta de Arhiereu, prin hirotonia săvârșită la Mânăstirea Cetățuia.

Cu prilejul hirotoniei, noul Vicar al Mitropoliei Moldovei, care acum purta numele de Justinian Vasluianu, și-a trasat linia de lucrare arhierească pe tărîmul asistenței sociale în felul următor:

---

8. v. Omagiu, pag. 7 și urm.

«Iată cât de îndreptățită îmi este frica ce am la gândul că, fiind Arhiereul lui Iisus Hristos, mângâietor și susținător a mii de suflete de suferinzi, nevoiași și năpăstuiți ai vieții acesteia de pe pământ, nu mai ești al tău, pentrucă ești soțul Bisericii, nu mai ești stăpân, pentrucă ești serv al lui Hristos, nu trăiești pentru tine, pentrucă tu ești un nimic, când te socotești pe tine însuți și totuși tu ești totul, când privești la Cel de sus, pe care-L reprezinți și în numele Căruia lucrezi.

«Și oare fără emoție să fii când știi că primind să fii Arhiereu, înseamnă să fii de aici înainte, cel dintâi între preoții tăi, să fii râvnita lor pildă de înțelepciune, pietate și sfințenie sau după cuvântul Sfântului Apostol Pavel: «să fii cel dintâi, adevăratul model de imitat: cu cuvântul, cu petrecerea, cu dragostea, cu credința, cu curăția!» (I Timotei, IV, 12)» [9]).

La nădejdile pe care le nutrea, cu atâta fermitate, Mitropolitul Irineu în posibilitățile de creație și muncă ale preotului I. Marina, răspundea acum Arhiereul Vicar Justinian Vasluianu, fixând lucrarea arhierească în cadrul apostolatului social, cu o abnegație și jertfelnicie pentru binele aproapelui — exprimate cu atâta limpezime și hotărîre — care aveau să ducă, în adevăr, la salvarea Mitropoliei Moldovei. Până la treapta Arhieriei, preotul Ioan Marina se remarcase ca o personalitate îngrădită de oficii limitate, de executor înțelept al dispozițiilor forurilor conducătoare ale ierarhiei superioare. De acum încolo, harul Arhieriei înlătura aceste îngrădiri, astfel că virtuțile naturale cu care era dotat Vlădica Justinian puteau fi puse în slujba întregii Biserici Ortodoxe Române. In tălmăcirea apostolatului social al Arhieriei, ochii tuturor se îndreptau spre Iași, unde ardea un puternic far de lumină ale cărui raze binefăcătoare aveau să renască viața religioasă nu numai din Arhiepiscopia Iașilor, ci din întreaga Biserică românească.

Mitropolia Moldovei își găsise salvatorul.

Inainte de a păși personal, pe teren, la cercetarea orașelor mari din eparhie, Vlădica Justinian a conceput și fixat planul de asistență mai întâi a copiilor orfani, căci aceștia erau amenințați cu pieirea. Acest plan de asistență era întemeiat pe următoarele principii:

a) Sfânta Evanghelie este temeiul fundamental al asistenței sociale;

b) Asistența imediată și permanentă a orfanilor de către preoți;

c) Toată preoțimea în funcțiune: titular, încadrat sau utilizat intră imediat în cadrele asistenței;

d) Se stabilesc metodele de asistență, preoții folosind cu precădere **asistența deschisă;**

e) Să se dea imbold inițiativei private, în cadrul legilor bisericești, prin comitete de asistență, dat fiind că Statul avea bugetul scăzut;

f) Parohia să aibă o evidență la zi a plasamentului și condițiilor în care trăesc orfanii;

g) Responsabilitatea aplicării programului de asistență o au, integral, protopopii și preoții parohi;

---

9. v. Apostolat social, II, pag. 22 urm.

h) O strânsă colaborare a preoților, pe tărâmul asistenței sociale, cu organizații similare, fie că sunt din inițiativă particulară, fie susținute de Stat.

Pe temeiul acestor principii, Vlădica Justinian a dat următoarele dispoziții, prin protoerii la toți preoții din eparhie, care dispoziții constitue edificiul asistenței sociale. Iată-le în forma lor definitivă:

«In cadrul Asistenței sociale, preoțimea, este chemată să dea concurs «nemărginit pentru lecuirea rănilor lăsate de război. Nu e nevoie să in-«sistăm asupra îndatoririi preoților de a iniția și sprijini opera de asis-«tență, deoarece este știut că doctrina Bisericii se reflectă, pe tărâmul «practic, în opera de caritate și ajutorare.

«Temeiul fundamental al asistenții sociale este însăși Sfânta Evan-«ghelie.

«In Moldova se găsesc 35.000 copii orfani ce trebuesc asistați, din «care număr cei mai mulți se află în parohiile pendinte de Arhiepiscopia «Iașilor.

«Acești copii au nevoie de asistență imediată și permanentă, ca viața «lor să fie asigurată în interesul viitorului neamului. Nu se poate admite «ca foametea, frigul și molimele să facă ravagii în mulțimea copiilor or-«fani, iar slujitorii altarelor să nu se intereseze de salvarea unor nenoro-«ciți cari au ajuns de izbeliște, nu din pricina lor.

«Deaceea veți pune în vedere preoților din enorii: titulari, încadrați «sau utilizați, să dea o atenție deosebită asistenții sociale și în special pro-«blemei orfanajului.

«Rezolvarea problemei orfanajului se poate face prin două metode, «verificate de specialiști în materie, ca aducând roade bune.

«Prima metodă este ce a **asistenței închise,** adică prin orfelinate, «unde copiii primesc îngrijire, educație și instrucție ,după un anumit pro-«gram legat de vârsta și aptitudinile lor.

«A doua metodă este cea numită **asistența deschisă,** care este mult «mai largă și mai ușor de îndeplinit. Prin această metodă se urmărește «plasarea orfanilor la rudele lor. la vecini sau cunoscuți, în satele lor de «baștină, a celor rămași fără sprijin părintesc,

«Asistența închisă (orfelinate) este mai greu de realizat, deoarece «la numărul extrem de mare al orfanilor, posibilitățile de realizare sunt «minime. Nu pot fi asistați toți orfanii pe această cale. In Moldova dea-«bea s'a ajuns să se asiste un număr de 3.500 orfani. Cheltuielile sunt «foarte mari și Statul nu poate să suporte cheltuieli peste puterile lui «financiare, dată fiind situația grea din punct de vedere economic.

«Deaceea rămâne ca toată atenția preoțimii să fie îndreptată spre «asistența deschisă, pe care s'o realizeze în condițiuni cât mai bune. In «acest scop preoții satelor vor îngriji de copiii orfani să fie plasați la «rude, la cunoscuți sau la familii susținătoare de orfani, epitropia și con-«siliile parohiale dând sprijin ca să fie întreținuți copiii din fondurile adu-«nate din darul lor, trăind în obiceiurile și legăturile de familie pe care «le-au avut părinții lor. Se pot crea, în cadrul Legii de organizare bise-«ricească, comitete de asistență socială, în afară de consiliile parohiale, «aceasta rămânând o problemă de administrație parohială.

«Oricare ar fi modalitatea organizării în parohii, asistența orfanilor «trebue făcută cât mai cu grijă.

«In consecință, fiecare parohie va avea situația orfanilor trecută în-«tr'un registru de evidență, cu specificarea unde se găsește fiecare orfan «și ce îngrijire i se dă. Tabloul cu orfanii de un părinte și cei de ambii pă-«rinți, din parohie, va fi trimis Sf. Mitropolii, menționându-se unde este «plasat orfanul și în ce condiții. Protopopii de județ și în special cei din «plăși, vor controla asistența orfanilor și vor raporta despre toate greută-«țile ce le întâmpină.

«Responsabilitatea orfanajului cade în sarcina protopopilor de plăși «și a preoților de parohii și orice delăsare sau neglijență, în această ma-«terie, vor fi sancționate cu severitate.

«Pentru ușurarea îndeplinirii acestei sarcini, preoțimea va colabora «cu celelalte organizațiuni de asistență particulară sau sprijinite de Stat, «cum sunt: Apărarea Patriotică, Crucea Roșie, Societatea pentru pro-«tecția copiilor, etc., întemeind comitete de colaborare pe sate, comune «și plăși. Buna înțelegere între toți factorii de răspundere în conducerea «treburilor obștești va duce, treptat, la rezolvarea tuturor problemelor «de asistență.

«Ne veți raporta lunar, cum se lucrează în cadrul asistenței și cu ce «rezultate.

«Noi așteptăm lucrul spornic, mai ales că la mijloc este prestigiul Bi-«sericii» [10]).

Am citat în întregime aceste dispoziții chiriarhale, deoarece prin esența doctrinară, închegarea lor organizatorică, îndemnul cald arhieresc, dar autoritar prin imensa responsabilitate față de păstrarea vieții umane, cum și prin stilul concis în care sunt expuse, ele constitue una din cele mai frumoase pagini scrise de mâna Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian.

Când răsfoiești vechea literatură creștină, din epoca de aur, te subjugă acele pagini în care marii Patriarhi ai Alexandriei, Antiohiei și Constantinopolei s'au ocupat cu problemele de asistență de pe vremurile lor, cauzate de cutremure, de molime, de foamete sau alte năpăstuiri. La acele pagini, ce alcătuesc cununa nepieritoare a arhieriei creștine, se alătură, în literatura creștină contemporană, și paginile scrise de I. P. S. Patriarh Justinian, încă de pe vremea când era Vicar-Arhiereu la Iași.

Organizarea Asistenței sociale a orfanilor din Moldova de către Vlădica Justinian rămâne un monument unic, de vrednicie arhierească, în analele Bisericii Ortodoxe Române, prin stilul în care a fost concepută și realizată. La temelia acestui monument stă ca piatră unghiulară, experiența unui preot de țară, dela parohia Băbeni-Vâlcea, care prin **Sfatul moralizator** încerca, într'un cadru restrâns, o lucrare de asistență socială ce avea să devină mai târziu nu numai salvatoarea orfanilor din eparhia Mitropoliei Moldovei, dar rămâne ca o pagină de glorie a Ortodoxiei române.

---

10. Apostolat Social, II, pag. 32, urm.

6. *ASISTENȚA COPIILOR ORFANI.*

După ce am expus principiile ce stăteau la baza organizării asistenței sociale concepute de Vlădica Justinian, să poposim puțin asupra rezultatului obținut în materie de orfanaj.

In primul rând prin asistența deschisă s'a înlăturat teama ce domnea în sate, că odată copiii orfani duși în alte părți se vor înstrăina de legăturile familiare și de tradițiile locale. Copiii au rămas în satele lor de baștină, iar contribuția Statului era minimă din punct de vede bănesc, aici suportând întreținerea inițiativa particulară. Spiritul de solidaritate creștină și cetățenească s'a întărit, enoriașii devenind conștienți de necesitatea salvării celui mai prețios bun al poporului, adică copiii.

Fiecare parohie devenea un centru de asistență, cu cadre organizate din cler și din membrii epitropiei și Consiliului Parohial. Organele executive ale parohiei intrau la lucru pe teren, cu răspunderea legală în caz de neexecutare.

Marea majoritate a orfanilor au rămas deci în apropierea căminelor părintești.

Pentru copiii orfani cari nu au putut fi plasați din forță majoră, și anume din satele distruse complet de grozăvia războiului, s'au creat orfelinate la mânăstirile Văratec și Agafton pentru fetițe, iar pentru băieți la Tg. Neamț și la Botoșani. Aceste orfelinate erau întreținute prin contribuția, în natură, dată de parohii prin comitetele de asistență.

Iată cum răspundea protopopia I Botoșani, cu rap. Nr. 1257-VII-1945, la întrebarea: «Cum a funcționat Comitetul de asistență din parohii, creat «special pentru opera de asistență? Pentru acest punct anexăm tabelul «cu o situație centralizatoare, din care rezultă că au funcționat în cu«prinsul acestei protoierii, 88 de comitete de asistență, ai căror prește«dinți în toate parohiile sunt preoții parohi. Prin lucrarea acestor «comitete s'au asistat 1097 orfani în cuprinsul parohiilor respective și «două văduve. In orfelinate au fost internați 36 copii, orfani de «război; 1 în spital, 1 la Institutul de surdo-muți; 1 dat copil de trupă, «11 în orfelinatul Agafton; 22 sub ocrotirea Apărării Patriotice; 1 dat la «Școala de cântăreți, 417 trimiși prin C. A. R. S. și Crucea Roșie în regiuni «excedentare, pentru întreținere» [11]).

Din acest crâmpei de raport rezultă că pe teren asistența orfanilor prezenta acest tablou comparativ:

1097 orfani plasați în parohii;
36 orfani plasați în orfelinate;
417 orfani plasați în alte regiuni ale țării.

Deci sistemul preconizat de Vlădica Justinian a dat rezultate excelente, fără angajarea de investiții în clădiri, mobilier, veselă, așternuturi, personal educativ și administrativ, care ar fi împovărat bugetul Statului.

---

11. v. Omagiu, pag. 82.

7. *ASISTENȚA ȘCOLARILOR.*

Problema asistenței nu se restrângea numai la sectorul orfanajului. Anii 1946 și 1947, prin foametea care s'a abătut peste Moldova, sunt socotiți ca fiind asemenea plăgilor biblice de pe vremea faraonilor. Foametea deschidea problema asistenței generale. Puțini moldoveni dintre Siret și Prut au fost feriți de flagelul foametei. Disperarea se întâlnea la orice pas.

Ochiul clarvăzător al Vlădicăi Justinian a ierarhizat categoriile programate la asistență în ordinea urgenții; după orfani venea rândul elevilor dela școlile primare.

Fiecare preot era obligat să întrețină o cantină școlară, organizând dejunul pentru toți școlarii ce nu găseau mâncare în căminul părintesc. Sistemul introdus era pe cât de ingenios, pe atât de practic. In tradiția bisericească se păstrează datina ca fiecare creștin să facă pomenirea morților în familia sa. Aceste pomeniri se fac în Moldova în zilele de Sâmbătă, sau în două zile cunoscute în cursul anului sub denumirea **Moșii de vară și Moșii de iarnă.** Deoarece în aceste zile toată lumea face praznice, Vlădica Justinian a dispus ca preoții să-și îndemne enoriașii ca: fiecare dintre ei să se înscrie pentru o anumită zi din cursul anului școlar, iar praznicul de pomenirea morților să fie organizat la școală, exclusiv pentru școlari. Se puteau asocia și câte doi sau trei enoriași. Preotul prezenta tabloul lunar, înscria pe enoriași la rând și astfel, din vreme, fiecare enoriaș știa când are să-și facă pomenirea morților. Din pricină că praznicul se făcea la cantina școlii, această acțiune de asistență s'a popularizat sub denumirea de «Praznicul școlar».

La ziua sorocită de preot, enoriașii aduceau mâncarea pregătită la cantina școlii. Preotul făcea slujba pomenirii, după care înșiși enoriașii împărțeau de mâncare micilor școlari, copiii fiind bucuroși că-și astâmpără foamea, enoriașii cu sufletul împăcat că le-a fost primită pomana făcută. Cultul morților era pus în slujba scăpării multora dela moarte. Asistența socială, sub imboldul Vlădicăi Justinian, întrebuința mijloace vechi de ajutorare, îmbrăcate în forme noui și organizate.

8. *ASISTENȚA SĂTENILOR INFOMETAȚI.*

Mizeria socială nu rodea în trupul sângerat al Moldovei cu aceeași cruzime. Cele mai lovite erau satele depe fosta linie a frontului, unde oamenii locuiau în bordeie sau în fostele adăposturi din tranșee. Aici toate vârstele aveau nevoie de asistență publică. Autoritățile Statului luaseră măsuri de asistență prin lucrările de reconstrucție a satelor. Dar și Biserica trebuia să dea o mână de ajutor, cu ceea ce îi sta la îndemână. Vlădica Justinian, care făcuse apel la celelalte eparhii din țară să-i vină în ajutor cu grâne și alimente, depozitase aceste daruri substanțiale în magaziile dela cancelaria metropolitană. De aici se trimiteau aceste daruri, cu o camionetă, în satele istovite de foame. Delegații Sf. Mitropolii împărțeau grâu, făină de porumb, fasole, cartofi, mazăre etc., în cantitățile raportate la numărul membrilor de familie. Preotul local sta la dispoziție cu referințe asupra fiecărui enoriaș asistat, ca nu cumva să se facă nedreptăți. **Ase-**

menea ajutoare au primit satele: Sculeni, Popricani, Zaharna, Podul Ilcaei, Tg. Frumos, Ruginoasa, etc.

Ajutorul era insuficient, dar pe o zi cu arşiţă face mult o cană cu apă, mai ales când e dată din toată inima. Oamenii dobândeau forţă de rezistenţă şi prin puterea morală ce li se insufla, văzând că nu sunt uitaţi la grele încercări.

9. *ASISTENŢA STUDENŢIMII UNIVERSITARE.*

Capacitatea de cazare a Iaşilor a constituit o grea problemă pentru conducerea oraşului. Multe case au fost dărâmate, dacă nu cartiere întregi, cum s'a întâmplat cu Păcurarii şi sectorul Hala. Lipsa de locuinţe era acută mai ales pentru populaţia flotantă. In special studenţimea universitară era lovită de această pacoste, la care se adăuga şi lipsa de hrană.

Vlădica Justinian a sesizat şi acest sector social care avea nevoie de asistenţă. In primul rând a dat dispoziţie ca odăile dela mansarda Cancelariei să fie amenajate pentru studenţii care dormeau prin parcul Mitropoliei. Deasemenea au fost amenajate, tot în acest scop, locuinţele dela biserica Sf. Ioan Botezătorul. Această iniţiativă chiriarhală nu era decât un început, iar de binefacerile ei se foloseau câţiva studenţi. Proectul de ajutorare a studenţimii elaborat de Vlădica Justinian era altul şi acesta se încadra în programul general de asistenţă.

Luând contact cu Oficiul universitar, care avea evidenţa studenţilor, Vlădica a putut afla ce număr de studenţi are nevoie de sprijinul arhieresc. Depe tablourile trimise la Oficiu de fiecare facultate, Vlădica a ales pe studenţii orfani şi pe cei săraci dar harnici la învăţătură. După specialităţi şi ani de studii i-a repartizat pela mânăstirile eparhiei, unde aceşti studenţi şi-au petrecut vacanţele, având la îndemână întreţinerea gratuită. Fondurile pe care mânăstirile erau obligate, prin legi să le verse centrului eparhial, au fost reţinute pentru întreţinerea studenţilor. Toate mânăstirile au avut bucuria să poată răspunde iniţiativei samaritene a Vlădicăi Justinian, iar studenţii scăpaseră de grija hranei şi a adăpostului pe timpul vacanţelor. Mânăstirile de călugăriţe: Văratec, Agapia şi Agafton au primit studente, în aceleaşi condiţiuni de asistenţă.

O altă cale de a ajutora pe studenţii săraci a fost găsită tot de Vlădica Justinian. Studenţii dela Medicină şi Politehnică puteau fi plasaţi în producţie, pe timpul vacanţelor de vară, primind în schimbul muncii lor masa şi casa. Pentru realizarea acestui proiect, Vlădica Justinian a vizitat toate întreprinderile industriale depe Valea Bistriţei, stabilind câţi studenţi ar putea asista fiecare întreprindere. La îndemnul vlădicesc, conducerile acelor întreprinderi s'au arătat înţelegătoare, şi astfel au fost plasaţi studenţi la Celuloza, Sovromlemn, Fabrica Mucava din Piatra Neamţ, la fabrica Buhuşi şi la Ocolul Silvic-Vaduri [12]).

Aci studenţii luau legătura cu oamenii muncii, cu care se înfrăţeau şi-şi puteau confrunta cunoştinţele lor teoretice cu cele aplicate în întreprinderi.

Pentru massa mare a studenţilor dela Universitatea din Iaşi, Vlădica Justinian a pus la dispoziţie, pe timpul verii, vasta clădire a Seminarului

12. Omagiu, pag. 62.

Monahal dela M-rea Neamț. Aici s'au înființat tabere studențești de vară, care dăinuesc și astăzi. Deci, iată în câte feluri se manifesta practic sistemul asistenții scciale pentru studenți, preconizat de Arhiereul-Vicar dela Iași, Vlădica Justinian Vasluianu.

10. *ASISTENȚA SOCIALĂ PENTRU OAMENII MUNCII.*

Oamenii muncii din diferitele sectoare ale producției au nevoie de odihnă pentru a-și reface puterile fizice și pentru a se recrea sufletește. Concediile de vară acest rost îl au.

Mânăstirile din Moldova sunt așezate, în marea lor majoritate, la poalele munților și deci pot fi folosite ca cele mai bune și potrivite locuri de odihnă. Dealtfel ele au fost socotite și ca unele din cele mai frumoase și prielnice stațiuni climaterice.

Vlădica Justinian a pus la dispoziția corpului didactic universitar locuințe pentru profesori și pentru familiile lor. Locuințele le primeau gratuit, iar procurarea hranei se făcea prin cantinele mănăstirești. Profesorii erau grupați în serii, fiecare grup având la dispoziție 25 zile de odihnă. Alături de acești profesori se bucurau de aceleași condiții de cazare, tehnicieni din întreprinderi industriale, muncitori din ateliere și artiști ai Teatrului Național. Transportul dela Iași la mânăstiri era asigurat tot de Vlădica Justinian, care odată cu trimiterea «sezoniștilor» la mânăstiri, nu uita să arunce în camioane și câțiva saci cu făină de grâu și câte un butoiu cu untdelemn. Viața în aerul ozonat pretinde mai multe calorii și acelea nu se pot căpăta decât printr'o alimentare substanțială. Ori, Vlădica Justinian ușura aceste condițiuni cu excelentul său spirit de organizare.

Singura răsplată pe care o cerea Arhiereul Justinian dela profesorii universitari și dela artiștii actori era aceea de a conlucra cu Universitățile Populare înființate la mânăstiri pe timpul verii. Profesorii urmau să țină câte o conferință pentru popor, din specialitatea lor, iar actorii să organizeze festivaluri cu piese de teatru potrivite pentru popor și mediul călugăresc. Cu alte cuvinte, Vlădica Justinian lărgea câmpul aistenții sociale — în domeniul cultural — tocmai cu elementele asistate prin grija arhierească.

Oamenii muncii din domeniile amintite au răspuns la nobila dorință arhierească, activând în cadrul Universităților Populare mânăstirești [13]).

11. *AJUTORAREA SPITALELOR DIN IAȘI.*

Epoca Vicariatului dela Iași a Vlădicăi Justinian n'a cunoscut zile însorite, în care să poată apărea și zâmbetul pe buze. Mizeria generală crease o atmosferă de tristeță și descurajare, încât veselia dispăruse ca manifestare umană. Suferința apărea, cu toată adâncimea ei, în spitalele din Iași. Unele clinici fuseseră dărâmate de bombardament, altele nu aveau mobilierul și instrumentajul trebuitor, căci cu prilejul refugiului, mare parte se răvășise. In special spitalele: Profilaxia Tuberculozei, Spi-

---

13. v. Omagiu, pag. 76.

talul Dr. Ghelerter, Spitalul Israelit și Maternitatea Israelită își reduseseră pavilioanele din lipsă de lemne și alimente.

«La spitalul **Profilaxia**, din cele 80 de paturi, numai 40 erau folosite; **Dr. L. Ghelerter**, din 100 paturi, numai 40 folosite, iar la **Israilit**, din 300 de paturi numai 80 spitalizau pe bolnavi, care erau îngrămădiți în câteva saloane, deoarece celelalte erau «comprimate» din lipsă de căldură și hrană» [14]).

Oricât zel profesional ar fi arătat medicii, condițiile vitrege le stăteau împotrivă. In sala de operație, medicii chirurgi, dela spitalul Israelit, stăteau îmbrăcați în paltoane.

Prezentându-se la Vlădica Justinian, conducătorii acestor spitale și expunându-i situația așezămintelor în cruda lor realitate, Vlădica a luat imediat măsuri de ajutorare. Din lemnele rezervate pentru Mitropolie s'au împărțit cantități în raport cu nevoile urgente ale spitalelor menționate. In ce privește hrana bolnavilor, ea a fost asigurată prin colectele făcute de preoții din plășile Șipote și Tg. Frumos.Parohiile din apropierea Iașilor trimiteau direct la spitale carăle încărcate cu cereale și zarzavaturi. Cerealele depozitate la sediul protopopiilor au fost ridicate cu camioane, de administrația spitalelor.

Așa au putut funcționa unele spitale ieșene, altcum erau amenințate cu închiderea, tocmai în acele vremuri când felurite boli mistuiau trupurile omenești supte de foame și schilodite de minele rămase în urma frontului, îngropate prin ogoare.

12. *CAMPANIA IMPOTRIVA TIFOSULUI EXANTEMATIC.*

Lipsa de îmbrăcăminte a populației rurale, condițiile proaste de higienă în care erau întreținute locuințele din pricina sărăciei, aglomerația persoanelor în încăperi insuficiente au creat condiții favorabile răspândirii epidemiei tifosului exantematic.

Echipe de medici, cu personalul auxiliar, lucrau de zor pe teren pentru stingerea acestei epidemii îngrozitoare. Guvernul sovietic trimisese o misiune specială, condusă de prof. doctor Evemenko să ajute la combaterea epidemiei, după metodele cele mai avansate ale științei sovietice pe tărîmul bolilor contagioase.

In această lucrare de combatere a tifosului exantematic, Vlădica Justinian a pus la dispoziția specialiștilor și contribuția preoților. Depistarea cazurilor și sesizarea lor era o însărcinare specială dată în seama preoților, ca unora cari cunoșteau pe fiecare enoriaș și puteau intra în orice casă cu prilejul serviciilor religioase. Tot preoții se îngrijeau de transportul bolnavilor la spitalele de izolare sau la dispensarele locale amenajate temporar, în scopul izolării bolnavilor și al tratării lor. Instrucțiunile lămuritoare pentru a se feri de epidemia de tifos erau rostite de preoți în biserici, la sfârșitul slujbelor religioase.

In această campanie antitifică au căzut și unii dintre preoți pradă microbului acestei boli, plătind cu viața lor zelul depus în această lucrare de asistență socială.

---

14. Omagiu, pag. 75.

Din această experiență aveau să iasă acele dispoziţiuni de higienă preventivă, pe care le adresa Vlădica Justinian preoţilor, în felul următor:

«Pe tărâmul sanitar, clerul să dea tot concursul organelor compe-
«tente ale serviciului sanitar, ca regulile de sănătate şi higienă să fie
«păstrate în fiecare casă, condiţiile de hrănire să fie îmbunătăţite, ca
«astfel viaţa poporului să pulseze de sănătate.

«Bolile şi mai ales epidemiile nu vor mai distruge vieţile plăpânde
«din pricina subnutriţiei şi a lipsei de elementare condiţiuni de higienă.

«Noi trebue să ne încadrăm în misiunile indicate de Stat, misiuni
«compatibile cu rolul Bisericii» [15]).

13. *AJUTORAREA CLERULUI IEŞAN.*

Opera de asistenţă socială, Vlădica Justinian a realizat-o cu membrii clerului. Şi preoţii erau loviţi de aceleaşi nevoi ca şi enoriaşii lor, în mijlocul cărora îşi îndeplineau apostolatul social. Ei nu puteau cere prioritate la ajutcare, căci Vlădica Justinian le amintise chiar dela începutul vicariatului, [16]) felul lor de comportare prin cuvintele Sf. Apostol Pavel, care poruncise: «să fii cel dintâi, adevăratul model de imitat: cu cuvântul, cu petrecerea, cu dragostea, cu credinţa, cu curăţia!» (I Tim. IV, 12).

Preoţimea moldoveană a ascultat directivele date de Chiriarh şi nimeni n'a şovăit dela datorie. Vlădica Justinian însă cunoştea şi greutăţile preoţilor din propria trăire ca fost preot de enorie.

In special preoţimea din regiunea Iaşi era împovărată de nevoi, de lipsa de hrană şi îmbrăcăminte. Vlădica Justinian a intervenit la Soc. de Cruce Roşie, care i-a pus la dispoziţie îmbrăcăminte colectată din alte ţări vecine.

Aceste haine au fost împărţite la membrii clerului ieşan, preoţi şi cântăreţi, cum şi la călugării din mânăstirile sărace.

Pentru alimente, Vlădica Justinian, a făcut intervenţii la celelalte eparhii din ţară, care au trimis cereale şi bunuri casnice.

Din aceste colecte alimentare s'au împărţit cantităţi proporţionale cu greutăţile familiare ale fiecărui cleric, preot sau cântăreţ.

Grija chiriarhală se resfrângea în chip egal, ierarhizată pe măsură de urgenţă, la toată suflarea păstoriţilor, cler şi popor.

14. *SPIRITUL DE COLABORARE IN LUCRAREA DE ASISTENŢĂ.*

Spiritul de iniţiativă al Vlădicăi Justinian nu lucra izolat într'o problemă atât de grea ca aceea a asistenţei sociale; ci colabora cu întregul aparat administrativ al vieţii publice, cu organizaţiunile de masă care erau preocupate de problema asistenţei sociale.

---

15. Apostolat Social, II, pag. 60.
16. Apostolat Social, II, pag. 22, urm.

Pe vremea aceea funcționau ca organizații de masă, cu caracter de asistență, **Apărarea Patriotică, Crucea Roșie și C. A. R. S.-ul.** In calitatea pe care o avea de președinte al acestor organizații în Moldova, Vlădica Justinian putea să aibă în orice clipă o evidență generală, precisă, de modul cum se desfășura acțiunea de asistență socială. Astfel, la o conferință cu preoții din Roman, Vlădica Justinian știa ce posibilități de asistență avea **Apărarea Patriotică,** cea mai puternică organizație ce urmărea lecuirea rănilor lăsate de război.

«Moldova noastră a suferit cel mai mult și mai greu. Numai aici «avem 50.000 orfani, din care 2.500—3.000 deabia sunt îngrijiți de Apă«rarea Patriotică, iar restul de 47.000 au rămas fără niciun sprijin, fiindcă «această instituție nu mai poate face față multiplelor cerințe.

«Pentru aceste zeci de mii de vieți nevinovate am început acțiunea «noastră și am venit aici, ca împreună cu Apărarea Patriotică să aflăm «posibilitatea de a le veni în ajutor. Vrem să scoatem la lumină pe acești «prețioși fii ai Patriei. Socot că mijlocul cel mai potrivit este înființarea «de cămine de zi și cantine școlare pe lângă fiecare parohie. In felul ace«sta am pornit lucrarea noastră la Iași, unde în ciuda lipsurilor de tot «felul — cine n'a văzut Iașul după război, e bine să-l vadă — începutu«rile sunt dătătoare de nădejdi. Aici funcționează până acum trei cantine «pentru orfani. Informațiile ce le primim dela preoți despre felul cum «activează, ne bucură și ne înduioșează. Au fost cazuri când două famili «sărace s'au întovărășit pentru a da masa copiilor într'o zi.

«Preoții din Iași au dat dovadă de înțelegere și pot fi model de «urmat. Inceputuri mulțumitoare avem la Botoșani, Dorohoi și Fălti«ceni» [17]).

Fie că era în Iași, fie că se afla la Roman, Vlădica Justinian se găsea perfect orientat, și orice măsură avea de luat reeșia din acest spirit de colaborare desăvârșită. Aici la Roman se organiza asistența orfanilor pe linia trasată și urmată de Apărarea Patriotică. Vlădica Justinian înfățișa felul de lucru al preoțimii din alte părți, și în special din Iași, după indicațiile date de el și în acest ansamblu de acțiune nu se ciocneau planuri opuse, deoarece peste tot domnea spiritul de colaborare și organizare.

S'au găsit și oameni, în acea vreme, care din motive interesate, mai mult politice, se opuneau, fie fățiș, fie pe ascuns, lucrării de asistență socială a Apărării Patriotice. Atunci, Vlădica Justinian ia poziție fermă și lămurește legătura între elementul politic și cel social și rostul lor în lucrarea de asistență.

«Apărarea Patriotică este o organizație politică? Desigur că da. Ea «este o organizație politică pentru susținerea democrației și stârpirea fas«cismului, căci ea își trage sensul politic dat tot din același izvor al regi«mului democratic.

«Apărarea Patriotică, prin faptele ei, susține arta de guvernare prin «care se face binele poporului. Ea a luptat, în ilegalitate, pe timpul pri«goanei împotriva antifasciștilor, iar acum are structură legală, cu statute, «și e recunoscută ca persoană juridică. Deci este o organizație democratică «și ca atare are și scop politic. Dar Apărarea Patriotică are și un scop so-

---

16. Apostolat Social, II, pag. 22, urm.

«cial. Lupta ei se îndreaptă spre lecuirea rănilor lăsate de război — mo-«rale, fizice și materiale.

«Ea stă în fruntea așezămintelor de reconstrucție a țării, ca or-«ganizație de inițiativă particulară ce sprijină cu tărie instituțiile patro-«nate de guvern» [18]).

Iar la sfârșitul memorabilei cuvântări din orașul Roman, Vlădica Justinian spunea:

«Biserica va fi la datorie. Am căutat să lămuresc aceste poziții de «colaborare ale Apărării Patriotice cu Biserica, pentru ca toată lumea să «aibă o evidență clară de felul cum stau lucrurile în realitate» [19]).

Nu numai organizații de masă ce lucrau pe câmpul asistenței erau sabotate și atacate, dar nici Biserica nu era scutită de aceste acțiuni condamnabile din partea acelorași interesați cari își pierduseră privilegiile.

Acelor răuvoitori ai poporului, Vlădica Justinian le răspunde:

«Sunt oameni învechiți, cari socot că vor întrebuința Biserica drept «o unealtă a intereselor lor, așa cum au făcut-o de veacuri. Vremurile «acelea au trecut și nu se vor mai întoarce niciodată. Biserica va rămâne «a poporului și va sluji numai lui, deoarece ea a svârlit în lume, cea din-«tâi sămânță a democrației și frățietății» [20]).

Greutățile ce le întâmpinau organizațiile de asistență au fost învinse numai datorită spiritului de colaborare. Aceasta se vede din expunerea făcută de Vlădica Justinian, într'o dare de seamă, în cadrul acțiunii C. A. R. S.-ului. Din ea desprindem următorul pasagiu edificator:

«Din colaborarea strânsă între instituțiile de Stat și organizațiile «democratice au rezultat Comitetele de Ajutorare de plasă și de comună, «urmărindu-se în deosebi ca în Comitetele rurale să fie reprezentată pă-«tura nevoiașă dela sate. Chiar după apelul lansat de Comisia Intermini-«sterială, de Comandamentul Unic pentru ajutorarea regiunilor înfome-«tate, susținut de înalte personagii și de autoritățile de Stat, se observă «masiva contribuție a țăranilor prin însemnate cantități de cereale, iar în «ce privește sumele colectate, muncitorii, funcționarii de Stat și particu-«lari totalizează lei 18.774.944.971, iar moșierimea împreună cu marii in-«dustriași contribue numai cu suma de lei 4.305.000.000» [21]).

In acțiunea de salvare a Moldovei, contribuția lumii mijlocașe și nevoiașe era masivă, iar a celor privilegiați era de patru ori mai mică, deși în mâna lor se aflau bogățiile țării.

Vlădica Justinian, prin analiza valorii spiritului de colaborare, înfiera și reaua credință a moșiermei.

La Iași sau la Roman, la Dorohoi ca și la Vaslui, la Piatra ca și la Botoșani, prin acest spirit de colaborare, unitățile de asistență lucrau de zor, înfrățite de același ideal pe care-l propoveduia Vlădica Justinian: binele și fericirea poporului.

---

18. Apostolat Social, II, pag. 52, urm.
19. Idem, pag. 56.
20. Idem, pag. 75.
21. Idem, pag. 75.

15. *RĂSPLATA UNEI MUNCI DEZINTERESATE.*

Când a devenit vacant scaunul mitropolitan dela Iași, reprezentanții clerului și ai credincioșilor moldoveni au cerut, în unanimitate, ca Vlădica Justinian să le fie dat ca Mitropolit. Forurile competente au ținut seama de cererea îndreptățită a Moldovenilor și au ales și confirmat ca Mitropolit al Moldovei pe salvatorul eparhiei Iașilor în vremurile de grea încercare, pe Arhiereul Vicar Justinian Marina. Această înălțare pe scaunul mitropolitan era răsplătirea morală a vredniciei unui Arhiereu, a cărui abnegație pentru Biserică și popor au devenit pilduitoare.

Ca Mitropolit al Moldovei, Vlădica Justinian n'a modificat nimic din planul asistenții sociale, care dăduse roade atât de bogate și funcționa ireproșabil.

Acum Mitropolitul Moldovei, mulțumit în suflet de rezultatele acțiunii duse pe tărîmul asistenții sociale în propria lui eparhie, arăta poziția Bisericii lui Hristos în mijlocul frământărilor și transformărilor sociale. Rolul social al Bisericii era relevat, cu pregnanță, ca unul din factorii activi ai refacerii vieții omenești.

Depe scaunul lui Veniamin Costache, Vlădica Justinian spunea, cu prilejul instalării sale, următoarele:

«Față de stăruințele și eforturile, pe care le fac astăzi toate popoa-«rele, pentru alinarea durerilor și vindecarea rănilor provocate de răz-«boi, Biserica lui Hristos are marea datorie de a fi permanent mobilizată «la munca uriașă de refacere a omenirii. Ajutorarea sinistraților, a vă-«duvelor, a bătrânilor, creșterea orfanilor, sprijinirea infirmilor de război, «mângâierea celor îndurerați, etc., sunt probleme dela a căror rezolvare «Biserica nu se poate da înapoi fără consecințe grave pentru viitorul «ei. Ea trebue să facă, în împrejurările actuale, toate jertfele materiale și «să depună toate străduințile posibile pentru a ajuta în mod real și efectiv «refacerea vieții omenești.

«Numai în felul acesta se dovedește o instituție vie, care prin jertfă «și muncă își justifică dreptul la viață» [22]).

Investit cu autoritatea mitropolitană, cuvântul Arhiereului Justinian Marina căpătase o rezonanță atât de mare, încât devenisi un indicator de precise orizonturi, mult peste granițele unei eparhii.

Problema asistenței sociale a suferinzilor depe urma războiului era acum depășită, ca una legată de circumstanțe trecătoare. Omul însuși, îmbrăcat în zgura trecutului, avea nevoie de asistență pentru a fi reînnoit și restaurat în adevărata lui demnitate. Către acest obiectiv se îndreaptă atenția Chiriarhului Moldovei.

«Obiectivul misiunii Bisericii este **omul,** temelia patriei și societății. «Înălțarea omului condiționează îmbunătățirea tuturor celorlalte reali-«tăți ale vieții omenești. **Formarea unui om nou,** a unui om conștient de «rosturile lui pe pământ, pătruns de nepieritoarele adevăruri ale dreptății «și păcii, iată o vastă lucrare pentru săvârșirea căreia este chemată Bi-«serica» [23]).

---

22. Apostolat Social II, pag. 148, urm.
23. Apostolat Social, II, pag. 161.

Problema asistenţii, astfel formulată, depăşea graniţele eparhiale, cerând ca rezolvarea să-i vină dela întreaga Biserică Ortodoxă Română.

III.

ASISTENŢA SOCIALĂ LA SF. PATRIARHIE.

16. *LA CARMA BISERICII ORTODOXE ROMÂNE.*

Patriarhul Nicodim, împovărat de ani, trece pragul veşniciei în primăvara anului 1948. Inalt Prea Sfinţitul Justinian, Mitropolitul Moldovei, este ales şi apoi învestit în ziua de 6 Iunie acelaş an, ca Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române. Chiriarhul care alinase atâtea suferinţe omeneşti în Moldova, primea acum o sarcină şi mai grea, şi mai cuprinzătoare.

Pe scaunul patriarhal se urca un om nou şi într'o ţară nouă: Republica Populară Română. Regimul burghez fusese înlăturat, iar poporul muncitor îşi statornicise regimul de democraţie populară, un regim în care privilegiile au fost desfiinţate şi suferinţele împuţinate.

Patriarhatul Ortodox Român capătă, în Republica Populară Română, un conţinut real, desbrăcându-şi haina pompoasă, dar numai de formă, pe care a purtat-o vreme de un pătrar de veac.

Asistenţa socială devine o problemă de Stat, reglementată prin legiuiri adecvate transformărilor sociale aduse de regimul de democraţie populară.

Biserica îşi are şi ea legiferat modul de asistenţă, prin art. 68 din Statutul de organizare şi funcţionare, având ca instrument de executarea asistenţii, **Comitetul parohial.**

De acum încolo, iniţiativa în domeniul asistenţii sociale nu mai este sporadică şi ocazională, ci devine organizată pe principii înscrise în legiuirile bisericeşti.

17. *ASISTENŢA SOCIALA IN JURUL SCAUNULUI PATRIARHAL.*

Pe temeiul noilor orânduiri, Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian a creat **Case de odihnă** pentru oamenii muncii din ogorul bisericesc. Astfel de case de odihnă a organizat la Sinaia, Buşteni, Tekirghiol, Dragoslavele şi la mânăstirile Suzana, Cheia şi Neamţu. Slujbaşii îşi petrec aci concediile de odihnă. Pe timpul cât sunt în producţie, ei au la îndemână o **Cantină** unde primesc masa în condiţiile cele mai avantajoase.

In bugetul Sf. Patriarhii s'au înscris fonduri substanţiale pentru opera de asistenţă. Menţionarea acestor fonduri este edificatoare.

Astfel, pentru **ajutorul mutual** au fost înscrise:

Lei 1.831.686 pe anul 1949.
Lei 2.765.332 pe anul 1950.
Lei 955.031 (pe trei luni) 1951.

Iar **pentru ajutoare diverse**, au fost înscrise:

1. Dela Ad-ția Patriarhală . . . 77.000 lei pe anul 1949
„ „ „ . . . 177.880 lei pe anul 1950
2. Dela Fondul de Credit . . . 301467 lei pe anul 1949
„ „ „ „ . . . 266.332 lei pe anul 1950
„ „ „ „ . . . 98.000 (trei luni) 1951

Deasemenea au fost acordate următoarele **ajutoare pentru studenți:**

Cu lei 128.500, în anul 1950 s'au ajutat 31 studenți
Cu lei 57.500, în anul 1951 s'au ajuat 16 studenți

Reliefăm că asistența studenților teologi nu se rezumă numai la aceste ajutoare. Studenții dela Institutele Teologice, ca și elevii Seminariilor Monahale și Școlilor de Cântăreți au întreținere și cazare gratuită. Aceste condiții de asistență le ușurează traiul, singura grijă ce le rămâne este aceea de a fi silitori la învățătură. Atât întreținerea în școli, cât și plasarea lor în posturi, după terminarea studiilor, constitue o formă de asistență socială organizată.

O mare realizare de asistență pentru întreaga Biserică este «**Fondul de ajutor pentru personalul bisericesc în cazuri de boală și deces**», creat pe temeiul art. 165 din Statut. Acest fond funcționează acum și e condus și administrat de Serviciul economic al Administrației Patriarhale [24]).

Inainte vreme, chiar dacă a existat un fond de ajutor pentru cazuri nenorocite, el nu era organizat. De multe ori prin colecte între preoți se venea în ajutorul bolnavilor sau familiilor celor decedați. Acum fondul se alimentează printr'o neînsemnată contribuție lunară, din salar, iar ajutorul cuvenit se primește imediat de cei în drept. Aceste măsuri de înaltă chibzuință patriarhală dau siguranța preoțimii, că în caz de nenorocire, ea găsește imediat un sprijin material.

*

La toate aceste înfăptuiri pe tărâmul asistenții, chiar dacă constitue o indiscreție, adăugăm și subliniem generozitatea cu care Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian ajută, din punga proprie, pe cei pe care-i știe în nevoi. Această generozitate a rămas efectivă și discretă pe tot suișul treptelor ierarhiei bisericești, dela preotul Ioan Marina din parohia Băbeni-Vâlcea, până la Inalt Prea Sfințitul Justinian, Patriarhul României.

Preot CONSTANTIN NONEA

24. Glasul Bisericii, an. IX, nr. 9-10, 1950 pag. 52, urm.

GOSPODAR AL BISERICII

Adâncul bogat al înțelepciunii poporului românesc a cristalizat, din vremuri neștiute, proverbe și zicale mereu actuale și continuu verificate, care formează bogății morale ce merg în pas cu nivelul celor mai înalte evoluări științifice ori literare.

«**Omul sfințește locul**», una din maximele cele mai cunoscute, mai cuprinzătoare și mereu verificate, este cununa de lauri la care au râvnit și au ajuns numai puțini din ostenitorii cei mai de seamă ai acestei lumi. Ea presupune inițiativă, muncă, strădanie, putere și înțelepciune. Ea constată curajul deschiderii de drumuri noi, tăria excepțională a voinței și viziunea profetică a împlinirilor. Ea se realizează prin convingerea și împreună-lucrarea oamenilor.

Greu este să pricepi toate acestea; dar ușor este și la îndemână să constați și să verifici rezultatele. Focul mistuitor al creației rar a fost înțeles și cântărit, căci nu poate fi pătruns cu ușurință; dar simți totdeauna pulsațiile puterii și îți completezi, ca apostolul Didimus, neputințele sufletești din percepțiunile firii.

O flacără de tărie omenească țâșnește undeva, într'un ungher modest; ea încălzește, se consumă, dar crește neîncetat; lasă urme vii și adânci în jurul ei, se transplantează și se aprinde cu mai multă forță, își mărește volumul și cuprinde tot mai mari orizonturi. Esența ei este aceeași, legătura cu poporul îi este suportul și izvorul de forțe noi.

*

Biserica ortodoxă românească înscrie, în ziua muceniței Parascheva a anului 1924, un nou slujitor în rândurile sale. Noul hirotonit, preotul Ion Marina, este rânduit să se străduiască în apostolatul său, într'o parohie modestă, Băbenii Bistriței, unde are trei biserici, din care unele cu multe răni, și fără casă parohială.

Iată cadrul unui început de viață și de activitate.

Activitate harică și pastorală s'a cerut noului preot, dar instrumentele ce i s'au dat nu erau toate în bună stare.

Lupta creatoare a noului preot, în sbuciumul împlinirii datoriilor sale, a aflat cheia porții de intrare în sufletul enoriașilor săi, întâi dela lucrurile de sub ochi. Și acest suflet al enoriașilor a început să se încălzească la flacăra ce le-a venit. Ei nu stau nesimțitori. Tânărul preot repară complet, într'un an de zile, biserica parohială. Ca bun gospodar se îngrijește de temelia ei în ruină, de pictura ștearsă, de acoperișul spart peste tot; îi pune ferestre și o înzestrează cu cafas pentru cor. O împodobește cu veșminte, cu odoare și cu clopot. Strădania adunării celor 428.000 lei, din pungi sărace, este întovărășită de ochi ager și stăruitor, pentru realizarea lucrărilor cu economie, dar după cuviința bisericească. Curtea bisericii este din nou împrejmuită, ca și cimitirul.

Grija pentru podoaba casei Domnului trece la biserica a doua, «Sfântul Nicolae» și apoi la a treia, «Sfântul Dumitru». Celei de a doua biserici i se reface acoperișul, i se împrejmuește cimitirul și i se completează odoarele, cu o strădanie de colectare a încă 35.200 lei. Cea de a treia biserică, ruinată, este refăcută din temelie și dusă până la pictură, fiind și ea înzestrată cu odoare și clopot, cu gard și mobilier. Această a treia biserică este refăcută cu bani puțini: 130.000 lei, dar cu multă dragoste din partea credincioșilor, cari dau o bună parte din materiale.

După ce a rezolvat problema celor trei biserici, preotul Ion Marina se îngrijește și de casa parohială: obține 50.000 cărămizi și 3 stânjeni de piatră și împrejmuește locul. Alte chemări însă nu-i dau posibilitatea să termine și această lucrare.

Constatările luptei sale de refacere a atâtor biserici ruinate, infiltrează în sufletul preotului Marina convingerea puterii conlucrării în muncă. Buna gospodărire dela Băbeni este datorită sprijinului enoriașilor săi și celor cari i-au înțeles strădania. Se convinge de sinceritatea, de dorința oamenilor de a fi îndrumați spre lucrul bun. Această convingere crește tot mai puternic și preotul întoarce enoriașilor săi ajutorul dat: ca președinte al Băncii populare «Băbeni și al cooperativei, «Progresul», Sfinția Sa face din aceste două așezăminte, instrumente de ajutor real pentru membrii lor. Banca și cooperativa sunt ale lor, ale celor necăjiți. Ele trebue puse în ajutorul nevoilor specifice comune. Trebue înlăturat interesul particular și individualist. In ani de lipsuri, prin strădanie personală, le procură, la prețuri avantajoase, cereale pentru ei și nutreț pentru vitele lor. Ei de aceste lucruri au nevoie, nu de bani. De aci prestigiul mare al îndrumătorului gospodar și legătura sufletească vie și nemijlocită între enoriași și preotul Ion Marina.

Fire dinamică și nezăgăzuită, Sfinția Sa nu păstrează aceste constatări pentru un cerc restrâns, ci caută posibilitatea să propage și mai departe aceste idei.

In cadrul societății «Renașterea», al cărei membru este, ca membru al Centrului parohial «Ocnele Mari», în congresul eparhial dela Turnu-

Severin din 1930, Sfinția Sa predică, conferențiază, scrie și propagă ideia cooperării, ideia înfrățirii în muncă. Cooperarea propovăduită de Sfinția Sa este însă cu totul decsebită de ideia cooperației din vremea aceea. Cooperarea, la care preotul Marina cheamă preoțimea, are la bază ideia creștină a caritătii în acțiune și a interesului colectiv. Conferința dela Turnu-Severin se publică în revista «Renașterea» și în broșura separată «Cooperație și creștinism», în 10.000 exemplare, ducând mai departe ideia cooperatizării sincere, cu sarcini egale, îndreptățiri egale, și cu îndepărtarea parazitismului și a exploatării în cooperație.

Atât cât se putea scrie și spune atunci, fără a putea schimba radical condițiile existente, preotul Ion Marina a scris în această problemă: «...ca «rezultat al introducerii mașinismului și trecerii proprietății industriale «în mâna unui număr restrâns de capitaliști, s'a robit din nou munca, lu- «crătorul s'a coborît de pe treapta ierarhiei omenești, până la gradul de «a deveni sclavul de fapt al capitalului. In realitate s'a ajuns acolo, de a «face din libertatea și proprietatea individuală un monopol în mâna unui «număr redus de posesori ai capitalului industrial și comercial» (op. cit. pg. 16).

«Nu se poate susține că cooperația va stăvili dintr'o dată lăcomia de «câștig a patronilor industriași sau comercianți, după cum nu va putea «împiedeca curând manoperile speculanților, nici reorganiza imediat o «producțiune sdruncinată de obiceiuri învechite» (op. cit. pg. 9).

Soluția recomandată este următoarea: «... un principiu de bază al «mișcării cooperatiste este solidaritatea mutuală și ajutorul reciproc. «Esența solidarității sociale stă în sacrificiul voluntar al individului pen- «tru binele colectivității, iar pârghia ei morală stă în înțelesul pe care îl «dă ea profitului. Solidaritatea în cooperație ,exprimată prin formula: «Toți pentru unul și unul pentru toți», este tăria asociațiilor cooperatiste... «Porunca tipică de solidarism cooperatist a ieșit din gura Sfântului Apostol «Pavel prin cuvintele: «Datori suntem noi cei tari să purtăm slăbiciunile «celor neputincioși și nu nouă să plăcem» (Romani XV, 1) (op. cit. pg. 33 și 34).

Ideile înnoitoare ale preotului Marina și dinamismul său creator dau primele rezultate, în anul 1929, când — împreună cu alți preoți din județ— înființează o Bancă Populară a preoților din Vâlcea, căreia îi întocmește statutele și din care realizează o bancă populară preoțească, unică în felul ei.

De aci înainte, toată activitatea preotului Marina, pe acest tărâm, este o împletire de energic gospodar și de promotor al cooperării în muncă.

Dela 1 Noemvrie 1932, Prea Cucernicia Sa este chemat la cinstea de director al seminarului din Râmnicul Vâlcii, — «pentru merite deosebite pe care i le-am verificat în tot timpul celor 9 ani de când a fost numit preot paroh la Băbeni», certifică Episcopul Vartolomeu.

Activitatea noului director, la conducerea seminarului, la parohia «Sfântul Gheorghe» din Râmnicul Vâlcii, unde este transferat, și chiar

la parohia Băbeni, de care îl leagă puternice rădăcini, este tot atât de fructuoasă pe acest tărâm.

Chiar din R. Vâlcii se străduește pentru terminarea bisericii Sfântul Dumitru, Valea Mare, pendinte de parohia Băbeni, și după terminarea picturii, o redă cultului, la 26 Octomvrie 1933, după o întrerupere de 50 de ani.

Gospodăria seminarului Sfântul Nicolae se resimte temeinic imediat, noul director reușind să plătească datorii mari care grevau activul școlii, să reducă taxele elevilor la minim, să îmbunătățească condițiunile de plată ale acestor taxe și să organizeze o gospodărie model în internat, astfel încât, cu ocazia unei aniversări, Episcopul locului, Vartolomeu, scrie colaboratorului său: «...urmele pe care le-ai lăsat la această pepinieră evanghelică, vor rămâne pilduitoare în istoria acestei instituții divine și în sufletul nostru».

Dar la venirea în parohia Sfântul Gheorghe, în Septemvrie 1933, părintele Marina află și această biserică aproape în stare de ruină. Zidurile cu crăpături mari, acoperișul uzat, casa parohială veche și susținută cu proptele; lipsuri de tot felul au întâmpinat iarăși pe noul preot. In biserică ploua, iar casa parohială amenința cu prăbușirea.

Situații cari încep a se repeta în această viață de apostol.

Totuși, greutățile nu împiedică energia și puterea de creație a părintelui Marina, cu atât mai mult, cu cât de această biserică, legături străvechi familiare îl înlănțuesc. Constitue imediat un comitet de renovare a bisericii și a casei parohiale și, după modelul strădaniilor trecute ale Sfinției Sale, reușește, în câțiva ani, cu suma de 820.000 lei, adunată cu sbucium, să rezidească complet cele două turle; acoperă toată biserica, face legături de fier la ziduri, îi face noui tencueli și construește o nouă casă parohială, cu 10 camere de locuit, o sală de lectură și o bibliotecă parohială, această parohie devenind una din bijuteriile orașului Râmnicul Vâlcii.

Paralel cu toată această muncă de gospodar, Sfinția Sa continuă promovarea mișcării cooperatiste inițiate. Dela Banca preoților, ideia crește și dă naștere unei mari cooperative a preoților vâlceni «Ajutorul». Achiziționând cel mai frumos imobil din centrul orașului, instalează aci Banca preoților, a cântăreților, protoieria, căminul preoților, cu o sală mare de adunări, căminul cultural orășenesc și județean și biblioteca căminului, închiriind restul. Ideea ajutorului reciproc, prin împrumuturi la Banca preoților, capătă o nouă lărgire, prin înființarea ajutoarelor de înmormântare pentru preoți.

Director la tipografia eparhială, chemat deasemeni într'un moment de grea cumpănă gospodărească, Părintele Marina reușește să îndrepte starea de lucruri în scurt timp.

După carecare vreme, izbutește să înfrățească pe preoții, profesorii secundari, învățătorii și cântăreții vâlceni într'o cooperativă de librărie, tipografie și editură, cu denumirea «Infrățirea», al cărei președinte este ales și pentru care în scurt timp achiziționează 3 librării îi agonisește o avere importantă din care se subvenționează cancelariile protopopești, cancelaria inspectoratului școlar primar, școalele clericale, asociațiile respective, căminul cultural județean și orășenesc și se acordă ajutoare fiilor orfani ai cooperatorilor.

Organizarea căminului cultural «Constantin Brâncoveanu», a unei cantine în timpul războiului și a unui spital, au deasemeni importanța lor gospodărească și sunt realizate prin împreună-lucrarea multora.

*

Dovezile continui ale calităților deosebite de organizator și gospodar, pe lângă altele, ale Părintelui Ion Marina, au ajuns însă, după 20 de ani de muncă strădalnică, să fie cunoscute și apreciate, cu deosebite elogii, în cercuri din ce în ce mai largi ale țării.

Pronia Divină și intuiția Mitropolitului cărturar Irineu al Moldovei, care a stăruit cu putere în a-l arăta ca «singurul om, pe care-l socotește capabil să facă față situației în care se găsește Sfânta Mitropolie a Moldovei», au înălțat pe Părintele Ion Marina la cinstea de Arhiereu-Vicar al Moldovei, sub numele arhieresc de Justinian Vasluianu.

Pentru a treia oară, destinul Prea Sfinției Sale îi așeza în față greutăți socotite de nebiruit, în Mitropolia Iașilor de după război. Nu este locul aci să vorbim de problemele mari ale eparhiei, ca și de cele ale Moldovei în general, de care s'a ocupat Prea Sfinția Sa. Vindecarea rănilor războiului și ale secetei în Moldova pustiită, opera socială neîntâlnită până acum, realizată acolo, precum și toate izbândirile culturale, misionare, administrative, etc., nu intră în cadrul rândurilor de față.

Urmărind numai firul nostru, iată ce găsește la Iași Prea Sfinția Sa, la 12 August 1945:

Gospodăria Mitropoliei Moldovei era aproape în ruină. Ea avea nevoie imperioasă de o îndrumare temeinică. Secătuită complet de vlagă, numai impulsuri puternice și mereu active o mai puteau readuce la rosturile ei. Imobilele centrale, fără geamuri și neîngrijite. Sesiile Mitropolitane dela Popricani și Lungani, în paragină. Conacul și ferma dela Popricani, distruse de bombardamentul războiului de poziție. Moșia, iazul, stupina, livada, grajdurile: distruse, furate, nelucrate. Inventarul de peste tot, altădată cu renume de bogăție, dispărut.

Sesizând imediat lipsurile și nevoile, Prea Sfinția Sa pornește la reconstrucție, reorganizând radical serviciile și personalul, punând să se facă inventarierea bunurilor mobile și imobile și fixând reguli stricte de funcționare administrativă.

Obținând unele credite, prin stăruințe personale, Prea Sfinția Sa pornește la înviorarea istoricei Mitropolii, prin organizarea umilei fabrici de lumânări, care în câtăva vreme ajunge — împreună cu alte câteva surse modeste de venituri — să ridice bugetul mitropolitan la 1 miliard lei.

Sesiile au fost încredințate administrației economatului funcționarilor cancelariei, care pe această cale au găsit un mare ajutor în nevoile existenței lor, dându-li-se alimente din recoltele obținute; s'au cumpărat animale pentru cultivarea pământului și altele pentru crescătorii, inventar agricol și gospodăresc, etc.

Librăria eparhială este organizată și pusă din nou în stare de funcționare, imobilele centrale sunt reparate, înzestrate și reînnoite.

După Centru, reînviorarea gospodărească este inițiată în toată eparhia. Preoții sunt îndrumați și ajutați să-și reclădească sau să-și repare bisericile distruse de război. Ordinea economică și administrativă este im-

pusă peste tot parohiilor. Mânăstirile sărăcite ale eparhiei sunt înviorate și ele. Prea Sfințitul Vicar Justinian procură tractoare pentru Agapia și Văratec; atelierelor mânăstirești le procură bumbac pentru a produce pânzeturi; pentru călugări obține material lemnos în vederea reparării imobilelor. Pământurile schiturilor cu puțini viețuitori au fost puse în valoare prin măsuri de organizare a muncii. Se reînființează mânăstirea Bârnova, cu călugărițe, și este dotată cu curent electric și ateliere mecanice, etc.

Iașii cunosc deasemenea ideia cooperației creștine, propovăduită de Prea Sfințitul Vicar Justinian: străduința Prea Sfinției Sale de a introduce în programul școlii de cântăreți materii din ramura cooperatistă, și mai apoi realizarea școlii de contabili cooperatiști la seminarul «Veniamin», în 1947, precum și povețele și îndemnurile continui ale Prea Sfinției Sale în această direcție au sădit și în sufletul clerului și credincioșilor ieșeni, prețuirea acestor organizații economice.

In cuvântarea către preoțime rostită la anul nou 1946, Prea Sfinția Sa îndemna: «**Clerul alcătuește un corp luminat... și deaceea se cade să lumi-**«**neze calea poporului drept-credincios. Pe tărâmul economic el trebue să**«**se străduiască a înființa cooperative, așezăminte economice care aduc**«**prosperitate în viața rurală și orășenească și se dovedesc cele mai puter-**«**nice mijloace de stârpire a acțiunii speculanților**».

Cu altă ocazie, Prea Sfinția Sa a spus: «**Cooperația a fost creiată de nevoia de satisfacere a trebuințelor obștești; creatorul ei este marea massă anonimă de muncitori necăjiți**» (Apostolat Social, I, p. 104).

Indemnurile au fost urmate de preoți și, după oarecare timp, rapoartele protopopilor de plăși arată:

«Aproape în fiecare sat sunt cooperative și Bănci populare... la multe unități, preoții sunt președinți, vice-președinți, casieri, cenzori sau membri în comitet... s'au distribuit cote de alimente prin cooperative și Bănci...».

Alt raport scrie: «Cooperația este în progres. Nevoile ne fac să strângem rândurile și prin cooperație să ne îndulcim și să ne acoperim lipsurile. Cei mai mulți preoți activează pe tărâm cooperatist cu multă pricepere și deosebit interes pentru binele obștesc».

Demnitatea de Arhiereu-Vicar al Iașilor și apoi, dela 28 Decemvrie 1947, greaua sarcină de Mitropolit al Moldovei, ridică problema noastră pe culmi mult mai înalte. Grija gospodărească și de cooperare a Inalt Prea Sfințitului Mitropolit Justinian îmbrățișează orizonturi deosebit de largi. Flacăra vie a energiei Inalt Prea Sfinției Sale crește acum și cuprinde nevoile bisericești ale întregii Moldove. Inalt Prea Sfnția Sa se sârguește să înnoiască, să reconstruiască și să înalțe altfel de lăcașuri, iar ideea cooperării îmbracă alt veșmânt.

«**Să ieșim din zidurile bisericii văzute și să mergem în largul vieții, și să lucrăm în adâncul ei spre bogată rodire. Obiectul misiunii noastre este omul, temelia patriei și a societății**».

«**Ținta noastră de seamă trebue să fie... împăciuirea oamenilor prin desvoltarea spiritului de solidaritate socială, prin stimularea sentimentelor nobile și prin desvoltarea dragostei de aproapele nostru**». (Din cuvântarea rostită la înscăunarea ca Mitropolit al Moldovei).

La 6 Iunie 1948, Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Justinian este chemat, prin grija Providenței Divine și voința clerului și a credincioșilor, la cârma întregii Biserici Ortodoxe Române, ca Patriarh.

După mai puțin de 3 ani, Iașul trebue să rămână orfan, Părintele orfanilor săi fiind luat dela el. A treia chemare a Bisericii, de astădată a Bisericii întregi, schimbând din nou destinele alesului său, lărgește orizonturile energiei creatoare, până la granițe și peste granițe.

Gospodarul Bisericii și luptătorul pentru cooperarea în muncă află Administrația Centrală a Bisericii împărțită, individualistă și fără conlucrare. Gelozii mărunte și lipsuri gospodărești fărâmițau puterea Centrului patriarhal.

După ce făurește noua lege a Bisericii, Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian strânge toate forțele Patriarhiei într'un singur mănunchi și le organizează pe temeiuri de cooperare. Vechiul așezământ avea 5 instituții cu tot atâtea conduceri, localuri, servicii de evidență, de întreținere, etc. Ba unele, deși surori, se deserveau reciproc: fostul Institut Biblic edita cărți de ritual, dar le tipărea la tipografii particulare, străine de Biserică; iar Tipografia, expres denumită a Cărților Bisericești, tipărea ceeace editau autori străini de Biserică.

Noul așezământ, Administrația Patriarhală, contopește sub o singură conducere, Tipografia Cărților Bisericești, unificată cu Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă, dându-i preocupări noui și punând-o exclusiv în slujba Bisericii; Serviciul Atelierelor de obiecte bisericești; Fondul de credit și ajutor al Clerului, Fondul de asigurare a bunurilor bisericești și Administrația Patriarhală propriu zisă. Aceasta din urmă păstrează pentru toate celelalte instituții evidențele contabile, de cadre, înregistrare, intendență, etc.; este închinată însă în chip special problemelor sinodale, învățământului religios și preocupărilor generale ale Bisericii.

Cinci instituții de conducere a vieții bisericești, care până mai oarecând făceau sforțări singuratice spre a-și împlini rostul, au fost reunite, deși cu evidențe bănești distincte, într'o instituție unică, puternică, în care, economisind mult personal de conducere și de evidențe de tot felul, se creează posibilități de lărgire a cadrelor în locurile de muncă productivă și de realizări.

Așezarea nouei instituții în palatul Sfântului Sinod și chiliile mânăstirii Antim a unificat-o și gospodărește. Imbunătățirile economice care au urmat au fost de mai mare folos. Renovarea palatului Sfântului Sinod și a chiliilor dela Antim, refacerea picturii bisericii Antim și paraclisului ei, construirea cafasului pentru cor la catedrală, sunt tot atâtea realizări gospodărești de început.

Ideia cooperării în munca administrativă se afirmă puternic și în activitatea Administrației Patriarhale și instituțiilor anexe: cabinetul medical, serviciul technic, cantina salariaților Patriarhiei și Arhiepiscopiei, casele de odihnă pentru salariații Patriarhiei, Arhiepiscopiei, Institutului Teologic Universitar, și pentru cler, căminul preoțesc și căminul arhieresc

sunt tot atâtea înfăptuiri gospodărești realizate prin efort comun și puse în slujba comună.

Mai evident, ideia de cooperare o realizează Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian în cele două instituții bisericești de ajutor preoțesc reciproc: Fondul de credit și ajutor al clerului ortodox român și Fondul de asigurare a bunurilor bisericești.

Fondul de credit și ajutor primește o orientare și o organizare cu totul nouă, fiind destinat într'adevăr ajutorării reciproce a membrilor săi. Regulamentul de funcționare, regulele acordării împrumuturilor, care limitează membrilor dreptul de cerere, dând astfel posibilitate tuturor să se folosească de această înlesnire, au adus multă bucurie și apreciere în rândurile preoțimii.

Pornind dela un număr redus de membri și dela un important portofoliu mort în 1949, Fondul de credit s'a desvoltat considerabil, mai ales după trecerea în cadrul său a Caselor de credit eparhiale, având astăzi 13.500 membri, cu numărul încă în creștere, între aceștia fiind și preoții pensionari, cărora li s'a făcut marele bine de a fi primiți membri cotizanți, cu aceleași drepturi. Această instituție a acordat, numai în anul 1950, 4.019 împrumuturi în sumă totală de 73.500.000 lei membrilor săi și 5.000.000 lei unităților bisericești, eparhii și parohii.

Desvoltând vechea realizare dela Banca «Ajutorul» a preoților din Vâlcea, la Fondul de credit, tot pe linia ajutorării reciproce, s'a înființat, la 1 Ianuarie 1949, Fondul de ajutor mutual pentru cazuri de deces ale membrilor Fondului, acordându-se un ajutor de înmormântare— de 30.000 lei în 1949, iar în prezent de 50.000 lei — văduvei sau orfanilor, iar titularului membru al Fondului, jumătate din această sumă, în caz de deces al soției.

Dela 1 Ianuarie 1950 s'au acordat 3.500.000 lei ajutoare pentru cazuri de deces.

Fondul de asigurare a imobilelor și bunurilor bisericești a primit deasemeni o nouă organizare și orientare. Până în Iunie 1949, această instituție făcea asigurări obligatorii pentru parohiile rurale la 500.000 lei și 1.000.000 lei pentru cele urbane. Noua organizare reglementează ca bunurile bisericești să fie asigurate la valoarea de inventar. Rezultatele obținute după o muncă de lămurire a preoților, au ridicat numărul polițelor de asigurare dela 1.550 la începutul anului 1949, la 3.556 în prezent, cu o valoare asigurată de peste 4.000.000.000 lei. Această instituție nu se limitează însă numai la plata despăgubirilor de asigurare, ci ea este orientată spre a deveni un organism de ajutorare reciprocă între parohii, când vreuna ar fi lovită de incendiu.

Rostul Administrației Patriarhale propriu zise, instituție creiată în locul fostei Eforii a Bisericii, este structural înnoit și orientat spre rezolvarea problemelor economice generale ale întregii Biserici.

Cu buget alcătuit din subvenții primite dela Stat, pe de-oparte, iar pe de altă parte prin contribuții încasate dela parohii, eparhii și chiar dela instituțiile anexe ale Patriarhei, acestui for central i s'a orânduit sarcina canalizării fondurilor, strânse prin efortul comun al întregii Biserici românești, către realizările mari și generale ale Bisericii.

In trei ani de activitate, această instituție a reușit, cu aceste fonduri, să înzestreze cu cărți de ritual, antimise, și pe alocuri cu veșminte de cult, toate parohiile foste greco-catolice, revenite la Ortodoxie. A creiat subvenții pentru școlile de învățământ religios: Institute Teologice, seminarii și școli de cântăreți, a acordat ajutoare pentru repararea bisericilor monumente istorice și a creiat posibilități pentru terminarea unor biserici monumentale din țară, ca: Biserica Antim, Coltea, Văcărești, Plumbuita, Catedralele Constanța, Galați, Tecuci, Cluj, etc. S'au acordat importante burse și ajutoare pentru studenți și elevi, în afară de alte rosturi privind Biserica din America și problemele Sfântului Sinod.

Toate aceste 3 instituții centrale sunt puse în slujba intereselor comune ale Bisericii și clerului, și preocupările și structura lor organică vădesc aceeași concepție pe care am urmărit-o până acum, și anume marile posibilități pe care le creiază conlucrarea în muncă și efortul comun. Solidaritatea mutuală și ajutorul reciproc este ideia care stă la baza acestor instituții.

Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă este una d'n instituțiile bisericești asupra căreia s'a îndreptat atenția deosebită a Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian, socotindu-l unul din cele mai puternice instrumente de lucru ale Bisericii în cler și popor, atât în domeniul cultural-religios, cât și în cel al asigurării și promovării rosturilor cultice ortodoxe și necesităților pietății creștine, și deasemeni în cel al promovării artei religioase românești și al împletirii sale cu preocupările practice mânăstirești.

Incadrarea tuturor tipografiilor eparhiale și mânăstirești din țară în sectorul de editură al Institutului Biblic, și punerea în slujba generală a Bisericii și a nevoilor eparhiale a acestui așezământ tipograficesc și editorial, întărit și reorganizat, a adus mari foloase activității culturale a Bisericii. In acest chip s'a resimțit o înviorare puternică și în rosturile gospodărești ale tipografiei, care până mai oarecând avea în fiecare săptămână o problemă gravă de soluționat, aceea a plății salariilor muncitorilor.

Programul de lucru stabilit la această instituție și reușita aplicării lui, prin apariția la termene precise a revistelor, care se trimit tuturor parohiilor din țară, prin realizarea tipăririi câtorva importante cărți de cult și a altora de necesitate duhovnicească, au adus acestui așezământ posibilități necunoscute altădată și perspectivele unui demn așezământ de cultură al Bisericii.

Punerea acestei instituții în slujba nevoilor tipografice și a multor eparhii din țară a adus foloase comune importante, eparhiile găsind aci pe lângă posibilitățile tehnice superioare, specialiști de seamă ai tiparului bisericesc, iar tipografia reușind să aducă și să păstreze în Casa Bisericii sumele care altădată intrau în buzunare particulare.

Cea mai susținută lucrare de investiții și de nouă creație bisericească a realizat-o însă Prea Fericitul Patriarh Justinian prin organizarea Sectorului Atelierelor Institutului Biblic. Pornind dela convingerea că Biserica trebue să-și făurească singură toate obiectele necesare activității sale pământești, și că aceste obiecte trebue să poarte pecetea străduințelor și năzuințelor sale, spre promovarea lor artistică — păstrându-se însă stilul vechi bisericesc și în același timp banul Bisericii rămânând și în acest caz

în Casa Bisericii — s'a statornicit acestei instituții misiunea de a făuri odoarele de cult și insemnele de pietate, precum și haina de cult și cea preoțească. In special s'a stabilit ca această instituție să fie o școală practică pentru deprinderi meșteșugărești ale monahilor, potrivit obligațiilor de înnoire a vieții monahale prevăzute de Statut și prevederilor aceleiași legi de încadrare a atelierelor mânăstirești în Institutul Biblic.

Pornind dela vechiul atelier de obiecte bisericești al fostului Institut Biblic, desvoltându-l și pe acesta și adăugând, incontinuu, noui unități, s'a ajuns, după 2 ani, ca această instituție să cuprindă în prezent aproape totalitatea domeniilor practice care angajează necesitățile Bisericii.

Modestul atelier de obiecte bisericești reorganizat, mărit și dotat cu utilaj mecanic complect, — prin ajutorul binevoitor al Ministerului Industriei, care a repartizat Institutului acest utilaj; repararea radicală, dotarea și redeschiderea atelierului de țesătorie pentru stofe de odăjdii și haine preoțești dela mânăstirea Țigănești; cumpărarea de mașini mecanice și utilaj industrial de tâmplărie și înființarea atelierelor de tâmplărie, sculptură și de pictură, au format în cursul anului 1949 cele dintâi secții ale acestui Sector.

Alte secții au fost realizate în anul următor, prin înființarea atelierului de croitorie de odăjdii și haine preoțești, a atelierului de ceramică, a atelierului-fabrică de vopsitorie-apretură dela mânăstirea Plumbuita, a atelierului de email și, în sfârșit, a atelierului de preparat tămâie.

Și în acest an, același ajutor binevoitor al Ministerului Industriei a înlesnit lucrarea de dotare, repartizând Institutului utilaj mecanic foarte important de apretură și nou utilaj de țesătorie mecanică.

Trecerea Comisiunii de pictură bisericească la Patriarhie, în cadrul Institutului Biblic, reglementarea funcționării ei și examinarea și reautorizarea pictorilor și zugravilor bisericești, deschiderea Școlii superioare de pictură și reorganizarea producției de obiecte bisericești ale atelierelor, prin crearea unui Comitet technic, cu grija promovării artei bisericești, a format cel de al doilea pas al desvoltării Atelierelor

Intreg acest Sector de ateliere a fost orientat dintru început de către Prea Fericitul Patriarh Justinian spre formarea de meșteri dintre monahi și monahii, în prezent majoritatea personalului acestor ateliere fiind personal monahal încadrat în obștea monahală a Administrației Patriarhale.

Rolul de școală practică pentru monahi ce revine Atelierelor Institutului și rostul lor în promovarea și desăvârșirea acestor îndeletniciri din mânăstirile românești, prin practica pe care o fac monahii și monahiile aci, fie pe o durată de timp mai mare, pentru perfecționare, fie numai 2 luni pe vară, pentru elevii școlilor monahale, pentru inițiere și calificare, sunt legate de problema înnoirii și promovării vieții monahale, inițiată de Prea Fericitul Patriarh Justinan.

«Sectorul Ateliere din Institutul Biblic are o mare și sfântă menire în viața Bisericii Ortodoxe Românești. In atelierele dela centru și din mânăstiri trebue să se desvolte arta bisericească tradițională și arta românească, — cartea de vizită a poporului nostru în fața altor popoare», — a spus Inalt Prea Sfințitul Patriarh cu ocazia unor îndrumări.

Paralel cu organizarea atelierelor Institutului Biblic și în legătură cu acestea, Inalt Prea Sfinția Sa organizează atelierele mânăstirești. «Ne

întoarcem să înfăptuim partea a doua a vieții celei noui în mânăstiri, așa cum o cer Sfintele Canoane și interesele naționale. Lucrul însă nu trebue să rămână la suprafață. Este absolută nevoie să se înfăptuiască viața de obște, transformându-se mânăstirile în ateliere, unde să se lucreze covoare, scoarțe românești, alesături de artă, stofe frumoase, care să ducă faima țării noastre peste hotare. Cusăturile alese, picturile și tot ceeace formează mândria gospodinelor noastre, să iasă din mâna călugărițelor». (Din cuvântul rostit la deschiderea cursurilor Seminarului Monahal dela mănăstirea Văratec).

Organizarea — în anul 1950 — în mânăstirile de călugărițe, a atelierelor de covoare și cusături naționale, s'a făcut paralel cu grija desfacerii acestor produse prin debușee sigure. Protocolul intervenit între Patriarhie și Societatea de Stat Româno-Export a adus deslegarea fericită a acestei probleme, în cadrul preocupărilor Ministerului Comerțului Exterior.

Pe baza acestui protocol s'au încheiat contracte de lucrări între numita Societate și mânăstiri, covoarele și țesăturile fiind destinate exportului.

Succesele obținute de produsele românești—executate de călugărițe—la târgurile de mostre dela Viena, Lipsca, Plovdiv, Moscova, Praga, etc., au întrecut așteptările. Posibilitățile de venituri creiate mânăstirilor pe baza acestei activități, solicitarea pentru export a unei producții mărite și planificate de asemenea țesături și covoare, precum și dorința altor mânăstiri de a lucra pe acest tărâm, a dus în anul 1951 la reglementarea și organizarea pe baze și mai sigure a acestei activități.

Prin desființarea atelierelor particulare din mânăstiri, unificarea lor în ateliere mânăstirești puse în slujba intereselor comune ale monahilor și mai ales prin cooperatizarea acestor ateliere, Prea Fericitul Patriarh Justinian a reușit să obțină cea mai potrivită deslegare a problemei muncii în mânăstiri și a mijloacelor de existență a monahilor. Cooperarea în muncă, în folosul comun, fără neglijarea preocupărilor artistice și naționale, este soluția dată vieții practice a monahismului pe linia de cooperație inițiată și promovată în șir de 25 de ani de Inalt Prea Sfinția Sa.

Cooperatizarea atelierelor mânăstirești a legalizat existența lor, iar această existență a dat un rost social și național muncii practice mânăstirești.

Cooperativelor din mânăstiri li s'a păstrat un caracter specific, utilajul fiind împrumutat cooperativei cu titlul de folosință, iar conducerea cooperativei, controlul și legăturile cu organele Societății Româno-Export și ale Comisiei pentru organizarea cooperativelor meșteșugărești se fac exclusiv prin Patriarhie, eparhia respectivă și stăreție.

In noua situație, cooperativele meșteșugărești din mânăstiri au reînnoit și mărit contractele cu Soc. Româno-Export, au obținut un nou debușeu la C.O.C.M. și au primit cartele de alimente.

Cooperativele meșteșugărești au fost înființate la toate mânăstirile, nu numai în cele mari, primind comenzi din partea C.O.C.M.

Importanța ajutorului dat de activitatea acestor cooperative vieții comune din mânăstiri și întreținerii monahilor poate fi apreciat din

cifrele încasărilor efectuate în cursul trimestrului prim al anului 1951: mânăstirea Bistrița-Vâlcea, pentru covoare și cusături lei 1.791.620; mânăstirea Tudor Vladimirescu 500.000 lei; mânăstirea Sărăcinești lei 189.745; mânăstirea Agapia lei 598.500; mânăstirea Văratec lei 690.000; mânăstirea Agafton lei 530.000; mânăstirea Pasărea lei 288.000, etc.

Vopsitoria Institutului Biblic, pusă în slujba acestei lucrări, este o altă verigă de legătură între atelierele mânăstirești și atelierele centrale ale Patriarhiei.

Posibilitatea rugăciunii după pravilă, masa de obște, învățământul în școala monahicească și munca artistică în ateliere, iată condițiunile optime creiate monahismului — în duhul vechilor predanii ortodoxe — de Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian.

*

Năzuința noastră de a cuprinde în aceste puține rânduri vasta lucrare de gospodar a Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian — în cei 27 ani de muncă în ogorul Bisericii — nu a putut fi înfăptuită pe deplin. Realizările Inalt Prea Sfinției Sale sunt atât de multiple și de variate, încât cu greu ar putea fi cuprinse în spațiul restrâns al unui articol de revistă.

Din puținul pe care l-am putut însemna aici, se desprinde însă, cu o certitudine, adevărul; «**Omul sfințește locul**».

Preotul **Atanasie M. Preda**

ÎMPLINIRI CULTURALE ÎN BISERICĂ

A sublinia precum se cuvine rodnica activitate a I.P.S. Patriarh Justinian, dealungul celor trei ani de arhipăstorie pe scaunul de Intâi Stătător al Bisericii Ortodoxe Române, departe de a constitui un act de circumstanță, înseamnă, dimpotrivă, expresiunea cea mai adecvată a omagiului sincer și plin de devotament al tuturor celor ce văd în Inaltul Ierarh, pe vâslașul vajnic, plin de râvnă și de iscusință, care a luat în mâinile sale cârma Bisericii, într'un moment istoric din cele mai de seamă, și care conduce barca Bisericii, cu siguranță, către limanul cel lin al Dumnezeirii.

Pentru cel ce s'a devotat cu toată pasiunea sufletului său clocotitor de dragoste față de oameni — și dragostea este, după marele Hrisostom **«imaginea ucenicilor Domnului, pecetea servilor lui Dumnezeu, caracteristica apostolilor»** [1]) — muncii de ridicare a omului; pentru cel ce s'a dăruit pe sine cu toată larghețea unui suflet apostolic servirii colectivității; pentru cel ce la primirea sfântului har al arhieriei a făgăduit **«ca în viața sa de monah-arhiereu să aibă ca model, ca și în viața sa de preot dealtfel, pe Domnul nostru Iisus Hristos, care era «blând și smerit cu inima», și care «atât a iubit lumea încât s'a răstignit pe cruce pentru ea»**, și pentru cel ce a mărturisit despre sine că: **«Urcând treapta scaunului arhieresc, gândul meu se înalță către cer și mă duce lângă tronul Celui Prea Inalt, în fața lui Dumnezeu, căruia îmi plec genunchii cu adâncă adorațiune și-I mulțumesc cu toată evlavia unei inimi adânc credincioase, pentru înalta misiune la care m'a chemat, făgăduindu-I solemn că-I voiu sluji credincios până la sfârșitul vieții mele, cerșindu-I totodată ajutorul și binecuvântarea Sa, fără de care orice silință omenească nu poate aduce roade»**, cuvintele omagiale, oricât de îndreptățite ar fi, suntem siguri că nu înseamnă mare lucru. Pentru o

---

1. „Ἡ ἀγάπη ἐστὶν ἡ τῶν μαθητῶν τοῦ Κυρίου εἰκών, ὁ χαρακτὴρ τῶν τοῦ Θεοῦ δούλων, τὸ γνώρισμα τῶν Ἀποστόλων", în Περὶ Ἀκαταλήπτου, Omilia I, Migne P. G. vol. XLVIII, col. 702.

personalitate cu adevărat creştină, cel mai cuviincios omagiu, cea mai plăcută laudă şi cea mai binemeritată răsplată, aici pe pământ, este traducerea în faptă de către alţii a exemplului de muncă fără de preget, de dragoste şi devoţiune faţă de Hristos şi faţă de oameni, pe care ea îl înfăţişează; este imitarea ei în toate acţiunile vieţii, este dispoziţiunea susţinută de asemănare, până la identificare cu ea. Deaceea şi Sf. Apostol Pavel îndemna pe creştinii din Corint: «**Fiţi imitatori ai mei, după cum şi eu sunt imitator al lui Hristos**» (I Corint. XI, 1).

Dacă, după cum observă marele Hrisostom: «**Se întâmplă ca de cele mai multe ori mulţimea celor conduşi să privească la felul de comportare al conducătorilor lor, întocmai ca la un model şi să caute să se asemene întru totul cu ei**» [2]), atunci, ceea ce se intenţionează în paginile acestei reviste, cu ocazia aniversării a trei ani de arhipăstorie a I. P. S. Patriarh Justinian, nu ţinteşte la lauda Ierarhului, ci la folosul cititorilor, la trezirea conştiinţei pastorale şi a zelului misionar în ei şi la încetăţenirea convingerii că cuvintele «nu se poate» trebuesc eliminate definitiv din vocabularul slujitorului lui Hristos, în strădania lui de a contribui la împuţinarea suferinţelor morale şi materiale ale oamenilor, la înmulţirea dragostei creştine în lume, la înstăpânirea păcii pe pământ, la progresul colectivităţii umane şi la realizarea împărăţiei lui Dumnezeu.

Activitatea I. P. S. Patriarh este foarte variată. Nu este domeniu de activitate care să aibă tangenţă cu împuţinarea suferinţii, cu înmulţirea dragostei şi cu statornicirea păcii între oameni, care să nu fi atras atenţia I. P. S. Sale, întocmai ca un magnet puternic. Dar mai presus de toate I. P. S. Patriarh a căutat, în vremuri de aşezări sociale cu adevărat istorice, să dea prestigiu Bisericii Ortodoxe Române, atât în ţară, cât şi dincolo de hotarele ţării. Cu prilejul participării sale la prima şedinţă plenară a Sf. Sinod, în vara anului 1945, I. P. S. Patriarh — pe atunci Arhiereu-Vicar al Mitropoliei Moldovei — declara: «**Pun la dispoziţia PP. SS. Voastre, vrednici vâslaşi ai corăbiei mântuirii, toată puterea mea de muncă, însoţită de cea mai adâncă râvnă şi iscusinţă de vâslaş, pentru salvarea corăbiei ce trebue să o scoatem la liman, ocolind stâncile şi călcând valurile furioase ale oceanului acestei vieţi**» [3]). Şi I. P. S. Sa s'a ţinut de cuvânt.

Din toată această bogată şi variată activitate eu nu voiu puncta aici decât pe aceea care se situiază pe plan cultural.

Luând cuvântul la Iaşi, pe când era numai Arhiereu-Vicar al Mitropoliei Moldovei, I. P. S. Patriarh a spus, în cadrul unei reuniuni menite să stabilească poziţia Apărării Patriotice în cadrul asistenţei sociale, următoarele cuvinte pline de modestie: «**Eu nu sunt orator, deşi îmi place să ascult un discurs alcătuit după regulele cerute de acest dificil gen literar. Recunosc că sunt un caracter eminamente practic, unde cuvântul se transpune prin faptă palpabilă şi nu prin stil sau artificiu literar. Apar-**

---

2. „Πέφυκεν ὡς τὰ πολλὰ τὸ τῶν ἀρχομένων πλῆθος, ὥσπερ εἰς ἀφχέτυπόν τινα εἰκόνα, τοὺς τῶν ἀρχόντων τρόπους ὁρᾶν, καὶ πρὸς ἐκείνους ἐξομοιοῦν ἑαυτούς". În Περὶ Ἱερωσύνης cuv. III, 14 Migne P. G. vol. XLVIII col. 648.

3. *Justinian, Mitropolitul Moldovei:* Apostolat Social, Pilde şi îndemnuri pentru cler, II Bucureşti 1948, pag. 29.

ţin deci grupului de oameni la care gândul se exprimă prin acţiune şi nu la acel fel de oameni din care ideile se conturează în forme ademenitoare ca veşmânt literar, dar care trebuesc desăvârşite tot de oameni de acţiune» [4]). Acest caracter «eminamente practic» a făcut ca I. P. S. Patriarh să fie, încă din frageda tinereţe, un adevărat propagandist cultural. Ucenicia a făcut-o ca elev de Seminar la R. Vâlcii, în cadrul şezătorilor culturale, care se dădeau acolo săptămânal. In clasele superioare ale Seminarului, activitatea culturală extra-şcolară din Seminar a fost continuată cu multă însufleţire şi în timpul vacanţelor, în Cermegeştii săi natali. După terminarea Seminarului, ca învăţător în Olteanca-Vâlcea şi după aceea ca preot în Băbeni, pasiunea pentru ridicarea morală şi materială a ţăranului român, l-a făcut să nu-şi precupeţească niciun efort, să nu se dea înlături dela nicio acţiune. A ştiut să polarizeze în jurul său şi să însufleţească, pentru lucrarea care-i stătea la inimă ca cea mai de seamă datorie, pe toţi factorii competenţi din comună. Intr'un proces verbal de inspecţie, care i s'a făcut în anul 1933 de către Consilierul Cultural al Sf. Episcopii a Râmnicului Noului Severin, găsim consemnate următoarele rânduri cu privire la activitatea culturală a preotului Ioan Marina: «**Comitetul Cultural l-a înfiinţat dela instalarea sa ca paroh şi a funcţionat regulat, ţinând în fiecare sătămână câte două şezători culturale şi câte o şedinţă pentru membrii comitetului. Prin activitatea acestui comitet, la care a câştigat şi concursul efectiv al d-lor avocaţi, judecători, ingineri silvici şi învăţători locali, a ajuns la rezultate foarte frumoase. Această instituţie parohială a fost într'adevăr, graţie elanului sufletesc şi muncii stăruitoare a Părintelui Marina, vie şi plină de roduri evanghelice, mai ales prin serbările sătesti care au ajuns renumite în împrejurimile parohiei Băbeni-Bistriţa»** [5]). Şi mai departe, tot în acest proces verbal de inspecţie, se spune: «**Părintele Marina, până în anul 1930 fiind şi învăţător definitiv la şcoala primară din parohia sa, a reuşit să formeze un cor mixt pe două voci. C. Sa se prezintă, după informaţiile pe care le-am primit dela persoane demne de toată încrederea şi stima, ca un element cuceritor de suflete. Dela 1930, demisionând din învăţământ, a format cor bărbătesc pe trei voci, care numără până la 45 persoane şi execută în mod deosebit de armonios Sf. Liturghie, fiind dirijat în ultimul timp de unul din cântăreţii parohiei, instruit de Pr. Marina»** [6]).

Activitatea desfăşurată de I. P. S. Patriarh, ca preot în Băbenii Vâlcii, nu putea să nu fie remarcată de ochiul ager şi de spiritul pătrunzător al Episcopului Vartolomei, care, ca om al Bisericii, dar şi al Şcoalei, ca unul care propovăduise de pe catedra Facultăţii de Teologie din Bucureşti, adevărurile de credinţă ale religiunii creştine, vede în umilul, dar energicul şi zelosul preot dela Băbeni, cel mai potrivit şi cel mai capabil îndrumător al tinerelor generaţii care se dedicau misiunii preoţeşti. Şi astfel Pr. Ioan Marina, «**pentru meritele deosebite pe care i le-am verificat în timpul celor**

---

4. *Pr. Const. Nonea şi Pr. St. Gheorghiu:* Omagiu Prea Sfinţitului Arhiereu Vicar Justinian Vasluianu... Iaşi 1947, pag. 46.

5. Omagiu, pag. 15.

6. Omagiu, pag. 15—16.

nouă ani de când a fost numit preot paroh la Băbeni» [7]) — zice P. S. Episcop Vartolomei într'o rezoluție — este chemat ca director al Seminarului Sf. Nicolae din R. Vâlcii (1 Noemvrie 1932).

Ne găsim într'una din epocile cele mai caracteristice ale vieții noastre bisericești din trecut: când partidele politice, atât de nestabile la cârma țării, înțelegeau să facă acte de directă conducere în treburile noastre bisericești. Din cauza aceasta, directoratul preotului Ioan Marina la Seminarul din R. Vâlcii nu durează nici măcar un an încheiat. La această stare de imixtiune politică în treburile bisericești se va fi gândit fostul director al Seminarului când, la doi ani după aceasta, scria: «**Când este vorba de o nouă așezare a Statului nostru, pe alte temelii și cu alte întocmiri, Biserica Ortodoxă care a fost în trecut factorul principal pentru menținerea și consolidarea neamului românesc, este prima instituție, care trebue descătușată de legiuirile care poartă pecetea concepției liberale**» [8]).

Care este concepția pe care a așezat-o la baza formării viitorilor slujitori ai altarului în scurtul, dar prilejuitorul de urme adânci răstimp, cât a condus Seminarul dela R. Vâlcii? Această concepție o putem desprinde din cuvântarea ținută cu ocazia sărbătoririi Sf. Trei Ierarhi, patronii învățământului teologic. Zugrăvind străduințile după învățătură, profunda convingere creștină și dragostea de Hristos și de Biserică a Sf. Trei Ierarhi, directorul Seminarului își încheia cuvântarea sa astfel: «**Cu cele spuse, dacă nu se poate avea pe deplin figura vie a marilor trei ierarhi, se va fi văzut cât de puțin, că au fost oameni de cultură înaltă, de convingere creștină și păstori cu conștiința misiunii, devotați Bisericii, adică tocmai ceea ce trebue seminariștilor noștri: tipul preotului liber**» [9]). Preocuparea după crearea «tipului de preot liber» rămâne ceva constant în sufletul fostului director dela Seminarul din R. Vâlcii. Timpul și împrejurările îi vor da putința să pună din nou în practică gândurile sale cu privire la formarea acestui nou tip de preot și, dela înălțimea celei mai mari demnități în Biserică, să caute să-l și realizeze.

Activitatea, am putea spune efemeră, a I. P. S. Patriarh ca director de Seminar, nu rămâne fără o recunoaștere elogioasă din partea Chiriarhului care-i încredințase această sarcină: «**Ca colaborator în parohia unde ai fost și în aceea în care te afli acum și mai ales ca colaborator — din cea mai mare mâhnire a noastră numai în treacăt — ca director la Seminarul local, ți-aducem cele mai calde mulțumiri de felul corect și râvnitor de bine și de progres în care și pentru care te-ai distins... Urmele pe care le-ai lăsat la numita pepinieră evanghelică nu ți se vor putea șterge de nimeni. Ele vor rămâne vii și pilduitoare în istoria acestei instituțiuni divine și în sufletul nostru**» [10]).

După venirea ca director al Seminarului din R. Vâlcii, preotului Ioan Marina i se încredințase, nu fără anumite greutăți din partea Consiliului

---

7. *Justinian, Mitropolitul Moldovei:* Apostolat Social, Pilde și îndemnuri pentru cler, I București 1943 pag. 157.

8. Din articolul «Ortodoxia română și anticlericalismul liberal» publicat în ziarul «*Dreptatea*» an. IX, Nr. 2352—6 din 13—18 Aug. 1935. Reprodus în «Apostolat Social» I, pag. 131—147. Citatul nostru este dela pag. 131.

9. Apostolat Social I, pag. 156.

10. Omagiu, pag. 18—19.

Eparhial dela Vâlcea, postul de preot paroh la parohia Sf. Gheorghe, din oraș (1 Septemvrie 1933). Acesta este locul de unde începe adevărata ascensiune a celui ce va ajunge mai târziu conducătorul frânelor Bisericii Ortodoxe Române. Activitatea culturală desfășurată pe timpul când se găsea paroh la parohia Sf. Gheorghe din R. Vâlcii începe să ia din ce în ce mai multă amploare. In această activitate cultural-religioasă sunt antrenate și elevele dela școala unde preotul Ioan Marina preda învățământul religios. Corul bisericii Sf. Gheorghe începe să dea concerte religioase, atât în oraș cât și în stațiunile balneare din județ, iar pe lângă predicile pe care le rostește în biserică și pe lângă conferințele dela centrul parohial sau dela Căminul Cultural în care activa, ține conferințe publice organizate, la care participă în mare parte intelectualitatea din R. Vâlcii. In 1938 ia parte, alături de D-nii Mihail Sadoveanu și Octav Livezeanu, la înființarea unei reviste săptămânale pentru muncitori, și la stăruințele sale, conducerea revistei acceptă să rezerve o pagină intitulată «Pentru suflet», menită cultivării religioase și creștinești a cititorilor. Redactarea acestei pagini o ia asupra sa preotul Ioan Marina, care își duce munca de răspânditor al adevărurilor creștine printre muncitori, cu multă însuflețire, până în Septemvrie 1939, când ocupat peste măsură cu așezarea bunei rânduieli în administrația falimentară a Tipografiei Sf. Episcopii, pe care numai după opt luni o ridică deasupra tuturor nevoilor, lasă sarcina de redactor al paginii «Pentru suflet» părintelui Gala Galaction. Din articolele publicate în cadrul acestei pagini, iradiază zel pentru învățătura creștină și nesfârșită dragoste față de oamenii muncii.

Personalitatea preotului Ioan Marina începea să se contureze din ce în ce mai bine. Strădaniile sale de tot felul atrăseseră asupra sa atenția tuturor celor ce se interesau de binele societății și-l impuseseră ca pe un element de mare nădejde. De acum înainte nu preotul Ioan Marina este acela care se duce desinteresat și plin de zel să-și ofere serviciile lui societății, ci societatea vine la el să-l solicite ca pe un conducător și îndrumător. In primăvara anului 1943, primarul orașului R. Vâlcii, împreună cu membrii Căminului Cultural al orașului, îl solicită ca director al acestui Cămin. Spiritul de bun organizator al preotului Ioan Marina dă o propulsie nemaicunoscută acestui Cămin Cultural. Inființează o secțiune centrală a Căminului, cu o Universitate populară, la care chiamă să conferențieze profesori universitari din Sibiu, București și membri ai Academiei Române, și trei secțiuni periferice, conduse de institutorii și preoții periferiilor, ajutați de profesorii și elevii dela școlile secundare din localitate. Tot în cadrul Căminului înființează o orhestră cu diletanții din oraș, — care a dat multe concerte, atât în oraș, cât și în județ, — un cor și o bibliotecă cu peste 5.000 de volume. Prin Căminul Cultural se înființează apoi, după 23 August 1944, secțiunea A.R.L.U.S., care începe să funcționeze alternativ cu Universitatea Populară.

Privit prin prisma activității sale dela Vâlcea, care este tot atât de bogată în domeniul social-economic, ca și în domeniul social, cultural, misionar, pastoral și bisericesc, preotul Ioan Marina era — după mărturisirea luminatului Mitropolit Irineu al Moldovei — «**singurul om... capabil să facă față situației în care se găsește Sfânta Mitropolie a Mol-**

dovei» [11]). Chemarea la arhierie și deci și la rosturile mari de conducere în Biserica Ortodoxă Română, îi venise dela Dumnezeu, prin intuiția unuia dintre cei mai de seamă bărbați ai Bisericii și ai Teologiei românești contemporane.

Din marile îndatoriri pe care și le lua pe umerii săi vânjoși tânărul Arhiereu-Vicar al Mitropoliei Moldovei, nu lipsea desigur nici aceea de a lucra «cu timp și fără timp» pentru ridicarea culturală a credincioșilor din Eparhia Moldovei. Rănile materiale pe care le provocase războiul trebuiau vindecate, dar nu mai puțin vindecate trebuiau și rănile sufletului. Și noul Vicar-Arhiereu pornește la lucru cu toată pasiunea apostolică, antrenând în lucrarea sa pe toți cei ce mai simțeau încă viu în inimile lor focul sacru al dragostei de aproapele. Invățământul religios și activitatea preoților în Căminele Culturale sunt cele două mari preocupări culturale care ies în evidență chiar dela luarea în primire a nouei sale sarcini. In dispozițiunile pe care le dă pentru fixarea atribuțiunilor protopopilor de plăși, P. S. Vicar Justinian insistă în chip deosebit asupra acestor două îndatoriri ale preoțimii și zice: «**Protopopul de plasă va controla și raporta Sf. Mitropolii, prin protopopul cultural de județ, orice activitate culturală și misionară desfășurată în parohii**» [12]).

Inițiativa de a veni în ajutorul studențimii ieșene, covârșită și ea de mizeriile pe care le adusese seceta și foametea care bântuise Nordul Moldovei în anii 1945—1947, — inițiativă care a produs un puternic ecou în lumea universitară și care a determinat pe Decanul Facultății de Litere și Filosofie să declare în plenul Senatului universitar: «**Iată, acum vedem și noi că Biserica se pogoară din preocupările ei metafizice în vâltoarea greutăților de toate zilele, pe care încearcă să le îmbuneze**» [13]) —, a deschis orizonturi noui Prea Sfințitului Vicar Justinian. In calitatea sa oficială de Vicar mitropolitan la Iași, P. S. Justinian era totodată și președintele al Fundațiilor Culturale din Regionala Moldovei. Studenții cari găseau ospitalitate în chip absolut gratuit la mânăstirile din Eparhie, în timpul vacanțelor, nu puteau fi oare folosiți pentru propaganda culturală, prin căminele culturale, în raza cărora cădeau acele mânăstiri? Desigur că da. Astfel, P. S. Sa hotărăște ca fiecare echipă de studenți să fie încadrată în Căminul Cultural, în raza căruia cădea și mânăstirea în care erau găzduiți peste vară. Inspectoratele județene ale Căminelor Culturale aveau să alcătuiască un plan de lucru după necesitățile locale. In felul acesta studențimea este încadrată după specialități în cadrul activității Fundațiilor Culturale: medicinistii lucrând la dispensarele din apropierea mânăstirilor, sau întreprinzând anchete sociale, cei dela Litere cercetând folklorul satelor din jur, cei dela Științe cercetând flora regiunii respective, etc.

Tot în timpul acesta P. S. Vicar Justinian întrevede și alte posibilități. Foloasele Universității Libere îi erau cunoscute încă dela R. Vâlcii, unde crease și condusese cu cele mai bune rezultate o astfel de instituție. Oare nu s'ar putea înființa câte o astfel de instituție culturală și în cadrul celor

---

11. Din adresa I. P. S. Mitropolit Irineu al Moldovei Nr. 745 din 29 Martie 1945 către Sf. Sinod. Cit. după «Apostolat Social» II, pag. 12.
12. Omagiu pag. 42.
13. Omagiu pag. 59.

două Mânăstiri Agapia și Văratic, unde pe timpul verii își căuta loc de refugiu și de recreație intelectualitatea din diferitele orașe ale Moldovei? Problema ridica mai multe greutăți, dela rezolvarea cărora, energia inteligentă a Vicarului mitropolitan, nu s'a dat laoparte. S'a alcătuit un program de popularizare a culturii la cele două Universități Libere, cărora P. S. Justinian le dă ființă. Un număr de 40 profesori universitari, conferențiari și asistenți dela Iași capătă la dispoziție mijloace de transport și întreținere gratuită câte 25 de zile, la cele două Mănăstiri, cu obligațiunea ca fiecare din ei să țină în acest timp câte o conferință, în specialitatea respectivă, la aceste Universități Libere. Niciodată adagiul latin «do ut des» nu și-a găsit o punere în practică mai nobilă și cu rezultate mai concrete. In legătură cu aceasta P.P.C.C. Const. Nonea și Șt. Gheorghiu, dela Mitropolia Moldovei, spun: «**Această acțiune de asistare și pentru profesorii universitari, este un capitol unic în analele Bisericii Moldovei. Vlădica Justinian, prin anchete sociale discrete în lumea universitară, constatase că mulți dintre oamenii de cultură și știință n'aveau posibilitatea de a se recrea, în urma unei munci grele, prestată la catedră și în laboratoare, din lipsă de mijloace materiale. Pentru a nu atinge cu nimic sensibilitatea demnității domnilor profesori universitari, Prea Sfinția Sa a găsit acest mijloc plin de demnitate ca să-i invite să țină conferințe la Universitățiie Libere, în schimbul unei ușurări de întreținere**» [14]).

Tot în cadrul activității culturale desfășurată de P. S. Vicar Justinian la Mitropolia Moldovei, menționăm aici crearea taberelor studențești dela Cetatea Neamțului, unde studenții dela Secția Istorică au făcut săpături, sub conducerea unui asistent universitar, și dela Tg. Neamț, unde studenții dela Academia de Arte Frumoase au lucrat peisagii după natură. Deasemenea trebue menționată aici intervenția personală și stăruitoare a P. S. Justinian pe lângă directorii intreprinderilor industriale de pe Valea Bistriței, pentru primirea la practică, în cadrul acestor întreprinderi, cu salariu și întreținere gratuită, a unui număr de studenți dela Politechnica din Iași, pentru practica de care aveau nevoie.

Acțiunile acestea, împletite cu cele de asistență socială și de îngrijire a orfanilor, pentru vindecarea rănilor războiului, erau acțiuni care porneau dintr'o inimă profund atașată marilor adevăruri ale Evangheliei Mântuitorului Iisus Hristos, al căror propoveduitor în lume este Biserica creștină: «**Pentru aceasta, Biserica luptă permanent să îndrepte cugetul și inima omenirii către bunătatea negrăită a Evangheliei și să cucerească împărăția inimilor tuturor, căci «împărăția lui Dumnezeu este înlăuntrul vostru» (Luca XVII, 21). Această slăvită împărăție din inimile oamenilor este semnul vădit al iubirii de Dumnezeu și de oameni, de trăire în duhul păcii și al bunei înțelegeri pe acest pământ. Și aceasta formează taina biruinței împotriva păcatului și a vrăjmășiei ce cuprinde inima omenească. Starea aceasta nu este decât rodul credinței și se vădește în afară prin săvârșirea faptei bune. Din clocotul unei inimi frământate de dorurile sfinte ale virtuților creștinești, izbucnește dragostea și pacea dintre oameni și acea înfrățire socială într'o comuniune de viețuire sfântă**» [15]). Dacă a

---

14. Omagiu pag. 62.

15. Din Pastorala de Sf. Paști, 1948, «Glasul Bisericii» an. VII Nr. 4 Aprilie 1948 pag. 3.

iubi pe oameni înseamnă a iubi pe Dumnezeu și dacă a sluji pe oameni înseamnă a sluji pe Dumnezeu, după cea mai autentică învățătură creștină (I Ioan, IV, 7; Matei XXV, 31—46), atunci versurile poetului:

«Nu va uita norodul strădania fierbinte
«Și binele pe care l-ai semănat mereu;
«Că dragostea ai dus-o ca pe un steag 'nainte
«Și c'ai slujit pe oameni, slujind lui Dumnezeu [16])

sunt cel mai frumos elogiu care s'a putut aduce vreodată unui ierarh ortodox român. Ele încheie activitatea rodnică a I. P. S. Patriarh Justinian pe scaunul de Mitropolit al Moldovei, pentru ca să alcătuiască premizele unei activități și mai însemnate, care de data aceasta nu se mai referă numai la o singură parte a țării, ci la întreaga Biserică Ortodoxă Română.

Trecerea pe scaunul de Intâi Stătător al Bisericii Ortodoxe Române a I. P. S. Patriarh Justinian, înseamnă o lărgire de orizont, înseamnă detașarea de problemele locale și preocuparea de interesele mari și generale ale Bisericii. Pe laturea culturală, atențiunea I. P. S. Sale este atrasă de necesitatea pregătirii unui cler la înălțimea vremurilor istorice pe care le trăim: «**Biserica are nevoie de un cler la înălțimea vremurilor, dar mai ales la înălțimea cerințelor evanghelice**» [17]) spunea I. P. S. Patriarh, în cuvântarea pe care a ținut-o preoților Capitalei, ca răspuns la urările primite de Anul Nou 1949. Iar clerul acesta nu poate fi format decât de Biserică prin școalele ei. O primă realizare din punctul acesta de vedere este trecerea școalelor teologice în seama Bisericii. Deaceea, la deschiderea cursurilor Facultății de Teologie din București, în anul 1949, I. P. S. Patriarh spune: «**Plină de bucurie este astăzi inima mea, fără de margini este fericirea ce se revarsă peste sufletul meu, iar buzele mele nu o pot mărturisi, decât prin graiul nepieritor al Psalmistului: «Mă bucur că Domnul a auzit glasul meu și rugăciunea mea, că a plecat spre mine urechea Sa» (114, 1—2). Pentrucă, în adevăr, astăzi Dumnezeu împlinește una din vechile și arzătoarele dorințe ale Sf. noastre Biserici, redându-i dreptul de a-și pregăti ea singură pe slujitorii altarelor, potrivit învățăturii, rânduielilor și nevoilor sale**» [18]). Invățământul teologic superior iese astfel de sub autonomia universitară, pentru ca să se reașeze lângă sânul cald de mamă și plin de solicitudine al Sf. Biserici. El nu se va mai găsi în situația de a da societății pletoră de absolvenți, fără posibilitate de întrebuințare în cadrele Bisericii, ci va da de acum înainte numai atâția, de câți are nevoie strictă Biserica și cari vor putea fi de îndată folosiți, ca unii ce sunt pregătiți, din toate punctele de vedere, pentru misiunea preoțească în societatea noastră actuală. Biserica a obținut numărul de școale teologice de toate categoriile, de care a avut nevoie: «**Datorită libertății religioase asigurată de regimul nostru, avem astăzi, sub nemijlocita conducere a Bisericii, școli teologice — atâtea câte erau de trebuință pentru ne-**

---

16. Din poezia «*Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian*», publicată în «Glasul Bisericii», an. VII, Nr. 9, Sept. 1948, pag. 83.
17. Glasul Bisericii an. VIII Nr. 1—2 Ian.-Febr. 1949 pag. 14.
18. Glasul Bisericii an. VIII Nr. 3 Martie 1949 pag. 27.

voile noastre — din care, suntem pe deplin încredințați, că vor ieși slujitori ai altarelor, conștienți de misiunea lor evanghelică, dar și cetățeni devotați Statului și poporului pe care-l păstoresc. Avem acum trei seminarii monahale, douăsprezece școli de cântăreți și trei Institute teologice universitare în care se face pregătirea slujitorilor Sfintei noastre Biserici, potrivit dogmelor și canoanelor noastre» [19]).

Problema învățământului teologic astfel rezolvată, Biserica nu putea aștepta primenirea cadrelor sale, într'un timp atât de îndepărtat cu absolvenții școalelor de învățământ teologic superior, bine pregătiți și pregătiți tocmai în vederea necesităților actuale ale Bisericii. Era nevoie ca clerul actual să ia cunoștință mai îndeaproape de marile chemări ale vremii și să-și însușească noui metode de misionarism, rezultate din starea actuală a raporturilor dintre Stat și Biserică. «**Vă atrag atenția din nou, Prea Cucernici Părinți** — spunea I. P. S. Patriarh, încă pe când se găsea la Iași — **că noi, clerul, trebue să ne arătăm munca noastră ca o cerință valabilă, ca astfel stăpânirea de Stat să nu ne impute lipsa de activitate socială și să dovedim că cei cari muncesc pentru binele obștei au dreptul să trăiască în condițiuni bune**» [20]). Din această nevoie au rezultat cursurile de îndrumare misionară și socială a preoțimii din întreaga țară, cursuri pe frecventarea cărora se pune atâta bază. De aici și sancțiunile severe împotriva celor ce programați fiind să le urmeze, refuză să se prezinte, sau invoacă motive cu totul lipsite de temei. «**Trebue să spunem aici răspicat** — a declarat I. P. S. Patriarh, cu ocazia deschiderii cursurilor de îndrumare misionară și socială a preoților dela București (prima serie) — **pentru ca toți cei ce au urechi de auzit să audă: Doctrinei noastre, doctrinei creștine, oricât i-ar rămâne de străin materialismul, baza ideologică a Partidului Muncitoresc Român, care e forța politică conducătoare în Republica Populară Română, noi nu putem să nu recunoaștem tot ce este bun, tot ce este izvorît din spiritul de dreptate socială în activitatea regimului nostru și să nu-l sprijinim din toate puterile, fiindcă «Cine face binele, acela este dela Dumnezeu, iar cel ce face răul, acela nu este dela Dumnezeu» (III Ioan, 1, 11). Ideile acestea trebue să fie lumina călăuzitoare a Prea Cucernicilor preoți, în noua activitate, pe care o vor depune după terminarea acestor cursuri misionare**» [21]).

Dar rostul cursurilor de îndrumare nu este numai acela de «**a face să fie reconsiderată în inima fiecăruia toată cultura pe care și-a făcut-o și ca fiecare din noi să fie pus în situația de a putea să-și potrivească pasul cu pasul vremii**» [22]), ci și acela de a reîmprospăta cunoștințele teologice și de a împărtăși clerului metodele de catehizare și de propoveduire a cuvântului evanghelic, cele mai noui și cele mai potrivite timpurilor de

---

19. *I. P. S. Patriarh Justinian:* «Cuvântul Bisericii Ortodoxe Române în chestiunea libertății religioase», în «Cultele religioase în R. P. R.», Ed. Minist. Cult. 1949, pag. 117.

20. Din cuvântarea adresată preoțimei ieșene cu prilejul Anului Nou 1946. Vezi Omagiu, pag. 53.

21. Glasul Bisericii an. VIII Nr. 3 Martie 1949 pag. 27—28.

22. Din cuvântarea rostită de Dl. Ministru al Cultelor Stanciu Stoian, cu prilejul inaugurării cursurilor de îndrumare misionară a preoților dela București (seria I). Vezi «Glasul Bisericii» an. VIII Nr. 3 Martie 1949 pag. 34.

față, deoarece, prin hotărîrile Sf. Sinod, predica și cateheza au devenit o obligație indispensabilă a fiecărui slujitor al altarului. Când ne gândim că nenumărate biserici din țară, și unele chiar din București, nu au cunoscut vreme îndelungată valoarea predicii și a catehezei și când știm că întreaga activitate a unei bune părți din clerul nostru se reducea la «Molitfelnic», această reîntoarcere la instrumentele de veacuri ale slujitorului altarului, predica și cateheza, în chip sigur va însemna nu numai o înviorare a simțământului religios, ci și o adevărată cucerire pentru înscăunarea împărăției lui Dumnezeu printre oameni.

O nouă propulsie s'a dat vieții religioase-culturale prin desființarea reuniunilor, societăților și asociațiunilor cu caracter bisericesc, centrifuge, și înlocuirea lor cu comitetele parohiale, prevăzute de art. 68—70 din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române (Deciziunea 98/24 Octombrie 1949). In sarcina acestor comitete parohiale cade inițierea, organizarea și conducerea întregei activități religioase, extra-bisericești, morale și samaritene din parohii. Ele sunt organele ajutătoare ale activității catehetice a preotului, care au drept obiectiv principal «**a implânta în sufletul și mintea credinciosului credința nestrămutată în învățătura Domnului nostru Iisus Hristos, ferindu-l astfel de rătăciri și superstiții**» [23]). Comitetul parohial lucrează sub președinția parohului sau a delegatului său, care va coordona activitatea acestui comitet pentru obținerea celor mai bune rezultate.

Indatoririle de studiu ale preotului nu se termină, însă, cu urmarea cursurilor de îndrumare misionară și socială. Preotul trebue să fie la curent, în toată clipa, cu metodele cele mai noui de activitate pastorală și în același timp să dea socoteală și de activitatea sa. Din grija I. P. S. Patriarh, a luat astfel ființă o nouă școală, menită să întregească clipă de clipă nevoile pastorale ale clerului și să lămurească toate nedumeririle ivite în calea pastorației sale. Este vorba de Conferințele protopopești care au luat ființă la 1 Ianuarie 1950 (Decizia Nr. 107/1950). Ele au loc câte odată pe lună în toate protopopiatele. In vederea lor, toți membrii clerului sunt datori să studieze articolele din revistele «Biserica Ortodoxă Română», și din celelalte două publicații apărute dela venirea I. P. S. Patriarh Justinian în fruntea Bisericii noastre, prin grija și îndemnul său: «Studii Teologice» și «Ortodoxia». Deasemenea au îndatorirea să studieze orice altă publicație ar mai primi între timp dela centrul Patriarhiei. Cu ocazia lor, în afară de săvârșirea slujbelor religioase (Utrenia și Sf. Liturghie), de predică și de discuțiuni critice în legătură cu modul cum s'au săvârșit sfintele slujbe, sau cum s'a ținut predica, fiecare preot este îndatorat să prezinte câte un raport scris de activitatea avută între conferințe. Se discută, spre deplină lămurire, cazurile pastorale mai dificile, se dau îndrumări în toate ramurile de activitate pastorală de către protopopi, se lămuresc problemele de actualitate ce interesează Biserica și clerul, se aprofundează doctrina, se caută cele mai eficace mijloace de combatere a rătăcirilor de credință și se desbat problemele

---

23. Din cuvântarea I. P. S. Patriarh, rostită la conferința Protoereilor de Raioane din Arhiepiscopia Bucureștilor, în ziua de 9 Ianuarie 1951. Vezi «Glasul Bisericii» an. X Nr. 1—3 Ian.-Mart. 1951, pag. 43.

speciale fixate de fiecare Eparhie. Preoții sunt îndatorați ca la aceste conferințe să prezinte protopopului, spre viză, caetele cu rezumatele articolelor citite și cu schițele de plan ale predicilor și catehezelor ținute.

Este destul să ne gândim la atribuțiile fixate protopopilor prin decizia cu privire la conferințele protopopești, ca să ne dăm seama de rolul pe care protopopul îl joacă în activitatea religioasă pe care o desfășoară astăzi Biserica, sub în-deaproape-vegherea I. P. S. Patriarh. Dar rolul lor nu se mărginește numai la aceasta. Sarcinile lor au fost trasate de I. P. S. Patriarh, cu ocazia conferinței Protoereilor de Raioane din Arhiepiscopia Bucureștilor, din ziua de 9 Ianuarie 1951: «**Prin noua organizare a Bisericii noastre** — le-a spus atunci I. P. S. Patriarh — **Protoeria și protopopul au căpătat un rol atât de important, legat de rosturile cele mai de seamă ale lucrării bisericești. Deaceea și răspunderea care vă revine este mai mare. Nu sunteți numai părinții duhovnicești ai credincioșilor și preoților de sub jurisdicția Prea Cucerniciilor Voastre, ci sunteți înșiși veriga de legătură între Administrația Eparhială și organele constituite ale Statului, adică conducerile Raionale. Sunteți îndrumătorii activității cetățenești a preoțimii, care trebue să fie necontenit exemplu în slujirea și exercitarea datoriilor față de Stat. Nu trebue să vă fie indiferentă munca depusă în orice sector de către slujitorii Altarului și deaceea veți urmări ca purtarea acestora să fie model față de credincioși, ca și față de autoritățile Statului**» [24]).

In timpul celor trei ani de arhipăstorie ai I. P. S. Patriarh Justinian, Biserica Ortodoxă Română, credincioasă principiului său genuin că progresul se ajunge prin îmbunătățirea condițiunilor atât materiale cât și spirituale ale omului, prin spiritualizarea și prin înălțarea lui sufletească, a continuat să-și desăvârșească plină de credință, opera sa de cultivare a sufletului omenesc. Slujitorii Altarului au găsit în I. P. S. Patriarh Justinian pe cel mai înflăcărat și pe cel mai iscusit îndrumător. Fața morală a societății noastre se schimbă văzând cu ochii. Bisericile sunt pline de credincioși. Preoții au început să-și facă cu adevărat datoria. Amvoanele bisericilor, până mai ieri pline de praf și de păianjeni, au început să se transforme în adevărate catedre, de pe care se propoveduiesc fără încetare adevărurile creștine, pacea și buna învoire între oameni, prin înfăptuirea Evangheliei iubirii Mântuitorului Iisus Hristos.

Câtă dreptate a avut marele Hrisostom când grăia: «**Este deajuns chiar și numai un singur om înflăcărat de zel, pentru ca să îndrepteze un întreg popor**» [25])! Este mărturisirea cu care, în semn de omagiu respectuos, îmi închei și eu acum rândurile mele.

Pr. Dr. OLIMP N. CĂCIULĂ
Directorul Bibliotecii Institutului Teologic din București

24. Idem, ibidem pag. 41.

25. „Ἀρκεῖ εἷς ἄνθρωπος ζήλῳ πεπυρωμένος ὁλόκληρον διορθώσασθαι δῆμον", în Εἰς Ἀντιοχεῖς Omilia I, 12 Migne P. G. vol. XLIX col. 34.

LUCRAREA PASTORALĂ ȘI MISIONARĂ

1. *PERSONALITATE.*

Zestre ereditară: vigoare psihică și fizică excepțională, conservate și cultivate cu grijă. Cea dintâi prin cultură multilaterală și permanentă concentrare de gândire; cealaltă prin disciplină severă și atentă supraveghere de sine. Temperament energetic necheltuit în acțiuni minore și periferice. Tot ceea ce face este serios chibzuit și metodic realizat. Dovadă de înaltă maturitate a spiritului și de amplă viziune a lucrurilor.

Este atras mai mult de concret și tangibil decât de abstract și himeric. Posedă o rară intuiție a realităților și un accentuat simț plastic.

Este, într'adevăr, un creator și un constructiv; cu o sensibilitate de arhitect și de sculptor; pasionat de lupta neobosită cu rezistențele și duritățile materiei amorfe pentru a le dezarma și transfigura în simetrii și armonii ideale, pentru a umple de monumentalitate orice vid. Dotat cu un ascuțit «spirit geometric», fără să-i lipsească cel «de finețe».

Voluntar, dar nu intratabil; un erou care zâmbește calm după terminarea luptei. Caracter atletic. Natura l-a înarmat cu forța, Harul cu frânele lui automate. De aceea este și drept și îngăduitor cu toți. Servește masiv adevărul și îl impune fără teroare. Atacă frontal eroarea, dar crùță victimele ei. Are un optimism organic, optimismul vitalității; în permanentă erupție creatoare. Gestul intransigent are la spate o profundă omenie. Inaccesibil și distant în aparență este cald și afectuos ca un frate. Are cultul prieteniei discrete, dar sincere și este împodobit cu sfiala unei mari bune cuviințe. Fusese poftit stăruitor să îmbrace shima monahală. A reflectat mult și a răspuns: «primesc chemarea cu teamă și supunere».

«Chiril, tânărul preot din romanul lui Potapenko: «In slujba adevărată» și starețul Porfirie dela Frăsinei i-au fost pildă de viețuire și slujire preoțească. Și s'a lepădat, într'o zi, de nesocotitele aduceri aminte și pofte lumești, curățindu-se cu roua Harului Dumnezeesc de mulțimea și întinăciunea învechitelor păcate omenești». Șovăiala i-a fost, atunci, biruită de nemărginirea dragostei către Sfânta Biserică și ei i-a închinat, fără scăzământ, toată ființa lui, făgăduind să se înstreineze în oazele singurătății și înălțimilor gândului smerit. Pentrucă, spune, primind Harul preoției și mai apoi al arhieriei, «se cuvine să fie fraților și fiilor săi după Duh râvnită pildă de înțelepciune, evlavie și sfințenie, de vreme ce aceasta înseamnă, cu adevărat, apostolie».

Pentru aceste daruri și însușiri, atât de împodobitoare, a fost ales și socotit vrednic, întru totul, a fi și preot de mir, și călugăr și Arhiereu și Mitropolit și Patriarh al Bisericii binecinstitoare.

«Singurul în stare să facă față» se rostise pomenitul întru Domnul Mitropolit Irineu despre ucenicul său Justinian.

Și, fără îndoială, Arhiereul Justinian s'a dovedit, cu prisosință, a fi fost «singurul vrednic» de înalta și greaua chemare de a cinsti scaunul lui Veniamin.

Iar de atunci până azi, fără pregetare, «unde este îndoială seamănă credința; unde este întristare, seamănă bucuria; unde este disperare, seamănă nădejdea; unde este ceartă, seamănă pacea; unde este ură, seamănă iubirea; unde este întunerec, seamănă lumina, cu mila, puterea, înțelepciunea și Harul lui Iisus Hristos», ca «mângâiat fiind să mângâie, înțeles fiind, să înțeleagă și iubit fiind, să iubească», în tot locul purtând cu seninătate neîmputinată «ramura de măslin a păcii», dar și spada puterii, care poruncește fără să sperie.

Și în acest chip fiind și făcând s'a vădit tuturor vâslaș destoinic al corăbiei mântuirii, cu multă iscusință, știind să ocolească stâncile și să calce valurile înviforate ale mării vieții acesteia.

2. *IDEALISM ȘI REALISM PASTORAL.*

Este limpede pentru oricine a urmărit de aproape și cunoaște viața și lucrarea I. P. S. Justinian, că I. P. S. Sa întrupează în chip ideal și «duhul Mariei și pe al Martei». De aceea putem vorbi, cu toată îndreptățirea, despre idealismul și realismul său pastoral.

Intr'adevăr, precum însuși mărturisește «pentru toate misiunile dumnezeești este o clipă hotărîtoare, când cugetul lipicios și scoborîtor al lumii acesteia se frământă și se luptă cu cugetul înalt, curat și dumnezeesc; când slăbiciunea firii omenești se spăimânta par'că, în fața greutăților apostolatului».

Dar în viața I. P. S. Sale «cugetul înalt» a fost biruitor. Sufletul și trupul s'au armonizat într'un echilibru desăvârșit. Idealul s'a concretizat în realități tangibile și realitatea s'a idealizat prin proecțiunile luminii idealului asupra ei. De aceea, nimeni nu se va mai putea socoti ușor îndreptățit să spună: «**asta nu se poate**»! Idealul de azi este realitatea de mâine și realitatea de azi este idealul de ieri. Căci idealul este o realitate virtuală. I. P. S. Justinian a realizat preoția ideală a lui Chiril și călugăria pilduitoare a starețului Porfirie, idealuri abia întrezărite, intuitiv în tinerețe. Dar idealul «construcției și reconstrucției nu se poate realiza prin reverii și retorism, ci prin angajarea unor masive elemente și valori materiale». Trebue, deci, să ții totdeauna seamă de realități și de dificultăți. Nu este, însă, mai puțin adevărat, că fără entusiasmul și pasiunea unui ideal care să-ți domine întreaga ta ființă, cu toate posibilitățile tale materiale, nu vei putea valorifica mai nimic, dacă nu chiar nimic.

Este, desigur, greu să susții, că poți fi numai idealist sau numai realist. Sunt idealiști cari nu sunt realiști și realiști care nu sunt idealiști. Dar, în deobște, adevăratul idealism este și trebue să fie și realist. Celălalt este steril și irelevant. In câmpul lucrării pastorale, I. P. S. Justi-

nian s'a dovedit un **adevărat idealist,** adică un idealist realist, un idealist creator și constructiv, și de format impunător. Om de șantier. Toată viața a fost văzut pe schele: să restaureze biserici, mânăstiri, să zidească spitale, case parohiale, cămine culturale, școli, pentru a putea zidi prin toate acestea, Impărăția lui Dumnezeu în om. Poți fi tu cel mai strălucit predicator, teologul cel mai valoros și celebru, dacă, însă, lumea din jurul tău geme de lipsuri și suferințe, iar tu numai îi predici, «**răbdare și așteptare, frate**», nu numai că îi jignești inima și-i sporești durerea și desnădejdea, dar îi dai toate temeiurile să te socotească un impostor de rând. Predica ta, oricât de hrisostomică, este numai o mască de prestigiu pentru lașitate și indiferență, amândouă antiumane. Ea nu va avea niciun ecou asupra lumii necăjite. Mai este și altă predică a faptei, a acțiunii imediate, prompte: îi este foame, dă-i pâine; e desbrăcat, dă-i haină; îi e frig. adăpostește-l și dă-i lemne; e bolnav, îngrijește-l; i-a ars casa, ajută-l să și-o facă iarăși; i-a murit vita, dă-i bani să-și cumpere alta; i-a murit copilul sau soția, fii lângă el, nu numai cu lacrimile, ci și cu ajutorul trebuitor în asemenea caz. I. P. S. Justinian este un minunat cuvântător bisericesc, prețuit mult de Ierarhul care l-a hirotonit în preot, încă de pe băncile seminarului, dar I. P. S. Sa a mai avut și are mereu și alt amvon: **al faptei.**

Nemaipomenitele suferințe ale Moldovei noastre scumpe, după pustiirile războiului și în vremea cumplitei secete și foamete, au fost alinate și «îmbunate» de I. P. S. Sa și de preoții pe care i-a mobilizat I. P. S. Sa. Mitropolia dela Iași, «se transformase într'un adevărat șantier de reconstrucție fizică și morală a tuturor celor aflați în suferință.»

A înființat cantine, cămine, orfelinate, a repus în funcțiune spitale închise și toate acestea din daniile parohiilor. Treizeci și cinci de mii de orfani au văzut în I. P. S. Patriarh Justinian pe «părintele» lor. Pe drept cuvânt, frații moldoveni l-au numit «părintele orfanilor». **Fapta i-a fost predica.** «Gândul său s'a exprimat prin acțiune», cum însuși spune: «Biserica s'a pogorît din preocupările ei metafizice în vâltoarea greutăților de toate zilele pe care a încercat să le ușureze».

Bieții oameni nu mai aveau unde să-și plece capul. Războiul le nimicise gospodăriile. I. P. S. Justinian a pus mâna vârtos pe bardă și târnăcop și a muncit în rând cu oamenii.

«Cum să stăm cu mâinile în sân, când Mitropolitul aleargă toată vremea și muncește pentru noi», spuneau sărmanii oameni. A restaurat biserici, mânăstiri, gospodării și a salvat mare mulțime de vieți omenești. De trei ani, de când cinstește scaunul patriarhal, acelaș lucru: creiază, organizează, supraveghiază personal totul, construcții, publicații, instituții, diferite alte activități. Pretutindeni cu inițiativa, cu îndrumarea, cu însuflețirea, cu ajutorul, oriunde se desfășoară o muncă în folosul Bisericii și poporului. Iată întrupat, în chip eminent, idealismul și realismul pastoral în robusta personalitate apostolică a I. P. S. Justinian. Iar când i s'a spus că se trudește prea mult, I. P. S. Sa a răspuns senin: «se pot asemăna necazurile noastre cu ale Sfântului Apostol Pavel?».

3. *METODĂ.*

Cea dintâi metodă, dacă s'ar putea numi astfel, a fost păstrarea contactului neîntrerupt cu oamenii și realitățile vieții lor. Atât ca preot cât și ca Arhiereu, Mitropolit și Patriarh, I. P. S. Sa nu s'a izolat de curentul viu al realităților. Nu s'a închis hermetic într'o bibliotecă pentru studii de teologie speculativă sau de sociologie abstractă, ci a stat, într'o prezență concentrată, în centrul vieții reale cu preocupările, sbuciumul, luptele și orientările ei diverse. A trăit între oameni și s'a nevoit pentru «mai binele» lor, dându-și seama de «covârșitoarea răspundere de a fi lucrător în biserică în vremuri când se zidea o lume nouă pe ruinele uneia învechite și dărâmate și de forța armelor și de forța unei noui ideologii politice și sociale».

Caracterul său nu-l putea nicicum tenta nici la «misoneism», nici la «paseism».

Nu putea rămâne indiferent și neutral în fața torentului de prime-niri sociale. De aceea a și putut descoperi linia justă și perspectiva clară în care se puteau descifra și interpreta mai sigur realitățile și orientările vremii.

De aci și putința de a fi în contact permanent și intim cu cei ce purtau răspunderile cele mari în lăuntrul colectivității noastre. Nefiind un egocentrist și neurmărind satisfacerea ambițiilor și intereselor personale, I. P. S. Sa, dintru început, s'a dedicat integral servirii intereselor majore ale poporului, din care s'a ridicat și pe care s'a străduit să-l ridice prin munca sa. S'a socotit, deci, mobilizat, prin vocație, pe frontul de luptă împotriva «indiferentismului social», fără să se piardă în haosul teoriilor abstracte sau în nebuloza romantismului social.

«Caracter eminamente practic», cum s'a autodefinit, I. P. S. Sa a înțeles că «trebue să coordoneze fenomenele politice cu permanențele Bisericii, pentru ca mântuirea masselor populare să fie asigurată **aici** și **dincolo** de vremelnicie».

«Biserica nu trebuia să rămână în urmă, ci să înțeleagă freamătul de dreptate al omenirii». «Preoții sunt chemați să-și sporească munca pentru promovarea **omeniei** și **binelui social».**

Absența lor de pe vastul câmp al realităților și reformelor sociale ar însemna o autoeliminare și un act de trădare a intereselor vitale ale poporului. Dar pentru ca prezența lor să fie activă și eficientă era nevoie de disciplină și corectitudine morală.

«Autoritatea chiriarhală a izbutit să introducă acest simț de disciplină și de răspundere morală, în mod consimțit, nu din silnicie sau teamă de pedeapsă».

«Avertismentul» dat cu grijă de părinte, a fost, aproape, singura formulă de sancționare a celor alături cu drumul.

«Funcțiunile oficiale, demnitățile nu trebue să întunece obârșia și îndatoririle noastre». De aci acele raporturi frățești, neumbrite și nealterate de insuportabilul ifos autoritarist, între chiriarh și preoții săi.

«A lucrat și lucrează în duh de pace și dragoste creștină, de sinceritate și bună înțelegere, de încredere și prețuire reciprocă, de solidaritate

frățească». Dar ochiul și urechea sa au fost pretutindeni, nu pentru a iscodi, ci pentru a cunoaște oamenii și felul în care ei își înțeleg rostul chemării lor. Pentrucă totdeauna marile răspunderi au reclamat și reclamă mari vigilențe. Preotul se cuvine să se realizeze, mai ales, ca un **om de omenie.** «Această omenie trebue să fie un reflex al sentimentelor lui curate de **trăire religioasă.** De aceea, ca un corolar, e dator să urmărească așezarea unei păci trainice între oameni și popoare.

Dar, pentru făurirea păcii este nevoie de o **disciplină de fier,** de o ascultare necondiționată a principiilor morale ale Sf. Evanghelii și de o hotărîre fermă spre a îndeplini comandamentele sociale ce se impun, de prefacerile vremii, pentru alcătuirea unei lumi mai bune. Cei ce se sustrag dela obligațiile firești ale pastorației impuse de biserică vor fi supuși unor aspre sancțiuni!

Clerul alcătuiește un corp luminat care permanent este chemat să lumineze calea poporului drept credincios. El trebue să se încadreze în misiunile indicate de Stat, care sunt compatibile cu rolul bisericii și pe teren economic, cultural și sanitar».

Metoda convingerii și a contaminării de elan pastoral folosită curent de I. P. S. Justinian s'a dovedit uimitor de fecundă. I. P. S. Sa este un mare dinamizator al energiilor pastorale. «Obiectul misiunii preoțești este să descopere ceea ce este **bun** în om și să pună toate acele însușiri și virtuți la temelia Patriei și societății. Formarea omului nou condiționează îmbunătățirea tuturor celorlalte realități ale vieții omenești, căci în fiecare om sălășluiește o lume, o patrie, o umanitate. Dar schimbarea omului nu se săvârșește pe cale abstractă». Deci, «oricine fuge de această muncă gigantică de formare a omului nou nu poate fi un apostol al lui Iisus Hristos».

Un program și o metodă: Valorificarea latențelor morale ale omului, a ceea ce este pozitiv în potențialul uman. Se înțelege, pentru a lua contact viu cu realitatea om, se impunea o serie întreagă de activități de ordin pastoral, economic și social, ca «îndatorarea preoților de a catehiza poporui, de a-l face să participe activ la sfintele slujbe. De a-i mobiliza spiritul lui de jertfire pentru aproapele și de a se încadra în toate sectoarele unde este posibilă colaborarea cu autoritățile și instituțiile de Stat, în deosebi în cadrul asistenței sociale, campaniilor agricole, sanitare, de alfabetizare, pentru pace, etc.».

I. P. S. Justinian avea și competența și autoritatea experienței proprii, pe lângă puterea și îndreptățirea sa canonică, de a comanda, îndruma și controla toate aceste prezențe și lucrări în câmpul pastorației. Dar orice muncitor are nevoie de unelte. I. P. S. Patriarh i le-a pus la îndemână și muncitorului preot, pentru ca el să fie cu adevărat și un valoros preot muncitor: prin editarea a 4 reviste bisericești de cuprins teologic și practic, a Noului Testament, a cărților de slujbă, a cărții de învățătură, a Indrumătorului pastoral, a cărții de muzică bisericească pentru popor, și mai ales a mult folositoarei lucrări pastorale, «Apostolat Social».

Cu «tact pastoral, cu blândețe, cu predică studiată, cu slujbe religioase, cu toată evlavia săvârșită, cu omniprezența lui socială», preotul se va putea realiza sigur și afirma viguros la un nivel pastoral, misionar și social cu mult mai impunător ca până ieri.

In ce privește implicarea preoților în acțiunea politică a regimului, I. P. S. Sa mărturisește despre sine că «în calitate de Arhiereu, I. P. S. Sa nu face politică, dar nu poate ocoli și dosi adevărul, că partidul muncitoresc contribue covârșitor la promovarea binelui obștesc». Având și noi preoții acelaș obiectiv: «**binele obștesc**» ne putem găsi de acord și putem colabora foarte strâns cu valorosul și eroicul partid al fraților noștri muncitori în foarte multe domenii de activitate. Pentrucă, precum s'a zis: «un frate sprijinit de fratele său este mai tare decât un zid de cetate». Nici soțiile preoților «maicile preotese» nu trebue să stea deoparte, ca unele ce se bucură de autoritate și pot fi un exemplu, demn de a fi urmat, întru ajutorarea femeilor dela sate, alături de alte organizații care urmăresc acelaș scop.

Dar pentru ca preoțimea să-și însușească nouile metode pastorale și misionare, I. P. S. Patriarh Justinian a conceput organizarea Cursurilor de îndrumare misionară și socială și Conferințele lunare pe centre protopopești care s'au dovedit de un real și neprețuit folos pentru reactivarea și înviorarea entuziasmului pastoral și misionar. Dar acesta este un capitol asupra căruia trebue să se insiste mai mult și în chip special.

Totuși vom menționa și aici că această nouă «școală» pe care am putea-o numi «a cadrelor pastorale» este o instituție inițiată și creiată de I. P. S. Justinian de acord cu Sfântul Sinod și că ea trebue să rămână o **instituție permanentă** a Bisericii noastre, — ca «**un laborator duhovnicesc:** de scrutare a conștiinței fiecărui preot, de înviorare și fortificare a vocației sacerdotale, de reîncălzire și stimulare a zelului misionar și de verificare și completare a mijloacelor de activitate pastorală, în cea mai prielnică atmosferă primenirii binefăcătoare a sufletelor, îmbunătățirii duhovnicești, pentru ca astfel seva învățăturii autentice a Mântuitorului să circule mai viu și mai rodnic în toate mădularele Bisericii, evitându-se, pe cât posibil **intelectualismul,** afară doar de măsura în care preoții vor avea nevoie în activitatea lor pastorală. Predica și cateheza care se experimentează în cadrul seminariilor respective, la aceste cursuri trebue să urmărească mai ales scopul de a învăța pe credincioși **rugăciunea,** ca ei să cunoască slujbele Bisericii și să le practice cu conștiență și fervoare». In acest «laborator spiritual», preoțimea se va desăvârși în oficierea corectă și pioasă a serviciilor religioase, în alcătuirea predicilor pe înțelesul și pe măsura nevoilor sufletești ale credincioșilor, în întocmirea catehezelor pentru lămurirea învățăturilor de credință, în citirea cazaniilor strămoșești pline de nepovestite frumuseți de tâlc și de graiu, și ale vieților de sfinți cu atâta cutremurare de suflet ascultate de credincioși și în deprinderea cântării bisericești obștești. Cu acest prilej, preoții își vor împrospăta și cunoștințele lor teologice, vor face schimb de experiențe pastorale, și se vor înfrăți și solidariza mai viu în duhul Sf. Evanghelii și apostolatului creștin. Cei trei ani de funcționare a acestor cursuri de îndrumare și rezultatele îmbucurătoare pe care ele au și început să le dea, le justifică suficient dreptul la ființare, prețuire și încurajare. Ele vor contribui mult la realizarea a ceea ce vom numi **idealitatea** și **exemplaritatea** vieții și lucrării pastorale. Perspectivele atât de larg deschise lucrării noastre pastorale și misionare, în sânul poporului dreptcredincios, sunt emoționant de făgăduitoare și de luminoase .

Lucrarea Bisericii noastre, evident, datorită și deosebitei solicitudini și sprijin al regimului nostru democratic, cu care I. P. S. Justinian conlucră într'un spirit de perfectă loialitate și lealitate, poate construi un model apreciabil pentru toate Bisericile omodoxe. Marea Biserică Ortodoxă soră din U. R. S. S., a avut, permanent, cuvinte de multă laudă pentru străduințile și râvna pastorală a Arhipăstorului nostru și a clerului pe care I. P. S. Sa îl cârmuește cu atâta înțelepciune și cu atâta dragoste părintească.

Și toate aceste biruințe și bucurii, datorită minții luminate, inimii calde și acelui «**geniu al persistenței**» cu care Dumnezeu a înzestrat pe I. P. S. Patriarh Justinian, și acelei clarviziuni care-i definește personalitatea. Cu un cler pastoral pregătit, zelos și solidar care, rămânând sincer legat cu sufletul lui de credință, de idealul și juruințele lui față de Biserica dreptslăvitoare, care l-a născut creștin și preot, dar care nu înțelege să rămână **monolitic izolat** de nevoile și năzuințele poporului din care a ieșit și pentru servirea căruia a fost pus, Biserica și poporul nostru își poate agonisi, fără îndoială, mari titluri de cinste și slavă în veacul în care trăim și în lumea cea nouă, care s'a născut și crește uriaș. Reorganizarea activității pastorale și misionare a clerului, cu care se cinstesc cei trei ani de patriarhat ai I. P. S. Justinian, este un capitol esențial în istoria Bisericii românești. Ierarhul care l-a hirotonit în preot, cel ce l-a călugărit și hirotonit în Arhiereu și împreună cu dânșii cei ce l-au așezat în scaunul de Mitropolit al Moldovei și apoi în cel de Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române se pot ferici, unii în lumea drepților, alții în a noastră, a pământenilor «că mâinile lor n'au pus de grab și în zadar asupra capului preotului Ioan și Arhiereului Justinian».

Iar noi mărturisim smerit și cinstit că I.P.S. Sa «din somn ne-a deșteptat, de lucrurile întunericului ne-a înstreinat, în veșmântul luminii ne-a îmbrăcat».

Era deci deplin întemeiată aprecierea elogioasă pe care o făcea Chiriarhul locului, cu două decenii în urmă, tânărului și harnicului director de seminar și vrednicului preot, când scria: «urmele pe care le-a lăsat la pepiniera noastră duhovnicească nu i se vor putea șterge de nimeni. Ele vor rămâne vii și pilduitoare în istoria acestui așezământ dumnezeesc și în sufletul meu de Ierarh». Precum și aceea a colaboratorilor săi dela Mitropolia Moldovei: «realizările I. P. S. Justinian din eparhia noastră vor constitui pagini glorioase pentru trecut, pildă de aleasă vrednicie pentru prezent și o nesdruncinată chezășie pentru viitor».

Preotul **Grigorie Cristescu**

LEGISLAȚIA BISERICEASCĂ

I. PRINCIPII CONSTITUTIVE ALE LEGISLAȚIEI BISERICEȘTI.

In doctrina dogmatică și canonică, Biserica apare ca o comunitate a credincioșilor, care «sunt legați între ei, prin credință, legea dumnezeiască, ierarhie și Sfintele Taine» [1]).

In acest înțeles de comunitate, ca organism social, Biserica este asemănată — în privința elementelor componente — cu oricare altă societate omenească.

Patru sunt elementele caracteristice societăților în general: a) un număr de **membri,** b) un **scop** către care tinde, c) anumite **mijloace,** cu ajutorul cărora să se asigure ajungerea scopului și d) o **autoritate,** care să conducă pe membri spre scopul ales, prin mijloacele propuse.

Prin urmare, numai numărul membrilor și mijloacelor comune n'ar fi suficiente pentru atingerea scopului comun, dacă n'ar exista un principiu regulator, o autoritate, care să armonizeze voințele tuturor și să conducă toate acțiunile membrilor, spre binele comun. Autoritatea are — așa dar — misiunea de a aminti membrilor societății, scopul pe care-l urmăresc, de a-i ajuta în ajungerea acestui scop și de a-i constrânge chiar — la nevoie. Cu alte cuvinte, autoritatea conduce societatea, formând principiul unității și al ordinei.

Biserica, în aspectul ei de societate, cuprinde și ea aceste elemente, cu toate că asemănarea este numai de suprafață, neavând legătură cu ființa și viața ei intimă. Astfel, Biserica are: a) un număr de **membri,** asigurat chiar dela început, de către Intemeietorul ei, prin alegerea celor 12 apostoli, cărora le încredințează misiunea de a predica Evanghelia la toată zidirea, număr care crește îndată, în mod simțitor și care forma o unitate socială, un corp moral, deci o societate [2]); b. un **scop** comun, către care tind toți membrii ei și anume desăvârșirea lor din punct de vedere moral și dobândirea mântuirii, pentru care s'a întrupat, a propovăduit, a murit și a înviat Domnul Iisus Hristos [3]); c), anumite **mijloace,** prin care se asigură membrilor ei atingerea scopului urmărit și anume: învățătura, rugăciunea, Sf. Taine etc.; și în sfârșit, d) o **autoritate,** care să

---

1. *Catehismul ortodox,* art. 9.
2. *I Corinteni* XII, 12-13.
3. *Matei* XVIII, 11.

îndrumeze pe membrii ei ca să folosească cum se cuvine mijloacele de care dispune societatea, garantându-le ajungerea scopului comun.

Prin urmare, Biserica întruneşte toate elementele constitutive ale unei societăţi. Dar această asemănare dintre Biserică şi oricare altă societate este — aşa cum am amintit — numai de suprafaţă şi nu are legătură cu fiinţa ei intimă, căci Biserica se deosebeşte de orice alte societăţi, prin toate elementele ei constitutive, adică, atât prin origina, scopul şi mijloacele ei, cât şi prin caracterul autorităţii conducătoare.

Astfel, în ce priveşte origina, pe când celelalte societăţi iau naştere prin voinţa oamenilor din instinctul natural de asociaţie şi pot fi desfiinţate tot de ei, Biserica, deşi, este o comunitate de oameni, totuşi, la întemeierea ei, voinţa oamenilor n'a avut rol, Intemeietorul ei fiind însuşi Mântuitorul Iisus Hristos.

Biserica este deci supranaturală, prin origină şi prin Constituţia ei; este expresiunea sensibilă a dreptului divin, este împărăţia lui Dumnezeu pe pământ, a cărei existenţă şi trăinicie este veşnică şi independentă de voinţa membrilor ei.

In ce priveşte scopul, în timp ce la celelalte societăţi el este numai de ordin pământesc, omenesc, al Bisericii este de ordin cu totul supranatural, întrucât mântuirea sufletului, care formează ultimul scop al ei, nu este ceva trecător şi pământesc, ci se ridică peste marginile lumii prezente [4]).

In aceeaşi măsură şi potrivit scopului ei — spre deosebire de celelalte societăţi — ale căror mijloace sunt numai materiale şi omeneşti — mijloacele Bisericii sunt, unele supranaturale în ele însele, cum sunt rugăciunea şi Sfintele Taine, iar altele — deşi întrucâtva materiale — dobândesc, prin aplicarea lor, un caracter spiritual.

Deasemenea, în privinţa autorităţii, spre deosebire de celelalte societăţile omeneşti, atât în organizaţia ei, cât şi în legile după care se conduce, prin voinţa membrilor, autoritatea în Biserică, este constituită odată cu întemeierea ei, prin voinţa Mântuitorului Hristos şi formează nu numai un element constitutiv esenţial, dar şi un element immutabil, bazat pe succesiunea apostolică neîntreruptă a harului divin. In timp ce societăţile omeneşti îşi pot acomoda crânduirile lor, după împrejurări speciale şi locale, şi-şi pot schimba organizaţia, în concordanţă cu aceste împrejurări, Biserica are o organizaţie prescrisă de Mântuitorul Hristos şi această organizaţie, în principiile ei, trebuie păstrată cu sfinţenie, dealungul veacurilor [5]).

Pe temeiul acestor principii, Biserica Ortodoxă, deşi diferă de societăţile omeneşti, atât în organizaţia ei, cât şi în legile după care se conduce, venind în atingere cu diferite state şi naţiuni, a ştiut şi a reuşit să reglementeze în chip firesc raporturile juridice dintre autoritatea bisericească şi cea civilă şi socială, fără ca această adaptare a organizaţiei ei externe să constituie o abatere dela principiile fundamentale canonice.

In Biserica Ortodoxă, autoritatea conducătoare este întemeiată pe Sf. Scriptură şi Sfintele Canoane, care alcătuiesc **Constituţia** ei. Invăţătura

---

4. Nicodim Milaş, *Dreptul Bisericesc oriental,* p. 187.

5. Vezi lucrarea noastră: *Forma de conducere în Biserică...* Bucureşti, 1938, pp. 1—6.

Mântuitorului nostru Iisus Hristos și a Sfinților Apostoli — cuprinsă în Sf. Scriptură — formează **principiile,** pe baza cărora Biserica și-a organizat și și-a desvoltat viața ei în lume. Aceste principii, ca expresiune a voinței divine, sunt neschimbătoare, obligatorii pentru întreaga Biserică și formează legile fundamentale ale ei, deci Constituția ei, care este stabilită de Mântuitorul Hristos și Sf. Apostoli. Iar **canoanele,** ca expresiune a voinței divine manifestată prin sinodul ecumenic, fac parte și ele din această Constituție a Bisericii, fiind tot principii generale, pe baza cărora, prin legi, regulamente și dispoziții speciale, urmează să se organizeze viața bisericească [6]).

Această Constituție a Bisericii, spre deosebire de cea a statelor, care poate fi modificată, este neschimbătoare pentru toate veacurile.

Biserica însă nu rămâne în afară de progres, ci, dimpotrivă ea îl și determină, atunci când oamenii, potrivit îndemnului ei, folosesc ceeace este bun, drept și în conformitate cu principiile fundamentale stabilite de Mântuitorul. Biserica — deși de origină divină — ca societate alcătuită din oameni, urmează, pe cât este cu putință și în concordanță cu natura ei permanentă, progresul vieții omenești.

Dar, progresul Bisericii nu este bazat pe inovațiuni, ci este un progres real, o perfecționare permanentă; ea nu schimbă nimic din Constituția ei fundamentală stabilită de Domnul Hristos, ci numai se desvoltă și își desvoltă organismul fixat de Intemeietorul ei și de Sfinții Apostoli, aplicând la împrejurările schimbătoare ale lumii, principiile neschimbabile ale doctrinei și organizației ei fundamentale.

*

Prin prisma acestor considerațiuni principiale se cuvine să privim, să judecăm și să apreciem legislația bisericească, din toate timpurile, iar în cazul de față, pe aceea instaurată de Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian, în care I.P.S. Sa s'a făcut nu numai interpretul deziderateIor Bisericii Ortodoxe Române — în decursul vremii — dar și inițiatorul repunerii organizației bisericești pe temeiul constituțional al Sf. Scripturi și al Sfintelor Canoane.

II. SUBSTRATUL IDEOLOGIC AL LEGISLAȚIEI INALT PREA SFINȚITULUI PATRIARH JUSTINIAN.

Cu mulți ani înainte și când nu se prevedeau planurile Providenței de a fi adus în fruntea Bisericii Ortodoxe Române, Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian — ca simplu preot de enorie — își manifesta în scrieri și cuvântări, ideile sănătoase și gândul de a se reîntrona în viața Bisericii noastre, duhul Sfintelor Scripturi și autoritatea Sfintelor Canoane în organizația ei administrativă.

Râvnind după o reorganizare canonică în spiritul tradiției ortodoxe, I. P. S. Patriarh scria, citând cuvintele unui mare istoric: «Viața canonică deosebită pe care o dusese până la anul 1821 Biserica românească este

---

6. Nicodim Milaș, *Dreptul bisericesc oriental,* pp. 32—36.

înlăturată fără cruțare și fără pietate, fără simț istoric și fără înțelegerea drepturilor ce derivau din prescripțiuri cu caracter nestrămutat și dintr'o practică de atâtea veacuri» [7]).

Vorbind despre piedicile care au stat împotriva Bisericii de a fi activă, scria, deasemenea, citând pe același istoric: «Ceeace a împiedecat-o dela aceasta a fost amestecul Statului, care, dela Regulamentul Organic până în timpurile de azi, a luat-o în stăpânire, uneori cu încetul, alteori prin lovituri mari pe neașteptate, smulgându-i pe rând... drepturile, autonomia consfințită prin canoane, cultura proprie, școlile oficiale, autoritatea și prestigiul» [8]).

Concepția despre Biserică în cadrul Statului Român, în sensul legiferării și organizării ei autonome, este lapidar preconizată de I.P.S. Patriarh cu ani în urmă — în chipul următor: «Când este vorba de o nouă așezare a Statului pe alte temelii și cu alte întocmiri, Biserica Ortodoxă, care a fost în trecut factorul principal pentru menținerea și consolidarea neamului românesc, este prima instituție... care trebue descătușată de legiuirile vechi» [9]). Și această necesitate de înnoire a legislației bisericești pe temeiul Sfintei Scripturi și a Sfintelor Canoane este impusă de origina și caracterul Bisericii. «Biserica — spune Inalt Prea Sfinția Sa în alt loc — este a lui Dumnezeu, dar și a poporului. Este a lui Dumnezeu fiindcă El a întemeiat-o prin Fiul Său și o sfințește prin Duhul Său cel Sfânt. Dar, Biserica este și a poporului, fiindcă slujitorii ei sunt chemați să-l lumineze, să-l mângâie și să-l povățuiască. In slujba poporului sunt chemați să stea și spre fericirea lui sunt chemați să se ostenească. Cu el să sufere, cu el să lupte, cu el să învingă sau să cadă» [10]).

Evidențiind **caracterul democratic** al organizației bisericești, înfățișează și accentuiază — apoi — statornicia Bisericii, în fața evoluției istorice, pe temeiul constituției ei primordale și adaptarea moderată la necesitățile sociale: «Dacă alte instituții de temelie ale neamului românesc au evoluat după necesitățile istorice, luând forme noui, schimbându-și adeseori și o parte din conținut, Biserica singură a fost și a rămas numai în slujba poporului, așa cum a fost întemeiată de Mântuitorul Hristos... Ortodoxia românească, până azi, are legea de organizare cea mai democratică, lege rezultată din necesitatea interesării obștei creștine la conducerea afacerilor materiale și morale legate de viața bisericească.

«Ierarhia bisericească, de drept divin, are în administrarea ei, posesiunea Sfintelor Taine și a altor ierurgii, iar în materie de administrare a bunurilor, ea se supune sufragiului democratic al organelor constitutive și alese de popor» [11]).

Intrând în anul 1945 — ca Arhiereu — în Sf. Sinod, considerat ca «marele templu religios și de învățătură evanghelică al Bisericii Ortodoxe Române, unde tronează însuși Marele Arhiereu, Domnul nostru Iisus Hristos», unde «Inalții Prelați ai Bisericii veghiază cu deosebită grijă la

---

7. Vezi *Apostolat Social,* București 1948, vol. I, p. 137.
8. Vezi *Apostolat Social,* București 1948, vol. I, p. 137,
9. Vezi *Apostolat Social,* București 1948, voi. I, p. 131.
10. Din cuvântarea la alegerea ca Mitropolit al Moldovei, în 1947; v. *Apostolat Social,* ed. II, București 1949, p. 71.
11. Vezi *Apostolat Social,* ed. II, pp. 43-44.

păstrarea cu sfințenie a depozitului sacru al credinței strămoșești, al credinței Bisericii ecumenice și apostolice», Prea Sfințitul Arhiereu de atunci, astăzi Patriarh — declara solemn: «...cu inimă curată și sufletul pătruns de înalta chemare de slujitor Arhiereu al Domnului, vin în mijlocul PP. SS. Voastre și înțeleg a lucra în spirit de frățească colaborare și de largă înțelegere a nevoilor Bisericii noastre, în aceste vremuri de adânci prefaceri sociale» [12]).

Pe aceeași linie de simțire, cu prilejul alegerii ca Mitropolit al Moldovei, în anul 1947, Inalt Prea Sfințitul Patriarh mărturisea convingerea fermă despre rolul Bisericii, ca îndrumătoare a poporului, pe calea credinței, a ordinei și a mântuirii. «Biserica noastră — spune — nu trebuie să fie un organism administrativ sau numai îndeplinitoarea unor formule rituale; ea trebuie să fie un organism de luptă și misionarism, care să cucerească, să întărească, să păstreze sufletele oamenilor în spiritul Evangheliei Domnului Iisus Hristos. Voiu lupta, deci, ca Biserica, prin slujitorii ei, să vibreze și să fie vie. Să fie pătrunzătoare de suflete, îndrumătoarea pe calea sfântă a dreptății sociale, a ordinei, a credinței și deci a mântuirii umane» [13]).

De aceea, cu prilejul înscăunării ca Patriarh, în anul 1948, își fixează ca puncte de program: a) reorganizarea Bisericii Ortodoxe Române, printr'o nouă legiferare, enunțând elaborarea noului Statut de organizare și funcționare; b) îndrumarea și orientarea clerului pentru apostolatul social cerut de vremurile noui, cum și o selecționare și promovare a elementelor apte pentru noua misiune; c) reorganizarea monahismului pe temeiul rânduielilor canonice și a regulilor monastice: d) revizuirea misionarismului prin organizarea predicării Evangheliei și prin presa religioasă, și e) reorganizarea învățământului teologic, pentru formarea clerului de mir și monahal și celelalte înfăptuiri, care — treptat — au căpătat viață și sunt, în prezent, în plină desfășurare, în urma apariției și punerii în vigoare a noului Statut și a regulamentelor de aplicare.

*

In cele ce urmează, vom căuta să înfățișăm această operă uriașă de legislație bisericească, în cursul celor trei ani de patriarhat, evidențiind înnoirile sănătoase înscrise în Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române și în regulamentele de aplicare apărute, cum și utilitatea și canonicitatea acestor dispoziții.

III. EXPUNEREA OPEREI LEGISLATIVE A INALT PREA SFINȚITULUI PATRIARH JUSTINIAN.

1. *STATUTUL PENTRU ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA BISERICII ORTODOXE ROMÂNE.*

După instaurarea nouei Constituții a Republicii Populare Române și după apariția Legii pentru regimul general al Cultelor, Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian a adus Bisericii românești legea de temelie a ei: «**Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române**».

---

12. Vezi *Apostolat Social,* ed. II, pp. 34-35.
13. Vezi *Apostolat Social,* ed. II, p. 187.

Intemeiat pe art. 44, alin. I și art. 45 din Constituție, ținând seama de dispozițiunile cuprinse în art. 56 din Decretul Nr. 177 din 1948, pentru regimul general al cultelor, în baza adreselor Nr. 1880 din 27 Octombrie 1948 și Nr. 350 din 14 Februarie 1949, ale Sf. Sinod și sancționat de Inaltul Prezidiu al Republicii Populare Române, prin Decretul Nr. 223/1949, noul Statut al Bisericii Ortodoxe Române a intrat în vigoare pe data de 23 Februarie 1949.

Principiul fundamental înscris în noul Statut este acela al **unității dogmatice și canonice cu Biserica ecumenică a Răsăritului;** iar acest principiu fundamental este — dela început — încadrat de alte două principii: **autocefalia** și **autonomia.**

Astfel, art. 2 din noul Statut stabilește că «Biserica Ortodoxă Română este **autocefală** și **unitară în organizarea sa»,** iar în art. 3 se confirmă că Biserica Ortodoxă Română, având o conducere sinodală ierarhică, «se administrează **în mod autonom,** prin organe reprezentative, alese din cler și popor, prin votul credincioșilor».

In adevăr, după doctrina canoniștilor ortodocși, Biserica Ortodoxă Orientală este o confederație de Biserici autocefale, adică independente una de alta și care au un singur Cap comun — pe Domnul Iisus Hristos, în opoziție cu doctrina Bisericii Romano-Catolice, în care se admit doi capi ai trupului Bisericii și care așează pe papă, în locul Domnului Hristos.

Principiul care stă la baza ridicării unei Biserici la rangul de autocefală este ca acea Biserică să fie o Biserică unitară, a unui popor, care are o independență politică.

Fiecare Biserică autocefală, în conducerea ei internă își rânduiește toate chestiunile în chip cu totul independent, fără a interveni în această conducere o Biserică particulară din afară.

Această independență jurisdicțională nu însemnează însă, fărâmițarea unității Ortodoxiei ecumenice, ci numai auto-determinarea, ținându-se seamă de condițiile specifice în care trăiește fiecare din Bisericile Ortodoxe și care îi determină fiecăreia manifestări deosebite cu un conținut specific distinct, național, cultural și tradițional.

Organizarea autocefală din cadrul Ortodoxiei corespunde principiului democratic de organizare și de conducere a vieții bisericești, principiu propriu Bisericii Ortodoxe, în opoziție cu principiul autocrat și absolutist al Bisericii Romano-Catolice.

De aceea, în chip automat, din autocefalie se desprinde celălalt principiu amintit al autonomiei, pe temeiul căruia, o Biserică autocefală are dreptul să-și alcătuiască legi și rânduieli interioare — **jus statuendi vel contendi statuta.**

In ce privește raportul dintre Biserică și Stat, prin autonomie — în terminologia canonică — se înțelege independența deplină a Bisericii față de Stat, independență ce izvorăște din origina și natura deasebită a Bisericii, ca și din mijloacele și scopul deosebit al Bisericii față de cel al Statului.

In legătură cu problema autonomiei, este bine să precizăm că, prin controlul pe care îl exercită Statul asupra Bisericii Ortodoxe Române, — conform art. 4 din Statut — nu se știrbește întru nimic autonomia, întrucât acest control se extinde numai asupra acelor activități bisericești,

care trebuiesc supuse controlului din partea Statului și asupra acelora care servesc numai ca auxiliare ale activității Bisericii — în general asupra manifestărilor externe ale credinței religioase, fără a împieta asupra celor de natură internă.

Este drept că în fruntea unei Biserici autocefale, se află un șef ierarhic — Patriarh, Exarh, Mitropolit sau Arhiepiscop — dar conducerea centrală nu este absolutistă sau autocrată, ci se exercită de către sinodul tuturor Episcopilor, sub președinția șefului suprem.

Pe temeiul acestui principiu al **sinodalității,** Bisericile autocefale, fiind egale și independente una de alta, între ele nu există relațiuni jurisdicționale, de superioritate sau inferioritate, ci aceste relațiuni dintre ele sunt așezate pe baza legăturii de dragoste.

Aceste principii fundamentale sunt înscrise în chip lapidar în noul Statut al Bisericii noastre, prin art. 2 și 3, după cum am amintit mai sus.

Principiul sinodalității în organizarea și conducerea Bisericii Ortodoxe, ca principiu democratic în cadrul Bisericii, se aseamănă cu constituționalismul democratic și poate fi numit: constituționalism democratic bisericesc.

După expunerea principiilor generale, cuprinse în art. 1—4, noul Statut înfățișează în partea I-a organizarea Bisericii Ortodoxe Române, în partea II-a dispozițiunile privitoare la cler, în partea III-a tratează despre instituțiunile anexe ale Bisericii Ortodoxe Române, iar în partea IV-a cuprinde dispoziții diverse.

Primul articol cu care se începe expunerea organizării, este articolul 5, în care Biserica Ortodoxă Română este caracterizată cu titulatura «**Patriarhia Română**» (pentru prima dată), continuând expunerea cu arătarea celor 14 Eparhii grupate în 5 Mitropolii (art. 5—7).

Capitolul I — **organizarea centrală** — cuprinde trei secțiuni: Secțiunea I: **Sfântul Sinod** ca cea mai înaltă autoritate a Bisericii (art. 8—15) cu **Sinodul permanent,** alcătuit din Patriarh ca președinte și Mitropoliții și Arhiepiscopii ca membri (art. 16—18); Secțiunea II-a: **Adunarea Națională Bisericească,** — ca organ reprezentativ central, pentru toate chestiunile economico-administrative (art. 19—24), **cu Consiliul Național Bisericesc,** ca organ executiv al Sf. Sinod și al Adunării Naționale Bisericești (art. 25—27). Adunarea Națională Bisericească este alcătuită din câte trei reprezentanți ai fiecărei Eparhii, un cleric și doi mireni, inclusiv membrii Sfântului Sinod; iar Consiliul Național Bisericesc se compune din nouă membri, trei clerici și șase mireni, aleși de Adunarea Națională Bisericească și din Consilierii administrativi, ca membri permanenți.

Prin articolul 11, care arată componența Sfântului Sinod — din Patriarh ca președinte și toți Mitropoliții, Arhiepiscopii și Episcopii în funcțiune — se înlătură instituția necanonică din vechile noastre legiuiri a **Arhiereilor Vicari,** respectându-se astfel dispozițiunile canonului 6 al sinodului IV ecumenic, care oprește hirotonia absolută ἀπολελυμένως — adică fără destinație, fără Eparhie în cazul Arhiereilor, care instituție — dacă a fost necesară în trecutul Bisericii Române, în vederea complectării numărului membrilor Sf. Sinod — s'a dovedit, în ultimă vreme fără de niciun folos.

In adevăr, Arhiereii-Vicari neavând jurisdicție proprie în Biserică, nu erau îndreptățiți să ia parte cu vot deliberativ la lucrările Sf. Sinod, căci neavând jurisdicție eparhială, nu puteau fi părtași — «**iure proprio**» la exercitarea puterii jurisdicționale supreme în Biserică. Așa fiind, ținem să evidențiem că, dacă practica constituirii sinodale din trecut era necanonică, constituirea Sf. Sinod conform articolului 11 al noului Statut numai din Chiriarhii eparhioți însemnează restabilirea canonicității și sub acest raport în legislația noastră bisericească.

Secțiunea III — **organele executive centrale** — cuprinde atribuțiunile Patriarhului, ca prerogative canonice (art. 28—30) și **Administrația Patriarhală,** compusă din: doi Vicari-Episcopi, șase Consilieri administrativi, cancelaria patriarhală, corpul de inspecție și control ca organe ajutătoare ale Patriarhului, în exercitarea atribuțiunilor executive (art. 31—38).

In Biserica Ortodoxă Română, dela înființarea Patriarhiei, în anul 1925 până în prezent, nu s'au precizat pe bază de lege, drepturile Patriarhului, rămânând doar la redactarea articolului 3 din legea pentru ridicarea scaunului arhiepiscopal și mitropolitan al Ungro-Vlahiei la rangul de scaun patriarhal, care spunea: «Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române se va bucura de toate drepturile recunoscute de Sfintele Canoane și legile Țării».

Noul Statut, prin articolele 28, 29 și 30, fixează în mod precis care sunt prerogativele Patriarhului, ca șef suprem al Bisericii din cuprinsul țării, aceste prerogative constituind conținutul canonico-juridic al instituției Patriarhatului.

Se știe că odată cu instituirea Patriarhatului, în organizația Bisericii Ortodoxe, — pentru fixarea unei autorități de conducere centrală și pentru asigurarea unității de doctrină și disciplină, prerogativele pe care le aveau, la început, Mitropoliții, în calitate de conducători ai provinciilor mitropolitane respective, au fost atribuite și Patriarhului, după cum se vede din canoanele 9 și 17 ale sinodului IV ecumenic, ca și din canonul 11 al sinodului VII ecumenic. Așa încât, prerogativele conducătorilor din Bisericile autocefale de astăzi, cu titlul de Arhiepiscop, Mitropolit sau Patriarh, sunt în esență, aceleași pe care le aveau la început, Mitropoliții; iar acolo unde organizația mitropolitană a fost absorbită de cea patriarhală, aceste prerogative ale Mitropolitului și ale sinodului mitropolitan, au fost atribuite Patriarhului și sinodului patriarhal, extinzându-se nu numai asupra Mitropoliților, ci și asupra Episcopilor din cuprinsul întregului patriarhat [14]).

In centrul prerogativelor patriarhale stă așa numitul «**drept de devoluțiune**», întemeiat pe dispoziția cuprinsă în canonul 11 al sinodului VII ecumenic. Prin acest drept, se înțelege dreptul unui organ superior de conducere în cadrul unei administrații, de a impune organelor inferioare **aplicarea legii,** în caz când acestea nu o aplică, sau **aplicarea ei întocmai,** în caz când legea este aplicată greșit, în cadrul funcțiunii lor. Poartă această denumire, pentru a se arăta că — prin exercitarea acestui

---

14. Vezi lucrarea noastră: *Temeiurile canonice pentru prerogativele Patriarhului,* București 1950, p. 1.

drept — organul superior se coboară din cadrul competenței sale ordinare, într'un cadru de competență inferioară cadrului său; deci este vorba de exercitarea unui drept extraordinar, exercitare îndreptățită de anumite condiții și anume: a) **neaplicarea legii** de către un organ inferior sau b) **aplicarea ei greșită,** în cadrul funcțiunii lui.

Acest drept de devoluțiune servește ca un corectiv pentru cazuri extraordinare și decurge din dreptul de control și de dispoziție pe care îl are un organ superior într'o administrație, în cazul nostru în administrația bisericească.

Inscrierea acestui drept de devoluțiune a Patriarhului, în centrul celorlalte prerogative patriarhale constituie concretizarea instituției patriarhatului și reașezarea lui pe temeiul canonicității.

Capitolul II. **Organizarea locală,** — după ce enumără părțile componente și organele locale ale Bisericii: parohia, protopopia, mânăstirea, Eparhia, Mitropolia (art. 30—40), cuprinde 5 secțiuni, cu expunerea amănunțită a componenței și atribuțiunilor fiecărei din cele cinci părți constitutive enumerate.

Numărul familiilor dintr'o parohie se fixează la 500 pentru orașe și 400 pentru sate; iar parohiile sunt — după însemnătatea lor — repartizate în trei categorii (art. 44-45).

Parohul, ca **împuternicit al Episcopului,** este conducătorul sufletesc al credincioșilor din parohie, iar în orânduirea administrativă, conducătorul administrației parohiale.

O notă nouă și bazată pe principiul canonic este în redactarea articolului 47 din noul Statut. Spre deosebire de vechiul Statut din 1925, care în art. 34 spunea simplu că: «Parohul este **conducătorul oficiului parohial»,** noul Statut, în art. 47, precizează că: «Parohul, ca împuternicit al **Episcopului,** este conducătorul sufletesc al credincioșilor, în parohie, iar în **orânduirea administrativă,** este conducătorul administrației parohiale...». Așa dar, parohul — pe de o parte este **împuternicit al Episcopului,** în care calitate exercită dreptul de conducere spirituală în parohie, iar pe de altă parte — numai în latura externă administrativă, el este conducătorul oficiului parohial, ca organ executiv al Adunării parohiale și al Consiliului parohial.

Și nu trebuie să trecem cu vederea această redactare de mare importanță, care înscrie principiul ierarhic ortodox, spre deosebire de concepția protestantă strecurată în art. 34 din vechiul Statut al Bisericii noastre Ortodoxe Române din 1925.

Adunarea parohială este organul deliberativ alcătuit din toți bărbații credincioși majori ai parohiei, de sine stătători, nepătați și care își îndeplinesc îndatoririle morale și materiale față de Biserică și așezămintele ei; Consiliul parohial poate fi compus din 7, 9 sau 12 membri, după numărul sufletelor din parohie; iar epitropia din unul sau doi membri aleși din sânul Consiliului parohial. De observat că, spre deosebire de vechiul Statut, noul Statut, pe lângă deosebirea de număr, prevede ca epitropii să fie desemnați de Consiliul parohial, **chiar dintre membrii săi** (art. 65).

Epitropul este răspunzător cu întreaga sa avere pentru buna administrare și gestionare a averii parohiale; iar aprobarea gestiunii nu-l descarcă de răspundere pentru neregulile descoperite ulterior în gestiunea parohială (art. 67).

O deosebită atenţiune este rezervată Comitetului parohial, cu atribuţiuni de gospodărie parohială, asistenţă socială şi organizare misionară (art. 68—70).

Protopopiatul este circumscripţia administrativă bisericească, compusă din 20—50 parohii, determinată de întinderea teritorială a unităţilor administrative (art. 71).

De observat că, prin noul Statut, se desfiinţează corporaţiunile prevăzute în art. 66—68 din Statutul din 1925, pe lângă protopopiate, Adunarea protopopească, Consiliul protopopesc şi Epitropia protopopească—, acestea fiind un balast de prisos şi nepus în practică nici sub regimul aplicării vechiului Statut.

Secţiunea III-a din capitolul II, este consacrată constituţiei monastice (art. 74—86), urmând ca organizarea vieţii monahale şi funcţionarea administrativă şi disciplinară a mânăstirilor să se facă printr'un regulament interior, întocmit de Sf. Sinod.

Se introduce aici, în articolul 78 din Statut, un aliniat nou, care întotdeauna a fost un deziderat al Inalt Prea Sfinţitului Patriarh şi anume: «Fără absolvenţa a 7 clase primare şi a şcolii monahale cu certificarea calificării unei meserii învăţată în atelier, nu poate fi tuns în monahism nimeni, frate sau soră». Prin această obligaţie, după cum mărturiseşte Inalt Prea Sfinţitul în cuvântarea rostită cu prilejul deschiderii cursurilor la Seminarul Monahal dela mânăstirea Văratec în 1949 —, «vom avea, în viitor, elemente mai bine pregătite, cu viaţă duhovnicească aleasă şi cu prestigiu de muncă şi moralitate desăvârşită», convins fiind că «numai aşa se poate revărsa peste toate mânăstirile, duhul cel nou al Evangheliei lui Hristos şi al vieţuirii în spiritul de viaţă orânduită de predaniile şi canoanele Bisericii drept-slăvitoare» [15]).

Eparhia are ca organ de conducere harismatică, catehetică şi jurisdicţională pe Episcop sau Arhiepiscop, ca organ deliberativ Adunarea Eparhială, iar ca organ executiv Consiliul Eparhial (art. 87—102); iar Episcopul sau Arhiepiscopul, în exercitarea atribuţiunilor sale executive, este ajutat de: Vicarul eparhial, 3—6 consilieri administrativi permanenţi, cancelaria eparhială şi de corpul de inspecţie şi control (art. 103—110).

Spre deosebire de dispoziţiunile vechiului Statut, care în art. 137 sq., împărţea Consiliul Eparhial în secţii deosebite — administrativ-bisericească, culturală şi economică — noul Statut, în art. 100 stabileşte că «Consiliul Eparhial este organul executiv al Adunării Eparhiale şi conduce afacerile administrative-bisericeşti, culturale, economice şi fundaţionale pentru Eparhia întreagă», deci **în chip unitar,** — fără împărţirea pe secţiuni, lucru ce îngreuia exercitarea unei administraţii eparhiale unitare.

Prin art. 93 se generalizează instituţia **vicarilor administrativi** recrutaţi dintre preoţi sau arhimandriţi, doctori în teologie, înlăturându-se, prin aceştia vicarii-arhierei.

Secţiunea V-a din ultimul capitol al părţii I-a din Statut tratează despre organizaţia mitropolitană, care nu mai este—ca în vechiul statut—, numai cu titlul de unitate istorică, ci este repusă în cadrul canonicităţii,

---

15. Vezi *Apostolat Social,* ed. II, p. 179.

cu un sinod mitropolitan, compus din toți Episcopii sufragani, sub conducerea Mitropolitului, care se bucură de toate prerogativele prevăzute în sfintele canoane și în tradiția Bisericii Ortodoxe (art. 111—114).

Instituția canonică a sinodului mitropolitan, care se stinsese în Biserica noastră și fusese menținută numai virtual în Mitropolia Ardealului, este astfel restabilită, prin articolul 112 din noul statut, tinzându-se astfel, la revenirea pe linia strictei canonicități a vieții bisericești ortodoxe — și însemnând încă o verigă trainică în lanțul menit să realizeze organizarea și conducerea democratică a Bisericii Ortodoxe Române.

Prin art. 114 al noului Statut se precizează prerogativele Mitropoliților și — cu toate că nu li se acordă dreptul de devoluțiune, prevăzut în canonul 11 al sinodului VII ecumenic, — totuși li se recunoaște indirect, căci, potrivit aliniatului h — ultim — Mitropolitul are dreptul să primească plângeri împotriva Episcopilor și Arhiepiscopilor sufragani și să dispună cercetarea lor.

Partea a II-a a Statutului cuprinde 4 capitole: pregătirea clerului, recrutarea personalului bisericesc, obligațiile și drepturile clerului și disciplina clerului.

Nici Legea clerului mirean din 1893 și nici Statutul din 1925, nu vorbesc nimic despre modul de pregătire a clerului, despre condițiunile de recrutare a personalului bisericesc și despre obligațiile și drepturile clerului, așa cum sunt înfățișate în noul Statut de organizare și funcționare a Bisericii Ortodoxe Române.

In aceste capitole din partea a doua a Statutului sunt turnate gândurile și ideile propovăduite de Inalt Prea Sfințitul Patriarh, încă de pe vremea când însuși era preot de enorie și râvnea după «o preoțime bine disciplinată, de o înaltă ținută etică și stăpânită de comandamente, din respectarea cărora am recoltat făurirea unității sufletești»[16]), tinzând spre tipul **preoției ideale,** despre care vorbea în cuvântarea ținută la patronul seminarului din R. Vâlcii în calitate de Director, în anul 1933[17]).

Pregătirea personalului bisericesc — după noul Statut — se face în: a) Școli de cântăreți; b) Seminarii Monahale și c) Institute Teologice de grad universitar. Organizarea învățământului pentru pregătirea personalului bisericesc și recrutarea corpului didactic se face după criterii asemănătoare cu cele privitoare la învățământul public pentru școlile de grad universitar; iar jurisdicțiunea canonică, învățătura dogmatică cum și îndrumarea și controlul învățământului teologic este în competința organelor Bisericii Ortodoxe Române (art. 115—118).

Recrutarea și transferarea personalului bisericesc se va face pe baza licenței sau doctoratului în Teologie și a examenelor de capacitate preoțească, de definitivare și de promovare, ținându-se seama de vechimea în hirotonie și de clasificarea parohiilor (art. 119—125); iar recrutarea protoiereilor se face prin numirea de către Chiriarh a unuia din trei preoți definitivi de categoria I-a, licențiați sau doctori în Teologie, în urma recomandării din partea unui colegiu, constituit din toți preoții, diaconii și

16. Vezi *Apostolul Social,* vol. I, p. 136.
17. Vezi *Apostolat Social,* ed. II, p. 5.

cântărețul I dela fiecare parohie, din cuprinsul Protoieriei respective (art.. 126).

Alegerea clerului superior se face în conformitate cu prevederile amănunțit expuse în articolele 129—132.

Din citirea articolelor respective ale noului Statut se poate vedea de oricine câtă deosebire este între vechile legiuiri și regulamente ale Bisericii noastre în trecut, când, după cum scrie Inalt Prea Sfințitul Patriarh, pe când era încă preot de mir —, «Mitropoliții și Episcopii eparhioți ai României **se numesc de Domn**» (art. 1 din «Legea pentru numirea de Mitropoliți și Episcopi în România»), pentru care fapt I. P. S. Sa scria atunci: «Episcopii și Mitropoliții se aleg de adunările obștești extraordinare, cuprinzând un număr covârșitor de laici, oameni ai regimurilor, iar clerului nu-i mai revine decât sarcina de a-i sfinți după datină» și-l îndreptățea să exclame: «Constituția Bisericii Ortodoxe, canoanele, fixate de soboare ecumenice, nu mai au, oare, nicio valoare?» [18]).

Potrivit art. 129, Episcopii, Arhiepiscopii și Mitropoliții se aleg dintre licențiații sau doctorii în teologie, Mitropoliți, Arhiepiscopi, Episcopi, Arhierei, monahi sau preoți din categoria I-a, văduvi prin deces...». Prin această precizare «**văduvi prin deces**» se exclud dintre candidații la episcopat preoții divorțați, înlăturându-se — astfel — practica necanonică a alegerii Chiriarhilor dintre preoții divorțați, practică dăunătoare prestigiului ierarhiei superioare.

Prin această măsură se arată încă .o dovadă despre grija Inalt Prea Sfințitului Patriarh pentru repunerea legislației noastre bisericești în cadrul canonicității.

Obligațiile și drepturile clerului — preoți, diaconi și cântăreți —, sunt deasemenea cuprinse amănunțit în art. 134—137 din Statut.

Pentru îndrumarea clerului și pentru ținerea în curent cu învățătura teologică și pastorală, se instituesc conferințe pe Protoierii sau Eparhii, cu caracter teoretic și practic cu scopul de: perfecționare în slujbele bisericești, coordonarea activității parohiale, lămurirea problemelor de activitate, desvoltarea activității pastorale, aprofundarea cunoștințelor teologice, perfecționarea predicatorilor și duhovnicilor, combaterea rătăcirilor de credință; iar pentru cântăreți se vor ține anual conferințe pe Protopopiate, în scopul perfecționării lor profesionale (art. 138).

Pentru activitate deosebită pe teren bisericesc sub raport harismatic, didactic, misionar, cultural, social sau economic, preoții de mir pot primi distincțiunile onorifice: sachelar, econom și econom stavrofor. Atât modalitatea acordării acestor distincțiuni, cât și insignele ce urmează a fi purtate de cei în drept, sunt arătate în chip bine precizat și cu deosebită chibzuință rânduite. Tot astfel și insignele demnitarilor bisericești: protoierei, inspectori bisericești și consilieri administrativi (art. 139-144).

Disciplina clerului este în așa fel întocmită ca să se poată ajunge cu rapiditate la sancționarea celor vinovați și la întronarea ordinei canonice în viața bisericească.

---

18. Vezi *Apostolat Social*, vol. I, p. 137.

Organele disciplinare și de judecată pentru clerul de mir, preoți, diaconi și cântăreți, în chestiunile pur bisericești sunt: Consistoriul Disciplinar Protopopesc, Consistoriul Eparhial și Consistoriul Central Bisericesc. Prin suprimarea Consistoriului Mitropolitan — ca instanță de apel se ajunge la accelerarea judecății bisericești, iar această suprimare a instanței de apel este compensată prin introducerea recursului și **în fond,** nu numai în formă, în fața Consistoriului Central Bisericesc (art. 145—148).

Noul regulament de procedură bisericească despre care vom vorbi mai departe, determină amănunțit normele și condițiunile pentru o bună funcționare a justiției bisericești, în cadrul canonic și legal.

Partea a III-a a Statutului de organizare a Bisericii Ortodoxe Române reglementează funcționarea instituțiilor anexe ale Bisericii: Institutul Biblic și de Misiune, Fondul de asigurare al bunurilor și Fondul de credit și ajutor pentru clerul ortodox (art. 159—166).

Partea a IV-a a noului Statut tratează despre dispoziținni diverse, relative la: averea bisericească, edificiile bisericești și cimitirele rurale; despre personalitatea juridică, între care — pe lângă parohie, protopopiat, mânăstire, Episcopie, Arhiepiscopie, Mitropolie, se atribuie și Patriarhiei; apoi despre incompatibilități, cheltuieli și ajutorul Statului, asociații pe Eparhii, dreptul de succesiune al ierarhilor și monahilor, stemele patriarhale și Buletinul Oficial al Patriarhiei (art. 168—199).

In legătură cu chestiunea cheltuielilor și ajutorul Statului pentru întreținerea cultului ortodox, ținem să evidențiem că noul Statut — datorită concepției I. P. S. Patriarh — cuprinde dispoziținni mult mai favorabile decât Legea de organizare din 1925. Căci, în adevăr, pe când în art. 19—21 din vechiul Statut se spunea că «**Cheltuielile pentru întreținerea cultului, a slujitorilor** și așezămintelor Bisericii se vor acoperi **în primul rând din propriile sale mijloace**», noul Statut prin art. 189 precizează că: «cheltuielile **pentru întreținerea cultului ortodox vor fi acoperite din contribuții consimțite de credincioși** și din veniturile proprii ale Bisericii», dar adaugă: «**Salariile slujitorilor și ale funcționarilor** bisericești și așezămintelor Bisericii Ortodoxe, precum și cheltuielile pentru Centrele eparhiale și patriarhale **sunt plătite de către Stat,** în conformitate cu bugetul său anual». Iar art. 190 spune că: «**Salarizarea personalului Bisericii Ortodoxe se face conform normelor generale în vigoare pentru funcționarii publici**».

Din redactarea articolelor menționate, se poate vedea deosebirea esențială între cele două legiferări, întrucât — după Legea din 1925 — atât cheltuielile «**pentru întreținerea cultului**» cât și «**a slujitorilor**» urmau să fie acoperite «**din mijloace proprii**», pe când—după noul Statut—cheltuielile pentru întreținerea cultului urmează a fi acoperite «**din contribuții consimțite de credincioși**», pentru ca aceștia să fie mai strâns legați de cultul lor, iar «**salariile slujitorilor și ale funcționarilor bisericești sunt plătite de către Stat**», consfințindu-se rolul pe care îl au acești slujitori în cadrul Statului, pentru îndrumarea poporului.

Noul Statut se încheie cu dispoziținni finale și tranzitorii (art. 200-205) și dispoziținni privitoare la modificarea Statutului (art. 206-207).

Din enumerarea celor de mai sus, se pot desprinde următoarele principii care stau la baza noului Statut de organizare a Bisericii Ortodoxe Române:

a) **Principiul unității dogmatice și canonice** a Bisericii Ortodoxe Române cu Biserica ecumenică a Răsăritului.

b) **Principiul autocefaliei și autonomiei bisericești,** în materie de legiferare și organizare prin organe proprii, fără amestecul vreunei Biserici din afară.

c) **Principiul sinodalității,** în organizarea și conducerea Bisericii, ca principiu specific democratic constituțonal.

d) **Principiul bazat pe sistemul colaborării în ceeace privește raportul dintre Biserică și Stat,** și reglementarea controlului legal, în conformitate cu Constituția Republicii Populare Române și cu Legea pentru regimul general al cultelor.

e) **Principiul democratic și reprezentativ,** în baza căruia Biserica Ortodoxă Română își are o conducere sinodală ierarhică, potrivit învățăturii, canoanelor și tradiției ortodoxe răsăritene și se administrează în mod autonom prin organe reprezentative, alese din cler și popor, prin votul credincioșilor ortodocși.

f) **Principiul centralismului patriarhal,** armonizat în chip deosebit cu **descentralizarea administrativă** pe Mitropolii, Eparhii, Protopopiate și parohii.

g) **Principiul apostolatului social,** prin organizarea activității sociale-creștine a clerului și îndrumarea profesională în cadrul noilor orientări democratice.

h) **Principiul ordinei și disciplinei,** care dela întemeierea Bisericii creștine a constituit o asigurare și o garanție a ordinei sociale pentru care — întotdeauna — a lucrat Biserica Ortodoxă, contribuind la ridicarea omului și la formarea de buni cetățeni ai patriei pământești și în același timp ai împărăției lui Dumnezeu.

In istoria legislației Bisericii Ortodoxe Române, noul Statut fixează sfârșitul unei epoci de dibuire și împărțire a legiuirilor după concepțiile diferitelor regiuni și începutul unei epoci de reîntregire, în sânul Bisericii noastre unitare, iar pe de altă parte de restabilire a canonicității, în raport cu principiile generale ale dreptului bisericesc ortodox.

Inalt Prea Sfințitul Patriarh, ca legislator al Bisericii Ortodoxe Române, nu numai că s'a făcut interpretul deziderateIor din trecut, aplicate la noile condițiuni de viață ale Bisericii, dar a trecut la fixarea acestor deziderate în text de lege, dându-le expresie juridică prin noul Statut și procedând treptat, la traducerea lor în fapt, pe teren.

2. *REGULAMENTUL DE PROCEDURĂ AL INSTANȚELOR DISCIPLINARE ȘI DE JUDECATĂ ALE BISERICII ORTODOXE ROMÂNE.*

Statutul de organizare și funcționare a Bisericii Ortodoxe Române, publicat în anul 1949, cuprinde în partea II-a un capitol important, al IV-lea, care se ocupă cu **disciplina clerului,** enumerând organele disciplinare și de judecată pentru clerici și fixând principial forma de organizare și competența lor.

Iar articolul 158 din Statut stabileşte că, atât constituirea cât şi competenţa organelor disciplinare şi procedura de judecată se vor determina printr'un regulament special, întocmit de Sf. Sinod şi aprobat de Inaltul Prezidiu al Marei Adunări Naţionale.

Din şirul regulamentelor de punere în aplicare a noului Statut de organizare şi funcţionare a Bisericii Ortodoxe Române care s'au întocmit de organele centrale respective — Sf. Sinod şi Adunarea Naţională Bisericească — cel dintâi care a căpătat formă definitivă, prin sancţionarea Inaltului Prezidiu, este:«**Regulamentul de procedură al instanţelor disciplinare şi de judecată ale Bisericii Ortodoxe Române**».

Intemeiat pe articolele 145—158 din Statutul de organizare a Bisericii Ortodoxe Române, în baza adreselor Nr. 8237/1949 şi 154/150 ale Administraţiei Patriarhale, în baza adresei Nr. 1045/1950 a Ministerului de Culte şi sancţionat de Inaltul Prezidiu al Marei Adunări Naţionale, prin Decretul Nr. 7 din 12 Ianuarie 1950, noul Regulament de procedură a intrat în vigoare pe data publicării în Buletinul Oficial al Patriarhiei Române, «Biserica Ortodoxă Română» Nr. 1 din Ianuarie 1950.

După ce în cap. I se stabileşte competenţa regulamentului, urmează în cap. II, enumerarea infracţiunilor disciplinare (art. 2-3), pedepsele şi aplicarea lor (art. 4—52), iar în cap. III se expune organizarea şi competenţa instanţelor disciplinare (art. 53—67), procedura anchetelor (art. 68—114), modalitatea de trimitere în judecată şi instruirea proceselor (art. 115—169) şi pronunţarea hotărîrilor (art. 170—185).

Urmează — apoi — dispoziţiunile privitoare la acuzare şi apărare (art. 186—199), motivele şi procedura în caz de recuzare (art. 200—204). Articolele 205—226 sunt consacrate expunerii dispoziţiunilor privitoare la funcţionarea Consistoriului Central Bisericesc ca instanţă de recurs, iar în articolele 227—238, modalităţile exercitării recursului la Sf. Sinod, pentru cazurile de condamnare cu caterisirea.

In sfârşit, ultima parte a regulamentului tratează despre normele şi condiţiunile în care se face revizuirea hotărîrilor date de Consistoriile bisericeşti (art. 239—242), prescripţiunile (art. 243-244), apoi organizarea şi funcţionarea forurilor de judecată pentru monahi (art. 245—248) şi dispoziţiuni finale şi tranzitorii.

Noul regulament prezintă o serie de dispoziţiuni menite să contribuie la întărirea disciplinei clerului, la accelerarea judecăţii şi la reorganizarea justitiei disciplinare.

Rezumând dispoziţiunile noui introduse în Regulamentul de procedură al instanţelor disciplinare şi de judecată bisericească din 1950, ele se pot clasifica după cum urmează:

1). **Din punct de vedere al organizării:**

a) Constituirea şi funcţionarea Consistoriilor Disciplinare Protopopeşti numai pe lângă Protopopiatele de Regiune (art. 54).

b) Introducerea unui membru cântăreţ în Consistoriul Disciplinar Protopopesc, care participă atunci când în cauza de judecată este un cântăreţ (art. 55).

c) Suprimarea Consistoriului Mitropolitan, ca instanţă de apel şi — deci — suprimarea apelului, rămânând singura cale de atac împotriva sentinţei date, recursul (art. 53).

d) Introducerea unui for central de judecată pentru monahi, Consistoriul Central Monahal (art. 246).

e) Recrutarea membrilor Consistoriului Central Bisericesc prin alegerea lor de către Adunarea Națională Bisericească (art. 205) și îndeplinirea rolului de acuzator în fața acestei instanțe de către inspectorul general bisericesc din Administrația Patriarhală (art. 186).

f) Fixarea locurilor pentru apărătorii bisericești pentru diferitele instanțe și a condițiunilor speciale de recrutare și examinare pentru ocuparea acestor locuri (art. 189—192).

2. **Din punct de vedere al competenței:**

a) Judecarea și sancționarea clericilor de mir și monahilor de peste hotare (art. 1).

b) Precizarea delictelor disciplinare care pot fi pedepsite și de către instanțele judecătorești civile și penale (art. 3, alin. II).

c) Lărgirea competenței Consistoriului Disciplinar Protopopesc (art. 55) și introducerea oficiului de acuzator în fața acestei instanțe în persoana Protopopului de Regiune (art. 186).

d) Judecarea unor infracțiuni în primă și ultimă instanță, prin aplicarea sentințelor definitive și executorii, după aprobarea lor de Chiriarh (art. 55, 67, 177, 183).

e) Introducerea recursului nu numai pentru vicii de formă, ci și pentru judecarea din nou a fondului procesului (art. 29).

b) Sancționarea clericilor divorțați fără motive canonice de despărțenie; și aplicarea de pedepse și soției vinovate (art. 38).

c) Sancționarea clericului care n'a potrivit Sfintele Taine și care nu se împărtășește când slujește Sf. Liturghie (art. 39).

d) Interzicerea preoților de a primi la oficierea cununiei, ca nași, persoane neortodoxe (art. 47).

e) Lărgirea dreptului de sancționare al Chiriarhului (art. 50).

f) Suspendarea chiar din momentul ordonării anchetei, în cazuri grave și lărgirea acestei măsuri de suspendare și pentru cei sancționați de prima instanță cu pedepsele grave prevăzute la art. 4, par. B, lit. b, c, d, e (art. 74).

4. **Din punct de vedere al procedurii:**

a) Introducerea acțiunii disciplinare prin sesizarea de către autoritățile Statului și din oficiu (art. 68).

b) Obligația pentru reclamant de a îndeplini condițiunile prescrise de canoane, pentru a sta ca reclamant împotriva clericilor (art. 68, lit. a).

c) Inmânarea citațiilor cu 3 zile libere înainte de data fixată pentru anchetă (art. 78).

d) Audierea la anchetă numai a martorilor propuși de reclamant (art. 83).

e) Primirea la audiere a informatorilor (art. 85).

f) Interzicerea de a se audia ca martori verii primari (grad. IV) (art. 147).

g) Administrarea întrebărilor puse martorilor mai întâi din partea celui care i-a propus și după aceea din partea adversă și a acuzării (art. 95).

h) Acordarea unui singur termen pentru fiecare parte, dela prima prezentare în fața Consistoriului (art. 166).

i) Obligația pentru acuzator de a pune concluziuni scrise, pe lângă susținerea orală (art. 187).

j) Introducerea unui nou motiv de recuzare pentru un judecător, care a fost apărător într'un proces la instanța inferioară (art. 200).

k) Reducerea termenului de recurs, dela 30 zile la 15 zile dela data primirii sentinței (art. 55, 177, 181).

l) Adresarea recursului direct la Sf. Sinod, pentru toate cazurile de caterisire (art. 181).

m) Lărgirea termenului de prescripție pentru delictele continui și suprimarea prescripției pentru omor și recăsătorire (art. 243).

*

Incheind aceste considerațiuni și prezentări asupra conținutului noului Regulament de procedură a instanțelor disciplinare b'sericești, suntem încredințați că omagiul nostru față de Inalt Prea Sfinț'tul Patriarh Justinian — autorul lui — va fi desăvârșit, dacă, prin respectarea disciplinei canonice și prin pilda vieții noastre, preoțimea va ști să privească acest regulament ca pe un îndreptar, care îi călăuzește pașii, spre a nu fi ispitiți a cădea sub încadrările lui.

Cunoscând — după cuvintele Sf. Apostol Pavel — că «**Legea este pusă pentru călcătorii de lege**» [19]), și că legile «**nu sunt spaimă pentru faptele bune, ci pentru cele rele**» [20]), nădăjduim că preoțimea va ști să se supună rânduielilor prescrise în noul Regulament de disciplină «nu numai de frica pedepsei, ci mai ales din conștiință» [21]).

3. *REGULAMENTUL PENTRU ALEGEREA, FUNCȚIONAREA ȘI DIZOLVAREA ORGANELOR DELIBERATIVE, IN PAROHIILE, PROTOPOPIATELE ȘI EPARHIILE DIN PATRIARHIA ROMÂNĂ.*

Intocmit pe temeiul art. 92, alin. II și art. 205 din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, «Regulamentul pentru alegerea, funcționarea și dizolvarea organelor deliberative și executive din parohiile, Protopopiatele și Eparhiile din Patriarhia Română» a fost votat de Sf. Sinod în ședința din 25 Februarie 1950 și aprobat prin Decizia Nr. 28.132/1950 a Ministerului Cultelor.

Acest regulament cuprinde 3 părți, referitoare la: **Parohie, Protopopiat** și **Eparhie**, cu subdiviziunile respective, tratând despre: alegere, constituire, atribuțiuni, funcționare și dizolvare.

Partea I-a, care tratează **despre Parohie**, cuprinde următoarele capitole: capitolul I. Adunarea Parohială cu secțiunile: compunerea Adunării Parohiale (art. 2—7), Convocarea Adunării electorale parohiale (art. 8-9) și Constituire (art. 10—14). Capitolul II. Consiliul Parohial cu dispoziții generale (art. 15—18), alegerea consilierilor (art. 17-21), alegerea

19. Galateni III, 19.
20. Romani XIII, 3.
21. Romani XIII, 5.

membrilor în Comitetul Parohial (art. 22-23), constituirea Consiliului Parohial și a Comitetului Parohial (art. 24-25).

O precizare, care nu era în vechiul Statut al Bisericii Ortodoxe Române, constă în fixarea numărului de membri în Comitetul Parchial și anume: «un număr îndoit de membri față de Consiliul Parohial, adică 14, 18 sau 24 persoane», în care pot intra bărbați și femei, sau chiar numai femei.

Capitolul III arată modalitatea delegării epitropilor (art. 26-27), care, după cum am văzut și în art. 65 din Statut, se face **de Consiliu și dintre membrii aleși ai Consiliului Parohial,** spre deosebire de dispoziținea din vechiul Statut, după care epitropii erau aleși de Adunarea Parohială odată cu Consiliul Parohial, pe listă aparte. Capitolul IV stabilește în sfârșit, normele după care se pot introduce contestații în legătură cu alegerile parohiale (art. 28-29).

In capitolul V sunt cuprinse atribuțiunile și funcționarea organelor parohiale — Adunare (art. 30-37), Consiliul Parohial (art. 38-43), Comitet Parohial (art. 44—47) și epitropii parohiali (art. 48—50). O prețicasă mențiune se face în art. 30, lit. g și art. 38, lit. d, explicând ce se înțelege prin taxe benevole de cult, și anume: «Prin taxe benevole se înțelege contribuția consimțită a credincioșilor, conform art. 189 din Statut, constând din bani și alte ofrande aduse la biserică pentru: susținerea cultului divin, întreținerea și reparația bisericii și casei parohiale, plata personalului nesalariat de Stat, înzestrarea bisericii cu veșminte și odoare bisericești, alimentarea fondurilor culturale (pentru reviste, cărți religioase, icoane), etc. misionare și de asistență». Această precizare este menită să înlăture orice nedumerire și să scutească pe clerici de neplăcerile unei interpretări greșite a art. 189 din Statut, în legătură cu apelul la contribuția benevolă a credincioșilor și desvoltă alin. g din art. 53 din Statut, — «care amintește doar de fixarea quantumului maximal al taxelor benevole de cult în favoarea parohiei».

Capitolul VI tratează despre dizolvarea organelor parohiale (art. 51-53), care se poate pronunta atât de Consiliul Eparhial, cât și de Chiriarhul respectiv (art. 51, alin. I), spre deosebire de dispoziținea cuprinsă în art. 12 din vechiul Regulament pentru administrarea afacerilor epitropești, după care dizolvarea se făcea numai de către Consiliul Eparhial.

Partea II-a a Regulamentului conține dispoziținni referitoare la Protopopiat: recrutarea Protoiereilor (art. 54—57), atribuțiunile Protopopilor (art. 58—60) și revocarea lor (art. 61-62).

In completarea dispoziținilor cuprinse în art. 72-73 din Statut referitor la atribuțiunile Protoiereilor, art. 58 cuprinde un aliniat în plus la lit. m, în legătură cu efectuarea anchetelor ordonate de Centrul Eparhial și cu notarea preoților și diaconilor din Protopopiatul respectiv, în conformitate cu art. 28 din Regulamentul pentru numirea și transferarea clerului. Iar art. 60 din Regulament desvoltă art. 73 din Statut, în legătură cu atribuțiunile Protoiereului din capitala Regiunii și anume: contraanchete, notarea la parohie a Protoiereilor de Raioane din Regiunea respectivă și îndeplinirea rolului de acuzator la Consistoriul Disciplinar Protopopesc, conform art. 186 din Regulamentul de procedură.

Partea a III-a a Regulamentului cuprinde următoarele capitole: capitolul I, Adunarea Eparhială, cu dispoziţiuni generale (art. 63—70), compunerea colegiului electoral, preoţesc (art. 71-72), despre candidaturi, (art. 73-75), constituirea colegiilor electorale preoţeşti (art. 76-80), votarea (art. 81-82), despuierea scrutinului (art. 83-85); modalitatea alegerii membrilor mireni în Adunările Eparhiale, candidaturi, constituirea colegiilor mireneşti (art. 86—90) şi despre contestaţiuni (art. 91-93).

Capitolul II expune normele privitoare la convocarea şi constituirea Adunării Eparhiale (art. 94—111), la alegerea şi constituirea Consiliului Eparhial (art. 123—127), apoi cuprinde dispoziţiuni cu privire la: administraţia eparhială (art. 128-130), cancelaria eparhială (art. 131), secretariat, personal registratură şi arhivă, administraţia bunurilor, contabilitatea şi casieria, serviciul tehnic şi corpul de inspecţie şi control (art. 132—138), inspectorul bisericesc (art. 139), exarhul mânăstirilor (art. 140).

Ţinem să evidenţiem caracterul democratic al organelor deliberative ale Bisericii Ortodoxe Române, în ceeace priveşte alegerea şi constituirea lor, începând cu cele centrale ale Patriarhiei şi terminând cu toate organele de conducere ale diverselor unităţi administrative, întrucât toate aceste organe se constituie prin alegeri făcute prin votul obştesc al credincioşilor, exprimat fie direct, fie pe cale reprezentativă prin delegaţi desemnaţi spre a participa la alegerea forurilor deliberative superioare.

Astfel, pe temeiul proporţionalităţii de 1/3 mireni şi 2/3 clerici, colegiile mireneşti se constituiesc în chipul următor: La parohie: **Adunarea Parohială** este compusă din toţi bărbaţii majori creştini ortodocşi, nepătaţi, care îşi îndeplinesc îndatoririle morale şi materiale faţă de Biserică şi aşezămintele ei, şi care îşi au domiciliul în cuprinsul parohiei (art. 2). **Consiliul Parohial,** ca organ administrativ şi executiv al Adunării Parohiale — se compune din membri de drept şi membri aleşi din sânul ei, pe timp de 4 ani, în raport cu numărul sufletelor dintr'o parohie şi anume: în parohiile până la 1.500 suflete se aleg 7 membri, în cele până la 2.500 suflete, 9 membri, iar în cele cu peste 2.500 suflete — 12 membri (art. 15-16). **Comitetul Parohial** poate avea un număr îndoit de membri faţă de Consiliul Parohial, adică 14, 18 sau 24 persoane şi este alcătuit atât din bărbaţi cât şi din femei (art. 22).

La Eparhie — **Adunarea Eparhială** este organul deliberativ pentru toate chestiunile administrative, culturale şi economice şi este compusă din 1/3 clerici 2/3 mireni, aleşi pe termen de 4 ani de către delegaţii Consiliilor Parohiale pentru mireni şi de către preoţi şi diacon pentru membrii clerici (art. 64). Iar **Consiliul Eparhial** este compus din 9 membri: 3 clerici şi 6 mireni, aleşi pe termen de 4 ani de Adunarea Eparhială (art. 107, 108 şi 113).

Constituite prin alegeri, atât organele individuale, cât şi cele colegiale, ele au obligaţia consecvent democratică de a face rapoarte periodice despre activitatea lor, în faţa adunărilor sau corporaţiilor care le-au dat mandatul şi sunt responsabile, în faţa acestora, de abaterile pe care le-ar săvârşi, în executarea atribuţiunilor încredinţate prin regulament.

Capitolul IV prescrie normele pentru confirmarea și dizolvarea organelor parohiale (art. 141-142) și dispoziţiuni finale (art. 143-144) și se încheie cu 16 tipuri de formulare.

Alcătuit pe temeiul dispoziţiunilor din Statut, Regulamentul pentru alegerea, funcţionarea și dizolvarea organelor deliberative prezintă aceleași principii canonice și în același timp democratice, înscrise în organizaţia Bisericii Ortodoxe.

4. *REGULAMENTUL PENTRU DETERMINAREA ATRIBUŢIUNILOR PATRIARHULUI ȘI DE FUNCŢIONAREA ORGANELOR CENTRALE DELIBERATIVE, ALMINISTRATIVE ȘI EXECUTIVE DIN PATRIARHIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ.*

In conformitate cu aliniatul ultim din art. 38 al Statutului de organizare și funcţionare a Bisericii Ortodoxe Române, «Regulamentul pentru determinarea atribuţiunilor Patriarhului și de funcţionarea organelor centrale deliberative administrative și executive din Patriarhia Ortodoxă Română», a fost votat de Adunarea Naţională Bisericească în ședinţa dela 26 Februarie 1950 și aprobat de Ministerul Cultelor prin Decizia Nr. 28133/1950.

Materialul acestui regulament este sistematizat în cinci mari capitole: cap. I, Organizarea centrală; cap. II, Sf. Sinod; cap. III, Adunarea Naţională Bisericească; cap. IV, Consiliul Naţional Bisericesc și cap V, Administraţia Patriarhală.

In capitolul I, secţia II-a, se fixează poziţia și atribuţiunile Patriarhului, în conformitate cu art. 28—30 din Statut (art. 3—5), prerogativele despre care am vorbit la locul respectiv — când am examinat cuprinsul acestor articole din Statutul de organizare.

Capitolul II, intitulat «Sfântul Sinod», înfăţișează atribuţiunile, compunerea și prezidarea înaltului for bisericesc (art. 6—8), sesiunile Sf. Sinod (art. 9—12), biroul și atribuţiunile lui (art. 13—15), ţinerea ședinţelor și normele discuţiunilor (art. 16—36), votarea (art. 37—39), funcţionarea și atribuţiunile comisiunilor (art. 40—52), cum și atribuţiunile Sinodului Permanent (art. 53—58).

In capitolul III, se tratează despre Adunarea Naţională Bisericească, componenţa ei (art. 59), constituirea ei și a comisiunilor (art. 60—71), modalitatea ţinerii ședinţelor (art. 74—82), normele discuţiunilor și modalităţile votării propunerilor (art. 83—101), cum și diferite dispoziţiuni generale (art. 102—110).

Pe baza aceluiași principiu democratic electiv, **Adunarea Naţională Bisericească** este organul reprezentativ central al Bisericii Ortodoxe Române, pentru toate chestiunile economico-administrative, precum și pentru cele care nu intră în competinţa Sf. Sinod. Ea se compune din câte 3 reprezentanţi ai fiecărei Eparhii — un cleric și doi mireni — delegaţi de Adunările Eparhiale respective, pe termen de 4 ani și din membrii Sfântului Sinod (art. 59).

Iar **Consiliul Naţional Bisericesc** este organul suprem administrativ pentru afacerile întregii Biserici Ortodoxe din Patriarhia Română și totodată organul executiv al Sf. Sinod și al Adunării Naţionale Bisericești. El se compune din 9 membri — trei clerici și 6 mireni aleși din Aduna-

rea Națională Bisericească, pe termen de 4 ani și din Consilierii administrativi patriarhali, ca membri permanenți (art. 111).

Capitolul IV înfățișează componența și atribuțiunile Consiliului Național Bisericesc ca organ suprem administrativ pentru afacerile întregii Biserici Ortodoxe din Patriarhia Română (art. 111—133).

Capitolul V este cel mai desvoltat, cuprinzând organizarea și funcționarea Administrației Patriarhale, ca organism central executiv de care este ajutat Patriarhul, în exercitarea atribuțiunilor conferite prin noul Statut de organizare și funcționare a Bisericii Ortodoxe Române.

După ce se prezintă organele executive auxiliare ale Patriarhului — Vicarii patriarhali (art. 134—136) și Consilierii administrativi patriarhali (art. 137—144), în secțiunea I se înfățișează organizarea Cancelariei patriarhale, a Cabinetului, a Secretariatului, Serviciul personalului, Serviciul învățământului, Serviciul administrării bunurilor, Contabilitatea, Casieria, Serviciul Tehnic, Serviciul Contencios și Corpul de inspecție și control (art. 145—177); iar în secțiunea II-a sunt cuprinse dispoziții amănunțite cu privire la funcționarea instituțiilor anexe ca: Institutul Biblic și de misiune ortodoxă (art. 178—182). Sectorul Editură și Tipografie (art. 183—192), Biblioteca (art. 193—195), Sectorul Atelierelor Institutului cu organizarea tehnică a producției (art. 196—216) și modul de desfacere a produselor, prin depozitele eparhiale și colportajul parohial (art. 217—220).

Urmează apoi organizarea și funcționarea Fondului de credit și ajutor pentru clerul ortodox român, norma acordării împrumuturilor și dispoziții cu privire la conducerea, administrația și controlul respectiv (art. 221—253), normele de funcționare a Fondului de asigurare a bunurilor bisericești (art. 262—281) și ale Cabinetului medical (art. 282—285) și — în sfârșit — obligațiunile funcționarilor (art. 286—289).

Acest Regulament — prin extensiunea și cuprinzătoarele dispoziții — evidențiază în chip deosebit realitatea personalității juridice a instituției Patriarhatului, introdusă în noul Statut al Bisericii Ortodoxe Române și marchează însemnătatea epocală a legislației Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian, pe linia realităților practice în care, niciodată, în trecut, nu s'a realizat ceeace constatăm astăzi.

5. *REGULAMENTUL PENTRU ADMINISTRAREA AVERILOR BISERICEȘTI.*

In aceeași ședință din 26 Februarie 1950, Adunarea Națională Bisericească a votat — pe temeiul art. 171 din Statut — «Regulamentul pentru administrarea averilor bisericești», care a fost — apoi — aprobat de Ministerul Cultelor prin Decizia Nr. 32.234/1950.

Regulamentul cuprinde 68 articole, sistematizate în 7 capitole iar pe data punerii în vigoare sunt abrogate următoarele regulamente, alcătuite pe baza vechiului Statut de organizare al Bisericii Ortodoxe Române: a) Regulamentul pentru administrarea afacerilor epitropești în parohii și Eparhii din 1927; b) Regulamentul pentru organizarea și funcționarea Eforiei Bisericii Ortodoxe Române din 1927; și c) Regulamentul pentru înstrăinarea bunurilor bisericești din 1930.

Mai întâi — în cap. I din acest regulament — se stabileşte clasificarea averii bisericeşti, potrivit normelor canonice şi juridice, în **bunuri sacre,** cele care prin sfinţire sau binecuvântare sunt destinate cultului divin, cum sunt: locaşurile de cult, catedrale, biserici, paraclise, capele, etc., odoarele şi veşmintele bisericeşti, cărţile de ritual, cimitirele, etc.; sau asimilate cu bunurile sacre, cum sunt: picturile, sculpturile, ţesăturile artistice, miniaturile, cărţile rare, documentele, lucrările din materiale scumpe, ale Bisericii; şi **bunuri comune** — cele afectate întreţinerii bisericilor, slujitorilor, operelor culturale şi de caritate, cum sunt: casele parohiale, reşedinţele Chiriarhilor, chiliile mânăstirilor, edificiile şcolilor bisericeşti, aşezămintele şi instituţiile culturale, filantropice şi economice, terenurile agricole, păşunile, viile, livezile, grădinile, etc.

In cap. II se enumeră organele de administrare a averilor bisericeşti şi atribuţiunile lor, la parohie (art. 4—7), la Protoierie (art. 8), la mânăstiri (art. 9), la Eparhie (art. 10—17) şi la Patriarhie (art. 18—22), cum şi supravegherea generală a averilor bisericeşti, care revine: Patriarhului pe temeiul dreptului de devoluţiune prevăzut în canonul 11 al sinodului VII ecumenic, Mitropoliţilor pentru Eparhiile sufragane, Sf. Sinod şi Adunării Naţionale Bisericeşti pentru averea bisericească a Patriarhiei Ortodoxe Române, şi Ministerului Cultelor, ca organ de control asupra administrării averilor bisericeşti, potrivit dispoziţiunilor legilor sale de organizare (art. 23-24).

Capitolul III arată modalităţile legale pentru dobândirea averii bisericeşti — prin donaţii sau cumpărări — şi organele îndreptăţite la acceptarea donaţiunilor, la constatarea necesităţii cumpărării şi la aprobarea acestor formalităţi (art. 25—28).

Dispoziţiunile privitoare la: schimbarea, grevarea şi întrăinarea averii bisericeşti, la parohii, Protoierii, mănăstiri, Eparhii şi Patriarhie sunt supuse amănunţit în capitolul IV (art. 29—55).

Un capitol special, al V-lea, arată cum se face administrarea averilor fundaţiilor, asociaţiilor cu caracter religios şi şcolilor pentru pregătirea personalului bisericesc (art. 56—60).

Capitolul VI stabileşte responsabilităţile pentru pagubele pricinuite în averea bisericească prin rea credinţă, neglijenţă sau nepricepere, în conformitate cu dispoziţiunile Legii patrimoniului public (art. 61—65). In sfârşit, ultimul capitol, al VII-lea, în cele 3 articole (66—68), stabileşte unele dispoziţiuni finale.

Citirea şi examinarea acestui Regulament pentru administrarea averilor bisericeşti, ne împrospătează în minte cuvintele Inalt Prea Sfinţitului Patriarh rostite cu prilejul unei conferinţe administrative în anul 1945, ca Arhiereu-Vicar al Moldovei, când spunea: «Chivernisirea acestor bunuri aducătoare de venituri trebue să fie pildă pentru toate instituţiunile, fiind vorba de bunuri aparţinătoare obştei» [22]).

---

22. Vezi *Apostolat Social*, ed. II, p. 47.

6. *REGULAMENTUL PENTRU NUMIREA ŞI TRANSFERAREA CLERULUI DIN PAROHII, EXAMENELE DE CAPACITATE, DEFINITIVARE ŞI SELECŢIONARE PENTRU CAPITALĂ, ALE DIACONILOR ŞI PREOŢILOR DIN BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ.*

Unul din dezideratele pe care le exprima preoţimea ortodoxă română, cu priiejul diferitelor congrese în trecut, prin diferite moţiuni, era acela de a se fixa norme bine stabilite pentru recrutarea personalului bisericesc şi mai ales pentru o justă apreciere a meritelor în vederea promovării elementelor bine pregătite, atunci când este vorba de numiri şi transferări în parchii.

De aceea, Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian, dând ascultare glasului unanim al preoţimii din Patriarhia Română şi întemeiat pe art. 127 din Statut, — a turnat în cele 52 articole din Regulamentul pentru numiri şi transferări, votat de Sf. Sinod în şedinţa dela 28 Februarie 1950, ca şi în formularul de proces-verbal de inspecţie ce-l însoţeşte, nu atât formele rigide ale unei proceduri ce trebuie urmată în cazurile de numiri şi transferări, cât, mai ales, toată căldura sufletului său frământat de gândul unei obiective şi juste aprecieri, pentru promovarea clerului cu vocaţie sacerdotală deosebită şi cu experienţă pastoral-socială exemplară.

Potrivit noului regulament, orice numire de diacon sau preot în Biserica Ortodoxă Română se face pe baza calificativelor dela examenul de capacitate preoţească, iar transferările, promovarea şi dreptul de a ocupa locuri în Capitală se dobândesc pe bază de examene speciale şi notări administrative, prevăzute de Statutul pentru organizarea şi funcţionarea Bisericii Ortodoxe Române; şi examenele se dau în faţa unor comisiuni instituite după audierea unor cursuri cu durată de două luni, la Centrele de îndrumare misionară de pe lângă Institutele Teologice (art. 1-2).

Aceste Centre de îndrumare misionară, sunt socotite de Inalt Prea Sfinţitul Patriarh «...înalte laboratoare spirituale, de scrutare a conştiinţei fiecăruia, de înviorare şi fortificare a vocaţiei sacerdotale, de reîncălzire şi stimulare a zelului misionar şi de verificare şi complectare a mijloacelor de activitate pastorală».

«Toată grija noastră la aceste cursuri — spune I. P. S. Sa — trebue să se îndrepte asupra activităţii pastorale a preoţilor noştri, activitate care să se desfăşoare după metodele cele mai potrivite şi mai apropiate de înţelegerea poporului» [23]).

Capitolul I din Regulament expune normele de urmat pentru examenul de capacitate preoţească pe care trebuie să-l treacă toţi absolvenţii fostelor Academii Teologice, licenţiaţii, magiştrii şi doctorii în Teologie, care voiesc a intra în preoţie. Şi acest examen are de scop: a) cercetarea chemării pentru preoţie şi devoţiunii pentru misiune, cum şi b) verificarea capabilităţii candidaţilor de a utiliza practic, în viaţa pastorală, potrivit cerinţelor vremii, cunoştinţele dobândite în Institutele Teologice superioare (art. 3—7).

---

23. Vezi *Apostolat Social*, ed. II, p. 187.

Capitolul II cuprinde dispoziţiunile privitoare la examenul de definitivare pe care trebuie să-l treacă fiecare preot sau diacon, după o activitate pastorală efectivă de 5 ani împliniţi (art. 8—13).

Capitolul III stabileşte criteriile ce se urmăresc pentru obţinerea examenului de promovare, pe care sunt obligaţi să-l treacă toţi preoţii şi diaconii, după 10 ani de preoţie efectivă sau după 5 ani de activitate pastorală cu titlu definitiv (art. 14—16).

Pentru transferările în Capitală, noul regulament stabileşte în capitolul IV, normele după care urmează a fi admişi candidaţii şi trecerea unui examen de selecţionare, după audierea unor cursuri speciale la Centrul de îndrumare misionară de pe lângă Institutul Teologic Universitar din Bucureşti (art. 17—19).

Capitolul V reglementează dispoziţiunile privitoare la cursurile pregătitoare în vederea examenelor de definitivare sau promovare (art. 20-21).

Articolele 22—26 din capitolul VI, cuprind dispoziţiuni asupra instituirii comisiunilor de examinare şi asupra modului de lucru, în aprecierea şi notarea candidaţilor; iar articolele 27—29, normele după care se vor face notările administrative, de către Consilierii administrativi ai Centrului Eparhial şi Protoiereul respectiv, în baza proceselor-verbale de inspecţie anuală.

Celelalte articole din capitolul VI cuprind dispoziţiuni scriptice, referitoare la registrele de evidenţă şi lucrările de secretariat.

Capitolul VII indică excepţiunile, în legătură cu diferitele categorii de parohii (art. 34-35).

Iar Capitolul VIII sunt dispoziţiunile cu privire la numirea, transferarea şi obligaţiunile cântăreţilor bisericeşti (art. 36—38), iar capitolul IV, dispoziţiuni finale şi tranzitorii (art. 39—52).

Suntem convinşi că aplicarea strictă a Regulamentului de numiri şi transferări, izvorît din inima caldă a Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian, va contribui ca «să se redea Bisericii haina cea curată, demnă de Mirele ei Iisus Hristos» [24]), cum scria încă pe când era preot de enorie —, prin întronarea «spiritului Evangheliei şi al canoanelor», cu sancţiuni pentru cei nevrednici de misiunea evanghelică şi spre a se ajunge la «tipul preoţiei ideale» pe care îl propovăduia ca director de seminar [25]).

7. *REGULAMENTUL DE FUNCŢIONARE A INSTITUŢIILOR DE INVĂŢĂMÂNT PENTRU PREGĂTIREA PERSONALULUI BISERICESC ŞI RECRUTAREA CORPULUI DIDACTIC DIN PATRIARHIA ROMÂNĂ.*

Potrivit art. 115—118 din Statutul pentru organizarea şi funcţionarea Bisericii Ortodoxe Române, pregătirea personalului bisericesc se face în: a) Şcoli de cântăreţi, b) Seminarii Monahale şi c) Institute Teologice de grad Universitar. Organizarea, modul de funcţionare şi recrutarea personalului didactic, condiţiunile de admitere, programele de învăţământ şi jurisdicţiunea canonică şi dogmatică şi controlul învăţământului teologic,

---

24. Vezi *Apostolat Social,* vol. I, p. 144.
25. Vezi *Apostolat Social,* ed. II, p. 5.

— potrivit dispoziţiunilor din Statut — aparţin organelor Bisericii Ortodoxe Române.

Prin înscrierea acestor dispoziţiuni în noul Statut de organizare, Inalt Prea Sfinţitul Patriarh a realizat schimbările pe care cu mulţi ani în urmă le preconiza, când scria în anul 1935, referindu-se la învăţământul teologic: «Legea din 1864 a trecut seminariile în organizarea generală a învăţământului, rupând legăturile lor firesti cu episcopatul şi dându-le o îndreptare mirenească cu profesori luaţi numai pentru ştiinţă şi laici, iar mai târziu Facultatea de Teologie este încorporată învăţământului superior, independent de Sf. Sinod. In felul acesta, şcolile pentru pregătirea clerului, căzute cu totul în mâna statului, au fost de mai multe ori organizate şi reorganizate în spirit laic» [26]).

De aceea, în 1949, cu prilejul deschiderii seminarului monahal dela m-rea Văratec, spunea: «Şcolile teologice depind de Sf. Sinod şi Patriarhul trebuie să aibă în grija sa părintească bunul mers al acestor şcoli, pentru realizarea programului lor... Eu cred —adăoga I. P. S. Sa — în realizarea acestui program şi în reînvierea vieţii bisericeşti» [27]).

Pe temeiul dispoziţiunilor din noul statut al Bisericii Ortodoxe Române şi sub înrâurirea ideilor pe care le nutrea şi le mărturisea Inalt Prea Sfinţitul Patriarh — cu privire la reorganizarea învăţământului Teologic, avem — în sfârşit — elaborat Regulamentul pentru organizarea şi funcţionarea instituţiilor de învăţământ, votat de Sf. Sinod.

In dispoziţiunile generale (art. 1—10) sunt enumărate instituţiile de învăţământ şi anume: a) **şcoli de cântăreţi,** pe lângă fiecare eparhie, pentru pregătirea cântăreţilor de strană, a dirijorilor de coruri şi auxiliarii preotului în activitatea lui pastorală şi catehetică; b) **seminarii monahale** la mănăstirile Neamţ şi Căldăruşani pentru bărbaţi, la mânăstirile Plumbuita şi Agapia pentru femei — în vederea pregătirii monahilor şi monahilor şi c) **Institute teologice de grad universitar,** la Bucureşti, Sibiu şi Cluj, pentru pregătirea clerului parohial şi a ierarhiei superioare, a corpului didactic, a specialiştilor în diferite ramuri ale Teologiei, cum şi în vederea cursurilor de îndrumare misionară a preoţilor, potrivit normelor din Statut şi Regulamentul de numiri şi transferări.

Partea I-a din Regulament cuprinde organizarea şi funcţionarea Şcolilor de cântăreţi bisericeşti. Aceste şcoli sunt instituţii de învăţământ tehnic, asimilate şcolilor tehnice menţionate în art. 8 şi 12 din Decretul Nr. 175/1948, cu durata de doi ani (art. 11).

In capitolul II şi III sunt arătate materiile de învăţământ şi gruparea lor pe catedre şi ore (art. 12—14). Modul de recrutare a corpului didactic, drepturile personalului didactic şi îndatoririle lor sunt amănunţit expuse în articolele următoare. (15—28).

Capitolul IV expune conducerea şcolii, de către Director, ca reprezentant al chiriarhului, datoriile acestuia, atribuţiunile Consiliului profesoral şi ţinerea cancelariei (art. 29—40).

Capitolul V tratează amănunţit despre cursuri şi examene (art. 41— 55).

---

26. Vezi *Apostolat Social,* vol. I, p. 138.
27. Vezi *Apostolat Social,* ed. II, p. 182.

Pentru a se vedea nota caracteristică imprimată aici de I. P. S. Patriarh, personal, citățm un fragment din articolul referitor la aceste cursuri: «... Peste săptămănă — Luni, Miercuri, Vineri se va oficia Sf. Liturghie, precedată de Vecernie, de către profesor, iar elevii vor da răspunsurile. Profesorii de tipic și cântare practică vor da explicații, iar cei de științele religioase vor face lecții practice de catehează, după modelul celor dela parohii, insistând mai mult asupra catehezelor din cult și cântare. In săptămâna întâi a Postului Mare, elevii și profesorii vor urma regulat la biserică, se vor mărturisi și împărtăși; iar în vacanțe vor urma regulat la biserică, ajutând pe preot la strană, catehizare, etc.

Cursurile se țin în toate zilele, afară de Duminici și sărbători legale, ziua patronului școalei și vacanțe, când profesorii vor sluji în sobor vecernia și Liturghia, iar elevii vor da răspunsurile în biserica școalei. Profesorii vor explica Evanghelia și Apostolul» (art. 45—46).

Capitolul VI tratează despre disciplina corpului didactic și administrativ (art. 56—64) și a elevilor (art. 65—74). Iar Capitolul VII enumără dispoziținile cu privire la internat, director, spiritual, intendent, magazioner, medic, personalul de serviciu și ordinea interioară (art. 75—98).

Partea II-a a regulamentului cuprinde dispozițiunile referitoare la organizarea învățământului în seminariile monahale.

Seminariile monahale sunt instituții de învățământ mediu, cu durata de 4 ani, asimilate școlilor tehnice menționate în art. 8 și 12 din Decretul Nr. 175/1948 și au de scop pregătirea cadrelor mânăstirești didactice, tehnice, administrative și de conducere (art. 99).

In Capitolul II sunt cuprinse materiile de învățământ și gruparea lor (art. 100—102), iar în Capitolul III, dispozițiunile cu privire la recrutarea personalului didactic și obligațiunile lor (art. 103—116).

Capitolul IV este consacrat conducerii seminariilor, director, profesori și personal de cancelarie, cu arătarea amănunțită a drepturilor și obligațiunilor respective (art. 117—130).

In Capitolul V se cuprind dispoziținni referitoare la cursuri, examene și notări (art. 131—146). In aceste seminarii sunt primiți călugări, călugărițe și aspiranții la viața monahală, care au la bază învățământul elementar de 7 ani, patru sau cinci clase primare și gimnaziul unic sau cel puțin trei clase secundare (art. 131). Iar înainte de a obține diploma de absolvire, fiecare elev trebuie să-și însușească complect un meșteșug din cele cuprinse în fiecare catedră practică și să obțină un certificat din partea Institutului Biblic, secția ateliere și tipografie (art. 141). Rezultă — deci — caracterul tehnic și practic al acestor instituții de învățământ.

Capitolul VI tratează despre disciplina corpului didactic și administrativ cum și a elevilor (art. 147—159). Iar Capitolul VII — ultim al acestei părți — despre organizarea și funcționarea internatului, cu atribuțiunile fixate pentru director, spiritual, pedagog, medic, infirmier, intendent, magazioner și oameni de serviciu (art. 160—179).

Partea III-a a Regulamentului este consacrată dispozițiunilor privitoare la Institutele Teologice de grad universitar, — care conferă: titlul de licențiat în Teologie, certificate de definitivare, promovare și selecționare pentru preoți, cum și titlurile de magistru și doctor în Teologie (art. 180).

In Capitolul II sunt înfățișate materiile de învățământ și gruparea lor pe secțiuni: biblică, istorică, sistematică și practică, cum și catedrele, conferințele, lectoratele și asistențele respective și repartizarea materiilor pe anii de studii.

Capitolul III cuprinde dispozițiunile referitoare la recrutarea, funcțiunile, drepturile și obligațiunile corpului didactic (art. 191—205); iar capitolul IV — despre conducerea institutelor, de către rector, prorector, consiliul profesoral, juriul de disciplină, personal educator și de ordine, personal administrativ și de serviciu (art. 206—218).

In Capitolul V — se expun dispozițunile pentru înscrierea și frecventarea cursurilor de licență (art. 219—239); iar în capitolul VI modalitățile ținerii examenelor și a obținerii diplomelor (art. 240—260).

Capitolul VII este consacrat cursurilor de magistru în teologie, cu arătarea repartizării locurilor pentru cele patru secțiuni, cum și a materiilor de frecvență și examenelor respective (art. 261—281); iar capitolul VIII, cursurilor pentru obținerea titlului de doctor în Teologie (art. 282—288).

In sfârșit, ultimele dispoziținni sunt cu privire la echivalarea titlurilor universitare din străinătate (cap. IX, art. 289—294), despre internat (cap. X, art. 295—300), despre taxele studențești (cap. XI, art. 301—305) și dispoziținni finale și tranzitorii (cap. XII, art. 306—322).

Ceeace avem de observat — în privința taxelor care se fixează de către Consiliul eparhial — este faptul că ele sunt suportate nu de studenți, ci de fiecare eparhie care i-a recomandat. In acest chip, eparhiile care recomandă înscrierea unui număr de studenți la Instituțiile de învățământ teologic, au îndatorirea de a le acorda întreținerea gratuită, prin achitarea taxelor de internat, iar după absolvirea cursurilor, să le asigure plasarea în locurile vacante din eparhia respectivă.

Astfel, tinerii selecționați de fiecare eparhie cu aptitudini și vocație, sunt crescuți și întreținuți în școlile teologice, în mod gratuit de eparhii, iar după absolvirea școlii, în care au fost introduși și întreținuți, sunt iarăși redați eparhiilor respective, care au obligația de a le asigura plasarea în locurile vacante pentru care s'au pregătit.

Această reorganizare cuprinsă în Regulamentul de față a redat învățământului teologic rostul cel adevărat de a pregăti pe slujitorii Bisericii în Biserică și pentru Biserică și viață, în vederea apostolatului social, care a format întotdeauna, ținta propoveduirii creștine în lume, spre a forma mai întâi cetățeni cinstiți ai patriei pământești și — apoi — râvnitori ai împărăției lui Dumnezeu.

8. *REGULAMENTUL PENTRU ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA ȘCOLILOR MONAHALE.*

După cum am arătat mai sus, când am expus cuprinsul statului de organizare și funcționare a Bisericii Ortodoxe Române, în articolul 78 s'a introdus un aliniat nou care a fost întotdeauna un deziderat al Inalt Prea Sfințitului Patriarh și anume: «Fără absolvența a 7 clase primare și a școlii monahale nu poate fi tuns în monahism nimeni, frate sau soră». Prin această obligativitate, înscrisă în Statut, se urmărește ca — în viitor — mânăstirile să aibă elemente mai bine pregătite, cu viață duhov-

nicească aleasă și cu prestigiu de muncă și moralitate desăvârșită, pentru ca, după cum mărturisește Inalt Prea Sfinția Sa, în cuvântarea rostită cu prilejul deschiderii cursurilor la Seminarul monahal dela mânăstirea Văratec în 1949 --- «să se reverse peste toate mânăstirile, duhul cel nou al Evangheliei lui Hristos și al vieţuirii în spiritul de viață orânduită de predaniile și canoanele Bisericii drept-slăvitoare» [28]).

Pe temeiul acestei dispoziţiuni din noul Statut al Bisericii Ortodoxe române, Sf. Sinod, în ședința din 5 Octomvrie 1950, a votat «**Regulamentul pentru organizarea și funcționarea școlilor monahale**», alcătuit de Inalt Prea Sfinţitul Patriarh și format din 40 articole.

Potrivit art. 1 din acest Regulament, școlile monahale vor fi frecventate în mod obligatoriu de monahii și monahiile și de fraţii și surorile din mânăstiri, care se pregătesc pentru a fi tunși în monahism și care n'au putut sau nu vor putea urma în mod normal ultimele trei clase ale învățământului elementar. Aceste școli cu viață de obște și disciplină mănăstirească au de scop să dea elevilor și elevelor «o substanțială pregătire religioasă, necesară unui monah, precum și calificarea într'o meserie, conform art. 78 din Statut, prin care să fie folositori nu numai obștei mânăstirii, ci și societăţii».

In articolele 2 și 3, se enumeră materiile de învățământ religios și laic, repartizate pe ciclul celor trei ani, pe catedre și pe ore de predare.

Articolele 4—10 tratează despre recrutarea și îndatoririle personalului didactic, iar art. 11—21 despre conducerea, îndrumarea și supravegherea școliior monahale.

Mai departe se expun normele cu privire la cursuri și examene, efectivul școlilor (art. 23), selecționarea elevilor (art. 24), viața duhovnicească în cadrul școlii, promovarea și absolvirea lor (art. 24—36) și — în sfârșit — ultimele dispoziţiuni, cu privire la condiţiunile ce urmează a se aplica monahilor care sunt deja tunși în monahism, înainte de apariţia Regulamentului (art. 37—39).

In anexă, Regulamentul cuprinde întreaga programă analitică de învățământ, repartizat pe materii, pe clase și pe ore săptămânale și zilnice.

9. *REGULAMENTUL PENTRU ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA ADMINISTRATIVĂ ȘI DISCIPLINARĂ A MÂNĂSTIRILOR.*

Pe temeiul art. 74—86 din Statutul de organizare și funcționare a Bisericii Ortodoxe Române, care preconizează alcătuirea unui regulament pentru organizarea vieţii monahale și funcționarea administrativă a mânăstirilor, tot în ședința din 5 Octombrie 1950, Sf. Sinod a votat și «**Regulamentul pentru organizarea și funcționarea administrativă și disciplinară a mânăstirilor**», format din zece capitole.

Capitolul I din Regulament, expune dispoziţiunile cu privire la definiţia mănăstirii și felul lor (art. 1—3), personalitatea juridică a mânăstirilor (art. 4), normele canonice pentru înființarea și desființarea mânăstirilor (art. 5) și obligaţiunile acestor comunităţi de viață duhovnicească și de promovare a virtuților creștinești.

---

28. Vezi *Apostolat Social*, ed. II, p. 179.

Capitolul II arată normele pentru primirea în viața monahală (art. 10—11), ispitirea canonică (art. 12—15), gradele monahale (art. 16) și dispozițiunile privitoare la ascultarea monahilor și mutarea lor dintr'o mânăstire în alta (art. 17).

In capitolul III sunt cuprinse amănunțit dispozițiunile realtive la conducerea mânăstirii, alegerea stareților și starețelor (art. 18—22), îndatoririle lor (art. 27—30), rolul soborului în conducerea mânăstirii (art. 30-31), consiliul duhovnicesc și atribuțiunile lui (art. 32—34), consiliul economic și atribuțiunile ce revin fiecărui membru din consiliu: econom, casier, eclesiarh, arhondar și secretar (art. 35—41).

Un capitol însemnat al regulamentului (cap. IV), îl formează dispozițiunile cu privire la viața călugărilor, întemeiată pe normele canonice stabilite de marii întemeietori ai vieții monastice, rânduind amănunțit petrecerea duhovnicească în cadrul: rugăciunii de obște rânduită prin cele șapte laude ale tipicului ortodox (art. 42—44), cum și așezarea temeinică a vieții duhovnicești prin datoria de **a se curăți de patimi prin lupta de fiecare clipă cu sine însuși,** de a-și **hrăni sufletul cu învățătura cuvântului lui Dumnezeu,** de **a-și controla** și a-și **prîmeni viața de evlavie,** prin spovedanie, de a se ocupa cu citirea, scrierea, studiul și munca, în sfânta ascultare (art. 45—59).

Capitolul V înfățișează dispozițiile cu privire la ospitalitate și primirea străinilor (art. 60—66); capitolul VI pe cele referitoare la: infirmerie sau bolniță (art. 67—72); iar capitolul VII este rezervat normelor de funcționare a bibliotecii (art. 73—77).

Disciplina mânăstirească este expusă amănunțit în capitolul VIII, pe temeiul canoanelor rânduite de Sfintele Sinoade și Sf. Părinți ai Bisericii Ortodoxe (art. 78—102).

In capitolul IX sunt înfățișate normele privitoare la organele de control și instanțele disciplinare pentru monahi (art. 103—112); și în sfârșit, capitolul X cuprinde dispoziționi finale (art. 113—115).

Suntem convinși că, prin punerea în aplicare a dispozițiilor atât de amănunțite și înalte care rânduiesc viața, organizarea și disciplina monastică în acest regulament, în toate mânăstirile noastre se va reîntrona duhul cel tradițional al Sf. Evanghelii și al Sfintelor Canoane, pentru ridicarea vieții călugărilor întru slăvirea lui Dumnezeu și spre folosul social al Patriei noastre, binecuvântate de evlavia strămoșilor cu atâtea așezăminte de pietate pe tot întinsul ei.

10. *DECIZIUNI PATRIARHALE.*

Este știut că — în general — nu numai legile și regulamentele sunt izvoare de drept, ci și **Deciziunile** unui șef ierarhic, ca **acte administrative generatoare de efecte jurilice,** făcute în cadrul funcțiunii administrative și în conformitate cu legea, cu deosebirea că aceste acte administrative, în loc să emane dela autoritatea legislativă, emană dela autoritatea executivă. Iar în Biserică sunt socotite ca izvoare de drept și **Deciziunile patriarhale.**

De aceea, când înfățișăm opera legislativă în Biserica Ortodoxă Română sub Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian, nu putem trece sub

tăcere o serie de **Decizii patriarhale,** prin care s'au stabilit anumite raporturi de drept şi s'au interpretat şi precizat anumite articole din Statutul pentru organizare şi funcţionare sau din Regulamentul de aplicare.

Din numărul total de 265 Decizii patriarhale apărute până în prezent, în afară de cele ce cuprind dispoziţiuni cu privire la: organizarea administraţiei patriarhale şi episcopale, numiri şi încadrări de personal în administraţie şi învăţământ, fixare de atribuţiuni pentru organele în subordine, distincţii şi ranguri acordate, programul conferinţelor protopopeşti, ţinem să menţionăm pe cele cu caracter general şi de principiu, în legătură cu organizarea bisericească şi anume:

a) **Decizia Nr. 52/1949,** prin care — pe temeiul art. 74 din Statut — se reorganizează obştea de călugări din Serviciul Catedralei patriarhale şi administraţiei arhiepiscopale, ca mânăstire şi se fixează normele canonice şi statutare de funcţionare.

b) **Decizia Nr. 54/1949**, cu privire la încadrarea cântăreţilor bisericeşti nesalariaţi de Stat în bugetele parohiilor.

c) **Decizia Nr. 63/1949,** prin care se stabileşte că preoţii pensionaţi — în urma scoaterii din bugetul Statului — la vârsta de 60 de ani, rămânând mai departe slujitori în toate drepturile — afară de salariu dela Stat —, până la împlinirea vârstei de 70 de ani, urmând ca locurile lor să nu fie ocupate de alţi clerici.

d) **Decizia Nr. 64/1949,** prin care, în urma reorganizării Bisericii Ortodoxe Române pe baza noului Statut, Consiliile şi epitropiile parohiale, Adunările şi Consiliile Protopopeşti din întreg cuprinsul Patriarhiei Române, sunt disolvate şi se constituiesc Consilii şi epitropii parohiale provizorii, în conformitate cu art. 60—67 din Statut.

e) **Decizia Nr. 65/1949,** prin care — în urma propunerilor primite dela toate Eparhiile — se instituiesc Adunările Eparhiale provizorii conform Deciziei Nr. 56/1949, pentru toate Eparhiile din Patriarhia Ortodoxă Română.

f) **Decizia Nr. 92/1949,** cu privire la instituirea şi funcţionarea unei Comisiuni speciale pentru arondarea şi clasificarea parchiilor din Ardeal, în conformitate cu dispoziţiunile art. 200 din Statutul de organizare a Bisericii Ortodoxe Române.

g) **Decizia Nr. 97/1949,** pentru stabilirea drepturilor cuvenite cântăreţilor bisericeşti din ofrandele credincioşilor.

h) **Decizia Nr. 98/1949,** prin care se normalizează funcţionarea canonică şi legală a Comitetelor parohiale, în conformitate cu art. 68—70 din Statut.

i) **Decizia Nr. 110/1949,** pentru înfiinţarea schitului de monahi «Dragoslavele», cu hramul «Sf. Gheorghe», la reşedinţa Patriarhiei din com. Dragoslavele-Muscel, pe temeiul articolelor 74—76 din Statut.

j) **Decizia Nr. 136/1950,** cu privire la abrogarea dispoziţiunilor anterioare asupra picturii bisericeşti şi la anularea autorizaţiilor vechi pentru pictorii şi zugravii bisericeşti şi instituirea unor examene în vederea obţinerii nouilor autorizaţii, potrivit dispoziţiunilor din Regulamentul Administraţiei Patriarhale.

k) **Decizia Nr. 157/1950,** prin care se instituie pe lângă Şcoala şi Atelierul de pictură bisericească a Institutului Biblic şi de Misiune din Ad-

ministrația Patriarhală — două comisiuni pentru examinarea pictorilor și zugravilor bisericești, una pentru pictură în frescă și una pentru pictură în ulei și tempera.

l) **Decizia Nr. 205/1950,** care reglementează trecerea bunurilor ce au aparținut fostelor asociații religioase, în proprietatea și posesiunea parohiilor, pe al cărui teritoriu se găsesc.

In aceste Deciziuni — ca și în celelalte pe care nu le-am prezentat —, se oglindește același principiu de ordine și desăvârșită încadrare a administrației bisericești în canonicitate și în tradiția Bisericii Ortodoxe de Răsărit.

*

Din expunerea operei legislative în Biserica Ortodoxă Română, sub arhipăstoria Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian, se poate constata cu obiectivitate, că — în timpul celor trei ani — s'a lucrat cu o stăruință uimitoare, pentru reorganizarea Patriarhiei prin Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, prin regulamentele de aplicare, pentru punerea în ființă a Patriarhatului, pe temeiul Sfintelor Canoane, pentru întronarea disciplinei și a justiției bisericești, pentru reorganizarea învățământului teologic, potrivit cerințelor vremii, accentuându-se — la fiecare pas — canonicitatea, tradiționalismul ortodox și apostolatul social.

Știm că Inalt Prea Sfinția Sa mărturisește, cu orice prilej, că această operă uriașă de legiferare a fost numai inițiată de dânsul și că ea aparține Sfântului Sinod și colaboratorilor săi. Dar, cine cunoaște ideile și dezideratele pe care le exprima I. P. S. Sa înainte de a fi Patriarh, și examinează amănunțit desbaterile Sf. Sinod și materialul frământat din care s'au dospit aceste noui orânduiri bisericești, este silit de realitatea faptelor și de conștiința dreaptă, să recunoască în această operă tot sufletul curat, profund ortodox și neînfrânta voință a Inalt Prea Sfinției Sale de a repune Biserica Ortodoxă Română pe cele mai autentice temelii canonice și realități sociale.

In urma expunerii operei legislative a Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian, sunt demne de reținut unele constatări și înțelepte aprecieri făcute de Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae Bălan, cu prilejul desbaterilor Sf. Sinod asupra votării Statutului de organizare și funcționare a Bisericii Ortodoxe Române:

«Când ne-am întrunit prima dată, ca să avem organizația noastră bisericească — spune I. P. S. Sa — s'au constatat deosebiri atât de adânci între reprezentanții diferitelor biserici provinciale, care aveau să alcătuiască Biserica Ortodoxă Română, încât, uneori, ni se părea că n'o să putem ajunge la un acord. De atunci încoace, traiul nostru a făcut să se apropie în mod cu totul îmbucurător așa de mult concepțiile noastre cu privire la organizația bisericească, încât astăzi stăm cu toții pe aceeași temelie».

Și referindu-se la noul Statut de organizare, adaugă: «El păstrează principiile fundamentale de organizare a Bisericii noastre și ține seama de vremurile pe care le străbatem...».

Dacă înființarea Patriarhiei Române, al cărui jubileu de 25 de ani s'a sărbătorit la 25 Februarie 1950, este — după cum spunea tot I.P.S.

Mitropolit Nicolae — punctul final al unei evoluții, al unei desfășurări istorice și începutul unei noui epoci în viața Bisericii noastre, dându-se un prestigiu și o autoritate lărgită în fața poporului și în fața Ortodoxiei și chiar în lumea creștină în general, noua legiferare înfăptuită în scurtul timp sub patriarhatul I.P.S. Justinian, înfățișează un punct culminant de așezare pe temeliile canonice adaptate la realitățile sociale.

Caracterizând aportul adus de cei trei Patriarhi ai Bisericii noastre, I.P.S. Mitropolit Nicolae, cu același prilej, spunea: «Primul Patriarh a fost **organizatorul,** sub păstorirea căruia s'a dat Bisericii o organizare unitară, realizându-se unificarea legislației bisericești între Mitropoliile ce veneau cu tradiții variate; al doilea Patriarh, **cărturarul,** a umplut cadrele organizării cu conținut, dând impuls culturii ortodoxe, el însuși fiind un multilateral și fecund scriitor bisericesc; iar al treilea Patriarh — **realizatorul** — cu energia și spiritul practic ce-l caracterizează, **continuă activismul bisericesc, din domeniul cultural în cel social, în conformitate cu duhul Evangheliei și cu tradiția milenară a Ortodoxiei».**

Nu putem încheia aceste considerațiuni, fără să reținem din cuvintele aceluiași Mitropolit, rostite cu prilejul desbaterilor Sf. Sinod asupra votării noului Statut, următoarele mărturisiri prețioase, din care se poate vedea atitudinea hotărîtă a Inalt Prea Sfințitului Patriarh de a da Bisericii Ortodoxe Române în cel mai scurt timp, cea mai fecundă lucrare de legiferare:

«Ca unul care am făcut parte din comisiunea care a întocmit Legea de organizare a Bisericii Ortodoxe Române din anul 1925, afirm că am lucrat atunci, până ne-am pus cu toții de acord, aproape cinci ani de zile; pe câtă vreme acum am reușit, într'un timp așa de scurt, să întocmim Statutul de organizare al Bisericii Ortodoxe Române și regulamentele respective — remarcând munca stăruitoare, tactul și răbdarea Inalt Prea Sfințitului Patriarh cu prilejul desbaterilor Sf. Sinod».

Și încheie cu următoarele cuvinte: «Ați prezidat, Inalt Prea Sfințite Părinte Patriarh, cu tact și cu răbdare și cu părintească grijă pentru Biserică».

Ecoul legislației noastre bisericești a fost apoi trecut peste hotarele Patriarhiei Române, căci dacă studiem statutul Bisericii Bulgare, aprobat de Sf. Sinod la 31 Decembrie 1950, constatăm că el este o copie a principiilor cuprinse în noul Statut al Bisericii Ortodoxe Române; iar — în ultimul timp — Biserica Ortodoxă din Polonia s'a adresat Patriarhiei Române, cerând și ea ca model Statutul nostru de organizare bisericească.

De aceea, mărturisim cu dreptate, adevărul nesdruncinat că, în Biserica Ortodoxă Română s'au realizat cuvintele unui mare Mitropolit și autor de drept canonic, care, în definiția titlului de Patriarh, întrebându-se: «**Ce este și cum trebuie să fie Patriarhul?**», spunea că: «**Patriarhul este cel dintâi Arhiereu între toți Arhiereii din Partiarhat**» [29]).

Preot Dr. GH. I. SOARE

29. *Compendiu de Drept canonic,* ed. II, Sibiu 1885, p. 98.

III. „UNIȚI IN DRAGOSTE...“

(Coloseni II, 2)

SUB SEMNUL ECUMENICITĂȚII ORTODOXE

STRÂNGEREA LEGĂTURILOR CU BISERICA ORTODOXĂ RUSĂ ȘI CU CELELALTE BISERICI RĂSĂRITENE

Secole neîntrerupte, Biserica Ortodoxă Română a păstrat cele mai strânse legături de prietenie cu toate Bisericile Răsăritului, și în deosebi cu Biserica Pravoslavnică a Rusiei.

Biserica Ortodoxă Română a socotit această stare de lucruri trecătoare și a așteptat plină de încredere momentul favorabil, care să-i îngăduie să înnoade firul prieteniei, care a legat în trecut poporul drept-credincios al Bisericii noastre de marea Biserică Ortodoxă Rusă vecină.

Refacerea unității și armoniei în sânul Ortodoxiei, prin reluarea și refacerea legăturilor firești de prietenie între toate Bisericile Autocefale Ortodoxe, în deosebi reluarea legăturilor tuturor Bisericilor Ortodoxe cu Biserica Ortodoxă Rusă, e unul dintre evenimentele cele mai de seamă petrecute în Biserica Răsăritului, după cel de al doilea război mondial. Intr'adevăr, nu poate scăpa nimănui contribuția Bisericii Ortodoxe Ruse, la tăria și prestigiul Ortodoxiei, mai ales în secolul nostru. Căci, fără să luăm în considerație trecutul și valoarea noastră calitativă, numericește, fără Biserica Ortodoxă Rusă, noi, toate celelalte Biserici Ortodoxe autocefale, ne ridicăm la abia 40 milioane de credincioși.

Biserica Ortodoxă Română a păsit cea dintâi la refacerea unității Ortodoxiei, prin reluarea raporturilor prietenești cu marea ei vecină, Biserica Ortodoxă Rusă.

Ultima întâlnire frățească și canonică între cele două Biserici surori, a fost în 1917, la Congresul reprezentanților Bisericilor Ortodoxe, ținut la Moscova, când Biserica Ortodoxă Română a fost reprezentată printr'o delegație condusă de P. S. Nicodim Munteanu, Episcopul Hușilor. Dumnezeu a vrut ca tot P. S. Nicodim Munteanu, de astă dată ca Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, să aibă bucuria să restabilească cel dintâi, după o întrerupere de mai bine de treizeci de ani, legăturile prietenești cu Biserica Ortodoxă Rusă.

Incă din vara anului 1944, prin Pastorala [1]), pe care a adresat-o credincioșilor Bisericii Ortodoxe Române, în urma încheierii armistițiului

---

1. *Pastorala cu prilejul încheierii armistițiului între România și Aliați,* din 23 August 1944, în *Biserica Ortodoxă Română,* Anul LXII/1944, Nr. 7—12, Iulie—Decemvrie, p. 221- 222.

României cu Uniunea Sovietică și ceilalți aliați, la 23 August, I. P. S. Patriarh Nicodim a căutat să netezească drumul și să înlăture rezerva și răceala din sufletele unor frați și vecini, care nu se mai văzuseră și nu mai colaboraseră de atâta vreme.

Inceputul legăturilor de prietenie și colaborare a Bisericii noastre cu Biserica Ortodoxă din Uniunea Sovietică s'a făcut cu ocazia alegerii și înscăunării I. P. S. Alexei, Mitropolitul Leningradului și Novgorodului și locțiitor al scaunului patriarhal al Moscovei, ca Patriarh al Moscovei și întregei Rusii, între 2—4 Februarie 1945, la care a fost invitat să ia parte și I. P. S. Patriarh Nicodim al României. Dar lungimea drumului, vremea de iarnă și vârsta celor 80 de ani l-au împiedecat pe venerabilul Patriarh Nicodim să meargă în persoană la Moscova. Dorind totuși să cinstească cum se cuvine acest important eveniment al Bisericii surori, a rânduit o delegație, formată din P. S. Iosif, Episcopul Argeșului și doi P. C. Preoți din București, care să ia parte la marea bucurie a Bisericii Ortodoxe Ruse [2]).

Acesta este cel dintâi eveniment bisericesc, cu prilejul căruia s'a refăcut legătura de prietenie și colaborare între cele două mari Biserici Ortodoxe, după întreruperea legăturilor canonice din 1917.

După alegerea și înscăunarea sa, I. P. S. Patriarh Alexei al Moscovei și întregei Rusii n'a încetat să-și arate dorința de a vedea pe I. P. S. Patriarh Nicodim al României, la Moscova, pentru o cunoaștere mai bună a stărilor bisericești din cele două Biserici vecine și pentru mai strânsa lor colaborare în viitor.

Răspunzând dorinței I. P. S. Patriarh Alexei, I. P. S. Patriarh Nicodim a plecat în toamna anului 1946, între 23 Octombrie și 5 Noembrie, în fruntea unei delegații, pentru întâia oară, după întreruperea din 1917, în vizită oficială la Moscova. Din această delegație, în afară de I. P. S. Sa, făcea parte și Prea Sfințitul Justinian Marina, Arhiereul-Vicar al Mitropoliei Moldovei.

In cursul acestei vizite, I. P. S. Patriarh Nicodim și membrii delegației au avut prilejul să cunoască de aproape stările reale din Biserica Ortodoxă Rusă [3]).

*

I. P. S. Patriarh Justinian a avut prilejul să cunoască la fața locului Biserica Ortodoxă Rusă și să facă legături personale de prietenie, care în urmă au contribuit mult la cunoașterea și apropierea celor două mari Biserici surori din sânul Ortodoxiei, pentru prima dată, fiind Arhiereu-

---

2. P. S. Iosif, Episcop al Argeșului, *Raportul delegației la alegerea Patriarhului Alexei a toată Rusia,* în *Biserica Ortodoxă Română,* Anul LXIII (1945), Nr. 1—3, Ianuarie—Februarie, p. 6—19. Șt. Berechet, *Reorganizarea Bisericii Ortodoxe Ruse și alegerea noului Patriarh,* în *Biserica Ortodoxă Română,* Anul LXIII (1945), Nr. 4—5, Aprilie—Maiu, p. 163—175.

3. Vezi lucrarea: *O călătorie istorică: vizita Inalt Prea Sfințitului Patriarh Nicodim al României la Moscova. Reluarea legăturilor dintre Biserica Ortodoxă Română și Biserica Ortodoxă Rusă.* Cu o prefață de I. P. S. Nicodim, Patriarhul României, București, 1947, p. 33.

Vicar al Mitropoliei Moldovei și membru al delegației conduse de I. P. Patriarh Nicodim în vizită oficială la Moscova, în toamna anului 1946.

Sunt interesante declarațiile făcute de I. P. S. Patriarh Justinian, atunci Arhiereu-Vicar al Sfintei Mitropolii a Moldovei, la întoarcerea d legației în țară, din vizita oficială dela Moscova:

«Cu acest prilej trecut și cu aceste dovezi reciproce ce și-au făc cele două Biserici, a declarat P. S. Arhiereu-Vicar Justinian Marina, es dela sine înțeles că viitoarea legătură de prietenie și colaborare dint Biserica Ortodoxă Română și Biserica Ortodoxă din U. R. S. S., va av un larg câmp în desfășurarea lucrului lor și că temeliile acestei colaboră vor fi atât de solide, încât va suporta un edificiu de muncă oricât grandios» [4]).

După vizita oficială a I. P. S. Patriarh Nicodim la Moscova, legăt rile dintre cele două Biserici s'au consolidat apoi prin vizita I. P. S. P triarh Alexei al Moscovei și a toată Rusia, făcută Bisericii Ortodoxe R **mâne**, în primăvara anului 1947, între 29 Maiu și 11 Iunie, însoțit fiind o delegație formată din șapte membri, printre care se aflau: I. P. Grigorie, Mitropolitul Leningradului și Novgorodului, I. P. S. Arhiepisc Vitalie al Dimitrovscului, precum și PP. CC. Protoierei Ștefan Marcov Grigorie Razumovschi și arhidiaconii G. Antonenco și Serghie Colci schi [5]).

Vineri 27 Februarie 1948, al doilea Patriarh al Bisericii Ortodoxe R mâne, I. P. S. Patriarh Nicodim, după o viață închinată în întregime B sericii neamului său și binecredincioșilor ei, s'a mutat către cele veșnice [6]

In urma trecerii la cele veșnice a I. P. S. Patriarh Nicodim, pron dumnezeiască, după nepătrunsele dar înțeleptele sale planuri, a rându ca I. P. S. Patriarh Justinian să conducă cu braț puternic destinele Bis ricii Ortodoxe Române, ducând mai departe opera de întărire a legăt rilor de prietenie ale Bisericii noastre cu toate Bisericile Ortodoxe aut cefale surori, și în deosebi cu Biserica Ortodoxă Rusă.

Incă dela alegerea sa ca Intâi Stătător al Bisericii Ortodoxe Român I. P. S. Patriarh Justinian a declarat, în ziua de 24 Maiu 1948, în fa Marelui Colegiu Electoral, între altele, următoarele:

«Moștenirea lăsată nouă de fericitul întru pomenire, Patriarhul N codim, va fi păstrată în duhul tainicei înțelegeri și al celei mai drep prețuiri, căci la anii săi cărunți, i-a fost hărăzit de Dumnezeu să strâng iarăși veriga ruptă din lanțul legăturilor de veacuri, atât de vechi și d folositoare, dintre Biserica românească și cea rusă. **Acest act de colabora duhovnicească, — întemeiat pe cea mai deplină sinceritate de întărire**

---

4. Declarațiile P. S. Arhiereu Justinian Marina, în lucrarea «*O călătorie ist rică*, p. 39.

5. Pr. Econ. Gheorghe Vintilescu și Constantin Bercuș, *Călătoria I. P. S. P triarh Alexei al Moscovei și a toată Rusia în România*, în *Biserica Ortodoxă Român* Anul LXV (1947), Nr. 4—9, Aprilie—Septembrie, p. 133—199.

6. Diaconul Gheorghe I. Mcisescu, *Moartea și îngroparea Fericitului înt pomenire Nicodim, Patriarhul României*, în *Biserica Ortodoxă Română*, Anul LX (1948), Nr. 1—2, Ianuarie-Februarie, p. 5—29. De asemenea, art. din partea r dacției revistei *Biserica Ortodoxă Română*, cu titlul: *Intru pomenirea Părintelui N codim, Patriarhul României*, — 6.XII.1864--27.II.1948, *Ibidem*, p. 1—4.

Ortodoxiei — ne făgăduim să-l adâncim în viitor printr'o cooperare şi mai largă pentru promovarea Ortodoxiei.

«Crescut în învăţăturile şi predaniile Sfintei noastre Biserici Ortodoxe, care dela început a respins şovinismul şi prozelitismul ca pe nişte lucruri care nu sunt potrivite cu duhul creştin, vom avea inima larg deschisă pentru celelalte confesiuni din ţara noastră. **De asemenea voiu întinde mâna iubirii şi a prieteniei de frăţie întru Hristos tuturor Bisericilor Ortodoxe surori întru ecumenicitate, luptând pentru înflorirea Ortodoxiei, care zideşte şi întăreşte popoarele»** [7]).

Vom vedea din cele ce urmează că I. P. S. Patriarh Justinian şi-a respectat cu prisosinţă făgăduinţa din ziua alegerii sale ca Patriarh.

Astfel, cu prilejul înmânării cârjii patriarhale, solemnitate care în Biserica Ortodoxă Română s'a făcut totdeauna, după o veche tradiţie, cu mare fast, au fost invitaţi să ia parte toţi Patriarhii Răsăritului şi Intâistătătorii Bisericilor surori.

Cu multă bucurie a răspuns la această invitaţie Biserica Ortodoxă Rusă şi Biserica Ortodoxă Bulgară. I. P. S. Patriarh Alexei al Moscovei a trimis la această solemnitate din partea Bisericii Ortodoxe din U.R.S.S. o delegaţie în frunte cu I. P. S. Mitropolit Nicolae al Crutiţelor, atât de cunoscut acum nouă, prin frumoasele sale **Cuvântări Bisericeşti** [8]).

Solemnitatea înmânării cârjii s'a desfăşurat într'un cadru nespus de măreţ, Duminecă 6 Iunie 1948, în Palatul Marei Adunări Naţionale. Cu acest sărbătoresc prilej, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Crutiţelor a cetit din partea I. P. S. Patriarh Alexei al Moscovei şi a toată Rusia o frumoasă scrisoare de felicitare, prin care exprima bucuria Bisericii Ortodoxe Ruse pentru bucuria surorii sale întru Hristos, Biserica Ortodoxă Română, accentuând că în viitor colaborarea celor două Biserici trebue să se întărească tot mai mult, pentru binele şi întărirea întregei Ortodoxii. După ce arată durerea pe care a retrăit-o şi Biserica Ortodoxă Rusă, la încetarea din viaţă a Prea Fericitului Patriarh Nicodim, Inaltul Ierarh continuă: **«Vestea alegerii Inalt Prea Sfinţiei Voastre în scaunul văduvit de Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, ne-a prilejuit momente de adevărată bucurie duhovnicească. Şi noi, împreună cu Biserica Română, smeriţi ne închinăm, rugând pe Bunul Dumnezeu care a binecuvântat alegerea Prea Fericirii Voastre, să-şi reverse mila şi binecuvântarea Sa divină şi asupra lucrării viitoare şi a slujirii Inalt Prea Sfinţiei Voastre.**

«Cred şi sunt convins că Inalt Prea Sfinţia Voastră veţi binevoi să onoraţi, cu prezenţa în fruntea delegaţiei Bisericii Române, solemnitatea noastră bisericească cu ocazia aniversării a 500 de ani de autocefalie a Bisericii Ortodoxe Ruse, cum şi a lua parte la lucrările Congresului, în chestiunile bisericeşti, ce va avea loc în luna Iulie a. c.

.7 *Cuvântarea I. P. S. Patriarh Justinian la alegerea sa ca Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române,* după Cronica făcută de Diaconul Gh. I. Moisescu. *Alegerea, înmânarea cârjei şi instalarea Inalt Prea Sfinţitului Justinian în scaunul de Arhiepiscop al Bucureştilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei şi Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române,* în revista *Biserica Ortodoxă Română,* anul LXVI, (1948), Nr. 5—8, Mai-August, p. 224-225.

8. Vezi lucrarea: *Nicolae, Mitropolitul Krutiţki: Cuvântări Bisericeşti,* traduse din limba rusă de preotul Nicolae M. Popescu, vol. I şi II, Bucureşti 1949 şi 1950.

«Uniți în rugăciuni comune și cu gânduri de sinceră și curată prietenie, să se întărească și să se cimenteze cu cele mai strânse și solide legături unirea noastră frățească și spirituală, care să fie atât pentru binele și prosperitatea Bisericilor noastre, cât și pentru binele și folosul popoarelor noastre [9]).

La instalarea canonică sau înscăunare, care s'a săvârșit imediat după înmânarea cârjii patriarhale, într'un cadru sărbătoresc, în biserica Sf. Spiridon-Nou din Capitală, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Crutițelor a rostit apoi, în numele delegației Bisericii Ortodoxe Ruse, o înălțătoare cuvântare, arătând din nou bucuria Bisericii Ortodoxe Ruse pentru bucuria Bisericii Ortodoxe Române.

«**In chipul acesta,** a afirmat Inalt Prea Sfinția Sa, **se formează o unitate de vederi, care consolidează forțele de neînvins ale Bisericii Ortodoxe**» [10]).

Merită să scoatem în relief și prezența delegației bulgare la această solemnitate, în frunte cu I. P. S. Mitropolit Chiril de Plovdiv, care a rostit în românește o frumoasă cuvântare, deoarece și-a făcut studiile de teologie în țara noastră, în numele Inalt Prea Sfințitului Exarh al Bulgariei și al Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Bulgare: «Biserica Ortodoxă Bulgară, a spus, I. P. S. Sa, a împărtășit totdeauna cu cordialitate sinceră bucuria și durerile Bisericii Ortodoxe Române, ale scumpei surori întru Hristos. **Aceasta se datorește atât spiritului de unitate ecumenică ce pătrunde Bisericile Ortodoxe locale,** cât și vecinătății noastre, ceea ce reprezintă un fapt de Dumnezeu rânduit. Ambele Biserici, prin vecinătatea lor, sunt chemate să **colaboreze la învierea și întărirea duhului ecumenic în sânul ambelor popoare, adică la ridicarea și limpezirea conștiinței despre unitatea în credință**» [11]).

Cel dintâi gând al I. P. S. Patriarh, după alegerea și înscăunarea sa ca Intâi Stătător al Bisericii Ortodoxe Române, a fost să trimită tuturor conducătorilor Bisericilor Ortodoxe autocefale o **Scrisoare irenică,** prin care le anunța alegerea și instalarea sa ca Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române. Această scrisoare irenică, importantă din multe puncte de vedere, prezintă un interes aparte pentru definirea raporturilor de colaborare în sânul Ortodoxiei, așa cum reies ele din gândirea Inalt Prea Fericitului nostru Patriarh Justinian.

«Simțim o nespusă bucurie și o mare încurajare — scrie I. P. S. Sa în Scrisoarea irenică — că avem prilejul să facem cunoscut tuturor Bisericilor surori, că, împreună cu mărturisirea de a păzi neclintite învățăturile și tradițiile Sfintei Biserici Ortodoxe de Răsărit, putem da chezășie, că totdeauna, potrivit cu datoria ce avem și pe cât împrejurările ne vor îngădui, **grija cea mai sfântă și cea mai arzătoare pentru noi va fi de a păstra și întări legăturile de dragoste și conlucrare între Bisericile surori,** după pilda Sfinților Ierarhi și a fericiților noștri înaintași, urmându-le faptele

---

9. *Scrisoarea I. P. S. Patriarh Alexei al Moscovei către I. P. S. Patriarh Justinian,* cu prilejul înmânării cârjei patriarhale, după Diac. Gh. I. Moisescu, Cronica cit., în *Biserica Ortodoxă Română,* Anul LXVI (1948), nr. 5—8, Mai—August, p. 245—246.

10. *Cuvântarea I. P. S. Mitropolit Nicolae al Crutiței,* la Diaconul Gh. I. Moisescu, Cronica cit., *ibidem,* p. 246.

11. *Cuvântarea I. P. S. Mitropolit Chiril de Plovdiv,* ibidem, p. 247.

și desăvârșindu-le jertfele, pentru răspândirea dreptei credințe și propoveduirea cuvântului Adevărului. Căci, după îndemnul dumnezeescului apostol și învățător al neamurilor, Pavel, datori suntem «**să păzim unitatea duhului întru legătura păcii**». (Efeseni, IV, 3), «**păstrând ceea ce ni s'a încredințat**» (I Timotei, VI, 20) și «**propoveduind Cuvântul**» (II Timotei, IV, 2)... Apoi, mai departe, scrie: «**Aşijderea, râvnim ca Sfânta noastră Biserică să ajute și să vegheze mai departe, după datoria ce are,** la buna întocmire, **la apărarea și păstrarea neștirbită a ecumenicității,** care trăește **vie în sânul Ortodoxiei și n'a lipsit nici în cele mai grele vremuri.** Noi, Bisericile Ortodoxe surori, înfățișăm o mare familie, care am păstrat cu credincioșie învățătura curată a Mântuitorului Iisus Hristos, fără să ne plecăm schimbărilor trecătoare și fără să lepădăm nimic din tezaurul sfânt al dogmelor și canoanelor. **Prin această unitate a Ortodoxiei se dovedește puterea dumnezeiască ce o susține și vom fi laolaltă fericiți dacă Cel Atotputernic ne va hărăzi mereu bucuria de a vedea biruind necontenit duhul dragostei și al înțelegerii frățești, care trebue să stea la temelia tuturor lucrărilor cu caracter obștesc ortodox»** [12]).

La o lună după alegerea sa în fruntea Bisericii Ortodoxe Române, la invitația I. P. S. Alexei, Patriarhul Moscovei și al întregii Rusii, de a lua parte la aniversarea solemnă a împlinirii a 500 de ani dela dobândirea autocefaliei Bisericii Ortodoxe Ruse, I. P .S. Patriarh Justinian plecă în fruntea unei delegații de ierarhi și preoți, spre a lua parte la marea și sărbătoreasca întrunire dela Moscova, care a avut loc între 8 și 18 Iulie 1948. Din delegație au făcut parte, alături de I. P. S. Sa: I. P. S. Mitropolit Firmilian al Craiovei, P. S. Episcop Antim al Buzăului, P. S. Episcop Nicolae al Clujului, precum și PP. CC. Preoți, Protoiereul Petre Vintilescu, Decanul Facultății de Teologie din București, Pr. Simeon Neaga, Consilierul Sfintei Arhiepiscopii a Ungro-Vlahiei, și dl. Ovidiu Marina, Secretarul particular al I. P. S. Patriarh Justinian.

Cu prilejul acestei aniversări, s'a arătat întregei lumi solidaritatea de nesdruncinat a Ortodoxiei. Intr'adevăr, a fost o manifestare de solidaritate interortodoxă impresionată. Patru Patriarhi: Alexei al Moscovei și al întregei Rusii, Calistrat al Georgiei, Justinian al României și Gavriil al Jugoslaviei, și numeroși Arhiepiscopi, Mitropoliți și Episcopi ai Bisericilor Răsăritului, cu membrii delegațiilor lor, s'au adunat pentru a se sfătui frățește cu privire la noile probleme care se pun lumii contemporane și în deosebi lumii creștine.

Neprietenii Ortodoxiei au așteptat cu o bucurie ascunsă întâlnirea dela Moscova, făcându-și socoteala anticipată că Bisericile Ortodoxe nu se vor putea înțelege între ele și se vor ivi rupturi, de care ei, mai ales Romano-catolicii, credeau că pot profita [13]). Unii vrăjmași ai Ortodoxiei

---

12. *Scrisoarea irenică a Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian...*, în *Biserica Ortodoxă Ortodoxă Română*, Anul LXVI (1948), nr. 11—12, Noembrie—Decembrie, p 519 și 520.

13. *Scrisoarea I. P. S. Alexei, Patriarhul Moscovei și a toată Rusia către I. P. S. Patriarh. Justinian*, în «*Ortodoxia*», Anul I 1949), nr. 2—3, Aprilie—Septembrie, p. 190. Preotul Ioan G. Coman, *I. P. S. Patriarh Justinian și relațiile cu celelate Biserici Ortodoxe*, în *special cu Biserica Ortodoxă Rusă*, în «*Glasul Bisericii*», Anul IX (1950), nr. 6, Iunie, p. 47.

s'au grăbit chiar să meargă atât de departe, încât au răspândit în presa Europei Occidentale și a Americii informații tendențioase și mincinoase, prin care învinuiau Biserica Ortodoxă Rusă că vrea să domine asupra tuturor Bisericilor Ortodoxe surori. Cât de netemeinice s'au dovedit aceste speranțe deșarte și aceste informații calomnioase, s'a arătat îndată prin desfășurarea evenimentelor. Intr'adevăr, chiar în ședința deschiderii solemne a Conferinței dela Moscova, în ziua de 8 Iulie 1948, în cuvântarea sa inaugurală, I. P. S. Patriarh Alexei al Moscovei și întregei Rusii, a declarat, între altele, în fața tuturor delegațiilor Bisericilor Ortodoxe:

«Salutând, în numele Bisericii Ortodoxe Ruse, pe prea scumpii noștri oaspeți, pe Prea Fericiții Patriarhi și Inalt Prea Sfinții Mitropoliți, precum și pe Episcopii și celelalte personalități bisericești și laice, care îi însoțesc, și în acelaș timp și pe Inalții Exarhi, Episcopii și preoții noștri, care-și îndeplinesc ministeriul lor dincolo de hotarele Patriei, mă bucur de reunirea actuală, care este o reunire frățească și de rugăciune, și exprim convingerea fermă că aceasta ne va lega pe noi și Bisericile noastre tot mai strâns.

«Dar, alături de înfățișarea mângâitoare a acestei comuniuni pline de bunăvoință, care există între Bisericile noastre, trebue să constatăm lucruri cu totul triste.

«Intr'adevăr, ținerea chiar a acestei Conferințe a Bisericilor Ortodoxe, la care confrații noștri au venit din diferite părți, **dorința pe care o are Biserica Rusă de a întreține legăturile cele mai strânse și frățești cu celelalte Biserici Ortodoxe, atât cu vechile Patriarhate ale Răsăritului, cât și cu Bisericile Sărbă, Română și Bulgară,** care s'a înfăptuit prin vizitarea acestor Biserici de noi și de delegațiile care au fost trimise de noi la acestea, în sfârșit, eforturile pentru a restabili unitatea care a fost ruptă, — fără să fie din vina noastră, — cu părțile disidente ale Bisericii Ruse, **fac pe unii să vadă în toate acestea dorința noastră de a supune Bisericile noastre surori, influenței, conducerii și dominației Bisericii Ruse.**

«Dacă nu trebue să ne mirăm de faptul că dușmanii Ortodoxiei, de o parte, și dușmanii poporului rus, de alta, **încearcă să inventeze astfel de minciuni intenționate despre noi și despre Biserica Rusă,** este cel puțin surprinzător că aceia care lucrează activ pentru binele Bisericii și care sunt bine intenționați față de noi, cad sub influența acestor invențiuni nesănătoase și mincinoase. Lucrând astfel, s'ar zice că ei închid de mai înainte ochii asupra caracterului tendențios și mincinos, recunoscut pretutindeni, a celei mai mari părți din presa europeană și americană, unde iau naștere asemenea născociri.

«**Biserica Rusă rămâne în chip neschimbat credincioasă principiilor care i-au fost transmise de strămoșii săi: păstrarea cu strictețe a Ortodoxiei, educarea credincioșilor ei în spiritul respectării Canoanelor și Statutelor Bisericii, evitarea pentru Biserică a orcărei influențe străine...**

«Să mulțumim lui Dumnezeu care ne dăruiește bucuria acestei comuniuni. Să ne folosim de aceasta **pentru binele Bisericilor noastre, pentru binele Bisericii Ortodoxe care este una. Să rămânem hotărîți în mărturi-**

sirea noastră și nicio cursă a vrăjmașilor păcii să nu sdruncine vreodată pacea noastră» [14]).

Ideea solidarității și unității de nesdruncinat a Ortodoxiei a scos-o în relief cu tot atâta putere și I. P. S. nostru Patriarh Justinian, în **Cuvântarea de salutare,** ținută în ziua deschiderii solemne a Conferinței dela Moscova, la 8 Iulie 1948. După ce I. P. S. Sa a adus mai întâi Bisericii Ortodoxe Ruse și tuturor Bisericilor Ortodoxe autocefale, salutarea frățească din partea Bisericii Ortodoxe Române, a continuat astfel:

«Simțim o nespusă bucurie și un mare entusiasm, luând parte, alături de Inalții Ierarhi ai tuturor Bisericilor Ortodoxe autocefale, la aceste solemnități, unde se prezintă ocazia să proclamăm cu glas tare popoarelor întregului univers, **că noi suntem uniți și nedespărțiți, și am păstrat fără schimbare, învățătura, poruncile și tradițiile Sfintei Biserici Ortodoxe, că există între noi legături spirituale de dragoste sinceră și de colaborare frățească reciprocă, după exemplul sfinților ierarhi, înaintașii noștri de fericită amintire.** Urmând pașii lor, imitând faptele lor și desăvârșind străduințele lor în opera propovăduirii adevăratei credințe și a Cuvântului Adevărului, avem datoria, după Sf. Pavel, «să păstrăm unitatea Duhului prin legătura păcii» (Efeseni, IV, 3) «și să ținem cu tărie ceea ce ni s'a încredințat» (II Timotei, III, 14).

«Prezența a aproape tuturor reprezentanților Bisericii Ortodoxe la solemnitățile de față dovedește că ecumenicitatea există real în sânul Ortodoxiei și că în familia noastră strâns unită, a Bisericilor Ortodoxe surori, s'a păstrat întreaga învățătură a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, în curăția apostolică neschimbată, fără nicio știrbire sau depărtare dela tezaurul sacru al dogmelor și al canoanelor.

«In această strânsă unire de prietenie frățească a Ortodoxiei, se face văzută puterea divină care ne întărește, care susține și hrănește bucuria de a vedea și in viitor, printre noi și popoarele noastre, prezența continuă a spiritului de dragoste, de armonie totală și de frățească înțelegere, care sunt la temelia întregei activități sociale a creștinilor ortodocși» [15]).

Dintre chestiunile care privesc Ortodoxia în totalitatea ei, au fost desbătute și deslegate aceste patru mari probleme:

1. **Vaticanul și Biserica Ortodoxă;** 2) **Validitatea hirotoniilor anglicane;** 3) **Calendarul Bisericesc;** 4) **Ortodoxia și Mișcarea ecumenică.**

Conferința panortodoxă dela Moscova **a adoptat patru rezoluții** cu privire la cele patru mari probleme de interes general, și a adresat apoi întregei lumi un vibrant apel pentru pace [16]). Aceste rezoluții prezintă

---

14. *Cuvântarea inaugurală a I. P. S. Patriarh Alexei al Moscovti, ținută la Consfătuirea Bisericilor Ortodoxe dela Moscova (8 Iulie 1948),* Text tradus în românește, după textul francez, al Cuvântării publicat în lucrarea: *Actés de la Conférence des chefs et des représentents des Eglises Orthodoxes Autocéphales réunis à Moscou, à l'occasion de la célébration solennelle des fêtes du 500-eme anniversaire de l'autocéphalie de l'Église Orthodoxe Russe,* 8—18 Juillet 1948, volume I, Moscou, 1950, p. 13—14.

15. Traducerea românească a textului citat am făcut-o după textul francez al *Cuvântării I. P. S. Patriarh Justinian.* publicată în lucrarea: *Actes des chefs et des représentents des Églises Orthodoxes Autocéphales réunis a Moscou,* etc., vol. I, Moscou, 1950, p. 23—24.

16. Revista «*Ortodoxia*», Anul I (1949), nr. 1, Ianuarie—Martie, p. 123—131.

un interes deosebit pentru toți creștinii în general, dar mai ales pentru creștinii Bisericii Ortodoxe, deoarece stabilește just poziția Ortodoxiei față de problemele care se pun timpului nostru, în deosebi față de problema păcii.

Tot atât de interesant este Apelul adresat de Bisericile Ortodoxe către creștinii din toată lumea, în ziua de 17 Iulie 1948, pentru menținerea și apărarea păcii. Apelul se adresează omenirii cu accente pătrunzătoare, cu adevărat creștine: «Noi suntem profund întristați, spun reprezentanții Bisericilor Ortodoxe, că în locul unui glas care vestește pace și iubire creștină, — din cetatea catolicismului, din Vatican și din cuibul protestantismului din America, auzim că se dau binecuvântări pentu un nou război și se cântă imne de laudă bombei atomice și altor invențiuni, menite să distrugă viața omenească ... O, ce bucurie și ce lucru salvator ar fi pentru toată lumea, **dacă Roma papală, în loc să tune și să fulgere împotriva acelora care nu sunt și nu aparțin ei, ar vărsa lacrămile de pocăință ale fiului pierdut, cel care a «venit în sine», s'ar întoarce la casa părintească și ar cunoaște că duhul credinței creștine și al adevăratei Biserici a lui Hristos, respinge pe cei ce caută supremație și putere, și că adevăratul creștinism este pătruns de duhul smereniei, al ascultării și al jertfelniciei»... Apoi,** Apelul se adresează întregii lumi, în accente și mai pătrunzătoare:

«Fiilor, copii ai lui Hristos, copii ai Bisericii Sfinte, de pe toate continentele, din toate popoarele și statele, creștini din lumea întreagă! Să nu închidem ochii noștri, asemenea struțului, în fața unui nou val de ură omenească, ce începe să se manifeste, să nu astupăm urechile înaintea vuetului sălbatec al unui nou război» [17].

Delegația Bisericii Ortodoxe Române, condusă de I. P. S. Patriarh Justinian, a luat parte activă la desbaterea și lămurirea tuturor problemelor de importanță ecumenică, aducând o contribuție valoroasă și mult apreciată de celelalte Biserici Ortodoxe surori. Totodată, I. P. S. Patriarh Justinian s'a folosit de acest prilej sărbătoresc pentru a strânge și mai mult legăturile prietenești nu numai cu Biserica gazdă, ci și cu toate celelalte vechi și glorioase Biserici ale Răsăritului, îndeosebi cu Patriarhia Ecumenică și cu Patriarhatele Apostolice ale Orientului.

După plecarea delegației Bisericii Ortodoxe Române din Moscova, schimbul de scrisori dintre Intâi Stătătorul Bisericii noastre și Intâi Stătătorul Bisericii Ortodoxe Ruse a continuat neîntrerupt, adâncind tot mai mult colaborarea frățească a celor două Biserici.

Astfel, la împlinirea unui an dela Consfătuirea panortodoxă de la Moscova, răspunzând Scrisorii prietenești a I. P. S. Patriarh Alexei, I. P. S. Patriarh Justinian a subliniat din nou unitatea și solidaritatea care a însuflețit Bisericile Ortodoxe autocefale la Moscova, unitate care va fi mereu păstrată, în spiritul de ecumenicitate propriu Ortodoxiei. «Biserica Ortodoxă a avut ocaziunea, a scris I. P. S. Sa Inaltului Ierarh al Bisericii Ruse, de a lua, odată mai mult, cunoștință de ea însăși în **dimensiuni de ecumenicitate, de a deveni și mai conștientă de forța și de**

---

17. *Apel către creștinii din toată lumea,* în *Ortodoxia,* Anul I (1949), nr. 1, Ianuarie—Martie, p. 133.

misiunea ei în legătură cu problemele și condițiunile pe care i le impune istoria și, în fine, de a-și afirma atitudnea pe aceeași linie a doctrinei și a concepției vechii Bisericii ecumenice și în antiteză cu pozițiile adoptate de eterodocși» [18]).

Tot atât de interesante sunt, în ceea ce privește unitatea și forța internă a Ortodoxiei, ideile exprimate de I. P. S. Patriarh Alexei al Moscovei, în **scrisoarea** sa către I. P. S. Patriarh Justinian, cu prilejul împlinirii unui an dela Consfătuirea panortodoxă dela Moscova:

«Atât de fericite au fost pentru noi zilele acelea, când în Bisericile noastre se aducea slavă lui Dumnezeu în multe limbi, dar cu o singură inimă. Cât de clar și de convingător a răsunat glasul nostru unit, **în toate problemele ziditoare de suflet ce privesc întregul creștinism!** Iată unde puterea unirii și-a descoperit întreaga ei însemnătate! Se spune că, numericește, Ortodoxia este relativ mică în toată lumea; că popoarele ortodoxe sunt străine de politică în viața lor bisericească și că se deosebesc între ele prin limbă și organizare!...

«Biruința Ortodoxiei nu constă în afirmarea puterii sale asupra lumii creștine, a acelei puteri pământești, pe care Hristos a refuzat-o ucenicilor Săi...

«Ortodoxia a arătat că este gata să fie slujitoarea binevestirii Împărăției lui Dumnezeu și a dreptății Lui pentru toți creștinii din lume, între toate popoarele și între toate confesiunile. A sluji, dar nu a domina. A ne uni într'o singură familie ortodoxă pe bază de egalitate frățească, dar nu a domina asupra altora. A sluji în numele Împărăției lui Dumnezeu și a dreptății Lui, dar nu în scopul urmăririi unei fericiri materiale» [19]).

Spiritul de unitate și ecumenicitate, sprijinit pe puterea unității spirituale interne, e specificul Ortodoxiei. Impreună cu căpeteniile tuturor Bisericilor Ortodoxe surori, I. P. S. Patriarh Justinian a colaborat frățește ca să întărească tot mai mult unitatea Ortodoxiei. Mai mult, în gândirea I. P. S. Sale, evenimentul bisericesc al Consfătuirii panortodoxe dela Moscova, poate fi considerat **«ca un front al Ortodoxiei»**, atât de necesar pentru îndeplinirea misiunii ei în lume, potrivit poruncii Mântuitorului, pe linia urmată de Sfinții Apostoli și Sfinții Părinți, rămasă neschimbată în tradiția Sfintei noastre Biserici Ortodoxe a Răsăritului [20]).

Apreciind în chip cu totul deosebit activitatea rodnică desfășurată de I. P. S. Patriarh Justinian, atât în Biserica Ortodoxă Română, cât și în sfera mai largă a ecumenicității ortodoxe, I. P. S. Alexei al Moscovei l-a onorat, la propunerea rectorului și Consiliului profesoral al Academiei

---

18. *Răspunsul I. P. S. Justinian, Patriarhul României, din 23 Iunie 1949, către I. P. S. Patriarh Alexei al Moscovei,* în *Ortodoxia,* Anul I (1949), nr. 2—3 Aprilie—Septembrie, p. 193.

19. *Scrisoarea I. P. S. Alexei, Patriarhul Moscovei și a toată Rusia către Sanctitatea Sa Justinian, Patriarhul României,* în *Ortodoxia,* Anul I (1949), nr. 2—3, Aprilie—Septembrie, p. 190—191.

20. *Răspunsul I. P. S. Justinian, Patriarhul României, din 23 Iunie (1949), către I. P. S. Patriarh Alexei al Moscovei,* în *Ortodoxia,* Anul I (1949), nr. 2—3, Aprilie—Septembrie, p. 195.

Teologice din Moscova, din ziua de 14 Decembrie 1949, cu titlul de: **Membru de onoare al Academiei Teologice din Moscova** [21]).

In răspunsul său de mulțumire către Protoiereul A. Smirnov, Rectorul Academiei Teologice din Moscova și către Onoratul Consiliu Profesoral, pentru această înaltă atențiune față de I. P. S. Sa, care cinstește în același timp și Biserica Ortodoxă Română, I. P. S. Patriarh Justinian, exprimându-și bucuria sa, arată că interpretează aceasta «ca o nouă manifestare a legăturilor frățești dintre Bisericile noastre surori și ca un îndemn de a nu cruța niciun mijloc spre a face ca aceste legături să devină de nesdruncinat, pentru binele și fericirea popoarelor noastre prietene [22]).

O atenție deosebită a arătat I. P. S. Patriarh Alexei al Moscovei față de Biserica noastră Ortodoxă și mai ales față de Intâi Stătătorul ei, I. P. S. Patriarh Justinian, dăruind cu generozitate 100 de kgr. mirodenii pentru pregătirea Sfințirii Sfântului și Marelui Mir. In acest scop, I. P. S. Patriarh Justinian a trimis la Moscova, între 29 Martie și 3 Aprilie 1950, pe P. S. Theoctist, Episcopul-Vicar al Patriarhiei Române și pe dl. Prof. I. Negrescu [23]).

Curând după aceasta, I. P. S. Patriarh Alexei a trimis în delegație la București, între 17-22 Maiu 1950, pe PP. CC. Părinți Protoierei. A. Smirnov, Rectorul Academiei Teologice din Moscova și P. Filonov, Protoiereul Moscovei, cu misiunea de a invita pe I. P. S. Patriarh Justinian la Moscova, pentru o consfătuire frățească cu privire la atitudinea Bisericii Ortodoxe, în chestiunea apărării păcii și a altor probleme importante [24]).

Pentru a treia oară a plecat I. P. S. Patriarh Justinian în vizită oficială la Moscova, între 25 Maiu—1 Iunie 1950, în fruntea unei delegații compusă din: I. P. S. Mitropolit Sebastian Rusan, Mitropolitul Moldovei și Sucevei, P. S. Teofil Herineanu, Episcopul Romanului și Hușilor, P. C. Protoiereu Traian Belașcu, Vicarul Mitropoliei Ardealului și P. C. Protoiereu Mihail Madan [25]).

Cu ocazia acestei vizite, s'a înmânat I. P. S. Patriarh Justinian, în Dumineca Rusaliilor, la 28 Maiu 1950, în **Lavra Sfântului Serghie și a Sfintei Treimi»,** în care se află Academia Teologică, din orășelul Zagorsk,

---

21. *Telegrama Protoiereului Smirnov,* Rectorul Academiei Teologice din Moscova, către I. P. S. Patriarh Justinian, în *Biserica Ortodoxă Română,* Anul LXVII (1949), nr. 11—12, Noembrie—Decembrie, p. 2.

22. *Răspunsul I. P. S. Patriarh Justinian către P. C. Protoiereu Smirnov,* Rectorul Academiei Teologice din Moscova, în *Biserica Ortodoxă Română,* Anul LXVII (1949), nr. 11—12, Noembrie—Decembrie, p. 3.

23. *Corespondența schimbată între I. P. S. Patriarh Justinian și I. P. S. Patriarh Alexei, pentru Sfințirea Sfântului și Marelui Mir,* în *Biserica Ortodoxă Română,* Anul LXVIII (1950), nr. 3—6, Martie—Iunie, p. 241—246.

24. *Schimbul de Scrisori între I. P. S. Patriarh Alexei și I. P. S. Patriarh Justinian,* în *Ortodoxia,* Anul II (1950), nr. 2, Aprilie—Iunie, p. 174—175. Vezi și: Arhiereul Vicar Theoctist Botoșeneanu, *Intru Pomenirea Protoiereului Alexandru Pavlovici Smirnov,* Rectorul Academiei Teologice din Moscova (1883—† 19 Sept. 1950), în Studii Teologice, Seria II-a, Anul III (1951), nr. 1—2, Ianuarie—Februarie, p. 108—120.

25. *Alianța încheiată de Bisericile Ortodoxe Rusă și Română, în vederea desfășurării unei acțiuni comune pentru apărarea păcii.* Consfătuirea ținută la Moscova, în luna Maiu 1950, în *Ortodoxia,* Anul II (1950), nr. 2, Aprilie—Iunie, p, 173—198.

așezat la 60-70 km. de Moscova, **Diploma de membru de onoare a Academiei Teologice din Moscova.** Salutând în numele corpului profesoral pe I. P. S. Patriarh Justinian, Intâistătătorul Bisericii Ortodoxe Române, Prorectorul Academiei Teologice, Prof. V. S. Vertogradov, după ce a exprimat bucuria profesorilor și studenților pentru această înaltă vizită, a declarat următoarele: «Intâmpinându-vă astăzi pe Prea Fericirea Voastră în mijlocul familiei noastre, noi ținem să evidențiem începutul unirii solide între Bisericile surori — Rusă și Română — pe temeiul dragostei în Hristos. In asemenea condițiuni, opera noastră teologică și pedagogică își găsește un înalt sprijin» [26])... Apoi, D-Sa a rugat pe I. P. S. Patriarh Justinian să aducă din partea Profesorilor și studenților Academiei Teologice din Moscova salutul lor frățesc pentru profesorii Institutului Teologic din București.

«Din partea noastră, a spus D-sa, noi, profesorii Academiei Duhovnicești din Moscova, mulțumind pentru salutul transmis nouă de către mult stimații profesori ai Institutului Teologic din București, **respectuos Vă rugăm, Prea Fericirea Voastră, să le transmiteți dragostea noastră frățească și urări pentru o muncă plină de roade pe tărâmul educației duhovnicești ortodoxe**» [27]).

Adânc mișcat de primirea călduroasă care i s'a făcut, mulțumind călduros pentru înmânarea în chip solemn a **Diplomei de membru de onoare al Academiei Duhovnicești din Moscova,** I. P. S. Patriarh Justinian a spus: «Acest act, prin care se cinstește munca depusă de smerenia mea, în toate împrejurările, **pentru apărarea Ortodoxiei și pentru întărirea frontului ortodox,** împotriva influențelor și acțiunilor vrăjmașilor Bisericii noastre, care sunt totodată și vrăjmașii popoarelor noastre prietene, sporește mărturia și legăturile dragostei dintre Bisericile și popoarele noastre, **căci prin mine, actul de astăzi cinstește întreaga Biserică Ortodoxă Română**» [28]).

După terminarea acestor festivități, Marți 30 Maiu 1950, cei doi Patriarhi, I. P. S. Justinian al României și I. P. S. Alexei al Moscovei, însoțiți de membrii delegațiilor lor, au ținut în Palatul Patriarhiei din Moscova o consfătuire prietenească, **în vederea unei activități comune pentru apărarea păcii în întreaga lume.** La sfârșitul consfătuirii, s'a încheiat un **Act de colaborare** între cele două mari Biserici Ortodoxe surori din sânul Ortodoxiei, în vederea intensificării acțiunii lor pentru apărarea păcii. Actul încheiat cu această ocazie accentuiază în deosebi că înalții ierarhi ai acestor Biserici, «după discutarea împreună a problemelor în legătură cu acțiunea pentru apărarea păcii în întreaga lume, au convenit la concluzia unanimă că în toate aceste probleme, atât **în privința atitudinii ideologice, cât și în privința luării unor anumite măsuri precise în lupta pentru pace,**

---

26. *Cuvântarea Prorectorului Academiei Teologice din Moscova, Prof. V. S. Vertogradov, din ziua de 28 Maiu 1950, la întâmpinarea I. P. S. Patriarh Justinian,* în *Ortodoxia,* Anul II (1950), nr. 2, Aprilie—Iunie, p. 187.

27. Ibidem, p. 188.

28. *Cuvântarea I. P. S. Patriarh Justinian, în ziua de 28 Maiu 1950,* în Lavra «Sf. Serghie și a Sf. Treimi», din orașul Zagorsk, cu prilejul primirii *Diplomii de membru de onoare al Academiei Duhovnicești din Moscova,* în *Ortodoxia,* Anul II (1950), nr. 2, Aprilie—Iunie, p. 189.

sunt în acelaș gând și sunt însuflețiți de ferma hotărîre de a păstra această unitate de opinii și acțiuni și pe viitor și **consideră ducerea luptei pentru pace drept una dintre cele mai importante misiuni ale Bisericii, în timpul de față»** [29]).

Acestea sunt actele cele mai însemnate înfăptuite de I. P. S. Patriarh Justinian, în timpul celor trei ani de rodnică păstorie, pentru întărirea raporturilor de prietenie și colaborare frățească cu Biserica Ortodoxă Rusă.

*

Cu aceeași neobosită râvnă s'a străduit I. P. S. Sa în tot acest timp să întărească legăturile de prietenie și colaborare cu toate Bisericile Ortodoxe, în deosebi cu Patriarhia Ecumenică și Patriarhatele Apostolice ale Răsăritului. De altfel, I. P. S. Sa socotește întreaga sa activitate pusă nu numai în slujba Bisericii Ortodoxe Române, **ci și în slujba întregei Ortodoxii, la a cărei întărire conlucrează neîncetat cu toate căpeteniile Bisericilor Ortodoxe surori, în spiritul de ecumenicitate propriu Ortodoxiei.**

Astfel, am amintit că imediat după instalarea sa ca Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, I. P. S. Sa a trimis o **Scrisoare irenică** tuturor conducătorilor Bisericilor Ortodoxe autocefale, prin care le vestea alegerea și înscăunarea sa ca Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, exprimându-și totodată dorința de a păstra cu fiecare din ele cele mai strânse legături de prietenie și colaborare frățească. S'a trimis, de asemenea, **Scrisoarea de vestire a** alegerii I. P. S. Patriarh Justinian și Arhiepiscopului de Canterbury, Primatul Bisericii Anglicane, Geoffrey [30]).

Pe deasupra tuturor deosebirilor de naționalitate, tradiții istorice și limbă, popoarele din Răsăritul și Sud-Estul Europei au crescut într'o mare comunitate de credință, **credința ortodoxă, în care s'au simțit cu toate un singur popor, poporul creștin ortodox.** Această unitate spirituală a popoarelor care alcătuesc Ortodoxia, ieșită din încreștinarea lor de veacuri în credința ortodoxă, este necontenit afirmată în toate scrisorile și actele I. P. S. Patriarh Justinian, în legăturile sale de prietenie și colaborare cu Patriarhii și conducătorii Bisericilor Ortodoxe ale Răsăritului.

De o deosebită atenție s'a bucurat I. P. S. Justinian la instalarea sa ca Intâistătător al Bisericii Ortodoxe Române, în ziua de 6 Iunie 1948, din partea Bisericii Ortodoxe Bulgare. Adânc mișcat de această atenție și dragoste, răspunzând frumoasei cuvântări ținute cu prilejul acestei solemnități de I. P. S. Mitropolit Chiril al Plovdivului în numele Prea Fericitului Exarh al Bulgariei, precum și al Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Bulgare, I. P. S. Patriarh Justinian, îl asigura de toată dragostea din partea Bisericii Ortodoxe Române, și-și exprima totodată dorința de a vizita în curând personal Biserica Ortodoxă Bulgară și pe înalții ei Ierarhi:

«Rog pe I. P. S. Mitropolit Chiril, s'a exprimat I. P. S. Patriarh Justinian cu această ocazie, să transmită I. P. S. Mitropolit Ștefan, din partea

---

29. *Actul de colaborare dintre Biserica Ortodoxă Rusă și Română pentru apărarea păcii în lume,* în *Ortodoxia*, Anul II (1950), nr. 2, Aprilie—Iunie, p. 195.

30. *Scrisoarea irenică a Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian,* în *Biserica Ortodoxă Română,* Anul LXVI (1948), nr. 11—12, Noemvrie—Decemvrie, p. 517—523.

noastră, asigurarea unei dragoste desăvârșite, a unei prețuiri alese și totodată să-l asigure că **nutrim în sufletele noastre nădejdea ca în cel mai scurt timp să-l putem vedea și personal,** și să putem discuta împreună despre trecutul Bisericilor noastre, despre viitorul lor, stabilind legături temeinice, frățești, pentru pacea și buna înțelegere a celor două popoare, a celor două Republici, de care amintea I. P. S. Mitropolit Chiril, și în acelaș timp pentru fericirea și prosperarea ambelor Biserici» [31]).

Un interes deosebit pentru lucrarea de întărire a Ortodoxiei prezintă și răspunsurile Patriarhilor și conducătorilor **Bisericilor Ortodoxe autocefale,** la Scrisoarea irenică trimisă de I. P. S. Patriarh Justinian, după instalarea sa ca Intâistătător al Bisericii Ortodoxe Române. Alegem unele pasagii din numeroasele răspunsuri primite.

Cel dintâi, I. P. S. Patriarh ecumenic **Maximos al Constantinopolei,** asigura pe I. P. S. Patriarh Justinian, că **Prea Sfântul Tron ecumenic, apostolic și patriarhal nu va înceta de a oferi totdeauna ajutor binevoitor,** în împrejurările care au nevoie de colaborarea lui [32]).

De asemenea, I. P. S. Patriarh **Hristofor, Papă și Patriarh al Alexandriei și a toată Africa,** arătând un interes deosebit pentru problema revenirii Uniaților în sânul Ortodoxiei, scrie în răspunsul său către I. P. S. Patriarh Justinian, că aceasta e una din preocupările permanente și pentru scaunul patriarhal și apostolic al Alexandriei: «Așa dar, scrie I. P. S. Patriarh Hristofor, suntem întru totul de aceeași părere cu Prea Fericirea Voastră și asupra faptului **ca toată strădania să fie depusă din partea Voastră, ca ortodocșii din Transilvania, care au fost atrași la uniație de către propaganda catolică, să revină pe cât e cu putință în toată lumea ortodoxă, în sânurile celei Una, Sfântă Sobornicească și Apostolească Biserică. Lucrarea aceasta de reîntoarcere a Uniților o urmăm și noi aici, în Biserica noastră,** pe de o parte combătând, fără cruțare și în felurite chipuri, încercările propagandei catolice din ultima vreme, pentru o mai mare stăpânire și, dacă e cu putință, totală, în Orientul Mijlociu și mai cu seamă în Țara Sfântă, iar pe de altă parte, descoperind turmei noastre cât de departe se află acest nefast catolicism de curata și sfânta învățătură creștină» [33]).

La rândul său, I. P. S. Patriarh Alexandru al III-lea al Antiohiei, după exprimarea simțămintelor de bucurie creștină pe care i le-a prilejuit alegerea și învestirea I. P. S. Patriarh Justinian ca Intâistătător al Bisericii Ortodoxe Române, îi scrie: «La fel am cetit și **mărturisirea cea bună a credinței, propoveduită de Sfinții Apostoli și păzită și întărită de Dumnezeu purtătorii Părinți și Invățători ai Sfintei noastre Biserici, pe care o vestiți în scrisoarea Voastră irenică, ca și comunicarea bisericească**

---

31. *Cuvântarea de răspuns a I. P. S. Patriarh Justinian,* ținută cu prilejul instalării sale, în ziua de 6 Iunie 1948, în Palatul Sf. Patriarhii, în *Biserica Ortodoxă Română*, Anul LXVI (1948), nr. 5—8, Maiu—August, p. 261, după Cronica făcută de Diaconul Gh. I. Moisescu.

32. *Scrisoarea de răspuns a Prea Fericitului Patriarh ecumenic Maximos al Constantinopolei,* în *Biserica Ortodoxă Română,* Anul LXVI (1948), nr. 11—12, Noembrie—Decembrie, p. 524, text românesc p. 525.

33. *Scrisoarea Prea Fericitului Hristofor,* Papă și Patriarh al Alexandriei și a toată Africa, ibidem, p. 527; text românesc, p. 529.

pe care o doriți, spre colaborarea trebuincioasă și rezolvirea fericită a problemelor ce preocupă Bisericile autocefale surori, mai cu seamă în împrejurările critice din urmă [34]),

In termeni tot atât de călduroși, plini de iubire și prețuire pentru I. P. S. Patriarh Justinian și pentru Biserica Ortodoxă Română, **a răspuns și I. P. S. Porfirie al III-lea, Arhiepiscopul Muntelui Sinai, al Faranului și al Raithului: «Nicidecum să nu se îndoiască Prea Fericirea Voastră, a scris I. P. S. Arhiepiscop Porfirie al III-lea, că Bisericile surori vor pregeta față de dorința bună exprimată de Voi ca ele, unite prin legătura dragostei, să se ocupe în comun de diferitele probleme duhovnicești sau sociale, ce se ivesc, și să le rezolve în duhul lui Hristos spre împăciuire,—și dacă este cu putință — spre împăciuirea tuturor oamenilor.** Dealtfel, aceasta era și rugăciunea Domnului nostru către dumnezeescul Lui Părinte, când a venit la patima cea de bună voie: «Părinte Sfinte, se ruga, păzește-i pe ei în numele Tău, pe cei care Mi i-ai dat Mie, ca să fie una ca și Noi» (Ioan, XVII, 11) [35]).

Readucerea în sânul Bisericii Ortodoxe a foștilor credincioși Greco-Catolici din România a făcut o mare impresie și bucurie printre credincioșii Bisericilor Ortodoxe surori, mai ales în Patriarhatele Orientului, unde propaganda romano-catolică a fost totdeauna foarte activă.

Apreciind cu deosebire acest act săvârșit sub înțeleapta păstorire a I. P. S. Patriarh Justinian, care încoronează străduințele I. P. S. Sale de apărător neînfricat al Ortodoxiei în aceste părți, Prea Fericitul Patriarh Alexandru al III-lea al Antiohiei și Intregului Orient, ca un semn al dragostei frățești și al înaltei sale prețuiri, a acordat I. P. S. Patriarh Justinian cea mai înaltă distincție a Patriarhiei din Antiohia: «**Ordinul Sfinților Apostoli Petru și Pavel**», la 27 August 1950, în Damasc [36]).

Totodată, Prea Fercitul Patriarh Alexandru al III-lea al Antiohiei a delegat pe Prea Cuviosul Arhimandrit **Vasile Samaha,** reprezentantul Patriarhiei de Antiohia la Moscova, să îndeplinească cele cuvenite pentru a remite I. P. S. Patriarh Justinian Ordinul amintit [37]).

In ziua de 5 Octombrie 1950, Prea Cuviosul Părinte Arhimandrit Vasile Samaha a prezentat I. P. S. Patriarh Justinian, din partea Prea Fericitului Patriarh Alexandru al III-lea al Antiohiei și Intregului Orient, în cadrul unei ședințe solemne a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, înalta distincție: «**Ordinul Sfinților Apostoli Petru și Pavel**».

In cuvântarea rostită cu prilejul înmânării acestui Ordin Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian, Prea Cuviosul Părinte Arhimandrit Vasile Samaha, vorbind despre acțiunea agresivă a Vaticanului, care în-

---

34. *Scrisoarea Prea Fericitului Alexandru al III-lea,* Patriarhul Antiohiei și Intregului Orient, în *Biserica Ortodoxă Română,* Anul LXVI (1948), nr. 11—12, Noembrie—Decembrie, n. 530; text românesc, p. 531.

35. *Scrisoarea I. P. S. Arhiepiscop Porfirie al III-lea* al muntelui Sinai, al Faranului și Raithului ibidem, 537—538; text românesc, p. 539.

36. *Decretul Prea Fericitului Patriarh Alexandru al III-lea* al Antiohiei, din 27 August 1950, în *Biserica Ortodoxă Română,* Anul LXVIII (1950), nr. 10, Octombrie, p. 521.

37. *Ibidem.*

cearcă și azi prin toate mijloacele să nimicească Biserica Ortodoxă, așa cum a încercat de veacuri, mai ales în Patriarhatele apostolice ale Orientului, a adăogat următoarele: «In fruntea Bisericii noastre antiohiene se află Venerabilul Patriarh Alexandru al III-lea, care — **cunoscând bine și țelurile netrebnice și armele cu care luptă Vaticanul — solicită și dela Sanctitatea Voastră ajutor și colaborare frățească, pentru ca împreună și în strânsă conlucrare cu celelalte Biserici surori, Sanctitățile Voastre să înfrângă activitatea destructivă și necreștină a Vaticanului**» [38]).

Cu acest prilej, I. P. S. Patriarh Justinian, mulțumind pentru deosebita cinstire arătată de Prea Fericitul Patriarh Alexandru al III-lea, din partea vechiului și renumitului scaun apostolic al Antiohiei, a scos în relief, odată mai mult, importanța actului istoric al revenirii fraților Români Greco-Catolici în ssânul Bisericii mame — act care va asigura Bisericii Ortodoxe Române în viitor o fericită desvoltare și va contribui la întărirea frontului întregii Ortodoxii:

«Revenirea foștilor Greco-Catolici din țara noastră la sânul Bisericii Ortodoxe — revenire despre care amintește și Prea Fericitul Patriarh Alexandru al III-lea — a fost împlinirea unui străvechiu vis al credincioșilor români. El, însă, nu ar fi putut fi împlinit, dacă regimul nostru n'ar fi statornicit o deplină libertate religioasă, care — descătușând pe frații noștri Greco-Catolici din robia Vaticanului — le-a dat putința să-și împlinească năzuințele. Noi mulțumim Sanctității Sale pentru dragostea frățească cu care s'a făcut părtaș bucuriei noastre de a vedea revenind la vatra adevăratei credințe pe toți cei ce fuseseră smulși de lângă ea» [39]).

Pentru păstrarea neîntreruptei legături cu Bisericile Ortodoxe autocefale surori, I. P. S. Patriarh Justinian a trimis și a primit regulat «**scrisori irenice**» și telegrame cu prilejul Marilor Sărbători ale Anului Nou, ale Nașterii și Invierii Domnului, iar uneori a primit și scrisori în legătură cu evenimentele mai de seamă petrecute în viața acestor Biserici.

Merită să arătăm că I. P. S. Patriarh Justinian, continuând opera înaintașilor săi, n'a uitat să păstreze legături prietenești și cu Biserica Anglicană, care în repetate rânduri și-a manifestat dorința ei de apropiere și colaborare cu Bisericile Ortodoxe ale Răsăritului. Ne amintim că la Conferința panortodoxă dela Moscova din 8—18 Iulie 1948, cererea Bisericii Anglicane de a se recunoaște validitatea hirotoniilor sale, a fost obiectul unei cercetări și atenții deosebite din partea Bisericilor Ortodoxe. In așteptarea împlinirii în viitor a acestei dorințe, conducerea superioară a Bisericii Anglicane n'a încetat să păstreze și cu Biserica Ortodoxă Română legăturile sale spirituale. Astfel I.P.S. Patriarh Justinian a primit cu prilejul sărbătoarei Nașterii Domnului din anul 1949, felicitările și urările Eminenței Sale **Geoffrey**, Arhiepiscop de Canterbury, Primat a toată Englitera și Mitropolit [40]), iar în 1950, cu același prilej,

---

38. *Cuvântarea Prea Cuviosului Arhimandrit Vasile Samaha,* ibidem, p. 520-521.

39. *Cuvântarea I. P. S. Patriarh Justinian* cu ocazia primirii înaltei distincții: *Ordinul Sf. Apostoli Petru și Pavel,* în *Biserica Ortodoxă Română,* Anul LXVIII (1950), nr. 10, Octombrie, p. 523.

40. Telegrama Eminenței sale *Geoffrey,* Primatul Angliei, în *Biserica Ortodoxă Română,* Anul LXVIII (1950), nr. 1 Ianuarie, p. 12.

urările Arhiepiscopului de York, făcute din partea Bisericii Anglicane în numele Arhiepiscopului Geoffrey, Primatul Angliei, deoarece acesta, la acea dată, plecase într'o călătorie în Australia [41]).

Cu ocazia sărbătoarei Naşterii Domnului din anul 1950 şi a Anului Nou 1951, potrivit unei tradiţii păstrate de veacuri în Biserica Ortodoxă, I. P. S. Patriarh Justinian a **trimis o scrisoare irenică** de felicitare celor şapte Patriarhi ai Bisericilor Ortodoxe din lume, şi anume: 1) Prea Fericitului **Athenagoras,** Patriarhul ecumenic al Constantinopolei; 2) Prea Fericitului **Timotei,** Patriarhul cetăţii sfinte a Ierusalimului şi a toată Palestina; 3) Prea Fericitului **Alexandru al III-lea** al Antiohiei şi al Intregului Orient; 4) Prea Fericitului **Hristofor** Papă şi Patriarh al Alexandriei şi a toată Africa; 5) Prea Fericitului **Alexei,** Patriarhul Moscovei şi a toată Rusia; 6) Prea Fericitului **Calistrat,** Patriarhul Catolicos a toată Gruzia (Georgia); 7) Prea Fericitului **Vichentie,** Patriarhul Bisericii Ortodoxe Sârbe [42]).

Ca şi în scrisorile trimise în trecut căpeteniilor Bisericilor Ortodoxe surori, I. P. S. Patriarh Justinian nu uită şi de data aceasta să fie crainicul păcii, atât de mult dorită de toate popoarele. «Pereţii despărţitori între popoare şi între rase, scrie I. P. S. Sa, ridicaţi de ură, mândrie şi ambiţie, ca şi Turnul Babel, n'au putut ajunge până la cer. **Ei se dărâmă la sunetele trâmbiţelor păcii, prin care se aud din ce în ce mai limpede apelurile care proclamă hotărîrea tuturor neamurilor de a întări şi apăra pacea şi de a pune războiul în afară de lege»** [43]).

Cu tot atâta dragoste i s'a răspuns din partea celor şapte Patriarhi ai Bisericilor Ortodoxe. Astfel, I. P. S. Patriarh Hristofor al Alexandriei şi a toată Africa, după ce face urările cuvenite, continuă astfel: «Socotim, după cele de mai sus, că--lăsând la o parte orice interpretare greşită, care ar rezulta din diferitele gânduri şi simţăminte personale — este nevoie neapărat **ca în viitor, pe orice cale, noi, cei chemaţi Intâi Stătători ai Bisericilor lui Dumnezeu Ortodoxe locale, să conlucrăm între noi cu încredere deplină şi astfel, susţinându-ne unii pe alţii, să ajungem la pacea lui Dumnezeu dorită de noi toţi, care întrece orice minte»** [44]).

Dealtfel, şi în anul acesta, şi în anii precedenţi, s'au adus I. P. S. Patriarh Justinian, din toate părţile Ortodoxiei, meritate laude şi mărturii de dragoste, pentru neobosita sa activitate în lupta pentru apărarea păcii. Astfel, cu prilejul Sfintelor Sărbători ale Invierii Domnului din 1950, I. P. S. **Patriarh ecumenic Athenagoras al Constantinopolului** a scris următoarele, răspunzând **la Scrisoarea de** urări din 5 Aprilie 1950 a I. P. S. Patriarh Justinian:

«Am simţit mare bucurie, aflând din această scrisoare că şi Sfânta Biserică a României, conformându-se poruncii Păstorului Suprem şi In-

---

41 Telegrama *Arhiepiscopului de York,* în *Biserica Ortodoxă Română,* Anul LXIX (1951), nr. 1—2, Ianuarie—Februarie, p. 27.

42. *Schimb de felicitări* cu prilejul Sărbătorilor Naşterii Domnului din 1950 şi Anul Nou 1951, în *Biserica Ortodoxă Română,* Anul LXIX (1951), nr. 1—2, Ianuarie—Februarie, p. 15.

43. *Scrisoarea irenică de felicitare a I. P. S. Patriarh Justinian către cei şapte Patriarhi ai Bisericiilor Ortodoxe,* ibidem, p. 16.

44. *Scrisoarea Prea Fericitului Hristofor al Alexandriei,* ibidem, p. 20

temeietorului Religiunii noastre, — repetată necontenit Sfinților Apostoli: «Pacea Mea dau vouă» — nu încetează a lucra pentru pacea atât de dorită pe pământ.

«Sfânta și Marea Noastră Biserică Mamă, a lui Hristos, luând și ea în considerare neînchipuitele atrocități pe care nefericita omenire le-a suferit în timpul celor șase ani ai teribilei conflagrațiuni a războiului, imploră zi și noapte pe Domnul să miluiască omenirea cu pacea Sa cea neclintită, și care covârșește toată mintea» [45]).

De asemenea, cu acelaș prilej, **I. P. S. Patriarh Alexandru al III-lea al Antiohiei și Intregului Orient** a scris: «Noi admirăm, Prea Fericite, gestul Vostru nobil și al Sfântului Sinod al Bisericii Voastre, de a adresa credincioșilor ortodocși și celorlalte comunități creștine din țara voastră, un Apel pentru a-și uni eforturile în scopul de a apăra pacea și a pune războiul în afară de lege. Noi binecuvântăm îndreptățitul Vostru demers și ne considerăm fericiți să împărtășim aceleași sublime sentimente» [46]).

I. P. S. Patriarh Justinian nu s'a mulțumit să păstreze și să întărească legăturile dogmatice și canonice cu Bisericile Ortodoxe surori, numai pe calea schimbului de corespondență. In timpul celor trei ani de păstorie, a trimis și a primit delegați din partea Bisericilor Ortodoxe ca: Biserica Ortodoxă Rusă, Biserica Ortodoxă Sârbă, Biserica Ortodoxă Bulgară, Biserica Ortodoxă a Patriarhiei de Antiohia, Biserica Ortodoxă din Cehoslovacia, etc. [47]).

In sânul Bisericii Ortodoxe Române chiar, I. P. S. Patriarh Justinian a căutat cu stăruință să îndrepte atenția teologilor și credincioșilor ei asupra problemelor care se pun în zilele noastre întregei Ortodoxii. In vederea atingerii acestui scop, Biserica Ortodoxă Română a organizat, sub directa conducere a I. P. S. Justinian, publicarea de reviste noi ca «**Ortodoxia**» și «**Studii Teologice**», în care se desbat toate problemele de interes ecumenic. Se desfășoară în această direcție o activitate neîntreruptă.

Se fac traduceri din Sfinții Părinți ai Bisericii și din lucrările moderne ale teologilor de seamă ai Bisericilor Ortodoxe, se fac studii temeinice cu privire mai ales la problemele actuale și s'a organizat totodată schimbul de publicații teologice între Bisericile Ortodoxe.

Această activitate publicistică a teologilor români a trezit un viu interes și peste hotarele țării noastre, mai cu seamă în lumea ortodoxă. Astfel, I. P. S. Patriarh ecumenic Athenagoras al Constantinopolei, apreciind această rodnică activitate publicistică a Bisericii Ortodoxe Române, a scris I. P. S. Patriarh Justinian în acești termeni: «Cu multă bucurie, primim revistele Voastre teologice, trimise în mod regulat, care sunt editate de Patriarhia Inalt Prea Fericirii Voastre, mult prea iubite și do-

---

45. *Scrisoarea Prea Fericitului Patriarh ecumenic Athenagoras* al Constantinopolei, în *Biserica Ortodoxă Română,* Anul LXVIII (1950), nr. 3—6, Martie—Iunie, p. 254.

46. *Scrisoarea Prea Fericitului Alexandru* al III-lea al Antiohiei cu prilejul Invierii Domnului din anul 1950, *ibidem,* p. 256.

47. Cf. Prot. Dr. L. Pădureanu, *Veac Nou în Eiserica Ortodoxă Română,* art. în revista *Biserica Ortodoxă Română,* Anul LXVIII, (1950), nr. 11—12, p. 582.

rite de Noi, iar în vremea din urmă, am primit și scrierea Prea Venerabilului Mitropolit Nicolae Krutițki, tradusă în românește de Profesorul Nicolae Popescu.

«Pentru aceea și căutăm să exprimăm Inalt Prea Fericirii Voastre calde mulțumiri pentru trimiterea lor, precum și **felicitări din inimă pentru activitatea editorială vrednică de laudă, care este atât de prețioasă pentru scrierile teologice ale Ortodoxiei**» [48]).

De asemenea, conducerea superioară a Bisericii noastre și profesorii Institutelor de Teologie din România, ca un semn de aleasă prețuire pentru această activitate publicistică, au primit invitația I. P. S. Mitropolit Nicolae Krutițki și a redacției **Jurnalului Patriarhiei din Moscova,** pentru organizarea unui schimb de colaborare între această revistă și revista «**Ortodoxia**» a Bisericii Ortodoxe Române [49]). Unii profesori ai Institutului de Teologie din București au și răspuns la această invitație, care cinstește teologia românească.

Tot în scopul întăririi Ortodoxiei, prin strângerea legăturilor prietenești dintre Bisericile Ortodoxe, I. P. S. Patriarh Justinian a acordat, începând cu anul școlar 1950/951, un număr de burse pentru studenții teologi din toate Bisericile Ortodoxe, din lumea slavă și din Orientul grecoarab, pentru ca viitorii slujitori ai Ortodoxiei să crească în spiritul dragostei și al prețuirii reciproce.

Acestea sunt realizările mai de seamă ale I. P. S. Patriarh Justinian pentru întărirea «**frontului Ortodoxiei**», cum l-a numit însuși I. P. S. Sa, în cei trei ani de neobosită activitate patriarhicească.

Pentru viitor, în vederea păstrării și întăririi continue a legăturilor dogmatice și canonice cu toate Bisericile Ortodoxe autocefale surori, I. P. S. Sa pregătește trimiterea unor delegați permanenți din partea Bisericii Ortodoxe Române pe lângă scaunele patriarhale, pe lângă exarhate sau scaunele arhiepiscopale ale acestor Biserici [50]).

*

Ne amintim că acum trei ani, cu prilejul alegerii sale ca Intâistătător al Bisericii Ortodoxe Române, I. P. S. Patriarh Justinian a făcut în fața membrilor Marelui Colegiu Electoral, în ziua de 24 Maiu 1948, această importantă mărturisire: «**Voiu întinde mâna iubirii și a prieteniei de frăție întru Hristos tuturor Bisericilor Ortodoxe surori întru ecumenicitate, luptând pentru înflorirea Ortodoxiei, care zidește și întărește popoarele**» [51]). La împlinirea celor trei ani de rodnică păstorire, putem constata, pe temeiul bogatelor înfăptuiri, că, într'adevăr I.P.S. Patriarh, Intâistătătorul Bisericii noastre, a lucrat cu râvnă, împreună cu ceilalți Inalți Ierarhi ai Bisericilor Ortodoxe, pentru întărirea și înflorirea Ortodoxiei.

---

48. *Prea Fericitul Patriarh Athenagoras al Constantinopolului* despre publicațiile Patriarhiei Române, în *Biserica Ortodoxă Română,* Anul LXVIII (1950), nr. 3—6, Martie—Iunie, p. 263—264.

49. Cf. Preotul Ioan G. Coman, *I. P. S. Patriarh Justinian și relațiile cu celelalte Biserici Ortodoxe, în special cu Biserica Ortodoxă Rusă,* în *Glasul Bisericii,* Anul IX (1950), nr. 6, p. 53.

50. Cf. Preot Dr. L. Pădureanu, art. cit., *ibidem,* p. 582.

51. *Cuvântarea I. P. S. Patriarh Justinian,* la 24 Maiu 1948, în fața Marelui Colegiul Electoral, în *Biserica Ortodoxă Română,* Anul LXVI (1948), nr. 5—8, Mai—August, p. 225.

Biserica Ortodoxă ecumenică ne apare azi mai unită, mai puternică, mai înfloritoare, mai strălucitoare, mai mare, mai cuprinzătoare.

E mare și puternică Ortodoxia, fiindcă, înainte de toate, ea stă pe temelia nesdruncinată a adevărului stabilit de însuși Intemeietorul ei, Domnul nostru Iisus Hristos, cel ce a spus: «Eu sunt Calea, Adevărul și Viața» [52]). E puternică Ortodoxia, fiindcă ea nu caută dominația popoarelor, nici bunurile lor materiale, și cu atât mai puțin nu caută asuprirea, exploatarea sau înrobirea lor. Legea ei universală e iubirea: iubirea curată și jertfelnică față de popoarele pe care le păstorește; iubirea pentru toate popoarele și rasele lumii, iubirea pentru toți oamenii, fiii aceluiaș dumnezeesc Părinte.

Iubirea e forța lăuntrică a Ortodoxiei, căci ea păstrează mai înainte de orice unitatea de nesdruncinat dintre Bisericile Ortodoxe surori: «**noi toți, într'adevăr,** ne spune Sf. Apostol Pavel, **am fost botezați într'un singur duh, pentru a alcătui un singur trup**» [53]).

DIACON I. PULPEA
Lector la Institutul Teologic Universitar din București

52. Ioan, XIV, 6.
53. I Corinteni, XII. 12.

REÎNTREGIREA ORTODOXIEI ROMÂNEȘTI

1. *OMUL.*

E adevărat: când privești peste mulțimea realizărilor din cei trei ani de activitate a Prea Fericitului Patriarh Justinian și simți peste tot șuvoiul înviorător al vieții celei noui, izvorît din extraordinara lui energie înfăptuitoare, nu știi pe care dintre aceste realizări s'o socoți mai însemnată. Căci, în fond, toate mărturisesc despre acelaș duh creator, care plutește peste apele sufletului și plăsmuește o lume nouă. Nu-i vorba de realizări izolate, de fapte fără legătură între ele, ci de spiritul dinamic al unui ierarh, care împreună vrerea lui Hristos cu vrerea poporului dreptcredincios, arătând astfel că Ortodoxia nu este formă fără viață, ci în ea pulsează viața Duhului Sfânt, vivificatoare pentru toate veacurile, și viața poporului credincios în necontenit sbucium și necontenit progres spre realizarea marilor imperative evanghelice. Astfel că, toate realizările apar ca niște roade ale acestui duh unitar, ca expresii, concretizări ale lui și totodată ca mijloace de transpunere a lui în realitate. De aceea numai din motive metodologice vom prezenta aici, în linii sobre, «cea mai importantă înfăptuire», dintre acestea, «ce se înscrie ca o mare victorie la temelia noului veac în Biserica Ortodoxă Română»: Reîntregirea Bisericii Ortodoxe din Ardeal [1]). Ea este roada aceluiaș duh unitar, care se manifestă în toate acțiunile I. P. S. nostru Patriarh Justinian. Dovadă: reîntregirea bisericească, înlăturarea spărturii «provocată de dușmani, acum 250 de ani», este pusă în fruntea programului de realizări enunțată în ziua alegerii sale, — 24 Mai 1948. Iar cu ocazia intronizării — 6 Iunie 1948 — o mare parte a cuvântării este consacrată acestei probleme.

Duhul acesta este duhul Ortodoxiei creatoare în plin progres duhovnicesc, care cerea, sub zările unei epoci noui în istoria poporului român, angajarea tuturor forțelor românilor credincioși într'o acțiune unitară. In pragul acestui veac nou, unificarea bisericească era o necesitate, dar și condiția manifestării dreptei credințe între nouă strălucire, o nouă putere, potrivit cu vremile revoluționare ce le trăim.

Dacă cumpănim hotărîrea cu care noul Patriarh pune dintru început această problemă, încât din cuvintele lui respiră certitudinea rezolvării ei favorabile, care nu-și găsește egal decât în lupta consecventă de 40 de ani a I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, înțelegem că pe de o parte

---

1. Prot. Dr. L. Pădureanu: *Veac nou în Biserica Ortodoxă Română;* în B. O. R. Nr. 11—12, 1950, p. 567.

erau pârguite împrejurările pentru înfăptuirea acestui vis secular, pe de altă parte pe scaunul patriarhal urca omul hărăzit să-l realizeze. Căci nu-i destul să existe condițiile necesare unei anumite realizări; mai e nevoe să existe și omul care să folosească aceste condiții, să înțeleagă imperativul vremii, și să canalizeze forțele spre realizarea dorită. Există momente unice în viața Bisericii, care nu se mai întorc și care, dacă nu sunt valorificate, au consecințe grave. Biserica Ortodoxă Română a avut fericirea să primească tocmai într'un astfel de moment la cârma ei un Patriarh identificat cu țelurile ei, cu sufletul poporului dreptcredincios, cu viața cea nouă ce se plămădea în țara noastră —, nu numai clar văzător, dar și dotat cu simțul realității vii, în permanentă mișcare, și cu o energie realizatoare excepțională. Un om dinamic, un om de acțiune, pentru care ideile devin fapte, idealurile realități, iar duhul se întrupează mereu. O energie realizatoare, care totuși nu este șuvoiu ce frânge și smulge, ci învălue în delicatețea unei iubiri părintești, care nu lovește ci cucerește, nu îndârjește ci atrage, nu rănește ci vindecă. Reîntregirea bisericească cerea tocmai un astfel de om care să împreune energia cu iubirea, fapta cu bunătatea, lupta cu generozitatea. O inimă de părinte, care-și caută fiii și cu puterea iubirii îi întoarce acasă. Cât de impresionantă este în acest sens chemarea I. P. S. Patriarh Justinian din 6 Iunie 1948: «Către clerul greco-càtolic și către românii greco-catolici îmi îndrept părinteasca grijă, însoțită de o caldă rugăminte: nu vă mai lăsați amăgiți, fiți vrednici români, ca și înaintașii voștri, cari au păstrat cu viața lor tezaurul comun al neamului românesc, toată legea și credința ortodoxă din liturghiile și slujbele Bisericii Ortodoxe și care au murit cu nădejdea eliberării din jugul umilitor al tiraniei, când acest tezaur va înlesni revenirea voastră într'o singură Biserică, într'o singură credință, temelie nesdruncinată neamului și patriei. Ce ne mai desparte?. Nimic altceva decât credinciosia voastră pe care o mai acordați cu supunere Romei. Intoarceți-vă această credincioșie către Biserica neamului nostru, a strămoșilor noștri și ai voștri». Răsună în aceste cuvinte toată durerea vremilor de desbinare, durerea tuturor Mitropoliților care și-au văzut turma împărțită, dar și toată iubirea părintelui, ce-și cheamă fiii acasă. «Odată cu inima plină de dragoste de părinte, vă întind și mâna mea frățească», zice Inaltul Ierarh.

Acesta era omul. Iar imperativul? — cel arătat de Mântuitorul, de sufletul poporului credincios și de crugul vremilor noui: **«ca toți să fie una»**. Căci Ierarhul nu este altceva decât tălmăcitorul voei lui Hristos, al năzuințelor Bisericii și al semnelor vremii. Și voia lui Hristos aceasta este, ca toți cei ce cred în El să fie una, una în duh și adevăr, în credința cea adevărată și în Duhul cel de viață făcător. Și voia poporului român dreptcredincios, aceasta era: ca să se curme odată desbinarea religioasă din sânul lui și întreg poporul să fie iarăși una, așa cum una a fost dintru început și până la anul 1698. Iar vremea cerea unificarea poporului muncitor, pretindea o Biserică unitară, care să înmănunchieze toate forțele poporului român credincios, risipite în lupte inutile și să le dinamizeze, unindu-le în efortul comun de progres spiritual și material.

2. *CONDIŢIUNILE.*

Să vedem acum care erau condiţiunile, care au făcut posibilă împlinirea acestui imperativ. Cea dintâi condiţie a fost unitatea spirituală ortodoxă a poporului român şi a clerului legat de popor. Dacă desbinarea dela 1698 a fost opera Romei papale şi a Vienei imperiale, cu scopul de a rupe pe românii ardeleni din comunitatea spirituală a poporului român de pretutindeni şi de a-i subjuga şi exploata; dacă menţinerea desbinării până în 1948 se datoreşte aceloraşi forţe antipopulare, care aveau interes să permanentizeze cearta dintre fraţi, ca să-i poată stăpâni şi exploata mai uşor, unificarea bisericească reprezenta voinţa plebiscitară a milioanelor de credincioşi, care se simţeau una şi înţelegeau că desbinarea este slăbiciune, iar unirea putere. Aşa cum pruncul, răpit cu sila dela sânul maicii sale, doreşte mereu îmbrăţişarea caldă a iubirii materne, aşa dorea sufletul fraţilor despărţiţi prin silnicie şi amăgire — fii ai Bisericii Ortodoxe — îmbrăţişarea de maică a Bisericii, care a născut şi a crescut întru Hristos întreg poporul român până în secolul al 18-lea şi din ale cărei comori s'au hrănit şi ei până astăzi. Toate încercările de a deslipi sufletul poporului credincios greco-catolic de credinţa, cultul şi tradiţiile Bisericii Ortodoxe, s'au dovedit zadarnice. Venit-au doctori de Roma, ierarhi juruiţi catolicismului papal, care au uitat că cei ce au semnat de silă «unirea» la 1698 au făcut-o cu condiţia ca «toată legea să stea pe loc», şi slujbele, şi liturghia, şi calendarul, şi posturile, şi credinţa, şi organizarea, iar dacă acestea n'ar sta pe loc, nici peceţile lor să nu mai aibă nicio putere, ierarhi care au uitat mucenicia lui Inochentie Micu Klain şi toate suferinţele ce au venit peste poporul român dela Roma papală şi Viena imperială şi toată paguba şi toate sângerările desbinării dintre fraţi,—şi fanatici ai unui singur crez, streini de sufletul poporului român, au încercat să abată conştiinţa lui pe căi papistaşe. Astfel s'a creat în fosta Biserică greco-catolică o pătură suprapusă de catolicizanţi «mai catolici decât papa», care însă erau în completă disonanţă cu sufletul poporului credincios şi al clerului greco-catolic legat de popor. «Poporul român din Transilvania, zice I. P. S. Patriarh Justinian, a rămas şi după unire acelaş. De el nu s'au îndepărtat decât aceia care ridicându-se din popor, s'au rupt apoi de popor, punându-se în slujba intereselor streine. Cei ce au simţit că comoara lor se găseşte în ţărâna în care fuseseră înmormântaţi strămoşii lor, şi-au păstrat aici inima lor». Despărţirea de 250 de ani nu le-a răcit dragostea faţă de credinţa străbună, ci toate comorile sufleteşti au rămas aceleaşi la greco-catolici ca şi la ortodocşi, ca «o zestre» comună «moştenită de toţi dela învăţătoarea noastră a tuturor, care a fost şi este Ortodoxia noastră». Ataşamentul acesta neclintit al clerului şi poporului greco-catolic faţă de credinţa strămoşească, împotriva tuturor încercărilor catolicizante şi tuturor presiunilor, este temelia populară a unificării bisericeşti din Ardeal. Unitatea de fond dintre ortodocşi şi greco-catolici trebuia să-şi găsească expresia în refacerea unităţii formale, unităţii administrative, prin revenirea fiilor răsleţiţi la sânul Bisericii mame. Acesta este marele merit al clerului şi credincioşilor greco-catolici: credincioşia nedesminţită faţă de legea strămoşească. «Pentru acest lucru, zice I. P. S. Patriarh, veţi fi cinstiţi de urmaşii voştri şi noi vă binecuvântăm pentru faptul că aţi păstrat ne-

stricate slujbele, liturghia noastră, cântările noastre, calendarul nostru. Noi binecuvântăm pe cei de astăzi și ne vom ruga Bunului Dumnezeu pentru toți moșii și strămoșii voștri, care și-au închis ochii apărând slujba bisericească ortodoxă, apărând cântările ei, apărând calendarul ortodox, încât acum când ați venit între noi să nu fie nicio deosebire» [2]).

A doua condiție a constituit-o libertatea religioasă acordată poporului în Republica Populară Română. Căci cu toată năzuința populară după unitate, manifestată nu numai prin păstrarea și apărarea tradiției ortodoxe, ci și în acțiuni care pretindeau refacerea unității bisericești, ca în 1848 și în 1918, desbinarea religioasă n'a putut fi înlăturată până în 1948, pentrucă forțele care au produs-o erau încă puternice. Politica lor era: **Divide et impera.** Ca să stăpânească, aveau nevoe de desbinare. Unificarea nu era posibilă decât odată cu prăbușirea acestor forțe și cu eliberarea poporului de sub dominația lor. Aceasta a devenit realitate, în domeniul politic, social și economic, prin instaurarea regimului de democrație populară, care a redat poporului libertatea de a-și spune și înfăptui vrerile, făcându-l stăpân în țara sa și pe viața sa. In domeniul religios, prin denunțarea concordatului (17 Iulie 1948), s'au desființat privilegiile nedrepte de care se bucura Vaticanul sub vechile regimuri, în dauna Bisericii Ortodoxe Române și a celorlalte culte, iar prin legea pentru regimul cultelor religioase în Republica Populară Română (4 August 1948), s'au proclamat ca principii fundamentale: libertatea și egalitatea cultelor religioase. Acest climat de libertate religioasă a oferit condiția necesară pentru ca vrerea poporului și clerului greco-catolic să devină realitate. Nicio piedică externă nu mai stătea în calea refacerii unității bisericești, pe care poporul a așteptat-o atâta vreme.

A treia condiție a fost însăși vitalitatea spirituală a Bisericii Ortodoxe Române. Ortodoxia și-a dovedit puterea de viață în Ardeal prin faptul că în 100 de ani de luptă și mucenicie, lipsită de ierarhi, a reușit să înfrângă puterea Vienei imperiale. In lupta inegală dintre forța militară, administrativă, politică și economică a Vienei și forța Ortodoxiei populare ardelene, a ieșit biruitoare Ortodoxia. Puterea ei era în adevărul ei și în caracterul ei popular. Restabilită în drepturile ei, deși mereu nedreptățită, Biserica Ortodoxă ardeleană a sorbit atâta vigoare din adevărul ei și din sufletul poporului credicios, încât n'a fost întru nimic mai prejos decât Biserica Greco-Catolică, favorizată de toate regimurile. Dimpotrivă, vitalitatea ei spirituală punea mereu în primejdie trăinicia «uniației», menținută în chip artificial.

Iar după 1918, cu toată situația privilegiată de care se bucura Vaticanul la noi, Biserica Ortodoxă Română — și în cadrul ei Biserica Ardeleană — a avut o perioadă de înflorire a forțelor sale creatoare, fiind o Biserică în permanent progres, căreia i se potrivesc cuvintele Psalmistului: «Innoise-vor ca ale vulturului tinerețele tale». Ea este o Biserică în care Duhul adevărului este mereu viu și forțele creatoare ale poporului credincios sunt în permanentă lucrare. De aceea ea, nu numai că a adâncit prin cultură teologică și prin înnoirea vieții bisericești, trăirea religios

---

2. Cf. Cuvântările I. P. S. Patriarh din 3 și 21 Octombrie 1948 și B. O. R. Nr. 2. 1950, p. 104—5 (Cuv. la Mânăstirea Nicula, Cluj).

morală, ci a avut și înțelegerea necesară pentru transformările sociale ale vremii și puterea de a fi un factor viu în mersul înainte al societății românești. Era firesc ca o astfel de Biserică să poată întâmpina cu vrednicie și dragoste, cu forță și generozitate, cu bucurie și elan dorința fraților greco-catolici de a reveni la sânul ei. Ei nu veneau la o Biserică învechită și neputincioasă, la o casă ruinată și părăginită, ci la o Biserică puternică și plină de forțe creatoare, a cărei situație, precum recunoșteau preoții greco-catolici în proclamația dela Cluj (1 Octombrie 1948), îndreptățea «toate speranțele într'un viitor din ce în ce mai bun».

Astfel, toate condițiile pentru refacerea unității bisericești erau date: vrerea poporului și clerului greco-catolic, care s'au menținut în tradiția ortodoxă a strămoșilor; libertatea religioasă a poporului în Republica Populară Română; vitalitatea neistovită a Bisericii Ortodoxe Române. Momentul era copt pentru realizarea unificării.

3. *REALIZAREA.*

Cunoscând toate aceste condiții, I. P. S. nostru Patriarh Justinian, după chemarea făcută pe Câmpia Libertății, la 2/15 Mai 1948 de I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, a dat glas dorului părintesc al Bisericii noastre după fiii pe care-i aștepta de atâta timp, ca să-i revadă sub acoperemântul casei sale. Și chemarea n'a răsunat în pustiu; ea a fost ca sămânța, care cade în pământ bun. Ea a dat rod însutit și înmiit. Astfel, ca răspuns la chemarea înalților ierarhi, care era chemarea întregei Biserici Ortodoxe, 36 protopopi, reprezentând majoritatea clerului greco-catolic, s'au adunat la Cluj, în memorabila zi de 1 Octombrie 1948 și sub președinția P. C. protopop Traian Belașcu au hotărît să rupă legăturile cu Vaticanul și să se întoarcă în sânul Bisericii Ortodoxe Române, ca la 3 Octombrie să fie primiți de Sf. Sinod în cadrul Bisericii mame. «In numele Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, spunea I. P. S. Patriarh Justinian, vă declar că iau act cu mare bucurie sufletească de proclamația și hotărîrea voastră și că vă primim cu brațele părintești și cu inimă caldă în staulul sfânt și în pășunea noastră duhovnicească. Răspândiți cu glas de alăută îngerească iubirea părintească cu care vă îmbrățișem și spuneți tuturor cucernicilor preoți și credincioșilor voștri că inima noastră și a ierarhilor Bisericii române dreptmăritoare va vibra neîncetat pentru mulțumirea și fericirea voastră a tuturor și a poporului dreptcredincios». Cuvântul I. P. S. Patriarh Justinian către clerul și poporul greco-catolic, ca să urmeze pilda preoților reveniți («alipiți-vă de frații voștri buni, care deschid astăzi, prin noi, brațele lor plina de căldură. Intrați din nou în comunitatea maicii noastre de veacuri, Biserica Ortodoxă, în credința căreia au trăit și s'au săvârșit moșii și strămoșii voștri și simțiți-vă în ea ca acasă la voi»), și apelul către clerul și poporul Bisericii Greco-Catolice, semnat de membrii adunării dela Cluj, — au avut un astfel de răsunet în sânul clerului și credincioșilor greco-catolici încât, cu toată opoziția ierarhiei superioare, aceștia au rupt zăgazurile și și-au revărsat apele în albia milenară a ortodoxiei românești. Visul a zeci de generații s'a împlinit. In ziua de 21 Octombrie 1948, când se împlineau 250 de ani dela actul desbinării, peste 20.000 de delegați ai clerului și poporului revenit, întruniți la Alba-Iulia, au declarat—«că rupem pentru totdeauna legăturile noastre

de orice fel cu Vaticanul și Roma papală; că ne încorporăm cu toată ființa noastră în Biserica Ortodoxă Română, de ale cărei învățături de credință și rânduieli canonice înțelegem să ascultăm; (că) de azi înainte toți Românii suntem și vom rămâne pururea **una** în credința dreptmăritoare, **una** în slujirea statornică a poporului nostru și **una** în ascultarea leală a comandamentelor de viață ale scumpei noastre Republici Populare Române». Actul dela 1698 era anulat. Poporul român credincios a rupt pecețile silnice și prin voința sa a refăcut unitatea strămoșească a Bisericii sale. De acum întreg poporul român dreptcredincios se află sub oblăduirea aceleiași Biserici, așa cum a fost atâtea veacuri înainte de 1698. Acum I. P. S. Patriarh Justinian vedea împlinit idealul, pe care l-a arătat la alegerea I. P. S. Sale, când a zis: «Inlăturând dureroasa spărtură provocată de dușmani, acum 250 de ani, credința unitară ortodoxă va deveni un chivot de mântuire și izvor nesăcat de fapte mari și de propășire duhovnicească și morală pentru poporul nostru dreptcredincios». Acum Inaltul Ierarh contemplă cu lacrimi de bucurie realizarea previziunii sale din ziua intronizării: «cele mai largi perspective ni se deschid pentru activitatea noastră în viitor când nu vom mai munci izolați, părăsiți și prigoniți ca în trecut, ci vom fi integrați într'o Biserică puternică națională, care să cuprindă în sânul său tot clerul și tot poporul dreptcredincios din scumpa noastră patrie». Acum se împlineau cuvintele rostite la 3 Octombrie 1948: «Prin revenirea voastră în sânul Bisericii dreptslăvitoare se pune o temelie nouă, nu numai la întărirea Ortodoxiei noastre, dar și la întărirea scumpei noastre patrii».

Cu cât dor duhovnicesc a așteptat I. P. S. Sa ziua aceasta — «cea mai frumoasă și sfântă zi din viața noastră și a Bisericii noastre părintești» — o mărturisește în cuvinte impresionante: «de mult v'am așteptat, de mult am năzuit cu inimile înfrigurate să trăim această zi istorică. Câți ierarhi. câți preoți și câți credincioși ai Bisercii noastre strămoșești n'au dorit să vadă cu ochii lor o zi atât de măreață și atât de copleșitoare pentru inima și cugetul nostru creștinesc. Și iată că Dumnezeu ne-a învrednicit să vibreze în aceste clipe într'o singură simțire și într'o inimă iubirea de frați și de o lege întru Hristos Domnul nostru». «Să deschidem largi porțile locașului nostru ortodox, ca să intre toți frații clerici și mireni, a căror răsletire nu mai are rost de aci înainte. In acest locaș al nostru, dragoste de frate vor afla toți cei intrați, nimeni nu se va simți strein, căci între frați de neam și de credință vie și sub ochi ocrotitori de părinte dornic de fiii săi, se găsește. Iar locașul nostru, prin înmulțirea fiilor drept moștenitori, tot mai mult se va lărgi, tot mai adânci temelii își va zidi și tot mai numeroase candele răspânditoare de lumină se vor aprinde spre luminarea iubitului nostru popor dreptcredincios și spre mântuirea sufletelor noastre». De aceea face apel și către cârmuitorii și credincioșii Bisericii noastre: «Iar voi, ierarhi, clerici și popor dreptcredincios al Sfintei noastre Biserici Ortodoxe, primiți pe frații noștri, care se întorc la voi, cu toată dragostea și căldura sufletelor voastre de creștini pravoslavnici și înălțați rugăciuni de mulțumire Tatălui ceresc în sunete vesele de clopot, pentru ca între fii poporului nostru să nu mai fie decât flori și bucurie, iar 21 Octombrie 1948 să devină ziua bucuriei celei mari, ziua eliberării din vrăjmașea captivitate a Romei, ziua unității noastre sufletești

într'o singură Biserică cu o singură lege a dreptei credințe, 21 Octombrie 1948 să devină ziua în care bunul Dumnezeu a dăruit poporului nostru dreptcredincios dreptatea după care au râvnit 250 de ani și moșii și strămoșii» [3]).

Cu adevărat, cine ar putea tălmăci în cuvinte măreția acelor clipe istorice, când «idealul refacerii noastre spirituale și religioase a devenit un fapt împlinit», cum se exprima la Alba Iulia P. C. Protopop T. Belașcu. Căci la dragostea părintească a Inaltului Ierarh și la dragostea frățească a clerului și poporului ortodox, frații reveniți răspund cu aceeași dragoste și cu aceeași hotărîre: «Acum când apropiindu-ne cu încredere și cu hotărîre de Biserica Ortodoxă, am fost primiți cu brațele iubirii larg deschise; acum când peste cele două strane ale Bisericii poporului nostru tronează din nou bolta ortodoxiei creștinismului strămoșesc; acum când toate umilirile strămoșilor noștri au fost reparate — într'această zi de mare sărbătoare pentru neamul românesc, ținem să asigurăm pe toți cei de față de tot devotamentul față de Biserica Ortodoxă, ai cărei fii ne considerăm a fi de acum înainte, de glasul căreia vom asculta și căreia ne vom supune cu toată convingerea ca și cuvântului lui Dumnezeu» [4]).

Fericiți ochii cari au văzut și urechile care au auzit acestea! Fericită generația care a trăit acestea. Astfel de clipe nu se vor uita niciodată și ziua de 21 Octombrie 1948 va străluci mereu în istoria Bisericii, ca o zi istorică, în care s'a deschis o nouă epocă în viața Bisericii Ortodoxe: epoca unității ei totale și definitive.

4. CONSOLIDAREA.

Astfel, datorită clarviziunii, energiei și iubirii părintești a I. P. S. Patriarh Justinian, datorată ierarhiei ardelene în frunte cu neobositul luptător pentru reîntregire I. P. S. Mitropolit Nicolae, datorită îndrăzneliii și inițiativei protopopilor greco-catolici «care au fost cu adevărat spărgătorii de ghiață», momentul istoric a fost sesizat la timp și condițiunile istorice favorabile reîntregirei bisericești au fost valorificate deplin. Marele eveniment istoric s'a consumat.

Dar nu-i destul să fructifici împrejurările într'un act de o epocală însemnătate și să trăești bucuria transfiguratoare a îmbrățișării frățești în casa părintească. Din entuziasmul acesta, din iubirea aceasta trebue să răsară necontenit forța spirituală necesară consolidării acestui act, a adâncirii acestei unități. Și dacă refacerea unității noastre bisericești a cerut atâta elan, atâta dragoste, atâta hotărîre bărbătească, menținerea, adâncirea și fructificarea ei pretinde nu mai puțină iubire, înțelegere, sinceritate, lărgime de suflet, tact și răbdare, încât aproape am putea spune că sarcina aceasta este tot așa de importantă ca și cea dintâi, mai ales că ea nu se poate realiza numai prin entuziasmul unei clipe, ci prin lucrarea neobosită de fiecare zi a iubirii și înțelegerii frățești. A socoti încheiată misiunea generației actuale, prin semnarea actului reîntregirii, este o greșeală. O greșeală, pentrucă dușmanii reîntregirii bisericești uneltesc încă prin diferite mijloace (svonuri, bani, intimidări, amenințări,

3. Cf. Cuvântările I. P. S. Patriarh din 3, 21 Octombrie 1948.
4. Cuvântul P. C. prot. Traian Belașcu din 21 Octombrie 1948.

ademeniri etc.), împotriva unității ortodoxe a poporului român dreptcredincios. O greșeală, pentrucă cu toată unitatea de fond dintre clerul și poporul revenit și clerul și poporul vechi ortodox, mai există încă unele elemente diferențiatoare care s'au strecurat în concepția clerului în special, și cărora trebue să li se acorde toată atenția, acceptându-se acelea care se potrivesc cu spiritul ortodoxiei românești și înlăturându-se toate inovațiile care nu se potrivesc cu acest spirit. Această nivelare spirituală nu se poate realiza decât în climatul unei sinceități reciproce depline, bazată pe iubirea, care pe toate le înțelege și care sudează sufletele într'o unitate din ce în ce mai desăvârșită.

De aceea I. P. S. Patriarh n'a socotit încheiată misiunea prin actul epocal al reîntregirii bisericești, ci a pus ca permanentă preocupare a arhipăstoririi sale, consolidarea acestei reîntregiri, conștient că «pentru consolidarea acestei înfrățiri mai este nevoie încă de multă muncă» [5]). Cine ar putea spune toată risipa de energie, de părintească dragoste, de priveghere, înțelegere, răbdare și bunătate, pe care I. P. S. Sa a revărsat-o în munca aceasta de consolidare a reîntregirii bisericești! Dacă după doi ani dela reîntregire, putea mărturisi cu satisfacție că reîntregirea s'a cimentat definitiv, atât în rândurile credincioșilor, cât și în rândurile clerului, aceasta se datorește, pe lângă contribuția întregii Biserici, ierarhie, cler și popor, și îndrumării înțelepte și necontenit veghetoare a Prea Fericitului Patriarh Justinian. Iubirea cea dintru început n'a desmințit-o, că în inima lui de părinte au aflat loc pentru totdeauna toți frații întorși la Biserica Mamă.

Amintim aici numai câteva din acțiunile întreprinse de I. P. S. Sa în acest sens.

Trei serii de preoți misionari din Arhiepiscopia Bucureștilor au fost trimise pe teren până în Mai 1949. care au fost ajutate în vremea Sfintelor Paști 1949 de 40 de studenți teologi dela Institutul Teologic Universitar din București.

S'au tipărit și difuzat în zeci de mii de exemplare cărți de lămurire, ca: «Politica antinațională a Vaticanului», «Reîntregirea Bisericii Ortodoxe Române din Ardeal», «21 Octombrie 1948, ziua reîntregirii Bisericii românești din Ardeal» ș. a.

S'au împărțit tuturor bisericilor revenite Antimisele necesare. S'au tipărit cărți de cult (Evanghelistar, Apostol, Liturghier, Molitvelnic, Triod, Psaltire ș. a.), care s'au repartizat gratuit parohiilor revenite.

Tot aici trebue să amintim conferințele lunare preoțești, cursurile de îndrumare misionară și revistele bisericești ce apar la București, care sunt mijloace suficiente în slujba consolidării unificării sufletești, prin lucrarea de lămurire și de adâncire a legăturilor spirituale pe care o realizează.

I. P. S. Patriarh Justinian a avut grije ca toți preoți reveniți să fie bugetați, ca toate parohiile revenite să aibă preoți, trimițând pentru parohiile vacante preoți sau tineri absolvenți ai teologiei din Arhiepiscopia Bucureștilor. Arondarea nouă a parohiilor (1919) s'a făcut de o comisie în care au fost ca membri și cei trei vicari reveniți dela Eparhiile din Ardeal.

---

3. Cuvântul I. P. S. Patriarh Justinian la Institutul Teologic din Sibiu, B. O. R. Nr. 2, 1950, p. 88

Astfel preoții reveniți au fost equitabil rânduiți în parohii și în posturi de protopopi.

La Sibiu, Cluj, și Oradea s'a numit câte un vicar și un consilier dintre preoții reveniți, iar 50% din membrii adunărilor eparhiale și din deputații eparhiali la Adunarea Națională Bisericească sunt dintre preoții și mirenii reveniți. Pentru ajutorarea bisericilor revenite s'a prevăzut numai în bugetul Patriarhiei pe 1951 suma de lei 1.500.000.

In corpul profesoral al celor trei Institute teologice nuiversitare (Cluj, Sibiu, București), frecventate și de studenți reveniți, activează cu competență și dragoste forțe didactice proaspete, recrutate dintre profesorii și preoții reveniți.

La vizita dela Moscova din Mai 1950, I. P. S. Patriarh Justinian a fost însoțit de P. S. Teofil al Romanului și de P. C. Protopop Vicar T. Belașcu.

«Una din cele mai mari bucurii, pentru încununarea acestei desăvârșite reîntregiri», cum mărturisește I. P. S. Patriarh, a fost alegerea pe scaunul eparhiei de Roman și Huși (8 Iunie 1949) a P. S. Teofil Herineanu, «preot modest, dar vrednic și înzestrat cu rare însușiri de păstor de suflete»[6]). Cu această ocazie I. P. S. Patriarh Justinian, adresându-se noului ales, a zis: «Faptul că ai fost înălțat în acest istoric scaun vlădicesc cucernicia ta, care reprezinți pe acei frați ai noștri reîntorși la sânul Ortodoxiei..., dovedește tuturora că noi, cei ce am păstrat veșnic nestinsă făclia dreptei credințe a răsăritului, am încetat de a mai face o deosebire între «voi» și «noi» și că socotim revenirea voastră în Biserica străbună drept o pagină pe care nimenea nu va mai putea-o șterge din cartea vieții religioase a poporului român»[7]).

«Iubirea naște iubire. Prețuirea produce prețuire», zice P. S. Teofil. Iubirea părintească a Inalt Prea Sfințitului Patriarh și prețuirea frățească întâlnită în sânul Bisericii Ortodoxe a contribuit și contribue mereu la consolidarea desăvârșită a unității noastre bisericești. Cuvintele P. S. Teofil sunt cuvintele tuturor preoților și credincioșilor reveniți, care lucrează la desăvârșirea epocalului act al reîntregirii: «nu exagerez mărturisind că nutresc adânci sentimente de iubire față de Biserica Ortodoxă care ne-a îmbrățișat cu căldură la București, la Alba Iulia și la toate ocaziile pe toți românii foști greco-catolici»[8]). De aici mărturisirea lor de credință: «noi mergem înainte, alături de întregul popor; nu avem timp să ascultăm șoaptele răuvoitorilor, ale agenților reacțiunii și nici să luăm în seamă anatemele și amenințările papalității, a cărei rană, prin revenirea noastră la Biserica Ortodoxă, încă nu s'a vindecat. Noi nu ne mai uităm în urmă. Noi privim alături de popor numai înainte... reînnoim legământul și hotărîrea de a ne spori puterile în munca noastră pe ogorul Bisericii Ortodoxe sub a cărei ocrotire părintească am intrat pentru totdeauna. Suntem încredințați că ne găsim sub bolta Bisericii celei adevărate, propovăduitoare a învățăturilor autentice ale Domnului nostru Iisus Hristos»[9]).

---

6. Cf. B. O. R. Nr. 10—1950, p. 498.
7. Cf. B. O. R. Nr. 7—10, 1949, p. 159—60.
8. Cf. B. O. R. Nr. 11—12, 1949, p. 23.
9. Cf. B. O. R Nr. 10, 1950, p. 501. (Cuv. P. C. Tr. Belașcu).

Căci ţinta spre care se îndreaptă acţiunea de desăvârşire a unificării bisericeşti este tocmai aceasta: ca adevărul Ortodoxiei să fie deopotrivă viu în sufletele tuturor Românilor dreptcredincioşi.

5. *PERSPECTIVE.*

După trei ani de arhipăstorire, I. P. S. Patriarh Justinian poate privi cu mulţumire peste roada ostenelilor sale, preamărind pe Dumnezeu pentru darurile ce le-a revărsat peste noi. Iar bucuria cea mai mare a arhipăstoririi sale este realizarea şi consolidarea reîntregirii Bisericii nostre. Odată adunaţi fraţii la un loc, Biserica Ortodoxă—întărită prin zestrea spirituală şi morală a fraţilor reveniţi—poate să-şi desfăşoare toate forţele creatoare necesare într'un veac revoluţionar. Ea poate deschide aripi de vultur peste crestele idealurilor ce călăuzesc poporul dreptcredincios.

Şi dacă în actul şi consolidarea reîntregirii, contribuţia I. P. S. Patriarh Justinian a fost decisivă, avem impresia că din înălţimea Bisericii Ortodoxe Române, care cuprinde acum pe toţi fiii ei, I. P. S. Sa priveşte peste veacuri, cu nădejde sporită în ajutorul lui Dumnezeu, la marele ideal al unificării creştine în adevărul Ortodoxiei. Căci ce a despărţit pe fraţii noştri de Biserica Ortodoxă? Numai credincioşia ce o acordau Romei papale. Şi ce desparte Catolicismul de Biserica Ortodoxă? In primul rând papa dela Roma. «Dar Biserica Catolică nu-i tot una cu statul politic papal». Credincioşii catolici «sunt fraţi cu noi întru credinţă». «Dar alta este statul politic papal, care nu are nici o legătură cu Evanghelia lui Hristos, căutând să facă din Hristos numai un mijloc de stăpânire a popoarelor şi de învrăjbire a lor, aşa cum a căutat să învrăjbească şi poporul nostru timp de 250 de ani. Când se va prăbuşi şi acest stat politic papal, atunci Biserica Catolică îşi va apuca drumul firesc cel indicat de Mântuitorul Hristos». Sunt cuvintele I. P. S. Patriarh Justinian rostite în catedrala din Beiuş la (9 Decembrie 1950). In ele răsbate o perspectivă creştină vastă, a cărei realizare depinde de multe împrejurări şi de vitalitatea Ortodoxiei ecumenice, unită într'un singur front, în cadrul căreia reîntregirea bisericească dela noi şi din alte ţări este un început promiţător, iar Biserica Ortodoxă Română este o forţă dinamică şi luptătoare.

Ieromonah Dr. NICOLAE MLADIN

RELUAREA LEGĂTURILOR BISERICEŞTI CU ROMÂNII DE PESTE HOTARE

S'au împlinit la 6 Iunie 1951, trei ani de patriarhicească slujire lui Dumnezeu şi poporului! Trei ani de frământări mari, de sbucium cumplit, de răsturnări şi prefaceri revoluţionare, dar şi de realizări măreţe pe plan bisericesc, cultural, economic, social, etc.!

E adevărat că, chiar dacă raportăm la vieaţa cea atât de hotărnicită a pelerinajului nostru pământesc, cei trei ani sunt o fărâmă de existenţă, iar pe răbojul veşniciei sunt o încrestare aproape invizibilă.

Adeseori însă, realizările mari, realizările care dau oamenilor aureolă şi nemurire, nu sunt produsul unor leaturi îndelungate, ci naşterea fulgerărilor instantanee, atitudinea avută şi hotărîrea luată la o răscruce de drumuri...

Aşa sunt cei trei ani împliniţi în vieaţa şi slujirea de Patriarh a Inalt Prea Sfinţitului şi Prea Fericitului Justinian; ani de măreţe realizări, ani de înfăptuiri care-l trec pe tărâmurile nemuririi şi îi eternizează numele în cartea de aur a Bisericii Ortodoxe Române şi în cronica marilor prefaceri sociale şi înfăptuiri socialiste ale poporului românesc.

Nu este nici timpul acum şi nici locul aici—aşa precum nici nu suntem noi cei mai chemaţi — să zugrăvim în toată frumuseţea ei această activitate. Sunt alţi meşteri mai iscusiţi ai condeiului şi cunoscători mai de aproape ai vieţii, ai gândurilor, ai dorinţelor şi realizărilor Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian şi aceştia vor îndeplini cu dragoste, la plinirea vremii, această prea plăcută lucrare. De aceea, noi ne mărginim să însemnăm aici un singur crâmpei, un singur fragment din bogata, din uriaşa activitate şi din marile realizări ale Inalt Prea Sfinţiei Sale, acela al reluării legăturilor bisericeşti cu Românii de peste hotare.

Se ştie că cel de al doilea război mondial a rupt, prin urgiile, prin vrăjmăşiile, prin dezastrele şi prin nenorocirile lui, toate legăturile pe care Biserica Ortodoxă Română le-a avut cu dreptcredincioşii creştini şi români de peste hotare. In acelaş timp, acest război a lăsat în urma lui atâtea ruine — atât pe plan spiritual cât şi pe plan material şi a creat atâtea prăpăstii între diferitele popoare ale lumii, între diferitele confesiunii religioase şi chiar între fiii aceluiaş popor, situaţi în ţări diferite, încât refacerea legăturilor întrerupte şi orânduirea unor raporturi normale, este o problemă grea, o problemă a cărei rezolvare cere pricepere, iscusinţă, râvnă şi stăruinţă multă.

Inalt Prea Sfinția Sa Patriarhul Justinian, deși prins zi de zi și clipă de clipă în vâltoarea atâtor probleme interne și de refacere a legăturilor bisericești cu celelalte popoare ortodoxe din lume și în special cu marele popor rus, n'a dat uitării însă nici pe Românii ortodocși de peste hotare. Cu o energie tinerească, cu o iscusință rară, cu o răbdare îngerească, cu o dragoste de adevărat părinte și frate mai mare și cu o stăruință de fier, — Inalt Prea Sfinția Sa a lucrat statornic pentru refacerea legăturilor bisericești cu acești frați ai noștri din «împrăștiere».

La încheierea celor trei ani de activitate patriarhicească, rezultatele acestor strădanii au depășit pe unele tărâmuri, chiar și cele mai optimiste nădejdi și au deschis, în alte părți ale lumii ,căi, perspective și posibilități de realizare creștinească, ortodoxă și românească, atât de luminoase încât până acum de curând ele nici n'au putut să fie cel puțin bănuite. E adevărat, că alături de asemenea fapte, alături de asemenea realizări și perspective îmbucurătoare, mai sunt încă insule și puncte întunecate pe globul pământesc, unde, cu toate eforturile depuse până în clipa de față, nu s'a putut realiza nimic. In concret, situația e următoarea:

1. *ROMANII DIN AMERICA.*

Incepând cu jumătatea veacului trecut, un mare număr de Români au emigrat în America. Ei s'au desprins de glia și de toate legăturile lor strămoșești, datorită condițiilor economice deosebit de chinuitoare, în care erau obligați să trăiască aici. Grofii, în Transilvania și boierii în cele două Principate Române, exploatau și storceau toată vlaga oropsitului popor. Spre a scăpa de năpasta acestor sbiri și spre a căuta rosturi mai bune pentru viața lor, oamenii au părăsit vatra strămoșească, și-au «luat lumea în cap», au trecut peste țări și mări, oprindu-se tocmai departe, «în lumea cea nouă», în America. Acolo, ca muncitori în fabrici și uzine, ca salahori ai întreprinderilor capitaliste, au înfiripat mici grupări și colonii de muncitori români, la care s'au adăugat apoi alți frați de ai lor, sosiți din Bucovina, din Dobrogea, din Macedonia și din alte provincii românești. Numărul Românilor stabiliți în felul acesta în America a crescut an cu an, până la izbucnirea primului război mondial, prin contingentele emigranților. Războiul a pus capăt acestei emigrații.

Obștea românească din America, ajunsă la începutul veacului al XX-lea, la mai multe sute de mii de suflete, a simțit nevoia să-și organizeze o viață culturală, religioasă, economică și socială, proprie. In jumătatea a doua a veacului al XIX-lea, această obște a fost nevoită, din lipsa preoților ortodocși români, să apeleze pentru satisfacerea nevoilor lor religioase la preoți ortodocși ruși, greci, etc.

Incepând cu anul 1902, un număr însemnat de preoți ortodocși români din Ardeal și din alte provincii românești s'au îndreptat spre America. Ei, împreună cu credincioșii de acolo, au început să organizeze anumite parohii ortodoxe române, să clădească biserici, să redacteze gazete și reviste și să dea o desvoltare tot mai mare vieții religioase și bisericești a Românilor ortodocși din America.

In timpul primului război mondial, nemaiputând să plece preoți ortodocși români din Europa spre America, s'a început recrutarea unor

clerici dintre credincioșii de rând din America. Ei erau hirotoniți pe seama parohiilor românești, de către anumiți Episcopi ruși, ca de exemplu Episcopul Ștefan Dzubay și urmașul său Adam Filipovski din New-York, precum și Episcopul Arsenie din Winnipeg-Manitoba (Canada). In total au fost hirotoniți astfel un număr de 21 preoți.

După terminarea războiului au început să plece iarăși preoți ortodocși români spre America. S'au trimis chiar și anumiți delegați oficiali, cu misiunea să organizeze canonic pe Românii ortodocși din America. Amintim dintre aceștia pe preotul Trandafir Scorobeț, consilier la Mitropolia din Sibiu, care a plecat în America la 20 Noemvrie 1928; pe arhimandritul Valerie Moglan, trimis în Canada de către Mitropolia Moldovei, încă din anul 1924, etc.

Figura cea mai proeminentă, cea mai entuziastă și cea mai stăruitoare pentru organizarea bisericească a Românilor ortodocși din America a fost savantul profesor Dr. Lazăr Gherman, dela Facultatea de Teologie din Cernăuți, care a plecat și s'a stabilit în America încă din anul 1917.

Sub înrâurirea binefăcătoare a acestor forțe, viața bisericească a Românilor din America s'a desvoltat și s'a organizat an de an tot mai bine. S'au organizat parohii noui, s'au înființat anumite protopopiate, clerul a fost strâns și organizat într'o «asociație», punându-se apoi tot mai mult în discuție necesitatea înființării unei Episcopii autonome a Românilor ortodocși din America. Ani de-a-rândul s'au ținut apoi diferite adunări, conferințe și congrese bisericești, în care s'a examinat pe larg această problemă, redactându-se chiar și proiectul de statut. Hotărîrea definitivă s'a luat însă în congresul bisericesc mixt, ținut la Detroit- Michigan, în zilele de 25—28 Aprilie 1929. Acest congres a hotărît înființarea și organizarea unei Episcopii autonome misionare a Românilor ortodocși din America. Episcopia va fi pusă sub jurisdicția Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române. Episcopul acestei Episcopii va fi membru de drept al Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

La cererea insistentă și foarte des repetată a Românilor ortodocși din America, Patriarhul Miron a răspuns cu foarte mare întârziere. Abia în anul 1934, Patriarhul Miron, în înțelegere cu guvernul țării, a alcătuit un proect de lege pentru înființarea Episcopiei autonome a Românilor ortodocși din America. Acest proiect a fost aprobat de Sfântul Sinod în Aprilie 1934 și în aceeași lună a fost votat și de corpurile legiuitoare de atunci.

In Ianuarie 1935, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a ales ca Episcop al Românilor din America pe Arhimandritul Policarp Morușca. După ce a fost hirotonit și învestit, noul Episcop a plecat, în luna Iunie 1935, în America, unde a fost instalat ca cel dintâi Episcop ortodox român în America. El a lucrat cu râvnă și cu pricepere la desvoltarea, la organizarea și la consolidarea Bisericii Ortodoxe Române de acolo, până în anul 1939, când a venit în țară. Izbucnind cel de al doilea război mondial, Episcopul Policarp Morușca nu s'a mai putut întoarce în America, iar în anul 1947 și-a aranjat drepturile la pensie.

Prin plecarea Episcopului Policarp Morușca, Biserica Ortodoxă Română din America a rămas fără conducătorul ei firesc și legal. Din pri-

cina războiului, s'au întrerupt atunci și toate legăturile dintre Biserica Ortodoxă din România și Biserica Ortodoxă Română din America. Ne mai fiind un conducător cu drepturi legale și cu autoritatea necesară și ne mai existând nici legăturile cu patria-mamă, clericii și credincioșii ortodocși români din America s'au divizat în tabere vrăjmașe, căutând fiecare tabără să impună, prin diferite mijloace, la conducerea Bisericii, pe reprezentantul ei. Luptele dintre frați au făcut să degenereze întreaga viață religioasă a Românilor din America.

In apele turburate de tot felul de patimi, de intrigi și interese personale au început să pescuiască exploatatorii capitaliști și ațâțătorii la un nou război mondial. Ei au încercat să prindă pe Românii din America în mrejele politicii lor nefaste și să-i utilizeze împotriva regimului de democrație populară din Republica Populară Română. Ei au voit să facă din acești fii ai poporului nostru niște mercenari, angajați în slujba intereselor lor imperialiste și să-i manevreze împotriva intereselor legitime ale poporului românesc.

Inalt Prea Sfinția Sa Patriarhul Justinian, cu intuiția lui scăpărătoare și cu puterea de pătrundere care îl caracterizează, a văzut imediat, la urcarea sa pe scaunul patriarhicesc, toată realitatea dezastruoasă în care se găseau Românii ortodocși din America; Inalt Prea Sfinția Sa a studiat posibilitățile de îndreptare a lucrurilor și înlăturare a cauzelor, care amenințau grav unitatea religioasă și viețuirea armonioasă a acestor frați îndepărtați. Soluția a fost găsită chiar de frații noștri români de peste ocean: In ziua de 2 Februarie 1950, preoții ortodocși din America, împreună cu delegații mireni ai parohiilor, au hotărît să reia legăturile canonice cu Biserica Ortodoxă Română din Republica Populară Română. Congresul bisericesc, ținut la 17 Mai 1950, la Detroit—Michigan, a ales pentru scaunul Episcopiei autonome a Românilor ortodocși din America pe protopopul văduv Andrei Moldovanu din Akron-Ohio.

Acest protopop, trimis în America de către Mitropolia Ortodoxă Română din Sibiu încă din primăvara anului 1923, s'a dovedit a fi un bun preot și un luptător consecvent pentru drepturile Bisericii românești din America. Dovada acestor calități a făcut-o atât în funcțiunile de preot la diferite parohii, cât și ca secretar al Episcopiei ortodoxe române din America, post pe care l-a deținut timp de 8 ani (1939—1947). A dovedit și patriotismul său înflăcărat și convingerile sale profund democratice mai ales în rolul de președinte al «Frontului american pentru triumful democrației». Românii din America, organizați în acest «Front», sub președinția protopopului Andrei Moldovanu (U.S.A. Front President) au luptat din toate puterile lor și au contribuit prin toate mijloacele posibile la susținerea războiului împotriva fascismului. Ajutorul lor a fost deosebit de important pe plan moral, cât și pe plan material.

După sdrobirea fascismului și eliberarea țării, în anii de secetă și de mari lipsuri de după război (1946—1947), frații din America, în frunte cu inimosul protopop Andrei Moldovanu, au colectat și au trimis importante ajutoare, în hrană, medicamente și haine, pe seama populației din regiunile țării bântuite de secetă, prin ceea ce și-au dovedit încă odată dragostea lor mare față de țara și poporul românesc.

Prin viața, prin priceperea, prin munca fără preget, prin lupta des-

fășurată continuu și prin patriotismul său cald și luminat, protopopul Andrei Moldovanu s'a dovedit a fi una dintre cele mai de seamă figuri din rândurile clerului ortodox român din U.S.A. De aceea, alegerea lui ca Episcop a fost un act chibzuit și o răsplată binemeritată. Sfântul Sinod al Bisericii noastre a aprobat alegerea fraților români din America și, astfel, în ziua de 2 Noemvrie 1950 P. C. Protopop Andrei Moldovanu a sosit cu avionul în București. El a fost, tot timpul cât a stat în țară, oaspetele Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian.

In ziua de 4 Noemvrie, I. P. S. Sa Mitropolitul Moldovei și Sucevei Sebastian, P. S. Sa Theoctist, Vicarul Sf. Patriarhii, P. C. Sa Preot Andrei Moldovanu, însoțit de o numeroasă suită, au plecat cu automobilele spre Mânăstirea Neamțu, unde a avut loc, după pravila și rânduiala ortodoxă, tunderea în monahism a P. C. Sale Prot. Andrei Moldovanu, Duminecă 5 Noemvrie 1950. La tunderea întru monahism a participat și P. S. Sa Episcopul Teofil al Romanului.

Duminică 12 Noemvrie 1950 s'a săvârșit, cu mare fast, în catedrala mitropolitană din Sibiu, sfințirea întru Arhiereu a noului Episcop al Românilor ortodocși din America. Sfințirea a făcut-o Inalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul Nicolae Bălan al Ardealului, împreună cu Prea Sfințiile Lor Episcopii Nicolae Colan al Clujului, Andrei Mageru al Aradului și Prea Sfințiții Vicari ai Patriarhiei Antim Târgovișteanu și Theoctist Botoșăneanu. La acest act solemn a participat și Inalt Prea Sfinția Sa Patriarhul Justinian, înconjurat de sute de clerici și de mulțime de credincioși.

Duminecă 19 Noemvrie 1950, s'a desfășurat în palatul Sfintei Patriarhii din București, solemnitatea învestirii noului Arhipăstor al Episcopiei ortodoxe române din America. Intr'un cadru deosebit de festiv, Inalt Prea Sfinția Sa Patriarhul Justinian a înmânat cârja de păstorire noului Episcop.

Luni 20 Noemvrie 1950, Prea Sfinția Sa Episcopul Andrei Moldovanu a plecat din țară, cu avionul, îndreptându-se spre locul arhipăstoririi sale, spre America.

In timpul cât a stat în țară, noul Episcop al Americii a primit — atât pentru sine cât mai ales pentru necesitățile de cult ale credincioșilor ortodocși români din America—o mulțime de daruri, în cărți liturgice, icoane și cărți de literatură teologică, etc. Aceste daruri sunt semănături duhovnicești, făcute în ogorul sufletesc al Ortodoxiei românești din America, cu scopul ca ele să aducă roduri însutite, atât pentru fericirea pământească, cât și pentru mântuirea veșnică a acestei comunități românești.

Inalt Prea Sfinția Sa Patriarhul Justinian a dat Românilor ortodocși din America pe cel dintâi Episcop ales de ei din rândurile lor, le-a dat povățuitor, mângâitor și sfințitor al vieții pe cel mai blând, pe cel mai bun și pe cel mai desăvârșit păstor dintre ei.

Prin aceste acte atât de însemnate pentru viața și dreapta-credință a Românilor din America, Inalt Prea Sfinția Sa Patriarhul Justinian n'a făcut să dispară numai prăpăstiile despărțitoare dintre frați, prăpăstii săpate de războiu și de alte rele și fără-de-legi ale veacului nostru, și nu a restabilit numai în chip simplu legăturile bisericești, care au existat și înainte de războiu între Biserica Ortodoxă Română din România și Bise-

serica Ortodoxă Română din America, ci a făcut această legătură mult mai vie, mult mai caldă și mult mai trainică decât a fost ea vreodată. De aceea, Inalt Prea Sfinția Sa Patriarhul Justinian este, cu drept cuvânt, deschizător de drumuri noui în această direcție, este ctitor al unor zidiri și legături sufletești, necunoscute până astăzi, între fiii săi duhovnicești de acasă și între cei răslețiți pe meleagurile îndepărtatului continent american. In lumina acestor adevăruri trebuesc privite și interpretate străduniile și realizările Inalt Prea Sfinției Sale Patriarhului Justinian al României.

2. *ALTE NAZUINȚE ȘI INFĂPTUIRI.*

Inalt Prea Sfinția Sa Patriarhul Justinian a fost în tot decursul celor trei ani de patriarhicească păstorire și este continuu preocupat de problema înființării și organizării unor Episcopii autonome ortodoxe române, pentru creștinii ortodocși români din republicile populare învecinate cu țara noastră. Prin înființarea unor asemenea Episcopii s'ar acorda credincioșilor ortodocși români din țările respective o deplină autonomie bisericească, culturală, și națională, așa precum au în Republica noastră toate confesiunile religioase, ca de exemplu: reformații și unitarienii maghiari, evanghelici (luteranii), etc.

Date fiind concepțiile socialiste ale lumii noui, date fiind raporturile mai mult decât amicale între popoarele și guvernele vecine, și dată fiind deplina libertate confesională și națională, care există azi în statele de democrație populară, — realizarea dorințelor Inalt Prea Sfinției Sale Patriarhului Justinian, de a înființa și a organiza asemenea Episcopii ortodoxe române, nu mai par astăzi utopii, așa cum păreau ele regimurilor dictaturilor fasciste și chiar regimurilor burghezo-capitaliste din trecut.

Suntem în situația fericită de a putea vesti că Inalt Prea Sfința Sa Patriarhul Justinian este viu preocupat în momentele de față de înființarea unei Episcopii ortodoxe române, cu sediul probabil în orașul Gyula, pentru credincioșii ortodocși români din Republica Populară Ungară.

Prin înființarea unei asemenea Episcopii nu se reiau numai raporturile normale cu credincioșii ortodocși români din Republica Populară Ungară, dar se fac totodată pași uriași pentru consolidarea colaborării și a prieteniei sincere între poporul muncitor din țara noastră și poporul muncitor al vecinei noastre dela Apus. Prin înfăptuiri de natura aceasta, care preocupă și dau atâta lumină și atâtea bucurii sufletului Inalt Prea Sfinției Sale Patriarhului Justinian se face cea mai mare dovadă că Biserica Ortodoxă Română și ilustrul ei Arhipăstor lucrează intens pentru pace, pentru înfrățirea popoarelor și pentru o colaborare desăvârșită între noi și vecinii noștri. De aceea, dorim să vedem realizate cât mai neîntârziat aceste gânduri, aceste dorințe și aceste planuri ale Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian, care sunt câștiguri reale și bucurii adevărate ale tuturor oamenilor cinstiți, muncitori și iubitori de pace, de colaborare și desăvârșită armonie între indivizi, confesiuni religioase și popoare.

Paralel cu aceste gânduri, preocupări și demersuri, Inalt Prea Sfinția Sa Patriarhul Justinian n'a uitat nici de comunitățile mai mici ale Românilor ortodocși din străinătate. In această ordine de idei trebue să amintim de biserica ortodoxă română din Sofia (Bulgaria). Deși inte-

riorul acestei biserici este avariat și turla principală este serios atinsă de două bombe în timpul bombardamentelor din 1944, totuși slujbele dumnezeiești se celebrează cu regularitate în cuprinsul ei. Inalt Prea Sfinția Sa Patriarhul Justinian a trimis ca slujitor al acestei biserici un preot însuflețit, care cunoaște și limba bulgară și prin urmare este foarte potrivit pentru îndeplinirea misiunii ce i s'a încredințat. Prin acest preot, legătura Bisericii Ortodoxe Române din țară, cu credincioșii ortodocși români din Sofia, este vie și spornică.

Deasemenea s'au restablit legăturile între Patriarhia Română și Biserica Ortodoxă Română din Ierusalim, datorită activității desfășurate de P. C. Arhimandrit Victorin Ursache, trimis ca slujitor la biserica Sfântului Mormânt, pentru a liturghisi, cu soborul Patriarhiei de acolo, slujbele arhierești, ce se săvârșesc, în fiecare Duminică și sărbătoare, la Sfântul Mormânt sau la Golgotha, precum și la slujbele săvârșite pela celelalte locuri de închinare dela Ierusalim, Bethleem, Iordan, ș. a.

P. C. Arhimandrit Victorin Ursache, în îndeplinirea misiunei sale, se bucură de înaltul și părintescul sprijin al Prea Fericiților Patriarhi Timotheos al Ierusalimului și Alexandru al III-lea al Antiohiei.

In ultimul timp, legăturile frățești cu Scaunele Apostolice dela Ierusalim și dela Antiohia — ca și cu toate celelalte Patriarhate dealtfel — au devenit mult mai vii și mai cordiale, datorită stăruinței I. P. S. Patriarh Justinian de a schimba în mod regulat scrisori irenice, cu Intâistătătorii acestor Scaune.

Pentru strângerea și mai mult a acestor legături, I. P. S. Sa Patriarhul Justinian a încredințat P. C. Arhimandrit Victorin Ursache misiunea de a fi reprezentant — apocrisiarh — al său pe lângă Prea Fericiții Patriarhi ai Ierusalimului și Antiohiei, așa după cum Prea Fericitul Patriarh Alexandru III al Antiohiei a recomandat pe P. Cuv. Arhimandrit Mitrofor Vasile Samaha ca reprezentant al său pe lângă I. P. S. Sa Patriarhul Justinian.

P. C. Arhimandrit Victorin Ursache raportează regulat I. P. S. Sale Patriarhului Justinian asupra situației Bisericii Române din Ierusalim — unde se află și Căminul Românesc — și a celei dela Iordan.

In ultimul timp, din cauza evenimentelor desfășurate în Palestina, legătura dintre vechiul oraș al Ierusalimului, unde se află Arhimandritul V. Ursache, și noul oraș al Ierusalimului, unde se află Căminul și Biserica Românească, se face mai greu.

P. C. Arhim. V. Ursache a arătat că, pe lângă câțiva monahi veniți dela Sfântul Munte Athos, se află stabilite, pe lângă Sfintele Locuri, vreo 60 călugărițe române.

Menționăm și legăturile ce s'au putut relua cu Biserica Ortodoxă Română «Sf. Inviere» din Viena — Löwelstrasse, Nr. 3 — al cărei paroh, Ioan Racoce, printr'o scrisoare din 5 Aprilie, a. c., a rugat pe I. P. S. Sa Patriarhul Justinian să binevoiască a «onora comunitatea ortodoxă română din Viena prin adresarea unei scrisori pastorale cu ocazia Sf. Sărbători ale Paștelor», precum și de a li se trimite «un calendar bisericesc ortodox român, foaia oficială și eventual alte broșuri bisericești, a căror lipsă se resimte foarte mult aci în străinătate în lupta pentru pace».

In acelaș fel, P. C. Protopop ortodox român Ioan Borza, al tractului

Kétegyhaza — Ungaria, a rugat să i se trimită cărți de ritual pentru două parohii nou-înființate, precum și foaia oficială a Sfintei Patriarhii, pentru oficiul său protopopesc.

3. *COMUNITAȚI BISERICEȘTI CARE N'AU REUȘIT INCA SA RESTABILEASCA LEGATURA CU BISERICA-MAMA DIN PATRIE.*

Insemnăm aici, cu durere, că pe lângă toată dorința, pe lângă toată bunăvoința și pe lângă toate eforturile depuse de către Inalt Prea Sfinția Sa Patriarhul Justinian, pentru reluarea legăturilor bisericești cu bisericile ortodoxe române din anumite centre ale altor țări, nu s'a putut ajunge încă la rezultatul dorit. Asemenea Bicerici sunt:

Biserica Ortodoxă Română din Paris (Franța), care a fost ocupată cu forța de către un grup de reacționari, refugiați acolo. Ei au fost și sunt continuu încurajați, susținuți și ajutați de către guvernele amercanizate ale Franței.

Biserica Ortodoxă Română din Berlin (Germania) a fost distrusă complet de bombardamentele din timpul războiului.

Biserica Ortodoxă Română din Baden-Baden (Germania) este fără preot. Găsindu-se în zona americană a Germaniei, unde situația este încă neclară și chiar periculoasă, din pricina armatei de ocupație, care își mărește necontenit efectivele și amenință lumea cu un nou război, este foarte greu de a se trimite un preot.

La fel nu s'au putut restabili încă legăturile cu Eisericile Ortodoxe Române din Salonic și din Bitolia, din pricina situațiilor neclare și nedefinitivate din aceste țări.

Totuși, Inalt Prea Sfinția Sa Patriarhul Justinian are în studiu posibilitățile de trimitere a preoților ortodocși români la aceste biserici, potrivit art. 10, lit. g. din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române. Să nădăjduim că, într'un viitor apropiat, Inalt Prea Sfinția Sa Patriarhul Justinian va găsi căile și mijloacele cele mai potrivite ca să rezolve, în chip fericit, și aceste probleme.

Pr. SP. CÂNDEA

IV. „STÂLP AL ADEVĂRULUI..."

(I Timotei III, 15)

PĂSTRĂTOR AL TRADIȚIEI BISERICII ORTODOXE

Biserica Ortodoxă Română este o Biserică a Tradiției.

Și totuși, în cei trei ani de arhipăstorie a Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian, s'au petrecut sub ochii noștri adevărate prefaceri înnoitoare în viața ei.

Se mai poate spune atunci că Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian este «păstrător al tradiției Bisericii Ortodoxe»? Iată dilema care stăruie pentru cel care privește realizările înnoitoare ale acestor din urmă trei ani.

Și ea e de o însemnătate capitală pentru Biserică.

Căci Trupul Tainic al Domnului petrece pe pământ viața de proslăvitoare chenoză a Capului Său (Duhul Sfânt fiind sufletul Lui), păstrând în inima Lui ca și smerita Fecioară din Nazaret (Luca II, 19) descoperirea dumnezeiască, potrivit poruncii apostolice: «Păzește odorul cel bun ce ți s'a încredințat!» (II Timotei, I, 14).

Această păstrare e condiția «sine qua non», pentru ca «orice s'a semănat în această livadă a Bisericii lui Dumnezeu, prin credința Sfinților Părinți, să înflorească și să rodească, să crească și să se desăvârșească»! (Vincențiu Lirineanul).

Intr'adevăr, Tradiția este una dintre cele două coloane deapururi neclătinate ale altarului adevărului ecumenicității Bisericii. Și numai cel ce lucrează și se roagă în acest altar e primit de Biserică drept «cel ce vine întru numele Domnului». Numai cel ce a primit și corolarul noțiunii de fiu al Bisericii — păstrător al bunului ei suprem, adevărul în veci neschimbat și descoperit spre mântuirea oamenilor —, se poate încadra în ritmul veșniciei, prin depășirea temporal-spațialului. Căci numai acela dobândește contemporaneitatea cu viața divino-umană a Dumnezeului-om pe pământ, numai el poate actualiza viața Sa veșnică în vremelnicia unei vieți omenești, ce se preface astfel într'o verigă în nesfârșitul lanț al generațiilor trecătoare și mereu înnoit de membrele Trupului Tainic...

Realizarea acestei contemporaneități și acelei reactualizări în complexul trăirii creștine se cere mai vădită în membrele cele mai de cinste ale Trupului Tainic, membre care sunt «legături» și «încheieturi», vase prea alese — ierarhia bisericească!

Și cu cât stă cineva mai sus pe scara acestei ierarhii, cu atât această realizare devine o datorie din ce în ce mai adânc simțită.

In ce fel a împlinit Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian această

condiție, — specifică ortodoxiei oricărui membru al Bisericii noastre, dar mai ales a ierarhiei ei?

Răspunsul la această întrebare atârnă de concepția pe care o are cineva despre Predania dumnezeiască.

Iată de ce, pentru a putea răspunde la problema pusă inițial, trebue să precizăm noțiunea de adevărată «Tradiție» creștină, pentru ca realizările Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian să-și capete adevărata lor semnificație ortodoxă.

Și e nevoie de această operație preliminară cu atât mai mult cu cât însăși Biserica Ortodoxă a fost invinuită de romano-catolici și de protestanți de a fi «tradiționàlistă», în sensul de a fi încremenită în gândire și în forme liturgice străvechi. (Pentru ca să ne încredințăm de acest adevăr, e deajuns să ne amintim de celebra carte a lui Adolf v. Harnack, «Das Wesen des Christentums», care într'o jumătate de veac s'a tipărit în mai mult de o sută de ediții, deci a avut o mare circulație în lumea apuseană) [1]).

*

1. Aceasta a fost, de altfel, părerea despre Biserica creștină în general a tuturor calomniatorilor ei.

Astfel, cei din urmă luptători ai păgânismului, ca Iulian Apostatul, de pildă, înfățișau religia Nazarineanului ca fiind depășită de progresul vremii sale. Mai aproape de noi, deiștii englezi, enciclopediștii francezi și mișcarea «Aufklärung» germană, din veacul al XVIII-lea, i-au adus aceleași invinuiri. Iar în veacul al XIX-lea pozitivismul francez al lui Auguste Comte, ca și scientismul prea entuziast și prea puțin întemeiat al lui Renan [2]) au dat chiar o formă sistematică acestei aspre judecăți.

E adevărat că Confesiunile creștine apusene s'au dovedit a fi «antiprogresiste», contrar aparențelor, mai ales Romano-catolicismul. Aceasta reiese clar nu numai din declarația explicită a Syllabusului papal («Pontiful roman nu poate și nu trebue să se pună de acord cu ceea ce unii vor să se numească progres, liberalism și civilizație modernă»), ci din toată istoria acestei confesiuni: inchiziția, Galileu, Giordano Bruno, Savonarola, Huss, etc., etc., sunt tot atâtea nume evocatoare ale antiprogresismului papal.

Fără să caute să se substituie puterii statale ca Biserica apuseană, cea ortodoxă s'a dovedit a fi, dimpotrivă, aluatul care dospește frământătura, nefăcându-se părtașe la păcate străine, ci la suferințele celor umili și oropsiți și crainic al dreptății și al iubirii dumnezeiești. Indelungata ei istorie de luptă pentru desrobirea sclavilor, pentru emanciparea femeii, pentru lumină și libertate, o arată dintru început ca luptătoare pentru progres, nu cu tendința de a se substitui Statului, ci de a-l ajuta.

---

1. Vezi Adolf v. Harnack, *Das Wesen des Chiristentums*, 66—70 Tausend, Leipzig, 1920, p. 139, etc.

2. Sistematizat în «*L'Avenir de la Science*».

Am pomenit cuvântul «progres». El e năzuința continuă, niciodată terminată, spre desăvârșire. «A progresa», scrie brazilianul Tristan d'Athayde, însemnează a tinde către desăvârșire». Plantele și animalele progresează și ele în măsura în care se apropie de tipul ideal al speciei lor. Dar omul e cel care realizează adevăratul progres, «căci omul e ființa nesatisfăcută esențial și a cărui natură e cu neputință de explicat numai prin mijlocirea elementelor firești, care intră în compunerea sa» [3]). «Fecisti nos ad te et inquietum est cor nostrum donec requiescat in te...» [4]). Omul tinde în chip liber spre progres, pe când plantele și animalele în chip necesar. Și, pe când progresul vieții vegetative se caracterizează prin desăvârșirea instinctelor, progresul omului se caracterizează prin desvoltarea raționalității sale și prin finalitatea suprafirească, spre care urcă întocmai ca pe o scară și care deslușește sensul progresului individual [5]). Iată concepția creștină de progres, tinzând spre cer nou și pământ nou.

In vremea noastră, acest cuvânt s'a precizat cu noțiunea de finalitate de nuanță socială, care îmbrățișează toate notele progresului: «progresist» e, în acest sens, luptătorul pentru progresul social, adică pentru primatul muncii și al celor ce muncesc cu brațele și cu mintea, pentru înlăturarea prejudecăților, a superstițiilor și retrogradismului sub toate formele, pentru înlăturarea exploatării omului de către om; pentru pace și libertate, etc... Biserica creștină se poate numi cu adevărat Biserica progresului social, fiindcă a îmbrățișat totdeauna cu entusiasm marile cauze sociale și și-a însușit marile chemări ale vremii.

Mai mult: noțiunea însăși de progres cuprinde un element dinamic, alături de altul, puternic, de continuitate, care, dacă nu e tot atât de accentuat ca primul, nu e, totuși, de disprețuit. Această continuitate asigură permanența unor factori și a unei ideologii comune, care condiționează «vitalitatea» progresului [6]).

Cu acest element nou, trecerea la accepția creștină, adevărată, a Tradiției se poate face ușor. Ba mai mult, vom vedea că aceste două noțiuni, «progres» și «tradiție», departe de a se exclude, se postulează și se întregesc reciproc [7]).

Căci nu există adevărată «tradiție» fără un element dinamic, progresist, după cum nu există adevărat «progres», care să nu păstreze ceva din trecut. De altfel, limba noastră a păstrat două cuvinte cu două nuanțe deosebite pentru noțiunea de «tradiție»: «datina» și «predania». «Preda-

---

3. Tristan D'Athayde, *Fragments de sociologie chrétienne*, col. «Questions disputées», Paris, 1934, p. 143.

4. Fericitul Augustin, *Confessiones*, I, 1, Migne P. L., XXXII, col. 659.

5. Tristan D'Athayde, *op. cit.*, supra, pp. 145, 149.

6. Vezi Eugeniu Speranția, *Tradiția și rolul ei social;* Oradia Mare, 1928, pp. 40, 55, 80, 106, 108, 110.

7. Tristan D'Athayde amintește principalele condiții ale progresului social: cooperarea, ordinea și continuitatea; *op. cit.*, p. 159.

nia» are o nuanță accentuat dinamică (de verb), pe când «datina» are nuanța de continuitate, de permanență. «Datina» ar reprezenta, deci, ceeace se păstrează din generație în generație, pe când «predania» ar înfățișa mai mult nuanța acțiunii de transmitere sau predare a unei valori.

2. Insăși Descoperirea dumneziască poartă pecetia celui mai autentic progres. Chiar Mântuitorul a arătat că Legea Nouă e desăvârșirea celei Vechi: «Ați auzit că s'a zis celor de demult... Iar Eu zic vouă...» [8]). Deasemenea, în acelaș sens, Apostolul Neamurilor atribuie Vechiului Testament un rol pregătitor, de «conducător către Hristos» [9]).

Sfânta Tradiție mărturisește în chip lămurit această desăvârșire treptată, acest progres al Descoperirii dumnezeiești. După Tertullian [10]), Fericitul Augustin scrie că omenirea a străbătut trei epoci: una a Religiei naturale (ante Legem), alta a Legii (sub Lege) și a treia, a Harului (sub Gratia) [11]).

Din cele «Cinci cuvântări teologice» ale Sfântului Grigore Teologul desprindem această ideie centrală: «De când există lumea, două au fost schimbările de viață însemnate, care sunt chemate și două Testamente... una, trecerea dela idoli la Lege și alta, trecerea dela Lege la Evanghelie... Căci așa stă lucrul: Vechiul Testament a predicat clar pe Tatăl și mai întunecat pe Fiul; Noul Testament a arătat limpede pe Fiul, a lăsat să se întrevadă Dumnezeirea Duhului. Acum se încetățenește cu noi Duhul, oferindu-ne mai clară arătarea Lui» [12]).

Atât de mult a impresionat pe unii creștini exaltați aceste afirmații categorice despre dinamica Revelației dumnezeești, încât cu multă ușurință au fost exagerate și greșit tâlcuite de ei. In Evul Mediu, de pildă, un Ioachim de Floris a emis ideea că, după Vechiul și Noul Testament va urma al treilea Testament al Sfântului Duh, spre desăvârșirea Revelației. Aceeași ideie o au și unele secte (ca, de pildă, aceea a Nazarenilor), ba și unii literați sau gânditori creștini din epoca contimporană.

Se cuvine, însă, să cercetăm mai de aproape afirmația că însăși Tradiția sfântă cuprinde elemente dinamice. Ea s'a format în Biserică și pentru Biserică. Această instituție theandrică n'a fost părăsită de Dumnezeu, după înălțarea Domnului la cer, ci potrivit făgăduințelor din capitolele XIV și următoarele dela Ioan, și-a intensificat în deosebi lucrarea Duhul Sfânt, coborînd la numai zece zile după Inălțare, ajutându-i să înțeleagă tot adevărul, să se integreze tot mai desăvârșit în Trupul cel tainic! E împlinirea marelui eveniment prevestit de Ioan, în cap. III, etc.

Cele ce au învățat Sfinții Apostoli prin scrierile și viul lor grai e ceea ce au primit dela Mirele Bisericii. Până la moartea ultimului Apostol, dumnezeiestile învățături au fost în întregime, transmise Bisericii. Ea le-a adunat în Sfintele Evanghelii și în scrierile Sfinților Apostoli. Iar când au plecat la ei și generațiile care-i cunoscuseră, atunci ea a precizat rându-

---

8. Matei, V, 21—48.
9. Galateni III, 24.
10. Tertulian, *De virginum velutamento,* cap. I.
11. Fericitul Augustin, *De Trinitate,* IV, 7.
12. Sfântul Grigore de Nazianz, *Cele cinci cuvântări despre Dumnezeu,* V, 25-26; traduse din grecește de Pr. Gh. Tilea și Nicolae Barbu; Curtea de Argeș, 1947, pp. 82-83.

elile lor pentru viață sub formă de «canoane apostolice»; mai apoi a încorporat în simboalele sale învățătura cristalizată în formule scurte și cuprinzătoare și a fixat rânduiala cultului în cântările și citirile care înfrumusețează nucleul de Liturghie apostolică. Ea culege cu pietate de pe buzele arse de suferință ale sfinților martiri mărturisirile lor de credință și, când ereziile o turbură și o pustiesc, adună de pretutindeni pe ierarhi în sfintele sinoade, pentru ca în comuniunea iubirii să se mărturisească tot adevărul.

Astfel s'au precizat, una câte una, învățăturile primite de Biserică în chip tradițional.

Tradiția «arată identitatea cutăruia și cutăruia dintre membrele sale, sau a unui grup determinat, cu conștiința întregii Biserici...» [13]). Ea se desvăluie ca «memorie vie a Bisericii», trăind în însuși Duhul, adevărurile primite temporal, în chip atemporal. Sfântul Irineu, Episcopul Lugdunului, explică aceste posibilități ale Bisericii prin lucrarea Duhului în ea: «Acolo unde e Biserica, e și Duhul lui Dumnezeu. Acolo unde e Duhul lui Dumnezeu, este și Biserica și plinătatea Harului. Iar Duhul e Adevărul» [14]).

Avem opt izvoare ale Tradiției sfinte, cu caracter de permanență, neschimbabil, care poartă în ea pecetia divinului și umanului, în acelaș timp. Ele formează aspectul sau fața permanentă a Tradiției fiindcă, descoperite fiind, sunt deapururi neschimbătoare.

Dar dumnezeiasca «iconomie» a îngăduit ca, în cazuri foarte rare, Biserica să se acomodeze cu timpul și locul în care trăiește. Căci Biserica este o instituție dumnezeiască, dar și omenească, în același timp. Cu ochii privește spre cer, dar cu picioarele stă pe pământ.

Cadrul subiectului nostru nu ne îngăduie să expunem aici procesul dinamic specific fiecăruia din aceste izvoare; ne e deajuns să afirmăm că aceste infiltrații de mișcare arată că Duhul lucrează în Biserică în chip inefabil.

Și, pentru exemplificare, vom aminti aici un singur caz, acela al unora dintre canoane, a căror aplicare a fost suspendată — temporal sau definitiv —, în conformitate cu interesele superioare ale mersului Împărăției lui Dumnezeu pe pământ. Ne voin referi la căsătoria Episcopilor: Canonul 5 apostolic afurisește și caterisește pe Episcopul care-și leapădă soția. Acest canon e suspendat de canonul 12 trulan care, dimpotrivă, caterisește pe cei care continuă să mai trăiască cu soțiile lor, după hirotonie. S'a schimbat, deasemenea, canonul 37, care prevedea ținerea, regulat, de două ori pe an, a sinodului Episcopilor (în a IV-a săptămână a Cincizecimii și în ziua 12-a a lui Octomvrie), prin al VI-lea canon al sinodului al VII-lea. S'a suspendat și împlinirea canonului 81, care ordonă caterisirea Episcopului sau presbiterului, care ocupă slujbe publice sau se îndeletnicește cu treburi lumești și a canonului 83 care prevede aceeași sancțiune pentru clericii care se îndeletnicesc cu treburi militare.

---

13. J. A. Moehler, *L'Unité dans L'Eglise, ou le principe du Catholicisme d'après l'ésprit des Pères des trois premiers siècle de L'Eglise;* col. «Unam Sanctam», Nr. 2; Paris, 1938, p. 38. traducere din nemțește.

14. Sfântul Irineu, *Adv. Haereses,* III, XXIV, 1; Migne, P. G., t. VII, col. 966.

Explicația suspendării — după principiul: «Lex posterior derogat priori» [15]) — e că numai adevărurile de credință și morală nu se pot schimba și suspenda; însă dispozițiile privitoare la viața din afară a Bisericii se pot schimba după nevoile ei [16]) de către o autoritate legală mai mare decât cea care le-a dat [17]). Putința ținerii unui nou sinod ecumenic — postulată de canoniști ca Pr. prof. Seșan [18]) —, deschide mari perspective pe acest plan.

Din aceste exemple, pe care le-am putea completa cu toate izvoarele Tradiției Sfinte, cu caracter neschimbător sau permanent, se poate vedea putința progresului ei în istorie, nemișcat rămânând numai supra-temporalul și supra-spațialul; cu atât mai mult mișcarea e cu putință în Tradiția dumnezeiască cu aspect dinamic sau schimbător, a cărei rațiune de a fi e însuși progresul dogmatic.

Se cuvine să precizăm dela început că prin «Tradiție dogmatică cu aspect dinamic» înțelegem «desvoltarea dogmatică» și nu «desvoltarea dogmelor», fiindcă dacă formarea dogmelor poate implica o istorie a lor, odată cu formularea lor dogmele nu se mai pot desvolta. Epoca Vechiului și a Noului Testament este epoca Revelației scrise; cea patristică este a precizării și a formulării Revelației celei nescrise; cea post-patristică este a pătrunderii și aprofundării Revelației, a asimilării vieții Bisericii cu aceea a Duhului.

Tradiția vie, aspectul dinamic al Tradiției dumnezeiești, adică desvoltarea ei, constă în procesul de însușire subiectivă a marilor adevăruri păstrate în Revelația scrisă și nescrisă. E vorba deci de un progres în cunoașterea și aprofundarea acestei Revelații. El se săvârșește în felul următor: 1. Precizându-se formulele dogmatice pentru a le ușura înțelegerea; 2. Punând în lumină oarecare puncte de învățătură păstrate până atunci ca material brut și în stare latentă; 3. Scoțând din depozitul revelat anele adevăruri cuprinse numai în chip confuz sau implicit [19]).

Fericitul Augustin a descris astfel această lucrare a Tradiției cu aspect dinamic, de desvoltare dogmatică a Bisericii sub asistența Duhului Sfânt: «Eri înțelegeai puțin, azi înțelegi mai mult, mâine vei înțelege cu mult mai mult. Crește în tine însăși lumina lui Dumnezeu, după cum crește însuși Dumnezeu, cel ce deapururi rămâne desăvârșit» [20]).

Din această sumară cercetare putem trage concluzia că Tradiția creștină, cu cele două aspecte ale ei — cel de continuitate și cel dinamic — cuprinde în ea un puternic factor de progres. După cum a spus un gânditor creștin, «unitatea și continuitatea Tradiției rezultă din aceea că Biserica e mereu identică cu ea însăși. Biserica are o viață unică, condusă tot timpul de Duhul Sfânt; învelișul istoric se schimbă, dar cuprinsul spiritual rămâne nemișcat». Progresul e limitat și circumscris: «Duhul Sfânt, care

---

15. Nicodim Milaș, *Dreptul Bisericesc oriental,* tradus de Dim. I. Cornilescu și Vasile I. Radu; București, 1915, p. 51.

16. Idem, *ibidem,* p. 57.

17. Pr. C. Dron, *Valoarea actuală a canoanelor;* București, 1928, p. 57.

18. Pr. Prof. Seșan, *Convocarea sinodului ecumenic,* în revista «Candela», anul 47, Nr. 1-2, Dec. 1936.

19. Gonzalve Proulx, *Tradition et Protestantisme;* Paris, 1924, p. 274.

20. Fericitul Augustin, *In Ioan. Tract.,* XIV.

locuiește în Biserică și viața veșnică pe care ne-o dă El, nu cunosc nicio micșorare, nicio adâncire și, dată fiind această esență a lucrurilor, Biserica e totdeauna identică cu ea însăși... Această contrazicere aparentă e înlăturată prin faptul că Biserica e unitatea vieții divino-umane în același timp... Aluatul Impărăției lui Dumnezeu e amestecat cu o frământătură care fermentează după propriile-i legi. Desvoltarea istorică a Bisericii constă într'o realizare a conținutului său, supra-istoric; e, ca să spunem așa, o traducere din limba veșniciei în aceea a istoriei omenești...».

Era nevoie să facem această cercetare asupra învățăturii însăși, deoarece ea este esența creștinismului, după cum parfumul este esența florilor.

Și, după cum, dacă parfumul ar rămâne închis într'un flacon sau s'ar îngropa în pământ, s'ar irosi fără folos, tot astfel, dacă învățătura creștină s'ar izola de viață, n'ar folosi la nimic: «Credința fără de fapte este moartă... Și dracii cred și se cutremură...»; «și dar proorocesc dacă aș avea și tainele toate le-aș cunoaște și orice știință, și de aș avea credință atât de multă să mut munții din loc, dacă nu am dragoste, nimic nu sunt...», ne învață Sfinții Apostoli [21]).

3. Biserica Ortodoxă a fost necontenit alături de popor și de năzuințele lui sfinte pentru dreptate și progres. Ea a plecat urechea la chemările străvechi ale crainicilor dreptății sociale, profeții Vechiului Testament și ale marilor ei dascăli și martiri cari au murit luptând pentru învățătura Celui ce n'avea unde să-și plece capul.

Intr'adevăr, Scriptura a privit împietrirea, legarea de forme moarte ca o pedeapsă și ca un blestem. (Să ne amintim de expresia profetică «cei tari la cerbice», reluată de întâiul mucenic al creștinătății, Sfântul Arhidiacon Ștefan [22]).

Biblia ne istorisește că femeia lui Lot, privind înapoi la Sodoma, care era mistuită de ploaia de pucioasă și de foc, s'a prefăcut în stană de piatră [23]).

Predicând un creștinism retrograd, înțepenit, opus progresului, ar însemna să uităm că Duhul Sfânt se mișca peste ape, la creație [24]).

Biserica noastră, Biserica tradiției vii, dinamice, a progresului, păstrând rânduielile ei, luptă pentru pace, libertate și progres.

Exemplul Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian ne-a fost pildă, poruncă și îndemn întru aceasta.

*

In lumina acestor realități dumnezeiești, dinamismul creator al celor trei ani de fericită păstorire a Inalt Prea Sfințitului Patriarh se încadrează nu numai în marile comandamente ale ceasului de față, dar și în adevăratul sens al Tradiției creștine.

Mai mult, el pune din nou în valoare anumite aspecte ale acestei Tradiții, ce păreau caduce și perimate, arătându-le splendoarea în lumina actualității, precum se expune aceea a pietrelor prețioase într'o anumită lumină.

---

21. Iacob, II, 17 și Corinteni, XIII, 2.
22. Fapte, VII, 51.
23. Geneză, XIX, 26.
24. Geneză, I, 2.

Nu vom putea descrie întreaga activitate a Inalt Prea Sfinției Sale, privită sub acest unghiu; câteva aspecte ale ei vor fi însă concludente.

1. **Apostolatul social** cerut de vremurile noui și care caracterizează binecuvântata păstorire a Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian e străvechiu cât creștinismul. El își are obârșia în porunca domnească, pe care Inalt Prea Sfinția Sa și-a luat-o ca temă de meditat și de aplicat în viață: «Călăuza vieții mele va fi ca și până acum, porunca cea mai mare din Lege: să iubești pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta, din tot sufletul tău și din tot cugetul tău, iar pe aproapele tău ca pe tine însuți» [25]). Aceste două porunci, în care se cuprind Legea și proorocii, vor fi cele două table ale Legii săpate adânc pe lespedea inimii mele, adânc convins fiind că «de aș vorbi toate limbile omenești și îngerești, cum spune Apostolul Pavel, dacă nu am dragoste, m'am făcut aramă sunătoare, ori chimval zăngănitor. Și dar, proorocesc, dacă aș avea și toate tainele de le-aș cunoaște și orice știință și de aș avea credință atât de multă încât să mut munții din loc, dacă nu am dragoste nimc nu sunt» (I Cor. XIII, 1-2)» [26]).

Chipul în care se vădește această iubire ni-l arată Apostolul iubirii: «Să nu iubim cu vorba, numai din gură, ci cu fapta și cu adevărul!» [27]), potrivit cu învățătura Mântuitorului: «Nu cel ce-mi zice: Doamne, Doamne, va intra în Impărăția Cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui Meu care este în ceruri» [28]). Sfântul Iacob ne dă și un exemplu concret de felul cum nu trebuie să fie purtarea creștinului, zicând: «Dacă un frate sau o soră sunt goi și lipsiți de hrana cea de toate zilele și cineva dintre voi le-ar zice: Mergeți în pace! Incălziți-vă și vă săturați! — dar fără să le dați cele trebuincioase trupului, care ar fi folosul?» [29]).

Iată temelia, cu care Biserica își unește năzuințele sale cu ale vremurilor noui. Dar învățătura singură e departe de a fi îndestulătoare, precum a spus-o Inalt Prea Sfinția Sa la alegerea ca Mitropolit al Moldovei: «Biserica este vie și dinamică; ea trebue să iasă în mijlocul realităților sociale și să nu rămână între cele patru ziduri, nici să se reducă la un oficiu administrativ sau ritualistic».

Intr'adevăr, fapta e mult mai grăitoare decât vorba: «Nu numai cuvântul învață, ci viața întreagă. A nu admite altă învățătură decât aceea a cuvântului logic, e raționalism!», a spus în veacul trecut Alexei Homiacov [30]). Livingstone a atras pe Negrii africani la credința creștină numai dându-le îngrijiri medicale, iar Inochentie, Apostolul Aleutinelor, a adus pe Eschimoși la Creștinism numai dând hrană celor flămânzi. De aceea, Sfântul Ioan Gură de Aur aducea păgânismului invinuirea de a nu fi decât

---

25. Matei, XXII, 37—40.

26. Justinian, Mitropolitul Moldovei, *Apostolat Social,* Pilde și îndemnuri pentru cler, vol. II; București, 1948, pp. 25, 26.

27. I Ioan, III, 18.

28. Matei, VII, 21.

29. Iacob, II, 15-16.

30. A.-S. Khomiakoff, *L'Eglise latine et le Protestantisme au point de vue de L'Eglise d'Orient;* Lausanne, 1872, p. 50.

o «filosofie a vorbelor», el recomandând Creştinismul ca «Filosofie a faptelor» [31]).

Creştinismul integral e cu putinţă numai într'o societate în care nu se dă, ca într'o junglă, lupta pentru existenţă, în care cei bogaţi nu calcă în picioare pe cei săraci [32]), în care iubirea Tatălui Ceresc este idealul de desăvârşire pentru toţi [33]).

Măreţe sunt exemplele înalt grăitoare din trecutul Bisericii noastre: Chiar în vremea prigoanelor, creştinii au ieşit din ascunzişurile lor, la ivirea molimelor cumplite, ca ciuma, şi au înmormântat pe păgânii părăsiţi de ai lor.

Inalt Prea Sfinţitul Patriarh a cerut Bisericii Ortodoxe Române integrarea ei în spiritul vremii prin reînvierea activismului ortodox — atitudinea de totdeauna a Bisericii noastre — şi reînvierea vechilor virtuţi creştineşti, sociale, de slujire a lui Dumnezeu prin oameni şi pentru oameni.

2. O deosebită bucurie a produs în toată suflarea ortodoxă românească **reluarea legăturilor de dragoste frăţească cu Biserica cea mai mare din tot Răsăritul ortodox, Biserica Rusă,** întrerupte în chip artificial timp de peste un sfert de veac. Şi a fost nu numai reluarea unor legături protocolare, ci organice, puternice, cu schimburi de vizite, de sevă duhovnicească, de schimb de experienţe, de largă editare publicistică [34]), potrivit unei situaţii în care comuniunea de interese e vădită, şi în care căpeteniile celor două Biserici, Inalt Prea Sfinţiţii Patriarhi Alexei şi Justinian nu au cruţat nicio osteneală în dorul de a se apropia şi de a apropia cele două Biserici.

Nespusă bucurie au adus întregii noastre Biserici şi legăturile canonice cu celelalte Patriarhii ortodoxe.

Această menţinere a Bisericii Ortodoxe Române în cadrul ecumenicităţii creştine ortodoxe este o caracteristică a Tradiţiei ei dintru început. (Se cunosc sforţările făcute de Români încă din vremea lui Alexandru cel Bun şi mai apoi, la sfârşitul veacului trecut, cu prilejul proclamării autocefaliei, pentru păstrarea legăturilor canonice cu Patriarhia Ecumenică dela Constantinopol).

Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian a păşit astfel pe cărări bătute de mulţi ierarhi ai Bisericilor Ortodoxe, dintre care Patriarhul Ieremia al II-lea al Constantinopolului, — în a II-a jumătate a veacului al XVI-lea — nu era unicul Patriarh ecumenic, (iar din acest punct Mitropolitul Petru Movilă ne este între toţi scump).

Nesfârşită şi variată a fost, de altfel, comuniunea de interese ce a legat cele două Biserici răzoraşe, Rusă şi Română. Ele au luat, împreună, în veacurile XVI-XVIII, cele mai eficare măsuri pentru stăvilirea propagandei apusene. Iar în veacurile XIX-XX o pleiadă de tineri s'a adăpat din învă-

---

31. Vezi Preot Gh. Tilea, *Probleme fundamentale în opera moral-socială a Sf. Ioan Gură de Aur; II, Filosofia faptelor;* Curtea de Argeş, 1947, p. 11 sq.

32. Amos, V, 11.

33 Matei, V, 48.

34. Printre acestea: «*30 de zile în U.R.S.S.*», de Dl. Ovidiu Marina, 1949, 387 p., şi «*Cuvântările Mitropolitului Nicolae al Crutiţelor*», trad. de Pr. N. Popescu, în 2 vol., reprezintă o reală contribuţie la cunoaşterea, preţuirea şi iubirea reciprocă.

ţătura ortodoxă cea mai avansată a vremii, mai ales la Academia d'n Kiev; dintre aceştia aveau să se ridice căpetenii cu vază ale Bisericii noastre — ba chiar unul dintre cei trei Patriarhi ai ei [35]).

Graţie viziunii clare a intereselor salutare ale Bisericii noastre, pe care o are Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian, aceste relaţii s'au reluat în zilele noastre cu o intensitate mai mare decât oricând. Inalt Prea Sfinţia Sa a arătat şi rostul acestor relaţii, în cuvinte adânc grăitoare: «Intre noi s'au păstrat legăturile strânse de dragoste neipocrită şi de colaborare. frăţească, după exemplul sfinţilor ierarhi şi al înaintaşilor noştri de pioasă aducere aminte. Urmând acţiunile lor şi desăvârşind faptele lor măreţe în răspândirea credinţei drepte şi în propovăduirea adevărului, noi suntem obligaţi, după învăţătura Apostolului Pavel, «de a păstra unitatea spiritului în unitatea păcii».

Inalta distincţie primită de Inalt Prea Sfinţia Sa din partea Inalt Prea Sfinţitului Alexandru al III-lea, Patriarhul Antiohiei (care l-a cinstit cu ordinul «Sfinţilor Apostoli Petru şi Pavel»), în toamna trecută, ca şi diploma de membru de onoare al Academiei Duhovniceşti din Moscova, în Iunie 1950, în cadrul unei alese festivităţi şi în prezenţa unei delegaţii a Sf. Sinod al Bisericii noastre — după ce Rectorul acestei instituţii de înaltă cultură teologică, Părintele Protoiereu Smirnov (acum decedat), făcuse o vizită de curtoazie Institutului Teologic dela Bucureşti —, toate aceste semne ale deosebitei preţuiri de care se bucură Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian dau mărturie despre felul în care s'a răspuns la dragostea sa frăţească şi la năzuinţa sa de colaborare strânsă cu celelalte Biserici Ortodoxe.

Nimănui nu-i va scăpa semnificaţia adâncă a acestor gesturi, a căror binecuvântare se răsfrânge asupra întregii Biserici Ortodoxe Române.

3. Dar va întreba cineva: **Cursurile de îndrumare ale preoţimii române ortodoxe au şi ele un temei tradiţional?** — Noi credem că da! Putem face o legătură cât de îndepărtată cu ce s'a întâmplat în veacul al XVIII-lea, în Moldova: Se cunoaşte zelul pentru cultură al domnitorului Constantin Mavrocordat, care, printre alte măsuri, a poruncit, după cum istoriseşte Spătarul Ioan Canta, «ca să cerceteze ispravnicii ţinuturilor pe preoţi, diaconi, cari vor fi fără biserică neştiind şi carte, adică orânduiala bisericii, pe unii ca aceia să aibă voie a-i pune în bir cu ţăranii să plătească ei bir ca'n altă ţară. Şi aşa de mare frică ce aveau bieţii preoţi şi diaconi, căci începuse Constantin Vodă a orândui preoţi învăţaţi de îmbla prin toate ţinuturile şi prin toate satele ca să vază ce fel de cetanie fac pe la biserici, la care nu putem scrie ce frică trăgeau bieţii preoţi că se apucau la bătrâneţe să înveţe carte» [36]). Ba mai mult: «Biserica dela Curte se transformă în şcoală pentru preoţii care intrau în ea cu spaimă. Căci Domnitorul fixă ceasurile câte trebuiau să petreacă în biserică ascultând predi-

---

35. Vezi printre altele, Diaconul Gheorghe I. Moisescu, asistent la Facultatea de Teologie dic Bucureşti, *Bursieri români la Şcoalele teologice din Rusia,* 1845—1856; Bucureşti, 1947, editura Seminarului de Istoria Bisericii Române dela Facultatea de Teologie din Bucureşti.

36. Spătarul Ioan Canta, *Letop.,* ed. Buc., 1874, III, pp. 203-204; citat după Econ. D. Furtună, *Preoţimea românească în secolul al XVIII-lea;* starea ei culturală şi materială; Vălenii de Munte, 1915, p. 151.

cile și învățăturile unui preot mai cărturar — și ciohodarii anume puși la ușe nu-i lăsau să iasă decât foarte greu! Ienache Kogălniceanu, un boiernaș contimporan — el însuși nu mare cărturar — se face a deplânge și a ridiculiza oarecum soarta preoților, care, unii din cei bătrâni, erau siliți să învețe carte «de-al doilea»: «Mai dăduse poruncă de strângea toți preoții, diaconii orașului la biserica Curții și după ce-i băgau dimineața în biserică, punea ciohodari la ușe și nu lăsa nici pe unul să iasă afară, puindu-le un preot ce-l avea Măria sa învățat la carte grecească și românească de se suia în amvon de le cetia după cum se cade a ști fiștecare preot orânduiala bisericii și a botezului și a ispovedaniei; de care foarte se spăriese preoții și care nu prea știa carte se apuca de învăța de-al doilea carte măcar că dedese mare poruncă Mitropolitul și Episcopilor să cerceteze pe cei ce vor să se preoțească sau să se diaconească, și să vadă că de vor ști darul deplin, și așa să le dea darul preoției și al diaconiei» [37]).

(Amintind această întâmplare, scriitorul acestor rânduri nu a vrut nicidecum să aducă vreo jignire amintirii acestei vrednice preoțimi din veacul al XVIII-lea și, mai puțin încă vrea dascălul dela cursurile de îndrumare, de azi, să umbrească în vreun fel aleasa pregătire a preoțimii, mai presus de orice laudă. De aceea se grăbește să adauge două precizări: «Cum duo faciunt idem, non este idem» și deasemenea «analogia nu e genealogie». «Tradițională» e mai ales intenția ca preoții să corespundă vremii și chemării lor).

Inalt Prea Sfințitul Patriarh a descris astfel schimbarea «opiniei publice» privitoare la aceste cursuri: «...Câți preoți n'au văzut în ele, la început, povară inutilă? Câți oare n'au încercat — prin neînchipuit de ingenioase metode — să fie scutiți de frecventarea lor, sau cel puțin să le urmeze mai târziu, cât mai târziu! Acum un an de zile am primit cererea unui preot, care solicita să fie programat la «ultima serie»; în iarna acestui an, același preot cere să fie chemat cât mai neîntârziat la cursuri. El aflase între timp dela alții, cât de bogate sunt roadele acestor cursuri, cât de înarmat se întoarce preotul lângă altarul său, în mijlocul credincioșilor săi, care așteaptă dela el lămuriri și îndemnuri.

«In doi ani de zile s'a risipit neîncrederea, s'au înlăturat multe îndoieli, s'au luminat colțurile întunecoase ale unor suflete șovăelnice... Cucernicii preoți au înțeles pe deplin cuvântul Apostolului Neamurilor: «A venit vremea și ceasul să ne deșteptăm din somn... noaptea a trecut și s'a apropiat ziua; să lepădăm dar lucrurile întunericului și să ne îmbrăcăm în veșmântul luminii» (Romani 13, 11-12). Intr'adevăr, noaptea a trecut; cei mai mulți dintre preoții Bisericii Ortodoxe Române au lepădat hainele întunericului și — cu neprecupețitul sprijin al Sf. Sinod — se îmbracă în veșmântul luminii, întorcându-și sufletele spre lumina veșnică a Evangheliei» [38]).

4. O altă măsură înnoitoare azi, dar care este expresia însăși a Tradiției ortodoxe celei mai autentice este noua orientare dată **monahismului**

---

37. Econ. D. Furtună, *ibidem,* pp. 151-152; textul lui Ienache Cogălniceanu e luat din *Letop.* III, pp. 213-214.

38. Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian, *Cuvântare* rostită la deschiderea cursurilor celei de a VIII-a serii de preoți; în «Glasul Bisericii», Sept.-Oct. 1950; anul IX, Nr. 9-10, p. 68.

prin introducerea vieții de obște și a muncii în sfintele mânăstiri. Sistemul idioritmic, biruitor în veacul al XIV-lea în Biserică, mulțumită înfloririi Isihasmului în Răsărit, a pătruns și s'a împământenit și în mânăstirile noastre — lipsit de suportul duhovnicesc al Isihasmului —, aducând cu el slăbirea disciplinei, deosebirea de viață între frații aceleiași obștii și lipsirea acelei κοινωνία care face splendoarea vieții autentic creștine, ca reflectare a iubirii intratrinitare. S'a revenit, deci, la sistemul chinovitic, -- străvechea rânduială a monahismului răsăritean.

O altă noutate a părut introducerea muncii obștești — care, sporadic, se practica mai ales în mânăstirile de maici —, ea constituind mijlocul de valorificare a personalității omului. Această nouă rânduială se va îndeplini după regiuni și posibilități și potrivit cu sfintele năzuinți de desăvârșire ale pravilei vieții celei îmbunătățite, a «îngerilor în trup». «Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române» prevede cultura viței de vie, de albine, a plantelor medicinale, lucrarea de covoare, de cusături naționale, etc... (Menționăm în treacăt că această muncă, organizată în cooperative de producție, dă dreptul la «salariul social» și la toate beneficiile de care se bucură toți muncitorii din R.P.R.).

Atât stilul chinovitic, cât și munca, se încadrează în chipul cel mai desăvârșit în Predania sfântă a monahismului primar creștin. In «Istoria bisericească a lui Sozomen» citim următoarele cu privire la rânduiala Sfântului Pahomie: «Despre Pahomie se povestește că a dus la început numai viață de om înțelept, mai târziu însă i s'a arătat un înger al lui Dumnezeu și l-a îndemnat să adune în jurul său tineri schimnici și să viețuiască la un loc cu ei, căci pentru sine și-a pus toate în rânduială și ar putea folosi mult celor ce vor duce viață de obște, dacă se vor călăuzi de regulile pe care le va da el, după care i-a dat o placă de metal, care se păstrează încă.

«Pe acea placă era scris că fiecăruia îi e îngăduit să mănânce și să bea, să lucreze și să postească, după cum va simți trebuință... Cei ce vor mânca mult, să lucreze mai din greu, cei ce vor mânca puțin, să lucreze mai ușor... Cine va vrea să intre în obștea lor, să îndeplinească mai întâi trei ani lucrări grele, și numai după aceea să fie primit...» [39]).

5. Cadrul restrâns al acestui articol omagial nu ne îngăduie nici măcar să amintim de realizarea revenirii fraților uniți, despărțiți de Biserica mamă, care împlinește o dorință fierbinte a ei de trei ori seculară, aproape; nici despre reorganizarea lăuntrică, administrativă, Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române — legea ei de temelie —, ale cărei principii sunt tot atât de tradiționale: autocefalia și autonomia Bisericii noastre, (au făcut-o de altfel, specialiști cu multă competență); nu ne vom ocupa nici de Institutele Teologice; nici de o nouă «Carte de învățătură» cu care va înzestra în curând Biserica noastră; nici de publicațiile pe care le-a pus la îndemâna clerului și poporului nostru drept-credincios, și al căror folos a depășit hotarele țării. ...Ci ținem să sfârșim aceste însemnări cu niște lucruri de mai puțină însemnătate pentru obștea creștină ortodoxă, dar care nouă ne-au stat la inimă:

---

39. Sozomen, *Istoria Bisericească*, III, 14; citat după I. Mihălcescu, prof. la Fac. de Teologie din București, *Istoria Bisericească universală până la anul 1054;* București, 1932, ed. IV-a, p. 255.

Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian a **promovat marile tradiţii româneşti:** a cinstit cu prezenţa sa sărbătorirea marilor datini religioase de Crăciun şi a coborît în mijlocul copiilor tuturor salariaţilor Mitropoliei şi Patriarhiei, umplându-şi inima de lumina bucuriei zugrăvită pe feţele celor pe care Iisus i-a chemat la El şi înseninându-se de fericirea ce i-a cuprins la vederea darurilor supremului Părinte... Patriarhul Bisericii în mijlocul copiilor: iată o scenă rafaelică, mare prin noutatea şi prin înalta ei semnificaţie!

Ea nuanţează şi cu o notă de duioşie, de sensibilitate şi de vibraţie, plusul de omenie, cu care ne-a obişnuit în anumite clipe grele din cei trei ani de arhipăstorire.

6. Schiţa prezentă ar fi mai puţin completă dacă n'am aminti că aportul atât de impresionant al Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian în **propaganda pentru menţinerea păcii,** dusă în sânul Bisericii şi al R.P.R., în care a angrenat întregul ei cler, se înscrie în năzuinţele Evangheliei veşnice, fiind pe linia marilor revendicări ale Creştinismului autentic! Biserica Ortodoxă Română, care îşi începe toate rugăciunile cu cuvântul «pace», împlineşte astfel testamentul spiritual al Mântuitorului, care a zis în cuvintele de despărţire: «Pacea Mea las vouă, pacea Mea dau vouă» [40]).

*

Ne lipseşte depărtarea în timp, care dă adevărata perspectivă a înfăptuirilor Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian, totuşi, câte concluzii se degajează cu uşurinţă:

Născut şi crescut în mijlocul poporului drept-credincios, pe care-l păstoreşte, şi urcând toate treptele ierarhiei bisericeşti, dela cea mai de jos până la cea de Intâistătător, Inalt Prea Sfinţia Sa a ştiut să îmbine în aceşti trei ani de arhipăstorire, specificul nevoilor sociale actuale ale acestui popor, cu caracteristica năzuinţelor lui religioase.

Plecând urechea la marile chemări ale vremii, Inalt Prea Sfinţia Sa a antrenat întreaga Biserică în organizarea noului apostolat social, în lupta pentru pace şi progres, păstrându-i toate rânduielile ei de credinţă şi morală, dar redându-i tot dinamismul ei de Biserică activă, vie.

De aceea, întregul cler şi popor vede cu încredere în Inalt Prea Sfinţia Sa pe pilotul iscusit, care duce la liman corabia Bisericii, prin epoca istorică pe care o traversează, având ca stea polară, călăuzitoare, rânduielile ei tradiţionale.

Prof. N. CHIŢESCU

40. Ioan, XIV, 27.

SPORURI DUHOVNICEȘTI

SUB PĂSTORIREA I. P. S PATRIARH JUSTINIAN

Păstorirea I.P.S. Patriarh Justinian unește într'un chip uimitor două aspecte cu totul deosebite, dar complimentare: pe cel realist și pe cel duhovnicesc, amândouă la fel de necesare pentru deplinătatea lucrării Bisericii și a vieții creștinești. Biserica e mama bună care crește pe fiii ei spre ținte depărtate, ascunse într'o altă viață, dar creșterea aceasta înseamnă călăuzirea lor printre împrejurările concrete ale fiecărei clipe, îndrumarea lor spre înțelegerea acestor împrejurări, spre comportarea justă, plină de răspundere, în cadrul lor, pentrucă orice desconsiderare a realității concrete sau orice comportare greșită față de ea, poate strâmba pentru totdeauna sufletul creștinului și-l poate face inapt pentru împărăția cerurilor. Creștinul e mereu cu nădejdea întinsă la secerișul final al străduințelor sale, din cealaltă viață, dar el știe că pentru a dobândi rod bogat la acel seceriș trebue să se ostenească în fiecare clipă a vieții acesteia, să semene în ogorul vieții concrete faptele sale cele bune, să stimuleze forțele roditoare ale acestui ogor, seva lui, căldura lui, punând la contribuție necontenita preocupare și toată forța, toată căldura ființei sale. Viața creștinului e realistă, întrucât înaintează pe drumul vieții sociale concrete și e duhovnicească, întrucât își soarbe puterea pentru vrednica comportare pe acest drum din ținta finală și din Duhul lui Dumnezeu sălășluit în sufletul lui.

I.P.S. Patriarh Justinian se dovedește tot mai mult ca un cârmaciu iscusit al vieții noastre bisericești, întrucât nu uită nicio clipă nici una din cele două mari îndatoriri ale perfectului cârmaciu: nici ținta spre care călăuzește corabia sufletelor, nici drumul realității sociale concrete pe care i-a hărăzit Dumnezeu să conducă această corabie. E în același timp un mare realist și un om duhovnicesc. Toate regulamentele, toate dispozițiile generale, toate măsurile dela caz la caz, toate cuvântările, toate convorbirile, îndemnurile, sfaturile I.P.S. Sale vizează atât latura realistă cât și pe cea duhovnicească a vieții bisericești. Când crezi că s'a adâncit atât de mult într'una, încât a uitat pe cealaltă, cu o mișcare sprintenă trece la celălalt revers al problemei, dovedind o rară trezvie sufletească, o neo-

bișnuită elasticitate — opusă oricărei forțe care tinde în orice om spre rigiditate și unilateralitate — și o largă comprehensibilitate.

Presupunând necontenit echilibrul între cele două laturi ale păstoririi I.P.S. Sale, noi vom însemna aci câteva realizări ale laturii duhovnicești ale acestei păstoriri.

Dela început trebue să remarcăm un lucru: Realizările duhovnicești ale I.P.S. Sale sunt într'adevăr vrednice de acest nume, sunt duhovnicești în sensul precis al cuvântului. E un lucru surprinzător: ierarhul socotit ca cel mai realist, păstorind în vremea celei mai realiste orânduiri sociale, a adus la îndeplinire o seamă de vechi aspirații de cel mai autentic caracter duhovnicesc. Realizările duhovnicești autentice sunt acelea cari urmăresc și reușesc să înduhovnicească, pe linie autentic ortodoxă, viața clerului și a poporului drept-credincios, să facă din Dumnezeu, din Harul Lui, din tot ceeace înseamnă prezența Lui, nu o problemă teoretică, ci o realitate trăită. Realizări mai remarcabile în acest sens, realizări urmărite în mod sistematic și metodic de conducerea bisericească, am putea spune că n'am prea inregistrat în trecutul ultimilor zeci de ani ai Bisericii noastre. Și aceasta pentrucă n'au existat preocupări stăruitoare de natura aceasta. Au existat preocupări de natură culturală, misionară, dar n'a existat o preocupare masivă, statornică, de înduhovnicire în sens ortodox, deși au fost în cuprinsul Bisericii cercuri neoficiale cari și-au pus această problemă și au urmărit-o întrucâtva.

A trebuit să vină la cârma Bisericii un fost preot de mir, care n'a fost călugăr, ca să înțeleagă că problema de viață a Bisericii noastre este problema înduhovnicirii, problema trecerii dela teoria despre Dumnezeu la trăirea cu Dumnezeu.

Pe firul acestei preocupări esențiale permanente se înșiră realizările remarcabile de ordin duhovnicesc ale I.P.S. Sale Patriarhul Justinian, cari depășesc în bogăție și repercusiuni spațiul restrâns al celor trei ani de păstorire.

I.P.S. Sa a început cu începutul: **dela o nouă pregătire a clerului.** In acest scop a adus Facultatea de Teologie, transformată în Institut, în ambianța de har a Bisericii, convins că viitorul preot nu are să-și însușească numai o sumă de cunoștințe teoretice din cuvântul științei teologice, ci să crească după chipul lui Hristos, prin trăirea în viața ei harismatică, în intimitatea Domnului Hristos, care dela altar pătrunde în om, după concepția ortodoxă. Cel mai bine a caracterizat semnificația acestui eveniment I.P.S. Patriarh, când a spus: «Noi am reînnodat firul rupt — și pătrunși de duhul Ortodoxiei noastre — am adus iarăși învățământul religios în tinda Bisericii. Sf. Sinod a readus Institutul Teologic pe făgașul rosturilor sale firești, atunci când i-a cerut să-și închine toată activitatea pregătirii de slujitori ai altarelor lui Hristos. Tânărul care pășește pragul unui Institut Teologic nu mai vine să smulgă o licență în teologie,

pentru deșertăciunea unui titlu. El vine din pornirea lăuntrică de a sluji pe Mântuitorul și Biserica Lui. El vine să se adape dela izvorul adevăratei învățături evanghelice, pentru ca să o poată, apoi, împărtăși celor ce i-o vor cere. **Dar mai cu seamă el vine să deprindă trăirea în Hristos și în duhul sfințeniei, pentrucă acela ce vrea să slujească lui Hristos, trebuie să trăiască pururea în Hristos»** [1]).

Rândurile din urmă sunt cea mai minunată și mai cuprinzătoare caracterizare a preoției și a misiunii școalelor teologice.

Dar I.P.S. Patriarh, aducând școala de formare a clerului la sânul Bisericii, a înțeles ca s'o facă să se simtă necontenit încălzită de acest sân. De aceea, I.P.S. Sa supraveghează în deaproape Institutul Teologic, coborînd între profesori și studenți la zile de sărbătoare pentru bucurii comune, dar și în celelalte zile, uneori zi după zi, apărând pe neașteptate, la Utrenie, în paraclis, dis de dimineață, în sala profesorală, printre studenți. Având concepția justă ortodoxă că slujba bisericească nu e numai un «cult» anexă al religiei, ci plenitudinea actului religios, actul de întâlnire cu Dumnezeu, de cunoaștere și iubire a Lui, teologie și trăire simultană, I.P.S. Sa a stabilit până în amănunte programul participării studenților la slujbe și veghiază la observarea lui. Pentru a supraveghia mai în deaproape întreaga viață a Institutului și a o îndruma în sensul duhovnicesc, I.P.S. Sa a încredințat cu conducerea lui pe unul din Arhiereii săi Vicari, pe P. S. Theoctist, care, cu înțelepciune, cu blândețe pururea zâmbitoare și apropiere duhovnicească, aduce la îndeplinire într'un mod ușor, cu totul și pentru toți satisfăcător, gândurile I.P.S. Patriarh, fiind ajutat și de un număr de părinți din cei mai duhovnicești, aleși de I.P.S. Sa.

Grija I.P.S. Sale pentru studenți se întinde însă și spre cele materiale. Toți studenții sunt întreținuți în internat gratuit, dar nu sunt primiți decât cei a căror vocație preoțească e garantată de recomandările Chiriarhilor din ale căror Eparhii fac parte.

Dar I.P.S. Patriarh nu s'a mulțumit numai cu această nouă formare a viitorilor preoți. Procesul de înnoire ar fi durat prea lung timp și noua educație a preoților tineri ar fi riscat să fie neutralizată de ambianța unora din cercurile preoțimii vechi în care ar fi intrat. De aceea, **I.P.S. Sa a** cugetat că trebuie purces fără întârziere la **reînnoirea duhului întregei preoțimi.** A fost un gând îndrăsneț și numai un curaj și un dinamism extraordinar ca cel al I.P.S. Sale s'a putut încumeta să-l treacă în fapt.

Și iată că sub ochii noștri, se realizează, prin **cursurile de îndrumare,** o lucrare de proporții uriașe, o răscolire și o primenire duhovnicească binefăcătoare în întreaga massă a preoțimii. Lucrarea are și un însemnat rost social. Preoții sunt chemați la înțelegerea vremurilor noui, sunt chemați la participarea activă la înnoirile uriașe ce se înfăptuesc sub ochii noștri, sunt chemați adică la ceeace I.P.S. Sa numește **apostolat social.**

---

1. Cuvântare la deschiderea cursurilor Institutului Teologic pentru anul 1950-51, în revista «Glasul Bisericii», Nr. 9-10, Septemvrie-Octomvrie 1950, p. 67.

Dar pe lângă acest rost, cursurile de îndrumare îndeplinesc și rostul de înduhovnicire a preoțimii, în sensul arătat de I.P.S. Sa prin cuvintele de mai sus. Preoții sunt chemați să cunoască o teologie care trebuie să-i ducă la trăirea cu Dumnezeu, la o intensificare a dragostei lor de Hristos, la o ascuțire a simțirii prezenței lui Dumnezeu, la o încălzire a rugăciunii lor.

Tot I.P.S. Patriarh a caracterizat cel mai bine, și rostul de înduhovnicire al cursurilor de îndrumare. Prin ele preoțimea trebue să se ridice la acel nivel, încât: «să împlinească în totul îndatorirea pregătirii sale temeinice, a înviorării sale cu armele învățăturii creștine. Să se pătrundă de duhul apostolatului pentru Hristos și a smeritei slujiri a turmei pe care o păstoresc. Aceasta este îndatorirea ce revine atât studenților — clerici de mâine — cât și preoților cursiști. Și unii și alții trebue să soarbă aici, în acest focar de cultură ortodoxă, hrana duhovnicească pentru sufletele lor și pentru sufletele de care vor avea să dea socoteală. **Să trăiască aici, în Hristos, pentru a trăi apoi veșnic în El.** Să se lumineze pentru a înțelege că drumul pe care merge Sfânta noastră Biserică este drumul adevăratelor împliniri evanghelice și să-și sporească hotărîrea de a nu se abate niciodată dela această cale» [2]).

Urmărind această intensificare a trăirii în Hristos, dar și deprinderea preoților pentru o cât mai conștiincioasă și destoinică comunicare a acestei trăiri, în scopul zidirii credincioșilor și a împlinirii misiunii lor, I.P.S. Sa a pus în centrul cursurilor de îndrumare participarea zilnică la Sf. Liturghie, oficiată pe rând de toți preoții, predica și catehizarea model. Sâmburele acestor cursuri este astfel liturgic și omiletic-catehetic, adică lucrarea de înduhovnicire și de deprindere în misiune, din ea luând putere și apostolatul social la care sunt chemați preoții.

P. S. Theoctist, rectorul Institutului, a dat o caracterizare foarte nimerită acestui scop al cursurilor când a spus despre ele, folosind și un citat dintr'o cuvântare a I.P.S. Patriarh: «Așa dar, toată preocuparea de seamă a cursurilor acestora, în centrul cărora s'a așezat săvârșirea Sfintei Liturghii și a celorlalte slujbe, va urmări același mare scop de «înviorare și fortificare a vocației sacerdotale; reîncălzirea și stimularea zelului misionar, verificarea și complectarea mijloacelor de activitate pastorală», cum a precizat Prea Fericitul nostru Patriarh într'o împrejurare asemănătoare celei de astăzi» [3]).

Dar aducând pe preoți la aceste cursuri, I.P.S. Patriarh n'a lăsat nefolosit avantajul apropierii lor nemijlocite de sine, ci l-a folosit din plin, venind adesea în mijlocul lor ca să lămurească noile lor îndatoriri

---

2. Cuv. cit., ibidem, pp. 69-70.
3. Cuvântare de deschidere a cursurilor Inst. Teol. pe anul școlar 1950-51. Ibid., p. 56.

și să-i entuziasmeze pentru ele. In aceste prilejuri, adeseori I.P.S. Sa făcea lungi considerații asupra căldurii cu care trebue să se roage preotul, asupra concentrării cu care trebue să săvârșească actele liturgice și să pomenească de pildă, diferitele nume la Proscomidie, accentuând că o astfel de rugăciune, o astfel de concentrare captează cu adevărat harul dumnezeiesc și-l transmite credincioșilor într'un mod simțit de ei, ceeace-i face pe aceștia să se strângă cu toată dragostea în jurul câte unui preot «cu dar». Alte sfaturi se refereau la felul cum trebue să facă mărturisirea, ce epitimii să dea, cum să țină în curățenie biserica, curtea bisericii, cimitirul, cum trebuie să strălucească viața preotului și a familiei sale prin cultură morală și prin dragoste de popor, dându-le uneori cazuri de preoți cari au scandalizat poporul prin viața lor imorală, împotriva cărora a luat totdeauna neîntârziat măsuri.

Dar efectul cursurilor de îndrumare a clerului poate s'ar fi evaporat treptat, dacă I.P.S. Sa n'ar fi luat măsuri pentru o necontenită înviorare a efectului lor, pentru o permanentă revărsare a valului lor de viață mereu proaspătă peste tot corpul preoțimii. In scopul acesta a înființat, împreună cu Sf. Sinod, **conferințele lunare preoțești pe Protopopiate.** Programul multilateral al acestor conferințe și alimentarea lui din ceea ce se publică fără întrerupere în revistele Patriarhiei, le face apte să împrospăteze duhul preoțimei necontenit cu problemele teologice și actuale și să-l înalțe la nivelul unor alese trăiri duhovnicești. Aceste conferințe întrețin o mișcare duhovnicească necontenită în sânul preoțimii, o țin legată de conducerea bisericească, susțin unitatea de preocupări în toată Biserica și în același timp țin viața bisericească necontenit ancorată în actualitatea socială.

Dar I.P.S. Sa a voit să vadă prelungindu-se până la capătul firesc al misiunii preotului în parohie, efectul cursurilor de îndrumare, al tipăriturilor dela centru și al conferințelor pastorale. Dacă un preot nu seamănă în ogorul parohiei sale sămânța primită prin studiu și verificată prin examene, a primit-o degeaba. In parohie se va face ultima verificare a vredniciei unui preot; pentru activitatea lui de acolo e toată strădania pregătirii lui. De aceea I.P.S. Patriarh Justinian împreună cu Sf. Sinod, a fixat și **programul de Duminici și sărbători al activității preotului,** program bine îndesat cu îndatoriri misionare. A stabilit pentru preot și prin dispoziție sinodală datoria de a se pregăti sufletește din ajun pentru săvârșirea Sf. Liturghii, prin săvârșirea Vecerniei, prin citirea rugăciunilor dinainte de împărtășanie, apoi a fixat îndatorirea de a predica la Liturghie după Sf. Evanghelie și de a cateniza la sfârșitul Liturghiei.

Preotul va trebui să citească în acest scop mai mult, să stăruie mai mult în meditație, ca să se înduhovnicească. Pentru a face mai vie participarea poporului la Sf. Liturghie, I.P.S. Sa împreună cu Sf. Sinod, a luat măsuri pentru introducerea **cântării de obște.** Preotului îi revine rolul prin-

cipal să învețe poporul, în cadrul orei de catehizare, cântările bisericești. Imnele noastre bisericești cuprind în formă concentrată cea mai autentică teologie ortodoxă. Preotul, învățând poporul aceste imne, i le va explica totodată, învățându-l să-și dea seama despre învățătura Bisericii.

In sprijinul catehizării obligatorii și generalizate, din inițiativa I.P.S. Sale s'a alcătuit o **Carte de învățătură,** pe cale să se tipărească și o programă analitică, a cărei aplicare va face ca într'o anumită Duminică sau sărbătoare să se țină aceeași lecție de religie în toate bisericile. Poporul va spori astfel în cunoștința de Dumnezeu și preotul, trebuind să se osârduiască mai mult, se va îmbogăți duhovnicește.

Am amintit că toată această viață și activitate nouă a preoțimii noastre în slujba poporului dreptcredincios se alimentează din tipăriturile dela centrul patriarhal. Sub păstorirea acestor trei ani ai I. P. S. Sale s'a dat la iveală o nouă ediție a Noului Testament, o nouă ediție a Liturghierului și alte cărți de slujbă sunt pe cale de tipărire. Un avânt nou și o organizare nouă au primit tipăriturile de cuprins teologic. Revista «Ortodoxia» și «Studii Teologice» apar cu studii mereu noui și actuale, concentrând în paginile lor scrisul profesorilor dela toate Institutele de Teologie din țară, ceeace le face cetite de toată preoțimea din țară, dar cunoscute și peste hotare. «Scrierile profesorilor noștri sunt cercetate cu sete în toate Bisericile ortodoxe», spune chiar I. P. S. Patriarh, în cunoștință de cauză [4]).

Biserica noastră a luat, cea dintâi dintre Bisericile ortodoxe, atitudine cu prestigiu în problema nouei definiții dogmatice a catolicismului despre înlățarea Sf. Fecioare cu trupul la cer. Acum se pregătește prin studii serioase aniversarea a una mie cinci sute de ani dela Sinodul ecumenic din Calcedon.

Acesteá sunt tot atâtea dovezi că sub păstorirea I. P. S. Sale studiile de teologie, scăpate de risipirea de odinioară, stăruesc la un nivel științific impunător. Manualele teologice unice pentru tot învățământul teologic, a căror pregătire prin colective de profesori, o urmărește în deaproape, vor însemna un nou eveniment teologic în Biserica noastră și vor umple un gol mereu simțit.

O laturе deosebită spre care s'a îndreptat solicitudinea I. P. S. Patriarh, au fost **mânăstirile.** Putem spune că cea mai mare înțelegere și iubire a arătat-o mânăstirilor și monahilor noștri actualul Patriarh, fost preot de mir, dovedind și prin aceasta puternica trăsătură duhovnicească ce caracterizează personalitatea Sa. I.P.S. Sa a arătat și arată necontenit că iubește pe călugării oameni ai rugăciunii, ai vieții orânduite după Sf. Canoane, dându-i ca model celorlalți, ridicându-i în fruntea mânăstirilor și mustrând pe cei lacomi, zavistnici, cu viață comodă. Tocmai de aceea a introdus viața de obște în toate mănăstirile, ceeace aduce cu sine un duh de ascultare, de smerenie, de frățietate, de lepădare de toate, considerând că viața idioritmică e împreunată cu egoismul, cu grija de multe, cu mândria.

4. Ibidem.

Vrând să rămână strict în limita canoanelor, I. P. S. Sa vrea ca rugăciunea în mânăstiri să fie împreunată cu munca, știind că lenevia e aducătoare de tot felul de gânduri necuvenite și pricină de moleșală a vieții morale.

Pentru ridicarea nivelului intelectual al monahilor și monahiilor a înființat trei seminarii (două pentru monahii: la Plumbuita și Agapia și unul pentru monahi, la Neamțu).

Dacă mai adăogăm la acestea numeroasele terminări, renovări și pictări de biserici, încă tot n'am amintit decât o parte din realizările duhovnicești ale I. P. S. Sale.

Toate aceste realizări și altele ca acestea sunt dovada palpabilă a unei simțiri de care, cei ce s'au învrednicit să stea uneori aproape de I. P. S. Patriarh Justinian, s'au convins și direct că o are: această simțire se numește o mare și sinceră dragoste de Hristos și de Biserică, dragoste care dă unui suflet atât cunoștința despre ceeace constituie esența vieții bisericești, cât și avântul pentru realizarea a ceeace trebue făcut pentru înviorarea ei. Din această dragoste au izvorît toate realizările duhovnicești ale I. P. S. Sale în cei trei ani de păstorire și din ea suntem siguri că vor izvorî și alte multe în anii viitori ai acestei păstoriri.

Pr. Prof. D. STĂNILOAIE

V. „VREDNIC ESTE...“

(Luca X, 7).

CTITOR DE LĂCAȘURI SFINTE

«INSEMNATU-S'A AICI, SPRE ȘTIINȚĂ, CĂ ACEASTĂ SFÂNTĂ BISERICĂ, CU HRAMUL «CUVIOASA PARASCHEVA», A FOST AȘEZATĂ PE LOCUL ACESTA DIN COMUNA CERMEGEȘTI, SATUL SUEȘTI, REGIUNEA VÂLCEA, DE CĂTRE INALT PREA SFINȚITUL JUSTINIAN, PATRIARHUL ROMÂNIEI, IN ANUL 1951.

«CUNOSCUT NE-A FOST, DUPĂ ISVOADELE MAI VECHI, CĂ LĂCAȘUL ACESTA, MĂESTRIT DIN LEMN, A FOST DURAT MAI INTÂI IN MARAMUREȘ, INAINTE DE ANUL 1700 ȘI APOI STRĂMUTAT IN COMUNA BREAZA-PRAHOVA, IN ANUL 1939.

«DE ACOLO, STRĂMUTATU-S'A IARĂȘI PE ACEST LOC ȘI A FOST INĂLȚAT PRIN RÂVNA, OSTENEALA ȘI TOATĂ CHELTUIALA INALT PREA SFINȚIEI SALE JUSTINIAN, ARHIEPISCOP AL BUCUREȘTILOR, MITROPOLIT AL UNGRO-VLAHIEI ȘI PATRIARH AL ROMÂNIEI, CA SĂ FIE LĂCAȘUL ACESTA SPRE FOLOSUL, MÂNGÂIEREA ȘI MÂNTUIREA SUFLETELOR CREDINCIOȘILOR ACESTUI SAT, IN CARE, ACUM CINCIZECI DE ANI, S'A NĂSCUT INALT PREA SFINȚIA SA; INCĂ ȘI SPRE FERICITA POMENIRE A SUFLETELOR PĂRINȚILOR SĂI MARIN ȘI ELENA ȘI A TUTUROR CELOR DIN NEAM.

«S'A SFINȚIT ACEST SFÂNT LĂCAȘ ASTĂZI 1 MAI 1951 — IN A TREIA ZI A SFINTELOR PAȘTI — DE CĂTRE INSUȘI PREA FERICITUL SAU CTITOR, PATRIARHUL JUSTINIAN, IMPREUNĂ CU PREA SFINȚIILE LOR IOSIF, EPISCOPUL RÂMNICULUI ȘI ARGEȘULUI ȘI THEOCTIST BOTOȘĂNEANUL, EPISCOP VICAR AL SFINTEI PATRIARHII, INCONJURAȚI FIIND DE UN SOBOR DE PREOȚI ȘI DIACONI».

Pisania aceasta, întărită cu iscăliturile părtașilor la sfințire, pecetluită în metal și zidită în stâlpul Sfântului Prestol, este prin sine grăitoare despre săvârșirea lucrului celui bun, de către Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian, în satul obârșiei sale. Așa în cât diacului cronicar îi rămâne numai să apese condeiul pe unele fapte în treacăt pomenite și să mărturisească asupra frumuseței sfântului lăcaș așezat, de curând, strajă peste Cermegeștii Vâlcii.

Căci, desfăcută, bârnă cu bârnă, dintr'un loc în care nu putea rodi, bisericuța de lemn a fost ridicată din nou în loc de cinstire și de închinare. Iar Inalt Prea Sfințitul Patriarh a așezat la temelia ei nu numai osemintele părinților săi și nu numai cheltuială de bani, ci și multă osteneală trupească, izvorîtă din osârdia duhului pentru cele sfinte. Timp de săptămâni întregi, Inalt Prea Sfinția Sa a străbătut drumul lung dela București la Vâlcea, strecurat printre treburile cele de obște ale Bisericii, și ochiul său de neîntrecut gospodar a veghiat ca lăcașul să fie ridicat în toată aleasa lui frumusețe.

Țăranii Cermegeștilor, vitregiți de trecutele vremi în care strigătul după dreptate le-a răbufnit, nu odată, în răsmerițe pandurești, jinduiau de mult după un lăcaș de închinăciune. Sărăcia pălmuită și neputința oftată i-au îngenunchiat în preajma cimitirului sărac, plin de osemintele străbunilor vărsate, uneori, în pământ deadreptul din spânzurători și cârlige. Peste cerbicia lor de haiduci, a fluturat numai amintirea bisericuței vechi, de lemn, care, măcinată de carii și de putregai, se risipise de mult printre cruci, lăsând în urmă-i doar mirodenia Duhului Sfânt.

Părtaș al durerilor și plinitor de năzuinți, Inalt Prea Sfințitul Patriarh nu putea lăsa fără biserică obștea satului în care s'a născut. Țăranii au primit lăcașul cu bucurie și l-au îmbrățișat cu nădejde. Brațele lor vânjoase s'au desfăcut de pe piepturi și au cuprins bârnele groase, durându-le, una peste alta, până în sulița turlei. Iar carele lor au adunat, cu belșug de muncă, cele trebuitoare temeliei. Priceperea țărănească s'a adăogat iscusinței meșterilor iconari și săpători în lemn, anume aduși din depărtări și măestria dinlăuntru și din afară a bisericii și-a legat petec pe petec, până ce s'a desăvârșit în frumusețea totului dintru început. Dărnicia gospodarilor, mai înstăriți acum ca odinioară, și-a desfăcut băerile, iar odoarele au început a fi aduse de mâini cucernice care se voiau alăturate de cele ctitoricești. Și astfel acum, în anul acesta, s'a ridicat biserica lor, pe o muchie de deal, față în față cu întâia sondă de petrol, răsărită, nu de mult, pe o altă muchie de deal.

Privită din vale, biserica, împlântată pe culme, săgetează văzduhul cu turla ei înaltă și ascuțită, isvodită de meșteșugul maramureșean. Așezată straje peste sat, pare un heruvim înălțat pe vârfuri, cu aripa desfăcută către paftaua cerului. Lăcașul încântă ochiul și mișcă simțirea cu înfățișarea lui cea dinafară, iar, odată intrat în el, creștinul își simte sufletul înmiresmat de osebită evlavie. Arcuirea alungită a bolții, sfinții străvechi zugrăviți în culori palide, catapeteasma cioplită de mână iscusită, odoarele cele noi, potrivite cu întregul înlăuntrului pregătesc sufletul pentru închinarea smerită la Dumnezeu.

Iar sfințirea s'a făcut în cea de a treia zi a Sfintelor Paști. Părtași ai acestui praznic, alături de Inalt Prea Sfințitul Ctitor, au fost: I. P. S. Firmilian, Mitropolitul Olteniei, P. S. Iosif, Episcopul Râmnicului și Argeșului, P. S. Theoctist, Episcop Vicar al Sf. Patriarhii, P. C. Pr. Gheorghe Pașoi, Consilier Administrativ în Sfânta Arhiepiscopie a Bucureștilor, P. C. Pr. Al. Zamfirescu, Consilier Ad-tiv în Sfânta Episcopie a Râmnicului și Argeșului, P. C. Pr. Em. Lăstun, protoiereu al Raionului Lădești, P. C. Arhid. C. Sacerdoțeanu, împreună cu alți numeroși oaspeți. Popor mult, în alese straie de sărbătoare, a înconjurat biserica sub însorita zi

de primăvară și a îngenunchiat, împreună cu vlădicii, înaintea ușilor care i se deschideau acum, după atâta vreme. P. S. Theoctist a săvârșit apoi Sfânta Liturghie, în mijlocul căreia s'a făcut pioasă pomenire a ctitorilor celor vechi, a părinților I. P. S. Patriarh, precum și a tuturor celor răposați din obștea satului.

La sfârșit, soborul a ieșit în fața bisericii, înaintea mulțimilor setoase de cuvânt. Și nu fără ușoară tremurare de glas, Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian, de pe treptele lăcașului, și-a îndreptat ochii către popor și a cuvântat:

Dragi consăteni,

Luăm parte astăzi la unul din cele mai mari praznice pentru satul nostru: sfințirea acestei biserici, îndelung dorită de credincioșii întregului sat.

A rânduit Bunul Dumnezeu, prin aleșii clerului și ai poporului, ca fiul acestui sat, acela care și-a petrecut copilăria cu mulți dintre voi, timp de douăzeci și doi de ani, acela care, cu mulți dintre cei de față, a păzit oile pe dealurile din jur, acela care a cosit fânul, a săpat porumbul și a secerat grâul cu voi, acela care, mai târziu, a fost pregătit de părinți să devină preot în satul lui, acela care, urmând șirul preoților în neamul său, s'a făcut preot și a înjghebat familie în mijlocul satului în care a crescut, să fie chemat a cârmui astăzi destinele Bisericii Ortodoxe Române. Am văzut în aceasta o chemare și o cinstire pentru mine, dar o cinstire și pentru satul meu. Gândul meu s'a îndreptat către voi laolaltă și m'am hotărît să pun capăt unor frământări pe care le-am trăit și eu alături de obștea satului, frământări care mi-au pricinuit multă mâhnire, ca și vouă tuturora, fiindcă ne lipsea locașul de închinăciune.

Bisericuța cea veche a fost închisă încă de acum 60 de ani și apoi, împovărată fiind de greutatea vremii, s'a dărâmat. Înaintașii noștri au murit cu durerea că urmau să fie îngropați într'un cimitir în care nu era nici biserică și nici măcar clopot. Părinții mei au murit, deasemenea, cu părtășia acestei dureri; la rândul meu, am purtat în suflet moștenirea acestei străvechi mâhniri că în satul nostru nu este o biserică prin care să se binecuvinteze sufletele, casele și copiii din obștea noastră.

A vrut Dumnezeu să punem capăt acestei dureri. Am făcut această biserică și primul meu gând de mulțămită s'a îndreptat către Cel Atotputernic care m'a ajutat. Cu nici un chip să nu uitați a pomeni pe cei cari, acum 260 de ani, au ridicat, cu palmele lor, această biserică, undeva, în Maramureș. Ei sunt primii ctitori de aici și la toate sfintele slujbe vor fi de față pomeniți.

Tot ce e cuprins înlăuntrul bisericii, veșminte și odoare au fost dăruite de mulți credincioși care au dorit să fie ctitori alături de mine. Să vă rugați pentru ei.

Sunt dator ca, în numele vostru, să mulțumesc din toată inima Inalt Prea Sfințitului Firmilian, Mitropolitul Olteniei, Prea Sfințitului Iosif, Episcopul Râmnicului și Argeșului, Prea Sfințitului Theoctist, Vicar al Sfintei Patriarhii, precum și părinților consilieri, părinților diaconi și celorlalți slujitori, care s'au ostenit să vină cu mine și să împartă binecuvântare peste satul nostru.

Mă îndrept cu un gând de mulțumire către voi care ați întâmpinat cu bucurie ridicarea acestei biserici și v'ați trudit cu mine la lucrul de aici, fie cu brațele, fie cu animalele de muncă. Vă mulțumesc din toată inima și vă încredințez că obolul ce ați dat, întocmai ca acela al văduvei sărace din Evanghelie, va fi bine primit înaintea lui Dumnezeu. Mie nu-mi aparțin decât cheltuelile făcute cu transportul, cu reclădirea și cu întregirea podoabei picturale a bisericii.

Mi se umple sufletul de bucurie și de nădejde. Văd aici, de față, pe toți cei care s'au ostenit să aprindem o făclie pe această culme de deal. Să rămână această făclie în veci aprinsă și să vă bucurați. Să faceți ca și corăbierii care, plutind în noapte pe valurile înfuriate ale mării, așteaptă cu sete să vadă farul din port, pentru a-și ancora corabia la limanul cel cu bun adăpost; așa și voi, cei ce plutiți pe marea acestei vieții, să vă îndreptați corăbiile sufletelor spre farul acesta luminos ce strălucește, cu binecuvântarea lui Dumnezeu, peste sat și peste voi toți.

Iubiți consăteni, biserica e ridicată. Rămâne ca ea să fie încălzită de inimile voastre. Rămâne ca ea să aibă viață, să trăiască prin dragostea voastră de Dumnezeu. Pășind în ea,

să vă cutremurați sufletele, să vă lepădați de rău, și să vă iubiți unii pre alții, aducându-vă aminte de cuvintele Mântuitorului: „Când va fi să aduci darul tău la altar și acolo îți vei aduce aminte că fratele tău are ceva împotriva ta, lasă darul tău acolo și mergi, intâi împacă-te cu fratele tău și apoi, venind, adu darul tău" *(Matei V, 23-24). Tot așa și voi să uitați toate necazurile și răutățile, pentru ca, închinându-vă, să vă fie rugăciunile ascultate. Să iertați greșalele celor ce vă greșesc,* „că de veți ierta oamenilor greșalele lor, ierta-va și vouă Tatăl vostru cel ceresc, iar de nu veți ierta oamenilor greșalele lor, nici Tatăl vostru nu vă va ierta greșalele voastre" *(Matei VI, 14-15). Iată, vă îndemn ca aceste două țineri de minte să le aveți pururea treze în cugetele voastre.*

Și vă mai îndemn: așa cum îngrijiți de gospodăriile voastre, de case și de ogoare, așa să vă îngrijiți de sufletele voastre, ca ele să fie adăpate cu binecuvântarea lui Dumnezeu și cu bucuria învierii lor întru mântuire. „Căci ce va folosi omului de ar câștiga lumea întreagă, iar sufletul său își va pierde? Sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său?" *(Matei, XVI, 26). Astfel acum, când în satul vostru este biserica voastră, altarul vostru unde veți putea merge să ascultați învățătura Domnului Hristos, nu uitați că prima grijă trebue să vă fie de sufletele voastre. Și să nu uitați, deasemenea, că viața voastră pașnică e în funcție de conducerea țării. Deaceea, în rugăciunile ce se fac, să vă rugați și pentru stăpânire, pentru ca Dumnezeu „să ferească țara noastră de ciumă, de foamete, de cutremur, de potop, de foc, de sabie, de venirea asupră-ne a altor neamuri și de războiul cel dintre noi". Să nu vă uitați datoria față de Patrie, față de țara noastră.*

Biserica aceasta nu e măreață, nu are podoabe scumpe și nu e suflată cu aur. E de lemn. O bisericuță simplă, smerită în evlavia ei, dar nădăjduitoare spre cer. Sf. Ioan Gură de Aur spune: „Odinioară erau potire de lemn, dar preoți de aur". Vă spun și eu, după pilda lui: am adus aici o biserică de lemn; căutați să fie sufletele voastre de aur; să fie mari, să se înalțe pururea spre Dumnezeu, să fie bogate de darurile dumnezeești.

Vă dăm în primire această biserică și vă rugăm să vă îngrijiți de ea ca de sufletele voastre. Dacă voi constata cândva că închinătorii vor fi atât de mulți încât nu vor mai încăpea în acest smerit lăcaș de acum, vom ridica una mai

încăpătoare și mai măreață. Până atunci, însă, voim să vedem cum crește dragostea voastră față de Dumnezeu.

Lăsându-vă și întorcându-mă spre rosturile de fiecare zi, vă binecuvintez din toată inima și vă încredințez că, în rugăciunile mele, nu voi uita satul meu, pe țăranii mei de aici, mai cu seamă că sub altarul acestei biserici mi-am îngropat părinții care mi-au dat viață acum cincizeci de ani. Mă rog lui Dumnezeu ca, la chemarea cea sfântă, să mergeți cu toții în ceata cea deadreapta a celor împărtășiți de mântuirea cea veșnică. Dumnezeu să vă binecuvinteze pe voi, casele voastre, holdele voastre și să vă sporească numai în bine, munca voastră.

Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi cu toți. Amin.

Nu putea rămâne suflet nemișcat. Ochii poporenilor se iluminaseră de lacrămile bucuriei. Cel răsărit din mijlocul lor le împărțea acum binecuvântare și mângâiere. Jertfele strămbunilor n'au fost zadarnice, peste osemintele muceniciei s'a ridicat temelie nouă, ctitorită de mână tare și de braț înalt.

Și Prea Fericitul Patriarh, împreună cu alesii oaspeți, a coborît povârnișul dealului, urmărit de urările norodului și de sunetul triumfător al clopotului, care nu se mai auzise de amarnică vreme.

Arhidiaconul VARTOLOMEU

PRINOS...

SĂRBĂTORIREA I. P. S. PATRIARH JUSTINIAN LA TREI ANI DE ARHIPĂSTORIRE

Miercuri 6 Iunie 1951, preoţimea ortodoxă din Capitală a sărbătorit împlinirea a trei ani dela înscăunarea Inalt Prea Sfinţitului Justinian, ca Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române. La orele 14 s'a săvârşit, în Catedrala Sfintei Patriarhii, un Te-Deum, la care au luat parte: Dl. Ministru al Cultelor, Prea Sfinţiţii Episcopi Antim Târgovişteanu şi Theoctist Botoşăneanu, Vicari Patriarhali, PP. CC. Consilieri ai Patriarhiei şi Arhiepiscopiei Bucureştilor, corpul didactic al Institutului Teologic de grad universitar din Bucureşti, protoiereii Capitalei şi numeroşi preoţi şi credincioşi.

După săvârşirea Te-Deum-ului, P. S. Episcop Antim Târgovişteanu a rostit următoarea cuvântare:

Prea Fericite Stăpâne,

„Cine urcă pe munte, după câteva ceasuri de trudă simte nevoia unui popas. Tot aşa şi noi, cei care avem cinstea de a vă însoţi, mai de aproape sau mai de departe, în osteneli şi a vă urma pe cărările Sionului Ortodoxiei Româneşti, simţim trebuinţa unei opriri, pentru a privi calea pe care Biserica noastră, în aceşti trei ani de apostolat, a străbătut-o sub ocârmuirea I. P. S. Voastre.

Gândul nostru se îndreaptă spre acea zi de nădejde, binecuvântată de sus, 6 Iunie 1948. când aţi urcat pentru întâia oară dealul Patriarhiei ca Întâistătător şi Cârmuitor al Bisericii Ortodoxe Române. Speranţele, pe care credincioşii şi slujitorii Altarului le puneau în tânărul lor Patriarh, au fost împlinite.

Iată, s'au scurs trei ani de grele osteneli, de trudă neostoită, de frământări necurmate, de zile sbuciumate şi nopţi de veghe... Trei ani de muncă încordată şi rugăciune fierbinte, pentru bunăstarea şi propăşirea Bisericii.

La gândurile bune pe care, încă din anii tinereţii, le-aţi nutrit pentru Biserică, aţi adăogat experienţa anilor de slujire ca preot şi arhiereu.

In ceasul de faţă, furaţi de vrajă, ne trec sub ochii minţii şi se deapănă în sufletul nostru, rând pe rând, toate faptele mari ale Bisericii, din aceşti trei ani.

Cu drept cuvânt s'a spus de cineva că sunteţi „Patriarhul faptei". Făgăduinţele pe care le-aţi rostit la urcarea pe Scaunul Patriarhal, nu numai că au fost îndeplinite, dar au şi întrecut aşteptările Bisericii. Puţini conducători biseri-

ceşti au putut avea bucuria de .a vedea, într'un timp atât de scurt, aducerea la îndeplinire, într'o aşa măsură, a ţelurilor lor.

În aceşti trei ani de trudă :

— Aţi adus Bisericii rândueli şi aşezări noi, care să-i asigure bunul mers, spre scopurile sale evanghelice,

— Aţi aşezat o altă temelie pregătirii preoţilor şi celorlalţi slujitori bisericeşti, făcând ca sporul învăţăturii lor să se îmbine cu o pregătire practică şi totodată cu o adevărată evlavie, cuvenită povăţuitorilor de suflete.

— La îndemnul neîncetat al I. P. S. Voastre, pregătirea călugărilor şi viaţa mânăstirilor a luat un nou avânt, întorcându-se spre căile arătate de marii întemeietori ai monahismului, care sunt : rugăciunea, munca şi învăţătura, toate puse în slujba obştei credincioşilor.

Clerul şi credincioşii, în faţa Catedralei Patriarhale, aşteptând sosirea Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian.

— O nouă vieaţă a pornit în jurul Sfintelor Altare, prin noua orientare ce s a dat preoţimii, încadrată acum într'o muncă constructivă, nu numai de propoveduire a Evangheliei, dar şi de slujire a aproapelui. Sub îndrumarea I. P. S. Voastre, Biserica merge astăzi, cu paşi siguri, pe drumul slujirii poporului, sprijinind năzuinţa acestuia spre o viaţă mai bună.

— Văzând duhul cel nou, spre care se îndreaptă Biserica noastră, şi sloboziţi de amăgirile Vaticanului, credincioşii din Ardeal, uniţi cu Roma, s'au întors acasă şi au fost primiţi în braţele părinteşti ale Bisericii strămoşeşti de către Patriarhul Justinian - Reîntregitorul. A fost o mare şi neuitată bucurie, de veacuri

aşteptată şi visată de înaintaşii noştri, astăzi recunoscători în somnul lor de veci.

— Tot prin grija şi ostenelile I. P. S. Voastre, Biserica noastră a reluat şi adâncit legăturile ei fireşti cu Biserica Pravoslavnică Rusă şi cu celelalte Biserici Ortodoxe de Răsărit.

— În sfârşit, ascultând sfatul I. P. S. Voastre şi îndemnul Sfântului Sinod, Biserica noastră s'a aşezat alături de cei ce se ostenesc pentru statornicirea păcii în lume. „Când propovăduim pacea şi luptăm pentru ea, noi suntem în rosturile permanente ale misiunii noastre apostolice", — spuneaţi slujitorilor Bisericii noastre. In acţiunea pentru pace a Bisericii noastre, la îndemnul I. P. S. Voastre, au pornit şi slujitorii celorlalte culte din ţară, întărind rândurile celor ce vestesc pacea.

Mergând pe făgaşul tradiţiei ortodoxe şi cunoscând nevoile Bisericii, I. P. S. Voastră aţi izbutit a câştiga inima clerului şi a tuturor fiilor Bisericii, care păşesc azi pe un drum nou. Ei ascultă cu drag chemarea I. P. S. Voastre: „Să mergem mereu înainte şi cât mai rar înapoi".

In tot ce aţi făcut în aceşti trei ani, aţi pus suflet din sufletul Înalt Prea Sfinţiei Voastre, după cuvântul Evanghelistului, ce s'a cetit astăzi: „Păstorul cel bun, sufletul său îşi pune pentru oi".

Sărbătorirea de astăzi este menită a pune piatră de hotar înfăptuirilor de până acum şi totodată a aşeza temelie realizărilor de viitor, pe care vi le asigură puterea de muncă şi dragostea de Biserică.

În această mare zi, noi toţi slujitorii Bisericii, în frunte cu Sfântul Sinod, şi toţi ostenitorii Sfintei Patriarhii din birouri şi ateliere, aducem slavă lui Dumnezeu pentru tot ce aţi făcut în aceşti trei ani, iar I. P. S. Voastre vă aducem respectuos omagiu şi mulţumiri şi vă urăm mulţi şi fericiţi ani!"

Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian a răspuns urărilor ce i s'au făcut, prin cuvântarea următoare:

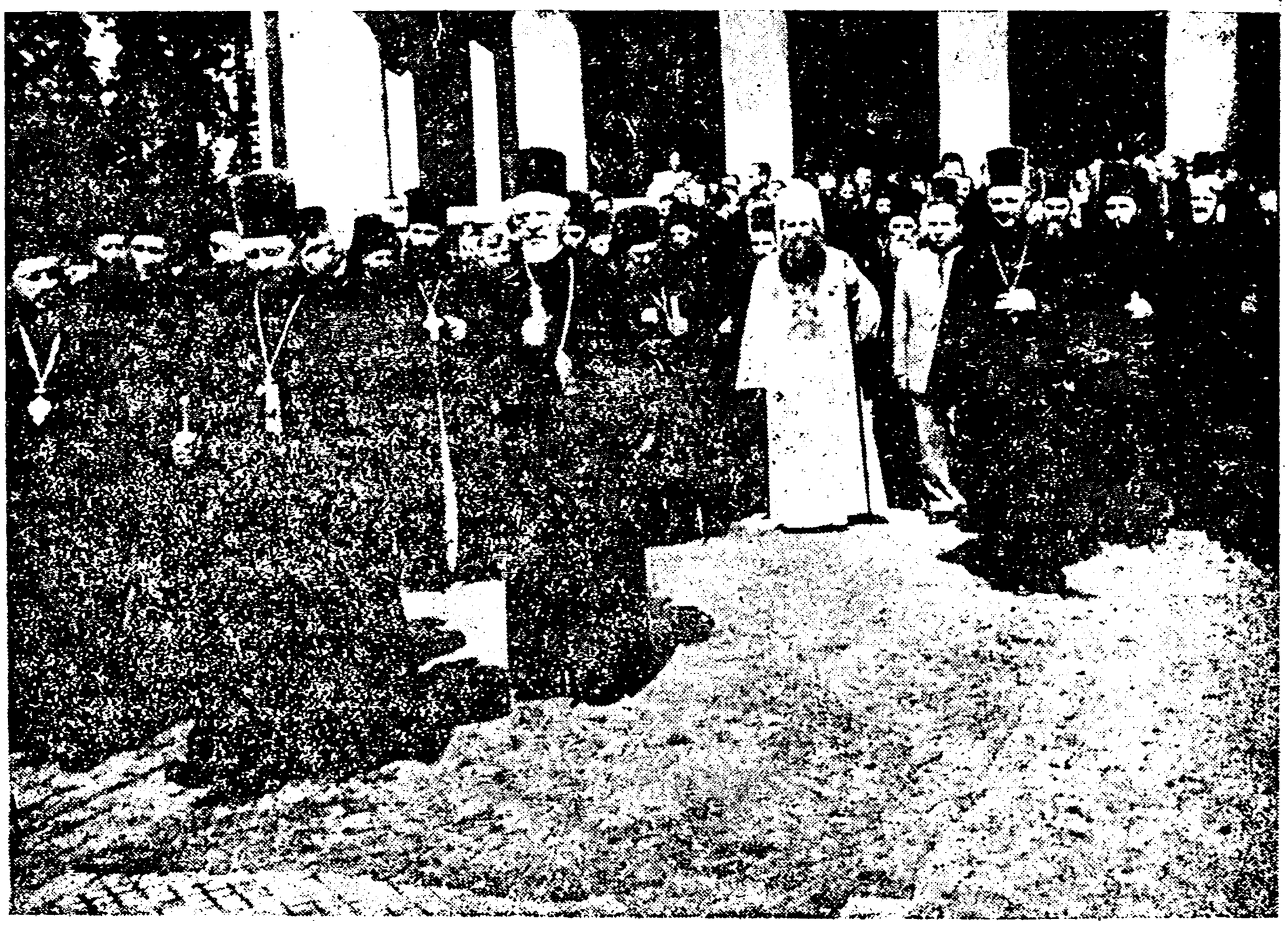
Domnule Ministru,
Prea Sfinţiţi Episcopi,
Prea Cucernici şi Prea Cuvioşi Părinţi,

La invitaţia pe care mi-aţi făcut-o de a participa la Te-Deum-ul oficiat în amintirea zilei de 6 Iunie 1948, am răspuns cu dragoste, dar şi cu sfială. Cu dragoste, — pentrucă la dragoste nu se poate răspunde decât cu dragoste; la dragostea dumneavoastră, am răspuns cu dragostea mea. Şi am răspuns cu sfială, pentrucă în asemenea momente urmează să se facă şi unele socoteli: socotelile unei munci, ale unor realizări. Şi dacă ele sunt toate bune, se atribue, deobiceiu, conducătorului; dacă unele n'au reuşit, se aruncă vina pe cei mai mici. Şi cum munca mea s'a împletit cu aceea a dumneavoastră şi deci toate realizările acestea aparţin tuturor, cu sfială m'am apropiat de Sfântul Altar, ca nu cumva să mi se atribue mai mult decât merit.

Amintirile celor trei ani de muncă sunt încă atât de vii! Greutăţile prin care am trecut, inerente oricăror începuturi, ca şi bucuriile culese laolaltă, toate sunt vii în ochii noştri! Dar mai cu seamă evenimentul de acum trei ani, când a avut loc înscăunarea mea ca Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, e viu înaintea noastră. Conducătorii Bisericilor şi, ca ei, Arhiereii,

nu sunt organe prin care lucrează turma credincioşilor; ei sunt organe prin care lucrează Dumnezeu. La treapta lor se ajunge prin chemare şi rânduială de sus, împlinite prin organele fireşti ale Bisericii. Când sărbătorim trei ani de păstorie şi laolaltă ne bucurăm de roadele muncii noastre, ne îndreptăm inima către Cel Atotputernic şi, cu genunchii plecaţi, îi aducem mulţumiri pentru tot sprijinul, pentru tot ajutorul pe care ni l-a dat.

Acum trei ani, la toate aceste rândueli ale Proniei dumnezeeşti s'a alăturat toată conducerea Ţării noastre: şi Prezidiul Marii Adunări Naţionale, în frunte cu savantul profesor dr. Constantin Parhon, şi Guvernul

Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian, înconjurat de colaboratorii I. P. S. Sale, se îndreaptă spre reşedinţă.

ţării, în frunte cu dl. dr. Petru Groza, şi Partidul Muncitoresc Român, în frunte cu dl. Gheorghe Gheorghiu-Dej, precum şi Parlamentul Ţării, prin reprezentanţii poporului. Toţi aceştia au participat atunci la acel eveniment din viaţa Bisericii noastre. S'a putut dovedi, în aceşti trei ani, că această participare n'a fost numai protocolară, ci a fost cu toată dragostea pentru sporul şi sprijinul Bisericii; pentru aceea îmi îndrept gândul meu de recunoştinţă şi toate mulţumirile către Prezidiul Marii Adunări Naţionale, condus — şi astăzi ca şi atunci — de savantul profesor dr. Constantin Parhon, către Guvernul Republicii noastre, în frunte cu dl. Dr. Petru Groza, către Partidul Muncitoresc Român, condus de dl. Gheorghe Gheorghiu-Dej, pentru toată dragostea cu care ne-au ajutat, pentru în-

ţelegerea faţă de noi şi pentru tot sprijinul acordat Bisericii noastre. Fără sprijinul şi ajutorul lui Dumnezeu şi al stăpânirii noastre din Republica Populară Română, n'am fi putut ajunge să ne bucurăm astăzi împreună.

De aceea, rog şi cu acest prilej pe dl. Ministru al Cultelor să asigure Prezidiul Republicii Populare Române şi Onoratul Guvern, de tot devotamentul Bisericii noastre faţă de Statul Român, de toată colaborarea noastră frăţească şi loială, de toată dragostea şi încrederea noastră. Deasemenea Vă mulţumesc tuturor celor de faţă, — unii colaboratori încă dela început, iar alţii mai noui — cu care am împărtăşit realizările din cei trei ani de zile; căci mie nu trebue să-mi atribuiţi decât munca de conducător şi de organ smerit al Proniei dumnezeeşti. Vă mulţumesc tuturor, dela Vlădică până la oamenii noştri de serviciu, pentrucă toţi la locurile în care vă găsiţi, împliniţi roluri precise în Administraţia noastră Patriarhală, daţi viaţă organismului Bisericii şi conducerii ei centrale. Lipsa unuia, sau întârzierea altuia împiedică bunul mers al întregului aparat administrativ. Unde s'au ivit cazuri de acestea — din fericire, puţine la număr — s'au luat măsurile cuvenite: oamenii aceia au fost înlăturaţi şi înlocuiţi cu alţii mai buni. Dar cei mai mulţi s'au străduit să aducă mulţumire, nu numai Conducerii Bisericii, dar au adus prinosul lor de jertfă, pentru prosperitatea însăşi a Patriarhiei şi Eparhiei noastre. Pentru această muncă, pentru această ascultare, pentru această disciplină şi rânduială, eu vă mulţumesc tuturor celor care, timp de trei ani de zile, aţi dat ascultare dispoziţiunilor şi îndrumărilor mele.

Cu aceste mulţumiri, rog pe Cel Atotputernic pentru sănătatea tuturor colaboratorilor mei şi vă făgăduesc că nu voiu uita în rugăciunile mele pe niciunul din dumneavoastră şi pe niciunul din slujitorii Bisericii Ortodoxe Române. Rog pe Cel Atotputernic să vă dăruiască sănătate şi spor în munca ce o depuneţi, pentru ca la anul şi la mulţi ani să ne putem iarăşi întâlni şi să mulţumim lui Dumnezeu, pentru tot ce am realizat în Biserica noastră.

Dar să nu uităm că, prin toată munca noastră, noi slujim cauza sfântă a păcii; să depunem toate puterile noastre, pentru a o înfăptui în sânul poporului nostru şi al credincioşilor noştri şi să facem zid în jurul celor ce luptă împotriva primejdiei unui nou război. Aceasta este dorinţa poporului. Să nu uităm, deci, că pe lângă toate datoriile noastre, avem şi pe aceea de a apăra pacea.

Cu aceste nădejdi, încheiem cei trei ani şi păşim în cel de al patrulea, năzuind în ajutorul lui Dumnezeu.

Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu noi cu toţi. Amin!

*

In seara aceleiaşi zile s'a desfăşurat la Institutul Teologic de grad universitar din Bucureşti, un festival artistic, organizat de cei 500 de preoţi aflaţi la cursurile de îndrumare misionară şi de studenţii Institutului. Cu acest prilej, P. S. Episcop Theoctist Botoşăneanu, Vicarul Sfintei Patriarhii şi Rectorul Institutului Teologic, a rostit următoarea cuvântare:

ţătura Bisericii, el dădea dovadă, cel dintâiu, că trăeşte cu adevărat în duh creştin. Toate realizările din vremea aceea ale Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian — ca şi toată activitatea sa de atunci şi până astăzi, — poartă semnul nepieritor al evlaviei şi dragostei pentru Domnul. Acesta este zăcământul cel mai adânc şi cel mai preţios, din care ţâşneşte puternică, fapta cea bună, tăria şi dârzenia cu care Prea Fericitul nostru Patriarh duce la capăt toate iniţiativele, menite să fie de folos Bisericii.

Peste această zestre sufletească, pe care neîncetat a sporit-o, s'a adăugat — cu prilejul chemării Inalt Prea Sfinţiei Sale la vrednicia arhierească — şi o conştiinţă clară asupra misiunii arhiereşti în lume. Incredinţat că Arhieria continuă lucrarea mântuitoare a întreitei slujiri a Domnului nostru Iisus Hristos, luminând, sfinţind şi cârmuind turma spre dobândirea fericirii, Inalt Prea Sfinţia Sa a înţeles şi a mărturisit, că activitatea arhiereului nu poate fi încătuşată în forme statice de manifestare. Căci, deşi temeiurile doctrinare ale sacerdoţiului creştin sunt şi rămân mereu aceleaşi, purtând pecetea revelaţiei şi deci a veşniciei, — totuşi propoveduirea învăţăturii evanghelice, ca şi mijloacele practice de pastoraţie şi de acţiune misionară trebuesc primenite fără încetare şi adaptate mereu trebuinţelor sufleteşti, posibilităţilor de înţelegere şi condiţiunilor de viaţă, specifice fiecărei comunităţi religioase.

In felul acesta, apostolii Domnului nostru Iisus Hristos au de îndeplinit îndatoriri de ordin religios, şi — decurgând din acestea — îndatoriri de ordin social. Ierarhia bisericească, deasemenea, trebue să răspundă în fiecare clipă deopotrivă şi imperativului permanent şi neschimbat al răspândirii Cuvântului lui Dumnezeu, dar şi cerinţelor misionare şi pastorale, impuse de preocupările sociale ale fiecărei epoci; să înţeleagă năzuinţele drepte şi sfinte ale celor pe care-i păstoreşte şi să desprindă din comoara nepieritoare a învăţăturii evanghelice temeiuri de sprijin şi îmbărbătare, pe calea împlinirii acelor năzuinţe.

Poporul râvneşte totdeauna după mântuire; el vrea să-şi trăiască viaţa după legile şi orânduirile drepte ale Celui Atotputernic; el simte în inima sa aceste porunci ale Tatălui Ceresc şi le vrea împlinite. Pentru aceea, poporul se împotriveşte acelor orânduiri sociale care nesocotesc spiritul de dreptate şi de pace al legilor divine şi care batjocoresc chipul lui Dumnezeu, înrobind pe om, subjugându-l şi nimicindu-l. Poporul vrea să vadă înstăpânindu-se în vieaţa lui pământească legea dreptăţii şi a libertăţii, legea muncii şi a păcii, legea dragostei şi a frăţiei, pe care le are înscrise în inima lui. Iar când el însuşi îşi poate aşeza orânduiri obşteşti — descătuşându-se de sub jugul oricărei asupriri — pe această cale porneşte hotărît.

Faptele petrecute în ţara noastră şi sub ochii noştri sunt dovada vie a acestor adevăruri. Dar poporul aşteaptă şi din partea păstorilor săi duhovniceşti sprijin şi îndrumare, în străduinţile lui spre o viaţă nouă şi fericită. El socoteşte că toţi cei ce slujesc pe Domnul păcii şi al dreptăţii, pe Domnul dragostei şi al frăţiei, au datoria să ajute, cu puterile lor, la înfăptuirea acelor năzuinţe, pe care Mântuitorul Hristos, cel dintâi, le-a vestit între oameni. De aceea, misiunea arhierească este grea şi plină de răspundere; este grea pentrucă cere zel apostolic, tact pastoral şi che-

mare lăuntrică; este plină de răspundere, fiindcă faptele ei se răsfrâng și asupra Bisericii și asupra credincioșilor.

Cunoștința acestor grele îndatoriri a avut-o Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian încă din clipa în care a fost chemat de Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române la Inalta treaptă a Arhieriei. La 13 August 1945, în măreața Catedrală a Iașilor, Vlădica Justinian făcea atunci acest legământ, care înmănunchează toate îndatoririle arhierești:

«Acolo unde este îndoială, eu să seamăn credință;
«Acolo unde este întristare, eu să seamăn bucurie;
«Acolo unde este desnădejde, eu să seamăn nădejde;
«Acolo unde este ceartă, eu să seamăn pace;
«Acolo unde este ură, eu să seamăn iubire;
«Acolo unde este întunerec, eu să seamăn lumină»!

Acest legământ — izvorît numai din conștiința clară a misiunii arhierești—a fost împlinit și este mereu împlinit de Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian. In puțină vreme, clerul și credincioșii au fost îndreptățiți să mărturisească, plini de bucurie, că «Arhiereu ca acesta ne trebuia nouă: cuvios, fără răutate, fără pată» (Evrei, VII, 26). Și cu adevărat astfel de Arhierei trebuesc Bisericii lui Hristos, în toată vremea!...

Inalt Prea Sfințitul și Prea Fericitul Patriarh a izbutit să alunge chinul îndoelilor din sufletele șovăitoare, să îndepărteze mrejele întinse de emisarii unui scaun străin, al Vaticanului, care s'a înstrăinat de duhul Evangheliei, și să samene în inimile multor frați de ai noștri credința cea adevărată.

A izbutit, cu o muncă mai presus de puterile omenești, să aducă bucurie și nădejdi în casele în care — din pricina grelelor urmări ale războiului — își făcuse locaș statornic întristarea și desnădejdea. A izbândit să samene pace între frații de aceeași credință pe care îi desbinaseră calculele interesate ale unui împărat din Viena; și necontenit se dovedește semănător al Păcii și luptător dârz pentru Pace între oameni. Intre cei ce se urau a adus iubire, iar în întunerecul ce cuprinsese — de-a-lungul anilor — sufletele multor slujitori ai altarelor, a aprins lumina vie a adevăratelor învățături evanghelice, chemându-i «să se apropie de Dumnezeu cu inima curată...; «să păstreze deplinătatea credinței, să se curețe de cugetele rele și să ia aminte unul la altul spre îndemnare la dragoste și la fapte bune» (Evrei X, 21—25). Chemarea Inalt Prea Sfințitului Patriarh a avut răsunet în sufletele preoților noștri și astfel slujitorii altarelor vin aici să aprindă lumină din lumină, să desprindă un nou îndemn la muncă în ogorul Bisericii lui Hristos.

Iată, așa dar, cele două izvoare din adânc, ale tuturor înfăptuirilor Prea Fericitului Patriarh Justinian. Dar lor li s'a adăugat și legătura directă și permanentă pe care Intâistătătorul Bisericii Ortodoxe Române a știut să o păstreze cu mulțimea fără de număr a celor păstoriți. Căci Inaltul nostru Păstor a avut mereu urechea ațintită spre vrerea poporului: i-a cunoscut suferințele din trecut și i-a înțeles năzuințele pline de încredere de acum. Legătura firească statornicită între copilul din Sueștii Vâlcii și consătenii săi, s'a extins apoi la legătura sinceră a preotului din Băbeni cu credincioșii săi, ca să ajungă mai târziu până la o legătură indestructibilă și tot atât de firească între Patriarhul Bisericii străbune și întreaga

sa turmă cuvântătoare. Din această legătură nemijlocită cu slujitorii altarelor au pornit toate măsurile înţelepte prin care Inalt Prea Sfinţia Sa a reorganizat viaţa internă a Bisericii, toate aşezămintele de ajutorare a preoţimii şi toate legiuirile cu care s'a îmbunătăţit viaţa clerului. Din legătura strânsă şi permanentă cu mulţimea credincioşilor au sporit puterile de muncă şi de rodnice înfăptuiri semănate cu dărnicie de-a-lungul celor trei ani ce s'au scurs dela înscăunare.

Intr'acest chip a putut vedea Prea Fericitul Justinian că la 6 Iunie 1948, când urca pe scaunul patriarhicesc cel de al treilea Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, dar cel dintâiu în noua orânduire pe care însuşi poporul o dăduse Statului, — că preoţimea şi credincioşii aşteptau să găsească în Inalt Prea Sfinţia Sa «omul cel nou», păstorul cel nou, pe care îl cereau vremurile înnoitoare în care trăim astăzi. Şi Inalt Prea Sfinţia Sa a fost cu adevărat un om nou: înnoit în duh, înnoit în credinţă curată, înnoit în dragoste fierbinte pentru Biserică şi pentru Hristos. Numai în trei ani de zile a răspuns pe deplin tuturor nădejdilor; numai în trei ani de zile a realizat înfăptuiri pentru care s'ar fi cerut o vieaţă de om; numai în trei ani de zile a avântat în larg nava Bisericii şi a dat avânturi de nebănuit misiunii pastorale.

Şi tot din legătura sa cu obştea celor credincioşi a încolţit în sufletele tuturora neţârmurita dragoste cu care este astăzi înconjurat Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian pretutindeni; inima sa deschisă, cuvântul său cald şi hotărît sunt daruri pe care dela bunul nostru popor le-a dobândit şi pe care poporul ştie să le preţuiască după cuviinţă. Dragostea I. P. S. Sale, pentru cei aflaţi sub părintească oblăduire a rodit în sufletele tuturora dragoste pentru Inaltul Păstor; încrederea Inalt Prea Sfinţiei Sale în puterile şi împlinirea năzuinţelor spre mai bine ale credincioşilor a rodit în sufletele lor încredere în povăţuirile şi îndrumările Părintelui Bisericii.

Dar toate acestea n'ar fi primit cununa deplinei izbândiri, dacă I. P. S. Patriarh Justinian n'ar fi trăit întotdeauna şi n'ar trăi şi astăzi în duhul Evangheliei şi al Ortodoxiei. De aici a desprins I. P. S. Sa tăria de caracter, neînduplecarea în faţa greutăţilor şi neşovăitoarea purtare până la capăt a muncii începute; înarmat cu arma Evangheliei pe care Ortodoxia noastră a păstrat-o nealterată — I. P. S. Patriarh Justinian ştie că Hristos şi cei cari îi slujesc Lui, nu pot fi biruiţi în veac.

Evlavia înnăscută cu care a pornit în viaţă, conştiinţa misiunii de apostol al Domnului şi dragostea pentru cei mulţi din mijlocul cărora s'a ridicat, dar pe care nu i-a părăsit niciodată, — se încheie în bolta trăirii adevărurilor evanghelice.

Invăţătura Sfintelor Scripturi nu este pentru Prea Fericitul nostru Păstor o expunere de doctrină, care trebue cântărită şi drămuită şi care poate fi luată drept pretext de desbatere şi controverse; ea este, în concepţia Intâistătătorului nostru, izvor de viaţă, unicul izvor dătător de viaţă. Evanghelia nu se învaţă, numai pentru a o dărui altora; ea se trăieşte. Numai cel ce trăieşte în tot timpul şi în tot locul, poate deprinde şi pe altul să o trăiască.

Iar din duhul Ortodoxiei, Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian a deprins dragostea şi preţuirea pentru sobornicitate. Dragostea frăţească

care domnește între I. P. S. Sa și toți membrii Sf. Sinod, grija pe care o poartă mereu, ca acest suprem for de conducere al Bisericii noastre să-și exercite toate prerogativele sale canonice, au chezășuit colaborarea strânsă și frățească dintre Intâistătătorul nostru și ceilalți ierarhi. In toate marile acțiuni, care au înălțat Biserica noastră, inițiatorul a fost Prea Fericitul Patriarh Justinian, dar hotărîrea a aparținut totdeauna Sf. Sinod. Numai așa se explică faptul, că în marea problemă a apărării păcii, împotriva instigatorilor la un nou război, Biserica Ortodoxă Română s'a alăturat frontului celor ce apără pacea, în totalitatea ei, dela întregul Sf. Sinod, până la cel mai umil slujitor al altarelor sale. «Propoveduind pacea și luptând pentru ea, a spus I. P. S. Patriarh Justinian, noi suntem în rosturile permanente ale misiunii noastre apostolice». Acest adevăr nu-l poate înțelege cel care tâlcuește Scripturile după slovă, ci numai acela care trăește mereu în duhul lor.

Iată, după priceperea noastră, taina care a stat la temelia realizărilor din cei trei ani de păstorire a Prea Fericitului Patriarh Justinian, iată izvoarele din care au pornit acele mărețe înfăptuiri, care au mărit prestigiul Bisericii noastre peste hotare și dragostea credincioșilor înlăuntru.

Am încercat să descifrăm această taină, pentrucă ea este chezășia izbânzilor de mâine.

Inalt Prea Sfințite și Prea Fericite Stăpâne,

Ați spus cândva, într'o împrejurare asemănătoare, că «până pe culmea împlinirilor depline, mai este cale lungă». Suntem pe deplin încredințați că veți străbate toată această lungă cale, din biruință în biruință și facem legământ să Vă urmăm cu devotament și cu fiiască dragoste pe drumul ce duce «spre culmea împlinirilor depline», ascultându-Vă îndrumările și îndemnurile.

Pilda I. P. S. Voastre ne călăuzește pe toți, după cum lumina lui Hristos luminează tuturor, iar slabele noastre puteri sunt mereu înzecite de dragostea părintească și înțelepciunea cu care ne păstoriți.

Pentru toate acestea, rugăm pe cel Atotputernic să Vă dăruiască zile bune și îndelungate, pentru slava Sfintei Sale Biserici, pentru buna sporire a dreptei credințe pe pământul scumpei noastre Patrii R. P. R.

Și, în numele tuturor celor de față, Vă zicem din adâncul inimilor, fiiasca urare:

Intru mulți și fericiți ani, Inalt Prea Sfințite și Prea Fericite Stăpâne.

Înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian a mulțumit pentru urările făcute și a îndemnat preoțimea să nu precupețească nicio strădanie, pentru a lupta consecvent împotriva celor ce pun la cale noui măceluri, și pentru a face să triumfe cauza sfântă a păcii în întreaga lume. Înalt Prea Sfinția Sa a binecuvântat pe toți cei ce împlineau porunca evanghelică a stujirii păcii și a chemat clerul ortodox la acțiune și mai susținută pentru propovăduirea temeiurilor dreptei credințe.

Festivalul s'a încheiat prin proectarea unor filme documentare cu conținut religios.

PATRIARHIA ROMÂNĂ

INSTITUTUL TEOLOGIC DE GRAD UNIVERSITAR

DIN BUCUREŞTI

INŞTIINŢARE

Institutul Teologic de grad universitar din Bucureşti, Str. Sf. Ecaterina Nr. 2 aduce la cunoştinţă că înscrierile în anul I se fac până în ziua de 9 Octombrie 1951.

Candidaţii vor prezenta următoarele acte:

1. Extras de pe actul de naştere.
2. Certificat de studii (diploma de bacalaureat, diploma de seminar, sau certificat de absolvire a unei şcoli medii).
3. Recomandarea oficială a Chiriarhului Eparhiei respective.
4. Certificat de cetăţenie
5. Certificat de botez.
6. Certificat de starea materială a părinţilor.

Examenul de admitere se va ţine în ziua de 10 Octombrie 1951, ora 8 dimineaţa şi va consta din:

1. Vizita medicală.
2. O lucrare scrisă din limba şi literatura română.
3. O probă orală din Constituţia R. P. R.
4. O probă orală, care va verifica cunoştinţele religioase şi aptitudinile muzicale ale candidatului.

Toţi studenţii admişi vor fi interni.

Studenţii recomandaţi de către Eparhiile respective vor fi bursieri, semi-bursieri şi solvenţi, — în raport cu mediile obţinute şi posibilităţile materiale ale părinţilor.

Examenul de admitere pentru cursurile de magistru în Teologie va avea loc la data de 20 Octombrie 1951.

Se pot înscrie numai candidaţii care au obţinut la teza de licenţă calificativul «Foarte Bine» sau «Excepţional», având recomandarea Chiriarhului.

Examenul va consta din următoarele probe pentru toate ramurile teologiei: limbile sacre noutestamentare şi patristice: greaca şi latina.

Pentru candidaţii la specializare în teologie biblică se cere în plus limba ebraică.

Limba rusă şi o altă limbă modernă.

Teologie comparată.

Vor fi declaraţi reuşiţi cei care au obţinut cel puţin media generală 8 (opt).

Pentru fiecare an vor fi 10 locuri (câte două locuri pentru secţia biblică şi istorică şi câte trei locuri pentru secţiile: sistematică şi practică).

Sesiunea pentru susţinerea examenelor de toamnă, pentru studenţii Institutului, începe în ziua de 9 Octombrie 1951.

Deschiderea cursurilor va avea loc în izua de 15 Octombrie 1951.

RECTORATUL

PAGINA

Lucrarea pastorală şi misionară, de Pr. Prof. GR. CRISTESCU . 166
Legislaţia bisericească, de Pr. GH. I. SOARE 173

III. *UNIŢI IN DRAGOSTE...*

Sub semnul ecumenicităţii ortodoxe, de Diacon I. PULPEA 205
Reîntregirea Ortodoxiei Româneşti, de Ieromonah NICOLAE MLADIN 225
Reluarea legăturilor bisericeşti cu Românii de peste hotare, de Pr. SP. CÂNDEA 235

IV. *STÂLP AL ADEVĂRULUI...*

Păstrător al tradiţiei Bisericii Ortodoxe, de Prof. N. CHIŢESCU 243
Sporuri duhovniceşti sub păstorirea I. P. S. Patriarh Justinian, de Pr. D. STANILOAE 256

V. *VREDNIC ESTE...*

Ctitor de lăcaşuri sfinte, de Arhidiaconul VARTOLOMEU 263
Prinos — sărbătorirea I. P. S. Patriarh Justinian, la trei ani de arhipăstorire 269

Inştiinţarea Institutului Teologic Universitar din Bucureşti, asupra deschiderii anului şcolar 1951—1952 . . . 280

Manuscrisele, cărţile, comunicările oficiale ale Eparhiilor, revistele periodice, abonamentele şi orice fel de corespondenţă se trimit pe adresa: **Institutul Biblic şi de Misiune Ortodoxă, — Str. Antim 29, Bucureşti V,** cu menţiunea: Pentru *Biserica Ortodoxă Română* — Buletinul Oficial al Patriarhiei Române.

COSTUL REVISTEI

In ţară		In străinătate	
Pe un an	350 lei	Pe un an	700 lei
Un număr	100 „	Un număr	200 „

In Bucureşti, se poate cumpăra dela Editura Institutului Biblic şi de Misiune Ortodoxă, Str. Principatele Unite, Nr. 60.

BISERICA
ORTODOXĂ ROMÂNĂ

BULETINUL OFICIAL AL PATRIARHIEI ROMÂNE

CONSFĂTUIREA DELA MOSCOVA
A INTÂISTĂTĂTORILOR BISERICILOR ORTODOXE
VIZITA P. F. PATRIARH ALEXANDRU III
AL ANTIOHIEI IN ȚARA NOASTRĂ

ANUL LXIX

7-9

IULIE - SEPTEMBRIE 1951

EDITURA INSTITUTULUI BIBLIC ŞI DE MISIUNE ORTODOXĂ

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

BULETINUL OFICIAL AL PATRIARHIEI ROMÂNE

APARE LUNAR / ABONAMENTUL 350 LEI ANUAL

EDITURA INSTITUTULUI BIBLIC ŞI DE MISIUNE ORTODOXĂ

COMITETUL DE REDACŢIE

I. P. S. Patriarh JUSTINIAN . . . . . Preşedinte
P. C. Preot D. STANCU, ... Redactor responsabil
P. C. Preot CONST. NONEA . . . . . Membru
P. C. Preot N. GEANGALĂU, ... Membru
P. C. Preot I. BRĂTAN, ... Membru
P. C. Preot Dr. G. COTOŞMAN . . . . . Membru
D-l AL. CERNA-RĂDULESCU . . . . . Secretar de redacţie

COLABORATORI

Inalt Prea Sfinţiţii Mitropoliţi şi Arhiepiscopi şi Prea Sfinţiţii Episcopi;
Prea Cucernicii Profesori dela Institutele Teologice Universitare,
Seminariile Mónahale şi Şcoalele de Cântăreţi;
Prea Cucernicii Consilieri administrativi, protopopi, preoţi, etc.

CUPRINSUL

	PAGINA
Chemarea către creştinii din lumea întreagă adresată de Intâistătătorii Bisericilor Ortodoxe din Antiohia, Rusia, România, Georgia şi Bulgaria	281—284
Consfătuirea dela Moscova a Intâistătătorilor Bisericilor Ortodoxe din Antiohia, Rusia, Georgia, România şi Bulgaria — Călătoria I. P. S. Patriarh Justinian în Uniunea Sovietică	285—302
Impresii din Uniunea Sovietică. Declaraţiile făcute de P. S. Episcop Andrei al Aradului	303—304
Vizita I. P. S. Patriarh Alexandru III al Antiohiei în ţara noastră	305—321

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

BULETINUL OFICIAL AL PATRIARHIEI ROMÂNE

Nr. 7-9 IULIE = SEPTEMBRIE 1951

CHEMAREA

CĂTRE CREȘTINII DIN LUMEA ÎNTREAGĂ

ADRESATĂ DE INTÂISTĂTĂTORII BISERICILOR ORTODOXE DIN ANTIOHIA, RUSIA, ROMÂNIA, GEORGIA ȘI BULGARIA

„În anul 1951 dela Hristos, Noi Întâistătătorii Bisericilor Ortodoxe locale din Antiohia, Rusia, Georgia, România şi Bulgaria, ne-am întrunit în inima ortodoxismului rus, pentru a sărbători pomenirea Sfântului Serghie din Radonej, împărtăşindu-ne din izvorul sfinţeniei sale. Retrăind aci grava neliniște a epocii noastre, am găsit de cuviinţă să ne adresăm creştinilor din întreaga lume cu o nouă chemare fierbinte de a înmulţi strădaniile lor pentru cauza apărării păcii în întreaga lume şi — îndeplinindu-şi zi de zi datoria credinţei şi conştiinţei, a dragostei şi înţelepciunii — să împiedice repetarea în viaţa noastră a infernului unui nou război mondial.

Toţi simţim cât de mult s'a agravat situaţia internaţională, ameninţând lumea cu urmări dezastruoase. Focul cumplit al luptelor crâncene din Coreea a nimicit peste un milion de vieţi omeneşti şi a distrus complet buna stare a paşnicului popor coreean. Aceeaşi furtună înspăimântătoare planează şi asupra celorlalte popoare. Ea se înteţeşte pe măsură ce statele agresive, în frunte cu S.U.A., se înarmează din zi în zi, osândind în prezent popoarele la o neagră mizerie, iar în viitor la exterminarea completă. O povară de nenorociri nemaiauzite este gata să se abată asupra omenirii. Dar oamenii, ameninţaţi de aceste calamităţi, caută în numele adevărului, al dreptăţii şi libertăţii, să sfarme cătuşele asupririi, ale samavolniciei şi ale inegalităţii rasiale. Ei se străduesc să scape de apăsătoarele cătuşe ale înarmărilor, care apropie războiul, şi cer cu hotărîre încheierea unui Pact al Păcii între Marile Puteri.

Milioanele de semnături pe Apelul Păcii se înmulţesc din zi în zi, transformându-se într'o forţă uriaşă şi avertizând pe cei ce uneltesc la crime şi război.

Aceasta dovedeşte că oamenii de bună credinţă, prin acţiunile lor de eliberare, păşesc în întâmpinarea împărăţiei păcii şi doresc din toată inima ca „aceasta să domnească aici şi nu într'un loc îndepărtat, acum şi nu în timpuri îndepărtate".

Pătrunşi de tâlcul acestor năzuinţe, noi nu putem ocoli calea Providenţei Domnului, care conduce pe oameni la mântuire, fără a le stingheri libertatea. Noi vedem că în lupta pentru statornicirea păcii, „aici şi acum", s'au trezit libertatea şi omenia, care vor să înlocuiască violenţa, cruzimea şi sălbătecia şi ne bucurăm sincer de colaborarea liberă a oamenilor de bună credinţă în opera dumnezeiască de salvare a păcii.

Nu în zadar paginile Sfintei Scripturi revarsă de veacuri chemări sfinte, pentru izbăvirea de tot răul şi năzuieşte spre acea stare de lucruri în care oamenii „vor preface săbiile în fiare de pluguri şi sulițele în seceri şi niciun neam nu va mai ridica sabia împotriva altuia şi nu-şi vor mai face războaie" (Isaia II, 4).

Biserica lui Hristos nu poate sta nepăsătoare la nevoile actuale ale omenirii, ci le slujeşte cu experienţa vieţii sale şi cu harul său. Luminată de adevărul că Domnul nostru Iisus Hristos este deopotrivă Dumnezeu şi Om, Biserica săvârşeşte această slujire, învăţând pe creştin să îmbine în viaţa sa credinţa în Dumnezeu cu lucrarea puterilor sale omeneşti. Acţiunile lui, în condiţiile vieţii pământeşti, sunt felurite, însă principiul creştin de aplicare este unul: lupta neîmpăcată cu răul, în toate înfăţişările lui. Credinţa în Biserică este folositoare întru toate (I Timotei, IV, 8) şi mai cu seamă acolo unde sunt în primejdie: omul, familia, societatea, poporul şi chiar întregul neam omenesc.

Aşa dar, lupta cu mizeria, cu asuprirea, cu nedreptatea, trebue să găsească în creştinii adevăraţi, aliaţii ei fireşti. Acţiunea în slujba păcii între oameni şi popoare este cu atât mai mult pentru noi o datorie directă şi imperativă, cu cât „la pace ne-a chemat Domnul" (I Corinteni, VII, 15).

Intrucât pacea pentru care luptă omenirea este o poruncă netăgăduită a lui Hristos, iar datoria noastră de creştini este de a îndeplini această poruncă, noi suntem datori a orsârdui cu vreme şi fără vreme pentru înfăptuirea deplină a păcii pe pământ. Intr'adevăr, sute de milioane de oameni de diferite convingeri şi religii, pătrunşi însă de aceeaşi bună credinţă, se unesc pentru apărarea păcii, mânaţi spre aceasta nu de vreun îndemn din afară, ci sub imboldul lăuntric al legii morale. De aceia, în rândurile apărătorilor păcii se află şi Bisericile noastre Ortodoxe. Ele au semnat Apelul dela Stockholm cu privire la interzicerea armei

atomice, ajutând cu aceasta omenirii să reţină mâna criminală a agresorului dela folosirea bombei atomice în Coreea; iar acum, noi binecuvântăm cererea popoarelor cu privire la încheierea unui Pact al Păcii între Marile Puteri, considerând acest pact drept soluţia cea mai înţeleaptă şi mai umană a crizei mondiale.

Acum însă, când în Pactul Păcii se pun cele mai mari speranţe, realizarea acestei păci este pusă din voinţa lui Dumnezeu în seama directă a bunei credinţe a oamenilor. Indrumată de bunul simţ şi grupată într'o forţă unică, ea poate să oblige guvernele Marilor Puteri să semneze Pactul Păcii pe baza coexistenţei paşnice a celor două sisteme. Când aceasta se va săvârşi, popoarele vor răsufla liber, se va împrăştia întunericul neîncrederii şi al fricii şi se vor înapoia zilele păcii şi fericirii. Atunci orice contradicţie între ţări se va soluţiona nu prin violenţă, ci pe calea dreptăţii: „rodul dreptăţii în lume se seamănă pentru acei care păzesc pacea" (Iacov, III, 18).

Noi suntem convinşi că aceasta se va înfăptui dacă buna credinţă, care îndrumează rânduelile vieţii noastre pământeşti, se va împotrivi hotărît uneltirilor întunecate ale duşmanilor păcii şi le va dovedi prin unitatea oamenilor de cele mai deosebite convingeri, posibilitatea deplină a înfăptuirii vechiului principiu, că „cel rău este sortit pieirii" şi „făclia celui rău se va stinge" (Proverbe, XXIV, 20).

Aceasta se va înfăptui dacă toate Bisericile Ortodoxe vor intensifica propovăduirea păcii, participând direct şi activ la acţiunea pentru încheierea unui Pact al Păcii.

Deaceea, adresându-ne capilor Bisericilor Ortodoxe din Constantinopol, Alexandria, Ierusalim, Elada, Cipru, Serbia, Albania şi Polonia, care lipsesc din mijlocul nostru, ne exprimăm adânca convingere că şi ei vor binecuvânta asemenea acţiune sfântă, cu obligaţia reciprocă a Marilor Puteri de a soluţiona toate chestiunile vieţii internaţionale pe cale paşnică. Aceasta se va realiza întocmai, dacă creştinii de toate riturile se vor pătrunde, alături de noi, de conştiinţa marei răspunderi pentru soarta lumii şi vor lua singura hotărîre justă, — de a păşi în întâmpinarea „năzuinţelor milioanelor de oameni din întreaga lume, fără deosebire de opinia lor asupra cauzelor care dau naştere primejdiei unui război mondial" şi de a „sprijini cererea dreaptă cu privire la încheierea unui Pact al Păcii, deschis tuturor statelor".

Fie, ca această obligaţiune să devină profesiunea noastră de credinţă în triumful viitor al Păcii, făgăduit nouă de Domnul Nostru Iisus Hristos (Ioan XIV, 27) şi osândirea acelora care

pregătesc cu sânge rece bomba atomică şi cu hidrogen, microbi şi otrăvuri, gaze toxice şi alte mijoace de nimicire a milioanelor de oameni. Ei nesocotesc cuvintele Domnului: „Cel ce scoate sabia, de sabie va pieri" (Matei, XXVI, 52).

Fie ca Dumnezeescul Stăpân al lumii întregi să întărească (Isaia IX, 6) unitatea oamenilor de bună credinţă, în străduinţile lor de a preîntâmpina potopul de sânge ce se prevesteşte şi să dejoace uneltirile nefaste ale duşmanilor păcii".

† *ALEXANDRU III*
Patriarhul Antiohiei şi al întregului Orient

† *ALEXEI*
Patriarhul Moscovei şi a toată Rusia

† *JUSTINIAN*
Patriarhul României

† *CALISTRAT*
Patriarhul Georgiei

† *CHIRIL*
Mitropolit al Plovdivului şi Preşedintele Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Bulgare

CONSFĂTUIREA DELA MOSCOVA A INTÂI STĂTĂTORILOR BISERICILOR ORTODOXE DIN-ANTIOHIA, RUSIA, GEORGIA, ROMÂNIA ŞI BULGARIA

CĂLĂTORIA I. P. S. PATRIARH JUSTINIAN ÎN UNIUNEA SOVIETICĂ

In vara anului 1951, s'a ţinut la Moscova o Consfătuire a Intâi Stătătorilor Bisericilor Ortodoxe Autocefale din Antiohia, Rusia, Georgia, România şi Bulgaria. Iniţiativa convocării acestei Consfătuiri a avut-o Inalt Prea Sfinţitul şi Prea Fericitul Patriarh Alexei, Patriarhul Moscovei şi a toată Rusia, care — văzând primejdia care ameninţă astăzi pacea lumii întregi — a socotit necesar ca Păstorii duhovniceşti ai Bisericii dreptei credinţe să-şi îndrepte cuvântul lor de părintească povăţuire, către creştinii de pretutindeni, îndemnându-i să-şi unească puterile pentru a apăra pacea lumii.

Biserica Ortodoxă Română a participat la Consfătuire printr'o delegaţie condusă de Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian şi formată din P. S. Episcop Andrei al Aradului, P. S. Episcop Theoctist, Vicar al Patriarhiei Române şi Rector al Institutului Teologic din Bucureşti, având ca traducător pe P. C. Pr. Simion Neaga, Consilier Administrativ al Sfintei Arhiepiscopii a Bucureştilor.

In dimineaţa zilei de 15 Iulie, delegaţia a plecat cu avionul spre Moscova. Pe aeroport, I. P. S. Patriarh Justinian şi ceilalţi membri ai delegaţiei au fost salutaţi de Dl. Vasile Pogăceanu, Ministrul Cultelor, I.P.S. Firmilian, Mitropolitul Olteniei, P. S. Episcop Antim, Vicar al Patriarhiei Române, Dl. D. Dogaru, director în Ministerul Cultelor, PP. CC. Profesori ai Institutului Teologic din Bucureşti, Consilierii Patriarhiei Române şi ai Sfintei Arhiepiscopii a Bucureştilor, Protoiereii Capitalei şi numeroşi preoţi.

In aceeaşi zi la orele 17, avionul în care călătorea delegaţia Bisericii noastre a aterizat pe aeroportul Vnucov, de lângă Moscova. Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian şi însoţitorii I.P.S. Sale au fost întâmpinaţi de Dl. S. C. Belâşev, vice-preşedintele Comitetului pentru Afacerile Bisericii Ortodoxe Ruse de pe lângă Consiliul de Miniştri al U.R.S.S., I.P.S. Mi-

tropolit Nicolae Krutițchi, P. S. Nectarie, Episcopul Chișinăului, P. S. Anatolie al Ismailului, PP. CC. Protoierei Nicolae Colcițchi și Alexandru Scvorțov și Dl. S. I. Filipov.

In numele Prea Fericitului Patriarh Alexei, P. S. Mitropolit Nicolae Krutițchi a rostit un cald cuvânt de bun venit. Intreaga delegație a Bisericii Ortodoxe Române a fost apoi condusă la Hotelul Național, unde a fost găzduită pe tot timpul șederii la Moscova.

LUNI, 16 IULIE, 1951.

La ora 12, Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian, însoțit de ceilalți membri ai Delegației Bisericii Ortodoxe Române, au făcut o vizită Prea Fericitului Patriarh Alexei al Moscovei și a toată Rusia. Reîntâlnirea celor doi Intâi Stătători ai Bisericilor Rusă și Română s'a desfășurat într'o atmosferă de caldă prietenie și de frățească dragoste în Hristos. Cu acest prilej, I. P. S. Patriarh Justinian a prezentat Prea Fericitului Patriarh Alexei darurile pe care Biserica noastră le-a trimis Intâi Stătătorului Bisericii surori din U.R.S.S. Aceste daruri erau formate din obiecte lucrate cu măestrie în atelierele Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române. Oferind Sfântul Potir, cizelat în filigran, I. P. S. Patriarh Justinian a spus Prea Fericitului Patriarh Alexei:

„De câte ori Vă veți împărtăși din acest Sf. Potir, să Vă amintiți și de prietenia și de legăturile strânse și indisolubile care ne unesc pe noi și Bisericile noastre, într'un gând, o credință și un singur Dumnezeu, având același drum comun, spre idealul suprem al mântuirii omului".

Iar la prezentarea engolpionului, lucrat tot în filigran și purtând chipul Sf. Alexei — I. P. S. Justinian a rostit această caldă urare:

„Engolpionul cu chipul Sf. Alexei, al cărui nume-l purtați, să Vă fie scut, apărare și întărire, iar între noi să rămână simbolul legăturii și al dragostei sfinte".

Au mai fost împărțite și alte daruri atât Prea Fericitului Patriarh Alexei și I.P.S. Mitropolit Nicolae Krutițchi, cât și celorlalți colaboratori ai Intâi Stătătorului Bisericii Ortodoxe Ruse. Pentru fiecare dintre aceștia, I. P. S. Patriarh Justinian a găsit cuvinte pline de părintească dragoste și de prietenie.

Atât I. P. S. Patriarh Alexei, cât și colaboratorii săi, au rămas profund și plăcut impresionați, admirând fiecare lucru în parte și aducând elogii și felicitări I.P.S. Patriarh Justinian, pentru marile realizări obținute într'un timp relativ scurt, în marea operă de încadrare a Bisericii și a slujitorilor săi în noul ritm de viață al Republicii Populare Române, prin organizarea unei intense activități economice, în cadrul Bisericii.

Delegația Bisericii noastre a făcut apoi o vizită la reședința Comitetului Afacerilor Bisericești, unde a fost primită cu multă simpatie de către Președintele Consiliului, Dl. Gheorghe Gr. Carpov, înconjurat de colaboratorii săi, în frunte cu Dl. Serghei Const. Belâșev, Vice-președintele Comitetului. Reîntâlnind pe cei doi membri ai Guvernului Sovietic, I. P. S. Patriarh Justinian a spus următoarele:

„Suntem fericiți că pentru a 4-a oară Vă putem saluta în numele Sfântului Sinod, în numele clerului și poporului credincios din Republica Populară

Română. Impărtăşindu-Vă bucuria noastră, o însoţim de cele mai calde mulţumiri, atât pentru Dvs. cât şi pentru Guvernul U.R.S.S., care acordă sprijin larg Bisericii Ortodoxe Ruse şi Întâi Stătătorilor ei.

Datorită condiţiunilor creiate de Guvern, noi am putut răspunde la invitaţia I. P. S. Patriarh Alexei şi venind aci în fruntea delegaţiei compusă din P. S. Andrei, Episcopul Aradului, P. S. Episcop Theoctist, Vicar Patriarhal şi Preot Simion Neaga, Consilier Metropolitan, ţinem să Vă asigurăm de toată admiraţia şi preţuirea sinceră, de toată colaborarea şi prietenia noastră şi să exprimăm mulţumirea noastră pentru felul cum înţelegeţi să sprijiniţi Biserica şi slujitorii ei, în interesul general al Păcii şi al dreptăţii pe pământ.

Şi în ţara noastră, Biserica se bucură de cea mai prietenească solicitudine şi de sprijinul neprecupeţit din partea întregului Guvern, cum şi din partea Ministrului Cultelor, Dl. Vasile Pogăceanu, de curând adus la conducerea acestui departament, dar care fiind tânăr, energic şi cu orizont larg ne-a promis tot concursul şi spijinul pentru realizarea scopului comun: întărirea frontului păcii şi înlăturarea pericolului de moarte, care este războiul distrugător.

Noi sprijinim acţiunea Guvernului nostru sub toate formele, căci suntem conştienţi şi convinşi că regimul socialist nu urmăreşte altceva decât realizarea unui trai mai bun şi mai fericit pentru lumea muncitoare, dornică să trăiască în pace şi bună înţelegere cu toate popoarele.

În acest scop am înfiinţat în cadrul Bisericii Ortodoxe Române diferite ateliere şi peste 60 cooperative meşteşugăreşti, unde lucrează mai mult de 3.000 călugări şi călugăriţe, care realizează zilnic diferite produse, ce sunt cumpărate de Stat, fie pentru consumul intern, fie pentru export.

In acest chip s'au atins două importante obiective şi anume:

1. Am asigurat întreţinerea călugărilor şi călugăriţelor, justificându-se organizarea lor în obştii monahale, prin împletirea firească şi armonioasă a muncii cu rugăciunea.

2. Am dovedit devotamentul nostru faţă de Stat, oferindu-i produse pregătite în atelierele noastre, unele de mare valoare artistică şi care sunt exportate şi altele de strictă necesitate, care sunt destinate consumului intern, prin magazinele de Stat.

Deasemeni, am organizat consfătuiri cu reprezentanţii tuturor cultelor, unde am discutat pe larg problema păcii. Astfel la 19 Decembrie 1950, am lansat un apel către credincioşii tuturor cultelor, semnat de conducătorii acestor culte, care a avut drept efect strângerea tuturor — cler şi popor — într'un singur bloc al păcii, fiecare contribuind la lămurirea cetăţenilor, pentru a-i determina să semneze cu toţii — din convingere şi conştiinţă — apelul pentru un pact al păcii.

Mai mult de 80% din clerul Bisericii Ortodoxe Române s'a încadrat în Comitetele pentru pace, activând cu toată seriozitatea şi conştiinciozitatea pentru întărirea frontului păcii, iar Noi urmărim cu atenţie această acţiune importantă, încurajând şi evidenţiind pe cei harnici şi de bună credinţă.

Acestea sunt în linii generale străduniile întregului Sfânt Sinod, ale clerului şi ale poporului nostru, izvorîte din convingerea că mergem pe drumul cel bun, consolidând pacea şi contribuind la înlăturarea războiului, care aduce pustiire, sărăcie şi lacrimi", — a încheiat I. P. S. Patriarh Justinian.

Au fost apoi împărţite darurile aduse din ţară.

Preşedintele Comitetului, Dl. Carpov, a răspuns următoarele:

„Noi Vă mulţumim pentru cinstea ce ne faceţi, vizitându-ne şi împărtăşindu-ne din realizările clerului Bisericii Ortodoxe Române. Ţinem să Vă asigurăm că noi cunoaştem toată activitatea prodigioasă şi multilaterală pe care o desfăşoară Întâi-Stătătorul Bisericii Ortodoxe Române şi apreciem aportul pe care-l aduce Biserica Ortodoxă Română în munca pentru construirea socialismului în Republica Populară Română.

Toate acestea, precum şi cele pe care le-am auzit mărturisite astăzi, le voi aduce la cunoştinţa Guvernului U.R.S.S. şi le voi raporta şi personal tov. Iosif Visarionovici Stalin.

Eu Vă mulţumesc că aţi răspuns la invitaţia I. P. S. nostru Patriarh Alexei şi aţi venit din nou în capitala ţării noastre, pentru ca lucrând împreună să ne sporim forţele, să ne strângem rândurile şi să intensificăm lupta comună pentru realizarea unei păci trainice, atât de necesară pentru asigurarea unui trai mai bun, pentru clasa muncitoare. Doresc din toată inima ca după munca istovitoare pe care-o depuneţi, să Vă petreceţi timpul în chipul cel mai plăcut şi să Vă simţiţi în ţara noastră cât se poate mai bine“.

Dl. Preşedinte Carpov a încheiat, mărturisindu-şi convingerea că va mai avea prilejul să se întreţină cu I. P. S. Patriarh Justinian şi a invitat întreaga delegaţie a Bisericii Ortodoxe Române la dejun, în ziua de 23 Iulie.

Intr'o atmosferă de caldă prietenie, Intâi Stătătorul Bisericii noastre şi însoţitorii săi, s'au despărţit de Dl. Carpov, îndreptându-se spre biserica Socolnic. Acolo au fost întâmpinaţi de PP. CC. Preoţi Andrei Rastorguev şi Petre Soloviov, îmbrăcaţi în veşminte şi înconjuraţi de mulţi credincioşi. In numele clerului şi credincioşilor, P. C. Andrei Rastorguev a întâmpinat pe I. P. S. Patriarh Justinian cu aceste cuvinte: «Atât clerul cât şi credincioşii acestui sfânt locaş suntem fericiţi să vă vedem din nou în mijlocul nostru şi vă rugăm a ne împărtăşi înalta binecuvântare, asigurându-vă de toată dragostea şi recunoştinţa noastră pentru rugăciunile pe care le înălţaţi, chemând asupra noastră harul Tatălui Ceresc. Icoana Maicii Domnului făcătoare de minuni, numită «Iverscaia», care străjueşte şi ocroteşte Sfânta noastră Biserică şi pe drept-credincioşii ei, aşteaptă rugăciunile Inalt Prea Sfinţiei Voastre, în puterea cărora ne punem toată nădejdea, aşteptând mila şi harul Bunului Dumnezeu asupra noastră şi a tuturor bine-credincioşilor creştini».

I. P. S. Patriarh Justinian, îmbrăcat în mantie şi emoţionat de dragostea şi evlavia credincioşilor, a mers la icoana Maicii Domnului, unde s'a închinat cu multă evlavie, sărutând-o. Apoi a mers în Sfântul Altar, închinându-se la Sf. Masă, în care timp protodiaconul a rostit polihroniu pentru I. P. S. Patriarh Justinian, iar corul a intonat «Mulţi ani trăiască». Apoi I. P. S. Patriarh s'a adresat clerului şi credincioşilor cu următoarele cuvinte:

„Sunt fericit a mă închina a 4-a oară în Biserica Sf. Învieri din Socolnic, unul din cele mai încăpătoare lăcaşuri de închinăciune, în care se păstrează Icoana Maicei Domnului „Iverscaia“, atât de mult cinstită de toţi credincioşii din Capitală şi din Uniunea Sovietică. Am venit împreună cu delegaţia Bisericii Ortodoxe Române să înălţăm rugăciuni fierbinţi pentru pace şi, împreunând rugăciunile noastre cu ale D-Voastră, să nădăjduim că Bunul Dumnezeu

ne va asculta şi va prăbuşi pe toţi vrăjmaşii care uneltesc şi aţâţă lumea la război.

Noi credem şi împreună cu psalmistul strigăm: „Cu noi este Dumnezeu, înţelegeţi neamuri şi vă plecaţi, căci cu noi este Dumnezeu". Dacă nu vom înceta a ne ruga cu toată osârdia şi credinţa, El ne va asculta rugăciunea şi va trimite pace pe pământ, acea pace care au cântat-o îngerii la Naşterea Mântuitorului: „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu şi pre pământ pace, între oameni bunăvoire".

„Văzând evlavia şi credinţa D-Voastră, ne bucurăm din suflet şi rugăm pe Bunul Dumnezeu să vă binecuvânteze căminurile şi viaţa D-Voastră cu sănătate, belşug şi îndestulare în toate".

Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian a mulţumit preoţilor, credincioşilor şi coriştilor pentru căldura primirii şi le-a împărtăşit tuturor patriarhiceşti binecuvântări.

Intreaga delegaţie s'a îndreptat apoi spre Ambasada Republicii Populare Române din Moscova, unde a fost întâmpinată de către Dl. Simion Bughici, Ambasadorul Statului nostru la Moscova, Dl. Consilier Brătescu şi ceilalţi membri ai Ambasadei.

Acolo, I. P. S. Patriarh Justinian s'a întreţinut cu Dl. Ambasador, discutând diferite probleme de interes general.

In aceeaşi zi, la ora 7 seara, delegaţia în frunte cu I. P. S. Patriarh Justinian a vizitat marea expoziţie de pictură, numită «Galeria Tretiacov», unde membrii delegaţiei au admirat artă pictorilor ruşi din secolul al XVI-lea şi până în zilele noastre.

MARŢI, 17 IULIE.

La ora 12, delegaţia Bisericii Ortodoxe Române a vizitat expoziţia darurilor trimise de oamenii muncii marelui conducător de popoare Iosif Visarionovici Stalin, cu ocazia sărbătoririi a 70 de ani dela naşterea sa. Imense săli cuprind obiecte de valoare artistică deosebită, venite din toate colţurile lumii pentru a aduce mărturia dragostei şi a recunoştinţei profunde pe care oamenii muncii le au pentru genialul învăţător al popoarelor, Iosif Visarionovici Stalin, care stă de veghe pentru apărarea păcii şi a libertăţii popoarelor.

Şi din scumpa noastră ţară, Republica Populară Română, s'au îndreptat către cel mai bun prieten şi îndrumător al poporului român, pe calea construirii unei vieţi noui, multe daruri simple dar sincere şi curate, prin care se manifestă recunoştinţa ţăranilor plugari, muncitorilor şi muncitoarelor de toate categoriile, elevilor, studenţilor, ostaşilor şi intelectualilor, pentru marele stegar al păcii.

O sală specială, împodobită numai cu daruri româneşti, opreşte atenţia vizitatorilor, care admiră fiecare lucru în parte, căci în fiecare obiect este încrustată recunoştinţa poporului nostru şi fiecare reprezintă simbolul dragostei pe care poporul nostru o poartă marelui cârmuitor I. V. Stalin.

Seara, Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian, — înconjurat de I.P.S. Mitropolit Chiril al Plovdivului, reprezentantul Bisericii Ortodoxe Bulgare

și I.P.S. Mitropolit Nicolae Crutițchi, Prea Sfinției Arhiepiscopi Pitirim și Macarie P. S. Episcopi Nectarie al Chișinăului, Anatolie al Ismailului, Andrei al Aradului și Theoctist Botoșăneanu, Vicar Patriarhal, și de numeroși arhimandriți și preoți, a săvârșit în Catedrala Patriarhiei din Moscova sfânta slujbă a Privegherii. Catedrala Patriarhală era plină de credincioși, care sorbeau cu nesaț sfintele rugăciuni rostite în graiuri deosebite, dar izvorîte din aceeași credință fierbinte, curată și pravoslavnică.

MIERCURI, 18 IULIE.

La ora 7 dimineața, I.P.S. Patriarh Justinian, însoțit de toți membrii delegației a părăsit Moscova, luând drumul spre mânăstirea «Troițe-Serghievscaia Lavra» din Zagorsk, — orășel așezat la o distanță de 70 kilometri de Moscova.

Era ziua în care se săvârșea prăznuirea Sfântului Serghie de Radonej, ocrotitorul poporului rus, care se bucură de o venerație deosebită în rândul credincioșilor ruși. Dela mari depărtări, mulțime de creștini ortodocși se adunaseră să se închine înaintea moaștelor Sfântului, aflate în Catedrala Adormirii și să-i ceară sprijin, ocrotire și grabnică biruință în lupta pentru apărarea păcii, spre care năzuiesc oamenii cinstiți de pretutindeni.

Cei trei Patriarhi ai Bisericilor Ortodoxe: Rusă, Română și Georgiană, având protia Prea Fericitul Patriarh Alexei al Moscovei și a toată Rusia, înconjurați de un măreț sobor de Arhierei, Arhimandriți Protoierei și Preoți — au săvârșit Sfânta Liturghie în Catedrala Sfintei Treimi. Pe fețele credincioșilor se vedeau lacrimi de bucurie, iar din inimile lor se înălțau rugăciuni fierbinți, pentru biruința păcii și a dreptății pe pământ.

După terminarea Sfintei Liturghii, cei trei Patriarhi, înveșmântați în odăjdii și înconjurați de întregul sobor — în sunetul clopotelor și în cântările de laudă și mărire ce se înălțau spre cer — s'au îndreptat spre Catedrala Adormirii, unde cu toții s'au închinat înaintea raclei cu moaștele Sfântului Serghie. Potrivit datinei creștine, a urmat apoi o agapă frățească în palatul reședinței de vară a Prea Fericitului Patriarh Alexei, la care au luat parte și autoritățile civile, în frunte cu Dl. Gheorghe Gr. Carpov, Președintele Comitetului pentru Chestiunile Bisericești din U.R.S.S. După amiază, oaspeții au vizitat Academia Teologică, care din vremuri îndepărtate își are reședința în cuprinsul acestei Lavre. Spre seară, oaspeții s'au înapoiat la Moscova.

JOI, 19 IULIE.

Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian a rămas la masa de lucru, studiind o serie de referate în legătură cu diferite probleme teologice, care urmau a fi discutate în cadrul Consfătuirii Intâi Stătătorilor Bisericilor Ortodoxe. Ceilalți membri ai delegației, însoțiți de P. S. Nectarie, Episcopul Chișinăului și de P. C. Protopop Alexandru Scvorțov, au vizitat biserica dela cimitirul Danilovschi, unde clerul — în frunte cu Protoiereul Vladimir Cudrițchi — aștepta sosirea oaspeților. Păsind pe covorul de flori așternute în cale de drept-credincioșii adunați în număr mare, membrii delegației au intrat în biserică, unde P. C. paroh i-a întâmpinat cu un

cald cuvânt de bun sosit. P. S. Episcop Theoctist a răspuns cu aceste cuvinte:

«In numele Inalt Prea Sfinţitului Justinian, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, în numele clerului şi poporului drept-cridincios român, vă spunem, iubiţi fraţi de aceeaşi credinţă întru Hristos, «bine v'am găsit sănătoşi!». Am venit în mijlocul Dvs., fiind invitaţi de Sanctitatea Sa Prea Fericitul Patriarh Alexei al Moscovei şi a toată Rusia, căruia îi aducem şi din locul acesta omagiul nostru de fiiască dragoste şi profundă recunoştinţă, pentrucă ne-a dat prilejul să luăm contact cu drept-credincioşii ruşi şi împreună să unim rugăciunile noastre către Bunul şi Milostivul Dumnezeu, implorând ajutorul Lui în munca noastră comună, pentru realizarea păcii adevărate pe pământ şi a bunei înţelegeri între popoare.

Biserica lui Hristos, atentă la trebuinţele de acum ale lumii, slujeşte cu devotament interesele fundamentale ale omenirii, înălţând rugăciuni către Cel Atoputernic, ca El să se îndure spre fiii Săi şi să le trimită pace, pentru ca în pace şi bună rânduială, fiecare la locul lui, să se poată bucura de roadele muncii sale.

Suntem adânc impresionaţi şi mişcaţi de evlavia şi credinţa în Hristos, pe care am văzut-o că o mărturisiţi cu atâta tărie.

Mulţumim PP. CC. Părinţi, Consiliului Parohial şi tuturor drept-credincioşilor creştini aflaţi în această sfântă biserică, pentru frumoasa primire ce ne-aţi făcut şi dragostea pe care ni-aţi arătat-o.

Pe noi, Românii, ne leagă de poporul rus nu numai faptul vecinătăţii, dar şi unitatea de credinţă şi prietenia de veacuri, trainică şi rodnică, ce se întăreşte astăzi şi mai mult prin împletirea aceloraşi interese, în lupta comună pentru dobândirea păcii, pentru care ne rugăm din toată inima şi cu toată credinţa ca Dumnezeu să sporească puterile popoarelor paşnice şi să trimită în toată lumea adevărata pace binefăcătoare».

Asigurând clerul şi poporul că nu-i va uita niciodată în rugăciunile sale, P. S. Theoctist a împărtăşit tuturor arhiereşti binecuvântări.

Intreaga delegaţie a plecat apoi spre biserica «Toţi Sfinţii», unde păstoreşte P. C. Protoiereu Mihail Cuznetov, care într'o scurtă cuvântare a urat I. P. S. Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române şi membrilor delegaţiei «bun venit», mărturisind marea bucurie pe care o retrăiesc credincioşii ruşi, având iarăşi în mijlocul lor pe solii Bisericii Ortodoxe Române. Adânc mişcat de dragostea şi calda primire a clerului şi credincioşilor, P. S. Theoctist a răspuns în câteva cuvinte, asigurându-i de toată preţuirea, prietenia şi dragostea frăţească şi împărtăşind tuturor, în numele Prea Fericitului nostru Patriarh Justinian, arhiereşti binecuvântări.

După masă, toată delegaţia — în frunte cu I. P. S. Patriarh Justinian — însoţită de P. S. Episcop Nectarie, P. C. Protoiereu Al. Scvorţov şi P. C. Protoiereu Mihail Zernov, a vizitat «Munţii vrăbiilor» («Vorobiovă goră») şi portul «Himca».

VINERI, 20 IULIE.

Intre orele 11—15, toate delegaţiile au vizitat Kremlinul, reşedinţa Preşedinţiei Consiliului de Miniştri a U.R.S.S. şi a Sovietului Suprem. Vizita a început prin cercetarea celor cinci biserici, care se află în incinta

Kremlinului și anume: CATEDRALA ADORMIRII MAICII DOMNULUI, în care pe vremuri se făcea încoronarea țarilor ruși; CATEDRALA BUNA VESTIRE, folosită pe vremuri drept Capelă de casă a împăraților ruși; CATEDRALA SFINȚILOR ARHANGHELI, unde se înmormântau țarii și unde se păstrează și acum mormintele; CATEDRALA ACOPERĂMÂNTULUI MAICII DOMNULUI, care era frecventată și de popor, când se oficiau Sfintele Slujbe și CATEDRALA SF. APOSTOLI, în care se înmormântau Patriarhii Bisericii Ortodoxe și unde se păstrează și acum mormintele cu plăci de marmoră și cu inscripții.

Delegațiile au vizitat «Palatul de granit», în care locuiau țarii, construcție foarte interesantă și care datează din secolul al XV-lea. In interior, aproape toți pereții sunt pictați în frescă, cu scene religioase din viața Mântuitorului, a Maicii Domnului și a multor Sfinți; toate acestea se păstrează intacte și sunt conservate cu multă grijă.

Vizita în Kremlin s'a încheiat prin cercetarea celui mai bogat muzeu din lume, muzeul Kremlinului, în care sunt expuse cele mai scumpe și frumoase obiecte de artă străine și rusești, legate de istoria poporului rus, a căror valoare artistică și istorică este greu să fie apreciată.

Seara, dela ora 6 până la ora 9, delegația Bisericii Ortodoxe Române, în frunte cu Inalt Prea Sfințitul și Prea Fericitul Patriarh Justinian, a luat parte la Privegherea ce s'a oficiat în Catedrala Patriarhală, de către Intâi Stătătorii Bisericilor Ortodoxe Antiohiană, Rusă, Română, Georgiană și Bulgară.

SÂMBĂTĂ, 21 IULIE.

Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian, însoțit de membrii delegației, au luat parte la Sf. Liturghie, ce s'a oficiat în Catedrala Patriarhiei din Moscova, de către soborul celor 4 Patriarhi, înconjurați de Mitropoliți, Arhiepiscopi, Episcopi și preoți.

Seara s'a oficiat Privegherea în Catedrala Patriarhală de către Prea Sfinitul Theoctist, Vicarul Patriarhiei Române, înconjurat de un măreț sobor de Arhimandriți, Protoierei și preoți.

DUMINICĂ, 22 IULIE.

Intre orele 11,30 și 13, toate delegațiile în frunte cu Intâi Stătătorii lor, au luat parte la Sfânta Liturghie, oficiată în paraclisul Sfintei Patriarhii. Toate răspunsurile au fost date chiar de Prea Fericitul Patriarh Alexei. După săvârșirea Sfintei Liturghii, Prea Fericitul Patriarh Alexei a oferit, în Palatul Patriarhal, o masă în cinstea tuturor membrilor delegațiilor cărora le-a împărțit, cu acest prilej, numeroase daruri din partea Bisericii Ortodoxe Ruse.

După masă, Prea Sfințitul Theoctist—împreună cu P. S. Episcop Andrei și P. C. Pr. Simion Neaga — a oficiat un parastas la mormântul Protoiereului Alexandru Smirnov, fost Rector al Academiei Teologice din Moscova, care odihnește în prezent somnul de veci, în cimitirul Danielov-

schi. P. S. Theoctist a rostit o scurtă cuvântare, în care a subliniat meritele răposatului Alexandru Smirnov, care a strălucit în Biserica Ortodoxă, atât prin viața sa, cât și prin mintea luminată cu care a fost înzestrat de Dumnezeu, și a evidențiat prietenia pe care regretatul teolog a purtat-o Bisericii Ortodoxe Române și instituțiilor ei de învățământ.

Delegația română a vizitat apoi biserica «Sfântul Prooroc Ilie», unde păstoresc: Prea Cucernicii Pavel Tvetcov, Egumen Alexei și preotul Victor Prodan. Cu aceeași caldă dragoste prietenească și cu aceeași adâncă evlavie au fost întâmpinați membrii delegației noastre de către cler și credincioși. După o scurtă rugăciune, P. S. Episcop Theoctist, în numele Inalt Prea Fericitului Patriarh Justinian, a împărtășit tuturor arhierești binecuvântări, îndemnându-i să păstreze credința neclintită în Dumnezeu și să se roage neîncetat pentru ca pacea divină să se pogoare pe pământ și să se sălășluiască între oameni.

In aceeași zi delegația Bisericii Ortodoxe Române a vizitat Mausoleul lui Lenin, unde a avut prilejul să admire dragostea cu care popoarele sovietice știu să eternizeze figura măreață a marelui lor conducător și a creatorului Statului Sovietic.

Seara, Prea Fericitul Patriarh Alexandru al III-lea al Antiohiei a făcut o vizită Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian, desbătând — în duhul frăției creștine — diferite probleme cu caracter bisericesc.

Tot în cursul acelei zile, toate delegațiile au vizitat Metro-ul, măreața realizare a technicei sovietice, pusă în slujba poporului.

LUNI, 23 IULIE.

In Palatul Sfintei Patriarhii din Moscova s'a ținut o consfătuire între reprezentanții Bisericilor Ortodoxe, întruniți în Capitala Uniunii Sovietice, pentru a desbate importanta problemă a acțiunii pentru pace și pentru a îndrepta din nou cuvânt de părintească povățuire și de îndemn către creștinii din întreaga lume.

La această Consfătuire au luat parte următoarele delegații:

Inalt Prea Sfințitul ALEXANDRU AL III-LEA, Patriarhul Antiohiei și întregului Orient, cu însoțitorii săi: I. P. S. Mitropolit ALEXANDRU AL EMESEI și Arhim. VASILE SAMAHA — din partea Bisericii Ortodoxe din Antiohia;

Inalt Prea Sfințitul ALEXEI, Patriarhul Moscovei și al întregii Rusii, I. P. S. Mitropolit NICOLAE KRUTIȚCHI, PP. SS. Episcopi NECTARIE AL CHIȘINĂULUI, ANATOLIE AL ISMAILULUI, ANDREI AL CERNĂUȚIULUI, NICON, Arhiepiscopul Odesei și PP. CC. Protopresbiteri N. F. COLCIȚCHI și GRIGORE RAZUMOVSCHI, — din partea Bisericii Ortodoxe Ruse;

Inalt Prea Sfințitul JUSTINIAN, Patriarhul României, cu însoțitorii săi: P. S. Episcop ANDREI AL ARADULUI, P. S. THEOCTIST, Vicarul Sfintei Patriarhii și P. C. Consilier SIMION NEAGA, — din partea Bisericii Ortodoxe Române;

Inalt Prea Sfințitul CALISTRAT, Patriarhul Georgiei, însoțit de I. P. S. Mitropolit EFREM al Kutaisului, — din partea Bisericii Ortodoxe din Georgia;

Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit CHIRIL AL PLOVDIVULUI, Preşedintele Sf. Sinod şi Locţiitor de Exarh al Bisericii Ortodoxe Bulgare, cu însoţitorii săi: Prea Sfinţitul NICODIM, şi P. C. Arhim. IOAN, Secretarul Sfântului Sinod, — din partea Bisericii Ortodoxe Bulgare.

Atenţia tuturor participanţilor la Consfătuire a fost reţinută de expunerea făcută de I. P. S. şi P. F. Patriarh Alexei, asupra problemei apărării păcii în întreaga lume.

După ample desbateri, delegaţiile participante au adoptat, în unanimitate, Chemarea adresată creştinilor din întreaga lume şi semnată de Intâi Stătătorii Bisericilor Ortodoxe din Antiohia, Rusia, România, Georgia şi Bulgaria. (Textul acestei Chemări este publicat în fruntea numărului de faţă).

Seara la ora 6, delegaţia Bisericii Ortodoxe Române a făcut o vizită Prea Fericitului Patriarh Calistrat al Georgiei, iar la ora 8 a avut loc recepţia dată în onoarea Prea Fericitului Patriarh Alexandru al III-lea al Antiohiei şi întregului Orient, de către Dl. Gheorghe Grigorievici Karpov, Preşedintele Comitetului pentru Afacerile Bisericii Ortodoxe Ruse, de pe lângă Consiliul de Miniştri al U.R.S.S. La această recepţie au fost invitaţi toţi reprezentanţii Bisericilor Ortodoxe, ce se aflau la Moscova.

In timpul cinei, Dl. Gheorghe Karpov a închinat pe rând în cinstea tuturor delegaţilor, în frunte cu Intâi Stătătorii lor, urându-le cât mai bogate roade în acţiunea pentru apărarea păcii.

La urările făcute de Dl. Karpov delegaţiei Bisericii Ortodoxe Române şi Intâi Stătătorului ei, Prea Fericitul Patriarh Justinian a răspuns prin aceste cuvinte:

Domnule Ministru,

«Vă mulţumesc pentru salutul ce mi-aţi adresat, cât şi pentru urările ce-mi faceţi. Ne întâlnim pentru a patra oară: în 1946, 1948, 1950 şi acum. Intre noi stăruie o puternică prietenie, o adâncă preţuire şi o nespusă dragoste, care n'au nevoie de mărturisitori, căci le trăim şi le manifestăm în tot ceasul; pentru aceea, nu voiu mai aminti de ele acum.

In omagiul pe care vreau să-l aduc Guvernului Sovietic şi Domniei Voastre personal, nu voiu aminti nici despre deplina libertate religioasă din Uniunea Sovietică, fiindcă toţi cei prezenţi au putut-o constata la faţa locului, unii pentru prima oară, alţii pentru a doua sau a treia oară, iar cei ca mine pentru a patra oară. Asupra acestei chestiuni, Biserica Ortodoxă Română a editat o carte de peste 400 pagini, cu ocazia Consfătuirii din 1948. N'am să amintesc nici despre prosperitatea, din an în an, a măreţului oraş Moscova, fiindcă toţi cei de faţă au încă înaintea ochilor lor Moscova, cu măreţele ei biserici, cu instituţiile culturale şi technice puse la îndemâna întregului popor.

N'am să amintesc nici de splendoarea serviciilor religioase dela mânăstirea Zagorsk, sau din bisericile Moscovei, oficiate de clerul Bisericii Ortodoxe Ruse, în frunte cu I. P. S. Patriarh Alexei, fiindcă inimile tuturora încă sunt copleşite de ele.

Am să evidenţiez însă sincera manifestare a dorinţei fierbinte de pace a clerului şi credincioşilor Bisericii Ruse, şi oroarea pe care o au în sufletele lor faţă de război.

Copleşiţi de această puternică dorinţă a lor, noi — conducătorii Bisericilor Ortodoxe, prezenţi la Moscova — am fost determinaţi să adresăm o nouă Chemare către creştinii din lumea întreagă, îndemnându-i să strângă rândurile în lupta pentru îndepărtarea primejdiei unui nou război şi pentru apărarea păcii.

O asemenea Chemare am adresat şi în anul 1948. Cu ajutorul lui Dumnezeu şi cu concursul tuturor oamenilor doritori de pace, rândurile luptătorilor pentru pace s'au înmulţit, cu sute de milioane. «Snopul de nuiele» — de care amintea în anul 1948, în cuvântul său la Ambasada Română, Prea Fericitul Patriarh Calistrat, este foarte puternic. Toate încercările duşmanului de a-l rupe au fost zadarnice. De data aceasta, Chemarea noastră a fost semnată întâi de Prea Fericitul Patriarh Alexandru al Antiohiei şi întregului Orient, căruia îi aducem un smerit omagiu, pentru dragostea cu care a venit să prezideze Consfătuirea noastră şi-l asigurăm de toată recunoştinţa noastră pentru îndrumările şi binecuvântările pe care le-a dat luptei noastre.

Iată cum, în desfăşurarea luptei pentru apărarea păcii, Moscova a devenit un centru istoric pentru Biserica Ortodoxă din lumea întreagă, care — în urma apelurilor noastre — a văzut limpede calea pe care trebue să o urmeze în slujirea lui Dumnezeu, prin alăturarea întregii lumi creştine în lupta pentru pace. Meritul acesta revine Prea Fericitului Patriarh Alexei, Bisericii Ortodoxe Ruse şi în deosebi Guvernului Sovietic, care a dat toată libertatea pentru ca întâlnirile şi Consfătuirile noastre să aibă loc.

Vă rugăm să vă faceţi interpretul simţămintelor noastre de dragoste şi recunoştinţă faţă de marele conducător al popoarelor sovietice şi stegarul luptei pentru apărarea păcii, — I. V. Stalin — pe care-l asigurăm că în această luptă vom pune toate puterile noastre, împreună cu ale credincioşilor noştri pentru asigurarea victoriei depline a păcii, în lumea întreagă.

Ridic paharul meu, strigând din toată inima:

Trăiască lupta pentru pace!

Trăiască conducătorii popcarelor luptătoare pentru pace, în frunte cu Iosif Visarionovici Stalin!».

Recepţia s'a încheiat într'o atmosferă de caldă prietenie.

MARŢI, 21 IULIE.

La ora 14, delegaţia Bisericii Ortodoxe Române, în frunte cu Prea Fericitul Patriarh Justinian, — însoţită de P. S. Episcop Nectarie al Chişinăului, P. C. Protoiereu Alexandru Scvorţov şi Dl. Serghei Ivanovici, s'a îndreptat spre Gara de Vest, de unde pleca trenul spre Kiev. La gară se aflau Dl. Serghei Constantinovici Belâşev, Vice Preşedinte al Comitetului pentru Afacerile Bisericeşti şi Dl. Consilier V. Utchin, precum şi reprezentanţii Prea Fericitului Patriarh Alexei: I. P. S. Mitropolit Nicolae Krutiţchi, P. S. Episcop Anatolie al Ismailului, P. S. Andrei al Cernăuţiu-

lui, P. C. Protopresbiter Nicolae Colcițchi și alții, care au salutat pe I.P.S. Patriarh Justinian și pe ceilalți membri ai delegației.

Drumul parcurs cu trenul a constituit o adevărată desfătare sufletească, întrucât ne-a dat posibilitatea să vedem cu ochii atâtea locuri frumoase și să admirăm realizările mărețe ale regimului sovietic.

MIERCURI, 25 IULIE.

La ora 14,40, delegația noastră a ajuns la Kiev, unde a fost întâmpinată și condusă la hotelul «Inturist», de către I.P.S. Mitropolit Ioan, Exarhul Ucrainei, P. C. Protopresbiter Constantin Rujițchi și P. C. Protoiereu Nicolae Scoropostijni.

După amiază, membrii delegației române, împreună cu delegația Bisericii Bulgare, au vizitat Lavra Kievopecerska, închinându-se înaintea sfintelor moaște, care se păstrează în cele 110 racle așezate în nișele subteranelor și care reprezintă comoara cea mai de preț a Ortodoxiei rusești. Toți cei care au vizitat această Lavră, au înțeles cât de îndreptățit a fost Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian când a numit orașul Kiev «Ierusalimul Sfânt al Rusiei»; într'adevăr, în Kiev se adăpostesc atâtea odoare sfinte și neprețuite ale creștinismului ortodox.

In incinta Lavrei se văd ruinele măreței biserici a «Invierii», distrusă de hoardele sălbatece ale fascismului. Prin grija Guvernului, acest monumental edificiu religios se află trecut în planul de restaurare, începându-se lucrările chiar în anul acesta.

Nu departe de biserica ruinată se află gigantica clopotniță, care are înălțimea de 98 metri.

Delegațiile română și bulgară au vizitat apoi mormântul fostului Cneaz Ascold, muntele lui Vladimir, monumentul lui Bogdan Hmelnițchi, monumentul scriitorului Sevcenco, monumentul marelui Lenin și statuia Sfântului Vladimir, care a creștinat pe Rusi la 988. Statuia aceasta se află așezată într'un parc, pe o ridicătură deasupra Niprului; Sfântul Vladimir ține în mâini crucea lui Hristos.

O scurtă excursie pe autostrada nou construită, care leagă Kievul cu Leningradul, apoi peste podul Niprului, a dat prilej delegațiilor să viziteze împrejurimile Kievului.

JOI, 26 IULIE.

Pe la ora 10 dimneața, delegația Bisericii Ortodoxe Române a vizitat Catedrala Sf. Vladimir, unde P. C. Protopresbiter Constantin Rujițchi a întâmpinat pe I. P. S. Patriarh Justinian, rostind acest cald cuvânt de bun venit:

«Sunt fericit să salut, chiar din pragul bisericii unde păstoresc, pe Sanctitatea Voastră, Prea Fericite Părinte Patriarh, la a cărui înscăunare am avut deosebita cinste să iau parte. N'aș fi crezut să mă învrednicesc de această mare bucurie, care nu se poate exprima în cuvinte, de a întâmpina pe Sanctitatea Voastră și a primi binecuvântări patriarhicești chiar în pretoriul bisericii noastre. Dar iată că cele ce sunt cu neputință în fața oamenilor, Dumnezeu le împlinește cu prisosință.

Fiţi binevenit, Inalt Prea Sfinţite Stăpâne, rugaţi-vă pentru noi şi turma noastră, care aşteaptă cu umilinţă sfânta binecuvântare a Prea Fericirii Voastre».

Adânc mişcat, Inalt Prea Fericitul Patriarh Justinian a răspuns cu câteva cuvinte pline de învăţăminte, împărtăşind binecuvântări tuturor celor de faţă. Oaspeţii au admirat îndelung această catedrală de curând restaurată, cu o pictură de o rară valoare artistică.

Delegaţia noastră a vizitat apoi biserica «Sfântul Andrei», unde se adăpostesc şi moaştele Sfintei Mucenişe Varvara. Tot aci se află şi Seminarul Teologic, condus de către P. C. Protoiereu Teodor Macarinco, ajutat de sub-directorul Egumen Paisie. Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian a binecuvântat pe preoţii din Eparhie, care urmau la acest seminar cursurile de îndrumare.

După cercetarea mânăstirii «Acoperământul Maicii Domnului», numită «Pocrovschi» — în care se adăpostesc peste 100 de călugăriţe, având ca stareţă pe Maica Eufrosina, sora Inalt Prea Fericitului Patriarh Alexei — delegaţia noastră a vizitat Catedrala «Sf. Sofia», o măreaţă realizare a arhitecturii ruseşti, care în prezent serveşte drept muzeu religios.

La ora 15,30 delegaţiile Bisericilor Ortodoxe Română şi Bulgară, au sosit la reşedinţa I. P. S. Mitropolit Ioan, pentru a lua parte la agapa frăţească, oferită în cinstea oaspeţilor; seara la ora 19,30, cele două delegaţii, însoţite de I.P.S. Mitropolit Ioan, Exarhul Ucrainei şi P.C. Protoiereu Constantin Rujiţchi şi Nicolae Scoropostijni au participat la proiectarea filmelor «Ucraina Infloritoare», «Olimpiada» şi «Locurile de odihnă».

VINERI, 27 IULIE.

In dimineaţa zilei următoare, delegaţiile Bisericilor Română şi Bulgară au fost conduse la aeroportul din Kiev, de I.P.S. Mitropolit Ioan, P. S. Episcop Nectarie, P. C. Protoiereu Alexandru Scvorţov, P. C. Preot Prot. Constantin Rujiţchi, P. C. Prot. Nicolae Scoropostijni, precum şi de împuternicitul pentru Afacerile Bisericeşti, Dl. Vasile Ivanovici Iosipenco. Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian şi ceilalţi membri ai delegaţiilor şi-au luat rămas bun dela însoţitori, de care s'au despărţit într'o atmosferă de caldă prietenie.

In aceeaşi zi, la orele 16, delegaţia Bisericii Ortodoxe Române a sosit pe aeroportul Bucureştilor, unde a fost întâmpinată de Dl. Vasile Pogăceanu, Ministrul Cultelor, I. P. S. Mitropolit Firmilian al Olteniei, P. S. Antim, Vicar al Patriarhiei, Dl. V. Ursucaş, Director în Ministerul Cultelor, corpul profesoral al Institutului Teologic, PP. CC. Pr. Consilieri Patriarhali şi Mitropolitani, Protoierei şi numeroşi preoţi din Capitală.

In Catedrala Sfintei Patriarhii s'a oficiat un Te-Deum de către P. S. Antim, Vicar al Patriarhiei Române, care a rostit apoi următorul cuvânt de bun sosit:

Înalt Prea Sfinţite şi Prea Fericite Stăpâne,
Prea Sfinţiile Voastre,

„La întoarcerea dela Moscova a Înalt Prea Sfinţiei Voastre şi a delegaţiei ce V'a însoţit, clerul şi credincioşii Bisericii Ortodoxe din întreaga Ţară vă aşteaptă cu multă bucurie şi vă spun din toată inima: „Bine aţi venit"!

Este a patra vizită pe care o faceţi, în marea Ţară a Socialismului, Bisericii Ortodoxe Ruse.

Călătoriile acestea au avut darul de a trezi în sufletele credincioşilor noştri cunoaşterea adevăratelor stări în legătură cu viaţa religioasă din U.R.S.S.

Pe lângă aceasta, vizitele ce s'au făcut au dus la reluarea vechilor legături de prietenie şi colaborare între Bisericile noastre surori.

Pentru strângerea acestor legături tradiţionale, Înalt Prea Sfinţia Voastră aţi depus multe stăruinţe şi osteneli.

Suntem încredinţaţi că această ultimă călătorie a fost făcută cu aceleaşi năzuinţe şi pe aceeaşi linie de acţiune.

Fiii Bisericii noastre au urmărit cu viu interes călătoria Înalt Prea Sfinţiei Voastre la Moscova şi au aflat că şi de data aceasta, capii Bisericilor Ortodoxe ce s'au întrunit acolo au ridicat stindardul păcii, îndreptând o nouă Chemare către creştinii din întreaga lume pentru înlăturarea primejdiei unui nou război.

Clerul şi credincioşii, în frunte cu Sf. Sinod al Bisericii noastre, Vă întâmpină astăzi, cu aceleaşi sentimente de dragoste şi recunoştinţă şi Vă asigură că chemarea nouă pe care aţi adresat-o creştinilor, va găsi an larg ecou, care va trezi conştiinţele şi va înmulţi străduinţile pentru apărarea păcii".

A răspuns Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian, care a împărtăşit tuturor celor de faţă câteva din impresiile culese în timpul călătoriei în Uniunea Sovietică:

Inalt Prea Sfinţite,
Prea Sfinţiţi şi
Prea Cucernici Părinţi,

Primind invitaţia Prea Fericitului Patriarh Alexei de a participa la marele praznic al Sfântului Serghie de Radonej, am răspuns cu toată dragostea şi, însoţit de Prea Sfinţiţii Andrei şi Theoctist şi având pe Părintele Simion Neaga ca interpret — acum aproape 14 zile — am luat drumul spre Moscova. Acolo am întâlnit delegaţia Bisericii Georgiene, în frunte cu Patriarhul Calistrat, însoţit de I.P.S. Mitropolit Efrem al Kutaisului şi delegaţia Bisericii Ortodoxe Bulgare, în frunte cu Preşedintele Sfântului Sinod, Mitropolitul Chiril al Plovdivului, însoţit de P. S. Episcop Nicodim şi P. C. Arhim. Ioan, secretarul Sf. Sinod.

După câteva zile a sosit şi Prea Fericitul Patriarh Alexandru al Antiohiei, însoţit de Mitropolitul Alexandru şi de Arhimandritul Vasile Samaha.

După ce ne-am cunoscut între noi, în ziua de 18 Iulie ne-am îndreptat spre mânăstirea Zagorsk (situată la 70 km. de Moscova), unde în prezenţa a 100.000 de credincioşi s'a săvârşit Sf. Liturghie, la racla cu moaştele Sfântului Serghie de Radonej. Rugându-ne laolaltă, aşa cum în 1949, Capii Bisericilor Ortodoxe Autocefale, participanţi la Consfătuirea Pan-

ortodoxă dela Moscova, au adresat o Chemare către creştinii din toată lumea, îndemnându-i să-şi unească forţele pentru menţinerea păcii şi noi constatând că primejdia unui nou război nu a fost încă înlăturată şi văzând că, deşi Dumnezeu a ascultat rugăciunile noastre şi ne-a ferit până acum de un nou război mondial, totuşi pregătirile războinice sunt în plină desfăşurare, am adresat, către toată lumea creştină, o nouă Chemare, pe care o cunoaşteţi din presă.

Prea Cucernici Părinţi,

Dacă în contactul nostru cu credincioşii din Uniunea Sovietică nu am fi constatat dragostea lor fierbinte pentru viaţă şi pentru pace şi oroarea lor faţă de război, desigur că n'am fi întocmit Chemarea.

Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian şi delegaţia ce l-a însoţit la Moscova, se îndreaptă, înconjurat de Inaltul Cler, către Palatul Patriarhal.

Popoarele Uniunii Sovietice sunt dornice de pace şi urăsc războiul. Conducătorii lor — fie politici, fie administrativi — sunt conştienţi că cetăţenii sovietici doresc să-şi construiască în tihnă, viaţa lor, din zi în zi mai fericită. Peste tot pe unde am umblat, am întâlnit aceeaşi unanimă dorinţă de pace. Avem datoria să urmăm pilda marelui popor sovietic şi să strângem şi noi rândurile, hotărîţi şi dârji, în lupta de apărare a păcii, pe care, în calitate de cetăţeni şi de creştini, se cuvine a o apăra.

Impărtăşindu-vă câteva din impresiile cu care ne-am întors, trebue să vă spun că peste tot în Uniunea Sovietică te izbeşte larga bunăvoinţă a oamenilor sovietici. Indiferent ce funcţiune îndeplineşte, indiferent de cultura pe care o are, omul sovietic este ospitalier, binevoitor şi plin de dragoste faţă de ceilalţi oameni. Te impresionează această educaţie superioară, a unui întreg popor.

Libertatea religioasă este în Uniunea Sovietică o realitate. Multe din bisericile care au avut de suferit de pe urma războiului au fost restaurate, iar altele sunt în curs de restaurare. Sfintele slujbe sunt ascultate cu atâta evlavie, încât te simți înălțat de atmosfera duhovnicească în care se desfășoară.

Am vizitat, împreună cu întreaga delegație, Kievul, care este socotit Ierusalimul Ortodoxiei rusești. Este vechiul oraș în care țarul Vladimir a creștinat poporul rus. Pe locul unde tradiția spune că s'a săvârșit acest important act în viața poporului rus, se află un impunător monument, reprezentând pe Vladimir, cu o cruce în mână. Am vizitat marea lavră Pecersca, unde se află peste o sută de sfinte moaște de cuvioși și unde viețuesc 120 de călugări. Am voit să ne plecăm genunchii și să ne închinăm înaintea mormântului lui Petru Movilă; dar n'am putut să ne împlinim această vie dorință, deoarece mormântul se află încă sub dărâmăturile celebrei catedrale, pe care hitleriștii au aruncat-o în aer, în anii războiului. Numai cupola, înaltă de 96 metri, a rămas nedistrusă. Acum au început lucrările pentru restaurarea acestei biserici monumentale; Guvernul Republicii Ucrainiene a alocat suma de 30.000.000 ruble pentru refacerea ei. Ni s'au dat asigurări că într'o jumătate de an se vor termina lucrările pentru ridicarea dărâmăturilor și că mormântul lui Petru Movilă va fi scos la lumină. Intreaga catedrală va fi refăcută până la sfârșitul Pianului Cincinal.

In Kiev sumt redate cultului 30 de biserici; celelalte sunt în curs de restaurare. Kievul a fost unul din orașele cele mai pustiite de război. Rămâi, însă, plin de admirație în fața muncii fără preget pe care populația a depus-o și continuă s'o depună pentru refacerea orașului. Pe noi, populația ne-a întâmpinat cu dragoste și bucurie. Am vizitat Catedrala Mitropolitană — care este pe terminate — și am admirat acolo picturile celor mai de seamă artiști plastici. Am vizitat una dintre cele mai vechi biserici, biserica «Sfânta Sofia», ridicată pe la anul 1057. Aci întemeiase Mitropolitul Petru Movilă celebra Academie, unde au învățat mulți dintre oamenii de seamă ai Bisericii moldovene. Picturile sunt păstrate cu veneratie. Ni s'au dat nenumărate lămuriri istorice asupra vieții religioase a poporului ucrainean, încât am putut socoti această vizită mai folositoare decât ani îndelungați de studiu.

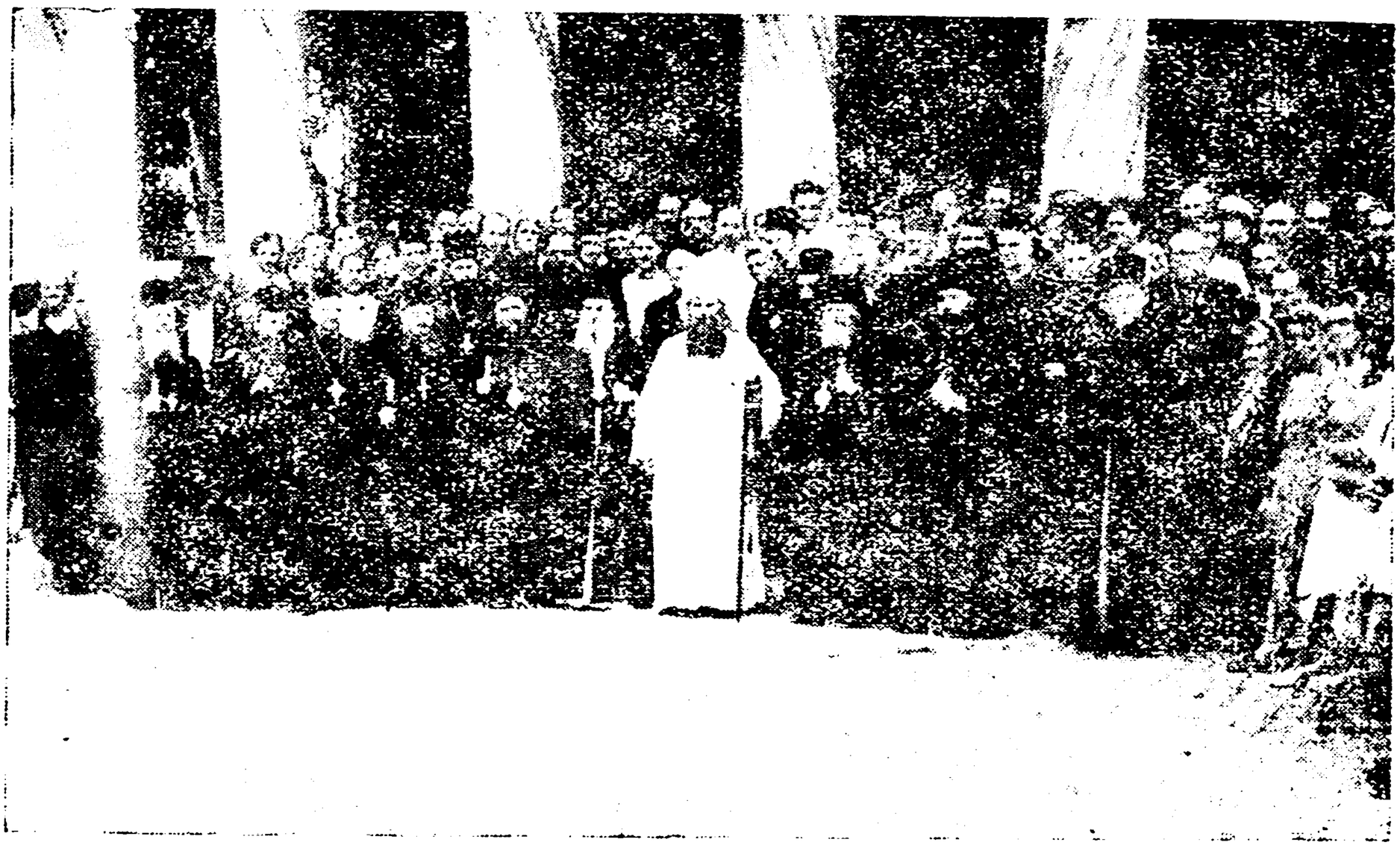
Am rămas impresionați de toate câte le-am văzut, căci am putut constata educația sănătoasă pe care o primesc tinerele generații. Libertatea religioasă din Uniunea Sovietică nu mai poate fi pusă la îndoială decât de cei de rea credință. Desele întâlniri dintre cârmuitorii Bisericilor Ortodoxe naționale, la Moscova, n'ar fi putut avea loc fără sprijinul și înțelegerea Guvernului Sovietic. Dl. Ministru Karpov și Prea Fericitul Alexei se întrebau cum de n'au fost cu putință asemenea întâlniri pe teritoriul Rusiei, în trecut. Explicația este aceasta: în trecut, țarul nu se voia întunecat de prestigiul și autoritatea Patriarhului. Pentru acest motiv, Petru cel Mare a și desființat Patriarhatul Bisericii Ortodoxe Ruse și el a fost reînființat abia în timpul regimului socialist, când asemenea meschine calcule nu mai puteau să aibă loc. Biserica este azi sprijinită de Statul Sovietic, care îi pune la dispoziție tot ce îi este necesar pentru a-și desfășura misiunea ei. Noi înșine am fost înconjurați de reprezentanții Guvernului

Sovietic, cu o atenție deosebită: ni s'a dat posibilitatea de a merge oriunde am voit și ni s'a pus la dispoziție avion special, pentru călătoria spre țară.

V'am istorisit toate acestea, ca să știți că libertatea religioasă în Uniunea Sovietică este o realitate vie.

Socotesc de a noastră datorie să mulțumim Guvernului Republicii noastre Populare și Ministerului Cultelor pentru tot sprijinul pe care ni l-a dat ca să putem face acest drum, atât de folositor pentru noi. Deasemenea mulțumim Domnului Ministru Vasile Pogăceanu, care ne-a petrecut și ne-a întâmpinat cu toată cinstea.

Marea bucurie care ne-a copleșit sufletele, cu prilejul acestei călătorii, a fost sporită de faptul că ne-am putut întâlni cu Patriarhul Alexandru III al Antiohiei, deținătorul unui scaun apostolic, care la 85 de ani a luat asu-

Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian, la ieșirea din Catedrala Sf. Patriarhii, după săvârșirea Te-Deumului, înconjurat de I. P. S. Firmilian Mitropolitul Olteniei, de membrii delegației ce l-au însoțit la Moscova și de mulți preoți și credincioși.

pră-și osteneala unui drum până la Moscova, pentru a ne vedea și a ne uni rugăciunile, în vederea apărării bunului celui mai de preț al omenirii: pacea. Binecuvântarea pe care Prea Fericitul Patriarh Alexei a dat-o Bisericii noastre ne bucură în chip deosebit, căci ea face și mai vie legătura dragostei în Hristos.

Prea Fericitul Alexandru cu însoțitorii săi va vizita țara noastră, unde va rămâne vreo 10 zile, vizitând bisericile și mânăstirile noastre. Această vizită este o binecuvântare dăruită de Dumnezeu Bisericii Ortodoxe Române și se cuvine să fim demni a o primi.

Salutându-vă cu românescul «bine v'am găsit sănătoși», vă rog călduros să vă străduiți cu mai multă râvnă, întru intensificarea luptei de apărare a păcii. Convingeți pe toți credincioșii că singura cale de urmat este aceasta, susținută și de capii Bisericilor Ortodoxe. In ce privește cre-

zul nostru în viitorul omenirii, el nu e altul decât cel înscris în Chemarea pe care am semnat-o. Aceasta este calea cea mai bună de urmat. Sute de milioane şi zeci de popoare merg pe acest drum şi vor birui.

Viaţa fiecărei Biserici în parte este în funcţie de biruinţa păcii. De aceea vă îndemn: strângeţi rândurile în jurul nostru, pentru a duce la îndeplinire hotărîrile luate de Capii celor cinci Biserici Ortodoxe, la Moscova.

In nădejdea că, prin această Chemare, am adus o lumină şi mai puternică în cugetele slujitorilor lui Hristos, în nădejdea că vom fi înţeleşi pe deplin de cei către care am îndreptat cuvântul nostru părintesc, — binecuvântăm pe toţi cei de faţă şi îi încredinţăm că nu vom înceta să ne rugăm, pentru ca Dumnezeu să le dea puteri de a străbate până la capăt calea cea bună.

Mergând la altarele PP. CC. Voastre, daţi viaţă cuvintelor pe care le rostiţi şi rugaţi-vă pentru pace, încredinţaţi fiind că numai pacea este plăcută lui Dumnezeu. Să ne rugăm neîncetat pentru triumful păcii şi pentru înfrângerea războiului.

Vă binecuvintez şi vă doresc spor duhovnicesc, implorând harul Domnului nostru Iisus Hristos şi dragostea lui Dumnezeu Tatăl şi împărtăşirea Sf. Duh să fie cu voi cu toţi, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

*

Intregul cler aflat în Catedrală a condus apoi pe Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian până la reşedinţa patriarhală.

IMPRESII DIN UNIUNEA SOVIETICĂ

DECLARAȚIILE FĂCUTE DE P. S. EPISCOP ANDREI AL ARADULUI.

P. S. Episcop Andrei al Aradului, care a făcut parte din delegația Bisericii Ortodoxe Române la Consfătuirea celor cinci Intâi Stătători ai Bisericilor Ortodoxe Autocefale ținută la Moscova, — a împărtășit clerului din Eparhia P. S. Sale impresiile culese în cele zece zile petrecute în Uniunea Sovietică.

Pentru contribuția pe care aceste mărturii o aduc acțiunii de cunoaștere și înțelegere a realităților din marea țară a Sovietelor, socotim necesar să reproducem în paginile revistei noastre declarațiile P. S. Episcop Andrei al Aradului.

REDACȚIA

«Moscova, cu o vechime de 800 de ani, ne-a făcut impresia unui oraș mondial (7-8 milioane de locuitori) foarte curat, cu străzi largi, cu o circulație extraordinar de intensă și bine pusă la punct și cu un public foarte disciplinat. Un oraș îndestulat, cu belșug de alimente și veșminte, care ia o desvoltare uimitoare. Televiziunea este la îndemâna tuturor celor ce au aparate de radio.

Prima vizită în Moscova a fost la biserica din suburbia Sokolnicov, a doua la mânăstirea Zagorsk, la o distanță de 70 km. spre Nord de Moscova, apoi la mănăstirea Dimitrie Donskoi din Moscova și altele. Am asistat la servicii religioase lungi și ceremonioase, care însă nu au plictisit pe nimeni. O slujbă dura câte 3 ore, în care timp credincioșii n'au dat nici cel mai mic semn de nerăbdare. Pelerinii care au luat parte la hramul Sf. Serghie din Zagorsk, au fost până la circa 100.000, în majoritate femei, îmbrăcate în frumosul port național cu marămi albe pe cap. Toți țineau foarte mult să primească binecuvântare arhierească.

Credincioșii sunt foarte activi la slujbe: au cântat în întregime Crezul, Tatăl nostru și Parastasul.

In Moscova sunt 54 biserici active. Patriarhia Rusă este împărțită în vreo 70 de Eparhii, având 10 Seminarii și 2 Academii Teologice. Un Semi-

nar are în medie 100 elevi, iar Academiile, ca cea din Zagorsk de pildă,. 60 studenți.

Preoțimea este bine retribuită de către credincioși. In Moscova de exemplu, în urma acestei dotații, fiecare preot este în măsură să-și aibă mașină proprie, iar Protoiereul chiar două-trei.

Libertatea cultului este deplină și Biserica Ortodoxă Rusă este azi vie și puternică.

In afară de monumentele bisericești, am vizitat și o serie de monumente istorice, arhitectonice, precum și șantierele de construcție ale clădirilor înalte.

Iată câteva din ele:

Universitatea cu orașul studenților, construcție, căreia spre a i se face loc, a fost înlăturat un întreg cartier mărginaș al Moscovei. Clădirea este aproape terminată, la mijloc cu un corp de vreo 35 etaje, apoi altele împrejur de 20, 10, 8 etaje, cu parcuri, etc., dând aspectul unui întreg oraș.

Galeria Tretiacov din Moscova, cuprinde artă foarte serioasă, care poate sta alături cu orice artă din Apus.

In Kremlin se află 4 biserici. O biserică datează din 1439, pe locul unde s'a întemeiat Moscova, în care sunt înmormântați Mitropoliții Rusiei și a doua în care sunt înmormântați toți țarii. Iconostasul acestor biserici estè acoperit cu plăci de aur, cu picturi grandioase, toate declarate monumente istorice, bine îngrijite de Guvernul U.R.S.S. In afară de palatul țarilor și de localul Parlamentului, etc., Kremlinul mai cuprinde o expoziție de artă bisericească, unde se pot vedea obiecte de mare preț: odăjdii ornate cu perle, cruci, engolpioane, Evanghelii în aur, etc.

Am vizitat și Mausoleul lui Lenin, care de asemenea este obiect de pelerinaj al mulțimii disciplinate și respectuoase și Metro-ul, realizare într'adevăr grandioasă, civilizată și utilă.

O altă expoziție demnă de văzut în Moscova este Expoziția darurilor oferite lui Stalin cu prilejul împlinirii celor 70 de ani, unde la loc de frunte se află darul Aserbedgeanului (un covor de 70 m. p., având țesute momente istorice ale Revoluției,) și unde sala R.P.R. este foarte inteligent organizată.

Un fapt demn de semnalat este acel al grijei mari pentru cultura tineretului. Vrednic de amintit este și cultul eroilor, mulți eroi fiind înmormântați printre florile parcurilor».

(Din revista «Mitropolia Banatului»)

VIZITA I. P. S. PATRIARH ALEXANDRU III AL ANTIOHIEI ÎN ȚARA NOASTRĂ

Intre 22 August și 3 Septembrie 1951, I. P. S. Alexandru al III-lea, Patriarhul Antiohiei și al întregului Orient a vizitat țara noastră, fiind oaspetele I. P. S. Justinian, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. I.P.S. Patriarh Alexandru al III-lea a sosit în București, venind dela Moscova, unde a luat parte la Consfătuirea Patriarhior ortodocși, care au adresat o Chemare către creștinii din lumea întreagă, pentru intensificarea acțiunii de apărare a păcii, împotriva atâtătorilor la război și pentru încheierea unui Pact al Păcii între cele cinci Mari Puteri. I.P.S. Sa a fost însoțit de I.P.S. Mitropolit Alexandru al Emesei și de I.P.C. Arhimandrit Vasile Samaha.

La sosirea pe aeroport, — în după amiaza zilei de 22 August — Inalt Prea Sfințitul Patriarh Alexandru al III-lea a fost întâmpinat de Inalt Prea Sfințitul nostru Patriarh și de Dl. Vasile Pogăceanu, Ministrul Cultelor.

Duminică 26 August, Inalt Prea Sfinției Patriarhi Alexandru al III-lea al Antiohiei și Justinian al României — înconjurați de un măreț sobor, în frunte cu I.P.S. Mitropolit Alexandru al Emesei — au săvârșit Sfânta Liturghie, în Catedrala Patriarhiei Române, care devenise neîncăpătoare pentru mulțimea credincioșilor veniți să primească binecuvântarea apostolică a Inaltului oaspete al Bisericii noastre.

La sfârșitul Sfintei Liturghii, Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian a rostit următoarea cuvântare:

Sanctitatea Voastră, Prea Fericite Părinte,

In această clipă fericită, când sufletul meu este luminat de bucuria rară, pe care istoria mi-a acordat-o, ca pe un privilegiu, la un interval de două secole, de a primi și găzdui, în numele poporului drept-credincios, a clerului și Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, pe venerabilul între venerabili, Prea Fericitul Patriarh Alexandru al III-lea al Scaunului Apostolic de Antiohia — cel aproape de două ori milenar. Graiul meu, cu emoție, împrumută accentele de veselie nestăpânită dela praznicele mari ale Ortodoxiei și exclamă în numele tuturor: «Lăudați pre Domnul, că este bun, că în veac este mila Lui... Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim într'însa!»... (Psalm 117-118).

Personal doresc să vă mulţumesc, Sanctitatea Voastră, cu toată căldura inimii mele, pentru dragostea părintească cu care aţi primit invitaţia făcută de mine, cu prilejul Consfătuirii frăţeşti, din luna trecută, dela Moscova, de a vă lua osteneala să veniţi şi în ţara noastră, spre a împărtăşi Sfântului Sinod, clerului şi credincioşilor noştri, binecuvântarea apostolică, dela primii înaintaşi ai Prea Fericirii Voastre, dela luceferii Ortodoxiei, Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel. Sunt cu adevărat fericit, că

Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Alexandru al III-lea al Antiohiei, la sosirea Sa, binecuvintează, din faţa Palatului Patriarhal, clerul şi poporul dreptcredincios, ce i-a ieşit întru întâmpinare.

la mai puţin de o lună dela despărţirea noastră în Moscova, pot să vă ofer ospitalitatea noastră, cu iubire caldă şi respect filial.

Sanctitatea Voastră, ţara noastră românească şi Biserica Ortodoxă cea sădită de Dumnezeu într'însa se mândresc de a fi avut cu Scaunul Apostolic al Antiohiei legături străvechi, care s'au continuat peste veacuri, mai strânse sau mai slabe, după cum au îngăduit şi împrejurările

istorice, până în vremea noastră. Fără să încercăm a face acum o înșiruire a acestor legături, vom pomeni totuși pe acel Ioachim, Patriarh de Antiohia, care, cu prilejul călătoriei sale la Moscova, prin anul 1587, a dăruit lui Gheorghe Movilă, când acesta era numai Episcop de Rădăuți, o icoană care se păstrează încă și azi la mânăstirea Sucevița [1]). Se cuvine să pomenim, apoi, cu deosebită atenție pe Patriarhul Macarie al Antiohiei, ale cărui călătorii în Țările Române, venind din Moscova, pe la jumătatea veacului al XVII-lea, în timpul evlavioșilor domni Matei Basarab și Vasile

Prea Fericiții Patriarhi Alexandru și Justinian, împreună cu I. P. S. Alexandru Mitropolitul Emesiei, înconjurat de Clerul Sf. Patriarhii, se îndreaptă spre Catedrală pentru a săvârși Sfânta Liturghie.

Lupu, povestite cu multă măestrie de către însoțitorul său, diaconul Paul de Alep, constituie pentru țara noastră și pentru Biserica Română un izvor de informații istorice de mare însemnătate, cu privire la situația politică-socială și religioasă-culturală a Românilor ca și a altor popoare creștine.

Chiar acest sfânt locaș de închinare — în care avem bucuria de a primi pe Sanctitatea Voastră — a fost sfințit în Duminica Tuturor Sfinților din anul 1658, de însuși Patriarhul Macarie.

---

1. N. Iorga, *Istoria Bisericii Române*, 1, pag. 258.

Un alt Patriarh de Antiohia, având strânse legături cu Ţările Române, a fost Atanasie, care a venit în ţară la 1700, a tradus din limba arabă pentru Constantin Vodă Brâncoveanu, la 1702, istoria pe scurt a Bisericii sale, cu titlul «Istoria Patriarhilor Antiohiei». In această scriere, Patriarhul Atanasie povesteşte că vorbind domnitorului valah despre nevoia ce simţeau arabii ortodocşi de cărţi bisericeşti în limba lor, domnitorul a pus de s'au tipărit la Snagov asemenea cărţi, începând cu Sf. Liturghie; iar la plecarea din Bucureşti, a lui Atanasie, Brâncoveanu i-a dat să ducă în Siria o întreagă tipografie arăbească [2]).

Bătrânului Atanasie — care, după istoricul român N. Iorga [3]), **s'a stins la noi în ţară, — i-a urmat pe scaunul Antiohiei Patriarhul Silvestru, «pictorul şi predicatorul», cum este numit de istorici. Acesta a continuat şi a desvoltat şi mai mult legăturile cu Biserica şi Ţările Române. In anul 1749, se afla la Bucureşti, unde pentru el s'a clădit frumoasa bisericuţă a Sf. Spiridon, a cărei pisanie se mântuie cu rânduri arabice, mărturisind că s'a zidit «după rugămintea Patriarhului Apostolic Silvestru». Acelaşi Patriarh Silvestru a tipărit la Iaşi Antimise şi o Liturghie greco-arabă, iar istoria aminteşte că el a lăsat învăţături pentru viaţa de obşte călugărească, pe care le-a găsit trăite în mânăstirea Poiana Mărului din judeţul Rămnicul-Sărat, vestitul Paisie Velicicovschi** [4]).

După vizita Patriarhului Silvestru au trecut două sute de ani.

Astfel că prin vizita Sanctităţii Voastre de astăzi, Prea Fericite Părinte Alexandru, sunteţi al 6-lea dintre Patriarhii Scaunului Apostolic al Antiohiei şi a tot Orientul, care în decursul veacurilor au cinstit cu prezenţa lor ţara şi Biserica noastră.

Iată, dar, că bucuria noastră de astăzi este cu adevărat rară şi scumpă sufletelor noastre şi iată dece dorim noi s'o manifestăm cât mai deplin cu putinţă, în timpul pe care veţi consimţi să-l petreceţi în mijlocul nostru.

Ne grăbim să adăugăm, Prea Fericite Părinte Alexandru, că personalitatea Sanctităţii Voastre este bine cunoscută, mult respectată şi sincer iubită în ţara noastră, nu numai de membrii Sfântului Sinod, de preoţii şi profesorii Bisericii Ortodoxe Române, dar şi de toţi credincioşii noştri. In adevăr, scrisorile Sanctităţii Voastre, pline de dragoste pentru noi toţi, de înţelegere pentru problemele de viaţă şi transformările sociale săvârşite în sânul poporului nostru, precum şi de însufleţită aprobare şi încurajare pentru strădaniile noastre de a pregăti un viitor mai bun, de pace şi fericire pentru toată lumea, au fost totdeauna citite cu satisfacţie şi comentate cu interes de cercurile largi ale preoţilor şi credincioşilor noştri. Stăruie, în chip deosebit, în amintirea cititorilor revistelor, publicate de Patriarhia noastră, cuvintele calde şi generoase din scrisoarea prin care aţi răspuns la Pastorala alcătuită de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în marea problemă a păcii. «...Noi admirăm, Prea Fe-

---

2. Marcu Beza, *Urme româneşti în răsăritul Ortodox,* Bucureşti 1937.
3. N. Iorga, *Istoria Bisericii Române,* II, pag. 57.
4. N. Iorga, *Istoria Bisericii Române,* II, pp. 57-58 şi 167.

Prea Fericiții Patriarhi Alexandru și Justinian, însoțiți de I. P. S. Alexandru, Mitropolitul Emesiei, Domnul V. Pogăceanu Ministrul Cultelor și de Clerul Catedralei în fața Palatului Patriarhal, după slujba Sfintei Liturghii.

ricite, — îmi scria Sanctitatea Voastră la data de 25 Aprilie 1950, — gestul Vostru nobil şi al Sfântului Sinod al Bisericii Voastre, de a adresa credincioşilor ortodocşi şi celorlalte comunităţi creştine din ţara Voastră, Chemare pentru a-şi uni eforturile în scopul de a apăra pacea şi a pune războiul în afară de lege. Noi binecuvântăm îndreptăţitul Vostru demers şi ne considerăm fericiţi să împărtăşim aceleaşi sublime sentimente...».

Prea Fericite Părinte, prin împărtăşirea acestor sublime sentimente pentru pace, Sanctitatea Voastră v'aţi câştigat dragostea curată şi respectul filial al poporului nostru întreg, care este un sincer iubitor al păcii şi înfrăţirii între toate popoarele lumii şi un hotărît apărător al lor.

Dar dacă personalitatea Sanctităţii Voastre este cunoscută şi iubită tuturor dela noi, apoi vă rog să-mi daţi voie să accentuiez că pentru mine este obiectul unei admiraţiuni desăvârşite.

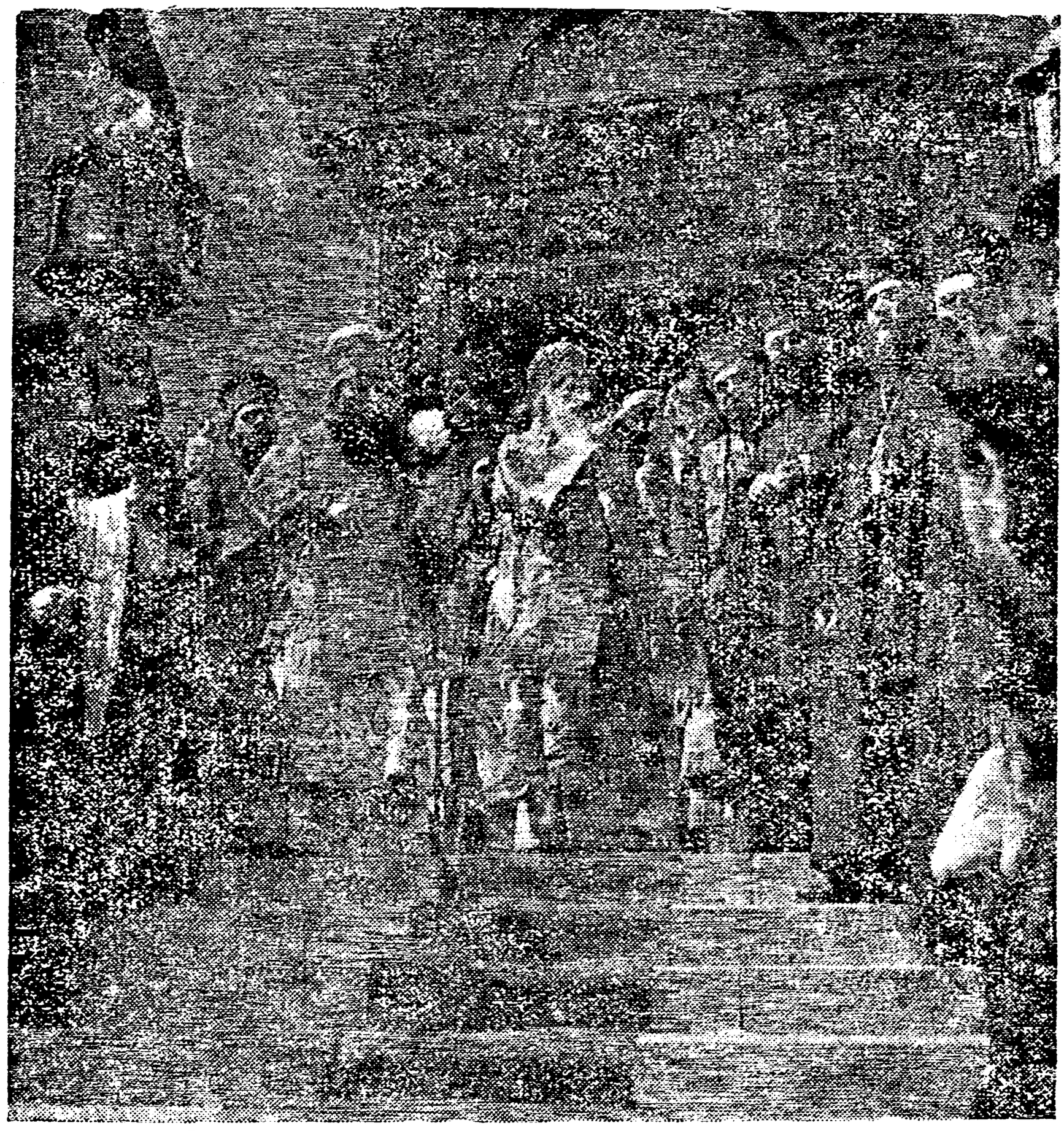
Când v'am întâlnit pentru prima dată la Moscova, unde aţi prezidat Consfătuirea celor cinci Patriarhi şi Intâi Stătători ai Bisericilor Ortodoxe, care au săvârşit unul din cele mai mari acte istorice, alcătuind şi semnând Chemarea pentru Pace, am rămas cu o impresie ce nu se va şterge niciodată din sufletul meu.

Văzându-vă acolo, înconjurat de alţi venerabili Patriarhi — între cari şi octogenarul Calistrat al Georgiei — admiram vioiciunea spiritului ca şi a mişcărilor, măsuram înţelepciunea cu care interveneaţi în discuţiunile ce se purtau şi mă simţeam încălzit de pietatea şi blândeţea ce se desprindeau din întreaga fiinţă şi din ţinuta Sanctităţii Voastre. Imi ziceam: Ce pildă minunată dă tuturor acest sfânt Părinte, care n'a pregetat să întreprindă un drum atât de lung şi obositor, la vârsta sa de aproape 90 de ani, cu scopul generos de a-şi uni glasul şi hotărîrea sa cu ale acelora, ce voiesc să facă să fie auzit şi înţeles, măcar în ceasul al 11-lea, comandamentul dumnezeiesc al păcii şi bunei învoiri între oameni! In faţa acelei înălţătoare privelişti, mi-am propus ca, în lucrarea mea şi, în general, în comportarea mea ca Intâi Stătător al Bisericii mele, să iau ca model pe aceşti venerabili Patriarhi ai Ortodoxiei răsăritene, şi în special pe Sanctitatea Voastră, Prea Fericite Părinte Alexandru, care îi depăşiţi pe toţi cu înţelepciunea şi cu vârsta.

Cu aceste mărturisiri, pornite din adâncul inimii noastre, vă asigurăm, Prea Fericite Părinte Alexandru, că nu vom înceta niciodată a înălţa calde rugăciuni către Milostivul Dumnezeu, pentru sănătatea şi mulţumirea sufletească a Sanctităţii Voastre, precum şi pentru fericirea, pacea şi ocrotirea Sfintei Biserici Ortodoxe a Antiohiei, a clerului şi poporului drept-credincios al Siriei, care au privilegiul de a vă avea păstor şi îndrumător.

Vă asigurăm că impresiile şi amintirea lăsate de vizita Sanctităţii Voastre şi a distinşilor însoţitori ai Sanctităţii Voastre, atât de bine cunoscuţi şi iubiţi de noi, Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit Alexandru al Emesei şi Inalt Prea Cuviosul Arhimandrit Mitrofor Vasile Samaha, se vor întipări atât de adânc în sufletele noastre ale tuturor, că niciodată nu se vor putea uita, şi că, în plus, le vom înscrie şi cu litere de aur, pe lespezi de marmoră amintitoare, ca să nu se mai poată şterge niciodată.

Şi vă rugăm, adânc respectuoşi, Prea Fericite Părinte Alexandru, acum când sunteţi cu prezenţă deplină în mijlocul nostru, să acordaţi toată binecuvântarea apostolică membrilor Sfântului nostru Sinod, celor douăsprezece mii de preoţi de mir şi aproape zece mii de călugări şi călugăriţe, ce întreţin vie candela credinţei ortodoxe în miile de biserici şi sutele de mânăstiri şi schituri, ce străjuiesc pământul sfânt al Patriei noastre, precum şi celor aproape 14 milioane de credincioşi ai Bisericii Ortodoxe Ro-

După săvârşirea Sfintei Liturghii de către măreţul Sobor, Prea Fericitul Patriarh Alexandru al Antiohiei, binecuvintează, din faţa Palatului Patriarhal, clerul şi mulţimea credincioşilor ce au luat parte la sfânta şi dumnezeiasca liturghie ce s'a săvârşit în Catedrala Sfintei Patriarhii.

mâne, care se închină lui Dumnezeu în Duh şi adevăr, după învăţătura neschimbată a Mântuitorului Hristos, aşa cum a fost ea răspândită de Sfinţii Săi Apostoli şi lămurită de cele şapte soboare a toată lumea.

Iar eu, tălmăcind înfiorarea sufletelor lor, atinse de adierea duhovnicească a binecuvântării apostolice, dau grai invocării rostite în numele lor de către Psalmist, în versetul 25 al psalmului 117-118: «O, Doamne, mântuieşte! O, Doamne, dă pace şi bună sporire!», şi închei cu exclamaţia din

versetele 25 și 27 ale aceluiași psalm: «Binecuvântat este cel ce vine întru numele Domnului!... Dumnezeu este Domnul și s'a arătat nouă!».

Fiți bine venit în mijlocul nostru și întru mulți și fericiți ani, Prea Fericite Părinte Patriarh Alexandru!».

Inalt Prea Sfințitul Patriarh Alexandru al III-lea a răspuns prin următoarea cuvântare:

«Vă mărturisesc că nu găsesc cuvinte ca să pot exprima toată emoția pe care mi-au produs-o cuvintele Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justi-

In Palatul Patriarhal, Prea Fericiții Patriarhi Alexandru și Justinian se îmbrățișează cu frățească dragoste, unindu-și inimile în credința cea sfântă întru Domnul nostru Iisus Hristos.

nian. Din cele spuse de I. P. S. Sa, despre legăturile dintre Biserica Ortodoxă Română și Biserica Antiohiei, se desprinde dovada că nu vă sunt străin. Sunt fericit că — datorită invitației călduroase a Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian — am avut prilejul să viu în mijlocul vostru și să reînnodăm firul legăturilor, întrerupte o vreme. Patriarhii Antiohiei, care au vizitat Țara Românească — amintiți acum de Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian — au venit în alte vremuri, când se călătorea mai

greu; ei mergeau luni de zile ca să ajungă aici, iar eu am venit în câteva ore. Pentru aceea, ei sunt mai vrednici de cinstire, mai vrednici de binecuvântare din partea voastră, decât mine.

Sunt fericit că m'a învrednicit Dumnezeu să viu la voi în zilele în care păstorește Inalt Prea Fericitul Justinian, care este iubit de toată lumea și de toți cei ce au avut posibilitatea să-l cunoască. Pentru această dragoste pe care o port în inima mea Inalt Prea Sfinției Justinian, am venit și eu în România.

Cuvintele pline de iubire ce mi s'au adresat, mă îndreptățesc să nu uit niciodată, nici pe Sanctitatea Sa, nici poporul drept-credincios al țării voastre. Ce aș putea să spun despre acest bun popor, decât că el este cunoscut, din cele mai vechi timpuri, ca un popor drept-credincios și ospitalier. Multe am citit despre români și mai ales Insemnările lui Paul de Alep, care a călătorit prin țara voastră și a putut constata că lumina lui Hristos — venită dela Răsărit — a luminat dintru început sufletele străbunilor voștri.

Mulțumesc din toată inima Inalt Prea Sfinției Patriarh Justinian și îl încredințez că nu-l voiu uita niciodată, nici pe I. P. S. Sa și nici poporul român. Trimit tuturor și fiecăruia arhierească binecuvântare apostolică.

In numele meu și în numele însoțitorului meu, I. P. S. Mitropolit Alexandru al Emesei, chem binecuvântarea lui Dumnezeu asupra Bisericii Ortodoxe Române și vă încredințez că Sfânta Liturghie — pe care am săvârșit-o azi, împreună cu Inalt Prea Sfinției Patriarh Justinian — va rămâne adânc întipărită în sufletele noastre, ale tuturora».

In după amiaza aceleiași zile, a avut loc la Institutul Teologic Universitar din București, o festivitate în cadrul căreia s'a decernat Inalt Prea Sfinției Patriarh Alexandru al III-lea al Antiohiei și întregului Orient, diploma de **Doctor honoris causa** în teologia ortodoxă, în semn de prețuire a contribuției de seamă pe care I. P. S. Sa a adus-o în domeniul științelor religioase și pe tărâmul strângerii legăturilor frățești dintre Bisericile Ortodoxe ale Răsăritului. La festivitate au luat parte: I. P. S. Patriarh Justinian, dl. Vasile Pogăceanu, Ministrul Cultelor, corpul profesoral al Institutului Teologic, precum și numeroși preoți din Capitală.

După intonarea Imnului Patriarhal, de către Corala Preoților, P. C. Pr. Prof. Petru Rezuș a citit următorul referat al Comisiei de promoție la titlul de «Doctor honoris causa» a P. F. Patriarh Alexandru al III-lea al Antiohiei:

«Pe temeiul convocării Rectoratului Institutului teologic universitar din București, nr. 4.692/951, subsemnații profesori: Pr. Dumitru Stăniloae, Pr. Petru Rezuș, Pr. Liviu Stan, Pr. Ioan G. Coman, și Diac. Gheorghe Moisescu, întrunindu-ne în ziua de 25 August 1951, ora 10 dim., la Palatul Patriarhal, pentru întocmirea programului vizitei Prea Fericitului Patriarh Alexandru al Antiohiei, la Institutul nostru, pe ziua de Duminică 26 August 1951, am socotit că pentru cinstirea, după cuviință, a Inaltului oaspete, cel mai potrivit lucru din partea Așezământului nostru de cultură

teologică este proclamarea Prea Fericirii Sale ca **Doctor honoris causa** în teologia ortodoxă.

Motivele care ne îndeamnă să facem această propunere sunt următoarele:

1. Prea Fericitul Patriarh Alexandru III păstorește cu aleasă vrednicie Biserica Antiohiei de peste 21 de ani, fiind astăzi una dintre cele mai proeminente figuri ale Ortodoxiei ecumenice. Născut în anul 1868, la Damasc, a intrat de tânăr în monahism și a urmat apoi cursurile școalei

La Institutul Teologic, Prea Fericitul Alexandru al Antiohiei, înconjurat de Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian, de Dl. Ministru V. Pogăceanu, de Corpul Profesoral şi Consilierii Patriarhali, ascultând cuvântul emagial rostit de P. S. Theoctist, Rectorul Institutului, cu prilejul acordării diplomei de «Doctor Honoris Causa».

teologice dela Halki, după care a intrat în Academia duhovnicească din Kiev, unde a fost proclamat magistru în teologie. Indată după aceea este cinstit cu rangul de arhimandrit și este numit reprezentant al Patriarhiei Antiohiei la Moscova. După trei ani de slujire, este ales, în anul 1905, Mitropolit de Cilicia, unde păstorește timp de 25 ani, adică până în anul 1930, când a fost înălţat în scaunul apostolic de Patriarh al Antiohiei şi al întregului Orient.

2. Prea Fericitul Patriarh Alexandru III a desfăşurat o întinsă lucrare duhovnicească, păstorind cu blândeţe şi păstrând din tinereţe, în chip nestrămutat, rânduelile şi pravilele vieţuirii creştineşti, după care se cârmueşte Biserica lui Hristos.

3. Prea Fericitul Patriarh Alexandru III în bogata sa lucrare pastorală de slujitor şi arhipăstor al turmei cei cuvântătoare, săvârşită înainte şi după alegerea sa în scaunul de Patriarh, a dovedit o rară destoinicie în susţinerea şi apărarea dreptei credinţe şi întru povăţuirea fiilor săi duhovniceşti pe calea adevărului, dobândind multe biruinţe asupra vrăjmaşilor Ortodoxiei şi ridicând prin aceasta în străvechea sa cinstire sfinţitul scaun apostolic al Bisericii Antiohiei, unde a răsunat întâia oară numele de creştin, unde a păstorit Sf. Ignatie de Dumnezeu-purtătorul, unde a primit cinul preoţiei Sf. Ioan Gură de Aur şi din sânul căreia s'a ridicat şi a luminat lumea Sf. Ioan Damaschinul.

Prea Sfinţitul Theoctist, Rectorul Institutului, înmânează Prea Fericitului Patriarh Alexandru al Antiohiei, diploma de Doctor Honoris Causa.

4. In laturea vieţii cărturăreşti, Prea Fericitul Patriarh Alexandru al III-lea a continuat tradiţia strălucită a vechei şcoli ortodoxe din Antiohia, care a dat creştinătăţii atâtea tezaure de tâlcuire a Sfintei Scripturi şi de adâncă cugetare teologică. Făuritor de cântări psaltice bisericeşti şi cunoscător al limbilor: greacă, latină, rusă, franceză, engleză şi turcă, Prea Fericirea Sa a scris felurite articole şi studii în revistele teologice, fapt pentru care a fost cinstit cu titlul de **doctor honoris causa** şi de **membru de onoare** al Academiei duhovniceşti din Moscova.

5. Pe tărâmul vieţii obşteşti, Prea Fericirea Sa a împletit necontenit râvna de chivernisitor al Bisericii, cu cea de părinte iubitor care şi-a plecat

privirea deopotrivă și spre grijile vieții pământești, năzuind către bunăstarea și propășirea poporului. Iar în vremea din urmă s'a arătat un vajnic luptător pentru apărarea păcii în lume, împreună cu ceilalți Intâistătători ai Bisericilor Ortodoxe, la întărirea păcii între oameni și popoare, prezidând consfătuirea Intâistătătorilor Bisericii Ortodoxe din 16—25 Iulie 1951, ținută la Moscova, cu care prilej s'a făcut Chemarea către creștinii din întreaga lume pentru apărarea păcii.

6. Prea Fericitul Patriarh Alexandru III este unul dintre cei mai zeloși luptători pentru întărirea colaborării între Bisericile Ortodoxe surori, în care scop păstrează legături strânse de prietenie și de dragoste frățească cu Intâistătătorii Bisericilor Ortodoxe. In ce privește legăturile cu Biserica Ortodoxă Română, Prea Fericirea Sa este un vrednic urmaș al fericiților Patriarhi de veșnică amintire care au păstorit odinioară în scaunul Antiohiei și a căror viață este atât de mult împletită cu istoria Bisericii românești, cum a fost **Macarie**, care a străbătut pământul țării noastre pe vremea lui Matei Basarab și Vasile Lupu, sau Atanasie Dabbas, care a trăit la curtea lui Constantin Brâncoveanu, sau Silvestru, care a stat în Moldova și în Țara Românească, tipărind cărți în limba arabă, pe la jumătatea veacului al XVIII-lea. In șirul acestor legături se cade să amintim și de studenții clerici și mireni, care, din îndemnul Prea Fericirii Sale, au urmat cursurile Facultății de Teologie din București.

Iar când credincioșii, despărțiți cu silnicie dela sânul Ortodoxiei prin uneltirile Romei papale, au revenit la sânul Bisericii mame, Prea Fericitul Patriarh Alexandru al III-lea s'a bucurat ca un Părinte iubitor și prețuind după vrednicie marele act istoric săvârșit de către Inalt Prea Sfințitul și Prea Fericitul nostru Patriarh Justinian, i-a acordat spre semn de aleasă cinstire ordinul Sfinților Apostoli Petru și Pavel. In același chip a răsplătit și meritele profesorilor Institutului Teologic din București pe tărâmul teologiei ortodoxe, cinstind cu acelaș ordin și pe Prea Sfințitul Episcop Theoctist, Rectorul Institutului nostru.

Și acum, dorind să cunoască lucrarea pastorală și misionară ce se desfășoară în ogorul Bisericii românești prin râvna preoțimii, fără să cruțe greutatea drumului și-a luat osteneala de a veni să ne cerceteze Biserica și Țara, să cunoască pe Ierarhi și să binecuvinteze pe credincioșii ortodocși.

Pentru bogatele înfăptuiri duhovnicești, pastorale, cărturărești și de folos obștesc înfățișate mai sus, și pentru a cinsti după vrednicie râvna și străduințile neostoite în ogorul Ortodoxiei ecumenice, suntem de părere să propunem să se confere Prea Fericitului Alexandru al III-lea, Patriarhul Antiohiei și al întregului Orient, titlul de DOCTOR HONORIS CAUSA al Institutului Teologic Universitar din București.

Conferirea titlului și înmânarea diplomei de DOCTOR HONORIS CAUSA IN TEOLOGIE ORTODOXĂ, să se facă într'un cadru festiv, Duminică 26 August 1951, cu prilejul vizitei Prea Fericirii Sale la Institutul nostru teologic».

P. S. Episcop Theoctist, Vicar al Sfintei Patriarhii și Rector al Institutului Teologic, a citit textul Diplomei de Doctor honoris causa:

NOI

RECTORUL INSTITUTULUI TEOLOGIC UNIVERSITAR

DIN BUCUREȘTI

„Văzând hotărîrea Consiliului Profesoral al Institutului nostru, luată în ședința sa din 25 August 1951 și aprobată de către Înalt Prea Sfințitul JUSTINIAN, Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei, Locțiitor al scaunului din Cezareia-Capadochiei, Președintele Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române și Patriarh al României, pe temeiul referatului Nr. 4693/951, privitor la bogatele înfăptuiri duhovnicești, pastorale și cărturărești, precum și la înalta vrednicie obștească cu care este împodobit alesul chip al Prea Fericitului Patriarh ALEXANDRU III și cinstind după cuviință râvna și strădaniile Prea Fericirii Sale în ogorul Ortodoxiei Ecumenice,

Conferim PREA FERICITULUI ALEXANDRU III, PATRIARHUL ANTIOHIEI ȘI AL ÎNTREGULUI ORIENT, titlul de

DOCTOR HONORIS CAUSA ÎN TEOLOGIA ORTODOXĂ.

Iar pentru adeverirea acestora, întărim diploma de față cu pecetea Institutului și cu semnătura noastră.

Dată în București, astăzi, 26 ale lunei August, anul mântuirii 1951.

Rector,
† THEOCTIST

Pro-Rector,
Pr. PETRU REZUȘ

Nr. 4701.

P. S. Episcop Theoctist a înmânat apoi Inalt Prea Sfințitului Patriarh Alexandru al III-lea, diploma de doctor honoris causa.

Prea Fericitul Patriarh Alexandru al III-lea al Antiohiei și întregului Orient, a rostit următoarea cuvântare:

Inalt Prea Fericite frate întru Domnul,
Fraților și drept măritori creștini,

«Acest Institut Teologic este chemat să dea tuturor celor ce trec printr'însul cunoștințe despre Dumnezeu și a-i uni cu Dumnezeu. Pentru aceea eu venerez și binecuvintez pe toți cei ce ostenesc în acest Institut întru promovarea științei teologice.

Este îndeobște cunoscut, că Institutul Teologic din București aduce un aport însemnat întregii Ortodoxii, căci el este unul din Institutele de

frunte în aceste părţi ale lumii, care promovează ştiinţa teologică. Deşi, cu regret trebue să mărturisesc că nu cunosc limba română, cercetez totuşi revistele Patriarhiei Române, — pe care, cu atâta bunăvoinţă, I. P. S. Patriarh Justinian mi-le trimite, — şi văd câtă muncă se depune pe acest tărâm, în Institutul Teologic dela Bucureşti.

Din toată inima rog pe bunul Dumnezeu să dăruiască mulţi ani acestui Institut, care promovează ştiinţa teologică. Sunt pe deplin încredinţat că sub conducerea prea înţeleaptă a Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian, acest Institut va înflori şi va prospera.

După înmânarea diplomei, Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian felicită călduros pe Prea Fericitul Patriarh Alexandru, îmbrăţişându-l cu creştinescul: «Hristos în mijlocul nostru».

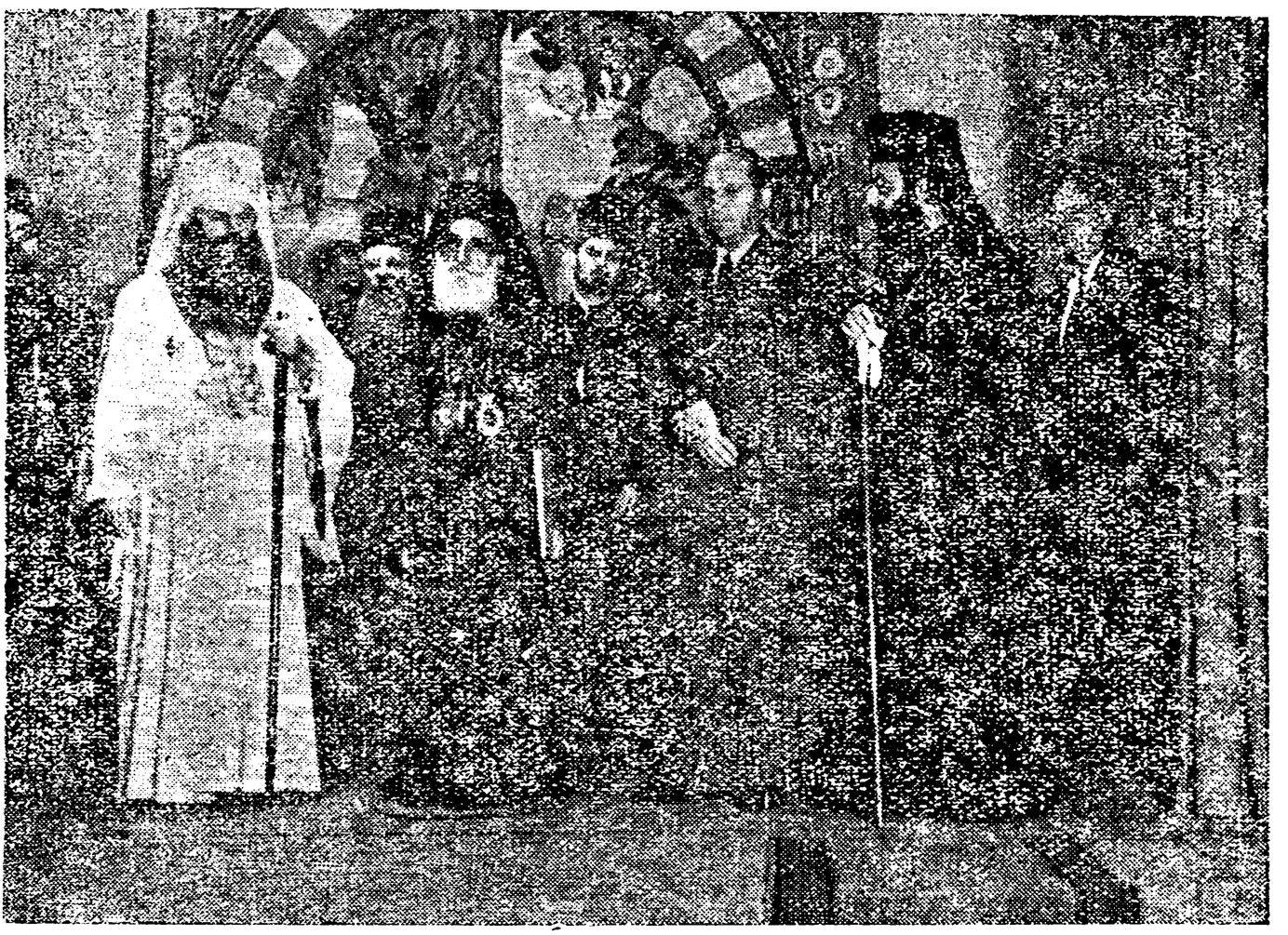
Nu mă socotesc vrednic de cinstea ce mi-se face de această înaltă instituţie de cultură bisericească; dar sunt fericit să văd în distincţia ce mi s'a acordat, dovada dragostei cu care mă înconjoară Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian, clerul şi credincioşii Bisericii Ortodoxe Române. Cinstirea ce-mi daţi îmi este şi îmi va fi mai scumpă decât orice răsplătire pământească!...

Pe lângă credinţa cea adevărată care ne uneşte, mai avem şi alte temeiuri ale frăţietăţii dintre noi: este binecuvântata acţiune a apărării păcii în întreaga lume. Această acţiune nu izvorăşte dintr'o ideie nouă; ea este sădită de veacuri în inima fiecărui creştin adevărat. De vreme în-

delungată, Biserica noastră drept-măritoare — urmând porunca lui Hristos — se roagă «pentru pacea a toată lumea».

Imprejurările de astăzi cer, însă, în chip cu totul deosebit, ca toţi laolaltă şi fiecare în parte să se silească a apăra pacea. Fiecare creştin este dator să se roage şi să lucreze pentru ca pacea să stăpânească lumea întreagă.

Inchei cuvântul meu, mulţumind călduros Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian, Prea Sfinţitului Rector şi întregului corp profesoral, pentru cinstea ce mi se face şi vă asigur pe toţi, că ziua de astăzi va rămâne o zi neuitată în viaţa mea.

La plecarea dela Institutul Teologic, Prea Fericiţii Patriarhi sunt însoţiţi de acordurile Imnului Patriarhal intonat de Corala preoţilor din Capitală, întru cinstea Prea Fericitului Patriarh Alexandru al III-lea.

Vă binecuvintez din toată inima şi vă încredinţez că nu voiu înceta să mă rog pentru toţi, în rugăciunile mele către Domnul».

*

După ce a vizitat numeroase biserici şi mânăstiri din ţară — rămânând adânc impresionat de larga libertate religioasă care există în Republica Populară Română — Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Alexandru al III-lea al Antiohiei şi întregului Orient, împreună cu I.P.S. Mitropolit Alexandru al Emesei şi cu I. P. C. Arhim. Vasile Samaha, au părăsit ţara noastră, în ziua de 3 Septembrie 1951.

La aeroport, Inalţii oaspeţi au fost conduşi de Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian, dl. Vasile Pogăceanu, Ministrul Cultelor, P. S. Episcop Theoctist, Vicar al Patriarhiei Române, şi de către PP. CC. Consilieri Patriarhali. Inainte de plecare, Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Alexandru al III-lea a rostit o scurtă cuvântare, în care a subliniat satisfacţia cu care a înregistrat — pretutindeni în ţara noastră — deplina libertate religioasă, pe care a asigurat-o regimul de democraţie populară, şi voinţa fermă a poporului nostru de a apăra pacea, pentru a-şi construi în tihnă o viaţă mai bună şi un viitor fericit.

„Popoarele din întreaga lume vor să apere pacea, împotriva celor ce o ameninţă, — a spus I. P. S. Patriarh Alexandru al III-lea. *Toate Bisericile creştine, care nu se depărtează de adevărurile Evangheliei lui Hristos, au datoria să sprijine această uriaşă acţiune de apărare a păcii. Sunt bucuros să constat că multe Biserici Ortodoxe — printre care, la loc de frunte, trebuesc amintite Bisericile Ortodoxe Rusă, Română, Antiohiană şi Bulgară — s'au alăturat marelui front al partizanilor păcii şi aduc aportul lor mereu sporit în această luptă. Vizitând, în ultimul timp, Uniunea Sovietică şi Republica Populară Română, am avut marea fericire să văd în plină desfăşurare acţiunea de apărare a păcii; binecuvintez, deci, cu toată inima străduniile paşnice ale acestor popoare, după cum binecuvintez lupta pentru apărarea păcii a oamenilor cinstiţi din lumea întreagă. Sunt încredinţat că forţele păcii vor birui şi că, prin solidaritatea popoarelor, care au învăţat să-şi apere drepturile, războiul pe care-l pregăteşte un mănunchi de instigatori, va fi înlăturat din viaţa omenirii“.*

*

SCRISOAREA I. P. S. PATRIARH ALEXANDRU AL III-LEA AL ANTIOHIEI CĂTRE I. P. S. PATRIARH JUSTINIAN

1 Octombrie 1951.

PATRIARHIA GRECO-ORTODOXĂ
A ANTIOHIEI ŞI A INTREGULUI ORIENT
(Damasc-Siria)

SANCTITĂŢII SALE
PREA FERICITULUI JUSTINIAN
PATRIARHUL ROMÂNIEI

Sanctitatea Voastră prea iubit frate şi împreună liturghisitor întru Hristos!

Iată că a trecut aproape o lună de când am părăsit teritoriul prea minunatei Voastre Patrii.

Insoţiţi de rugăciunile Voastre sfinte, cu ajutorul Domnului şi Dumnezeului nostru, am ajuns acasă deplin sănătoşi şi înviorati cu duhul, încărcaţi cu cele mai frumoase impresii de timpul fericit petrecut de noi în ţara voastră.

Profund impresionați de căldura cu care am fost tratați, întorcându-ne acasă, am dat toată libertatea graiului nostru să mărturisească neîncetat sentimentul nostru de adâncă recunoștință pentru Prea Fericirea Voastră, care ați revărsat, cu atâta prisosință, deosebită grijă, atențiune, dragoste și ospitalitate, pe care noi le-am trăit și sufletește și trupește, tot timpul petrecerii noastre în frățească comuniune cu Inalt Prea Fericirea Voastră.

Toate acestea nu se vor uita niciodată, căci s'au întipărit adânc și pentru vecie în inimile noastre de frați.

Vă rugăm să credeți, Prea Iubite Frate, că fericitele clipe petrecute împreună cu P. F. Voastră, au săpat în sufletele noastre adânci și nesterse urme; păstrăm cele mai frumoase și plăcute amintiri despre atitudinea cu adevărat creștinească și frățească pe care ați dovedit-o față de noi și pe care noi mult de tot o prețuim și niciodată nu o vom uita.

Prea iubite întru Hristos frate,

Ne simțim adânc îndatorați, copleșiți de obligațiuni și depășiți de posibilitatea de a vă răsplăti vreodată.

Singura noastră dorință și cea mai arzătoare de acum este să aflăm prilejul fericit de a Vă avea pe Sanctitatea Voastră ca oaspete scump al nostru și să Vă putem răsplăti măcar a suta parte din marea datorie ce o avem.

Noi rugăm neîncetat pe Cel de Sus să Vă dăruiască deplină sănătate, să Vă sporească puterile sufletești și trupești pentru marea slujire arhipăstorească spre slava Bisericii și propășirea poporului Vostru iubitor de Hristos, care a manifestat față de noi așa de alese sentimente de dragoste curată.

Incăodată exprimăm din toată inima toate mulțumirile noastre Sanctității Voastre, Prea Sfințitului Episcop Theoctist, Părintelui Protoiereu Simion, întregului popor român și prea înțeleptului Vostru Guvern pentru toate ce s'au făcut nouă cu ocazia petrecerii în țara Voastră.

Vă rugăm să nu ne uitați în rugăciunile Voastre, după cum nici noi nu Vă vom uita și ne vom ruga pururea.

Impărtășindu-Vă Sanctității Voastre dragostea noastră sinceră și frățească, mulțumirile cum și devotamentul nostru, rămânem al Prea Fericirii Voastre întru Hristos prea iubitor frate și împreună liturghisitor.

† *ALEXANDRU AL III-lea*
Patriarhul Antiohiei și al Intregului Orient

INSTALAREA
PREA FERICITULUI MACARIE

IN SCAUNUL DE MITROPOLIT ŞI ÎNTÂISTĂTĂTOR AL BISERICII ORTODOXE AUTOCEFALE DIN POLONIA

La invitaţia Bisericii Ortodoxe Poloneze, Prea Fericitul Patriarh Justinian al României a delegat să plece la Varşovia pe I. P. S. Mitropolit Firmilian al Olteniei, Episcopul Antim Târgovişteanu, Vicar Patriarhal, şi Pr. Ilie Băcioiu dela Biserica Icoanei din Bucureşti, ca interpret. Înscăunarea noului Mitropolit al Poloniei urma să fie Duminică 8 Iulie 1951.

La 7 Iulie, ora 12, delegaţia română porneşte cu un avion special. La aeroportul Băneasa, delegaţia a fost condusă de P. S. Episcop Theoctist Botoşăneanu, Vicar Patriarhal, şi P. C. Dumitru Stancu, consilier patriarhal, iar din partea Ministerului Cultelor a fost Dr. P. Manu, consilier ministerial, şi alţii.

Am avut o zi de frumoasă călătorie peste munţii Carpaţi şi Tatra şi peste întinderile Tisei şi ale Poloniei.

La ora 16,30 am aterizat în capitala Poloniei. La aeroport ne aşteptau Episcopul Mihail, protoiereul Wsiewolod Lopuchovicz şi protoiereul Wiaczeslaw Rafalski. Am fost conduşi la hotelul Bristol, cel mai mare hotel din Varşovia, unde am fost găzduiţi tot timpul şederii noastre. Ni s'a repartizat ca însoţitor permanent părintele protoiereu W. Rafalski, care ne-a fost de mult ajutor.

In acelaş hotel se aflau şi delegaţiile sovietică şi bulgară, sosite cu acelaş prilej. Delegaţia sovietică era alcătuită din I. P. S. Mitropolit Ioan al Kievului, Exarh Patriarhal al Ucrainei, protoiereul Constantin Rujiţchi, secretarul Exarhatului Ucrainei şi un protoiereu din administraţia Patriarhiei Moscovei. Delegaţia din Bulgaria era formată din I. P. S. Mitropolit Nicodim al Slivenului şi un preot din Sofia, din partea Asociaţiei clerului bulgar.

Chiar în ziua sosirii noastre am luat contact cu celelalte delegaţii streine şi am făcut o vizită noului Mitropolit Macarie, care se găsea în acelaş hotel, nefiind încă instalat la reşedinţa mitropolitană. Subţire la trup, cu barba încărunţită, îmbrăcat simplu, primitor în privire şi mişcări, I. P. S. Sa răspunde la întrebări cu voioşie şi ne povesteşte din activitatea sa la Lvov şi Mucacevo, în legătură cu revenirea greco-catolicilor.

Intronizarea noului cap al Bisericii Poloneze a avut loc Duminică 8 Iulie, în catedrala mitropolitană din cartierul Praha, cu hramul Sf. Maria Magdalena. In preajma orei 10 dimineaţa, oaspeţii străini sosesc la catedrală, în ordinea stabilită: întâi delegaţia bulgară, cea română şi cea rusească. Un mare număr de credincioşi aşteaptă cu nerăbdare în biserică, iar cei care nu încap aşteaptă afară. Pe scările largi ale catedralei, în sunetul impresionant al clopotelor, ne întâmpină înaltul cler. Norodul credincios primeşte cu bucurie binecuvântarea Ierarhilor străini, în care timp corul intonează în greceşte „Ton Despotin". După aceasta soseşte noul Mitropolit, întâmpinat cu emoţie de cler şi norod, în frunte cu Vlădicii locului. Corul intonează imnul „Dela Răsărit până la Apus".

In mijlocul bisericii, eclesiarhul mare al catedralei, protoiereul Vladimir Bejanski, citeşte în limba polonă gramata sinodală pentru alegerea noului Mitropolit, după care clerul şi poporul cântă „Vrednic este". Apoi Prea Fericitul [1]) Macarie, aşezat pe podiu, în mijocul catedralei, primeşte insignele demnităţii sale: al doilea engolpion, camilavca albă şi cârja metropolitană [2]). Aceste insigne sunt prezentate pe rând de Ierarhii poloni: Episcopul Mihail, Episcopul Gheorghe şi Arhiepiscopul Timotei, care exprimă fiecare şi câte o scurtă urare. În timpul prezentării fiecărei insigne, protodiaconul rosteşte câte un stih din psalmi, iar clerul şi credincioşii cântă „Vrednic este". Apoi noul Mitropolit Macarie binecuvintează pe credincioşi şi îngenunchind rosteşte o rugăciune.

Urmează Sfânta Liturghie săvârşită de noul Mitropolit Macarie înconjurat de Ierarhii Bisericii Polone: Arhiepiscopul Timotei, Episcopul Gheorghe şi Episcopul Mihail şi un distins sobor de preoţi. Protos între preoţii slujitori era protoiereul Constantin Rujiţchi, secretarul Exarhatului Ucrainei.

In timpul Sfintei Liturghii, la cântarea Sfinte Dumnezeule, noul Mitropolit este condus de doi Arhierei şi aşezat în Scaunul cel de Sus, când iarăşi i se cântă „Vrednic este".

La sfârşitul slujbei au urmat cuvântările. Primul a vorbit I. P. S. Mitropolit Macarie. Aproape copleşit de emoţiile pe care le-a trăit în timpul Sf. Liturghii, I. P. S. Sa a rostit o mişcătoare cuvântare ocazională în legătură cu noua sa slujire închinată lui Hristos.

După aceasta, I. P. S. Mitropolit Ioan al Kievului a dat citire epistolei trimisă, cu acest prilej, de Prea Fericitul Patriarh Alexei al Moscovei şi a toată Rusia, prezentând în acelaşi timp şi urările sale personale.

Au urmat cuvântările omagiale: a I. P. S. Mitropolit Firmilian al Olteniei, şeful delegaţiei române şi a I. P. S. Mitropolit Nicodim al Slivenului din partea Bisericii Bulgare. Au prezentat apoi urări şi felicitări numeroşi reprezentanţi ai clerului şi ai mirenilor.

Menţionăm că cuvântarea I. P. S. Mitropolit Firmilian şi darurile trimise de Prea Fericitul Patriarh Justinian al României au produs o impresie puternică în mijlocul celor prezenţi.

I. P. S. Mitropolit Macarie a încheiat, aducând tuturor simţite mulţumiri şi binecuvântând pe credincioşi. În răspunsul său, adresându-se delegaţiei române, arată că darurile ce i s'au prezentat sunt simboluri nu numai ale dragostei, ci şi ale unităţii ortodoxe.

Dăm mai jos cuprinsul cuvântării I. P. S. Mitropolit Firmilian, adresată noului cap al Bisericii Ortodoxe din Polonia:

---

1. Aşa se adresează acolo întâistătătorului Bisericii.
2. A primit cârja fără pateriţă, ceiace constitue o distincţie faţă de ceilalţi Arhierei, care poartă cârja cu pateriţă.

Inalt Prea Sfințite,

„Din încredințarea Prea Fericitului Justinian, Patriarhul României, și împuternicirea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Autocefale Române, am păşit cu emoție pe acest pământ sfințit de suferințele unui nefericit și pustiitor război și luăm parte cu duhovnicească bucurie la praznicul înscăunării Voastre ca Mitropolit al Varșoviei și al întregei Polonii. Emoția și bucuria noastră purced din străvechile rudenii bisericești polono-române, din noile zămisliri sociale comune popoarelor noastre și din porunci obligatorii pentru Ortodoxia de pretutindeni.

In ordinea bisericească, rudenia noastră e cunoscută încă din 1371, când Mitropolitul ortodox Antonie al Haliciului, păstorul credincioșilor ortodocşi din Polonia, intră în legătură cu Mitropolitul Ungro-Vlahiei pentru alegeri și sfințiri de Episcopi noui în sud-estul ortodox al Poloniei. Murind acest Antonie, în 1391 egumenul Simeon al mânăstirii Peri din Maramureș e rànduit locțiitor de Mitropolit al Haliciului. Tot acest Antonie a sfințit pe Iosif, întâiul Mitropolit al Moldovei.

Rudenia duhovnicească se continuă și se împuternicește mai ales prin sprijinirile și ctitoriile din diferitele centre ortodoxe din Polonia ale domnitorilor moldoveni, Alexandru Lăpușneanu, Vasile Lupu și alții din veacurile XVI și XVII.

Peste veacul XVII se ridică profilul marelui cărturar, organizator și luptător bisericesc, Mitropolitul Petru Movilă al Kievului, os de domn din țara Moldovei.

Tot în ordinea spirituală pomenim aci școlile înalte din Cracovia și Baar, prin care vistieria culturii polone se revarsă din plin asupra Moldovei studioase, fiind destul să amintim în această ordine numai influența marelui poet polon Jan Kochanowski asupra Mitropolitului Dosoftei al Moldovei în opera sa „Psaltirea în versuri“.

Trăinicia rudeniei spirituale n'a fost clintită nici de furtunile din ultima vreme. Ci, s'a păstrat ca o legătură a dragostei în Hristos, ca o neîntreruptă împărtășire din potirul aceleiași comuniuni ortodoxe și aceleiași duhovnicești viziuni, pentru ca astăzi să ne aflăm împreună la preaslăvitul praznic al unei Biserici surori și la încununarea capului ei, Mitropolitul Macarie.

Legătura de dragoste și de spirituală împărtășire va ajuta fără îndoială noile zămisliri sociale, comune poporului polon și român, precum și întregii lumi democrate, prin făuriri obștești, prin întronarea dreptății între semeni, prin cinstirea muncii și a slujitorilor săi, prin restaurarea demnității omenești — toate comandamente pururea vecuitoare, pentrucă țin de esența omului și de esența divinei învățături creștine.

Mărturisind vechea înrudire bisericească cu Biserica Ortodoxă din Polonia, precum și comunitatea de plăzmuire a unei vieți mai bune dintre poporul român și poporul polon, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, împreună cu Președintele său, Prea Fericitul Patriarh Justinian, mărturisesc prin noi — delegații săi — credința într'o unitate a păcii, care va să umple pământul și să strivească idolul războiului. Poruncă obligatorie pentru întreaga Ortodoxie, pacea trebue propovăduită cu ardoare și apărată cu luptă spirituală. Deaceia, Bisericile Ortodoxe s'au integrat în marele front al păcii, păşind de pe amvon în arenele publice ale lumii. Pe acest drum, solii Patriarhatelor din Orient, din Rusia, din Republica Populară Română și din alte părți, Mi-

tropoliți, Episcopi și Exarhi ai Bisericilor din Polonia, Bulgaria, Albania, Cehoslovacia și ai altor comunități ortodoxe s'au întâlnit la Moscova, la Varșovia, la Praga și se vor întâlni oriunde va fi nevoie de afirmat și de apărat pacea.

Inalt Prea Sfințite Mitropolit Macarie,

V'am văzut la Moscova, între Ierarhii care participau la marele sobor al lumii ortodoxe, în 1948. Delegația română, din care făcea parte și smerenia noastră, v'a păstrat o bună amintire. Clerul și Ierarhii noștri Vă cunosc ca pe un neînfricat luptător pentru reîntregirea Ortodoxiei pe meleagurile Ucrainei și ale Rusiei Subcarpatice, prin aducerea în sânul pravoslavnicei credințe a celor înstrăinați. Vă asigurăm că aceste cunoașteri și prețuiri frățești își vor da roadele lor la vreme.

Astăzi, când creștetul Vostru s'a încununat cu cununa mitropolitană a Varșoviei și a întregei Polonii, îngăduiți smereniei noastre, P. S. Episcop Antim Nica și Protoiereului Băcioiu — delegați ai Bisericii Ortodoxe Române — ca, în numele Prea Fericitului Patriarh Justinian al României și al Prea Sfântului Sinod Român să Vă urăm ani mulți și fericită păstorie, să încredințăm pe Inalt Prea Sfinția Voastră și Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Polone de frățeasca noastră colaborare și să aducem clerului și dreptcredincioșilor din Polonia, salutul preoților și credincioșilor Ortodocși din Republica Populară Română.

Iar ca semn al dragostei și al prețuirii sale, Prea Fericitul Justinian, Patriarhul României, V'a trimis prin noi aceste odoare, lucrate în atelierele Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, făurite de mâini cuvioase de călugări și preoți:

Engolpionul, *pecetie a supremei slăviri arhierești, pentru ca inima Voastră să se împărtășească pururea cu căldura veșnică a Bisericii Române;*

Cârja arhipăstorească, *pentru ca să cârmuiți până la adânci bătrânețe;*

Evangelia păcii *și a propovăduirii fără răgaz;*

Sfinte odoare *pentru jertfa cea fără de sânge, la care să pomeniți și pe smereniile noastre;*

Crucea *și* **Icoana** *Mântuitorului și a Prea Curatei Maicii Sale, ca să Vă ocrotească sfânta Voastră lucrare.*

Adăogăm, la aceste daruri, câteva **cărți de ritual** *din teascurile tipografice ale Bisericii Române, precum și o* **gramatică a muzicei noastre bisericești**, *care face începutul unui întreg șir de tipărituri pentru cler și credincioși, puse în lucru în acest an. Deasemenea, lucrarea de căpetenie a Prea Fericitului Patriarh Justinian „Apostolat Social", în care sunt strânse toate năzuințele și covârșitoarea lui muncă bisericească.*

Iar ca mărturie a neuitării, **portretul** *Prea Fericitului nostru Patriarh Justinian.*

Dumnezeu să Vă ocrotească și să Vă pomenească întru Împărăția Sa".

După încheerea rânduelii bisericești a înscăunării, a avut loc o agapă dată la hotelul Bristol, la care au luat parte: I. P. S. Mitropolit Macarie, delegațiile străine, Ierarhii polonezi și numeroși reprezentanți ai clerului și mirenilor din diferite părți ale Poloniei.

Intre toasturile ce s'au rostit aci, a fost şi un cuvânt de urare al subsemnatului. I. P. S. Mitropolit Macarie, răspunzând vorbitorilor, mulţumeşte în chip deosebit delegaţiei româneşti şi omagiază pe Prea Fericitul Patriarh Justinian al României, în care vede nu numai un sprijinitor al luptei poporului său, dar şi un prieten al luptei tuturor popoarelor pentru o viaţă nouă.

In zilele următoare, delegaţia română a făcut o serie de interesante vizite în Varşovia. Astfel am vizitat reşedinţa mitropolitană, aşezată în cartierul Praha, alături de Catedrală. Clădirea acesteia poartă încă semnele războiului. In acelaş cartier am cercetat biserica cimitirului ortodox, unde păstoreşte protoiereul W. Schönkopf, protopopul Varşoviei. Aici este înmormântat cel dintâiu Mitropolit al Varşoviei, Gheorghe, ucis mişeleşte în 1924.

Deasemenea între primele locuri vizitate a fost Ambasada Română, unde am fost primiţi cu multă căldură. Clădirea nouă a Ambasadei, în curs de terminare, se impune prin prospeţimea stilului său românesc şi aspectul monumental.

Am cercetat apoi cu îngrozire urmele distrugerilor pricinuite de război. Varşovia este un oraş martir, în care aproape 80% din clădiri au fost dărâmate sau avariate de bombardamentele aeriene sau incendiu. In prezent se lucrează cu intensitate la refacerea oraşului, construindu-se în deosebi locuinţe muncitoreşti şi clădiri pentru instituţii productive.

Inainte de a pleca în ţară, I. P. S. Macarie ne-a întors vizita la hotelul Bristol, după ce ne-a invitat a lua masa de seară la reşedinţa mitropolitană într'un cerc restrâns de Vlădici.

In dimineaţa zilei de 13 Iulie ne-am îndreptat spre aeroport pentru a ne înapoia în ţară. La aeroport am fost conduşi de P. S. Episcop Mihail şi de câţiva preoţi din partea I. P. S. Mitropolit Macarie şi de reprezentanţi ai Ambasadei Române. Ne-am îmbarcat într'un avion polonez, care ne-a adus la Bucureşti fără escală.

Şi acum câteva cuvinte despre personalitatea noului Mitropolit şi despre situaţia Bisericii Ortodoxe din Polonia.

I. P. S. Mitropolit Macarie este născut în 1884, în Ucraina (ţinutul Holms), ca mirean purtând numele de Mihail Feodorovici Oxiuk. După strălucite studii teologice, în 1912 a fost numit docent şi mai târziu profesor de patrologie la Academia Teologică din Kiew.

In 1942 a fost hirotonisit preot de mir şi a păstorit în Kiev.

In 1945, după ce rămâne văduv prin decesul soţiei, a intrat în viaţa călugărească şi a fost hirotonisit Episcop al eparhiei Lvov şi Ternopol.

Ca Episcop s'a făcut cunoscut prin activitatea sa plină de succes în legătură cu întoarcerea în massă a greco-catolicilor din Galiţia, în 1946, la Biserica Ortodoxă. Lvovul a fost centrul de unde a pornit mişcarea de revenire la Biserica Mamă. Pentru aceste merite a fost ridicat la treapta de Arhiepiscop.

Incredinţându-i-se în acelaş timp conducerea Eparhiei Mucacev şi Ujgorod, I. P. S. Sa reuşeşte în 1949 să aducă la Ortodoxie pe uniţii din Rusia Subcarpatică. In semn de atenţie Prea Fericitul Patriarh Alexei îi dă acum dreptul de a purta crucea pe camilavcă.

La 7 Iulie c. Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Polone îl alege în noua sa demnitate de Mitropolit. I. P. S. Sa primeşte cârja mitropolitană în al 67 an al vieţii sale. Totuşi este destul de vioi şi neobosit. Nu ne îndoim că vasta sa

experienţă spirituală şi misionară îi vor ajuta să dea un nou impuls vieţii ortodoxe din Polonia.

Biserica Ortodoxă din Polonia este cea mai tânără Biserică Ortodoxă Autocefală. Ea a reluat legăturile canonice şi a căpătat autocefalia dela Biserica Mamă la 22 Iunie 1948.

Biserica Ortodoxă Poloneză, ca instituţie autonomă, a luat fiinţă în 1921, după refacerea statului polonez, cu binecuvântarea Patriarhului Tihon. Primul său conducător a fost Mitropolitul Gheorghe Iaroşevschi. După moartea năprazнică a acestuia în 1924, cu încuviinţarea Patriarhului de Constantinopol, Meletie al IV-lea, este ales Mitropolitul Dionisie, care păstoreşte până în 1948.

Prin tomosul din 13 Noemvrie 1924, Patriarhia de Constantinopol acordă autocefalia Bisericii Ortodoxe din Polonia, deşi dreptul de a acorda autocefalia, în cazul de faţă, aparţinea Bisericii Ruse, din sânul căreia se desprindea tânăra Biserică Poloneză. Deaceea, Biserica ortodoxă Rusă nu a considerat valabil actul din 1924 şi, în 1948, a acordat Bisericii Ortodoxe Polone o nouă autocefalie, potrivit rânduielilor canonice.

Organizarea şi administrarea Bisericii Ortodoxe din Polonia se face până în prezent după statutul său din 1938. Autoritatea bisericească cea mai înaltă o exercită Sf. Sinod, alcătuit din Mitropolit, ca Intâistătător al Bisericii, şi trei Episcopi diecezani.

Până acum sunt trei Eparhii: 1. Eparhia Varşovia-Bielsk, condusă de Arhiepiscopul Timotei (Srotter); 2. Eparhia Lodz-Wroclaw, condusă de Episcopul Gheorghe (Corenistov) şi 3. Eparhia Bialystok-Gdansk, condusă de Episcopul Mihail (Kedrov). In urma alegerii noului Mitropolit Macarie, probabil că vor interveni schimbări în alcătuirea Eparhiilor.

Organul executiv al Episcopiilor este Consistoriul Spiritual din Varşovia, având o singură cancelarie pentru toate Eparhiile.

Pentru pregătirea preoţilor, funcţionează în Varşovia un liceu teologic. Ca publicaţiuni oficiale apare, lunar, revista „Wiadomosci Metropolii Prawoslawnej w Polske“ şi un anuar. Ultimul anuar: „Calendarz Prawoslawny na rok 1951“, cuprinde însemnate date statistice asupra vieţii bisericeşti.

Numărul credincioşilor ortodocşi este aproape de 400.000. Biserici şi paraclise sunt 202. Parohii sunt 135 şi preoţi 160. Există şi 2 mici mânăstiri: Mânăstirea de călugări Sf. Onufrie din Jableczna la N. E. de Varşovia şi mânăstirea de maici Marta şi Maria din Grabark, lângă Cracovia.

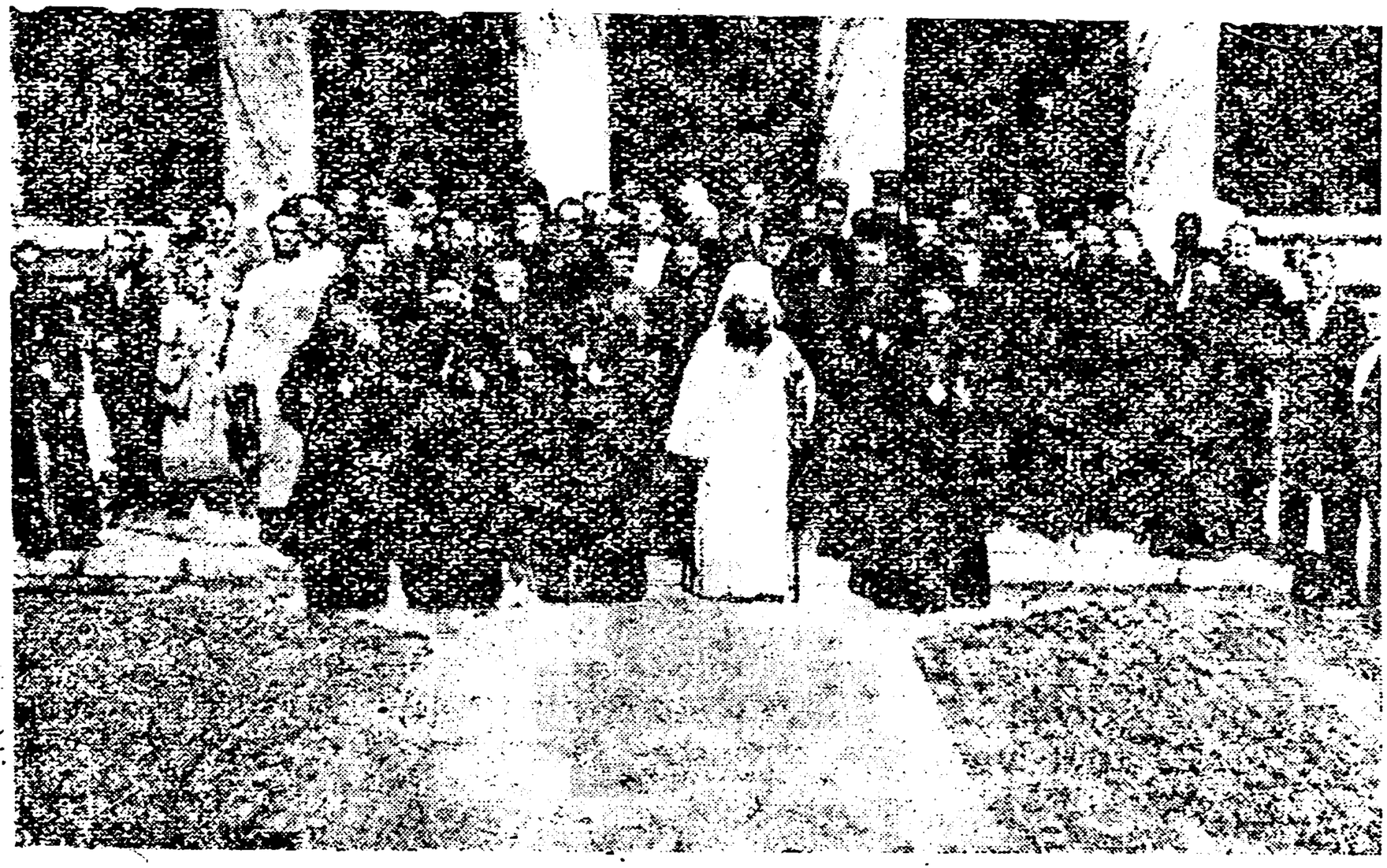
Cei mai mulţi ortodocşi sunt în voevodatul Bialystok. Credincioşii ţin sărbătorile după calendarul îndreptat.

Raporturile dintre Biserica Ortodoxă şi Stat sunt bune şi de colaborare. In afară de plata catehizării, Statul dă subvenţii pentru reparaţii de biserici şi nevoile centrului metropolitan.

† EPISCOP ANTIM TÂRGOVIŞTEANU,
Vicar Patriarhal

PREOȚIMEA CAPITALEI A SĂRBĂTORIT ZIUA NUMELUI I. P. S. PATRIARH JUSTINIAN

La 2 August, preoțimea Capitalei a sărbătorit ziua numelui Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian. In Catedrala Sfintei Patriarhii, P. S. Episcop Theoctist, Vicarul Patriarhiei Române, — înconjurat de soborul slujitorilor — a oficiat un Te-Deum, la care au luat parte PP. CC. Consilieri Patriarhali și Mitropolitani, corpul profesoral al Institutului Teologic din București, PP. CC. Protoierei ai Capitalei, numeroși preoți, sa-

In fața Catedralei, I. P. S. Patriarh Justinian, înconjurat de reprezentanții clerului și de credincioși.

lariații Administrației Patriarhale și ai Sfintei Arhiepiscopii a Bucureștilor, precum și un mare număr de credincioși.

După oficierea Te-Deumului, P. S. Episcop Theoctist a rostit o scurtă cuvântare, aducând Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian un respectuos omagiu din partea clerului și credincioșilor. P. S. Sa a arătat apoi că în întreaga Biserică Ortodoxă Română, se înalță rugăciuni către Dumnezeu,

pentru îndelunga înzilire a I. P. S. nostru Patriarh, care veghează la cârma Bisericii, pentru buna sporire duhovnicească a drept-credincioşilor.

Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian a răspuns cu aceste cuvinte:

Prea Sfinţite,
Prea Cucernici şi Cuvioşi Părinţi,
Iubiţii mei fii duhovniceşti,

«Pentru întâia oară iau parte la un Te-Deum, săvârşit de ziua numelui meu, în cei şapte ani care s'au scurs de când am primit — după îndemnul şi povăţuirea Patriarhului Nicodim — numele de Justinian. Dar oriunde m'am aflat în ziua de 2 August, mi-am plecat genunchii şi m'am rugat lui Dumnezeu şi bine-credinciosului Impărat Justinian, ca să-mi ajute întru împlinirea sarcinilor, pe care Sfântul Sinod şi obştea creştinilor ortodocşi le-au aşezat pe umerii mei.

După săvârşirea Te-Deumului, I. P. S. Patriarh Justinian a fost condus la reşedinţa patriarhală.

De data aceasta, am dat urmare dorinţei Prea Cucerniciilor Voastre, de a mă afla în mijlocul celor ce înalţă această rugăciune, fiindcă mi-am amintit de cuvântul Apostolului, care zice: «Rugaţi-vă pentru noi, căci noi suntem încredinţaţi că avem cugetul curat, căci în toate ne purtăm cinstit» (Evrei XIII, 18). Mulţumindu-vă astăzi, vă rog să nu încetaţi a vă ruga pentru noi, fiindcă în cugetul nostru noi suntem împăcaţi, căci tot ce am făcut, pentru Biserică am făcut. Din această rugăciune înălţată laolaltă izvorăşte toată izbânda spre care putem năzui; rugăciunile făcute de unii pentru alţii dovedesc cât suntem de uniţi, ca fii ai lui Hristos. Pentru aceea, vă îndemn să vă rugaţi nu numai pentru mai-marii voştri, ci şi pentru toţi fraţii voştri.

Mulţumesc Bunului Dumnezeu că ne-a învrednicit să prăznuim şi anul acesta pe bine-credinciosul împărat Justinian; având drept pildă şi îndrumare normele sale de ordine şi disciplină, să pornim cu şi mai multă încredere la munca noastră.

Vă binecuvintez şi rog pe cel Atotputernic să vă dăruiască sănătate şi să vă ajute să vă desăvârşiţi viaţa duhovnicească.

Harul Domnului nostru Iisus Hristos şi dragostea lui Dumnezeu Tatăl şi împărtăşirea Sfântului Duh să fie cu voi, cu toţi. Amin!».

Intonând Imnul Patriarhal, toţi clericii aflaţi în Catedrală, în frunte cu P. S. Theoctist, au condus pe Înalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian la reşedinţa patriarhală.

SFINȚIREA BISERICII DELA SANATORIUL DIN TECHIRGHIOL, CTITORIE A I.P.S. PATRIARH JUSTINIAN

După ctitoria dela Dragoslavele, după aceea dela Cermegeşti-Vâlcea, o nouă ctitorie se înşiră pe lanţul realizărilor duhovniceşti ale I. P. S. Patriarh Justinian, care îi asigură caldă recunoştinţă din partea credincioşilor şi loc de cinste printre marii ctitori de biserici pe care îi cunoaşte istoria ţării noastre.

La Sanatoriul din Techirghiol al Sfintei Arhiepiscopii a Bucureştilor, exista încă din anul 1937 un paraclis cu hramul «Sfinţii Pantelimon şi Fanurie». Acest paraclis era însă cu totul neîndestulător pentru nevoile spirituale ale unei mari instituţii bisericeşti de îngrijirea sănătăţii, cum vrea I. P. S. Patriarh Justinian să fie Sanatoriul dir Techirghiol. I. P. S. Sa a adus aici maici dela mânăstirile Pasărea, Ciorogârla şi Saon (Tulcea), ca să formeze o obşte călugărească, având ca îndeletnicire îngrijirea suferinzilor care îşi caută aici de sănătate. Şi cum sanatoriul are destinaţia de a primi preoţi, cu familiile lor, călugări şi alţi ostenitori din ogorul vieţii bisericeşti, trebuia ca aceştia să găsească la sanatoriu nu numai îngrijirea sănătăţii trupeşti, ci şi o atmosferă prielnică pentru reculegere şi rugăciune.

In acest scop, I. P. S. Patriarh Justinian a luat toate măsurile ca sanatoriul să funcţioneze în vara anului 1951 în condiţiuni perfecte, dar a avut şi binecuvântatul gând de a strămuta aici biserica de lemn care se afla fără întrebuinţare la Stâna Republicii Populare Române dela Sinaia. Cu aprobarea Guvernului Republicii Populare Române şi «prin râvna, osteneala şi toată cheltuiala Inalt Prea Sfinţitului Justinian, Arhiepiscop al Bucureştilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei şi Patriarh al României», — cum stă scris în actul de fundaţie — această biserică de lemn, minunat exemplar de artă populară românească, a fost demontată, transportată şi reconstruită în curtea Sanatoriului din Techirghiol, în timp de numai câteva săptămâni, adăugându-i-se un pridvor cu turn şi o turlă înaltă de 16 m.

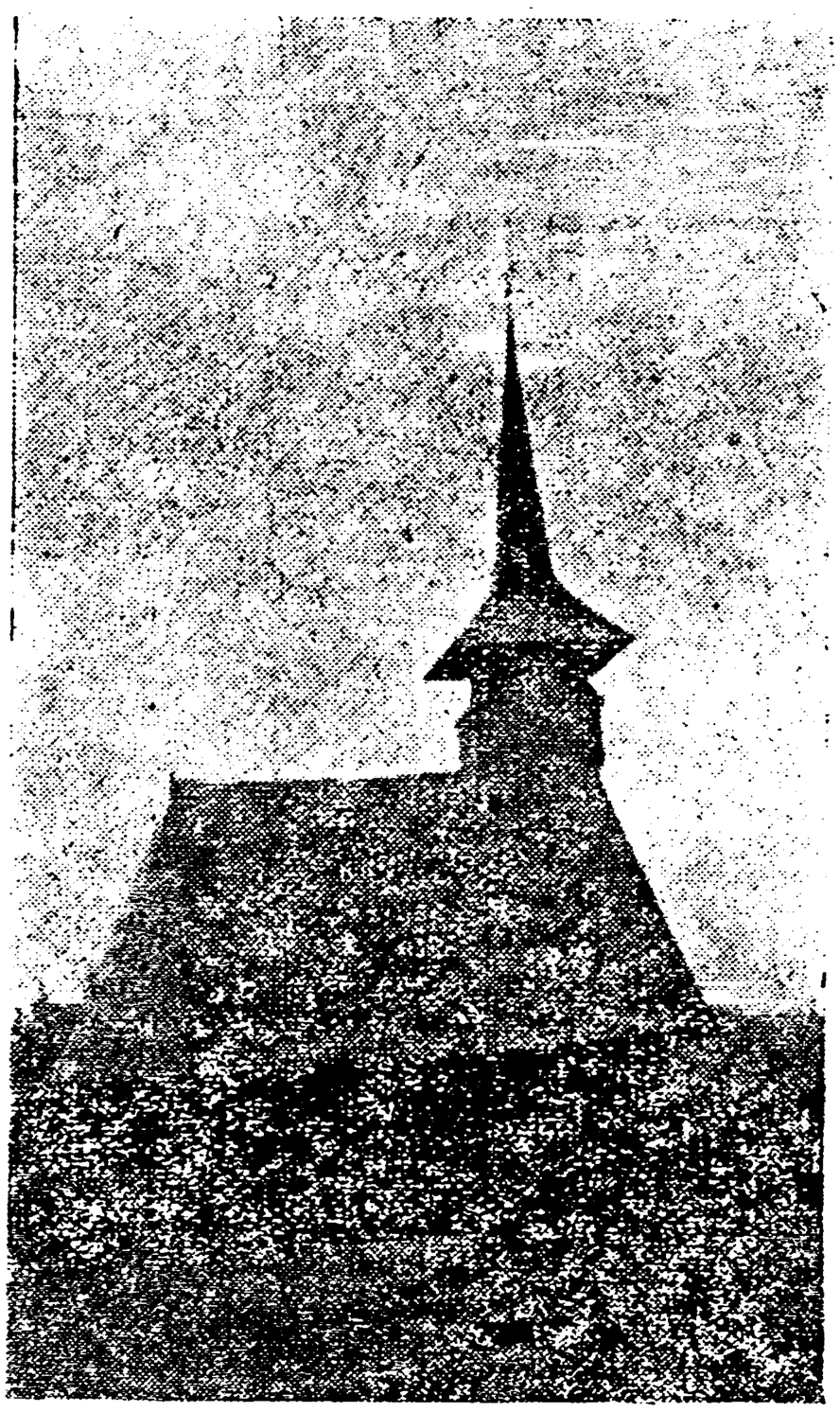
Ca stil, biserica aceasta este reprezentativă pentru arta populară maramureşană, datând dinainte de anul 1700; ea a fost adusă din Vişăul Maramureşului, la Sinaia, în anul 1935, pe locul numit «Stâna». Inlăuntru, sânul bisericii este despărţit printr'o a doua tâmplă, iar pereţii sunt acoperiţi cu icoane de lemn, în care se resimte influenţa iconografiei ruseşti.

Din actul de fundaţie aflăm că «acestei biserici i s'a hărăzit hramul

Adormirea Maicii Domnului şi Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel, statornicindu-se să fie locaş de închinare pentru călugăriţele ce se vor strădui cu îngrijirea clericilor şi ostenitorilor în ogorul vieţii bisericeşti, care vor veni aici să-şi caute sănătatea, precum şi pentru toţi cei ce vor avea trebuinţă de mângâierea şi întărirea cuvântului lui Dumnezeu».

In ziua sfinţirii bisericii, 15 August, curtea Sanatoriului era plină de credincioşi, care nu aveau loc în biserică. Slujba sfinţirii a fost oficiată de I. P. S. Patriarh Justinian şi de P. S. Vicar Antim, înconjuraţi de un sobor

CTITORIA I. P. S. PATRIARH JUSTINIAN DIN COM. CERMEGEŞTI-VÂLCEA.
Clişeele noastre reprezintă Biserica pe care I. P. S. nostru Patriarh a înălţat-o în satul său natal, împlinind astfel una dintre cele mai arzătoare dorinţi ale credincioşilor din Cermegeşti, care de multă vreme stăteau fără un locaş de închinare.

de preoţi şi diaconi dintre cei găzduiţi în Sanatoriu. Răspunsurile la strană au fost date de un alt grup dintre aceştia.

După sfinţirea bisericii a urmat o masă, la care cel dintâi a luat cuvântul P. S. Vicar Antim, omagiind pe I. P. S. Patriarh Justinian, ctitorul de biserici şi mânăstiri. Au mai vorbit: maica Nectaria Antonescu, stareţa mânăstirii ce a luat fiinţă la Sanatoriul din Techirghiol, P. C. Protopop V. Ştefan, vorbind în numele celor găzduiţi în seria a IV-a la Sanatoriu, şi P. C. Pr. Tăune din Galaţi.

Tuturor le-a răspuns I. P. S. Patriarh Justinian, rostind următoarele:

Prea Cucernici Părinţi,

N'aş vrea să abuzez de bunătatea D-stră şi de aceea vreau să răspund cuvântătorilor, spre a opri pe cei care ar dori să-şi arate dragostea faţă de mine, aducându-mi laude într'un fel sau altul. Rog pe toţi să fie de acord cu mine şi să renunţe la cuvânt, căci ceea ce s'a spus este deja prea mult pentru mine. Şi vă mărturisesc că nu sunt prea plăcut impresionat când se vorbeşte de mine, în loc să se vorbească despre Dumnezeu, despre credinţă, despre pacea ce trebue să domnească în mijlocul poporului românesc şi în lumea întreagă.

Inainte de a vă face cunoscut motivul care ne-a determinat să aducem această bisericuţă tocmai aici, vă rog să-mi daţi voie ca în primul

Biserica dela Sanatoriul din Techirghiol, — o altă ctitorie a Inalt Prea Sfinţitului nostru Patriarh Justinian.

rând să ridic paharul meu, cu urare de bun spor în muncă, pentru Guvernul nostru, care ne-a prilejuit această sărbătoare. Biserica aceasta, care se afla la Stâna R.P.R., ne-a fost dăruită de Guvernul nostru. Acolo unde a fost până acum, ea era o biserică pe al cărui altar nu se putea aduce jertfa cea fără de sânge, iar credincioşii nu puteau să-şi astâmpere în ea foamea lor sufletească de cele cereşti. De aceea îmi îndrept gândul cu recunoştinţă către Guvernul Republicii Populare Române, condus cu atâta înţelepciune de către Dl. Dr. Petru Groza şi de Dl. Gheorghe Gheorghiu-Dej, şi vă rog să vă uniţi cu mine în acelaşi gând, urându-le din toată

inima: «Mulţi ani trăiască!». (Cei de faţă se ridică în picioare şi cântă «Mulţi ani trăiască!»).

In al doilea rând, îmi îndrept cuvântul de mulţumire către lucrătorii care — timp de aproape o lună — s'au străduit pentru demontarea şi reclădirea acestei biserici, îndeplinind o misiune tot atât de sfântă ca şi lucrătorii de acum 250 ani din ţinutul Maramureşului. Prin străduinţa lor, ei au devenit la rândul lor ctitorii acestei bisericuţe, au intrat în rândul ctitorilor.

Mulţumesc de asemenea din toată inima profesorilor dela Institutul Teologic din Bucureşti, preoţilor, protopopilor, părinţilor pictori, preotese-lor şi doamnelor care au pus mână dela mână, ajutându-ne să terminăm lucrul la vreme şi să ne bucurăm de această sărbătoare. Toată mulţumirea mea în deosebi doamnelor preotese, care prin concursul dat s'au ridicat mult în ochii noştri, dar mai ales în faţa lui Dumnezeu, şi le rog ca, înapoindu-se în parohiile soţilor lor, să dea acestora tot sprijinul pentru cântarea în comun în biserică.

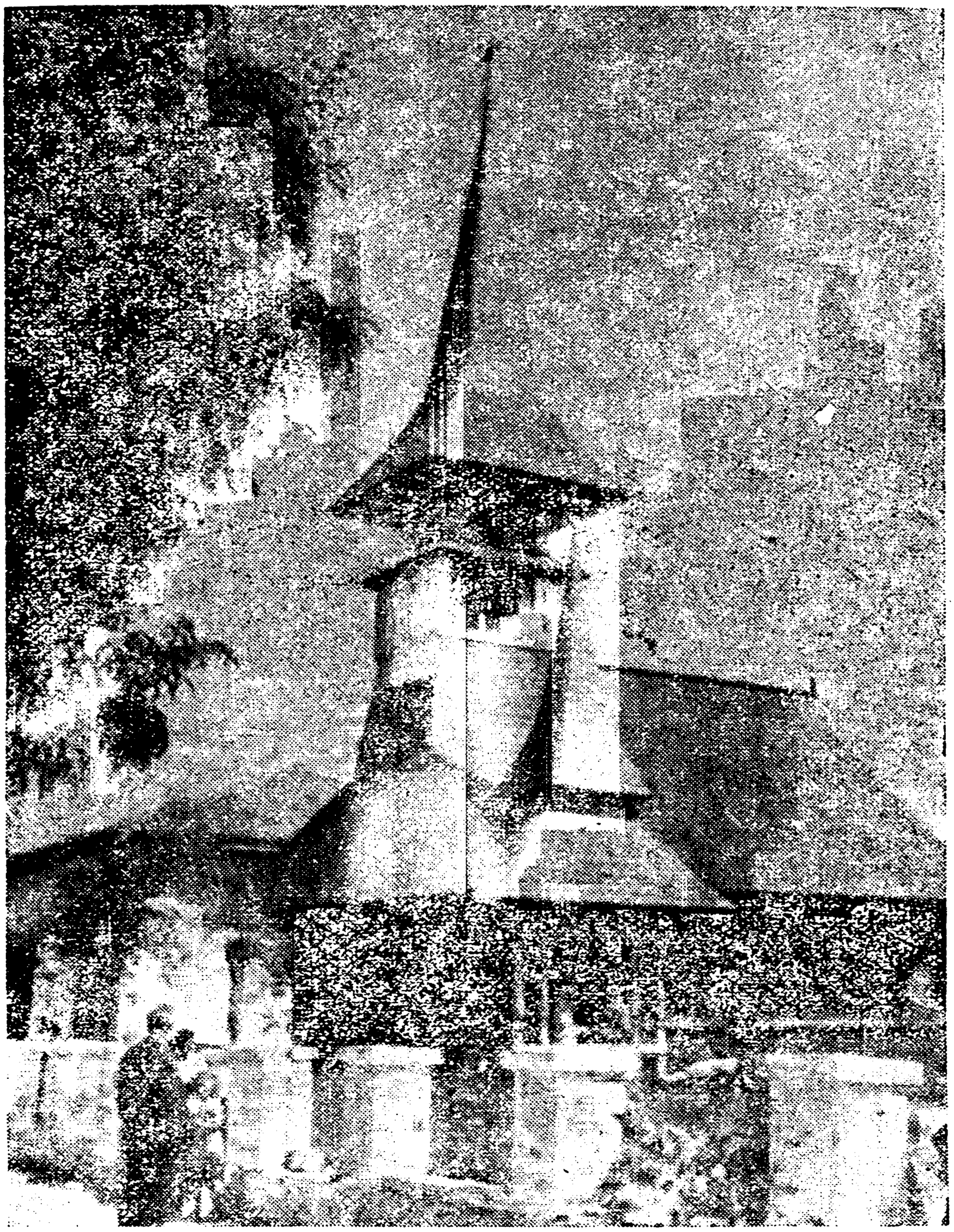
P. S. Antim Nica, precum şi Pr. Ştefan şi Pr. Tăune au căutat să arate unele merite ale mele, pe care le socotesc în cea mai mare parte ca exagerate, pentrucă, în calitatea mea de şef al Bisericii Ortodoxe Române, nu fac decât să-mi împlinesc datoria, căutând să duc la bun sfârşit sarcinile ce apasă pe umerii mei.

Mi s'a obiectat de unele persoane că am slăbiciune pentru bisericile mici de lemn şi nu ctitoresc biserici mari de zid sau de piatră. Am răspuns totdeauna că eu sunt un om sărac şi nu mă ruşinez cu sărăcia mea nici de azi, nici de ieri. Pentru bisericile mari trebuesc bani mulţi şi dacă este vorba să ctitoreşti cu bani dela alţii, nu poţi fi un adevărat ctitor. Afară de aceasta, eu am o concepţie specială despre biserici în general. Eu sunt mai mulţumit cu bisericuţe de lemn, mici şi sărace, dar în care să sălăşluiască şi să se roage suflete bogate. Nu bisericile aurite, împodobite cu pietre scumpe, vor întări credinţa noastră, ci mai de grabă aceste bisericuţe de lemn, în care s'au rugat atâtea generaţii de credincioşi. Credinţa noastră o datorăm acestor bisericuţe sărace, construite pe culmi de dealuri şi pe munţi de ţăranii noştri credincioşi. Aceştia au temeluit credinţa noastră, au temeluit Biserica noastră. De aceea am adus astfel de bisericuţe la Cermegeşti-Vâlcea şi la Dragoslavele.

Am deci slăbiciunea bisericuţelor de lemn, pentrucă nu văd tăria credinţei în bisericile monumentale. Deşi exista o hotărîre de a nu se mai admite construirea bisericilor din lemn, eu am dat dispoziţii ca să se construiască biserici chiar şi din trestie sau chirpici. Când eram în Moldova, după războiul care nimicise sate şi biserici, îndemnam pe preoţi spunându-le: «Faceţi biserici din chirpici!». Şi astfel numai în doi ani de zile s'au ridicat în toate satele distruse biserici din chirpici, cu turle, şi sunt frumoase. Nimeni nu poate spune că sunt de chirpici. Am îndemnat deci pe preoţii noştri să folosească toate mijloacele pentru a construi biserici, chiar şi transformarea unor case particulare, fără turle. In Bucureşti, în ultimii trei ani, au luat fiinţă peste 20 de capele şi bisericuţe de felul acesta şi sunt în curs de terminare alte 10.

Am închinat această bisericuţă Maicii Domnului şi se va numi «Schitul Sfânta Maria», fiind stavropighie a Sf. Patriarhii. Va avea un mănunchiu de călugăriţe, conduse de maica Nectaria, care de azi înainte este

stareţă a schitului. Aici vor lua fiinţă cămine sau sanatorii şi pentru alte Eparhii, precum şi sanatoriul Episcopilor noştri şi poate şi alte clădiri. Vom aduce deci aici şi alte călugăriţe. Obştea de azi, în numele căreia maica stareţă mă asigură că va continua să muncească şi să se roage, se va mări pe cât va fi de trebuinţă. Suntem aci ca pe marginea lacului Si-

O altă vedere a Bisericii dela Sanatoriul din Techirghiol, adusă dela Sinaia şi reclădită prin osârdia şi purtarea de grijă a I. P. S. Patriarh Justinian.

loamului. Este aici un lac pe care Dumnezeu l-a hărăzit să fie tămăduitor trupurilor oamenilor. De acest lac se va folosi atât preoţimea cât şi familiile preoţilor. S'au luat însă măsuri ca Sanatoriul să fie sanatoriu şi să nu devină loc de desfătare.

In acelaşi timp, biserica pe care am sfinţit-o va căpăta o organizare, ca să nu devie o instituţie separată de parohia locală. Slujitor va fi tot

preotul local. Când sunt însă preoți găzduiți în Sanatoriu, vor sluji aceștia. Să nădăjduim că pe viitor și celelalte Eparhii își vor trimite clericii suferinzi să-și îngrijească sănătatea în Sanatoriul dela Techirghiol.

Prea Cucernici Părinți,

Preocuparea aceasta nu numai de bunul mers al Bisericii noastre, ci și de viața socială și familială a clerului, nu este un snobism al Patriarhului. Nu, nu este un snobism. Patriarhul a venit și el din mijlocul preoțimii și cunoaște greutățile preoților. Ceeace n'am avut eu ca preot, vreau ca preoții să aibă acum. Vreau ca preoțimea să beneficieze de un ajutor reciproc, pentru ca să-și poată îngriji sănătatea. Noi nu facem aceasta din punga noastră. Nouă nu ne revine decât inițiativa. Contribuția este a D-stră.

Revenind acum la problema ctitoriei, eu insist că n'am merite ctitoricești. Eu am suportat numai cheltuelile de demontare, transport și reînălțare a bisericilor de lemn. Nu sunt deci singur ctitor, ci am intrat în șirul ctitorilor. Să nu-mi atribuiți deci merite pe care nu le am, pentrucă obolul meu este modest și n'ar fi fost cu putință fără dreptul de autor ce-mi revine pentru cărțile ce s'au tipărit sub numele meu. Acest drept de autor (minim) îl încasez și îl pun și eu în aceste bisericuțe, pentru ca să nu se lipească sufletul meu de ban. Un schit de călugări la Dragoslavele, o biserică în satul meu, un schit de călugărițe aici și așa mai departe, cu ajutorul lui Dumnezeu.

De altfel, în toată Arhiepiscopia este o activitate foarte vie. Peste tot se repară și se construesc biserici. Arhiepiscopia Bucureștilor are în prezent, cu totul, 60 de șantiere. Preoțimea noastră este la datorie și, fără nicio laudă, trebue să confirm că preoțimea muncește astăzi mai mult decât în trecut, atât pe tărâm pastoral și catehetic, cât și pe tărâm gospodăresc. Bisericile au fost restaurate, sunt bine îngrijite și preoții își dau toată osteneala ca să le păstreze în bună stare și să le înfrumusețeze. Odinioară, mergând dela București la Neamțu, vedeam biserici dărâmate, sparte, neîngrijite. Acum, mergând dela București la Techirghiol, numai la Piua-Pietrii am văzut crucile bisericii dărâmate, dar se vor îndrepta și acestea.

Ctitoria bisericilor o are deci în primul rând preoțimea noastră și o au credincioșii din Eparhie. Este ctitoria comunității noastre parohiale. Noi nu suntem decât chivernisitori și suntem datori să administrăm cu chibzuință obolul pe care preoțimea îl dă și contribuția pe care credincioșii o dau sub forma unui plus de preț la lumânări și calendare. Să nu ne atribuim deci merite pe care nu le avem.

Bunul Dumnezeu ne-a învrednicit să aducem aici această bisericuță. Mâine vor fi tunse în monahism primele două călugărițe ale acestui schit și avem toată nădejdea că maica Nectaria — pe care o felicit pentru răbdarea cu care a așteptat întemeierea mânăstirii, în fruntea căreia o vom rândui mâine — va îndruma pe aceste călugărițe și pe cele pe care le vom mai aduce. Primind mâine toiagul, maica stareță să adauge la bunătatea pe care o are, și autoritatea, pentrucă de acum înainte are o mare răspundere. Îi urăm deci să sporească patrimoniul schitului, conducând cu destoinicie obștea călugărească ce-i este încredințată.

Mulțumindu-vă tuturor pentru sprijinul moral și pentru munca depusă laolaltă, să rugăm pe Cel Atotputernic să sporească soborul acestui schit luând sub ocrotirea Sa această obște călugărească, pentru ca să promoveze aici credința noastră creștină și să răspundă tuturor așteptărilor noastre.

Eu vă rog din toată inima să vă uniți glasurile pentru a ura maicii Nectaria conducere plină de roade duhovnicești și spor, iar pentru Sanatoriul nostru să rugăm pe Cel Atotputernic să-l crească și să-l înflorească, pentru sănătatea clerului și a familiilor lui».

Cu aceasta, festivitatea sfințirii bisericii a luat sfârșit, într'o caldă atmosferă duhovnicească.

*

A doua zi, 16 August, a avut loc tunderea în monahism a maicilor Marina (Sofia Costiuc) și Justina (Elena Stănescu), precum și înmânarea cârjii de stareță maicii Nectaria. Sfânta Liturghie a fost oficiată de P. S. Vicar Antim, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi. După oficierea serviciului divin și după înmânarea cârjii de stareță maicii Nectaria, I.P.S. Patriarh Justinian a rostit următoarea cuvântare:

Prea Cuvioasă Maică Stareță.
Prea Cuvioase Maici,
Iubiți credincioși,

Biserica Domnului nostru Iisus Hristos se reazimă pe un șir neîntrerupt de jertfe. Dumnezeu însuși jerfește pe unicul Său Fiu, trimițându L în lume, pentru ca prin El lumea să dobândească iertarea păcatelor. Faptul de a fi luat trup de om constitue deci o jertfă din partea Fiului lui Dumnezeu. Și tot printr'o jertfă, — jertfa de pe Cruce, — avea să se pecetluiască împăcarea omului cu Dumnezeu. La temelia Bisericii Creștine stă prin urmare jertfa Domnului Iisus Hristos.

Sfinții Apostoli au primit dela Mântuitorul Iisus Hristos pildă de jertfire și au propoveduit Evanghelia cu toate riscurile și cu toate jertfele legate de această sfântă misiune. Și, de atunci, s'au ridicat necontenit în Biserica Domnului nostru Iisus Hristos oameni capabili de jertfe, care au propoveduit cu zel cuvântul Domnului, au ridicat altare de închinare și n'au precupețit niciodată avutul lor, aducând prinoase bogate și bine primite la sfintele altare ale Domnului.

Astăzi am asistat la două jertfiri din cele mai plăcute lui Dumnezeu. Două ființe, pregătite cu mai mulți ani în urmă, vin să se jertfească Mântuitorului Iisus Hristos, îmbrăcând îngerescul chip al călugăriei. Ele au renunțat la toate cele lumești, la toate plăcerile pe care vârsta lor tânără le putea găsi în viață, pentru a se învrednici de bucuriile înalte ale vieții duhovnicești. Ele și-au închinat tot restul vieții lor lui Hristos, primind închinovierea după toată buna rânduială.

Prea Cuvioase Maici,

In noua viață în care ați intrat, nu veți avea numai bucuriile duhovnicești pe care le-ați dorit atât de mult, ci și lupte și greutăți, care cer jertfe mari. Veți avea de luptat pentru luminarea credincioșilor. Va trebui să fiți lumina care nu se pune sub obroc, ci luminează calea ce duce la mântuire. In marea furtună a vieții, veți arăta unde se află limanul mântuirii. Ne găsim pe marginea mării. Această imensitate de apă ridică pe neașteptate valuri și primejdii nebănuite. Așa și în lume. Se stârnesc furtuni, cresc valuri amenințătoare, primejdii de tot felul

se deschid la fiecare pas. Pe mare, corăbierii prinşi de furtună luptă cu valurile plini de bucurie şi fericire pentru a ieşi la liman. Pe marea vieţii, voi sunteţi faruri care luminează calea celor care luptă cu valurile acestei lumi.

Prea Cuvioase Maici,

Primind îngerescul chip al călugăriei, v'aţi juruit să slujiţi pe Hristos, chiar cu preţul vieţii voastre. Jertfa voastră supremă este bine plăcută lui Dumnezeu şi trebue să vă faceţi vrednice de nădejdile ce se pun în voi. Lumea în care aveţi să vă desfăşuraţi de acum înainte activitatea îşi are încercările şi ispitele ei. Lumea este cel mai frumos parc de trandafiri, dar cine se apropie de ea îi simte numai ghimpii înfipţi în carne. Pe buzele unora stă calomnia gata să asvârle cuvânt greu, împovărător, asupra vieţii călugărilor. Să nu desnădăjduiţi însă. Domnul Iisus Hristos, Mântuitorul nostru, vă stă pururea într'ajutor. Numai conştiinţa voastră să fie curată. Mântuitorul Iisus Hristos este cu cei care se jertfesc, nu cu cei care păcătuesc.

V'am rânduit această bisericuţă unde să vă reculegeţi şi să staţi de vorbă cu Dumnezeu. Călugărul trebue să-şi facă, prin rugăciune, scară suitoare la Dumnezeu. In bisericuţa aceasta să vă retrageţi, să vă reculegeţi şi să gustaţi plăcutele roade ale vieţii duhoniceşti.

Prea Cuvioasă Maică Stareţă,

Prea Cuvioşia Ta ai aşteptat, aici pe malul mării, mulţi ani de zile, cu toată răbdarea, ca acest loc să devină sfânt. Dumnezeu ţi-a ascultat rugăciunea şi iată s'a înălţat aici locaş de închinăciune cu hramul Adormirea Maicii Domnului. Maica Domnului se bucură de o cinstire deosebită din partea credincioşilor noştri şi mai ales din partea femeilor, care au în Maica Domnului o pildă de jertfire. Maica Domnului şi-a văzut Fiul trecând prin toate chinurile şi răstignit pe cruce. Ea este Maica durerilor şi ocrotitoarea tuturor nenorociţilor. Având-o pe Maica Domnului ca pildă de jertfire, îţi vei împlini cu mai multă uşurinţă misiunea ce ţi se încredinţează astăzi. Căci ai răspundere destul de mare. Primind acum două călugăriţe în subordinea Prea Cuvioşiei Tale şi, cu ajutorul lui Dumnezeu, pe viitor încă altele, vei da răspuns înaintea lui Dumnezeu pentru ele. Ai datoria să le sfătueşti şi să le îndrepţi paşii, bine ştiind că satan ispiteşte în deosebi pe călugări.

Viitorul acestei mânăstiri este acela de a grupa pe maicile care, pe lângă împlinirea îndatoririlor lor călugăreşti, vor îngriji şi de Sanatoriul acesta, în care clericii şi mirenii din serviciile bisericeşti vin să-şi îngrijească sănătatea. Misiunea acestei mânăstiri este deci una dintre cele mai frumoase. Căci ce misiune poate fi mai frumoasă decât aceea de a ajuta pe semenul tău care suferă? Ingrijind de bolnavi, maicile acestei mânăstiri împlinesc porunca Mântuitorului, care socoteşte vrednici de bucuriile raiului pe cei ce se îngrijesc de bolnavi.

Ne punem deci toată încrederea în Prea Cuvioşia Ta, care de ani de zile munceşti şi-ţi jertfeşti fiecare clipă în acest Sanatoriu, pentru îngrijirea bolnavilor. Suntem convinşi că vei şti să stârneşti, în tinerile maici ce-ţi sunt încredinţate, devotamentul necesar, pentru a pune în serviciul bolnavilor toată puterea lor de muncă. Din partea noastră vei primi ajutorul necesar, pentru ca această instituţie să-şi atingă scopul urmărit.

Binecuvântându-te la acest post de mare răspundere, rugăm pe Dumnezeu

să-ți dăruiască ani mulți și sănătate, pentru ca să te învrednicești de cele mai frumoase realizări în viața duhovnicească ce-ți stă înainte și în opera de însănătoșire a bolnavilor ce vor veni, rânduri, rânduri, în acest Sanatoriu. Dumnezeu să vă aibă în pază și să vă ajute în lucrul bun ce-l veți împlini aici.

Darul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu Voi toți. Amin,

•

A treia zi, în 17 August, după masa de seară, luată împreună cu cei găzduiți în Sanatoriu, I. P. S. Patriarh Justinian a făcut o foarte interesantă expunere, comunicând impresiile I.P.S. Sale din călătoriile pe care le-a făcut în Uniunea Sovietică și mai ales la Moscova.

Diacon prof. **Emilian Vasilescu**

PRIMA SERIE DE ABSOLVENȚI DATĂ DE SEMINARUL MONAHAL DELA MÂNĂSTIREA NEAMȚU

Intre 4 și 6 Octombrie 1951, s'a ținut la Institutul Teologic de grad universitar din București examenul de diplomă cu prima serie de absolvenți ai Seminarului Monahal dela Mânăstirea Neamțu.

Acest examen trebuia să aibe loc la sfârșitul anului școlar, în luna Iulie 1951, dar a fost amânat în toamnă din îndemnul I. P. S. Patriarh Justinian, care în grija părintească a I. P. S. Sale de a pregăti temeinic viitoarele cadre ale mânăstirilor în spiritul Statutului, a adus la București pe cei 15 absolvenți, dându-le posibilitatea de a-și desăvârși aptitudinile meșteșugărești în ateliere și în Tipografia Institutului Biblic și de Misiune.

Timp de două luni, sub supravegherea directă a specialiștilor și maeștrilor dela Institutul Biblic, ei au muncit zi de zi în atelierele de tâmplărie, pictură, sculptură, filigran, email, ceramică, zincografie, legătorie, la mașinile de tipărit, etc., aplicând și perfecționând cunoștințele teoretice și practice dobândite în școală și în atelierele Seminarului Monahal.

La sfârșitul lunii Septembrie, absolvenții au depus examenul de verificare a pregătirii meșteșugărești înaintea a două comisiuni prezidate de PP. CC. Consilieri Patriarhali Atanasie Preda și Dumitru Stancu, reușind la toate probele.

La 4 Octombrie, candidații au intrat la examenul de Diplomă. Comisia examinatoare a avut ca membri pe P. S. Arhiereu Pavel Șerpe, Directorul Seminarului Monahal Neamțu, P. Cuv. Arhim. Benedict Ghiuș și P. Cuv. Arhim. Nicodim Sachelarie, profesori, fiind prezidată de P. C. Pr. Dumitru Stăniloae, profesor la Institutul Teologic din București.

Cu toate că înainte de a intra în Seminar, cea mai mare parte erau cu studiile școlare întrerupte de câțiva ani, totuși candidații au dat dovadă la acest examen că posedă cunoștințe satisfăcătoare.

Iată numele absolvenților primei serii, în ordinea reușitei la examenul de diplomă :

1. Vornicescu Nestor.
2. Berbec Tarasie.
3. Zainea Pimen.
4. Gherghel Alexandru.
5. Panta Justinian.

6. Ieremia Teodorit.
7. Duru Damaschin.
8. Barna Constantin.
9. Bostan Nectarie.
10. Chebac Varahil.
11. Apostu Lucian.
12. Velișcu Epifanie.
13. Apostol Gheorghe.
14. Lăzărică Stelian.
15. Boghiu Luca.

După terminarea examenului, tinerii diplomați ai Seminarului Monahal Neamțu, însoțiți de membrii Comisiunii examinatoare, s'au prezentat în audiență la I. P. S. Patriarh Justinian, spre a-și exprima adânca lor recunoștință pentru grija permanentă a Intâistătătorului Bisericii Ortodoxe Române de ridicare a vieții monahale și pentru sprijinul părintesc de care s'au bucurat în tot timpul școlarității din partea I. P. S. Patriarh Justinian, care i-a vizitat în nenumărate rânduri.

P. C. Prof. D. Stăniloae, adresându-se I. P. S. Patriarh Justinian, a spus următoarele :

Inalt Prea Sfințite și
Prea Fericite Părinte Patriarh,

Vă rog să-mi îngăduiți să vă fac un scurt raport asupra examenului de diplomă, ținut cu prima serie de absolvenți ai Seminarului Monahal dela Neamțu, întemeiat acum trei ani de Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, din inițiativa și prin strădania I. P. S. Voastre.

Această primă recoltă a ideii semănate acum trei ani de I. P. S. Voastră, s'a prezentat mulțumitor; datorită unei munci la care și-au dat contribuția o serie de factori, începând cu I. P. S. Voastră, îndrumătorul neobosit al Seminariilor Monahale, continuând cu membrii selectului corp profesoral, cari zi de zi au semănat cu iubire în mințile elevilor cuvântul cunoștinții de Dumnezeu și sfârșind cu elevii, cari și-au deschis larg inimile acestui cuvânt și l-au făcut să rodească prin sârguința lor la studiu.

Cu toate că elevii au intrat în seminar cu o pregătire acoperită de praful multor ani de întrerupere a studiului și cu toate că învățământul a avut greutăți inerente oricărui început, avem bucuria să constatăm că râvna comună a profesorilor și a elevilor a biruit aceste neajunsuri, dându-ne o promoție destul de bine pregătită.

Mulți din elevi au dat dovadă la lucrările scrise, de o remarcabilă vioiciune a stilului, ceea ce arată că s'au îndeletnicit și cu cetirea altor cărți decât a manualelor. Iar la întrebările examinării orale, mulți din ei au dat răspunsuri precise și clare.

In temeiul celor constatate, mi-aș permite să fac doar următoarele propuneri, în vederea unei și mai bune pregătiri a seriilor viitoare :

1. Mulți candidați, din lipsa de experință, nu și-au putut desprinde ochii de pe hârtia cu planul, la probele de predică și cateheză. Poate că dacă elevii ar fi puși să predice pe rând în biserica mânăstirii, ar birui acest neajuns.

2. Lucrările scrise la Exegeza Testamentului Nou au arătat temeinicile lecții ce li s'au făcut la Epistola Sf. Apostol Pavel către Romani. Dar, în domeniul acesta oricât s'ar face de mult, tot mai este destul de făcut pentru a

ajunge la acea cunoaştere a Sfintelor Scripturi, care e necesară azi clerului nostru de mir şi monahal. Suferim în acest domeniu de un deficit destul de serios, a cărui lichidare, printr'o serie de măsuri potrivite, ar fi cât se poate de dorită. Apariţia prin satele noastre a unora care ispitesc pe credincioşi cu grăirea din Scriptură, face mai necesară ca oricând cunoaşterea amănunţită a Scripturii şi din partea preoţimii noastre. In ce priveşte pe monahi, ideal ar fi să se mişte printre textele Scripturii tot atât de sprinten precum se mişcă printre textele Sf. Slujbe.

De aceea V'am ruga, Inalt Prea Sfinţite, să dispuneţi să se citească de către elevii Seminariilor Monahale Sfânta Scriptură cât mai des. Era o tradiţie sănătoasă între monahii noştri să înveţe Psaltirea pe de rost ca să şoptească tot timpul psalmi împotriva împrăştierii minţii. Poate că ar fi bine să se învioreze acestă cetire şi alăturea de Psaltire să înveţe din tinereţe şi pasagii din Sf. Evanghelii şi din Epistolele Sf. Apostol Pavel.

3. Am mai observat la lucrările scrise o oarecare tendinţă spre neologisme. Ne-am permite să propunem să se îndemne elevii Seminariilor să nu părăsească cetirea vechilor traduceri din Sf. Părinţi.

Inalt Prea Sfinţite,

Monahismul reprezintă aspiraţia Ortodoxiei după realizarea cât mai desăvârşită şi mai fără compromis a unei vieţuiri curate şi a unirii omului cu Dumnezeu. De aceea Ortodoxie fără monahism, fără concretizarea unei astfel de aspiraţii în monahism, nu se poate concepe. I. P. S. Voastră aţi definit mânăstirile ca „cetăţi de pe munţii credinţei noastre". Desvoltând această definiţie, am putea spune că monahii, ca vieţuitori ai acestor cetăţi, sunt cei ce şi-au ales să trăiască pe munţii credinţei, pe munţii unei vieţuiri mai aproape de Dumnezeu, care întâlneşte pe Dumnezeu. Ei au ca tip pe Moise, care s'a urcat pe muntele Sinai ca să stea de vorbă cu Dumnezeu; ei au ca tipuri pe cei trei Apostoli fruntaşi cari s'au suit cu Domnul pe Tabor ca să-L vadă în lumina descoperită a dumnezeirii Lui.

Dar ca şi aceste tipuri ale lor, monahii nu se urcă pe munţii vieţuirii curate şi ai trăirii cu Dumnezeu, ai cunoaşterii lui Dumnezeu, numai spre folosul lor propriu, ci ei au datoria să coboare de acolo în mijlocul dreptcredincioşilor, pentru a-i împărtăşi de lumina şi de viaţa de care s'au învrednicit ei. Monahii trebue să unească, prin urmare, trăirea duhovnicească cu misiunea, cum accentuaţi necontenit Inalt Prea Sfinţia Voastră.

Dar acest îndoit rol, monahii ortodocşi nu şi-l pot îndeplini, decât prin luminarea minţii şi prin muncă. Neştiinţa şi inactivitatea sunt cele două mari izvoare de marasm pentru monahism. Într'o minte întunectă nu mai sălăşlueşte lumina lui Dumnezeu şi acea bogăţie şi căldură a vieţii duhovniceşti legată de ea, iar inactivitatea, acea cumplită acedie sau lâncezeală, care e una din cele opt patimi principale naşte o mulţime de păcate, inclusiv păcatul desnădejdii. Aceste două rele se susţin şi se alimentează una pe alta. De aceea lupta împotriva uneia înseamnă lupta împotriva amândorora. Cunoscând aceasta, I.P.S. Voastră nu încetaţi de a da monahilor deopotrivă îndemnuri spre viaţa duhovnicească şi spre muncă, considerându-le cele două virtuţi esenţiale ale monahismului.

Precum neştiinţa şi inactivitatea se susţin una pe alta, aşa stau în strânsă legătură mintea luminată şi hărnicia. Căci precum mintea luminată a credinciosului

se îndulceşte cu meditaţia la Dumnezeu, aşa munca nu lasă gândul să rătăcească, ci-l ţine legat de lucrul pe care are să-l îndeplinească şi îl face să se adâncească în raţiunea lui cea mai intimă şi mai frumoasă, sădită în el de Dumnezeu. Astfel „munca fereşte pe călugăr dela multe păcate şi dela multe greşeli“ şi toată munca lui se depune pentru desvoltarea vieţii religioase, cum aţi spus I.P.S. Voastră.

Munca monahului, descoperind raţiunile adânci, armonioase şi dumnezeeşti ale lucrurilor, sporeşte hrana meditaţiei lui religioase, înmulţeşte lumina minţii lui. De aceea e un dicton general al înţelepciunii Părinţilor că la cunoştinţa superioară de Dumnezeu, credinciosul se ridică prin activitatea practică. Iar lumina dumnezeească din minte, la rândul ei, îl ajută pe monah să surprindă raţiunile dumnezeeşti ale lucrurilor, frumuseţea lor intimă, mai bine zis frumuseţea lor ideală care trebue dusă prin muncă. In felul acesta se produce o comunicare lăuntrică neîncetată dela cunoştinţa de Dumnezeu la muncă şi invers, ajutându-se una pe alta şi având drept floare comună rugăciunea, ca laudă a măririi lui Dumnezeu. Iată dece munca monahului, urmărind încorporarea raţiunilor ideale ale lucrurilor, a căror viziune îi hrăneşte mintea, e o creaţie artistică, are ca efecte numai obiecte de rară şi originală frumuseţe. Aceasta a fost caracteristica muncii monahului în toate timpurile: să umple lumea de lucruri frumoase, concepând frumuseţea ca revelaţie a lui Dumnezeu. Din mâini de monah n'au ieşit decât lucruri minunate ca frumuseţe, roduri ale unei trăiri duhovniceşti. Aşa se face că toate monumentele trecute ale vieţii mânăstireşti sunt obiecte de artă şi cele mai preţioase monumente de artă din trecutul poporului sunt de origină mânăstirească sau bisericească.

Lucrul acesta intuindu-l I. P. S. Voastră şi vrând să daţi un impuls de viaţă nouă mânăstirilor, aţi creiat în ele seminarii şi şcoli pentru luminarea minţii şi, în legătură strânsă cu ele, ateliere pentru lucrări de artă.

Inalt Prea Sfinţite,

In lumea mânăstirilor se vorbeşte de războiul duhovnicesc pe care trebue să-l poarte necurmat monahii împotriva patimilor şi a gândurilor păcătoase. I. P. S. Voastră aţi venit în ajutorul acestui război al lor, acestui război pentru pacea sufletelor, când aţi luptat pentru desfiinţarea neştiinţei şi a inactivităţii în sânul monahismului.

Aveţi în această serie de absolvenţi un prim rezultat al luptei pornite.

Tinerii aceştia vă vor fi cele dintâi ajutoare în vasta acţiune de luminare, de înnoire şi înduhovnicire pe care voiţi să o extindeţi în toate mânăstirile pentru a face din fiecare monah şi monahie un suflet cât mai luminat de lumina Taborului şi cât mai aprins de râvna misiunii în slujba Domnului. Acesta e rolul lor de conducători ai şcoalelor ce voiţi să le întemeiaţi în toate mânăstirile.

Ne rugăm smerit lui Dumnezeu să ajungem să vedem înfăptuirea deplină a acestui luminos proect al Inalt Prea Sfinţiei Voastre“.

Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian a adresat membrilor comisiunii şi absolvenţilor următoarele îndemnuri:

„Mă bucur nespus de mult să văd astăzi prima roadă a seminariilor noastre monahale, pe primii absolvenţi ai Seminarului Monahal dela Mânăstirea Neamţu.

Mă bucur că această primă serie s'a prezentat mulţumitor la examenul de diplomă, după cum a afirmat P. C. Părinte Profesor Stăniloae, cu atât mai mult cu cât ştim că fiecare din ei a venit la seminar acum trei ani de zile după câţiva ani de studii întrerupte, iar desele schimbări în conducerea acestui Seminar Monahal au încetinit şi îngreunat activitatea lor şcolară.

Unii dintre absolvenţii de astăzi, dotaţi cu mai multă învăţătură vor avea prilejul să-şi continue aceste studii şi să-şi adâncească cunoştinţele la Institutele noastre Teologice. Alţii se vor întoarce la mânăstirile de metanie şi vor fi repartizaţi la ascultări, în conformitate cu prevederile Regulamentului pentru Seminariile Monahale, potrivit notei obţinută la examenul de diplomă. Cu toţii însă vor continua să muncească mai departe împletind munca cu rugăciunea.

Mulţumesc din toată inima P. S. Pavel Şerpe şi întregului corp profesoral pentru munca depusă cu toată sârguinţa. Am fost întotdeauna convins că dânşii depun o muncă neprecupeţită şi se străduesc pentru împlinirea idealului pe care-l urmăreşte Biserica noastră.

Fără prea mult sgomot în jurul muncii depusă până acum, în duhul smereniei de care trebue să fie pătrunsă ori e activitate călugărească, să continuăm şi în viitor într'o atmosferă tot atât de modestă şi cu tot mai mult elan să desăvârşim această muncă pentru a pregăti elementele de care mânăstirile au atâta nevoie spre a redeveni vetre de cultură religioasă şi centre meşteşugăreşti pentru promovarea artei religioase şi populare române.

Am accentuat şi accentuez că Seminariile Monahale nu sunt şcoli teoretice, ci şcoli practice în care pregătim din punct de vedere profesional pe elevi pentru însuşirea învăţăturii teologiei noastre, dar paralel cu aceasta şi pentru învăţarea temeinică a unei meserii în vederea asigurării existenţii în cadrul mânăstirilor de metanie.

Toţi cei cu activitate excepţională vor urma treptat studiile teologice, după care se vor înapoia în mânăstire pentru a li se încredinţa de către forurile superioare, conducerea vieţii monahale, fie în mânăstirile de metanie sau în centrele mânăstireşti, fie în Eparhie. Aşa dar, ei îşi vor începe misiunea în mânăstire, unde-şi vor adânci învăţătura teologică, coordonând munca în ateliere.

Câmpul lor de activitate este mare. Şcolile monahale, care au luat fiinţă şi pentru funcţionarea cărora s'au şi întocmit şi votat regulamentele necesare, îşi aşteaptă învăţătorii, profesorii, îndrumătorii şi conducătorii lor, cari vor fi recrutaţi din rândurile absolvenţilor Seminariilor Monahale. Prin aceste şcoli monahale vor trebui să treacă în decurs de trei ani toţi călugării şi călugăriţele spre a-şi îmbogăţi cunoştinţele religioase, spre a-şi desăvârşi cântările Sf. Slujbe, continuând în acelaşi timp munca în ateliere, personal cunoscând una sau două meserii.

In centrele mânăstireşti, mai ales la cele de maici, au luat fiinţă ate-

liere în care monahiile noastre lucrează cu multă râvnă și pricepere. Produsele acestor ateliere sunt prețuite de conducătorii vieții economice din țara noastră, iar faima lor a trecut granițele țării noastre, fiind căutate în străinătate.

Știm cu toții munca neobosită și chinuitoare din trecut a călugărilor, care scoteau în vechile tiparnițe cărți religioase și de învățătură pentru popor, cu scopul ca cei care le vor folosi să se roage și pentru sufletul lor. Munca lor a contribuit la păstrarea atâtor monumente de primă importanță pentru trecutul nostru istoric, pentru care poporul nostru își aduce aminte cu multă recunoștință. Să reînviem munca aceasta în mânăstirile noastre. Să formăm din călugări, buni cărturari și buni meșteșugari, buni mânuitori ai condeiului, predicatori, dascăli, promovatori ai științei teologice și ai artei religioase și populare române.

Fac un călduros apel la P. S. Arhiereu Pavel Șerpe și P. P. Cuv. Profesori, cărora le reamintim că noi punem deopotrivă preț atât pe catedrele teoretice cât și pe cele practice. Cu toții trebue să fim pătrunși de faptul că viitorul mânăstirilor noastre va depinde în cea mai mare măsură de laturea practică.

Desvoltând dragostea de meșteșuguri, vom asigura existența materială a mânăstirilor noastre.

Suntem convinși că profesorii înțeleg din plin acest imperativ și întorcându-se la catedrele lor vor căuta să stimuleze la elevi și în viitor dragostea și interesul pentru învățarea meșteșugurilor, folosind pentru aceasta timpul liber în afara orelor de lecții".

Adresându-se absolvenților, I. P. S. Patriarh Justinian a spus:

Iubiții mei,

„Vă felicit pentru rezultatele obținute la examenul de diplomă. Vă doresc spor la muncă, rugând pe Bunul Dumnezeu să vă învrednicească să împliniți cu prisosință misiunea voastră.

Noi vom urmări toată activitatea Cuv. Voastre și așteptăm să vedem roadele ce le veți culege din toată semănătura, pe care unii din Cuv. Voastre o veți sădi chiar de acum.

Cunoașteți gândurile noastre și nădejdile ce le punem în Cuv. Voastre. Dela noi veți avea tot sprijinul. Cei cari vor dori să-și continue activitatea în atelierele și tipografia Institutului Biblic și de Misiune vor fi primiți imediat și vor fi salarizați potrivit muncii depuse.

Bunul Dumnezeu să vă ajute și să vă îndrepte pașii spre tot lucrul bun. Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi cu toți".

In numele absolvenților a luat cuvântul Ierod. Vornicescu Nestor, care a rostit următoarele:

Inalt Prea Sfințite și Prea Fericite Stăpâne!

Am socotit absolvirea Seminarului Monahal ca o ascultare din cele mai plăcute. Astăzi, la capătul acestei ascultări, primul nostru gând de adâncă recunoștință se îndreaptă către I. P. S. Voastră, căci numai mulțumită grijei părintești de care I. P. S. Voastră sunteți însufleţit în toate acţiunile pentru ridicarea Bisericii Ortodoxe, am avut și noi fericitul prilej de a ne continua studiile întrerupte câțiva ani și a ne însuși una sau mai multe meserii, pentru asigurarea existenței noastre în sânul monahismului nostru. Pătrunși de această menire pe care o au seminariile monahale, am urmat școala până la capăt și iată-ne acum gata să îndeplinim, cu toate puterile noastre de muncă, ascultările noi ce ne vor fi date de superiorii noștri, spre slava Sfintei noastre Biserici.

Să trăiți întru mulți și fericiți ani, Inalt Prea Sfințite și Prea Fericite Stăpâne".

Tinerii absolvenți au întonat după aceea Imnul Patriarhal, primind binecuvântarea I. P. S. Patriarh Justinian.

DESCHIDEREA CURSURILOR LA INSTITUTELE TEOLOGICE ORTODOXE

LA INSTITUTUL TEOLOGIC DIN BUCUREŞTI

In ziua de 18 Octombrie 1951, a avut loc la Institutul Teologic de grad universitar din Bucureşti solemnitatea deschiderii cursurilor noului an şcolar pentru studenţi, magiştri şi doctoranzi, precum şi a cursurilor de îndrumare misionară şi socială, pentru cea de a XI-a serie de preoţi cursişti. Festivitatea s'a desfăşurat în prezenţa Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian, a d-lui Vasile Pogăceanu, Ministrul Cultelor, a P. S. Episcop Antim, Vicar Patriarhal, a P. S. Episcop Theoctist, Vicar Patriarhal şi Rector al Institutului Teologic din Bucureşti, a Prea Cucernicilor Consilieri ai Patriarhiei Române şi ai Sfintei Arhiepiscopii a Bucureştilor, a corpului profesoral, a studenţilor şi a preoţilor cursişti.

După intonarea Imnului Patriarhal şi a Imnului Republicii Populare Române, P. S. Episcop Theoctist a rostit următoarea cuvântare:

Inalt Prea Sfinţite şi Prea Fericite Stăpâne,
Domnule Ministru,
Prea Sfinţite,
Prea Cucernici Părinţi Consilieri,
Prea Cucernici Părinţi şi Domnilor Profesori,
Cucernici Părinţi cursişti şi iubiţi studenţi,

«Institutul Teologic de grad universitar din Bucureşti îşi deschide astăzi pentru a patra oară porţile sale la începutul unui nou an universitar, la începutul unor noui şi rodnice strădanii pe care cu toţii — profesori şi studenţi — suntem datori să le depunem, spre a aprinde în suflete flacăra iubirii lui Dumnezeu şi cunoaşterii sfintelor învăţături şi predanii ale Bisericii lui Hristos. Trei ani de muncă şi de osteneli cărturăreşti s'au scurs din ziua în care — prin înţeleapta hotărîre a Sf. Sinod — şi cu larga înţelegere a Guvernului Republicii Populare Române, a luat fiinţă acest Institut Teologic. Departe de a fi o simplă continuare a fostei Facultăţi de Teologie, Institutul Teologic a fost dela început o şcoală cu totul nouă. O şcoală nouă, pentrucă îşi începea activitatea sub «ocroti-

toarea priveghere» a Sfintei noastre Biserici, așa cum a fost în epoca patristică școala bisericească, condusă de Episcopi și Patriarhi; o școală nouă, pentrucă prin ea se realiza — după cum arăta atunci însuși Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian — «una din vechile și arzătoarele dorinți ale Bisericii Ortodoxe Române: aceea de a-și pregăti ea singură pe slujitorii altarelor, potrivit învățăturii, rânduielilor și nevoile sale» [1]). Dar Institutul Teologic era o școală cu adevărat nouă și prin scopul pe care și-l propunea; rupându-se hotărît de acea tendință de laicizare care se înrădăcinase în fosta Facultate de Teologie, Institutul Teologic a primit din partea Sf. Sinod încrederea și răspunderea de a pregăti pe băncile sale slujitori ai sfintelor altare, «conștienți de misiunea lor, iar în societate cetățeni devotați Statului și poporului» [2]).

Având o asemenea sfântă misiune, folosindu-se de îndrumările înțelepte ale Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române și bucurându-se de purtarea de grijă, de părintești le povățuiri și de sprijinul de fiecare clipă al Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian — adevăratul ctitor al noului învățământ religios —, Institutul nostru Teologic a înțeles că trebue să-și desfășoare întreaga lui activitate în sânul Bisericii și pentru Biserică. De aceea, încă din întâia zi a ființării sale, munca de pregătire a viitorilor slujitori ai altarelor s'a împletit cu strădania de împrospătare a cunoștințelor teologice și misionare ale cucernicilor preoți, aflați în câmpul pastorației. Alături de tineretul care crește și se formează, duhovnicește, lângă izvorul acesta curat al adevăratei învățături creștine, sorbind din apa vie a dreptei credințe, putere și râvnă de a sluji lui Hristos, — au fost chemați să se împărtășească din același potir de viață dătător al înțelepciunii evanghelice și preoții cari ostenesc lângă altare, ca să lămurească fiilor lor duhovnicești tâlcul Scripturilor, să desprindă sensul marilor prefaceri sociale pe care le trăim și să aducă îmbărbătare în sufletele șovăelnice și lumină în cele înnegurate de îndoeli.

Așa se explică atenția deosebită ce s'a acordat — în cadrul programei, problemelor practice, legate de activitatea pastorală a preotului ortodox. Studenții de azi, preoții de mâine — și preoții cursiști — slujitorii de azi ai altarelor — au înțeles ei înșiși cât de prețioase le sunt învățăturile și cunoștințele pe care le primesc în acest institut. Cei trei ani de activitate de până acum ai Institutului nostru au dat roade bogate, au spulberat neîncrederea ce-și făcuse loc în unele cugete și au confirmat întru totul speranțele care se legaseră de această școală nouă a Bisericii noastre.

Inalt Prea Sfințite Stăpâne,
Domnule Ministru și
Onorat auditoriu,

Noul an universitar al Institutului nostru Teologic începe, deci, sub auspicii din cele mai fericite. Experiența primilor trei ani de activitate este — alături de îndrumările Sf. Sinod și ale Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian — un îndreptar de mare preț, pentru corpul profesoral,

---

1. Apostolat Social. ed. II, pag 162.
2. Idem, pag. 165.

pentru studenţimea noastră şi chiar pentru cucernicii preoţi cursişti. Munca plină de avânt depusă până acum a adus Institutului Teologic din Bucureşti, un deosebit prestigiu, care a depăşit hotarele Patriei noastre.

Preţuirea de care se bucură în întreaga Ortodoxie ştiinţa teologică românească — rod al străduaniilor profesorilor celor trei Institute Teologice Ortodoxe, pe care le avem în ţară — s'a vădit în chip deosebit prin cuvintele pline de căldură, pe care Prea Fericitul Patriarh al Constantinopolului [3]) le-a scris Inalt Prea Sfinţitului nostru Patriarh, cu privire la înaltul nivel ştiinţific al publicaţiilor noastre; s'a vădit, prin aprecierile elogioase care s'au rostit de către teologii ruşi, de Inalţii Ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Ruse în felurite împrejurări; şi s'a vădit, de asemenea, prin vizita pe care Prea Fericitul Patriarh Alexandru al III-lea al Antiohiei şi al întregului Orient a făcut-o Institutului nostru Teologic. Datorită legăturilor frăţeşti adânc'te de Prea Fericitul Patriarh Justin'an cu marea Biserică Apostolică a Antiohiei, Institutul Teologic din Bucureşti a ajuns să-şi arate recunoştinţa, dragostea şi admiraţia pentru Prea Feric'tul Patr'arh Alexandru al III-lea, ca mare Ierarh care ilustrează scaunul patriarhal de mai bine de 20 ani, ca luptător dârz împotriva prozelitismului papal şi ca unul ce a simţit năzuinţa după pace a omenirii şi nesocotind povara celor 85 de ani, a prezidat Soborul Ortodox'ei la Moscova, de unde a îndreptat cuvânt şi îndemn de pace către creştinii din întreaga lume: pentru care fapte şi pentru o închegare a legăturilor inter-ortodoxe, Inst'tutul Teologic, cu aprobarea Sf. Sinod, a acordat Prea Fericitului Patriarh Alexandru al III-lea cel mai înalt titlu în Teologia ortodoxă: «DOCTOR HONORIS CAUSA» al Institutului Teologic din Bucureşti.

Fapt unic în analele Teologiei române şi care a avut un mare răsunet în rândul clerului şi poporului nostru drept-credincios, ecou care le-a încălzit şi mai mult râvna de slujitori ai Bisericii Ortodoxe, de cinstiţi şi hotărîţi apărători ai păcii. Cuvintele rostite atunci de Prea Fericitul Patriarh Alexandru al III-lea au umplut de bucurie inimile tuturor ostenitorilor acestui institut, iar preţuirea pe care a arătat-o activităţii noastre şi binecuvântarea pe care ne-a împărtăşit-o au fost o răsplătire de mare preţ pentru întreg corpul profesoral, pentru studenţii noştri ca şi pentru preoţimea ortodoxă română.

In rândurile clerului şi credincioşilor Bisericii noastre, activitatea Institutului Teologic din Bucureşti ca şi a celorlalte Institute dela Sibiu şi Cluj, a izbut't să dea naştere unor preocupări deosebite, pentru studierea şi asimilarea cunoştinţelor, împrăşt'ate cu râvnă de bunii semănători dela catedrele noastre. Preoţimea studiază acum, cu entuziasmul cu care n'a studiat niciodată în trecut; prelegerile profesorilor, publicate în revistele Patr'arhiei Române sunt desbătute în conferinţe de toţi slujitorii altarelor ortodoxe. Deseori ne-a fost dat să aflăm cum sporeşte numărul credincioşilor, care urmăresc studiile şi cercetările profesorilor noştri, fiind însetaţi după cuvântul adevărului, desprins din Sfintele Scripturi şi tâlcuit în duh ortodox.

O dovadă în plus asupra prestigiului pe care l-a căpătat Institutul nostru între toţi creştinii din ţară, constitue faptul că în anul acesta vor

---

3. B. O. R. Nr. 3—6 (Martie-Iunie 1950), pp. 263—264.

urma cursurile de licență și studenți de alte confesiuni, trimiși de forurile lor conducătoare. Atmosfera de colaborare și de reciprocă prețuire dintre cultele din Republica Populară Română, pe care a creat-o regimul deplinei libertăți religioase instaurat de Guvernul țării, dar pe care au adâncit-o și au consolidat-o inițiativele înțelepte și pline de dragoste ale Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian, dă roade și pe tărâmul învățământului Teologic. Primirea acestor studenți proveniți din rândul cultelor protestante și neo-protestante, care au solicitat și au dobândit încuviințarea de a se adăpa din izvorul teologiei ortodoxe, arată tuturora că și între celelalte culte creștine din țara noastră a crescut prestigiul învățământului nostru teologic, din ziua în care el s'a întors la sânul maicii sale, sub bolta senină a Bisericii Ortodoxe Române.

Nota nouă adusă de Regulamentul Institutelor Teologice de grad universitar, întocmit de Sfântul Sinod, ca tinerii candidați să fie recrutați la preoție, ca și la dobândirea titlului academic de magistru în teologie, chiar de Chiriarhii Bisericii, a avut darul să aducă încă un spor de prestigiu științei teologice în general și în special Institutului Teologic.

Cu mare grijă și cu conștiința răspunderii, aceste hotărîri ale Sfântului Sinod sunt aduse cu sfințenie la îndeplinire. Tânărul nu se adăpostește la Teologie, aruncat aici cine știe din ce motive și fără a se îngriji cineva de soarta sa, ci el a intrat în Institut urmând glasul chemării sale, atașamentul său față de Biserică și glasul dragostei sale de a deveni un bun slujitor al altarului și al poporului în mijlocul căruia el va munci. Și aceste înclinări căutate și descoperite de către Prea Sfinților Chiriarhi constitue cele mai puternice temeiuri ca la Institut să vină numai tinerii cu vocație pentru această înaltă și sfântă misiune.

De aceea, acești tineri trebuie să afle la Institut cu totul alte condițiuni de pregătire profesională decât în trecut. Aici ei nu mai sunt ca odinioară numai niște ascultători pasivi a unor prelegeri și formule aride și uscate, care îi îndepărtau și îi răceau și de învățământul Scripturilor, dar mai ales de misiunea lor, de chemarea lor. Noua programă, întocmită de Sfântul Sinod și de mai multe ori revăzută, cu mare atenție și cu multă grijă și chiar prelegerile întocmite sub îndrumarea Inalt Prea Sfințitului Patriarh, în colectivele profesorilor, urmăresc în primul loc cultivarea și desvoltarea chemării tânărului teolog pentru misiunea preoțească, precum și înzestrarea acestuia cu o seamă de cunoștințe, menite să-l ajute în această misiune.

Iată pentru ce, atât de mult stăruiește Inalt Prea Sfinția Sa asupra laturei practice a învățământului teologic și iată dece, prin disciplina vieții de internat se caută ca aceste aptitudini să fie îndeaproape supraveghiate, îndrumate și cultivate.

In felul acesta și profesorul este chemat la o muncă și răspundere corespunzătoare. Se cere ca și el să pătrundă sufletele acestor tineri; se impune ca și el să-i cunoască, să-i orienteze, să-i ajute și să le sporească dragostea de misiunea ce și-au ales-o. Profesorii, conferențiarii, lectorii și asistenții sunt angajați deci în această muncă, nu ușoară, de modelare a tineretului nostru teologic, muncă ce trebue să se ducă atât la catedră, cât și la sfintele slujbe, atât la lucrările practice cât și la bibliotecă, la meditație, ca și în orele de repaus.

A trecut, așa dar, vremea când licențiatul aștepta întârziata sa «numire» la parohie. Incepând chiar de anul trecut li s'au și pregătit locurile vacante pentru păstorie și însuși Intâi Stătătorul Bisericii a binecuvântat pe noii licențiați și a spus fiecăruia un cuvânt părintesc de povață și de chipul cum trebue să păstorească acolo credincioșii săi. Adăugând la aceasta încă și faptul că toate comisiile de admitere, de licență, de admitere la titlul de magistru în teologie, prezidate de însuși I.P.S. Patriarh, ca și la examenele de definitivare și de promovare a preoților dela cursurile de îndrumare misionară, sunt prezidate de membri ai Sfântului Sinod, ne dăm seama la ce prestigiu a fost ridicat învățământul nostru teologic.

In același timp s'a stabilit o legătură dintre cele mai trainice și o închegare armonioasă și durabilă între Sfântul Sinod și profesorii, studenții și preoțimea noastră, care a avut darul să promoveze atât lucrarea duhovnicească a Bisericii noastre, cât și toate realizările obștești, menite să îmbunătățească traiul și să lumineze mințile tuturor fiilor patriei noastre.

Dar toate aceste îmbelșugate roade, dobândite în cei trei ani de activitate, nu au scutit munca Institutului nostru și de unele greșeli, de unele șovăiri și de multe alte lipsuri. Făcând o cât de sumară cercetare asupra felului în care corpul profesoral și conducerea Institutului a știut să răspundă misiunii ce i s'a încredințat de Sfântul Sinod, am avut prilejul să constatăm că uneori nu am fost la înălțimea încrederii ce ni se acordase. Au fost unele cazuri în care munca noastră s'a desfășurat superficial; alte ori a lipsit, la întocmirea prelegerilor, un plan menit să strângă munca tuturor profesorilor într'un mănunchi de cunoștințe, care să se întregească reciproc, să ajute însușirea acestora de către studenți; și nici munca corpului profesoral, care a fost simțitoare, totuși nu s'a desfășurat așa cum a trebuit, căzând mereu victimă «teoreticului». Știința teologică trebue să fie legată de viață, ceea ce încă nu am reușit să facem.

Pentru înlăturarea acestor lipsuri, care au dăunat mult activității noastre, am avut sprijinul de fiece clipă al Inalt Prea Sfințitului Patriarh. Purtarea de grijă și veghea neadormită a Părintelui Bisericii Ortodoxe Române au fost farul luminos, care ne-a ferit de primejdioasa rătăcire a drumului celui drept pe care trebue să pășim.

Inalt Prea Sfinția Sa a mustrat cu blândețe, a sfătuit cu înțelepciune, a îndrumat și a îmbărbătat și deseori pe cele de lipsă, însuși le-a împlinit. Dragostea Inalt Prea Sfinției Sale pentru școala pe care a ctitorit-o acum trei ani, pentru studenții teologi, pentru preoții cursiști, se dovedește prin multele ceasuri, dăruite zi de zi, îndrumării și privegherii activității Institutului Teologic. Din noianul de probleme care își cer rezolvarea numai dela Intâi Stătătorul și Părintele Bisericii Ortodoxe Române, multe au fost puse de învățământul teologic; pe toate le-a cercetat, cu dragoste și cu înțelepciune și grabnic le-a rezolvat.

Onorat auditoriu,

Folosind experiența activității noastre de până acum, trăgând învățăturile cuvenite din lipsurile și greșelile pe care le-am avut, pornim în noul an universitar cu puteri noui de muncă și cu sporită râvnă de a ne împlini pe deplin îndatoririle de cinste ce ne revin.

Și ne revin cu atât mai însemnate îndatoriri, cu cât anul acesta Sfân-

tul Sinod al Bisericii noastre a adus însemnate îmbunătăţiri şi unele complectări esenţiale învăţământului nostru religios. Şcolile de cântăreţi, devenite şcoli tehnice cu trei ani şi seminariile monahale constitue pepinierele pentru Institutele Teologice de grad universitar, care îşi vor recruta studenţii şi dintre cele mai valoroase elemente ale acestor şcoli. In scurtă vreme Biserica Ortodoxă Română va avea preoţi pregătiţi temeinic de şcolile ei în duhul slujirii lui Hristos şi al aproapelui. Preotul de mâine format în aceste şcoli, va fi cu adevărat preotul cerut de poruncile Evanghelice: slujitor al tuturor, frate şi părinte al celor pe care-i păstoreşte pe căile ce duc către mântuire şi împreună-ostenitor cu ceilalţi semeni, pentru o viaţă mai bună şi mai fericită a întregului nostru popor.

Spre acest preot, pe care-l cer şi bunele tradiţii ale Ortodoxiei şi trebuinţele duhovniceşti ale credincioşilor noştri, trebue să tindă însă şi cei ce sunt de pe acum în câmpul pastoraţiei.

Marea majoritatea a preoţimii noastre a înţeles limpede îndemnurile părinteşti ale Sfântului Sinod şi s'au apropiat cu sporită dragoste de păstoriţii lor, îndrumându-i şi povăţuindu-i pe calea pe care merge azi poporul român, spre viaţă paşnică şi fericită.

Cursurile de îndrumare misionară şi pastorală au contribuit în mare măsură la această justă orientare a clerului nostru. Roadele lor sunt acum — după trei ani de activitate — unanim apreciate de preoţime şi marea obşte a credincioşilor. In cadrul acestor cursuri s'au împrospătat cunoştinţele, s'au verificat metode pastorale, s'au clarificat probleme şi s'au limpezit cunoştinţe.

Nesfârşit este numărul preoţilor, care simt nevoia de a mărturisi în scrisori trimise Institutului nostru, cât de folositoare au fost pentru străduniile lor de păstori duhovniceşti, cunoştinţele reînnoite şi deprinderile dobândite la cursurile de îndrumare misionară şi socială. Cei ce au frecventat aceste cursuri au văzut limpede, după ce s'au înapoiat la parohiile lor, că în cadrul nouei aşezări sociale din Republica noastră Populară şi preotul îşi are locul său în munca rodnică ce se depune pentru înflorirea şi înălţarea patriei, pentru binele şi fericirea tuturor.

Pentru aceea, întrucât deschiderea acestor cursuri pentru cea de a XI-a serie de preoţi repartizaţi Centrului Bucureşti din cuprinsul Mitropoliilor Ungro-Vlahiei, Moldovei şi Sucevei — cei din cuprinsul Mitropoliei Olteniei la noul Centru din mânăstirea Curtea de Argeş, — se face odată cu începerea noului an universitar, îndrept cuvânt de frăţească povăţuire către studenţi şi către cucernicii preoţi cursişti, îndemnându-i să nu precupeţească nicio osteneală, spre a-şi însuşi cât mai temeinic cunoştinţele ce se vor împărtăşi aici.

Prea Cucernici Părinţi şi
Iubiţi studenţi,

Să nu uitaţi o clipă, iubiţi Părinţi şi dragi studenţi, că rosturile voastre sunt şi vor fi «slujirea lui Hristos şi a poporului drept-credincios». Să nu uitaţi că pe Hristos nu-L puteţi sluji decât înrădăcinând în inimile voastre iubirea lui Dumnezeu şi iubirea aproapelui. Să înţelegeţi apoi că iubirea aproapelui — poruncă veşnică pentru orice închinător al Bisericii

lui Hristos, — se vădește prin fapte. Iar fapta cea mai de seamă, izvorîtă din împlinirea acestei dumnezeiești porunci, este astăzi strădania pentru apărarea păcii în lumea întreagă. In lupta pentru apărarea păcii, locul de frunte îl dețin popoarele Uniunii Sovietice, iar Biserica Ortodoxă ocupă un loc de cinste în Consiliul Mondial al Păcii, prin figura impunătoare a Ierarhului Bisericii Ortodoxe Ruse, I.P.S. Mitropolit Nicolae al Crutițelor.

Luptând alături de milioane de oameni cinstiți de pe tot pământul, pentru înlăturarea unui nou război din viața omenirii, preotul Bisericii Ortodoxe împlinește cea dintâi poruncă a Mântuitorului, arătându-și astfel și dragostea către Domnul, care «nu este Dumnezeul neorânduielii, ci al Păcii», și dragostea către semenii săi, «care caută cele ce slujesc pacea».

Pornind deci la muncă în noul an sub semnul dătător de mari speranțe al consolidării frontului celor ce luptă pentru pace, noi toți, profesori, studenți și preoți cursiști, vom dovedi că slujim pe Hristos cel ce s'a întrupat pentru mântuirea oamenilor și pentru a face să domnească în inimile lor pacea lui Dumnezeu, dacă vom căuta să ne împlinim fiecare îndatoririle ce ni s'au statornicit. Vom dovedi că suntem vrednici de încrederea ce ni se arată de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, dacă nu vom precupeți nicio osteneală, pentru adâncirea sfintelor învățături evanghelice și pentru a face să și rodească în viață aceste învățături.

Vom dovedi, Prea Cucernici și domnilor profesori, studenți și preoți cursiști, că suntem vrednici de dragostea cu care îmbrățișează strădaniile noastre Sfântul Sinod, dacă vom părăsi zidurile acestui Institut, conștienți de misiunea sfântă ce o avem și bine pregătiți pentru împlinirea ei. Toate acestea săvârșindu-le cu râvnă, vom avea dreptul să ne chemăm slujitori ai lui Hristos, aducând prinos de dragoste și recunoștință, nu cuvinte meșteșugite și bine ticluite, ci graiul cel nepieritor și mult ziditor al celor cu spor împlinite.

Vă încredințăm, Inalt Prea Sfințite, că ne vom face datoria pe deplin; aici vom sorbi puteri de muncă, ne vom înarma cu puterea dumnezeiestii înțelepciuni și pretutindeni unde ne ducem munca: la birou, la catedră ori la altarele unde slujim, ne vom strădui să fim ceea ce Inalt Prea Sfinția Voastră ne-ați învățat: apostoli ai Domnului și cetățeni devotați ai patriei noastre dragi și iubitori ai poporului de care suntem legați prin însăși misiunea noastră.

Cuvânt de sinceră mulțumire aducem Domnului Ministru al Cultelor, Vasile Pogăceanu, pentru solicitudinea arătată Institutului nostru, prin rezolvarea grabnică a unor probleme de care este legată buna lui funcționare. Il rugăm pe Domnia Sa să asigure Cârmuirea scumpei noastre Republici Populare, că preoțimea ortodoxă, studențimea ortodoxă și corpul profesoral ortodox, urmând pilda Sfântului Sinod și a Intâi Stătătorului Bisericii noastre, nu merge pe alt drum decât pe drumul pe care merge întregul nostru popor, spre pace, spre libertate și spre o viață nouă și fericită.

Cu aceste gânduri și cu aceste mărturisiri pornim plini de încredere la muncă în cel de al patrulea an de activitate a Institutului Teologic de grad universitar din București. Corpul profesoral și cel didactic, precum și personalul administrativ, încrezători în sprijinul și îndrumările de care

vă rugăm, Inalt Prea Sfinţite Stăpâne, să nu ne lipsiţi nici de acum înainte, vom căuta să aducem în acest nou an universitar roadă îmbelşugată şi mult sporită».

In numele studenţilor Institutului Teologic din Bucureşti, a vorbit studentul Georgescu I. Dinu, din anul IV, care a exprimat adânca recunoştinţă a studenţilor teologi, pentru grija părintească cu care Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române şi Inalt Prea Sfinţitul nostru Patriarh Justinian priveghează la pregătirea temeinică a viitorilor slujitori ai altarelor dreptei credinţe. Subliniind satisfacţia cu care studenţii teologi au primit noua organizare şi orientare a învăţământului teologic, reprezentantul studenţilor a mulţumit de asemenea d-lui Ministru al Cultelor pentru sprijinul acordat Institutului Teologic şi a mărturisit hotărîrea studenţilor teologi de a se pregăti temeinic spre a putea fi în viaţă buni slujitori ai lui Hristos, devotaţi fii ai poporului şi loiali cetăţeni ai scumpei noastre patrii.

In numele preoţilor cursişti, a vorbit P. C. Pr. Nicolae Dima, din Ploeşti, care a arătat entuziasmul cu care cei 360 de preoţi care formează seria XI-a au venit să urmeze cursurile de îndrumare misionară şi pastorală, ale căror bogate roade au avut prilejul să le vadă în activitatea desfăşurată de fraţii lor, care le-au urmat mai înainte. A asigurat pe I.P.S. Patriarh Justinian că preoţii cursişti sunt pe deplin conştienţi de importanţa pe care o au aceste cursuri şi că se vor strădui să folosească din plin timpul ce-l vor petrece în cadrul Institutului Teologic, pentru a se întoarce lângă altarele pe care le slujesc, cu nou avânt de muncă, pentru Hristos şi pentru Sfântă Biserica Sa.

Dl. Vasile Pogăceanu, Ministrul Cultelor, a rostit o cuvântare în care a arătat grija cu care Guvernul ţării noastre veghiază la asigurarea celor mai largi libertăţi şi în special la păstrarea deplinei libertăţi religioase, pentru toţi cetăţenii statului. D-sa a înfăţişat apoi satisfacţia cu care poporul nostru a înregistrat alăturarea sinceră şi entuziastă a majorităţii preoţilor ortodocşi la nobila luptă pentru apărarea păcii.

Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian a rostit apoi următoarea cuvântare:

«Din cuvântările rostite astăzi, la această solemnitate, s'au desprins toate obiectivele pe care le urmăreşte Institutul nostru, atât pentru studenţi cât şi pentru preoţii cursişti.

Cu prilejul deschiderii celui de al patrulea an şcolar la Institutul Teologic din Bucureşti, aduc în numele Sfântului Sinod şi al meu personal, binecuvântări corpului profesoral, care s'a dovedit atât de osârduitor la propovăduirea dela catedră a învăţăturilor Domnului nostru Iisus Hristos, a învăţăturilor şi orânduielilor Bisericii.

In ceea ce privește preoții cursiști, știm că nu toți vin aci cu bucurie, fiindcă nu este ușor să-și lase familiile și parohiile, pentru ca, ajunși aci, să ducă o viață de studenți, supuși la ascultări și la un program încărcat, care nu le lasă niciun ceas liber din timpul petrecut la aceste cursuri. Pentru noi, însă, cari asistăm atât la deschidere cât și la închiderea cursurilor, rezultatele obținute au fost din cele mai îmbucurătoare. S'a ajuns la convingerea că aceste cursuri sunt absolut necesare, pentrucă îndrumările date aci au sporit elanul în munca pastorală. De aceea nu ne-a impresionat prea mult mâhnirea din primele zile ale celor ce vin aci.

Prea Sfințitul Rector ne-a arătat ce s'a realizat aci, ceea ce ne dă un nou imbold pentru a continua lucrul nostru. Dacă aruncăm o privire asupra trecutului nostru, atât a celor ce sunt de față cât și a celor ce lipsesc, asupra felului în care ne-am îndeplinit datoria noastră față de Biserică și față de patrie; dacă ne-am gândi la vremea de peste 7 ani în urmă, la propaganda fascistă ce s'a exercitat asupra noastră, apoi am găsi imediat o justificare a hotărîrîi Sfântului Sinod de a îndruma preoțimea să urmeze aceste cursuri.

In rândul preoțimii noastre au fost și de aceia care s'au angrenat în viața și luptele politice din trecut. Pe ce pantă greșită a alunecat o parte din clerul nostru, amăgit de o firmă care pretindea că luptă și pentru Biserică, aceasta o știm cu toții. Să recunoaștem, deci, păcatul în care căzusem unii dintre noi și să recunoaștem de asemenea că aveam nevoie să respirăm o atmosferă nouă, spre a ne elibera de rătăcirile trecutului. Pentru aceste motive am fost obligați să introducem aceste cursuri de îndrumare misionară și socială pentru preoțimea noastră.

Mulți au crezut că noi aducem preoții aci pentru cursuri politice. Nu este adevărat. Noi îi aducem aci pentru cursuri profesionale. Nu era și nu este menirea noastră să propovăduim ura, căci Mântuitorul ne-a poruncit să ne iubim unii pe alții; iar Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan scrie: «Dacă zice cineva că iubește pe Dumnezeu, iar pe fratele său urăște, acela mincinos este. Pentrucă cel ce nu iubește pe fratele său, pe care-l vede, nu poate să iubească pe Dumnezeu pe care nu-L vede» (I Ioan IV, 20). Era deci absolut necesar să organizăm aceste cursuri, pentru a readuce preoțimea la adevărata sa chemare de apostoli ai iubirii și ai păcii.

Lupta în care unii preoți au fost atrași, pe tema naționalismului șovin, era de asemenea o alunecare pe o pantă greșită și periculoasă. Așa dar, era necesară o verificare a cunoștințelor și a convingerilor creștine pe care le propovăduim: adevăratul patriotism, adevărata dragoste de patrie, pe care trebuie să o aibă fiecare slujitor al Bisericii. De aci decurg toate celelalte îndatoriri pentru preot: a propovădui pacea, buna înțelegere și armonia între neamuri.

Trebue să ne gândim de asemenea la o stare de lucruri din trecut, pe care suntem datori să o înfierăm. O parte din preoțime se lăsase antrenată în diferite ocupațiuni lumești, lăsând în uitare misiunea ei pastorală. Unele biserici erau aproape în paragină; preoții lor lipseau dela datorie, fiind ocupați cu alte îndeletniciri, care îi sustrăgeau dela îndatoririle lor sacer-

dotale. Imi aduc aminte cum ierarhii noştri îşi dădeau toate silinţele şi căutau să adune pe credincioşi în jurul bisericii, făcând apel chiar la misionari laici.

Dumnezeu, însă, a rânduit readucerea preoţimii noastre la rosturile ei firești, la mintea şi înţelepciunea trebuitoare a unor oameni puşi în slujba Bisericii şi a poporului.

Transformările sociale de după 23 August 1944 au înlesnit preoţimii să revină la altare. Conducătorii Bisericii noastre s'au bucurat de aceasta. Iată, aşa dar, că şi motive de ordin pastoral impuneau aceste cursuri.

O astfel de muncă nu putea aduce roade decât printr'o verificare a felului de a predica şi de a sluji. Ştim cu toţii că, în ceea ce priveşte slujbele, câte mii de preoţi erau, atâtea feluri de slujbe aveau. Iată, deci, că la temelia acestor cursuri stau şi motive de ordin liturgic: unificarea cultului.

Cunoaştem atâtea cazuri de preoţi, cărora li s'a împuţinat dragostea faţă de sfintele slujbe. Nădăjduim că, în două luni de zile, la aceste cursuri, sufletele preoţilor se vor reîncălzi de dragostea de Dumnezeu şi de slujirea Lui, pentru ca apoi, reîntorşi în parohiile lor, să împărtăşească lumina credinţei şi păstoriţilor lor.

Nu se ştia, pe de altă parte, dacă preoţimea mai predică după rânduială, sau dacă cel puţin mai citea Cazania. La aceste cursuri ne-am convins că unii preoţi sunt stăpâniţi de o mare timiditate, deoarece au pierdut contactul cu studiul statornic.

De asemenea era nevoie de o reînnoire a metodei de catehizare. Aşa dar, iată câte lipsuri sunt de împlinit prin aceste cursuri de îndrumare.

De aceea, fiecare dintre noi va da îndreptăţire Sfântului Sinod, care a rânduit ca din 5 în 5 ani, toţi preoţii să treacă pe la aceste cursuri.

Prea Cucernici Părinţi,

Vă îndemn să audiaţi aceste cursuri, dar vă mai îndemn să vă faceţi şi un examen de conştiinţă. Ca slujitori adevăraţi ai Domnului nostru Iisus Hristos, vă sfătuesc să înmormântaţi aici toate greşelile trecutului şi să nu le mai duceţi în satele şi în parohiile Sfinţiilor Voastre.

Aveţi aici duhovnici, aveţi şi Arhiereu, căruia puteţi să-i încredinţaţi orice spovadă, pentru ca să vă întoarceţi acasă oameni noui. După două luni de petrecere aici, într'o atmosferă de curăţie duhovnicească, nimeni să nu plece fără a se fi spovedit, fără a fi folosit la maximum acest timp pentru îndreptare.

Iubiţi studenţi,

Pentru voi n'am decât îndemnul părintesc de a asculta cu sfinţenie toate învăţăturile şi sfaturile care vi se vor da aci de către profesorii Institutului nostru. Folosiţi cei mai frumoşi ani din viaţa voastră pentru însuşirea disciplinei creştine şi obişnuiţi-vă mai ales cu disciplina muncii constructive. Căutaţi să folosiţi, în egală măsură, şi experienţa pastorală a preoţilor dela cursuri.

Domnule Ministru,

Vă mulţumesc mult pentru osteneala de a lua parte la deschiderea cursurilor noastre şi vă rugăm să asiguraţi Onoratul Guvern de toată lealitatea Ierarhilor şi a clerului Bisericii Ortodoxe Române faţă de regimul nostru şi faţă de Patria noastră.

Biserica noastră preţueşte nespus de mult tot sprijinul pe care conducerea şi Guvernul nostru îl dau Bisericii, dela ultimul slujitor până la Ierarhii ei.

Preoţimea noastră devotată slujirii lui Dumnezeu şi Patriei, este deopotrivă devotată Conducerii Statului nostru.

Vă rog să asiguraţi Guvernul Republicii Populare Române, că nu numai în lupta pentru pace, dar şi în toate celelalte domenii, preoţimea noastră înţelege să dea tot sprijinul pentru înflorirea Patriei noastre şi aceasta nu numai cu cuvântul, în predici, ci şi pe teren, când este vorba de însămânţări, de strângerea recoltei, de înfiinţarea gospodăriilor colective locale, etc.

Cunoaştem şi preţuim sprijinul Guvernului pentru Institutul nostru Teologic şi pentru toate şcolile bisericeşti, căci toţi profesorii noştri primesc salariul dela Stat. Fără acest corp profesoral, viaţa Bisericii noastre ar fi mult îngreuiată. Vă rugăm să transmiteţi recunoştinţa noastră Onoratului Guvern.

Vă împărtăşesc tuturor binecuvântări din partea Sfântului Sinod şi asigur pe toţi profesorii că mă voiu ruga lui Dumnezeu să le dea puteri pentru a duce la îndeplinire sarcina ce o au faţă de studenţii şi preoţii cursişti şi să-i înviorească în anul acesta de roade şi mai multe şi mai alese.

Harul Domnului nostru Iisus Hristos şi dragostea lui Dumnezeu Tatăl şi împărtăşirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toţi. Amin».

*

Festivitatea deschiderii cursurilor s'a încheiat cu o masă obştească, după datina creştină.

LA INSTITUTUL TEOLOGIC DIN SIBIU

Marţi 2 Octombrie 1951, a avut loc deschiderea anului şcolar la Institutul Teologic de grad universitar din Sibiu şi inaugurarea cursurilor de îndrumare misionară şi socială, pentru cea de a XI-a serie de preoţi. Festivitatea s'a desfăşurat în prezenţa I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, a consilierilor Sfintei Arhiepiscopii a Sibiului, a corpului profesoral, a preoţilor cursişti şi a studenţilor.

După săvârşirea Te-Deumului, a luat cuvântul P. C. Preot N. Stinghe, din oraşul Stalin, care a vorbit în numele preoţilor cursişti, următoarele:

Cu multă bucurie sufletească, urmând înaltei şi arhiereştei chemări a prea bunului şi prea luminatului nostru Arhipăstor Nicolae, ne prezentăm

astăzi, preoțimea bătrână — bătrână după trup, dar tânără la suflet — spre a urma cursul de îndrumare, rânduit în Sfânta noastră Biserică.

La unii dintre noi s'au împlinit 46 de ani de când am părăsit treptele acestui Așezământ de știință și cultură teologică, și cu merindea sufletească primită, plini de idealism, am păşit în mijlocul credincioşilor, conducându-i pe calea Adevărului și a virtuților creștinești.

Cu adâncă recunoștință ne gândim la toți aceia cari și-au pus sufletul pe acest altar al științei teologice, cari ne-au împărtășit lumina minții și ne-au întărit virtuțile sufletului, din care am putut împărtăși și noi lumină credincioșilor noștri.

Suntem chemați astăzi la acest curs de îndrumare, ca pe lângă reîmprospătarea și îmbogățirea cunoștințelor noastre teologice, să construim cea mai frumoasă latură a chemării preoțești, adică **apostolatul social.** *Prin popularizarea Evangheliei și a sublimelor ei învățături sociale, vom căuta ca Sfânta noastră Biserică să fie o Biserică vie în mijlocul poporului nostru.*

Vă promitem, Inalt Prea Sfințite, că și de aci înainte ne vom pune tot sufletul ca Sf. Evanghelie, solia păcii și a iubirii, să troneze în sufletele tuturor credincioșilor noștri.

Plini pe admirație și cu adâncă recunoștință pentru munca deosebită și grija arhierească ce ne-o purtați, Vă rugăm în numele preoțimii, prezente la acest curs, să primiți cele mai respectuoase urări de sănătate deplină și îndelungată arhipăstorire, spre binele și mândria Bisericii și a credincioşilor noștri.

In numele studenților Institutului Teologic din Sibiu, a vorbit studentul Voicu Constantin, din anul IV, care a subliniat râvna cu care studenții teologi caută să-și însușească o cât mai temeinică pregătire cărturărească și duhovnicească, spre a putea face față cu cinste misiunii de păstori ai turmei lui Hristos și de slujitori ai sfintelor altare ortodoxe. Făcând o frumoasă expunere asupra legăturii strânse ce trebue să existe între preot și credincioși, reprezentantul studenților a arătat că fiecărei epoci din istoria omenirii îi încredințează Providența câte o problemă mare de rezolvat. Suntem convinși că și din frământările epocei noastre va izvorî o viață nouă, de care Biserica și preoții ei nu poate să rămână străină, o viață care tinde spre progres și fericire.

Pentru ca să ajungem la această vieață fericită, noi, ca slujitori ai Bisericii și propoveduitori ai dreptei credințe, avem datoria sfântă să nu cruțăm nici o osteneală și să nu ne abatem dela chemarea ce ni se face de a rămânea statornic alipiți de cei ce făuresc pacea și pe care Mântuitorul Hristos i-a binecuvântat numindu-i «fii ai lui Dumnezeu». Pacea este propovăduită de Sfânta noastră Biserică, fiindcă «pentru pacea a toată lumea» ne rugăm în fiecare zi.

De încheiere, cu osârdie rugăm pe bunul Dumnezeu să ne hărăzească vremi cu pace, pentru ca să ne putem îndeplini munca noastră, spre slava Sfintei noastre Biserici și spre binele Patriei și Poporului în mijlocul căruia trăim».

A vorbit apoi P. C. Pr. Prof. Dr. Nicolae Neaga, rectorul Institutului, care a spus printre altele:

«Am împreunat sufletele noastre în rugăciune, ca să invocăm ajutorul Celui Atotputernic asupra lucrării pe care o începem astăzi, când Institutul nostru își deschide porțile pentru un nou an universitar și pentru cea de a XI-a serie de preoți cursiști.

Studentul în teologie este un preot în devenire, iar adevăratul preot este întotdeauna un student, pentrucă el nu se înstrăinează niciodată de carte, de izvorul curat al învățăturii sfinte.

Preoțimea nu poate sta nepăsătoare față de vremurile pe care le străbatem și mai ales față de duhul înnoitor care le însuflețește. In calitate de cetățean și de păstor duhovnicesc al credincioșilor săi, slujitorul altarului are îndatorirea să adâncească nu numai învățătura Evangheliei ci și sensul profund al noilor orânduiri sociale, în cadrul cărora el își desfășoară activitatea sa. Și de mare folos este ca această reîmprospătare a cunoștințelor teologice și această atât de trebuitoare lămurire în problemele sociale, să se facă aici, în Instituția în care mulți dintre Cucerniciile Voastre și-au făcut studiile, la vremea lor.

Autoritatea statală n'a pretins și nu pretinde ca Biserica să renunțe la ceva din doctrina ei; astăzi Biserica este cu adevărat liberă să-și propovăduiască sfânta ei învățătură. Dar creștinismul, — care este învățătură dumnezeiască valabilă pentru orice epocă —, merge în pas cu progresul social. Și pe această cale, Biserica găsește multe din năzuințele ei, în preocupările de căpetenie ale Statului nostru de democrație populară. Și statul și Biserica doresc izbăvirea omului de tot răul, înlăturarea suferințelor din viața socială, dreptate și bunăstare pentru toți cei ce viețuesc în muncă cinstită.

Preotul trebue, așa dar, să țină seama de cele două îndatoriri ale sale: de a fi un apostol devotat al Mântuitorului și de a fi un cetățean loial al Patriei sale. Pentru îndeplinirea acestei duble îndatoriri, preotul ortodox va aprofunda — în cadrul acestor cursuri de îndrumare — doctrina teologică și celelalte discipline teologice; iar pe de altă parte se va orienta în noua orânduire socială, ce se clădește în țara noastră. Păstrând cu sfințenie fondul doctrinei Bisericii noastre, ne vom strădui să fim îndreptar folositor pentru obștea credincioșilor în mijlocul cărora Dumnezeu ne-a rânduit să ne împlinim misiunea.

Iubiți studenți,

Aceste simțăminte trebue să vă însuflețească și pe voi, pe toți cei ce intrați în această școală a Evangheliei lui Hristos. Incredințați că Domnul va fi pururea cu voi, trebue să vă împliniți deplin slujba voastră. Acolo unde este lene, voi să aduceți râvnă neîncetată de muncă; unde veți afla dorință deșartă, voi să aduceți cea mai deplină strădanie de slujire; unde se află ură, să aduceți iubire; unde veți găsi pizmă și ceartă, să aduceți

pace!... Toate acestea împlinindu-le şi veşnic urmărind binele şi fericirea celor mulţi, veţi învinge toate greutăţile şi veţi fi adevăraţi apostoli ai Mântuitorului!...

Din pragul noului an academic şi la inaugurarea cursurilor de îndrumare misionară şi socială pentru seria XI-a, urez spor bun tuturor ostenitorilor — profesori, preoţi şi studenţi — şi exprim respectuos omagiu Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit Nicolae, îndrumătorul şi protectorul acestui Institut Teologic şi cu smerenie rog pe I. P. S. Sa să ne împărtăşească arhierească binecuvântare.

Părintele Profesor Dr. Teodor Bodogae a ţinut apoi lecţia inaugurală, vorbind despre «Sinodul dela Calcedon», cu prilejul împlinirii a 1.500 de ani dela ţinerea lui.

La sfârşit, Înalt Prea Sfinţitul Mitropolit Nicolae a dat părinteşti povăţuiri tinerilor studenţi, îndemnându-i să păstreze avântul şi entusiasmul tinereţii şi să folosească fiecare clipă nu numai pentru a-şi spori cunoştinţele, ci şi pentru a-şi forma o concepţie clară despre lume şi despre viaţă, devenind astfel oameni de caracter. Vorbind despre aniversarea Sinodului dela Calcedon, I. P. S. Mitropolit Nicolae a subliniat îndatorirea sfântă ce revine fiecărui slujitor al altarului, de a păstra şi a spori glorioasa tradiţie a Ortodoxiei. I. P. S. Sa s'a alăturat frontului celor ce luptă pentru apărarea păcii în lumea întreagă.

I. P. S. Mitropolit Nicolae a încheiat mulţumind Guvernului Republicii Populare Române pentru larga libertate de organizare şi funcţionare pe care o asigură Bisericii noastre, şi Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian, pentru sprijinul neprecupeţit, acordat Institutului Teologic dela Sibiu.

LA INSTITUTUL TEOLOGIC DIN CLUJ

La 14 Octombrie 1951 a avut loc deschiderea cursurilor Institutului Teologic Ortodox din Cluj. Festivitatea s'a desfăşurat în sala cea mare de şedinţe a Sfintei Episcopii, în prezenţa Prea Sfinţitului Episcop Nicolae Colan, P. C. Preot Sabin Truţia, Vicarul Sf. Episcopii, Dr. I. Moldovan şi I. Ruşdea, consilieri, Dr. L. Munteanu, Rectorul Institutului, a delegaţilor Institutului Teologic Protestant din Cluj, Dl. E. Giurgiu, inspector, a corpului profesoral, a preoţilor cursişti şi a studenţilor Institutului Teologic.

Seria cuvântărilor a fost deschisă de P. C. Prot. Stavrofor Dr. L. Munteanu, Rectorul Institutului, care a spus:

> Prea Sfinţite Stăpâne, Prea Cucernice Părinte Vicar, Prea Cucernici Părinţi Profesori şi Consilieri, Cucernici preoţi, iubiţi studenţi,

«Şcoala noastră Teologică şi-a deschis porţile pentru al 27-lea an şcolar dela înfiinţare, ca Academie, şi pentru al 4-lea an dela transforma-

rea ei în Institut. Un timp relativ scurt pentru existența unei instituții, dar important pentru primenirea duhovnicească pe care a înfăptuit-o în viața religioasă și culturală a Ardealului de Nord. Douăzeci și șapte de serii de tineri absolvenți s'au împrăștiat prin satele și cătunele cele mai greu încercate și sărace părți a țării noastre, ducând și ținând aprinsă lumina credinței strămoșești, mângâind, întărind și conducând pe fiii poporului nostru pe calea progresului.

Dacă până acum trei ani școala noastră își considera încheiată chemarea, putând să dea studenților ei o pregătire științifică și duhovnicească, cât mai temeinică, formând preoți capabili și conștienți de misiunea pe care au s'o împlinească în viață, menținând legături cu absolvenții ei numai indirect prin reviste și cărți, acum îi revine și sarcina de a concentra periodic în serii pe toți preoții din două Eparhii, pentru reîmprospătarea cunoștințelor lor teologice și amplificarea acestora cu cunoștințe din domeniul vieții sociale. In felul acesta, azi, Institutul nostru Teologic este focarul central de cultură teologică și educație preoțească și pentru preoții de mâine și pentru cei de azi din Ardealul de Nord. Alături întruneste și pe tinerii hotărîți să-și închine viața slujbei lui Hristos și pe bătrânii slujitori ai altarelor, călîți în lupta împotriva suferinței, păcatului și răului din lume.

De aceea, praznicul nostru de azi are o îndoită importanță: Pentru tinerii studenți el marchează un început de nou an de muncă, o nouă brazdă în ogorul sufletesc care se pregătește pentru rodire; iar pentru preoți un popas de remprospătare a forțelor de luptă, pentru verificarea și înnoirea armelor duhovnicești.

Ca la orice început de muncă nouă; se cuvine a stărui cel puțin în linii largi, asupra condițiilor în care urmează să se desfășoare ea, asupra importanței și scopului urmărit.

Prea Cucernici Preoți,

Din ordinul Sfintelor Episcopii a Oradiei și Clujului v'ați întrunit 80 de preoți tineri și bătrâni pentru o lună de târzie studenție. O inovație necunoscută în trecut, care pe mulți îi nedumirește. De fapt nu-i ușor ca cineva să-și părăsească familia, gospodăria, parohia, pentru o lună de școală. Să ținem seama însă de adevărul experimentat de milenii: «niciun lucru bun și durabil nu se face decât prin jertfe», iar cursurile de îndrumare preoțească, pentru interesele Bisericii și credincioșilor noștri, sunt o necesitate, care justifică orice jertfă.

De aceea, Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian și Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, instituind cursurile de îndrumare misionară a clerului și invitând pe slujitorii sfintelor noastre altare să participe la ele, în așa fel ca într'un răstimp de cinci ani să nu mai fie niciun preot sau diacon care să nu fi urmat aceste cursuri, au săvârșit o faptă despre care istoria Bisericii noastre va vorbi în viitor cu multă laudă. Căci, dacă roadele acestor cursuri au început să se arate chiar de pe acum, apoi numai viitorul poate dovedi măsura lor adevărată.

Suntem bucuroși să constatăm că sfiala și stângăcia părinților cursiști, care se simt, — după ani îndelungați de viață trăită departe de școală, —

din noui şcolari, dispar ca prin farmec, chiar din primele zile, după ce pun piciorul în incinta Institutului nostru şi că spiritul de colegialitate dintre P.C. lor se ţese repede şi trainic. Spiritul acesta de colegialitate, menit să dea şi el roadele sale în activitatea pastorală de mai târziu, este un lucru de care clerul Bisericii noastre are deopotrivă nevoie. Căci clerul nostru prea a trăit până acum izolat, îngrijindu-se fiecare mai mult de persoana, de familia şi de interesele sale, decât de lucrul comun al Bisericii.

Pe de altă parte, ascultând fiecare cursurile care se vor preda aici, şi căutând să-şi însuşească metodele noui de pastoraţie, va reaşeza pe temelii solide formarea sa profesională.

Intr'adevăr, pregătirea profesională din trecut a preoţimii noastre lasă să se întrevadă anumite scăderi, care astăzi trebuesc înlăturate.

Ii lipsea uniformitatea, preoţii fiind recrutaţi din Seminarii, Academii, Facultăţi, — trei tipuri de şcoli cu program foarte variat. Şcolilor de ieri le lipseau legăturile cu realităţile vieţii pastorale, misionare, formând mai mult teoreticieni ai doctrinei creştine, decât conducători de suflete şi propovăduitori cu cuvântul şi fapta ai Evangheliei lui Hristos, liturghisitori şi chivernisitori ai Sf. Taine. Creşterea candidaţilor în duhul Evangheliei cădea pe planul al doilea, contactul între profesori şi studenţi rezumându-se aproape numai la orele de curs.

In programul acestor şcoli lipsea complect studiul vieţii sociale, cadrul de desfăşurare a activităţii pastorale. Inlăturarea, cel puţin parţială, a acestor scăderi este posibilă numai printr'o reîmprospătare a cunoştinţelor de specialitate şi prin adaptarea lor la stările impuse de condiţiile noui de viaţă; printr'o amplificare a acestor cunoştinţe noui din domeniul veţii sociale; printr'o nouă orientare a activităţii pastorale, dirijate după un plan unitar şi bine precizat; printr'o întărire a disciplinei şi a legăturilor ce trebue să fie între gradele ierarhice.

Iată numai câteva din binecuvântatele motive cari pretind o concentrare a întregii preoţimi ortodoxe la şcoală. Pentru preoţimea transilvăneană se adaugă un important motiv în plus, rezultat din revenirea Bisericii unite cu Roma, la Biserica strămoşească. Cursurile de îndrumare dau posibilitate preoţimii revenite să cunoască în amănunt doctrina şi organizaţia Bisericii Ortodoxe, ai căror slujitori sunt azi; dau posibilitatea stabilirii firesti de cunoaşterea şi conlucrare cu preoţimea ortodoxă veche.

Dacă am înşirat câteva din motivele cari justifică necesitatea acestor cursuri, n'am făcut-o decât pentru a împrăştia atmosfera de neîncrdere pe care duşmanii Bisericii noastre au încercat şi încearcă încă s'o creieze în jurul lor. Urmând acestor cursuri, fără idei preconcepute, fiecare din Dv. vă veţi convinge că sunt necesare. Timpul pe care-l veţi petrece aici nu va fi un timp pierdut. Sunt sigur că de aici veţi pleca mai luminaţi în multe probleme, mai întăriţi, mai hotăríţi, mai râvnitori în misiune, mai orientaţi în activitatea pastorală, mai încrezători în puterile Dv.

Noi ne vom da silinţa ca studenţia Dv. târzie să v'o facem cât mai uşoară şi frumoasă. Dela Dv. cerem doar un lucru: să munciţi cu râvnă şi dragoste, pentru a acumula cât mai mult cunoştinţe.

In aceste condiții colaborând, la sfârșit ne vom bucura și unii și alții, fiindcă roadele vor fi îmbelșugate: pentru noi, că nu ne-am străduit în zadar, iar pentru Dvs., că plecați mai bogați decât ați venit, — bogăție din care cu mână largă să dați credincioșilor noștri, cari vă vor binecuvânta.

Dragi studenți,

Imi place a crede că v'ați adunat să urmați cursurile Institutului nostru, nu fiindcă n'aveți alte perspective pentru viață, nu pentru dobândirea unei diplome, care să vă asigure o existență, nu din alte calcule și interese exclusiv personale și materiale, ci din dragoste față de Biserică și de poporul nostru, din dorința fierbinte de a vă pregăti pentru slujirea lui Hristos.

Accentuez acest lucru, fiindcă numai acela în care arde această dorință, această convingere de nestrămutat, înțelege cu adevărat rosturile Instituției noastre, se pregătește pentru misiunea preoțească și devine un devotat și sincer slujitor al altarului.

Nu se poate sluji deodată și lui Dumnezeu și lui Mamona. Slujba lui Hristos cere angajarea integrală a omului, cu tot ceea ce este și poate. De aceea numai acela care cu trup și suflet, fără rezerve, își închină viața lui Hristos, poate deveni un slujitor al Lui.

Ce ideal înalt, de nimic depășit, a sluji lui Hristos!

Căci a sluji Lui însemnează a lupta pentru triumful adevărului creștin în lume, a-ți închina viața lui Dumnezeu. O slujbă de înaltă factură morală, cea mai demnă și sfântă pentru omul credincios al tuturor timpurilor. Poate fi ceva mai frumos, mai înalt, decât a propovădui în lume adevărurile de viață descoperite de Dumnezeu prin Fiul Său, a chema mulțimile la o viață nouă, pusă în slujba adevărului și binelui obștesc, a forma în suflete concepția creștină de viață, a premerge cu exemplul trăirii acestei vieți, a lupta împotriva răului și suferințelor din lume? Desigur nu! Dar pe cât de înaltă este această slujbă, pe atât este de grea. Nu oricine o poate împlini. Sunt atâtea greutăți de învins. Intâi este răul din noi înșine, patimile păcătoase ale trupului, legea cărnii precum o numește Sfântul Apostol Pavel; o luptă grea de fiecare clipă trebue dusă cu noi înșine, pentru a putea stăpâni trupul, pentru a face să amuțească aceste patimi, pentru a-l supune legilor și aspirațiilor sufletului. Nu puține sunt ispitele din afară pe cari diavolul ni le ridică în cale la fiecare pas, ademenindu-ne în tabăra lui. In fine, multe alte greutăți cu obârșia în același izvor diavolesc, prin mijlocirea uneltelor lui docile, ne taie drumul hotărîrii de a urma lui Hristos.

Avem totuși șanse de biruință, nu atât mulțumită puterilor noastre, cât mai mult ajutorului divin. Mântuitorul este alături de noi. Din partea noastră se cere o colaborare sinceră și din toate puterile cu harul divin.

Existând hotărîrea fermă a slujirii lui Hristos, școala teologică, fie prin disciplina, în care încadrează pe tinerii cari vor să se pregătească pentru misiunea preoțească, fie prin cunoștințele pe cari li le propovăduiește, urmărește un singur scop: formarea personalității capabile să învingă greutățile pe cari le va întâmpina în viață.

Este aceeaşi şcoală a disciplinei şi luminii, pe care Mântuitorul a făcut-o cu Apostolii şi Ucenicii Săi.

Pentru atingerea scopului propus, au o deosebită valoare cuvintele Mântuitorului: cine nu-şi va lua crucea şi să-I urmeze Lui, nu este vrednic de El.

De aceea, dela fiecare student al nostru se pretinde să aibă conştiinţa valorii, demnităţii şi misiunii pentru care se pregăteşte, precum şi a greutăţilor cu cari trebue să lupte în viaţă, pentru a fi vrednic urmaş al lui Hristos.

In această conştiinţă, nicio disciplină omenească nu este prea severă şi nicio clipă din epoca pregătirii nu este pierdută, pentru a ieşi în viaţă cât mai bine înarmat.

Disciplină severă şi muncă fără preget trebue să fie firul călăuzitor al studentului în teologie.

Prea Cucernici Părinţi şi iubiţi studenţi,

Institutul nostru e pus în fericita situaţie de a-şi împlini cele două mari datorii, în raport cu preoţii în funcţiune şi în raport cu studenţii pe cari îi pregăteşte pentru preoţie:

1. Mulţumită Prea Sfinţitului Episcop Nicolae al Clujului, care cu competinţa unui eminent profesor şi cu prestigiul arhieresc personal conduce acest Institut, supraveghiază în de-aproape toată munca ce se desfăşoară aci, sesizând deficienţele şi indicând mijloacele de îndreptare; muncind ca profesor dela catedră, atât în mijlocul studenţilor cât şi a preoţilor cursişti;

2. Mulţumită Inalt Prea Sfinţitului Patriarh, care dă masive ajutoare materiale, pentru ca această grijă de prim ordin să nu stânjenească activitatea didactică; care supraveghiază îndeaproape munca fiecăruia, încurajând sub diverse forme pe cei care nu pierd niciun moment din vedere rosturile Institutului, dojenind pe cei mai puţin ataşaţi de slujba lor, făcând o înţeleaptă selecţionare a valorilor; care urmăreşte cu tenacitate să pună la dispoziţia preoţimii noastre, în timpul cel mai scurt, manualele de înaltă cultură teologică, umplând marele gol pe care l-a lăsat trecutul; care, mândru de Biserica pe care o conduce, vrea să-i formeze dincolo de graniţele ţării, un prestigiu neajuns în trecut.

3. Mulţumită Inaltului Guvern al ţării noastre, care, prin Ministerul Cultelor, nu numai că lasă Institutului nostru deplină libertate de acţiune, ci şi îi dă posibilitatea materială şi didactică să se ridice la nivelul celor mai dotate şcoli teologice din lume. Dl. Ministru Pogăceanu a dat dovadă că îmbrăţişează cu toată căldura şi dragostea strădaniile noastre, venindu-ne într'ajutor de câte ori a fost nevoie. Recenta declaraţie îl cinsteşte: «Năzuiţi să formaţi preoţimea după perceptele evanghelice şi veţi avea concursul nostru neprecupeţit, iar Conducerea Ţării vă va fi recunoscătoare».

Pentru noi, această deosebită purtare de grijă trebue să fie un stimulent în plus pentru a ne face întreaga datorie.

Rugăm pe Dumnezeu să binecuvinteze munca noastră în anul şcolar pe care-l începem».

In numele preoţilor cursişti a luat cuvântul C. Preot Nicolae Cosma, care a rostit următoarea cuvântare:

Prea Sfinţite Stăpâne,
Prea Cucernice Părinte Rector,
Prea Cucernici Părinţi Profesori,
Cucernici fraţi preoţi,

«In numele preoţimii cursiste, din cea de a XI-a serie, cu cea mai profundă smerenie şi dragoste declar că ne vom strădui din toate puterile noastre să ne însuşim şi să urmăm toate bunele poveţe şi toate învăţăturile folositoare ce ni se vor da în scurtul timp de 30 zile ce le vom petrece aici.

Suntem preoţi dela sate; mulţi, dintre cele mai adânci văi ale munţilor şi prea puţini dela oraşe; cei mai mulţi în vârstă şi un număr mai mic dintre cei tineri, cari am venit la aceste cursuri, ca la un izvor întremător, spre a ne împrospăta vechile cunoştinţe şi a ne agonisi şi noui unelte de lucru bisericesc şi social.

Biserica noastră şi slujitorii ei, întotdeauna au făcut viaţa lor una cu viaţa acestui popor, aşa cum şi azi îşi manifestă dorinţa fierbinte de a nu rămâne la o parte, de a nu se izola de marea massă a credincioşilor, mai ales în această vreme când se plămădeşte o viaţă nouă. Preoţimea găseşte şi scoate din însăşi învăţătura Sfintelor Evanghelii toate îndemnurile de a păşi alături de popor, în această viaţă nouă. Suntem conştienţi de misiunea sfântă ce avem. Suntem plini de iubire către turma ce o păstorim şi căutăm să-i trăim năzuinţele ei spre o viaţă cât mai bună şi mai binecuvântată de Dumnezeu. Suntem conştienţi, în acelaşi timp, şi de îndatoririle ce avem faţă de scumpa noastră Patrie, pentru înflorirea căreia dorim să ne dăm şi noi contribuţia noastră întreagă.

Acum, la început de drum, la deschiderea cursurilor de îndrumare pastorală şi misionară a acestei de-a XI-a serii, promitem că îndemnurile şi cunoştinţele pe care le vom culege din gura P. S. Voastre şi a prea luminaţilor profesori ai acestui aşezământ de cultură teologică, ni le vom sădi în cugete şi suflete, utilizându-le apoi, cu mare folos în îndrumarea nouă, ce va trebui să o dăm activităţii noastre după reîntoarcerea noastră în mijlocul credincioşilor.

Suntem siguri că aceste cursuri vor da roade binecuvântate, risipind neîncrederea, înlăturând multe îndoeli şi luminând toate colţurile umbrite ale unor suflete, întrunind pe toţi în cea mai sfântă frăţietate şi credinţă drept-slăvitoare a lui Dumnezeu.

Aducem mulţumiri I. P. S. Patriarh Justinian şi P. S. Voastre pentru permanenta purtare de grijă şi îndrumare părintească; aducem mulţumiri D-lui Ministru al Cultelor, pentru înalta sa înţelegere; şi în fine, aducem mulţumiri P. C. Părinte Rector şi osârduitorilor profesori, pentru nepregetată muncă şi pentru izvorul lor de aleasă învăţătură.

Iar mai presus de toate, slăvim pe Dumnezeu, pentru belşugul dragostei Sale, ce-L revarsă asupra vieţii noastre osârduitoare spre pace şi bună înţelegere între oameni».

Cuvântul studenţilor a fost rostit prin studentul Nicolae Neţ din anul IV care, printre altele, a spus:

«Noi suntem cei ce am bătut la ușa altarului și ni s'a deschis. Astăzi slujim cartea sfântă și învățăm în condițiuni pe care înaintașii noștri nu le-au avut. Veniți de pe toate meleagurile țării noastre în cetatea Clujului, mărturisim că am fost la noi acasă, încă din primul ceas.

Cu frații noștri, până mai ieri aflați în altă strană, am căutat să ne împrietenim și spre mirarea noastră, n'am aflat la ei decât același gând, același graiu și aceeași lege.

Și aici s'a adeverit, că inima de frate este aceeași și că, chiar după 250 de ani, bate cu aceeași putere peste zidiri protivnice și peste înstrăinări forțate.

Condițiunile noastre de viață sunt cele ce pot fi râvnite de orice student.

Grija administrației Institutului nostru ne-a înfrumusețat viața cu toate cele necesare și singurii datori față de toți și de toate suntem numai **noi,** noi studenții.

Față de bunul nostru Părinte Episcop, suntem datori cu deplina noastră recunoștință. Și am vrea, cu seninătatea lui, să ne cuprindă în flacăra albă a chipului lui și asemenea să-i fim în toată viața noastră de mâine.

Față de cel mai cărturar și cel mai bun duhovnic dintre dascălii noștri, Părintele Rector Munteanu, făgăduim ascultare și muncă, așa cum singur ne învață, căci P. C. Sa e cel dintâi în brazdă și ultimul care pleacă,

Tuturor Cucernicilor Părinți profesori le făgăduim muncă și ascultare, căci toți ne învață că a munci este o datorie și a asculta este începutul înțelepciunii.

Cu acest cuvânt doresc, în numele colegilor mei, ca ziua de azi să ne fie nouă și urmașilor noștri începutul unei vieți noui».

Seria cuvântărilor a fost închisă de P. S. Sa Episcopul Nicolae, care a rostit următoarele:

«S'au rostit atâtea cuvântări frumoase și înțelepte, încât mărturisesc că eu puține mai am să vă spun.

In deschiderea simultană a cursurilor pentru o nouă serie de preoți și a Institutului Teologic, eu văd legătura simbolică ce există între diferitele generații de preoți, cari împrumută lumină, unii dela alții. Asta este misiunea noastră sfântă și în împlinirea ei nu ne poate înlocui nimeni.

Lumina lui Hristos este sufletul vieții, e viața sufletului. Fără ea credinciosul nu poate trăi. D-stră preoții, pe care vă luminează profesorii noștri, nu sunteți începători în ale propovăduirii. Dar prin faptul că stați din nou pe băncile școlii, dovediți că omul e student toată viața.

Prin experiența vieții, prin priceperea și purtarea voastră veți fi pildă studenților în teologie. In felul acesta veți fi deodată și învățăcei și învățători.

Dacă tineretul împrumută din înțelepciunea celor bătrâni, bătrânii să împrumute din flacăra sfântă a entuziasmului tineresc. Dacă vă veți putea face acest serviciu reciproc, veți fi făcut mult pentru timpul petrecut aci.

Eu vă doresc acum, la începutul cursurilor, ca Bunul Dumnezeu să vă stea în ajutor, să vă dea sănătate, voie bună şi dragoste de carte, să vă binecuvinteze gândurile, să vă întărească sufletul ca să vă întoarceţi acasă cu conştiinţa liniştită că sunteţi mai luminaţi şi mai tari în virtute.

Siliţi-vă să fiţi disciplinaţi şi cei mai în vârstă şi studenţii. Purtându-ne aşa, vom fi cei mai mulţumitori şi Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian şi Sfântului Sinod, care atât de înţelepţeşte a organizat aceste cursuri. Şi mulţumitori vom fi şi îndreptătorului Guvern care ne ajută, ca şi corpului profesoral, care ne luminează deopotrivă pe toţi.

Vom mulţumi şi conştiinţa noastră prin străduania de a ne face slujba deplin, după voia Sf. Apostol Pavel.

Vă împărtăşesc arhierească binecuvântare şi mă rog ca Dumnezeu să vă stea în ajutor în toate cele bune şi să vă ferească de tot răul».

Corul studenţilor a executat un bogat program de cântece religioase.

LA CURSURILE DE ÎNDRUMARE DELA CURTEA DE ARGEŞ

In ziua de 20 Octombrie 1951 s'au deschis cursurile Centrului de Indrumare pastorală şi socială dela Curtea de Argeş, Centru înfiinţat pentru preoţii din cuprinsul Mitropoliei Olteniei. Festivitatea s'a desfăşurat în prezenţa I. P. S. Patriarh Justinian, a Prea Sfinţiţilor Episcopi Iosif al Râmnicului şi Argeşului şi Theoctist, Vicar al Sfintei Patriarhii şi Rectorul Institutului Teologic Universitar din Bucureşti, a reprezentanţilor Ministerului Cultelor şi Sfatului Popular local, a corpului profesoral, în frunte cu Prea Cuviosul Arhidiacon Vartolomeu Anania, Decanul Centrului de Indrumare Pastorală dela Curtea de Argeş şi a preoţilor cursişti.

După săvârşirea Sfintei Liturghii, P. S. Episcop Theoctist, înconjurat de un sobor de preoţi, a oficiat un Te-Deum în sala de cursuri a Centrului. Apoi, P. C. Arhidiacon Vartolomeu Anania a rostit următoarea cuvântare:

Prea Fericite Părinte Patriarh,
Prea Sfinţite Episcop,
Prea Sfinţite Rector,
Domnilor Inspectori,
Prea Cucernici şi Domnilor Profesori,
Prea Cucernici Părinţi cursişti,

«A rânduit Dumnezeu ca această a unsprezecea serie a cursurilor de îndrumare misionară să-şi despice o ramură către vechiul aşezământ de viaţă bisericească dela Curtea de Argeş. Preoţii din cuprinsul Sfintei Mitropolii a Olteniei, primind vestirea cea bună, şi-au rostuit paşii spre temeliile înfipte aici, cândva, de Neagoe Vodă şi, odată ajunşi, şi-au înmiresmat sufletele sub legănarea clopotelor lui Mircea. Iar astăzi, primind în mijlocul lor străjile cele neadormite ale rânduielilor celor sfinte, se pregătesc să pună început bun celor două luni de muncă, întru împrospătarea inimilor şi minţilor lor.

Cursurile dela Curtea de Argeş încep sub binecuvântarea lui Dumnezeu.

Pe alt tărâm sufletesc, ele încep sub lumina într'aripatelor aduceri aminte, al căror sâmbure e durat de acel minunat Meşter Manole, cu suflet pintenog şi crâncene năzuinţi, pecetluite de jertfa lacrimilor durute. Aducerea aminte e veche; poporul a cântat-o în baladă, iconarii au zugrăvit-o în tencuieli. Incăperea în care ne găsim poartă într'însa un brâu de chipuri desfăşurate, ca o poveste vie, mută dar adânc grăitoare. Cel ce-şi aruncă ochii spre căpătâiul acestei desfăşurări, spre întâia închipuire a legendarei măiestreli, poate vedea un mănunchi de ţărani şi altul de călugări, tăinuind în sfat adânc; spre fund, purceasă din sfatul lor, biserica de mai târziu a Curţii de Argeş răsare, nouă ca un mugure şi frumoasă ca un chivot de altar. Meşterul iconar a pipăit adevărul cu mintea şi l-a pensulat aci, în tencuială, pentru ca să se ştie: Mănăstirea Curţii de Argeş a odrăslit din dorirea călugărilor şi din vrerea credincioşilor. Aceştia şi-au vrut lăcaş de închinăciune şi de luminare. Priviţi acest căpătâi: ţăranii zic: vrem aici zidire nouă, pe temelii vechi, în care duhul nostru să strălucească şi mintile noastre să se îndestuleze de înţelepciune sfântă. Călugării zic: aşezaţi-ne aici şi rugăciunile noastre vă vor străjui zi şi noapte. In desfăşurarea zugrăvelii, voievodul răsare ceva mai târziu, ca o întruchipare a vrerilor de sub el, ce se cereau durate prin el.

Sub semnul acestei înţelegeri, cursurile dela Curtea de Argeş îşi capătă tâlcul lor cel adevărat. Dacă, oarecând, mânăstirea a fost zămislită de credincioşi, astăzi credincioşii îşi primesc, printr'însa, ale sale dintru ale sale. Căci preoţii, înnoindu-şi aici vistieriile lor de păstori, se vor întoarce în mijlocul credincioşilor lor, bogaţi şi darnici întru cele duhovniceşti. Şi precum, oarecând, voievodul a adunat într'însul năzuinţele credincioşilor, tot aşa, acum, Sfântul Sinod a devenit năstrapă blagoslovită în care s'au turnat aceleaşi vreri ale bine-credincioşilor creştini. Vrerile cele bune, ca şi zidirile, încep dela temelii şi urcă spre vârfuri. Iar înfăptuirile vrerilor, ca şi razele de lumină, pornesc din vârfuri şi se pogoară spre temelii. Zidirile se fac şi se luminează într'un vârtej de doriri şi de împliniri, asemenea pământului şi cerului: pământul îşi ridică aburii iar cerul îşi pogoară ploile. Dacă deci, în ceea ce priveşte noile orânduiri bisericeşti, porunca şi binefacerea au pornit de sus, dorirle mocnite, uneori abia glăsuite, au urcat de jos. Stăpânirea bisericească e acum plinitoarea unor vechi gânduri ale credincioşilor, de a-şi vedea păstorii mai luminaţi, mai temeiniciţi în cunoaşterea celor sfinte, mai într'aripaţi în slujirea lui Dumnezeu, mai plini de înţelegere asupra păsurilor lor de fiecare zi.

De doi ani, cursurile de îndrumare misionară chiamă pe preoţii din întreaga ţară să-şi îndrepte ochii spre obârşia sfântă şi adevărată a vieţii creştine. In mâinile lor, Scripturile se redeschid şi, în mintile lor, slovele se tâlcuiesc. Inţelegerile cele adevărate, aburite uneori de curgerea anilor şi de grijile vieţii, se limpezesc acum şi devin străvezii. Scripturile, învăţate cândva în seminarii, de minţi proaspete dar îngrădite de nevrâstnicie, se înnoiesc acum în aceleaşi minţi, poate mai puţin proaspete, dar slobode în curgerea anilor şi bogate în adausuri de experienţă. Adevărurile sfinte sunt unice şi neschimbate.

La aceste cursuri se desfac din adâncuri izvoarele limpezi ale Ortodoxiei şi se revarsă, veşnic proaspete şi veşnic curgătoare, spre sufletele credincioşilor însetaţi de duhovnicească răcoare.

Prin zilnicele slujbe, prin rânduiala şi tâlcuirea acestora, preotul

învaţă să devină, în enoria sa, harpă davidică prin care credincioşii îşi psalmodiază rugile către Dumnezeu. Şcoala liturgică de aici îi pleacă, ghetsimanic, genunchii în faţa proscomidiarului şi-i reface majestatea sacerdotală din Sfânta Sfintelor.

Prin învăţămintele omiletice, preotul învaţă să devină trâmbiţă de aur a Evangheliei Domnului Hristos, ridicată pe amvon şi îndreptată spre sufletele flămânde de adevăr dumnezeiesc.

Prin deprinderile catehetice, preotul redevine dascălul sfânt al credincioşilor, reaşezat în biserica lui, în care sfintele parabole sunt împerechiate cu grăitoarele icoane de deasupra.

Prin tâlcuirile Scripturilor, minţile lor se zidesc cu aceleaşi pietre cu care şi le-au zidit şi Sfinţii Părinţi, dar cu tencuieli noui, frământate în albia veacului de acum.

Prin cântările liturgice de aici, preotul se înzestrează cu priceperi noui în răspândirea cântării celei de obşte, printre credincioşii pe care îi păstoreşte, pentru ca aceştia, cu inimă bună, să cânte Domnului în psalmi şi în cântările duhovniceşti.

Pe de altă parte, aceste cursuri se desfăşoară sub semnul puternicelor doriri de pace ale popoarelor de pe întreg pământul. Şi nu putea preoţimea română să aibă un mai minunat prilej de câştigare a temeiurilor creştine despre lupta pentru pace decât la aceste cursuri misionare şi sociale. Sunt prea puternice dorinţele de pace ale tuturor popoarelor, sunt prea adânci prefacerile care frământă omenirea în năzuinţele ei spre mai bine, sunt prea repezi curgerile şuvoaielor istoriei şi prea minunate ţărmurile către care curg, pentru ca preoţimea să rămână măcar cu un pas în urmă. Ortodoxia curge către limanul mântuirii, dar ea ştie, prin Domnul Hristos, că la acest liman nu se poate ajunge decât prin împărăţia păcii.

Prea Cucernici Părinţi cursişti,

Aţi venit aici, în casa noastră, sortită încă din temelii să fie a Bisericii. Dascăli luminaţi au purces dela Institutul Teologic Universitar din Bucureşti, căruia aparţine acest Centru, şi au prins a vă zidi minţile şi a vă mişca sufletele. Aţi găsit aici clădiri minunate, înzestrate acum. Aţi găsit însă o administraţie nevârstnică şi încă nu destul de temeinicită în rosturile gospodăreşti. Dacă Sfinţiile Voastre aţi cunoscut că, cu puţin înainte de popasul făcut aici, s'a cheltuit multă strădanie în rânduirea celor de folos, în schimb cred că v'aţi obişnuit greu cu unele lipsuri care n'au putut fi împlinite la vreme. Şi totuşi, prin grija Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian, cei mai mulţi din Sfinţiile Voastre dormiţi în paturi noui şi pe saltele noui. Pe de altă parte, dacă acum vă luaţi notiţele pe genunchi, în viitorul apropiat sala de cursuri va fi înzestrată cu mese de studiu, pentru confecţionarea cărora Inalt Prea Sfinţia Sa a şi dat poruncă. Trecând peste micile lipsuri, Sfinţiile Voastre căutaţi să aveţi înaintea minţilor ţelul de căpătâi al acestor cursuri: un preot adevărat, luminat, slujitor devotat al Domnului Hristos şi povăţuitor al credincioşilor pe drumul înnoirilor celor bune. Aceasta va fi cea mai aleasă mulţumire pe care o veţi putea aduce Inalt Prea Sfinţitului Patriarh pentru toate strădaniile cheltuite în slujba Sfinţiilor Voastre şi a poporului drept-credincios.

Inalt Prea Sfinţite Stăpâne,

Prezenţa Inalt Prea Sfinţiei Voastre în mijlocul nostru, la deschiderea acestor cursuri ne bucură şi face ca sufletele noastre să prindă aripi. Vă mulţumim pentru toată truda şi dragostea pe care le cheltuiţi pentru buna orânduire a acestui aşezământ de lumină bisericească, ca şi pentru bunul mers al întregii Biserici Ortodoxe Române.

Mulţumim din toată inima Prea Sfinţitului Iosif, Episcopul Râmnicului şi Argeşului, care şi-a purtat osteneala până aici, în mijlocul păstoriţilor, cari aşteaptă dela Prea Sfinţia Sa cuvânt de folos.

Mulţumim Prea Sfinţitului Episcop Theoctist, Rectorul Institutului Teologic Universitar din Bucureşti care, împreună cu Prea Cucernicul Prorector Profesor Petru Rezuş, au venit să vadă odrasla purceasă din şcoala-mamă.

Mulţumim domnului Inspector Boboşca, pentru faptul de a fi venit să ne vadă şi să ne înţeleagă, ca delegat al Ministerului Cultelor.

De asemenea, mulţumim domnului Inspector Ioan Preda, prezent aici în numele Sfatului Popular al Oraşului Curtea de Argeş.

Declarând deschise cursurile Centrului de Indrumare Misionară din Curtea de Argeş, îndemn pe toţi la rugăciune către Bunul Dumnezeu, ca să dăruiască Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian şi aleşilor noştri oaspeţi zile îndelungate, întru slava lui Dumnezeu şi întru mântuirea cea de obşte».

A luat apoi cuvântul P. S. Iosif, Episcopul Râmnicului şi Argeşului, care a spus următoarele:

Inalt Prea Sfinţite şi Prea Fericite Părinte Patriarh,
Prea Sfinţite Părinte Rector,
Prea Cuvioase Părinte Decan,
Prea Cucernici şi Domnilor Profesori,
Cinstiţi Părinţi şi iubiţi fii duhovniceşti,

«Cu inima şi genunchii plecaţi, dau slavă lui Dumnezeu pentru bucuria acestei zile. Ii mulţumesc din adâncul fiinţei mele că, pe lângă Prea Fericitul nostru Patriarh şi împreună cu prea onoraţii oaspeţi, m'a învrednicit să iau parte la deschiderea celei dintâi serii de cursuri de îndrumare misionară preoţească dela Curtea de Argeş, a preoţilor din Sf. Mitropolie a Olteniei.

Imi clocoteşte firea de mângâiere şi bucurie, văzând astăzi revărsare de tumult spiritual, care va umple încăperile acestea şi va da viaţă ziduriIor, ce până mai acum câţiva ani, deşi frumoase, erau totuşi tăcute, reci, pustii.

Nu-i mult de când, socotit ca străin în acest loc, mă strecuram nu fără sfială prin aleile singuratece ale acestei grădini, către smerita mea chilie din periferia ei.

Şi acum, venind plinirea vremii, când Inalt Prea Fericitul nostru Patriarh reînnoadă firul de sănătoasă existenţă duhovnicească a acestei sfinte aşezări, readucând-o în patrimoniul Bisericii, fapt după care sufletul meu şi al credincioşilor, ca şi al tuturor înaintaşilor noştri, au jinduit atât de mult, cum aş putea să mă simt altfel? Sînt acum tresăltând de mulţu-

mire, netrupeasca prezență a legendarilor meșteri constructori, în frunte cu Manole, care-și văd truda lor — mânăstirea — reinstită cu fireasca ei folosire. Simt cât se va bucura sufletul lui Neagoe și al Despinei, când sute de preoți se vor împărtăși din potirul sfânt, pe care-l vor înălța zilnic, întru slava lui Dumnezeu, în ctitoria lui scumpă.

Cinstiți Părinți,

Reîmprospătarea cunoștințelor voastre se face în acest mimunat colț de natură și în atmosferă pioasă de mânăstire. Prețuiți acest dar și fiți vrednici de el!

Lăsați pentru aceste două luni grijile vieții, afară de poarta mânăstirii și, în adâncă reculegere, meditați adânc Sf. Scriptură și problemele sufletești ale voastre și ale păstoriților voștri.

Fenomenul social care se desăvârșește sub ochii noștri, trebue luat în seamă cu toată seriozitatea.

Sfânta noastră Biserică Ortodoxă Română nu numai că nu poate să fie indiferentă față de acest fenomen al zilelor noastre, ci trebuie să ajute și să înlesnească realizarea cât mai grabnică a scopului urmărit, care este așezarea unei păci drepte și trainice pe pământ, înlăuntrul căreia, omenirea muncitoare să-și poată clădi o viață mai bună.

Pentru aceasta, atragem atențiunea și Prea Cucerniciilor Voastre că trebuie să vă dați seama că munca intelectuală și exercițiile spirituale din cele două luni ce vă stau în față se desfășoară în contingență cu străduaniile omenirii muncitoare în lupta pentru pace, și că noi, toți, trebue să ne găsim aliniați, cu toată puterea noastră de muncă, în acest front.

Mai mult chiar: în zilele de față, oameni muncii de tot felul își încordează puterile în întreceri în muncă, cinstind cum se cuvine luna prieteniei româno-sovietice. Să nu fim mai prejos!

Adunați în mintea voastră cunoștințele noui și multe pe care strădualnicii și învățații profesori vi le vor preda, comunicați-vă unii altora experiențele personale și împrospătați-vă puterile, pentru pastorația cea nouă.

Deslegați de griji, regăsiți-vă în fața Sf. Potir, în starea de curăție a pruncilor, stare care îi este atât de dragă divinului nostru Mântuitor.

Și acum, după ce ne-am rugat lui Dumnezeu, gândul nostru să se îndrepte cu recunoștință către Prea Fericitul Patriarh Justinian și membrii Sfântului Sinod, precum și către Onoratul Guvern al Țării și Dl. Ministru al Cultelor, care au așezat la temelia Sfintei noastre Biserici Ortodoxe Române școli și cursuri pentru pregătirea clerului ortodox și le supraveghiază, rânduindu-le cele de trebuință. In rugăciunea de toată ziua, să pomenim cu dragoste și cu respect numele Prea Fericitului nostru Patriarh, care veghiază la pregătirea voastră și chibzuiește cu grije cele de trebuință pentru trăirea de aci, rânduind la conducerea acestui Institut ca decan pe vrednicul și harnicul Inalt Prea Sfinției Sale colaborator, P. C. Vartolomeu, ale cărui alese calități sunt o garanție pentru bunul mers al treburilor de aici.

Cu deosebit respect și aleasă recunoștință, să iubim Guvernul Republicii Populare Române și să îndrăgim din toată inima pe cei ce ne dau

tihnă să învățăm să îndrăgim pe oamenii muncii, constructorii mai-binelui omenirii, dreptății și păcii între popoare.

Prin sârguință și disciplină în muncă, spor la învățătură, la umbra rugăciunii».

A vorbit, apoi, în numele Comitetului Executiv al Sfatului Popular al Orașului Curtea de Argeș, Dl. Inspector Ion Preda.

In numele clericilor cursiști a vorbit P. C. Preot Gheorghe Beldiman, din Eparhia Râmnicului și Argeșului. Cucernicia Sa a rostit următoarele:

Inalt Prea Sfințite și Prea Fericite Părinte Patriarh,
Prea Sfințite Stăpâne,
Prea Sfințite Părinte Rector,
Prea Cuvioase Părinte Decan,
Prea Cucernici Părinți și Domnilor Profesori,
Iubiți frați întru Domnul,

«Institutul Teologic de grad Universitar din București și-a deschis din nou porțile pentru a primi la Cursurile de îndrumare misionară și socială pe cea de a XI-a serie de clerici.

De data aceasta noi, clericii din cuprinsul Sf. Mitropolii a Olteniei — Arhiepiscopia Craiovei și Episcopia Râmncului și Argeșului — avem fericirea de a face cursurile la Sf. Mănăstire Curtea de Argeș, loc scump pentru Biserica noastră. Este un privilegiu față de seriile trecute, iar pentru noi, actualii cursiști, un îndemn de a ne arăta vrednici de această cinste, mulțumind cu recunoștință Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian, pentru osebita grijă pe care ne-o poartă.

Zece serii de preoți s'au orientat până acum, la aceste cursuri, în problemele care frământă astăzi sufletele credincioșilor noștri și care impun noui metode de lucru pastoral în Biserica Ortodoxă Română.

Zece serii de preoți trecuți pe la aceste cursuri și-au reîmprospătat cunoștințele teologice, au făcut schimb de experiență și, înapoiați în parohii, au pus în lucrare ceea ce au învățat și deprins. S'a putut constata astfel că un nou duh de primenire a cuprins lucrarea noastră preoțească, iar credincioșii privesc la ea cu simpatie și interes, exprimându-și adânca lor mulțumire, printr'un strâns atașament față de Biserica și clerul, care a înțeles să se țină în pas cu vremea, nu prin adoptarea de inovații în dogme și cult, ci prin reluarea firului tradițional al creștinismului primar. când «sfintele vase, deși erau de lemn, preoții însă erau de aur».

Cu același entuziasm, văzut la seriile de preoți care au trecut până acum pe la acest cursuri. pășim și noi clericii din a XI-a serie, cu convingerea că timpul ce-l vom petrece aci ne va folosi.

Dacă Meșterul Manole a zidit mânăstirea din fața noastră, capodoperă de arhitectură unică în Sud-Estul european, preotul are de zidit suflete. Și zidirea aceasta cere osteneală, cere jertfă, cere dragoste nețărmurită. Biserica nu este numai lăcaș, clopote, sfeșnice, coruri, ci este mai presus de toate faptă de dragoste față de aproapele nostru. «Cine spune că iubește pe Dumnezeu și pe fratele său urăște, mincinos este». De aceea, preotul ortodox trebuie să se osteneaască, cu timp și fără timp, la ridica-

rea spirituală a păstoriților săi. Ortodoxia este dinamică, lucrătoare; nu stă pe loc, ci merge înainte, ca «lumea viață să aibă și mai mult să aibă».

Simțim în sufletul nostru necesitatea și exprimăm dorința vie de a cunoaște noui metode de lucru pastoral, și cu acest gând vă mărturisim că am venit aci. Cu vechile metode de lucru nu mai merge. Trebuie să recunoaștem că am dat prea puțină atenție, sau chiar am neglijat cu totul lucrarea predicatorială și catehetică, rezumându-ne activitatea noastră la oficierea unor slujbe și acelea făcute la repezeală. Este timpul să ne facem examenul de conștiință și reculegându-ne, la revenirea în parohie, să punem în aplicare ceea ce vom învăța aici. Drept-credincioșii noștri sunt dornici de învățătură creștină. Să i-o dăm pe calea predicii și a catehezei. Drept-credincioșii vreau să cânte în biserică, așa cum făceau creștinii în Biserica primară. Să-i învățăm să cânte. Credincioșii noștri voiesc o slujbă făcută cu adâncă evlavie și nu în grabă. Să le împlinim dorința. In sfârșit, ei voiesc să cunoască, la sorgintea lor, adevărurile de credință și morală. Să le punem în mână Sf. Scriptură și cărțile de ritual, călăuzindu-i în înțelegerea lor dreaptă.

Trebuie să știm că păstoriții țin la preot în măsura în care acesta înțelege să-și facă datoria. Să nu uităm, însă, frați preoți, că suntem puși la un necruțător examen, de mii de ori mai greu decât cel pe care-l vom da aici, la terminarea cursurilor. Comisia de examinare o formează înșiși credincioșii, care vor aprecia drept și fără părtinire, meritele fiecăruia dintre noi.

Cursurile acestea au menirea de a ne ușura examenul pe care-l dăm fiecare în parohia noastră, în fața credincioșilor pe care-i păstorim; și această situație este încă un motiv de justă prețuire a cursurilor de îndrumare. Ne vor face să căpătăm mai multă încrede în noi și ne vor face capabili să corespundem gândului Inalt Prea Fericitului Patriarh Justinian, care dorește să aibă o Biserică activă, un cler pătruns de duhul înnoirii în adevăr și în dragoste, clerici cari să justifice poziția lor de «părinți» ai credincioșilor pe care-i păstoresc.

Inalt Prea Sfințite Stăpâne,

Ceea ce ați făcut Inalt Prea Sfinția Voastră pentru Biserica Ortodoxă Română, într'un timp relativ scurt, nu se poate cuprinde într'o cuvântare ocazională. La timpul potrivit, Istoria Bisericii Ortodoxe Române va așeza la loc de înaltă cinstire opera Inalt Prea Fericirii Voastre.

Ceea ce reținem noi preoții, în general, și preoții cursiști în special, este grija deosebită și strădania permanentă pe care le depuneți pentru ca Biserica Ortodoxă Română să fie la înălțimea chemării ei, cu un cler conștient și dinamic. De aceea, facem sfânt legământ că vom da ascultare tuturor îndemnurilor părintești ale Inalt Prea Sfinției Voastre și mai ales chemării de a fi apostoli ai păcii.

Trăiască Inalt Prea Fericitul Patriarh Justinian!

Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian, care a ținut să fie prezent la deschiderea acestor cursuri, a încheiat șirul cuvântărilor, dând clericilor cursiști prețioase lămuriri și sfaturi. Inalt Prea Sfinția Sa a spus:

Prea Sfinţiţi Episcopi,
Prea Cuvioase Părinte Decan,
Prea Cucernici Părinţi şi Domnilor Profesori,
Aleşi Oaspeţi şi Cucernici Părinţi,

«Din cuvântările rostite aci, de către Prea Cuviosul Decan al acestui Centru, de către Prea Sfinţitul Episcop Iosif al Râmnicului şi Argeşului. şi apoi de către C. Preot Gh. Beldiman, din partea clericilor cursişti, şi de Dl. I. Preda, reprezentantul Comitetului executiv al Sfatului Popular din Oraşul Curtea de Argeş, — cred că fiecare dintre Dvs. v'aţi lămurit pe deplin asupra rostului acestor Cursuri de îndrumare misionară; de aceea nu mai insist asupra ţelurilor pe care Sfântul Sinod al Bisericii noastre Ortodoxe şi Noi personal, le urmărim în acţiunea şi lucrările ce se desfăşoară la aceste cursuri.

Totuşi, socotesc necesar să dau, cu acest prilej, câteva îndrumări, care sunt de mult folos pentru cucernicii clerici cursişti.

Preoţimea noastră se poate întreba, pe această linie de înnoire a vieţii bisericeşti şi de orientare nouă socială: dece mai este nevoie să fie urmate astfel de cursuri de îndrumare misionară? Nu este oare posibilă această orientare şi fără şcoală? Să-şi lase preoţii şi diaconii familia, treburile gospodăriei şi ale pământului, credincioşii şi bisericile, să-şi lase treburile lor zilnice şi să stea două luni de zile aici, la Institut, cu viaţă de internat, cu cursuri, slujbe şi lucrări de seminar, de dimineaţa până seara? S'ar părea că acestea sunt situaţii greu de potrivit cu nevoile vieţii şi activitatea pastorală.

Părintele Beldiman a arătat în cuvântarea Cucerniciei Sale unele scăderi ale cleruluri, în ceea ce priveşte activitatea predicatorială şi catehetică, cum şi oficierea slujbelor religioase, scăderi cari se pot înlătura numai la Cursurile de îndrumare misionară, reînnoindu-se astfel sacerdoţiul nostru la altarele lui Hristos. Cu aceasta suntem toţi de acord. Lipsurile de ordin preoţesc, se vor împlini la cursuri; dar aici, la Cursurile de îndrumare misionară, se mai împlinesc şi alte lipsuri de natură socială, care sunt în strânsă legătură cu cea pastorală, fiindcă datoria preoţilor este de a fi întocmai următori, atât moralei creştine cât şi celei sociale bisericeşti. Să fim deci lămuriţi, dela început, asupra acestor situaţiuni.

Noi aşteptăm o spovedanie mai adâncă din partea clericilor cursişti, acum când se reîntorc, după ani şi ani, în faţa profesorilor de Teologie ortodoxă, în faţa acestui for suprem de îndrumare şi orientare bisericească şi socială. Nu ne mulţumim numai cu arătarea scăzămintelor, făcută de Părintele Beldiman, fiindcă aceste lipsuri, care se observă la slujitorii bisericeşti, se pot împlini cu mai puţin sacrificiu, decât obligaţia de a urma Cursurile de îndrumare misionară.

De aceea eu voiu spune lucrurilor pe nume.

Dacă un credincios, când vine la scaunul mărturisirii, la Sf. Spovedanie, este cutremurat şi plin de emoţie şi teamă sufletească, pentru greşalele sale pe care le mărturiseşte, mă întreb, cu toată dreptatea, nu tot astfel trebuie să se petreacă şi cu un preot care vine la Cursurile de îndrumare misionară? Nu i se pun şi lui aceleaşi probleme de conştiinţă şi cutremurare sufletească? Nu are a răspunde şi el la marea întrebare: «Am slujit eu cu adevărată conştiinţă preoţească şi curăţenie sufletească pe Mântui-

torul Iisus Hristos?» Răspunsul trebuie să-l dați fiecare și mă doare sufletul când mă gândesc că, pentru cei mai mulți, acest răspuns nu poate fi dat afirmativ. Această situație este absolut reală, dar nu numai din cauza greșalelor preotului.

Dacă examinăm astfel, modul în care am fost crescuți în educația vremurilor vechi, constatăm că acestea împingeau pe preot în afară de biserica, altarul și misiunea sa sacerdotală, aruncându-l în vălmășagul lumii și îndatorându-l să se întreacă cu credincioșii săi, nu în cele spirituale, nu în căutarea binelui și adevărului creștin, ci în cele materiale, în cele lumești, în cearta și judecata cu credincioșii, sau cu vecinul său, pentru bucățica de pământ, pentru înmulțirea avutului, în dorința de a-și ridica o casă cât mai măreață și mai încăpătoare, în grija de a-și chibzui o gospodărie cât mai bogată, în a se situa în rândul celor mai avuți — în special pentru preoții dela sate — ocupații care sunt deadreptul incompatibile cu misiunea de preot.

Îl mai împingeau pe preot către neglijarea misiunii sale pastorale și nevoile familiare. Grija de a creia copiilor bune situații materiale, îl făcea să se întreacă cu bogații satelor, cu negustorii și cârciumarii, în realizarea acestor scopuri lumești, ocupându-se de negustorii de tot felul, cu speculațiuni nepermise pe seama enoriașilor săi, cu fabricarea de țuică, cu plantarea de livezi de pomi, cu comerț de lemne și cereale, etc.

Mai era preotul împins către câștigare de avere și bună stare materială și de soția sa, care, în căsătoria cu un preot, vedea un trai mai bun, o îmbrăcăminte mai aleasă, având ambiția să nu rămână mai prejos de soțiile cârciumarilor, negustorilor și tuturor acelora care exploatau poporul.

Cucernici Părinți,

Mediul in care au trăit preoții i-a împins fatal spre cele pământești, atârnându-le de picioare pietroaiele grele ale dorințelor după înavuțire și aleasă stare materială, îndepărtându-i de misiunea lor pastorală, pe care o îndeplineau numai de formă, printr'o trecere fugară pe la biserică și oficierea pripită a serviciilor religioase, spre a justifica cât de cât salariul ce-l primeau.

Când a apărut legea prin care preoții au fost îndatorați să predea învățământul religios în școlile primare, era de așteptat ca învățământul și educația creștină să pulseze cu toată vigoarea în ființa tineretului, pus astfel la dispoziția preoților și încă în chip oficial. Dar deziluzia a fost mare, așa cum știți cu toții, căci doar zece la sută dintre preoți dacă își făceau datoria conștiincios în predarea învățământului religios. Și acest învățământ rămânând astfel nepredat, lipsa a trebuit să fie înlăturată tot de învățători. Nu mai vorbim de parohiile unde erau mai multe școli și de cazurile unde preoții nu călcau deloc pe la școală.

Dar alunecările acestea dela pastorație se mai datoresc, pe de altă parte, și educației pe care preotul a primit-o în școlile teologice prin care a trecut. Ce educație și învățământ religios putea să dea, de pildă seminariile, unde elevii erau copleșiți de învățământul materiilor laice, cele de ordin religios socotindu-se ca dexterități? Profesorii laici nu meregau la biserică cu elevii, în zilele de Duminici și sărbători, nu posteau, nu se împărtășeau, nu exemplificau cu nimic din viața lor educația pe care o

dădeau tinerilor seminariști, în vederea împlinirii misiunii lor preoțești. Îmi amintesc, și cunoașteți cu toții, cum în săptămâna I-a a Sfântului și Marelui Post al Păresimilor, se suspendau cursurile, iar elevii țineau post și trebuiau să meargă zi de zi la biserică, unde făceau metanii, rosteau rugăciuni de pocăință și cântau la slujbele religioase din acea săptămână, urmând ca la finele săptămânii să se spovedească și să se împărtășească. Eu n'am văzut, dealungul anilor de seminar, pe niciunul dintre profesorii școlii — nici pe civili, nici pe preoți — postind, făcând metanii sau împărtășindu-se odată cu elevii seminarului.

Trecând acum la educația și învățământul dela Facultățile de Teologie, nu constatăm o mare deosebire față de cel dela Seminar. Dimpotrivă. Plecau studenții la Facultate cu cărțile dela Seminar, pe care le mai recitau, ascultau mai mult sau mai puțin la cursurile profesorilor — cursuri care nu aveau nicio legătură unele cu altele și uneori nici chiar în cadrul aceleiași discipline teologice, și astfel studenții luau ce brumă de notițe puteau, pe care le împrumutau unii dela alții, își luau apoi frecvența ori puneau pe alți colegi să le-o ia, după care se prezentau la examene. În ultimă analiză, ei luau examenul tot cu cărțile dela Seminar și obțineau titlul de licențiați în Teologie.

Facultățile de Teologie nu aveau nici măcar o revistă de studii teologice, care să apară regulat și să fie la îndemâna studenților și preoților. Apărea odată pe an sau la doi ani odată, câte o revistă, așa numai de formă și cu conținut puțin legat de problemele ce se frământau în Facultate. Nu mai vorbesc de studii și cărți de Teologie tipărite, care să folosească misiunii pastorale a preoților. Cele care mai apăreau, abundau în conținut de Teologie protestantă sau catolică, iar nicidecum în tratarea de probleme ce interesau viața bisericească ortodoxă, așa cum era necesar.

Acesta era învățământul teologic, așezat nu la sânul Bisericii, ci sub auspiciile învățământului universitar, dependent de Ministerul Instrucțiunii Publice. Profesorii de Teologie nu aveau nicio legătură cu ierarhia sau conducerea superioară bisericească — cum ar fi fost firesc.

O altă plagă, care a îndepărtat pe preoți de Biserică și de misiunea lor, a fost politica, atotputernică și a-toate-făcătoare, care rezolva toate treburile. Mulți preoți devenind astfel și ei unelte docile ale politicienilor, își aranjau treburile lor personale, fără să mai țină seama de demnitatea și de prestigiul misiunii lor de apostoli ai Mântuitorului Hristos. Aci ne-au găsit vremurile noui, legați cu aceste pietre de moară de gât, gata să ne prăbușim în prăpastie și în nenorocire.

In fața acestor situații, prin grija lui Dumnezeu, care rânduiește viața lumii, fiindcă niciun fir de păr nu se clatină și nicio schimbare nu se face fără știrea și voia Lui, au venit vremurile noui, prăbușindu-se tot putregaiul vieții trecute. Dar aceste vremuri noui au găsit Biserica, cu un cler îndepărtat de misiunea lui de slujitor al lui Dumnezeu, din cauza goanei după agonisita vieții lumești și a nenorocitelor de frământări politice fasciste — pietre legate de picioare.

Ce trebuia făcut? O viață nouă în Biserica noastră Ortodoxă cerea cadre noui. Și ca urmare, am fost nevoiți să reeducăm cadrele Bisericii noastre, începând cu noi înșine, cu membrii Sfântului Sinod. Au fost multe discuții, nenumărate cercetări și lungi examinări de situații, care au durat săptămâni întregi, cu rugăciuni către Dumnezeu, ca să ne curățească su-

tietele şi să ne lumineze calea către liman de liniştire sufletească; frământări, după care am ajuns să dăm Bisericii noastre adevărata ei organizare, cu unanimitatea de vederi a tuturor membrilor Sf. Sinod. In această cale, către o viaţă nouă şi în Biserica noastră, Dumnezeu a fost cu noi şi ne-a ajutat să biruim şi să înlăturăm greşalele trecutului. Imi amintesc că, cu acest prilej, I. P. S. Mitropolit Bălan ne-a mărturisit o situaţie foarte interesantă şi anume: Atunci, în 1925, Sf. Sinod, după cinci ani de discuţii, de certuri, etc., încă nu ajunsese să dea o formă precisă şi definitivă Statutului Bisericii Ortodoxe Române. A trebuit să intervină Guvernul, pentru a pune capăt situaţiei şi astfel a putut să apară acel Statut, o Lege bisericească fără cap şi fără picioare, un amalgam de dispoziţiuni, care nu a dat Bisericii noastre adevărata ei organizare. La întocmirea Statutului pentru organizarea şi funcţionarea Bisericii Ortodoxe Române din 1949 au fost necesare numai cinci zile, timp în care discuţiile s'au purtat de către membrii Sf. Sinod, cu aleasă competenţă, iar Statutul a fost aprobat cu unanimitate de vederi. Acesta este adevăratul Statut, care cuprinde cea mai bună formă de organizare şi funcţionare a Bisericii noastre. Intre altele, Statutul statorniceşte ca din cinci în cinci ani — după cursuri speciale şi examene de definitivare, promovare, etc., — să se facă verificarea cunoştinţelor teologice ale preoţilor şi a activităţii lor bisericeşti şi sociale, spre a se cunoaşte în ce măsură aceştia îşi îndeplinesc misiunea lor de apostoli ai Mântuitorului Hristos şi de cetăţeni cinstiţi ai Patriei.

De aceea, Noi aşteptăm dela fiecare dintre Cucernicile Voastre o frământare a conştiinţei de preot, acum, în faţa Dreptului Judecător. Vă vom aduna din cinci în cinci ani, ca să răspundeţi înaintea Mântuitorului Hristos — Dreptul Judecător — de faptele şi viaţa voastră preoţească, asupra cărora vă atragem atenţiunea, sfătuindu-vă şi îndrumându-vă, spre deplină îndreptare în calea misiunii voastre preoţeşti, ca să nu avem Noi păcat că nu v'am spus, ci păcatele neascultării să fie asupra celor neascultători. Aşa se pune problema, Cucernici Părinţi, şi, de grea osândă vă faceţi răspunzători dacă viaţa voastră nu se îndreptează pe cărările învăţăturii Mântuitorului Hristos, ai Cărui apostoli trebuie să fiţi. Şi nu este îndeajuns numai să cunoşti această învăţătură, ci s'o trăieşti, să te mistuieşti în osârduinţa de a trăi prin Evanghelia lui Hristos, cu El, având credinţa puternică, că atunci când eşti cu Hristos, nimic nu-ţi va lipsi.

Credinciosul, când vede că te dovedeşti a fi cu adevărat slujitor al lui Hristos, îţi oferă inima lui. Dar atunci când vede că umbli după alte îndeletniciri străine şi chiar protivnice misiunii tale, alergând să îngrămădeşti cât mai multă avuţie pământească, râvnind la bunul vecinului tău, având certuri şi conflicte cu enoriaşii, uneltind viclean împotriva Patriei tale şi a intereselor ei, — te izolează de viaţa lui, te disprețuieşte şi odată cu aceasta te ajunge şi pedeapsa lui Dumnezeu. Iar dacă pentru credincioşi, pedeapsa lui Dumnezeu nu este totdeauna în lumea aceasta, pentru noi mânia Lui ne ajunge şi în viaţa pământească. Priviţi la viaţa preoţilor pe care-i cunoaşteţi: după felul cum au înţeles să-şi trăiască preoţia lor în Hristos şi prin Hristos, veţi observa dacă asupra lor şi a neamurilor lor, este binecuvântarea sau pedeapsa lui Dumnezeu. Nu rămâne o faptă a preotului, cât de mică, nepedepsită de Dumnezeu chiar

în lumea aceasta, pentru ca astfel de situaţii să servească de pildă tuturor.

De aceea, venind aci la cursuri, să lăsăm păcatele care ne-au stăpânit până la 23 August 1944, să scuturăm zgura trecutului, să tragem cu lopata peste toate greşalele şi să devenim oameni noui pentru vremuri noui, pentru viaţa nouă bisericească şi socială.

Conducerea Bisericii noastre Ortodoxe mulţumeşte din toată inima Bunului Dumnezeu şi binecuvântează grija Lui de a fi eliberat preoţimea ortodoxă română de greutăţile şi păcatele care o îndepărtaseră de misiunea ei, readucând-o în Biserica Mântuitorului Hristos, spre a rămâne numai la altar, unde să slujească cu râvnă şi osârdinţă lui Hristos şi credincioşilor Săi.

Preoţimea adevărată trebuie să se încadreze în massele poporului, care doreşte preoţi închinaţi numai misiunii lor sacerdotale, preoţi care să aducă darul şi binecuvântarea lui Dumnezeu peste viaţa şi munca acestui popor, în aspiraţiunile lui către mai bine.

Ca să închei, fac apel la toată preoţimea noastră, să-şi examineze riguros conştiinţa, părăsind greşalele trecutului ca pe un vis urât. Noi îi oferim două luni de rugăciune, de reculegere, de învăţătură creştină şi socială şi de trăire duhovnicească, de unde sufletele să se întremeze în calea binelui şi adevărului creştinesc, scuturându-şi zgura trecutului şi devenind o preoţime nouă, bine plăcută lui Dumnezeu şi credincioşilor.

Noi punem pe preoţi în putinţa de a-şi trăi viaţa în Hristos, cu cântări şi slujbe religioase, cu trăire duhovnicească curată şi aleasă, cu învăţătură picurată din suflete de apostoli ai Lui, cu integrarea în lucrarea socială. Şi credinciosul doreşte cu ardoare asemenea preoţi şi astfel de lucrare preoţească, iar acolo unde preotul nu osârduieşte în misiunea sa, nu poate apropia sufletele credincioşilor de Dumnezeu.

Suntem convinşi că la sfârşitul celor două luni de cursuri, seria XI-a de clerici cursişti ne va aduce bucurie prin bucuria lor comună, învrednicindu-se de fericit rezultat, mulţumind cu recunoştinţă Bunului Dumnezeu şi Conducerii Bisericii noastre Ortodoxe pentru urmarea acestor cursuri, ce le vor fi de real folos şi le va aduce mult bine pentru viaţă. Nădăjduesc în înţelegerea şi cuminţenia preoţimii noastre şi mă rog lui Dumnezeu ca, la vremea secerişului, să nu pierdem pe nicinul, ci toţi să se dovedească adevăraţi slujitori ai Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Cucernici Părinţi,

Ne găsim aici la Mânăstirea Curtea de Argeş, al cărei trecut trebuie să-l cunoaşteţi, pentrucă această mânăstire a fost din îndepărtarea vremurilor o cetate spirituală a credincioşilor, cu mireasmă de adâncă trăire duhovnicească, ba putem spune chiar inima duhovnicească a Bisericii noastre Ortodoxe Române.

Cu mai multe decenii în urmă, Episcopul locului a chibzuit ca să pună temelie de zidire nouă unei Case Episcopale şi, la începutul lucrărilor, a poftit să ia parte la punerea pietrei fundamentale, pe rege şi regină. Aceştia, fermecaţi de frumuseţea plaiurilor argeşene şi constatând că această Casă Episcopală le-ar putea oferi confortul unei reşedinţe

de vară, au cerut Episcopului să le îngăduie ca pe timpul verii să poată fi priniți aci pentru recreare. Dar, regele și regina nu s'au mulțumit cu atât, ci au pretins complet Casa Episcopală, ceea ce Chiriarhul nu a acceptat. A început atunci urgia regească asupra Episcopului și a călugărilor mânăstirii, până când aceștia au fost aruncați peste gard la Biserica Bolniță a mânăstirii, iar Casa Episcopală a rămas toată la dispoziția celor doi uzurpatori. Situația aceasta a produs multă turburare în rândurile credincioșilor și atunci regele, ca să împace pe Episcop și să-l ia de aici, l-a făcut Mitropolit.

Nu a stat mult în acest post, pentrucă, printr'o necruțătoare și odioasă campanie de presă, a fost scos din scaunul de Mitropolit și trimis în surghiun la Mânăstirea Căldărușani. Și astfel, de atunci încoace, această tragedie a Episcopiei Argeșului s'a desfășurat sub toți Episcopii, care erau străini în casa lor, fiind izolați într'un colț al grădinii mânăstirii, unde li s'a amenajat o clădire pentru locuință, în dependințele grajdurilor regale. Acum, Episcopia Argeșului fiind unită cu a Râmnicului, — noua Eparhie a Râmnicului și Argeșului, — are temelii trainice și puternice, care să ducă peste veacuri lumina înălțării vieții credincioșilor.

Dar, Cucernici Părinți, după cum vedeți, la Mânăstirea Curtea de Argeș, odată cu faptul intrării Bisericii noastre în plinătatea drepturilor rostuite aci din adâncă vreme, s'a temeinicit și o așezare de învățământ teologic, — ramură a Institutului Teologic Universitar din București — și anume Cursurile de îndrumare misionară pentru clerul din cuprinsul Sf. Mitropolii a Olteniei.

Toate aceste noui rânduieli ale Bisericii noastre, dela Curtea de Argeș, prin trecerea mânăstirii cu toate clădirile sale înconjurătoare în proprietatea Bisericii, ca și înființarea acestui așezământ teologic, s'au bucurat de larga înțelegere și binevoitorul concurs al Guvernului Țării.

De aceea, pășind din nou aici, după atâtea decenii, nu mai avem ca în trecut teamă că vom fi scoși afară și trimiși să locuim în grajduri. Pășim astăzi cu hotărîrea de a ne dovedi adevărați slujitori ai lui Hristos și a ne făuri viața în cea mai arzătoare dragoste față de Biserica și Patria noastră.

Suntem, Cucernici Părinți, în rândul popoarelor iubitoare de pace și libertate, alături de Conducătorii tuturor popoarelor care luptă pentru pace; la fel cu oricare dintre cetățenii Patriei noastre, avem misiunea sfântă de a lupta cu toată puterea împotriva războiului. Noi propovăduim dragostea față de aproapele nostru și ne găsim în lupta pentru pace, integrați, fără de șovăire, cu toată puterea, în frontul comun al Ortodoxiei, dela Moscova până la Damasc; iar nu alături de papalitate, care în mârșavele ei uneltiri, propovăduiește războiul și nici laolaltă cu conducerea Bisericii anglicane, pe care depărtarea de spiritul adevărat al lui Hristos o macină și o descompune din zi în zi. Noi suntem și rămânem în frontul Ortodoxiei noastre și luptăm pentru apărarea păcii împreună cu sutele de milioane de oameni ai muncii din lumea întreagă, fiind convinși că biruința va fi de partea noastră, pentrucă Dumnezeu este cu noi.

Prin Consiliul interconfesional, alcătuit din Întâi Stătătorii tuturor cultelor din țară, am rezolvat toate problemele de interes comun, încetând lupta fratricidă, de pe urma căreia nu aveam de câștigat decât osândă,

fiindcă luptam împotriva Mântuitorului Hristos. Noi dorim dreptate şi frăţie, izvorîte din adevărata iubire creştinească, revenind astfel la viaţa creştină primară, căci aşa servim cu adevărat pe Hristos şi Biserica Lui.

De aceea, v'am sfătuit şi v'am îndrumat să vă iubiţi Biserica, să vă iubiţi Patria, prin apostolatul vostru, prin faptele voastre. Patria este mama noastră cea scumpă care uneşte în dragoste pe toţi fiii ei, fără deosebire de rasă, religie sau neam. Să iubiţi pe Conducătorii Patriei noastre, cinstit şi cu toată sinceritatea, — căci ei priveghiază pentru binele şi fericirea tuturora —, încadrându-vă fără şovăire în osârduinţa pentru construirea unei lumi noui, alături de toţi oamenii cinstiţi şi muncitori, alături de enoriaşii voştri. Luaţi aminte la iubirea oamenilor sovietici şi a clerului din Uniunea Sovietică, pentru Patria lor, şi folosiţi din plin exemplul acestui strălucit patriotism. Am fost învăţaţi de educaţia vremurilor apuse, să aşteptăm binele şi fericirea dela alte ţări, asa zise surori sau mame, ca de pildă Franţa, Italia, etc.; dar în numele acestor false situaţii, ele ne-au exploatat până la sânge, socotindu-ne ca pe nişte slugoi. Mama noastră nu poate fi decât Patria noastră şi pentru înălţarea ei trebue să muncim, pentru binele şi fericirea ei să luptăm, pentru apărarea ei să ne jertfim.

Preotul trebue să trăiască în iubirea de popor, să muncească şi să lupte lângă popor, mai ales în Comitetele de luptă pentru Pace, de unde preotul nu poate lipsi, fiindcă acolo îl îndatorează însăşi misiunea lui. Exemple de încadrarea şi jertfa preoţilor pentru năzuinţele şi aspiraţiile poporului muncitor avem destule în decursul istoriei noastre.

Am dori să auzim de bine şi de Frăţiile Voastre, aşa cum am auzit şi de ceilalţi clerici care au urmat Cursurile de îndrumare misionară, plecând de aici preoţi cu totul noui. Cercetaţi-vă conştiinţa şi mărturisiţi-vă unii altora greşalele, ca să vă curăţiţi de toate relele trecutului, devenind astfel slujitorii unei preoţii noui.

V'am sfătuit şi v'am îndrumat cu toată dragostea părintească. Fie ca faptele şi gândurile voastre să izvorască numai din inima de slujitori ai lui Hristos şi ai Patriei voastre.

Nutresc nădejdea că cuvântul meu a căzut pe pământul cel bun şi că va da rod însutit. Imi voiu mai rezerva încă timp ca să vin să vă mai văd.

Vă urez spor la învăţătură şi aleasă rodire duhovnicească. Alegeţi-vă duhovnici, spoviediţi-vă şi împărtăşiţi-vă, fiindcă aveţi prilejul să faceţi aceasta în cele două luni de cursuri, mai mult decât oricând. Şi faceţi legământ: să vă înapoiaţi la parohii adevăraţi slujitori ai Mântuitorului Hristos.

Vă binecuvântez şi rog pe Bunul Dumnezeu să vă învrednicească de al Său har şi de a Sa iubire de oameni, ca fii aleşi ai Bisericii Sale Sfinte şi ai Patriei noastre scumpe (aplauze prelungite). **Aşa să ne ajute Dumnezeu!**

După cuvântarea plină de adâncă învăţătură şi de înţelepte sfaturi a Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian, festivitatea a luat sfârşit, prin intonarea de către toţi cei de faţă a Imnului Patriarhal.

DESCHIDEREA CURSURILOR LA SEMINARIILE MONAHALE SUPERIOARE

LA SEMINARUL MONAHAL DELA AGAPIA

In ziua de 14 Octombrie 1951 a avut loc la Seminarul Monahal dela mânăstirea Agapia solemnitatea deschiderii cursurilor anului şcolar 1951-1952, în prezenţa Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian. Slujba religioasă s'a săvârşit în biserica mânăstirii, unde, la sfârşit, P. C. Maică Olimpiada Drăgan, profesoară la Seminarul Monahal, a vorbit despre Sf. Cuvioasă Paraschiva, patroana Seminarului Monahal dela Agapia, dând-o ca exemplu maicilor din mânăstire şi mai ales elevelor Seminarului, pentru dragostea întraripată faţă de Mântuitorul Iisus Hristos şi faţă de oameni.

După terminarea serviciului religios, s'a trecut în sala de festivităţi a Seminarului unde, înaintea Inaltului oaspe, a corpului didactic şi a maicilor din mânăstire, a urmat un bogat program artistic, alcătuit din coruri şi recitări, susţinut de elevele Seminarului, după care maica Veronica Constantinescu, directoarea Seminarului Monahal dela Agapia, a rostit următoarea cuvântare:

Inalt Prea Sfinţite Stăpâne,
Prea Cuvioşi Părinti,
Prea Cuviose Maici profesoare,
Dragi eleve, cuvioase Maici,

„Iată-ne, cu ajutorul lui Dumnezeu, pe *pragul* deschiderii cursurilor celui de-al patrulea an şcolar, ale Seminarului nostru, zi care a coincis cu hramul Seminarului. Anunţ dela început că nu vă voi obosi cu o expunere prea lungă, gândindu-mă la faptul că despre viaţa Sfintei Cuvioase Paraschiva, patroana călugărilor şi a Seminarului nostru, a vorbit în Biserică Maica Prof. Drăgan, care a caracterizat pe Sfânta Cuvioasă Paraschiva ca ideal de viaţă curată pentru tinerile surori, ca exemplu de renunţare la toate plăcerile vieţii pământeşti, pentru obţinerea vieţii veşnice.

Sufletele ne sunt cuprinse de emoţie, căci noi ştim că atâţia ochi sunt îndreptaţi spre noi şi că Sfântul Sinod al Sfintei noastre Biserici şi mai ales Inalt Prea Sfinţitul Patriarh, care este de faţă, îşi pun mare nădejde în şcolile de învăţământ religios, între care se numără şi Seminarul nostru. Mai ştim deasemenea că pentru aceste şcoli se cheltuesc bani mulţi.

Conştiente de misiunea acestei şcoli monahale, de misiunea noastră ca îndrumătoare de suflete şi aprinzătoare de sfinte lumini, noi profesoarele şi personalul administrativ muncim cu toată nădejdea că prin sacrificiul nostru ridicăm un şir de noui şi tinere vlăstare, care vor purta cu vrednicie făclia

din ce în ce mai luminoasă a Sf. noastre Bisericii Ortodoxe. In întunerec foiesc toate jivinele, se'nmulțesc microbii aducători de boli și moarte, se'ntinde răutatea, domnește păcatul. Lumina e dătătoare de lumină, de viață. Monahismul are nevoie de lumină, de suflete tinere, de scântei care să întreție permanent focul credinței, prin rugăciune și muncă: munca, sfânta ascultare îndeplinită cu drag, din care rezultă satisfacția sacrificiului personal al eului în folosul colectivității, a obștei cum o numim noi monahii. Încercați și veți vedea că nu există bucurie mai mare decât atunci când știi că munca ta, străduința ta, gândurile tale, viața ta, aparțin colectivității, aparțin mulțimii, aparțin obștei. Acest gând de sacrificiu îți dă puteri de vultur, simți că stăpânești văzduhul, simți bucuria fără seamăn că tu nu mai ești al tău, ci al altora, că viața ta e trăită pentru alții, într'un cuvânt că ești desbrăcat de speculațiunile egoismului și te îmbraci cu haina altruismului, floare rară, din care emană parfumul virtuților moralei lui Hristos. Rugăciunea și munca nu pot propăși decât numai în pace. Cel mai mare bine lăsat omenirii de Hristos, Dumnezeul nostru, este pacea.

A căuta pacea, înseamnă a răspunde cu faptele taie înaintea lui Dumnezeu, care te îndeamnă la aceasta cu stăruință. De altfel, toată viața călugărului trebuie să fie un răspuns la neîntrerupta chemare de sus. Dumnezeu nu se impune omului cu sila, dar îl cheamă. Răspunsul nostru la chemarea lui Dumnezeu, sunt faptele. Când ne depărtăm de calea cerută de El, cădem în neorânduielile păcatului, în întunerec, în pierzare. Deci, condițiunea esențială de propășire a așezământului lui Hristos este pacea. Pacea cerului care trebuie să fie și a pământului. „Precum în cer și pre pământ". Viața monahală trebuie să fie caracterizată prin *„viața în pace"* (Van Houtryve). Urarea de pace trebuie să întâmpine pe drumețul care intră pe porțile mânăstirii, și ea să fie mireasma ce o va duce cu el, ieșind din mănăstire. Mănăstirea trebuie să fie un cămin al păcii pe pământ. Călugărul, mai mult decât drumețul în treacăt prin mânăstire, trebuie să se simtă pătruns de pace, în traiul său tăcut, disciplinat prin ascultare, echilibrat prin rugăciune, ascetism și muncă. Intreaga înfățișare a călugărului trebuie să fie ca un câmp însorit și luminos. Propășirea în virtute este totdeauna însoțită de o întărire în duhul păcii și sfințenia se desăvârșește în pacea statornică, neclintită, ferită de turburări adânci, de nestatornicii silnice.

„Când vizitezi o mănăstire, nu este semn mai sigur după care poți să-ți dai seama de cucernicia acelei mănăstiri, decât senina bucurie zugrăvită pe chipuri, voioșia care răspândește peste tot îndemnul și însuflețește mișcările." (D. Morin, *Ideal monastique*). Tristețea este o însușire urîtă, duhul posac și morăcănos, nu-i duh călugăresc. Indispoziția lăuntrică, desgustul de toate este semn rău în mănăstiri. Aceste stări dovedesc că viața în o asemenea mânăstire nu-i ridicată la înălțimea ce se cuvine, prin rugăciune stăruitoare, înfrățită cu munca sârguitoare în folosul așezământului. Ceiace este molia pentru haina de lână, sau rugina pentru fier, același lucru este și tristețea pentru inima călugărului. Această fiară distructivă a vieții călugărului — tristețea — trebuie supravegheată în fiecare moment căci ea este întovărășită de un șir întreg de năravuri rele... spune sfântul Trifilie.

Bucuria care este răspândită de duhul păcii, nu este sgomotoasă și violentă; este liniștită și adâncă, este seninătatea firească a celor ce sunt ai lui Dumnezeu. Regulamentele vieții monahale sunt neînțelese și greu de împlinit numai de cei ce le poartă cu silnicie și aceia nu mai sunt călugări cu adevărat.

In viața monahală, are foarte mare importanță cântarul conștiinței, acel

cântar cu care poți deosebi binele de rău. Căci, este de ajuns greșala unuia, ca răul să se răsfrângă asupra întregii obști. Se știe doar că pilda rea este asemene unei picături de otravă într'un pahar cu apă limpede, pe care otrava, prin puterea ei o otrăvește. Iată dece în așezămintele monahale este nevoie de exercitarea unui control serios asupra viețuitoarelor, căci nu mică este răspunderea în fața lui Dumnezeu și a societății a aceluia pe umerii căruia apasă conducerea acestor așezăminte. Orice faptă rea, fie că i se zice: desfrânare, clevetire, lene, fățărie, mișelie, minciună, calomnie, are într'însa germenele distrugerii, izvor de multe nenorociri. Precum semănătorul bun va căuta să semene în grădina sa numai semințe sănătoase, care să-i dea roade alese, de calitate, așa și monahismul trebuie să cultive numai semințele învățăturii Sfintei Biserici, inegalabile ca valoare, pentru propășirea credincioșilor. Tot ce îndeplinește călugărul într'o mânăstire, oricât de bine ar fi îndeplinit, nu are valoare, dacă în cele îndeplinite nu-și pune ca observator și călăuză pe Dumnezeu. Unitatea de măsură a vieții de călugăr este Dumnezeu... „Fiți buni, precum Tatăl vostru cel ceresc, bun este; fiți miloși, precum Tatăl vostru cel ceresc milos este; fiți drepți precum Tatăl vostru cel ceresc, drept este". Viața monahală cu toate rânduielile ei se aseamănă cu o scară pe care te sui la Dumnezeu, o cale care duce la El. Pe această cale sufletul este lucrat de Duhul Sfânt, care înrădăcinează în el dorința de Dumnezeu. Monahul care nu caută să pătrundă această taină și să se conducă de ea, sufere de un desechilibru lăuntric. Viața mânăstirilor noastre ar fi trebuit să fie, din toate timpurile, *Școala desăvârșirii întru Hristos.* Invățătura în mânăstiri este izvor de noui energii morale pentru realizarea împărăției lui Dumnezeu în lume.

Studiul științific al Teologiei, este în deosebi important pentruca credința să nu se rătăcească și să nu arunce sufletele în iluzii și superstiții. Datoria fiecărui călugăr este ca în fiecare zi să se familiarizeze din ce în ce mai mult cu textele Scripturii; acestea nu se descopăr decât cu dese citiri, meditații zilnice, sforțări ale întregului suflet. Fericitul Ieronim zice: acela care nu cunoaște Scripturile, nu cunoaște puterea lui Dumnezeu și înțelepciunea Lui... el nu cunoaște pe Hristos".

Ceeace mișcă mai presus de toate inima este viața predicatorului care trebuie să fie în concondanță cu cele predicate, căci a vorbi de pace, de dragostea lui Hristos, a fi îmbrăcat în chip îngeresc, a te numi ostaș a lui Hristos, Domnul păcii, a săvârși Sfintele Taine ale lui Hristos, iar în realitate a fi mereu turburător al păcii sau și mai grav, inițiator de turburări, înseamnă nu numai ca cineva să fie acela care strigă „să se răstignească"..., dar chiar el însuși să răstignească pe Hristos... și atunci el este duh al gheenei, dușman fără posibilitate de mântuire a sufletului, plin de minciună diavolească, care nu mai are ce căuta în oastea lui Hristos.

Seminarul monahal urmărește să creeze călugări de caracter, călugări smeriți, stăpâniți de duhul *păcii de sus,* pace, care nu poate fi câștigată, decât prin dragostea dintre noi, cei de pe pământ.

De aceste principii este călăuzită disciplina în Seminarul nostru și din experiența anilor trecuți ea este temeinică temelie de propășire duhovnicească. In Seminarul nostru nu există directoare, profesoare și eleve ci există surori; aici cele mai tari ajută pe cele mai slabe, iar cunoștințele celor mai pregătite sunt absorbite cu aviditate, și împărtășite și altora, întocmai ca lumina unei lumânări, dela care se pot aprinde multe, multe lumânări. Noi nu avem personal

de serviciu, căci cele ce ne ajută la împlinirea sarcinilor sunt surorile noastre și chiar dacă puterile noastre și împrejurările nu ne îngăduie să facem aceleași treburi 'grele ca ele, purtăm față de aceste surori deosebit respect și nesfârșită dragoste, pentru munca și devotamentul ce-l arată acestui așezământ. In seminar ca și în monahism nu sunt conducători și conduși, ci toate suntem deopotrivă; ne deosebim numai prin ascultările deosebite, ce s'au încredințat unora și altora!

Expun acestea spre a arăta noilor eleve, admise în Seminar anul acesta, că între toate vieţuitoarele seminarului domnește dragostea și că ele trebuie să se simtă de îndată laolaltă cu surorile lor ca într'o familie, unde fraţii nu au a se sfii unii de alţii. Tot călugărul și tot creștinul e fratele nostru și deci nu avem dece să ne simțim străine, căci suntem acasă la noi.

Incepem un an nou de studiu, un an în care se va frământa aluatul valoros al sufletelor. Poate fi misiune mai mare ca aceasta? De câtă drojdie punem și cum vom frământa aluatul, așa vom avea pâinea. Calitatea pâinii arată cât de meșter e brutarul. In cazul de față brutarul suntem noi, profesoarele, făina sunt elevele, drojdia este învățătura ce le-o picurăm în suflete, iar Seminarul e cuptorul. Dacă cuptorul va fi bine potrivit, va fi bine ars, pâinea va fi bună, se va coace, se va putea mânca, iar dacă nu va fi bine potrivit, pâinea va ieși rea, fie crudă, fie prea arsă și atunci nu se va mânca. După cailtatea pâinei califici pe brutar. Ori dăm pâine de calitate, ori dăm pâine crudă, aceasta depinde de noi. Făină avem, ne-au fost repartizate un număr de 20 tinere dornice de învățătură, drojdie avem și încă avem drojdia cea mai de preț care a existat vreo dată, drojdia lui Hristos, drojdia Sfintelor învățături ale Bisericii, brutari avem, să trecem de îndată la frământatul pâinii, la dospitul și la coptul ei. Sunt numai 10 luni până la scoaterea pâinii din cuptor. Pâinea rezultată din cuptorul Seminarului nostru nu va fi dată spre mâncare decât după ce va fi verificată dacă este bună. Incepem deci o nouă muncă. Inalt Prea Sfinţitul Patriarh, ne-a dat tot ce ne trebuie ca să frământăm și să facem pâinea.

Inalt Prea Sfinţite Stăpâne,

Sunt numai trei ani decând păstoriți Biserica lui Hristos, Biserica Ortodoxă Română. Neîncetat ați căutat să restatorniciți adevărata misiune a Bisericii. Opera de legislație a Bisericii, înviorarea activității pastorale misionare și cahetice la care se adaogă stabilirea echilibrului balanței între preoțimea de mir și cinul monahal, au același scop: apostolatul social, după învățătura Mântuitorului Hristos, pe temelia nesdruncinată a dragostei și a păcii între oameni. Cum am putea oare să vă multumim, pentru binefacerile aduse, decât făcând legământ nesdruncinat de a împlini fără șovăire ascultările ce ni le-ați încredințat, ascultări care sunt nu dela oameni ci dela Hristos, în a cărui slujbă ne-am închinat viața. Ori cât vom munci va fi prea puțin ca să ne arătăm recunoștința. Nu vom uita ca în rugăciunile noastre, să rugăm pe milostivul Dumnezeu să Vă țină întreg, cinstit, îndelung înzilit, drept îndreptând cuvântul adevărului Său.

Inchei cuvântul meu cu rugăciunea apostolului: „și pacea lui Dumnezeu, care întrece orice pricepere, să ne păzească inimile și gândurile în Hristos Amin".

Din partea elevelor Seminarului a vorbit eleva Sârbu Elena, care, printre altele, a spus:

„Anii aceștia de Seminar ne dau putința să ne însușim cunoștințele nece-

sare, despre învăţătura Mântuitorului, despre trăirea în duh şi în adevăr, să cunoaştem natura înconjurătoare, ne învaţă să ducem o viaţă disciplinată, cinstită, demnă, hotărîtă. Ei ne pregătesc pentru viaţa de mâine a Bisericii noastre Creştine Ortodoxe, care cere dela noi tărie de credinţă, muncă disciplinată şi duhovnicească, caractere tari, capabile de a pune o cărămidă la reconstrucţia Altarului creştin şi a Patriei noastre iubite.

Avem înălţătoare exemple în munca ce urmează să o desfăşurăm: pe Macarie, Coresi, Veniamin Costache, Iacob Stamate şi pe prelaţii: Varlaam, Dosoftei, Antim Ivirianul, Petru Movilă şi alţii, cari pe lângă nivelul cultural-religios al monahismului nostru au ridicat şi prestigiul Ortodoxismului şi al întregei Biserici Răsăritene.

Dar dacă în acele timpuri depărtate, mânăstirile au răspuns înaltei lor chemări, de a fi focare puternice de cultură şi trăire în viaţă duhovnicească, astăzi, după vremi îndelungate de întunecare a strălucirii lor, ele luptă din răsputeri să se ridice din delăsarea de până mai ieri, prin imboldul, sprijinul şi supravegherea Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian, care pornind la muncă cu hotărîrea de a reînvia trecutul glorios al mânăstirilor din ţara noastră, readucându-le iarăşi la stadiul de focare de muncă disciplinată şi cultură, a pus bazele adevărate ale renaşterii monahismului românesc.

Deaceea astăzi, când începem un nou an şcolar, gândul nostru să-l îndreptăm către Atot-Puternicul Dumnezeu, rugându-L pentru sănătatea şi viaţa îndelungată a Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian, care supraveghează zi de zi, ceas de ceas, cu toată grija, luminiţa pe care a aprins-o şi în această mânăstire, dorind s'o vadă cât de curând far de lumină, care să călăuzească şi să lumineze calea tuturor celor ce umblă întru întunerecul necunoştinţei, îndreptându-i spre fericirea veşnică.

Pentru aceasta, cu smerită metanie, Vă rugăm Inalt Prea Sfinţite Stăpâne să primiţi tot devotamentul, toată dragostea şi toată recunoştiinţa noastră, iar atunci când Biserica va avea nevoe de noi, vă asigurăm că vom şti să fim în slujba ei cu deplină conştiinţă, cu toate puterile noastre şi cu toată dragostea noastră".

La sfârşit, Inalt Prea Sfinţitul Patriarh, luând cuvântul, a împărtăşit tuturor celor de faţă cuvânt de îmbărbătare şi de îndemn, spunând:

Prea Cuvioasă Maică Directoare,
Prea Cuvioşi Părinţi,
Prea Cuvioase Maice,
Surori şi Eleve,

„Aş fi vrut ca să spun astăzi multe lucruri, dar planul mi-a fost răsturnat de Maica Directoare, prin cuvintele pe care le-a rostit aici, cât şi de Maica Profesoară Olimpiada Drăgan, care a expus în biserică, atât de frumos, viaţa Cuvioasei Parascheva, patroana aşezămintelor călugăreşti în general şi pe care acum am ales-o şi patroana Seminarului Monahal de aci.

Expunerea Maicii Directoare a fost atât de limpede, atât de completă, încât mie nu mi-a mai rămas decât foarte puţine lucruri de mărturisit, cu privire la rolul ce-l au aceste Seminarii Monahale din mânăstirile noastre.

Rostul înfiinţării acestor Seminarii este sinonim cu acela al Şcolilor Normale pentru satele noastre, căci aşa precum învăţătorii pun în mâna copiilor

condeiul, spre a-i învăţa primele noţiuni, tot aşa şi elevele care se pregătesc în aceste seminarii, vor fi folosite, după terminarea studiilor lor, în slujba mânăsiirilor noastre, unde tineretul aşteaptă să fie îndrumat şi luminat. Dar pentru aceasta elevii şi elevele Seminariilor Monahale trebue să-şi însuşească temeinic cunoştinţele ce li se predau în şcoală, cât şi materiile practice, care au aceeaşi valoare ca şi studiile teoretice.

La Neamţu, în Martie, am făcut verificarea elevilor şi am constatat că la probele practice lăsau de dorit. Am hotărît atunci să fie luaţi, după absolvirea anului IV, la Bucureşti, unde au fost repartizaţi pe secţii: la zetărie, legătorie, ceramică, maşini-tipografice, pentru a-şi însuşi temeinic materiile practice ca apoi să fie din nou verificaţi şi numai cei ce au înţeles că le este necesară şi cunoaşterea unei îndeletniciri practice să fie daţi la Institutele de grad universitar, pentru a-şi temeinici cunoştinţele teoretice.

Acelaşi lucru se cere şi elevelor ce absolvesc aici Seminarul: să fie deplin edificate, ca atunci când vor fi trimise pe la mânăstiri, la şcolile monahale, să predea pe lângă cunoştinţele elementare de scris şi citit şi o îndeletnicire practică, din care tineretul mânăstirilor noastre să-şi scoată fondul existenţei lor. De aceea doresc ca elevii şi elevele Seminariilor noastre să-şi însuşească cât mai temeinic toate cunoştiinţele şi toată arta monahală ca să sprijinească vlăstare de noi opere de ridicare a monahismului nostru ortodox.

La această muncă se mai cere însă şi o educaţie aleasă, care să constea din legătura caldă sufletească ce trebue să se cimenteze între voi, ca eleve, şi între profesoarele voastre, iar mai târziu între voi şi elementele pe care le veţi avea de pregătit pe viitor. Doresc ca sufletele voastre să fie unite prin dragoste creştinească, prin iubire frăţească, putând astfel să vă apropiaţi de sufletele care vă vor fi încredinţate spre conducere.

Pentru aceasta, cercetaţi cât mai mult scrierile Sfinţilor Părinţi, Patericele, ca din ele să luaţi exemple vii de cum trebue să vă desfăşuraţi viaţa în mânăstire.

Exemplele lor vă vor arăta că învăţătura lui Iisus Hristos este împletită cu munca ce fortifică puterile şi ne susţine existenţa zilelor de mâine.

Aceasta să ne fie grija de fiecare zi şi nu aceea a egoismului de a agonisi numai şi numai pentru noi, fără să punem nimic din prisosul nostru în slujba aproapelui.

Grija de căpetenie, aceasta să vă fie, nu aceea de a îngriji de trup, căci grija aceasta nu construeşte, ci dărâmă sufletul.

In nădejdea că şcoala aceasta, cu profesoarele şi elevele ei, va prospera din ce în ce mai mult, chem binecuvântareu lui Dumnezeu asupra tuturor şi vă urez un an de muncă spornică şi de roade îmbelşugate. Harul Domnului nostru Iisus Hristos şi dragostea lui Dumuezeu-Tatăl şi împărtăşirea Sfântului Duh să fie cu voi, cu toţi. Amin".

Solemnitatea s'a încheiat cu Imnul Patriarhal, care a fost intonat de elevele Seminarului, împreună cu toată asistenţa.

LA SEMINARUL MONAHAL DELA NEAMŢU

La Seminarul Monahal dela Neamţu, deschiderea festivă a noului an şcolar a avut loc în ziua de 15 Octombrie. La ora 10.30, I. P. S. Patriarh Justinian a sosit la Seminar, venind dela mânăstirea Agapia, unde asistase de asemenea, în ziua precedentă, la serbarea de început de an a Se-

minarului de acolo. In prezența I. P. S. Sale s'a oficiat un Te-Deum de către P. S. Episcop Pavel Șerpe, Directorul Seminarului, înconjurat de un sobor de preoți — profesori și elevi. După Te-Deum, I. P. S. Patriarh Justinian a vizitat dormitoarele și sălile Seminarului, trecând apoi în sala de festivități a școlii. Aici, în fața elevilor Seminarului și a unui public alcătuit din Părinții din mânăstire și personalul de conducere al fabricii de cherestea din mânăstire, s'a desfășurat o serbare cu un program bogat compus din recitări, lecturi și piese muzicale executate de elevii Seminarului. In desfășurarea programului, elevul Ierod. Buta Justinian din cl. X-a a rostit un cuvânt din partea elevilor Seminarului. Cuviosia Sa, printre altele, a spus:

«Cu ajutorul lui Dumnezeu pășim astăzi pragul unui nou an școlar. Ne bucurăm că astăzi reluăm firul îndeletnicirii noastre de ucenici, nu numai în ale cărții, ci și în ale desăvârșirii lucrului de mână și mai cu seamă în ale trăirii duhovnicești — îmbinând acestei trei lucrări într'una — așa cum ne-au învățat înaintașii noștri să facem și așa cum Inalt Prea Sfinția Voastră ne-ați îndrumat din nou, în zilele din urmă.

Și, mai ales, ne bucurăm pentrucă viețuirea noastră aici, în această școală, ne-a dat prilej să simțim zi de zi grija și dragostea Inalt Prea Sfinției Voastre pentru acest tânăr așezământ călugăresc, pentru rosturile și pentru slujitorii lui.

Vă mulțumim din inimă pentru toate binefacerile Inalt Prea Sfinției Voastre față de noi, pentru cele știute și pentru cele neștiute și vă promitem, Inalt Prea Sfințite Stăpâne, că ne vom strădui să ne însușim învățăturile Părinților Profesori, ca să răspundem așteptărilor Inalt Prea Sfinției Voastre, și să ne îndeplinim totodată chemarea noastră de fii credincioși ai Bisericii și ai Patriei».

La sfârșitul serbării a luat cuvântul P. S. Episcop Pavel Șerpe, Directorul Seminarului. Prea Sfinția Sa, în rezumat, a spus: «Astăzi se deschid în mod oficial, cu ajutorul Celui Atotputernic, cursurile anului școlar 1951-1952, la acest Seminar, în prezența și cu Inalta binecuvântare a Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian. Și pentrucă orice început folosește o temelie pusă mai înainte, noul an școlar a fost pregătit în bună parte prin progresele făcute în anul trecut». Mai departe, Prea Sfințitul Pavel a făcut o succintă prezentare a rezultatelor obținute în trecutul an școlar, pe diverse tărâmuri de activitate -- duhovnicesc, gospodăresc și didactic, — subliniind că datorită sprijinului direct al Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian, care a vizitat de două ori școala, se poate spune că s'au înregistrat succese îmbucurătoare în munca profesorilor și a elevilor. Noul an școlar începe deci sub cele mai bune auspicii și întreaga școală, profesori și elevi, așteaptă cuvântul de îndrumare al Intâi Stătătorului Bisericii Ortodoxe Române, a cărui ocrotire și purtare de grijă am simțit-o continuu în anul trecut. In încheiere, Prea Sfințitul Episcop Pavel a adus Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian cele mai călduroase mulțumiri, rugând pe Cel Atotputernic să-l păzească întru mulți ani, spre binele Bisericii noastre și al tuturor credincioșilor.

Apoi, I. P. S. Patriarh Justinian a rostit o cuvântare ce constituie un adevărat program de luptă și de biruință a școlilor noastre călugărești Inalt Prea Sfinția Sa a a spus:

«Începem un nou an şcolar, an aşteptat cu egală nerăbdare atât de elevi cât şi de profesori. Elevii aşteaptă să primească învăţătură nouă şi sporită pentru folosul lor şi al aproapelui, iar profesorii aşteaptă să dăruiască elevilor din cunoştinţele lor şi din învăţătura lor duhovnicească, încă mai mult decât în anul trecut. Acest început de an este de asemenea cel mai nimerit prilej de lămurire definitivă a rostului Seminariilor Monahale, — şi de aceea voiu spune câteva cuvinte în această privinţă.

Am constatat că absolvenţii din anul acesta ai Seminarului au fost nemulţumiţi de faptul că s'ar fi accentuat prea mult pregătirea practică şi, contrar aşteptărilor lor, nu au putut beneficia cu toţii de înscrierea mai departe la Institutul Teologic Universitar. De aceea, pentru a face mai bine înţeles scopul Seminariilor Monahale, voiu compara rolul lor cu acela al şcolilor pedagogice laice. După cum acestea din urmă pregătesc cadrele didactice ale şcolilor elementare din toate părţile, tot aşa şi Seminariile Monahale sunt şcoli tehnice, care au scopul de a pregăti cadre didactice, administrative şi de conducere în mânăstirile noastre. Ori, pentru a ajunge un bun stareţ de mânăstire, sau un bun îndrumător catehet, nu e nevoie să urmezi Institutul Teologic Universitar. De aceea s'a restrâns accesul la Institut pentru absolvenţii Seminariilor Monahale, pentrucă e nevoie de ei mai ales în mânăstiri, la munca de îndrumare şi ridicare a obştiilor călugăreşti. Licenţiaţii de altădată ai Facultăţilor noastre de Teologie se distanţaseră prea mult de massa celor din mânăstiri: fiecare din ei căuta să-şi creieze situaţii personale cât mai comode, pe la catedrale şi pe lângă chiriarhii, departe de obştiile lor. Nu cunosc niciunul dintre licenţiaţii de altădată, care să se fi întors în mânăstirea sa, pentru a munci acolo, aşa cum se cuvenea, în folosul fraţilor săi. Aceşti licenţiaţi se mulţumeau să caute pentru sine poziţii uneori minore, dar confortabile, şi să-şi asigure rangul de Arhimandrit. Ce ne rămâne atunci de făcut? Să continuăm să creiem o pletoră de intelectuali, fără nicio legătură cu lumea mânăstirilor, sau să ne îngrijim de cei peste 10.000 de călugări ai noştri, dintre care circa 6500—7000 au nevoie de completarea studiilor lor? Prin Statutul de organizare a Bisericii Ortodoxe Române, s'a hotărît ca nimeni să nu poată fi tuns în monahism, dacă nu are ca studii cel puţin cursul elementar complect (ciclul I-II) şi nu cunoaşte o meserie. De sigur însă că nu se poate pune stavilă nimănui pentru a veni la mânăstire, chiar dacă e fără studii: tocmai de aceea au luat fiinţă în mânăstiri şcolile catehetice. Toate obştiile au făcut pregătiri pentru deschiderea acestor şcoli; ele aşteaptă însă cadre. Aceste cadre trebuie să se recruteze dintre absolvenţii Seminariilor Monahale. Fiecare absolvent trebuie să fie conştient că el este un adevărat misionar, chemat să lumineze şi să ridice lumea mânăstirilor noastre, după darul pe care i l-a dat Dumnezeu. De aceea, aceşti misionari să fie gata să pornească fără preget, atunci când li se va cere, fără să ţină seama de greutăţi şi de lipsa de confort, pentru a-şi îndeplini misiunea lor sfântă. Prin zelul şi activitatea acestor viitoare cadre monahale, noi nădăjduim să aducem un nou duh de viaţă în mânăstirile noastre, în aşa fel ca monahii să redescopere însemnătatea şi rostul meseriilor practice. Cărţile duhovniceşti spun că nu se cade ca monahul să aibă timp liber: el trebuie să facă întotdeauna ceva. Vremea în care călugărul nu este ocupat e o vreme în-

chinată diavolului. In mânăstirile noastre s'a încetăţenit până acum obiceiul de a da cea mai mare importanţă muncii câmpului. Slujba bisericească se face în grabă, iar restul timpului se robeşte la exploatarea pământului. In felul acesta călugării ajung să fie preocupaţi în măsură exagerată de propria lor persoană materială şi dau mai puţină atenţie lucrurilor duhovniceşti. Şi cu toate acestea, obştiile mânăstirilor nu realizează nici chiar o bună stare materială. Dece? Fiindcă nu se poate sluji la doi Domni. Călugării trebuie să se îngrijească mai puţin de ei înşişi şi să dea dovadă de mai mult spirit de jertfă. Aceasta este misiunea celor ce se pregătesc aici. Şi pentru această misiune pregătim noi absolvenţii noştri iar nu pentru universitate. Nu înseamnă, însă, că drumul pentru studiile superioare este definitiv închis. Cei care vor fi găsiţi într'adevăr vrednînci, care se vor distinge printr'o activitate călugărească deosebită, în timpul activităţii lor în mânăstiri, vor fi trimişi la Institutele Teologice Universitare şi le e deschisă calea chiar spre cele mai înalte trepte ale Bisericii.

Insă mai întâi trebuie să înţelegeţi că lucrarea voastră în lumea mânăstirilor este cu mult mai mare şi mai frumoasă. D-voastră, Prea Cuvioşi Părinţi Profesori, vă revine sarcina de a aprinde în inimile elevilor Seminariilor Monahale, focul sfânt pentru dăruirea şi jertfirea lor spre binele aproapelui. Fiecare elev să fie pe deplin luminat asupra rostului său în mânăstirea unde va fi trimis. Pregătiţi pe aceşti tineri pentru miile de călugări care aşteaptă pe învăţătorii lor. Insuflaţi-le dragoste pentru această misiune sfântă. Iar voi, iubiţi elevi, să ştiţi pentru ce vă pregătiţi. S'ar putea ca 2-3 ani de acum înainte să nu mai trimitem niciun absolvent la Teologie, ci doar la mânăstiri, unde e mare nevoie de aceştia. Lucraţi, citiţi, însufleţiţi-vă şi vă îmbărbătaţi pentru munca ce vă aşteaptă. E un moment când trebuie să vă hotărîţi asupra drumului vostru viitor. Să iasă dintre voi elemente dornice de muncă, care să dea ele întâi pildă de jertfă şi dăruire spre folosul altora. Grija de aproapele să fie prima voastră grijă. E nevoie să reînviaţi în mânăstiri atât viaţa de rugăciune, cât şi cea de muncă şi să le îmbinaţi pe amândouă astfel ca în obştile voastre să fie şi partea Martei şi a Mariei. Nu e potrivit ca mânăstirile să trăiască din ajutoare din afară, ci ele trebuie să se menţină prin propriile lor puteri. Incă odată, pentru aceasta e nevoie să vă lepădaţi de sine şi să vă gândiţi mai mult la aproapele vostru. Nu purtaţi prea multă grijă de voi, căci nimeni nu va rămâne nemâncat sau neîmbrăcat. Căutaţi să deveniţi duhovnici buni şi oaze de mângâiere pentru credincioşi. Veţi ajunge în situaţia de a vă căuta mulţime de credincioşi în momentul când veţi fi călugări adevăraţi: şi astăzi sunt duhovnici în monahismul nostru, la care vin persoane din toate colţurile ţării să se înduhovnicească. Toate aceste daruri le veţi dobândi în clipa în care vă veţi convinge pe deplin de măreţia chemării voastre.

Facă Bunul Dumnezeu să se aprindă în inimile voastre acel foc sacru al slujirii Lui şi a aproapelui!».

*

După încheierea serbării, Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian împreună cu întreg corpul didactic, elevii şi oaspeţii, au luat masa în trapeza Seminarului, unde atmosfera de sărbătoare s'a prelungit prin lectura unor producţii literare proprii ale elevilor.

IN SEMINARUL MONAHAL DELA HUREZU

Cursurile Seminarului Monahal dela mânăstirea Hurezu s'au început în ziua de 21 Octombrie 1951, prin oficierea Sf. Liturghii de către P. S. Episcop Theoctist, Vicar al Sf. Patriarhii şi Rector al Institutului Teologic Universitar din Bucureşti, înconjurat de un sobor de preoţi, răspunsurile fiind date de corul elevelor Seminarului Monahal. La slujba religioasă au asistat: Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian, sosit la mânăstirea Hurezu în seara zilei precedente; Prea Sfinţitul Episcop Iosif al Râmnicului şi Argeşului; P. C. Arhid. Vartolomeu Anania, Decanul Cursurilor de îndrumare dela Curtea de Argeş; corpul profesoral şi elevele Seminarului în frunte cu P. C. Maică Directoare Serafima Popescu; soborul de călugăriţe şi surori din mânăstirea Hurezu, împreună cu P. C. Maică Stareţă Eufimia Glăvan, cum şi delegaţii de călugăriţe dela mânăstirile din jurul Hurezului şi credincioşi din satele apropiate.

In timpul Sfintei Liturghii au fost tunse în monahism, de P. S. Episcop Theoctist, două dintre profesoarele Seminarului: Natalia Hurducoiu, care a primit numele de Heruvima şi maria Ghişoiu, care a primit numele de Michaela.

După săvârşirea Sfintei Liturghii, întreaga asistenţă a trecut în sala de festivităţi a şcoalei, unde acelaşi sobor, în frunte cu P. S. Episcop Theoctist, a săvârşit slujba sfinţirii Apei şi un Te-Deum. In urmă, P. C. Maică Directoare a Seminarului a rostit următoarele:

Inalt Prea Sfinţite şi Prea Fericite Părinte Patriarh,
Prea Sfinţiţi Episcopi,
Prea Cuvioase Părinte Decan,
Prea Cucernici Părinţi,
Cuvioase Maici şi Surori eleve,

Prin orânduirea lui Dumnezeu şi prin grija părintească pe care Inalt Prea Sfinţia Voastră o aveţi faţă de noi, fiice ale Bisericii Ortodoxe, Seminarul Monahal dela Sf. Mânăstire Plumbuita, vechea ctitorie a lui Matei Basarab, şi-a mutat sediul, în toamna acestui an, pe plaiurile vâlcene, în cea mai mândră şi mai preţioasă ctitorie a lui Brâncoveanu, Sf. Mânăstire Hurezu.

Pământul pe care-l frământăm astăzi sub picioare este sfânt, căci sfânt este ctitorul acestei mânăstiri, Constantin Brâncoveanu, care s'a stins năpraznic în săptămâna patimilor, sub iataganul sultanului turcesc, pentru dragostea lui întru Hristos. In vârstă de 60 de ani, se stinge îndurerat că a fost osândit să vadă, rând pe rând, căzând în ţărână, capetele copiilor săi iubiţi. Trupurile lor au fost luate de Doamna Maria şi aşezate spre odihna de veci în pământul ocrotitor al Ţării Româneşti, în biserica Sf. Gheorghe-Nou din Bucureşti.

Prin aducerea Seminarului în această ctitorie voevodală, Inalt Prea Sfinţia Voastră înodaţi şi continuaţi firul strălucit al istoriei Bisericii noastre. Insuşi Brâncoveanu, ars de dorinţa de a înfiinţa un seminar ortodox, îl deschide cu multă solemnitate în mânăstirea Halchi, lângă Constantinopol. Gândul lui măreţ de a avea şi pe aceste meleaguri oltene şcoli înalte, îl împliniţi astăzi, cu multă dragoste, Inalt Prea Sfinţia Voastră.

Scopul Seminariilor Monahale, arătat de nenumărate ori de Inalt Prea Sfinția Voastră, este de a pregăti pe viitorii călugări și călugărițe din mânăstirile noastre, în duhul unei vieți noui. Să aprecieze munca sub toate laturile: și intelectuală și fizică; munca să fie organizată în toate mânăstirile noastre; ea n'a fost niciodată despărțită de rugăciune, ci a fost o îndeletnicire într'un fel sau altul, a călugărilor: «Roagă-te și muncește», este deviza unui muncitor creștin.

Găsim în trecutul monahismului nostru vlădici cărturari, care au făcut din chilia lor atelier, școală, tipografie, muzeu. La lumina palidă a candelei, în șoaptele rugăciunii, în cântări de psalmi, ierarhii noștri, ca: Varlaam, Dosoftei, Teodosie, Mitrofan, Damaschin, Antim, Chesarie, Filaret, etc., lucrau, făceau școală cu ucenicii și se rugau.

De aceea elevele noastre, în cursul acestor patru ani de școală cu cât vor poposi mai mult pe paginile cărților și vor cugeta adânc, vor vedea ce a fost monahismul nostru și vor înțelege ce mare datorie avem de a-l prețui și trăi.

Acest monahism, unde teoria se îmbină cu practica, rugăciunea cu munca, dorește să-l reînvie Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian. A fost așteptat de mult un astfel de Vlădică, care să lupte din răsputeri pentru readucerea monahismului în vechile lui rosturi. In persoana Inalt Prea Sfinției Sale se îmbină în mod armonic înțelepciunea vioaie și practica de bun organizator a Sfântului Vasilie cel Mare, cu energia duhovnicească a Sf. Antonie; severitatea îndreptătoare a Sf. Pahomie cu dorul pentru viața de obște a Sf. Teodor Studitul.

Numai un om cu asemenea calități a putut să realizeze ceea ce admirăm astăzi. «Doresc, — spunea Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian—, ca din aceste Seminarii să iasă călugări și călugărițe, pregătiți pentru toate îndeletnicirile ca: tipografi, ceramiști iscusiți, sculptori, pictori, călugărițe artiste în lucrul mâinilor, ca de pildă în acel al covoarelor și al țesăturilor de tot felul, adânc cunoscătoare a învățăturilor teologice, cărturari și buni misionari».

Toate acestea le-a pus în practică, ajutând cu multă dărnicie nu numai refacerea așezămintelor de cultură, dar și pe călugării și călugărițele din Seminarii, care primesc învățătura și toată îngrijirea necesară în mod gratuit, fiind astfel ușurați de griji apăsătoare, griji purtate cu părintească dragoste, pe umerii neobosiți ai Inalt Prea Sfinției Sale. «**Vrem ca monahul să devină un om nou**», spunea Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian, «**un om al păcii și al dragostei, un om gata pentru jertfă, pentru binele și fericirea aproapelui, vrem un monah luminat, nu ignorant**».

Dragele noastre surori în Domnul,

Voi care v'ați dăruit, din copilărie, rugăciunii și muncii, în acest sfânt lăcaș, fiți deci mândre de venirea acestui Seminar Monahal în mijlocul vostru. Fiți cu toată dragostea spre aceste surori și maici eleve, pentrucă numai astfel va șopti din fiecare ungher înnegrit de vremi, al acestei sfinte mânăstiri, un trecut de glorie duhovnicească.

Să legăm între noi o prietenie sfântă, o prietenie hrănită de aceleași speranțe și de aceleași gânduri. Fiecare dintre noi să fim, — după cum spunea Sf. Grigorie prietenului său Sf. Vasilie, — în cealaltă și prin cea-

laltă și un singur lucru să urmărim: virtutea, dragostea față de Dumnezeu și de aproapele. Cu aceste gânduri frumcase, să sărbătorim venirea Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian în mijlocul nostru, ca bun și ocrotitor Părinte, în această ctitorie brâncovenească, Sf. Mânăstire Hurezu, pe care a luat-o ca fiică a Sf. Patriarhii, declarând-o, în ziua de 4 Octombrie 1951, stavropighie patriarhală — după hotărîrea Sf. Sinod din 4 Octombrie 1951, care a stabilit că mânăstirile în care funcționează Seminariile Monahale trec sub directa conducere a Inalt Prea Sfinției Sale.

Inalt Prea Sfinţite și Prea Fericite Părinte Patriarh,

Sceptrul și crucea patriarhală strălucesc pe fruntea acestei mânăstiri. De acum, toată grija și toată povara noastră va fi purtată pe umerii Inalt Prea Sfinției Voastre, care, ca o candelă aprinsă, ați veghiat asupra Seminarului nostru, trimițând în fiecare suflet necăjit lumina dragostei, a credinței și a nădejdii. Vă mărturisim, Inalt Prea Sfinţite Stăpâne, ca unui adevărat Părinte, că ne-a slăbit curajul când am auzit că ne trimiteți cu Seminarul atât de departe de Inalt Prea Sfinția Voastră. Dar noi știm că distanța și timpul nu contează pentru un bun părinte. Apoi, binecuvântările patriarhale, pe care le-am primit asupra noastră, dar mai ales faptul că ne-ați luat sub ocrotire și în această depărtare, ne dă curajul să mergem tot înainte, să lucrăm tot mai mult în ogorul Domnului, pentru slava Sfintei noastre Biserici.

Incheiem spusele noastre, ridicând împreună cu toate, către Bunul Dumnezeu, în momentul de față, gândurile și glasurile noastre, urând din adâncul sufletului, marelui nostru ocrotitor și bunului Părinte al călugărilor, zile îndelungate, sănătate deplină și putere de muncă, pentru slava Sfintei noastre Biserici, binele și fericirea noastră, a tuturor.

Să trăiți, Inalt Prea Sfinţite și Prea Fericite Părinte, întru mulți și fericiți ani».

Corul elevelor, sub conducerea Pr. I. Pușoiu, a intonat Imnul Patriarhal.

A urmat apoi desfășurarea unui program de coruri și recitări religioase, executat de elevele Seminarului.

La sfârșitul acestui program, Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian, întâmpinat cu dragoste și cu bucurie de toți cei de față, a grăit următoarele:

Prea Sfinţiți Episcopi,
Prea Cuvioasă Maică Directoare,
Prea Cuvioase Maici Profesoare,
Maici, Surori și Eleve,

«Mai întâi, mă bucur foarte mult că v'am găsit în noul local al Seminarului Monahal de călugărițe, unde v'ați gospodărit bine, în timp de numai o lună de zile, punând în rânduială aceste clădiri nefolosite și în parte deteriorate, care acum sunt așa de frumos împodobite, dovedindu-ne dragostea față de acest Seminar, cât și munca și sacrificiul necesar, pentru a ajuta Seminarul din care faceți parte. Pentru aceasta felicit din toată inima pe Prea Cuvioasa Maică Directoare, pe Maicile Profesoare și pe elevele acestei școli.

Felicit de asemenea pe cele două profesoare: Natalia Hurducoiu și Maria Ghișoiu, care astăzi au fost tunse în monahism, cu numele îngerescului chip, pentru prima de: Heruvima, și pentru a doua de: Michaela; și le urez să poată să-și atingă idealul căruia s'au dedicat, fiind pildă vie celorlalte monahii și surori-eleve din acest Seminar.

Ar fi multe de spus, privitor la rostul acestei școale. Ați mai auzit însă sfaturile mele și Prea Cuvioasa Maică Directoare le-a amintit în cuvântarea ținută acum. Pentru aceasta, eu voiu căuta să subliniez, cu prilejul deschiderii cursurilor școalei din acest an, numai două situațiuni, cari interesează această școală:

Prima, de ordin duhovnicesc, și anume:

Când am dat ca patron al acestui Seminar Monahal de călugărițe pe Sf. Muceniță Filoteia, ale cărei sfinte moaște se găsesc la Catedrala Sf. Episcopii a Râmnicului și Argeșului, din R. Vâlcea, nu-mi trecea prin minte ca acest Seminar să funcționeze la Sf. Mânăstire Hurezu, adică pe plaiurile unde se găsesc și sf. moaște ale Sf. Mucenițe Filoteia. Grija lui Dumnezeu față de Seminar și ocrotirea patroanei sale, a rânduit însă ca acolo unde sunt sfintele moaște ale patroanei, să fie și Seminarul, spre a fi mai aproape, pentru ca să trăiască sub ocrotirea și rugăciunile ei către Dumnezeu.

Apoi, așezarea nouă a acestui Seminar în Sf. Mânăstire Hurezu, ctitoria lui Brâncoveanu, se face tocmai când Sf. Sinod al Bisericii noastre a rânduit cercetarea vieții lui Constantin Brâncoveanu, pentru ca acesta să fie cinstit în rândurile apărătorilor dreptei credințe, cinstire dobândită prin sacrificiul vieții sale și al familiei sale.

Prea Cuvioasa Maică Directoare a arătat în cuvântarea sa cum Voevodul Brâncoveanu a trecut peste toate plăcerile pământești care i se ofereau, când i s'a pus condiția să se turcească. Astfel, când el s'a dus la Constantinopol, — părât de unul din neamul lui — și Sultanul i-a cerut să se turcească, ori va fi omorît împreună cu familia sa, Constantin Brâncoveanu, care făcuse atâtea biserici, i-a răspuns răspicat că nu poate să-și părăsească credința, și a preferat moartea. Și nu s'a turcit, trădându-și credința sa și trecând peste toate ctitoriile lui bisericești, spre a-și scăpa viața, pentrucă el prețuia mai mult credința decât viața.

A privit îngrozit la uciderea copiilor și ginerelui său, făcute în fața lui, și când copilul cel mai mic, — care se afla îngenunchiat înaintea călăului ce ridicase iataganul să-i taie capul — l-a rugat să treacă în legea turcească, el i-a răspuns: «Mori în legea ta, Domnul Iisus Hristos ne va primi lângă El în ceruri».

Nu se cunoaște, în istoria lumii, o dramă mai mare ca aceasta, pe care o descrie ambasadorul olandez din acea vreme, de pe lângă Sultan, care era de față. Nu există o jertfă mai mare pentru un părinte, decât aceea de a-și vedea ucisă familia, în fața sa — soție, fii, fiice, etc. — și apoi să fie ucis și el.

Pentru aceasta, Sf. Sinod a hotărît trecerea lui Constantin Brâncoveanu și a lui Antim Ivireanul — jertfit tot pentru credința sa — în rândurile Sfinților.

A subliniat Prea Cuvioasa Maică Directoare, de asemenea, în cuvântarea sa, că sunteți pe pământ sfânt, sfințit de jertfe mari și Dumnezeu privește la aceste jertfe. Iată un exemplu: Urmașul lui Constantin Brân-

coveanu la tron, acela care-l părîse la sultan, pricinuindu-i moartea, când a venit în țară să-și primească domnia, s'a îndreptat către mânăstirea Hurezu, unde dorea să fie uns ca domn. In drum, poposind la mânăstirea Dintr'un Lemn, Vâlcea, unde a rămas peste noapte, a avut vedeniile soției și sorei lui Brâncoveanu, care-l mustrau amarnic pentru trădarea ce făcuse și atunci, îngrozit, și-a dat seama că nu poate intra la Hurezu, unde Constantin Brâncoveanu a adus prinos de jertfă și daruri lui Dumnezeu. O frică de moarte l-a cuprins pe trădător, determinându-l ca, în ispășirea păcatelor grele pe care le făcuse, față de familia Brâncoveanu, să ia hotărîrea de a ridica lui Dumnezeu o mânăstire, mai mare decât a Hurezului; și, într'adevăr, a zidit Mânăstirea Văcărești, care este mai mare decât oricare mânăstire din țara noastră, având stâlpi masivi de piatră, dăltuiți în sculpturi, mai frumoase decât cele dela Hurezu. In această mânăstire a fost uns ca domn, dar după scoaterea lui din domnie, mânăstirea Văcărești a rămas pustie. Jertfa lui nu a fost primită de Dumnezeu, în timp ce jertfele lui Constantin Brâncoveanu s'au ridicat la ceruri ca o tămâie bine mirositoare și mâna lui Dumnezeu stă deasupra osârdiințelor și jertfelor sale, pentru care cinstire mare va fi canonisit de Biserica noastră Ortodoxă și trecut în rândurile Sfinților, ocrotind mai departe Mânăstirea Hurezului. Dar, aci la Hurezu, mai stăruiesc nevăzut și sufletele și duhurile familiei lui Brâncoveanu, care nu a avut parte să fie înmormântată aici, lângă altarul de rugăciune al ctitoriei sale, ci departe și pe ascuns, în mare taină, a fost înmormântată la biserica Sf. Gheorghe Nou din București.

Să fiți deci cu luare aminte la toate acestea și să mulțumiți lui Dumnezeu că, aci la Hurezu, pe lângă sfințenia locului, sunteți binecuvântate și cu aer și poziții frumoase, situații de care să vă mândriți, învrednicindu-vă de ele, printr'o viață trăită în duhul și jertfa lui Brâncoveanu. Lângă sf. moaște ale Sf. Mucenițe Filoteia, dela R. Vâlcea și ocrotite de duhul lui Brâncoveanu în această mânăstire, vă veți desfășura o activitate duhovnicească aleasă, păsind peste tot locul cu smerenie, fiindcă locul acesta este sfințit și ocrotit de Dumnezeu.

Cuvioase Maici, Surori și Eleve,

Țin, în al doilea rând, să subliniez o altă situație și anume rostul seminariilor noastre, care nu urmăresc în prim ordin un scop cărturăresc, de învățătură, ci de educație și trăire duhovnicească, adică ceea ce vă chiamă să împliniți în viață, în ziua de mâine, Biserica și Patria noastră. Știu — și aceasta trebuie să vă dea de gândit, — că, în mânăstirile de unde ați venit se manifestă o neîncredere în Seminarul nostru Monahal. Seminariile Monahale pregătesc, cuvioase maici și surori, o elită călugărească, pregătesc pe misionarii și misionarele Bisericii noastre, conștienți și luminați, ce trebuie să meargă în mijlocul credincioșilor și să aducă lumina învățăturii Sf. Scripturi, care nu se poate citi și înțelege după mintea fiecăruia, fără o prealabilă pregătire specială. Darurile firești cu care v'a înzestrat Dumnezeu, trebuesc luminate de Sf. Scriptură, pentrucă

numai astfel veţi înţelege rostul vostru în viaţa călugărească şi numai aşa vă puteţi dărui întru totul lui Dumnezeu.

De aceea, nu s'a păşit la întâmplare când s'a făcut organizarea Seminariilor Monahale, ci Sf. Sinod a avut un plan bine determinat şi pus la punct, iar organizarea a fost înscrisă în Statutul Bisericii Ortodoxe Române şi în Regulamentele lui de aplicare. Nu am înfiinţat Şcolile Monahale decât în toamna acestui an, cu elemente din mânăstiri, care au absolvit ciclul I, iar Seminariile Monahale vor scoate, în anul ce urmează, toată roada elementelor necesare pentru şcolile monahale, privind desigur corpul administrativ şi profesoral al acestor Şcoli. După cum în învăţământul public, prin şcolile pedagogice, se pregătesc cadre noui de învăţători şi învăţătoare, pentru popor, tot astfel Seminariile Monahale pregătesc cadrele cuvenite pentru conducerea Şcoliilor Monahale şi a atelierelor anexate acestor şcoli. Deci, absolvenţii şi absolventele Seminariilor Monahale vor fi plasaţi imediat la Şcolile Monahale ale obştiilor călugăreşti, pentru învăţătura de carte în cadrul ciclului I şi II şi pentru educaţia religioasă în Şcolile monahale; iar, după ce într'o mânăstire vor fi 5 până la 10 elemente pregătite de aceste Seminarii, vor fi împărţite la muncă la ciclul I şi II şi la ateliere. Seminariile Monahale pregătesc deci elemnte pentru educaţia şi învăţătura obştiilor călugăreşti, nu pentru universitate, fiindcă ce este mai frumos şi mai bine plăcut lui Dumnezeu, decât să fim învăţători ai celor neştiutori?

Din rândurile elementelor acestor Seminarii însă, se vor recruta câteva pentru formarea cadrelor de control, în Şcoalele monahale, cu un aparat perfect în efectuarea acestui control, spre a stimula, organiza şi a dirija învăţământul dela obştiile călugăreşti.

Iată deci, cuvioase maici şi surori eleve că, prin Seminariile noastre Monahale, redăm mânăstirilor rolul şi rostul lor de odinioară, prin educaţia şi învăţătura tuturor celor ce vin în ele, dintre care mulţi neştiutori de carte, ce nu trebuie să stea în mânăstire fără a absolvi Şcoala monahală, chiar dacă au ajuns la vârsta de 50 de ani. Numai astfel aprindem în suflete lumina lui Hristos şi voi veţi fi acele făclicre, purtătoarele acestei lumini, din mănăstire în mânăstire, spre slava lui Dumnezeu şi mântuirea tuturor. Aceasta este misiunea voastră după absolvirea Seminarului şi, în primul rând, a călugărilor şi călugăriţelor, căci dacă nici ei nu vor putea fi misionari adevăraţi şi devotaţi Bisericii noastre Ortodoxe, atunci unde să ne îndreptăm privirile şi nădejdiile? Au trecut trei ani, timp în care în mânăstirile noastre s'au organizat ateliere, cooperative meşteşugăreşti, — cu secţii de diferite lucrări — după priceperea fiecărui călugăr sau călugăriţe. Odată cu atelierele, am făcut — prin şcolile ciclurilor I şi II din mânăstiri —, pregătirea de cadre şi apoi, cu acestea, am venit la Şcolile monahale. Am asistat la deschiderea cursurilor Şcoalei monahale dela mânăstirea Tudor Vladimirescu din Eparhia Galaţilor şi am rămas profund impresionat de elanul, bucuria şi voioşia care stăpânea elevele acestei şcoale, în participarea la Sfintele Slujbe, în ţinuta şi ordinea din clase, în frumoasa aşezare din bănci, unde puneau mâna pe cărţi cu adâncă emoţie de bucurie. Şi în mânăstirile noastre este mult elan pentru educaţie şi învăţătură. Numai cele vârstnice nu se bucură aşa de mult, dar noi le îndemnăm cu dragoste părintească, încredinţându-le că opera la care sunt chemate să lucreze, este sfântă şi mântuitoare.

Iată, deci, cu ce vă așteaptă ziua de mâine, în promovarea vieții călugărești și în luminarea trăirii celei noui, de care trebuie să vă împărtășiți cu sete duhovnicească, spre a fi bine plăcute Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Nu veți merge — după absolvirea Seminarului Monahal — în mânăstirile de unde ați venit, după cum nici în învățământul public, învățătorii nu merg în satele lor, ci veți merge, ca și ei, acolo unde este nevoie de lucrarea voastră. Voi sunteți misionarele care aparțineți mânăstirilor noastre și mergeți acolo unde este nevoie de cuvântul cald, iubirea și lumina voastră, și cu atât mai mult la mânăstirile unde mai dăinuiesc concepții de viață veche, acolo unde mai este cazul. De aceea, iată motivele pentru care am subliniat cu acest prilej, ce așteaptă, în primul rând, pe elevele din anii trei și patru.

Pentru aceasta, osârduiți-vă în pregătirea voastră, împletind învățătura cu meseria și rugăciunea cu munca. O absolventă a Seminarului acestuia trebuie să cunoască bine o materie de învățământ și o meserie. Voi sunteți cadrele de educație și învățătură în obștiile mânăstirilor de călugărițe, trebuind să mergeți chiar și la schiturile cu o obște de cinci călugărițe.

Punem nădejdi foarte mari în Seminariile noastre Monahale, fiindcă pe absolvenții și absolventele lor îi așteaptă muncă încordată, spre a duce lumina Sf. Scripturi la miile de viețuitori ai obștilor mânăstirilor noastre, din care trebuesc formați călugărițe și călugări, deopotrivă, în viața cărora să se împletească rugăciunea cu munca și să-și câștige existența din propriile lor mâini, nu primită de acasă sau de alt-undeva, ori dăruită de binefăcători. Călugării trebuie să trăiască pe picioarele lor, și luminați în misiunea ce au de îndeplinit, să se poată jertfi pentru Hristos.

Întăriți-vă în credință puternică și osârduiți-vă în lucrare, fără preget. In cărarea strădaniilor voastre nu sunteți singure, căci ocrotirea, sprijinul și ajutorul Nostru vă vor înconjura totdeauna.

Să rugăm pe Bunul Dumnezeu ca să binecuvânteze cu spor și aleasă rodire duhovnicească viața voastră; Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos să vă lumineze pe cărări de mântuire, trăirea voastră, și Duhul Sfânt să reverse în inimile și sufletele voastre darurile Sale cele bogate, pentru ca, învrednicindu-vă de toate acestea, bine primită să fie la ceruri jertfa misiunii voastre, pentru înălțarea Bisericii noastre, așa cum a fost primită și jertfa Sf. Mucenițe Filoteia și a lui Constantin Brâncoveanu, apărătorul dreptei credințe creștinești.

Spor la muncă și Dumnezeu să vă ajute!».

După aceasta, corul elevelor Seminarului, împreună cu toată asistența, a intonat Imnul Patriarhal.

Terminându-se festivitatea, Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian s'a întreținut vreme îndelungată cu cei de față.

DECIZIUNI PATRIARHALE

SCHIMBĂRI DE MEMBRI IN ADUNAREA EPARHIALĂ A EPISCOPIEI ORADIEI.

DECIZIUNEA Nr. 280.

N O I

J U S T I N I A N,

Din mila lui Dumnezeu Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei și Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române,

Având în vedere propunerile făcute cu adresa Nr. 3773/951 de către P. S. Episcop Andrei al Aradului, locțiitorul scaunului episcopal al Eparhiei Oradiei, cu privire la înlocuirea unor membri ai Adunării Eparhiale provizorii a Sf. Episcopii a Oradiei și numirea unor noui membri în locul acestora;

Pe temeiul art. 123 din Regulamentul pentru determinarea atribuțiunilor Patriarhului și de funcționarea organelor centrale deliberative, administrative și executive din Patriarhia Română, votat de Adunarea Națională Bisericească la 26 Februarie 1950 și aprobat de Ministerul Cultelor cu Deciziunea Nr. 28133 din 18 August 1950, în calitatea Noastră de Președinte al Consiliului Național Bisericesc,

D E C I D E M:

Art. 1. — Confirmăm înlocuirea unor membri ai Adunării Eparhiale provizorii a Episcopiei Oradiei, cu următorii membri noui, propuși de P. S. Episcop Andrei al Aradului, locțiitorul scaunului episcopal al Oradiei:

1. Dl. Măgureanu Andrei, funcționar din Oradea, în locul D-lui Bot Gavril din Tărian-Bihor;

2. Dl. Bochiș Alexandru, muncitor din Oradea, în locul D-lui Rițiu Alexandru din Beiuș-Bihor;

3. Dl. Bota Victor, funcționar din Oradea, în locul D-lui Dr. Petru Mărcuș din Oradea;

4. Dl. Laza Petru, împuternicit al Ministerului Cultelor, din Oradea, în locul D-lui Jusco Ilie din Sighet;

5. Dl. Dumitrescu Basarab, funcționar din Beiuș, în locul D-lui Raiciu Ilie din Batiz-Satu Mare.

Art. 2. — P. C. Pr. N. Cazacu, secretarul Consiliului Național Bisericesc, este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei Deciziuni.

Dată în reședința Noastră Patriarhală din București, astăzi 6 Septembrie 1951.

† JUSTINIAN
Patriarhul
Bisericii Ortodoxe Române

MODIFICAREA ŞI COMPLETAREA UNOR ARTICOLE DIN DECIZIUNEA PATRIARHALĂ Nr. 157/950.

DECIZIUNEA Nr. 286.

N O I

J U S T I N I A N,

Din mila lui Dumnezeu Arhiepiscop al Bucureştilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei şi Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române,

Având în vedere dispoziţiunile art. 10, lit. l şi t din Statutul pentru organizarea şi funcţionarea Bisericii Ortodoxe Române;

Având în vedere Decizia Noastră Nr. 157/950, publicată în «Biserica Ortodoxă Română» Nr. 7-9/950;

In temeiul dispoziţiunilor art. 30, al. b din Statutul pentru organizarea şi funcţionarea Bisericii Ortodoxe Române,

D E C I D E M:

Art. 1. — Dispoziţiunile art. 10, litera g din Deciziunea noastră Nr. 157 se modifică şi se completează astfel:

g. — Avizează sau sancţionează pe pictorul executant, în cazul când Eparhia respinge lucrările executate, cu prilejul recepţionării definitive a acestora.

Recepţicnarea definitivă a lucrărilor de pictură se face de către delegatul sau delegaţii Eparhiei şi unul sau doi pictori autorizaţi şi calificaţi din Eparhie, cu sau fără participarea delegatului Comisiei de Pictură Bisericească.

Procesul verbal de recepţie definitivă se depune de către delegaţi, Eparhiei respective, care va aviza asupra recepţiei şi va aproba sau respinge pictura.

In acest din urmă caz, dosarul se înaintează Comisiei de Pictură.

Art. 2. — P. C. Pr. Ath. Preda, Consilier Administrativ Patriarhal, conducătorul Sectorului Ateliere din Institutul Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, este delegat cu aducerea la îndeplinire a prezentei Deciziuni.

Dată în reşedinţa Noastră Patriarhală din Bucureşti, astăzi 11 Septembrie 1951.

† JUSTINIAN
Patriarhul
Bisericii Ortodoxe Române

PATRIARHIA ROMÂNĂ

COMISIUNEA DE PICTURĂ BISERICEASCĂ

INSTRUCȚIUNI
PRIVITOARE LA ANGAJAREA LUCRĂRILOR DE PICTURĂ BISERICEASCĂ

CONDIȚIUNI GENERALE.

Orice fel de lucrare de pictură bisericească: totală, parțială, din nou, restaurare, spălare sau completare, se va da în executare numai pe bază de licitație sau concurs, pe temeiul unui deviz întocmit de un pictor autorizat și aprobat de Sfânta Patriarhie.

Lucrările de pictură bisericească până la suprafața de 200 m. p. se vor trata prin licitație sau, în cazul când sunt lucrări de valoare artistică excepțională, prin concurs, cele dela 200—800 m. p. se vor trata prin concurs fără premii, iar cele dela 800 m. p. în sus, prin concurs cu premii, cu pictori autorizați de Sfânta Patriarhie, pentru parohii din categoria respectivă și anume:

a) Pictorii autorizați cu calificativul «excepțional» au dreptul să angajeze, prin concurs sau licitație, orice lucrare de pictură. Numai pictorii astfel calificați sunt îndreptățiți să picteze bisericile din București și bisericile catedrale episcopale și ale mănăstirilor.

b) Pictorii autorizați cu calificativul «foarte bine» au dreptul să angajeze lucrări de pictură la toate bisericile din țară, afară de cele exceptate în aliniatul precedent.

c) Pictorii autorizați cu calificativul «bine» pot angaja lucrări de pictură numai la bisericile de categoria II-a și a III-a.

d) Pictorii autorizați cu calificativul «suficient» pot angaja picturi numai la bisericile din categoria III-a.

Pictorii încadrați la punctele a, b și c, de mai sus, pot alcătui între ei colective de pictori bisericești autorizați și pot angaja, prin concurs, licitații sau bună învoială orice fel de lucrare de pictură, cu condițiunea ca din colectiv să facă parte un pictor bisericesc autorizat, îndreptățit pentru o atare lucrare. Acela va purta întreaga răspundere a executării în bune condițiuni a lucrării angajate.

Zugravii bisericești, aprobați de Sf. Patriarhie, vor putea executa lucrări numai la bisericile rurale de categoria III-a.

Zugravii bisericești au însă dreptul să facă lucrări de pictură și la bisericile parohiale din categoria II-a, dar numai sub controlul unui pictor bisericesc autorizat, desemnat în mod special de Comisiunea de pictură bisericească.

Parohiile ortodoxe din întreaga țară, din categoria II-a și a III-a, nu vor putea angaja niciun fel de lucrări de pictură bisericească, cu zugravii bisericești autorizați, cari prezintă oferte superioare ca preț ofertelor prezentate de pictorii bisericești autorizați, iar la prețuri egale, lucrarea se va da pictorului autorizat.

Formalitățile ce trebuesc îndeplinite înainte de ținerea licitației sau concursului, sub sancțiunea anulării, sunt următoarele:

I. ÎNTOCMIREA DEVIZULUI.

a) Unitatea care are de executat lucrări de pictură bisericească se va adresa direct unui pictor bisericesc recalificat și autorizat de Sfânta Patriarhie, pentru categoria bisericii ce urmează a se picta sau restaura, în vederea întocmirii devizului.

Lista pictorilor autorizați din întreaga țară se găsește la Cancelariile Eparhiale și este publicată în organul oficial al Sfintei Patriarhii «Biserica Ortodoxă Română» Nr. 1-2/1951, întregită în numărul de față.

Atât în deviz cât și în raportul parohiei se va arăta vechimea bisericii, dacă este sau nu monument istoric, dacă pictura a mai suferit reparații, refaceri sau restaurări și anume la ce date. Odată cu raportul, parohia va da indicațiuni asupra mijlocelor de transport dela gara sau stația de autobuz cea mai apropiată, cum și orice alte detalii în legătură cu transportul, eventual orariul plecării și sosirii vehiculelor, etc. Se va arăta și categoria din care face parte parohia.

b) Zugravii bisericești nu au dreptul să întocmească devize.

c) Intocmirea devizului se face de către pictor în schimbul unui onorariu care se va stabili între 1.000—5.000 lei, în raport cu suprafața de pictat și categoria bisericii, clientul urmând să suporte în plus și cheltuelile de transport.

d) La întocmirea devizului, pictorii autorizați vor trebui să se conformeze obligațiunilor tradiționale iconografice, tehnice, artistice și de erminie ale Bisericii Ortodoxe Române.

Pentru cercetări la fața locului, verificări tehnice și artistice, pentru neînțelegeri între unitate și pictor, se va prevedea în deviz o sumă, pentru acoperirea cheltuelilor necesare, în raport cu valoarea devizului.

e) Prețul pe m. p. de frescă (proiecte, materiale, manopere, impozite, ucenici sau ajutoare, etc.), pentru pictorii calificați «excepțional» va avea plafonul de lei 1.650, iar pentru tempera de lei 1.500.

Prețul pe m. p. de spălat va avea plafonul de lei 250, iar pentru reparațiuni și completări se va fixa prețul dela caz la caz, după însemnătatea lucrării.

f) Pictorul care întocmește devizul cu date greșite va fi sancționat, după gravitatea cazului, de către Comisiunea de pictură bisericească, cu retragerea temporară sau definitivă a autorizației.

g) Devizul întocmit în trei exemplare, împreună cu procesul verbal de acceptare al Consiliului Parohial și caetul de sarcini, se înaintează, prin Eparhia respectivă, Comisiunii de pictură bisericească, în vederea verificării prevăzută de Decizia Patriarhală Nr. 157/950, art. 10, pct. e.

La devizul ce se înaintează se va anexa și o schiță, la scară, a arhitecturii bisericii, secția longitudinală și planul de bază al bisericii cu dimensiunile precise.

Devizele și formele de angajare pentru lucrările de pictură de orice fel se vor întocmi între 1 Noembrie și 1 Mai, pentru ca la deschiderea campaniei de lucru, totul să fie gata spre a se putea folosi în cele mai bune condițiuni tot timpul prielnic pentru pictură și pentru ca lucrările să se poată controla și verifica pe teren, în acest timp.

La bisericile noui zidăria nu se va tencui, pentru a se economisi și materialul și manopera, această lucrare urmând a se face odată cu pictura în frescă.

Varul se va stinge din toamnă, iar zeama se va strecura prin două site pentru a fi curățit de impurități.

h) După verificarea devizului și avizul favorabil al Comisiunii de pictură bisericească, precum și după aprobarea Eparhiei, unitatea respectivă prccedează la ținerea licitației sau concursului.

II. ȚINEREA LICITAȚIEI SAU CONCURSULUI.

1. **Licitația.**

a) Licitația se va ține la sediul unității.

b) Data ținerii licitației trebue să fie anunțată cu cel puțin 15 zile înainte, fie prin foile oficiale bisericești, sau prin presă, fie prin invitații scrise către cel puțin 5 pictori, calificați pentru categoria bisericii respective, sub luare de dovadă.

c) Pictorul care întocmește devizul nu poate lua parte la licitație sau concurs.

d) Pictorii cari la data ținerii licitației sau concursului au lucrări angajate cari depășesc puterea lor de lucru, într'un sezon, nu pot angaja noui lucrări.

e) Licitația publică se va ține cu cel puțin 3 oferte închise, care se vor deschide în ședință.

f) La concursul cu premii, ofertele se vor deschide după aprobarea proectelor prezentate și a lucrărilor executate la fața locului, întrucât se are în vedere, în primul rând, opera de artă pentru împodobirea Sf. lăcaș.

g) Dacă la primul termen al licitației nu s'au prezentat cel puțin 3 oferte, ofertele nu se vor mai deschide, iar licitația se va amâna cu încă 15 zile, în care timp se vor emite noui invitații și către pictorii cari nu au fost invitați la prima licitație, de asemenea sub luare de dovadă.

h) La al doilea termen se va ține licitație cu numărul de oferte ce se vor fi prezentat.

i) In cazul când la a doua licitație nu se obține un rezultat satisfăcător, se va trece la tratarea prin bună învoială.

j) Procesul verbal ce se va dresa, va fi trimis, prin Eparhie, împreună cu întreg dosarul, Comisiunii de pictură bisericească de pe lângă Sf. Patriarhie, care va verifica și aviza.

k) La dosar se vor anexa dovezile de publicare sau de trimitere a invitațiilor către pictori, făcute cu cel puțin 15 zile înainte de termenul fixat pentru licitație sau concurs.

La o licitație de pictură bisericească pot fi primite și oferte mai scumpe, dar nu cu mai mult decât 10% peste deviz, făcute de un artist cu mari garanții de tehnică, experiență și talent, fără însă a se depăși plafonul stabilit la p. I, lit. e. In acest caz Comisia de licitații poate face propuneri de adjudecare, cerând aprobarea Comisiunii de pictură bisericească.

2. **Concurs fără premii.**

a) Lucrările de pictură bisericească ce depășesc suprafața de 200 m. p., se vor atribui numai prin concurs public, fără premii, la care să poată concura cât mai mulți pictori calificați pentru categoria bisericii respective.

b) Ținerea concursului va fi anunțată în același termen și prin aceleași mijloace ca și licitația.

c) Concursul fără premii va consta în depunerea unui proect colorat al secției longitudinale, de distribuție iconografică și artistică a bisericii și a unui detaliu tot colorat, când va fi de pictat biserica în întregime; iar când va fi de pictat numai parțial, se va depune schița în creion a proectului și un detaliu colorat.

d) Concursul se va ține prin grija Eparhiei locului, cu delegații Eparhiei și ai parohiei, la sediul parohiei sau Eparhiei.

e) Dosarul cu rezultatul concursului se va înainta, prin Eparhie, Comisiunii de pictură bisericească pentru verificare și avizare.

3. **Concursul cu premii.**

a) Pentru lucrările de pictură ce depășesc suprafețe de 800 m. p., ca și pentru orice lucrări la care parohiile ar ține să facă concurs cu premii, se vor ține concursuri cu premii.

b) Publicarea concursului cu premii se va face la fel ca și pentru licitație și pentru concursul fără premii.

c) Concurenții, care au autorizații pentru categoria respectivă de biserici, vor depune probele cerute prin art. 28 din Decizia Patriarhală Nr. 157/950.

In plus vor executa o scenă, indicată de comisiunea pentru concurs, în mărime naturală, pe zid.

d) Subiectul concursului cu premii se va trage la sorți, în fața Comisiunii și a candidaților, în momentul începerii concursului.

e) Concursul cu premii se va ține prin grija Eparhiei locului, iar examinarea probelor depuse se va face de către o comisiune specială compusă din delegații Comisiunii de pictură ai Sfintei Patriarhii, de delegatul Eparhiei și delegații parohiei. In acest scop Comisiunea de pictură bisericească va fi anunțată pentru trimiterea delegaților.

f) Concursul cu premii se ține la parohie sau la Eparhie, cu participarea delegaților Eparhiei și parohiei.

g) Rezultatul concursului se va îndosaria, iar dosarul se va înainta Comisiunii de pictură bisericească pentru verificare și aviz.

Hotărîrea Comisiunii de pictură bisericească se comunică, atât în cazul licitației cât și a concursurilor, unității în cauză, prin Eparhia locului, în vederea încheierii contractului cu pictorul căruia i s'a adjudecat lucrarea, observând a respecta în totul datele din deviz și dispozițiunile caetului de sarcini, așa cum au fost aprobate.

In vederea acoperirii cheltuelilor Comisiunii de pictură bisericească pentru controlul pictorilor bisericești, concursuri, recepții de lucrări, cercetări la fața locului, anchete, etc., toți executanții de picturi bisericești sunt obligați să depună cota de 2% din valoarea lucrării angajate, la Banca R.P.R. în contul Institutului Biblic-Ateliere, cont virament Nr. 060.001, Raionul Nicolae Bălcescu — București. Plata acestei cote o face, pe seama pictorului sau zugravului, respectiva instituție plătitoare. In termen de 15 zile dela începerea lucrărilor, care se va constata prin încheiere de proces-

verbal, se depune jumătate din suma totală, iar restul pe măsura plății către pictor sau zugrav, la lucrările executate și scadente.

III. CONTROLUL ȘI RECEPȚIONAREA LUCRĂRILOR.

1. **Controlul.**

Ori de câte ori va fi necesar sau după cererea Chiriarhilor sau a pictorilor și zugravilor executanți, Comisiunea va controla, prin delegații săi, executarea în bune condițiuni a lucrărilor de pictură, și se va face propuneri în legătură cu cele constatate.

2. **Recepționarea lucrărilor.**

a) **Recepția provizorie.** La lucrările de pictură dela bisericile din București, bisericile catedrale episcopale sau mânăstirești, bisericile monumente istorice importante, ca și la cele de valoare artistică excepțională, după executarea parțială a lucrărilor se va face recepția provizorie, cu participarea Comisiei de pictură bisericească. In acest scop unitatea respectivă va anunța Comisiunea, prin Eparhia locului, pentru a trimite delegat care, împreună cu delegatul Eparhial și al parohiei, va face recepția provizorie, după care Comisiunea va aviza la continuarea lucrărilor sau va face observațiile sale.

La bisericile din celelalte categorii, recepția provizorie se va face de către un delegat al Eparhiei și un pictor autorizat, local, delegat de Chiriarhie.

b) **Recepția definitivă.** La terminarea lucrărilor de pictură dela bisericile de orice categorie, unitatea respectivă va cere Eparhiei să facă recepția definitivă a lucrărilor.

Lucrarea de recepționare se va face de delegatul sau delegații Eparhiei și unul sau doi pictori autorizați și calificați, împuterniciți de Eparhie, cu sau fără participarea delegatului Comisiunii de pictură bisericească.

Organele însărcinate cu recepționarea lucrărilor vor urmări ca pictorul să fie definitiv achitat, iar cota de 2% să fie complet depusă în contul Comisiunii de pictură bisericească, făcând mențiune în procesul verbal despre cele de mai sus.

Procesul verbal de recepție definitivă se depune, de către delegați, Eparhiei respective, care va aviza asupra recepției și va aproba sau respinge pictura.

In caz de respingerea lucrărilor executate, rezultatul se comunică Comisiunii de pictură bisericească, pentru a aviza sau sancționa pe pictorul executant.

IV. ABATERI ȘI SANCȚIUNI.

1. Pentru abateri mici se va aplica avertisment scris.

2. In caz de abateri ca: incorectitudini, rea credință și înșelăciune în executarea lucrărilor, rea executare tehnică și artistică, sau distrugerea picturii vechi de mare valoare artistică, precum și alte abateri raportate de Eparhii, Patriarhia Română, în urma avizului dat de Comisiunea de pictură bisericească și a cercetărilor la fața locului, poate retrage temporar sau anula autorizația dată unui pictor sau zugrav bisericesc.

Suspendarea autorizației, după gravitatea cazului, dela o lună la un an, sau anularea autorizației, cu dreptul la un nou examen după un an,

sau după termenul prevăzut în decizia de sancționare, se dă cu aprobarea Patriarhiei.

De asemenea și Chiriarhiile pot sancționa, însă numai pentru motive de credință religioasă și moralitate și pentru lipsă de bună credință în executarea stipulațiunilor prevăzute în angajamentele de lucrări.

Pictorii şi zugravii care, din pricina vârstei sau din alte cauze, dovedesc că nu mai pot realiza lucrări la nivelul calificării și categoriei respective, vor putea fi chemați în fața Comisiunii de pictură bisericească, spre a fi reexaminați și, eventual, reîncadrați într'o categorie inferioară celei îndreptățite prin examenul dintâi.

PATRIARHIA ROMÂNĂ
COMISIUNEA DE PICTURĂ BISERICEASCĂ

In urma completării tabloului pictorilor și zugravilor bisericești autorizați, publicat în «Biserica Ortodoxă Română» Nr. 1-2 din Ianuarie-Martie 1951, cu noui pictori și zugravi bisericești, se publică din nou mai jos tabloul întregit al acestora.

TABLOU NOMINAL
de pictorii și zugravii bisericești autorizați de Sf. Patriarhie

A. *PICTORI BISERICEŞTI.*

a) *Specialitatea frescă și tempera.*

I. Pictori autorizați cu calificativul «EXCEPȚIONAL», care pot să angajeze orice lucrare de pictură bisericească.

1. CONSTANTINESCU ȘTEFAN, Bd. 6 Martie Nr. 44, București. Proces verbal Nr. 39 din 24 Noembrie 1951.
2. DEMIAN ANASTASIE, str. Pușkin Nr. 8, Cluj. Proces verbal Nr. 24 din 25 Aprilie 1951.
3. KEBER IOSIF, str. Sf. Nicolae Nr. 19, Tg. Jiu. Proces verbal Nr. 29 din 24 Noembrie 1951.

3 b. NOROCEA DUMITRU, Curtea de Argeș, Proces-verbal Nr. 50 din 27 Februarie 1952.

4. PETRESCU COSTIN, str. N. Iorga Nr. 51, București. Proces verbal Nr. 16 din 15 Martie 1951.
5. POPESCU GH., str. Tunari Nr. 17, București. Proces verbal Nr. 17 din 20 Martie 1951.
6. STOICA NICOLAE, str. Gutemberg Nr. 3, București. Proces verbal Nr. 19 din 7 Aprilie 1951.

II. Pictori autorizați cu calificativul «FOARTE BINE, care au dreptul să angajeze lucrări de pictură la toate bisericile din țară, cu excepția bisericilor din București, a bisericilor catedrale episcopale și ale mânăstirilor.

1. AVACHIAN ARUTIUN, str. Av. Iliescu Nr. 59, București. Proces verbal Nr. 26 din 29 Mai 1951.
2. BENEA TITEL, str. Transilvaniei Nr. 73, Buzău. Proces verbal Nr. 22 din 16 Aprilie 1951.
3. BIJU AL. LEON, Calea Griviței Nr. 81, București. Proces verbal Nr. 31 din 21 Iunie 1951.
4. BOGHIU SOFIAN, Arhim. Mânăstirea Neamțu. Proces verbal Nr. 25 din 29 Mai 1951.
5. CALINESCU CONSTANTIN, com. Cocioc-Brătulești, Raionul Snagov, Regiunea București. Proces verbal Nr. 21 din 13 Aprilie 1951.

5 b. CALOPĂREANU ȘTEFAN, Craiova, str. Ilie Pintilie Nr. 55, Proces-verbal Nr. 51 din 12 Martie 1952.
6. DIMITRIU NICOLAIDE D., str. Progresului Nr. 9 A, București. Proces verbal Nr. 18 din 20 Martie 1951.
7. DOGARESCU DUMITRU, str. Matei Voevod Nr. 99, București. Proces verbal Nr. 24 din 12 Mai 1951.
8. DONA NICULINA, str. M. Eminescu Nr. 151, București. Proces verbal Nr. 9 din 19 Decembrie 1950.
9. EFTIMIU GH., str. Bobului Nr. 24, București. Proces verbal Nr. 31 din 21 Iunie 1951.
10. IVANESCU EMIL, str. Sânicoară Nr. 17, Curtea de Argeș. Proces verbal Nr. 22 din 16 Aprilie 1951.
11. MUNTEANU CORIOLAN, str. Văcărescu Nr. 24, Cluj. Proces verbal Nr. 22 din 16 Aprilie 1951.
12. MUSCELEANU ION, str. Turbinei Nr. 35, București. Proces verbal Nr. 26 din 29 Mai 1951.
13. POPA NICOLAE, str. Friedrich Engels Nr. 34, Iași. Proces verbal Nr. 22 din 16 Aprilie 1951.
14. PROFETA IEREMIA, Bd. Hristo Botev Nr. 3, București. Proces verbal Nr. 22 din 16 Aprilie 1951.
15. ROBEA VASILE, str. Dumitru Chicuș Nr. 57, Galați. Proces verbal Nr. 41 din 8 Octombrie 1951.
16. TAFLAN ION, str. Karl Marx Nr. 45, Buzău. Proces verbal Nr. 21 din 9 Aprilie 1951.
17. VÂNĂTORU GH. str. Sf. Ecaterina Nr. 5. București. Proces verbal Nr. 48 din 18 Decembrie 1951.

III. Pictori autorizați cu calificativul «BINE», care pot să angajeze lucrări de pictură numai la bisericile din categoriile a II-a și a III-a.

1. ARDELEANU ECATERINA, Bd. Păcii Nr. 198, București. Proces verbal Nr. 21 din 9 Aprilie 1951.
2. BLENDEA VASILE, Com. Văleni, Raionul Muscel, Regiunea Argeș. Proces verbal Nr. 26 din 29 Mai 1951.
3. BUDIȘ FLORICA, Bd. Dacia Nr. 52 A, București. Proces verbal Nr. 16 din 13 Martie 1951.
4. BUBURUZAN GH., str. Mânăstirea Humorului Nr. 118, Gura-Humorului. Proces verbal Nr. 22 din 16 Aprilie 1951.
5. BRANA NICULAE, str. Miciurin Nr. 7, București. Proces verbal Nr. 23 din 25 Aprilie 1951.
6. CANTARAGIU ANETA, str. I. C. Frimu Nr. 8, Câmpulung-Muscel. Proces verbal Nr. 21 din 9 Aprilie 1951.
7. CANTINI ADOLF, str. Lt. Țanu Nr. 15, Focșani. Proces verbal Nr. 7 din 29 Noembrie 1950.
8. CARAMAN VASILE, Com. Vârlezi, Raionul Tg. Bujor, Regiunea Galați. Proces verbal Nr. 16 din 13 Martie 1951.
9. CĂZILĂ ION, Com. Hârseni, Raionul Făgăraș, Regiunea Sibiu. Proces verbal Nr. 40 din 26 Septembrie 1951.
10. CHIDU ILIE, str. Molotov Nr. 12, Sibiu. Proces verbal Nr. 22 din 16 Aprilie 1951.
11. CUDINOFF ANATOL, str. Bateriilor Nr. 37, București. Proces verbal Nr. 41 din 8 Octombrie 1951.
12. DUBNEAC FELIX, Arhidiacon, str. Antim Nr. 29, București. Proces verbal Nr. 26 din 29 Mai 1951.
13. DUMITRESCU-STREJEȘTI V., str. Strihareț Nr. 7, Slatina. Proces verbal Nr. 22 din 16 Aprilie 1951.
14. FLEȘARU ION, str. I. C. Frimu Nr. 57, Câmpulung-Muscel. Proces verbal Nr. 26 din 22 Mai 1951.
15. GEORGESCU VASILE, str. Brândușilor Nr. 3, București. Proces verbal Nr. 26 din 29 Mai 1951.
16. GHIȚESCU GH. dr. str. General Manu Nr. 20, București. Proces verbal Nr. 48 din 18 Decembrie 1951.

17. HLIHOR DUMITRU, str. Haga Nr. 9, București. Proces verbal Nr. 9 din 19 Decembrie 1950.
18. HERMENEANU STAN, Govora-Băi, Regiunea Vâlcea, Proces verbal Nr. 46 din 30 Noembrie 1951.
19. IOANID P. COSTIN, str. Traian Nr. 54 A, București. Proces verbal Nr. 48 din 18 Decembrie 1951.
20. IOANID P. LUCIA, str. Franklin 9 Et. II, Apart. 6, București. Proces verbal Nr. 48 din 18 Decembrie 1951.
21. IRIMESCU DIMITRIE, str. Maxim Gorki Nr. 36, Piatra-Neamț. Proces verbal Nr. 16 din 13 Martie 1951.
22. LEMBRAU CONȘTANTIN, preot, parohia bisericii Sf. Gheorghe-Constanța. Proces verbal Nr. 31 din 21 Iunie 1951.
23. LIȘTEVEANU LIȘTEAVĂ P., str. Sf. Apostoli Nr. 41, Craiova. Proces verbal Nr. 16 din 12 Martie 1951.
24. MINULESCU ION, str. Dr. Lister Nr. 7 A, Bucuresti. Proces verbal Nr. 16 din 13 Martie 1951.
25. MITESCU MIHAIL, Chiselet, Raionul Oltenița, Proces verbal Nr. 49 din 8 Ianuarie 1952.
26. MITROI ANDREI pr. Com. Mustești, Raionul Gurahonț, Regiunea Arad. Proces verbal, Nr. 48 din 18 Decembrie 1951.
27. MORARU VALAHIL, Arhimandrit Mânăstirea Durău, Raionul Ceahlău, Regiunea Bacău. Proces verbal Nr. 22 din 16 Aprilie 1951.
28. NACHESCU CONSTANTIN, str. Caporal Drăguț Nr. 4, București. Proces verbal Nr. 16 din 13 Martie 1951.
29. NIȚULESCU CONSTANTIN, str. Nedeia Nr. 19, București. Proces verbal Nr. 22 din 16 Aprilie 1951.
30. PASCU VASILE, str. Stupilor Nr. 2, Focșani. Proces verbal Nr. 21 din 9 Aprilie 1951.
31. RADUCANU GH., str. Bobului Nr. 12, București. Proces verbal Nr. 22 din 16 Aprilie 1951.
32. RADULESCU VICTORIA, str. Traian Nr. 30, București. Proces verbal Nr. 22 din 16 Aprilie 1951.
33. RAILEANU ANDREI, str. 13 Decembrie Nr. 8, Focșani. Proces verbal Nr. 41 din 8 Octombrie 1951.
34. STANESCU MARINCEA, str. Videlor Nr. 22, București. Proces verbal Nr. 9 din 19 Decembrie 1950.
35. TAFLAN FLORICA, str. Karl Marx Nr. 45, Buzău. Proces verbal Nr. 21 din 9 Aprilie 1951.
36. TEODORESCU-ROMANAȚI GH., str. Fluerului Nr. 32, București. Proces verbal Nr. 19 din 7 Aprilie 1951.

36 b. TOADER IULIAN, Arad, Calea Victoriei Nr. 30. Proces verbal Nr. 44 din 1 Noembrie 1951.

37. TRAȘCULESCU GH., str. Mătăsari Nr. 40, București, Proces verbal Nr. 22 din 16 Aprilie 1951.
38. VASILESCU-POPA GH., Bul. Republicii Nr. 17, suburbana Roșu, București. Proces verbal Nr. 40 din 26 Septembrie 1951.
39. VASS M. IOSIF, str. Vasile Moangă Nr. 5, București. Proces verbal Nr. 21 din 13 Aprilie 1951.

IV. Pictori autorizați cu calificativul «SUFICIENT», care pot angaja lucrări de pictură numai la bisericile de categoria III-a.

1. BLENDEA CONSTANTIN, str. Ecoului Nr. 56, București. Proces verbal Nr. 26 din 29 Mai 1951.
2. BOBULEANU GH., str. Maria Rosetti Nr. 42, București. Proces verbal Nr. 26 din 29 Mai 1951.
3. GEORGESCU MARIN, pr. Bolintinul din Deal, Regiunea București, Proces verbal Nr. 48 din 18 Decembrie 1951.
4. GLĂVAN ION, Comuna Novaci, Raionul Gilort, Regiunea Gorj. Proces verbal Nr. 22 din 16 Aprilie 1951.
5. GÖLLER IULIUȘ, str. Sf. Vasile-Tei Nr. 82. București. Proces verbal Nr. 23 din 25 Aprilie 1951.

6. ILIONIU ION, preot, Comuna Peștișani. Satul Hobița, Raionul Tg. Jiu, Regiunea Gorj. Proces verbal Nr. 23 din 25 Aprilie 1951.
7. IVANESCU VASILE, str. Sănioară Nr. 17, Curtea de Argeș. Proces verbal Nr. 40 din 26 Septembrie 1951.
8. MAVROMATI FORTUNA, str. Transilvania Nr. 12 Et. II, București, Proces verbal Nr. 48 din 18 Decembrie 1951.
9. PATROIU MIHAIL, Comuna Ciofrângeni, Raionul Curtea de Argeș. Proces verbal Nr. 16 din 13 Martie 1951.
10. PETRESCU TEODOR, Comuna Tutana, Raionul Curtea de Argeș, Regiunea Argeș. Proces verbal Nr. 9 din 19 Decembrie 1950.
11. PIRCIU CONSTANTIN, Comuna Perieți, Raionul Slatina, Regiunea Argeș. Nr. 23 din 25 Aprilie 1951.
12. RUDEANU VASILE, Bd. Gheorghe Dimitrov Nr. 19, București, Proces verbal Nr. 16 din 13 Martie 1951.
13. STOICA RĂSVAN, str. Nedeia Nr. 25, București. Proces verbal Nr. 26 din 29 Mai 1951.
14. TABACU AUREL, str. I. L. Caragiale Nr. 17, Bârlad. Proces verbal Nr. 16 din 13 Martie 1951.

b) *Alte specialități.*

I. Autorizat ca pictor bisericesc cu calificativul «EXCEPȚIONAL», putând executa *icoane* la toate bisericile din țară și *ilustrațiuni de cărți de ritual:*

1. RUSSU GH., str. Maria Rosetti Nr. 63, București. Proces verbal Nr. 17 din 23 Martie 1951.

II. Autorizați ca pictori bisericești cu calificativul «FOARTE BINE», putând executa icoane la bisericile de categoria respectivă:

1. GEORGESCU VASILE, str. Brândușilor Nr. 3, București. Proces verbal Nr. 41 din 8 Octombrie 1951.
2. PROTCENCU ION, Mănăstirea Sihăstria, Raionul Tg. Neamț. Proces verbal Nr. 45 din 20 Noembrie 1951.

B. *ZUGRAVI BISERICEȘTI*

autorizați să angajeze lucrări de pictură bisericească numai la bisericile de categoria III-a.

a) *Specialitatea frescă și tempera.*

I. Zugravi autorizați cu calificatul «FOARTE BINE»:

1. BUESCU IOANA, str. Izvor Nr. 102, București. Proces verbal Nr. 23 din 25 Aprilie 1951.
2. GÂDEA IOSIF, str. Elena Pavel Nr. 10 B, Craiova. Proces verbal Nr. 23 din 25 Aprilie 1951.
3. HANGANU ȘTEFAN, Comuna Cernătești, Raionul Buzău, Regiunea Buzău. Proces verbal Nr. 26 din 29 Mai 1951.
4. JURGEA IOAN, str. Henri Barbusse Nr. 4, Sibiu. Proces verbal Nr. 48 din 18 Decembrie 1951.
5. LIȘTEVEANU GH., str. Stalingrad Nr. 35, Craiova. Proces verbal Nr. 23 din 25 Aprilie 1951.
6. MORARU VASILE, str. Vasile Alexandri Nr. 23, Tg. Neamț, Regiunea Bacău. Proces verbal Nr. 40 din 26 Septembrie 1951.
7. NEGRESCU CONSTANTIN, str. Tudor Vladimirescu Nr. 9, Roman. Proces verbal Nr. 26 din 29 Mai 1951.
8. OANCĂ IOAN, Comuna Corod, Raionul Tecuci, Regiunea Putna. Proces verbal Nr. 22 din 16 Aprilie 1951.
9. VELICI DUMITRU, Comuna Bolovănești, Satul Băsești, Raionul T. Severin, Regiunea Gorj. Proces verbal Nr. 22 din 16 Aprilie 1951.

II. Zugravi autorizați cu calificativul «BINE»:

1. ARNĂUTU NICOLAE, preot, Comuna Stănilești, Raionul Huși, Regiunea Bârlad. Proces verbal Nr. 23 din 25 Aprilie 1951.

2. BALAȘESCU MIHAIL, Comuna Platonești, Raionul Fetești, Regiunea Ialomița. Proces verbal Nr. 23 din 25 Aprilie 1951.
3. BALEANU GH., Comuna Miculeşti, Regiunea Gorj. Proces verbal Nr. 22 din 16 Aprilie 1951.
4. CERACEANU CONSTANTIN, str. Molotov Nr. 110, Craiova. Proces verbal Nr. 40 din 26 Septembrie 1951.
5. DIMA SANDU, str. Eliade Rădulescu Nr. 50, Buzău. Proces verbal Nr. 21 din 9 Aprilie 1951.
6. GANEA IOAN, Comuna Munteni-Buzău, Raionul Slobozia, Regiunea Ialomița. Proces verbal Nr. 40 din 26 Septembrie 1951.
7. GEORGESCU VICTOR, str. Parfumului Nr. 28, București. Proces verbal Nr. 40 din 26 Septembrie 1951.
8. LIȘTEVEANU JEAN, str. Molotov Nr. 111, Craiova. Proces verbal Nr. 23 din 25 Aprilie 1951.
9. MANU GH., Comuna Godeni, Raionul Muscel, Regiunea Argeș. Proces verbal Nr. 40 din 26 Septembrie 1951.
10. MARINESCU GH., Comuna Poenari, Regiunea Vâlcea. Proces Verbal Nr. 22 din 16 Aprilie 1951.
11. PIRCIU CONSTANTIN, Comuna Perieți, Raionul Slatina, Regiunea Argeș. Proces verbal Nr. 48 din 18 Decembrie 1951.
12. ROȘU ANGELA, Comuna Drăgoești, Raionul Gura Humorului. Proces verbal Nr. 48 din 18 Decembrie 1951.
13. SAVA PETRE, str. Lt. M. P. Dumitriu Nr. 64, Focșani. Proces verbal Nr. 23 din 25 Aprilie 1951.
14. VARARU PETRE, str. Generalissimul Stalin Nr. 34, Tulcea. Proces verbal Nr. 23 din 25 Aprilie 1951.
15. ZEMLISCKA VICTOR, str. Ostrovschi Nr. 26, Buzău. Proces verbal Nr. 21 din 9 Aprilie 1951.

III. Zugravi autorizați cu calificativul «SUFICIENT»:

b) *Specialitatea tempera.*

1. BORDEI ALEXANDRU, Comuna Corbeasca, Raionul Adjud, Regiunea Putna. Proces verbal Nr. 48 din 18 Decembrie 1951.
2. SIMON DUMITRU, Comuna Cristești, Raionul Botoșani, Regiunea Botoșani. Proces verbal Nr. 26 din 22 Mai 1951.

c) *Alte specialități.*

1. NICHITA NIFONA, monahie, mânăstirea Ciorogârla, Raionul Mihăilești, Regiunea București, autorizată ca zugrav bisericesc cu calificativul «BINE», pentru executare de *icoane* la biserici de categoria II și a III-a. Proces verbal Nr. 26 din 29 Mai 1951.
2. SAMOILA NICOLAE, str. Emigrantului Nr. 2, București. Autorizat ca zugrav bisericesc cu calificativul «SUFICIENT», pentru executare de *icoane* la biserici de categoria III-a. Proces verbal Nr. 40 din 26 Sept. 1951.
3. NICULESCU ARISTIDE, Comuna Hăbud, Satul Brăești, Regiunea Prahova, autorizat ca zugrav bisericesc cu calificativul «SUFICIENT», pentru executare de *icoane* la biserici de categoria III-a. Proces verbal Nr. 40 din 26 Septembrie 1951.

PICTORI ȘI ZUGRAVI SANCȚIONAȚI

Se dă avertisment scris zugravului Ioan Lișteveanu, care a executat lucrările de pictură dela biserica parohiei Zavalu, Raionul Sadova, Regiunea Dolj, și nu a raportat că devizul este greșit întocmit de către pictorul decedat, preot C. Bârneanu.

La recepție s'a constatat că suprafața pictată a fost mai mare decât cea prevăzută în deviz.

Pictorul Gh. Trășculescu este pedepsit cu anularea autorizației de pictor bisericesc pentrucă a lucrat rău din punct de vedere tehnic și artistic, a încasat sume peste lucrul efectuat și a părăsit lucrarea dela biserica Maldăr, Raionul Slatina, Regiunea Argeș. După un an de zile pictorul se poate prezenta la un nou examen.

PAGINA

Instalarea Prea Fericitului Macarie în scaunul de Mitropolit și Întâistătător al Bisericii Autocefale din Polonia, de P. S. Episcop Antim Târgovișteanu . . . . . 322—327

Preoțimea Capitalei a sărbătorit ziua numelui I. P. S. Patriarh Justinian . . . . . 328—330

Sfințirea Bisericii dela Sanatoriul din Techirghiol, ctitorie a I. P. S. Patriarh Justinian, de Diac. prof. Emilian Vasilescu . . . . . 331—339

Prima serie de absolvenți dată de Seminarul Monahal dela Mânăstirea Neamțu . . . . . 340—346

Deschiderea cursurilor la Institutele Teologice Ortodoxe . . 347—380

Deschiderea cursurilor la Seminariile Monahale superioare . 381—396

PARTEA OFICIALĂ

Deciziuni Patriarhale: Schimbări de membri în Adunarea Eparhială a Episcopiei Oradiei; Modificarea și completarea unor articole din Deciziunea Patriarhală Nr. 157/950, privitoare la executarea lucrărilor de pictură bisericească . . . . . 397—398

Instrucțiuni privitoare la angajarea lucrărilor de pictură bisericească . . . . . 399—403

Tablou nominal de pictorii și zugravii bisericești autorizați . 404—408

Manuscrisele, cărțile, comunicările oficiale ale Eparhiilor, revistele periodice, abonamentele și orice fel de corespondență se trimit pe adresa: Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă, — Str. Antim 29, București V, cu mențiunea: Pentru *Biserica Ortodoxă Română* — Buletinul Oficial al Patriarhiei Române.

COSTUL REVISTEI

În țară		În străinătate	
Pe un an	350 lei	Pe un an	700 lei
Un număr	100 „	Un număr	200 „

În București, se poate cumpăra dela Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, Str. Principatele Unite, Nr. 60.

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

BULETINUL OFICIAL AL PATRIARHIEI ROMÂNE

COMEMORAREA A 1500 DE ANI DELA SINODUL IV ECUMENIC DIN CALCEDON

LUCRĂRILE SFÂNTULUI SINOD ȘI ALE ADUNĂRII NAȚIONALE BISERICEȘTI

ANUL LXIX

10-12

OCTOMVRIE - DECEMVRIE 1951

EDITURA INSTITUTULUI BIBLIC ȘI DE MISIUNE ORTODOXĂ

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

BULETINUL OFICIAL AL PATRIARHIEI ROMÂNE

APARE LUNAR / ABONAMENTUL 350 LEI ANUAL

EDITURA INSTITUTULUI BIBLIC ŞI DE MISIUNE ORTODOXĂ

COMITETUL DE REDACŢIE

I. P. S. Patriarh JUSTINIAN . . . . . Preşedinte
P. C. Preot D. STANCU, ... Redactor responsabil
P. C. Preot CONST. NONEA . . . . . Membru
P. C. Preot N. GEANGALĂU, ... Membru
P. C. Preot I. BRĂTAN, ... Membru
P. C. Preot Dr. G. COTOŞMAN . . . . . Membru
D-l AL. CERNA-RĂDULESCU . . . . . Secretar de redacţie

COLABORATORI

Inalt Prea Sfinţiţii Mitropoliţi şi Arhiepiscopi şi Prea Sfinţiţii Episcopi;
Prea Cucernicii Profesori dela Institutele Teologice Universitare,
Seminariile Monahale şi Şcoalele de Cântăreţi;
Prea Cucernicii Consilieri administrativi, protopopi, preoţi, etc.

CUPRINSUL

	PAGINA
1500 ani dela Sinodul IV ecumenic din Calcedon (451—1951)	409—412
† FIRMILIAN, Mitropolitul Olteniei, *Cuvântare festivă cu prilejul comemorării a 1500 ani dela Sinodul IV ecumenic din Calcedon*	412—418
Trei ani dela reîntregirea Ortodoxiei româneşti	419—422
ŞESAN MILAN, Prof., *Proclamarea autocefaliei Bisericii Ortodoxe din Cehoslovacia*	423—434

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

BULETINUL OFICIAL AL PATRIARHIEI ROMÂNE

Nr. 10-12 OCTOMVRIE — DECEMVRIE 1951

1500 DE ANI
DELA
SINODUL IV ECUMENIC DIN CALCEDON
(451-1951)

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, întrunit în şedinţă plenară cu Adunarea Naţională Bisericească, a comemorat Duminică 11 Noemvrie a. c., cea de a 1500-a aniversare a Sinodului IV Ecumenic din Calcedon şi a Patriarhiei din Ierusalim.

Impletirea celor două prăznuiri, — adică a Soborului a toată lumea, ţinut la Calcedon în anul 451 şi a întemeierii Scaunului Apostolic al Patriarhiei din Sfânta Cetate a Ierusalimului—, este vrednică de cea mai aleasă cinstire, fiindcă ea are o îndreptăţită şi tâlcuitoare însemnătate.

Intr'adevăr, năzuinţa firească a creştinităţii de pretutindeni a fost şi este refacerea sobornicităţii din vremea Sfinţilor Părinţi. Deaceea, trebuesc readuse mereu în mintea credincioşilor şi a slujitorilor temeiurile de credinţă ce izvorăsc ca o apă vie din dreptarul Sfintelor Soboare, fiindcă ele mărturisesc până la sfârşitul veacurilor crezul întregii Biserici. In acest chip, şi hotărîrile Sinodului IV ecumenic din Calcedon s'au vărsat în vistieria cea bogată a Bisericii lui Hristos, şi din ele se îndestulează fără încetare dreapta credinţă.

Aşijderea, prin hotărîrea luată de Părinţii acestui Sobor Ecumenic, s'a recunoscut Scaunului din Ierusalim o cinste şi o întindere care l-a pus alături de celelalte patru Scaune patriarhale, urmând astfel să aibă şi Biserica din Cetatea Ierusalimului treapta de Patriarhie.

In ce priveşte, apoi, Biserica noastră, este locul să arătăm aici, că dintre toate sinoadele ecumenice, niciunul n'a avut legături atât de nemijlocite şi atât de strâns împletite cu Ortodoxia depe pământul patriei noastre, ca Sinodul dela Calcedon.

Astfel, se ştie că în vremea când s'a ţinut acest Sinod, Biserica din Sciţia Mică — Dobrogea noastră de astăzi — era păs-

torită de episcopul Alexandru al Tomisului, care încă din anul 449 făcuse o călătorie la Constantinopol, fiind de față, în ziua de 8 Aprilie, la Sinodul adunat acolo să cerceteze cazul ereticului Evtihie. Ca atare, el n'a luat parte la Sinodul latrocinium dela Efes. In schimb îl întâlnim la Sinodul IV Ecumenic dela Calcedon.

Deși toți istoricii de seamă, care au scris despre Biserica din Sciția Mică, susțin, fără rezerve, prezența ierarhului dunărean la Sinodul IV Ecumenic, nu de mult Romano-Catolicii, răstălmăcind știrile și împrejuririle istorice petrecute la Dunăre în anul 450, pun la îndoială participarea episcopului Alexandru al Tomisului, la Sinodul dela Calcedon. Insă o cercetare amănunțită a izvoarelor lasă să se întrevadă netemeinicia acestor păreri, care nu sunt decât bănueli lipsite de temeiuri istorice.

Prin hotărîrile Sinodului IV Ecumenic, cuprinse în canonul XXVIII, Ortodoxia românească este strâns legată de acest sobor ecumenic. Ridicarea Sciției Mici la rangul de provincie, încă depe vremea lui Dioclețian, cum și așezarea ei geografică la hotarele imperiului, fac să se recunoască acestei țări o independență firească față de celelalte ținuturi balcanice. După trei veacuri de viață comună sub stăpânirea Romei, viața luase în acest istm cuprins între Dacia și Pont, forme cu totul aparte de acelea care caracterizează lumea tracă din sudul Dunării. Dobrogea, dovedind rolul ei de poartă a Imperiului pentru diferite popoare, s'a bucurat de o atenție deosebită din partea împăraților bizantini. Astfel, încă din anul 314, Licinius a trebuit să cedeze protivnicului său Constantin, care stăpânea Occidentul, toată provincia Illiricum, păstrând pentru sine numai dieceza Traciei cu Dobrogea. Legătura aceasta politică dintre cele două ținuturi, Tracia și Sciția Mică, se va resfrânge de acum și asupra laturii bisericești, astfel că după Constantin cel Mare, Episcopia Tomisului se va organiza și desvolta în nemijlocită dependență de Biserica Bizanțului. Numai așa se pot lămuri legăturile strânse dintre cei dintâi episcopi ai Tomisului și Patriarhia de Constantinopol. Astfel Gherontie ia parte la Sinodul dela Constantinopol din anul 381. Teotim I, prieten și apărator al Sfântului Ioan Hrisostom, de asemenea ia parte la sinodul dela Constanpol, din anul 403, când răstoarnă învinuirile nedrepte aduse de episcopul Epifanie din Cipru, împotriva Sfântului Ioan Hrisostom; Timotei a luat parte la Sinodul dela Efes, la anul 431, iar Ioan, înainte de anul 448, s'a făcut cunoscut printr'o polemică în latinește, împotriva ereziilor nestoriene și evtihiene. In tot trecutul istoriei sale, Biserica Sciției Mici a fost curat orto-

doxă, iar episcopii Tomisului au fost cei mai înverșunați apărători ai dreptei credințe, fapt care nu s'a întâmplat cu niciuna din celelate Biserici sau Episcopii vecine. Aceasta lămurește pe deplin și cuvintele de laudă cuprinse în scrisoarea adresată de Sfântul Vasilie cel Mare către Biserica din Sciția Mică, în legătură cu trimiterea moaștelor Sfântului Sava Gotul.

Toate aceste mărturii tâlcuesc în chip limpede însemnătatea canonului XXVIII al Sinodului dela Calcedon pentru Biserica din Sciția Mică, știind că, prin acest canon s'a hotărît ca cele trei mari dieceze: Pontul, Asia și Tracia, să treacă sub jurisdicția Patriarhiei Constantinopolei, arătându-se, în ce privește dieceza

Sf. Părinți la Sinodul IV ecumenic din Calcedon.
(Xilogravură de Teodosie monah ; din *Pidalion,* M-rea Neamț, 1842)

din urmă, că „Patriarhul din Constantinopol va hirotoni și pe episcopii din țările ocupate de popoarele migratoare, care cad în lăuntrul acestei dieceze". După părerea tuturor canoniștilor răsăriteni, care au comentat acest canon, nu mai este nicio îndoială că „țările ocupate de popoarele migratoare" sunt ținuturile dela Nordul Dunării, precum și cele din Sudul Rusiei. Nu mai vorbim de episcopia Tomisului, care aflându-se în dieceza Traciei, se înțelege dela sine, că era sub dependența Patriarhiei Constantinopolei, ci ne referim doar la vechia Dacie Traiană, adică la pă-

mântul românesc de azi, care pe temeiul prevederilor canonului XXVIII al Sinodului din Calcedon, a trecut şi a rămas de atunci multă vreme sub jurisdicţia Patriarhiei de Constantinopol.

O altă latură a legăturilor Ortodoxiei românești cu Sinodul IV Ecumenic, poate fi urmărită în iconografia bisericilor noastre de-a-lungul veacurilor. Astfel, începând cu biserica Domnească dela Argeș și cu ctitoria lui Mircea dela Cozia, din veacul al XIV-lea, continuând cu bisericile moldovenești dela Suceava, Hârlău, Humor, Moldovița, Roman, Neamț, Probota, Părhăuți, Popăuți, Bălinești, Arborea și apoi cu bisericile muntenești dela Episcopia Buzăului, Tunari-Ilfov, Creţulescu-București, aflăm zugrăvit Sinodul dela Calcedon, sub înrâurirea erminiilor atonite mai vechi și a xilografiei din veacul al XVII-lea.

Toate aceste lucruri dovedesc îndreptățirea Bisericii Ortodoxe Române de a prăznui împlinirea a 1500 de ani dela Sinodul IV Ecumenic dela Calcedon. In acest scop Prea Fericitul Patriarh Justinian a hotărît tipărirea unui număr festiv al revistei *Ortodoxia* *, cu studii și cercetări în legătură cu acest sinod.

Totdeodată ședința plenară a Sfântului Sinod și a Adunării Naţionale Bisericești din ziua de 11 Noemvrie 1951 a fost închinată comemorării acestui Sinod, cu care prilej Inalt Prea Sfinţitul Firmilian, Mitropolitul Olteniei, a rostit o cuvântare festivă, pe care o publicăm în cuprinsul acestei reviste. La sfârșitul ședinţei s'a trimis Prea Fericitului Patriarh Timotei al Ierusalimului o telegramă de bune urări pentru cea de a 1500-a aniversare a acestui Scaun Patriarhicesc.

REDACTIA

---

*) *1500 ani dela Sinodul al IV-lea ecumenic din Calcedon, 451. — Importanţa şi actualitatea hotărîrilor sale* —, în rev. *Ortodoxia,* nr. 2—3 (Aprilie-Sept. 1951), pp. 171—492 cu următorul cuprins:

† Justinian, Patriarhul României, *Valablitatea actuală a canonului 28 al sinodului IV ecumenic din Calcedon,* (pp. 173—137); Prof. Teodor M. Popescu, *Importanţa istorică a Sinodului al IV-lea ecumenic* (pp. 188—294); Preot Prof. D. Stăniloae, *Definiţia dogmatică dela Calcedon* (pp. 295—440); Preot Prof. Liviu Stan, *Importanţa canonică juridică a Sinodului al IV ecumenic* (pp. 441—458); Diac. Prof. N. Nicolaescu, *Sinodul al IV-lea ecumenic şi organizarea vieţii monastice* (pp. 459—479); Preot Prof. Petru Rèzuș, *Poziţia actuală a celor nemulţumiţi de hotărîrile Sinodului IV ecumenic* (pp. 480—492).

CUVÂNTAREA FESTIVĂ

ROSTITĂ DE I. P. S. FIRMILIAN MITROPOLITUL OLTENIEI, CU PRILEJUL COMEMORĂRII A 1500 DE ANI DELA SINODUL IV ECUMENIC DIN CALCEDON

Înalt Prea Sfinţite şi Prea Fericite Preşedinte,
Prea Sfinţit Sinod, Binecredincioşi Membri,

În crugul lumii noui, care se plămădea din chiagul transfigurat al creştinismului, din amurgul puterii romane şi din altoirile vânjoase ale popoarelor migratoare, anul 451 şi sinodul din Calcedon înseamnă răscruce de drumuri, odrăsliri şi începuturi ale devenirilor cari vor ajunge până la noi.

Întru aceasta stă însemnătatea Sinodului a toată lumea creştină dela Calcedon. Însemnătatea lui mai stă şi întru cele ce vor să fie, căci prefacerile din lumea creştină grăbesc plinirea definirilor dela al patrulea sobor ecumenic şi au pricinuit pomenirea de astăzi, după 1500 de ani dela cinstita lui adunare.

S'a părut unora şi încă se pare că Soborul dela Calcedon este doar sbatere teologică, mărginită în timp şi referitoare numai la viaţa bisericească. Plutirile de peste cei 1500 de ani, dela ţinerea lui, şi migala zugravilor de timpuri au dovedit însă înşelarea acestor păreri. Sinodul dela Calcedon rămâne netăgăduit o răspântie de mari întâlniri, cu adânciri în viaţa bisericească.

În pridvorul acestui sinod, întâlnim înserarea păgânismului, răpus de învăţătura dragostei, cuprinderii şi chemării creştinismului universal. Ca urmare, tot în acest pridvor se înfruntă corifeii a două gândiri şi făurarii a două spiritualităţi: una care apune, cultura greco-romană, şi alta care răsare. Prin cuprins, întindere şi văz lăuntric, „pax christiana" înlocueşte pe nesimţite şi depăşeşte în spaţiu „pax romana", întemeiată pe forţă, pe zei şi marele lor „pontifex" - împăratul roman.

Cu mai bine de o sută de ani înainte de Soborul dela Calcedon, cumpăna lumilor se înclină către creştinism, prin actul împăratului Constantin cel Mare. Arhistrateg al înţelegerii, marele bărbat cearcă întremarea imperiului roman prin libertatea dată creştinismului, care însuşise mulţimile şi putea să mlădieze cerbicia războinică a năvălitorilor. De atunci începe în imperiul roman de răsărit îngemănarea trebuinţelor de Stat cu trebuinţele Bisericii creştine, de care se plânge învăţatul protestant Adolf Harnack şi

ucenicii şcoalei sale. Dacă îngemănarea s'ar fi făcut mai devreme, poate că alta era faţa prefacerilor de mai târziu.

Lovită de duşmănia iudaică şi sângerată de prigoana romană, timp de 250 de ani, Bisericii creştine i-a lipsit răgazul organizării unitare şi încheierii dogmatice.

În imperiu încep cutropirile şi cu ele fireştile desbinări, încât îngemănarea târzie a lui Constantin cel Mare va fi lovită deopotrivă de două primejdii: popoarele migratoare şi ereticii. La olaltă şi în acelaşi timp, ei vor sfâşia trupul Statului bizantin şi sufletul Bisericii.

În sfârşit, după anul 395, când moare Teodosie cel Mare, catapeteasma imperiului se frânge în două: Răsărit şi Apus, sâmburi ai celor două lumi de mai târziu.

Cu predoslovia acestor moşteniri şi cu două junghiuri: popoarele migratoare şi ereticii, se deschide veacul V al erei noastre.

Moştenirile şi junghiurile găsesc trupul şi sufletul imperiului slăbănogit. Se adaogă alte răni şi se deschid noi sfâşieri lăuntrice. Armata federată şi generalii mercenari capătă cutezanţă şi amestec în Stat. Dregători încă păgâni înlesnesc răsturnări dinastice. Eunuci ambiţioşi şi vicleni, ca Eutropius sub Arcadiu şi Hrisafiu sub domnia celui de al doilea Teodosie, stăpânesc palatul şi imperiul. Împăraţi tineri şi câte odată copii urcă pe tronul roman: Arcadiu, la 17 ani; Honoriu, în Apus, la 10 ani; Teodosie II, la 7 ani; iar Valentin III, la 5 ani. În locul şi în numele lor, cârmuesc alţii. La maturitate, cad sub jugul augustelor; multe din ele muncite de duhul puterii şi al iubirii de stăpânire. Abia botezate, unele auguste întind ambiţia lor până în câmpul luptelor religioase. Numele Eudoxiei, fiica faraonului Bauto şi soţia împăratului Arcadiu, precum şi al Eudochiei sunt deajuns. Întâia cere şi capătă de două ori capul Sfântului Ioan Gură de Aur. A doua încurajează şi susţine monofizismul din locul retragerii sale.

Aceasta era cârmuirea de Stat: împăratul, curtea şi oastea.

Biserica, se găsea către sfârşitul veacului de aur. Incepuse, deci, împuţinările de mari gânditori ai teologiei. Episcopatul număra acum puţini luceferi şi multă trupă, ridicată din provincii sau din cadrele politice ale Statului şi din aristocraţie. Murise către începutul veacului V Fericitul Augustin şi mai apoi Ciril al Alexandriei, lauda Bisericii egiptene. Mai strălucea Teodoret al Cyrului şi Leon I Episcopul Romei. Iar prin răutate, umple veacul Dioscor al Alexandriei.

Ierarhia scaunelor episcopale rămăsese şi ea deschisă, încă dela al doilea Sinod ecumenic, iar dacă în Apus scaunul Romei

era asigurat, în Răsărit ordinea scaunelor se cumpănea între Constantinopol și Alexandria, după deplasarea centrelor de putere politică și regrupări administrative. La frământările veacului calcedonian se adaogă deci ciocnirile dintre marile scaune creștine.

Amestecul călugărilor în aceste frământări a fost covârșitor. Numărul lor în imperiu — în pustii, munți și orașe, — era nespus, căci numai Egiptul avea 50.000 de monahi. Oastea aceasta, din care odinioară odrăsliseră crinii pustiei : duhovnici, sfinți, nevoitori, taumaturgi și mărturisitori, era folosită acum de trufia episcopală în sinoade „tâlhărești", iar locul marelui Eftimie, Sava sau stâlpnicul Sineon îl luaseră arhimandriți bătăuși, eretici și amăgitori, ca Barsuma, Eutihie, și Teodor Elur.

A treia stare, poporul, era câmp de lupte, ogorul însămânțărilor de idei, prelungiri ale mișcărilor în timp și spațiu. Nu în zadar spune Sfântul Grigorie de Nissa că mulțimile din timpul său vorbeau numai de „născut" și „nenăscut" sau că „Tatăl este mai mare decât Fiul" sau „Fiul a fost din nimica făcut". In această atmosferă, frământările capătă caracter de masă și isbucniri de tumult.

Mai cu seamă dacă poporul, pe lângă călugări, episcopi sau vânători de faimă, este înte it de partide, precum erau la Constantinopole „albaștrii" și „verzii", când cu ortodocșii, când cu ereticii — după împrejurări și interese.

Iată, pe cât de scurt cu putință, priveliștea Statului și Bisericii, înaintea Sinodului dela Calcedon. De vindecarea rănilor și cumpănirilor mai sus arătate ține viața sau moartea imperiului, biruința sau căderea Bisericii.

Acest nestricat adevăr îl înțelege perechea împărătească : Marcian și Pulcheria, care întrunea pe tron un om din popor cu o augustă, după moartea slabului și șovăelnicului Teodosie II, în anul 450.

General, tribun și senator, iar acum împărat deplin răspunzător, Marcian purcede fără zăbavă la îndreptarea celor două primejdii pentru Stat și Biserică : popoarele migratoare și ereticii.

La amenințarea celui mai cunplit dintre barbari, Atila al Hunilor, răspunde scurt cu suprimarea rușinosului tribut și făgăduește „fier în loc de aur", pregătindu-și oștile împotriva „Biciului lui Dumnezeu".

Împotriva ereticilor și certurilor bisericești, convoacă Sinodul dela Calcedon, care se deschide la 8 Octomvrie 451, în prezența celor 18 delegați împărătești și a 500 de episcopi la început, mai apoi peste 600. Delegații prezidează sinodul, în numele împăra-

tului, rămas în cetatea de scaun din pricina năvălirilor hunice. Împărăteasa Pulcheria curăță locul de nechemați : lumeni și monahi, aduși de partidele în luptă pentru sgomot și tulburări.

Sinodul avea să fie instanță de judecată, for dogmatic și adunare legislativă.

Ca instanță de judecată, Sinodul dela Calcedon urma să pună capăt unor îndrăsneli trufașe care statorniciseră tirania, bunul plac, teroarea, violența până la crimă și până la desființarea oricărei ordini constituționale, norme canonice și așezări sinodale în Biserica lui Dumnezeu, întemeiată pe dragoste, disciplină și sobornicitate în hotărîri.

Capul și autorul acestor îndrăzneli, ridicat pe scaunul Alexandriei marelui Ciril, era Dioscor. Sprijinit de puternicul Hrisafiu, eunucul palatului, și pe oastea neagră a călugărului Barsuma, prezidează sinodul dela Efes, în 449, reabilitează pe ereticul Eutihie, depune pe smeritul Flavian episcopul Constantinopolului ca și pe episcopii orientali: Ibas din Edessa, Daniil de Carrae, Teodoret de Cyr și Domnus de Antiohia, iar pe scaunul constantinopolitan, ridică pe omul său, preotul Anatolie. Până și delegații Romei scapă de la acest sinod abia cu fuga, pentru care pricină Leon I numește această închipuire sinodală: „sinod tâlhăresc".

Prin condamnarea ereziei lui Eutihie și depunerea tiranului Dioscor, Soborul dela Calcedon șterge această rușine bisericească și, pe drept cuvânt salvează Ortodoxia, întocmai ca sinodul a toată lumea din anul 325.

Lămurirea doctrinei hristologice, cerută din vreme de vătămările ariene și apolinarice, iar acum de nestorianism și monofizism, dă Soborului dela Calcedon prilejul unei cristalizări dogmatice neclintite. Sfinții părinți ai Soborului, obligați pe de o parte să condamne dioprosopismul nestorian și monofizismul eutihian, iar pe de alta să-și însușească întru totul formula episcopului Leon I al Romei, găsesc formula ortodoxă, fericită și pururea vecuitoare, a celor două naturi unite în Hristos fără amestecare, fără schimbare, fără împărțire, fără despărțire.

Ciocnirile de autoritate și de jurisdicție n'au putut să scape nici Sfântului Sinod și nici împăratului. Ele duceau la împerecheri și vrajbe în sânul creerului ortodox, episcopatul. Câteodată, la încălcări și tiranii, ca la sinodul tâlhăresc. Iar în cazul unic al papalității, la grave rupturi și supremații cari au primejduit principiul sobornicesc.

Opera de împăciuire și opera dogmatică a Sinodului calcedonian sunt întregite cu opera legislativă. Reținem din bogăția de

hotărîri, canoane şi măsuri disciplinare pe cele de mare preţ şi cu urmări în Biserică până în zilele noastre.

Precum am spus, ierarhizarea scaunelor episcopale ameninţa Biserică ortodoxă cu frângerea, fapt care din nefericire nu s'a putut înlătura. Deaceea, încă dela Sinodul al II-lea ecumenic se recunoaşte episcopului din Constantinopol primul rang în ierahia Răsăritului. Recunoaşterea s'a făcut pentru însemnătatea politică a oraşului, ajuns capitală. Acest fapt nemulţumeşte pe episcopul Alexandriei, care pierduse această cinste şi îngrijorează pe episcopul Romei, năzuitor deapururi după întâietatea absolută şi în întreaga Biserică. De aci, prilejuri de alianţă împotriva episcopului dela Constantinopol, la care se alăturau, din când în când, episcopii Efesului şi Ierusalimului.

Canonul 28 al Sinodului dela Calcedon recunoaşte episcopului de Constantinopol cinste egală cu a episcopului Romei, numărându-l îndată după el şi statornicindu-i drept jurisdicţie diocezile Pont, Asia şi Tracia, precum şi părţile ocupate de popoarele migratoare. Motivarea sporită a Sinodului dela Calcedon era aceeaşi ca şi a Sinodului al II-lea: oraş de reşedinţă imperială. Cum era firesc, delegaţii Romei protestează, iar episcopul Leon I nu recunoaşte. Două urmări însemnate şi cruciale isvorăsc din acest canon: visul papilor de întindere în Orient, pentru asigurarea primatului absolut, se nărue; iar motivarea esenţială a ierarhizării scaunelor este cea politică, fără să se tăgăduiască şi cea apostolică.

Binefacerea canonului 28 se întinde şi asupra Ierusalimului, care devine neatârnat, capătă jurisdicţie proprie peste Fenicia şi Arabia şi ia rangul al cincelea în rândul scaunelor mari, mai apoi patriarhale.

Prin alte 29 de canoane, Sinodul al IV-lea dela Calcedon legiuieşte o sumă de măsuri disciplinare, în care se chibzueşte asupra vieţii monahale şi îndeobşte bisericeşti.

*

Câştigurile Soborului din Calcedon s'au vărsat în vistieria Bisericii Ortodoxe şi din ele dreapta credinţă se va hrăni în veci. Pravilele sale vor sta nestricate, căci s'au urzit sub ochiul lui Dumnezeu şi după scrisa: „S'a părut Duhului Sfânt şi nouă".

Părinţii Soborului au adormit în Domnul şi se odihnesc în pomenirea Bisericii, în calendarul fiecărui an.

Asemenea, prea fericiţii împăraţi, Pulcheria şi Marcian.

Cetatea romană a apus şi alte neamuri au luat moştenirea ei. Cetatea lui Dumnezeu a rămas, cu Patriarhiile din început. Numai

Luciferul primatului de drept şi de putere înfruntă aşezământul lui Hristos din veacul calcedonic şi până azi.

Dar în cutele orânduirilor Soborului din Calcedon stă ascuns destinul unui patriarhat care este matca Bisericii creştine şi va să fie vatră a adunării şi vatră a puterii sale.

Către această maică a mântuirii şi către izvorul ei de întăriri plecăm genunchii noştri ortodocşi, acum când împlineşte 1500 de ani dela slăvitul Sobor al întrupării sale.

Cu noi, se plecă azi toate fiicele Sionului, după cuvântul care zice: „Adună-ţi împrejur pre fiii tăi şi vezi". Ele aduc aurul mulţimilor, smirna dreptei credinţe, tămâia cuvântării de Dumnezeu.

Şi, poate, la chibzuirea Sfintei Ortodoxii se vor pleca curând şi fiicele Egiptului, Armeniei şi Abisiniei.

Ca să nu se mai audă în lume amărăciunea Mântuitorului Hristos: „Ierusalime, Ierusalime! De câte ori am voit să adun pe fii tăi"...

TELEGRAMĂ:

PREA FERICITULUI
PATRIARH TIMOTHEOS AL IERUSALIMULUI

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, întrunit în şedinţă plenară cu Adunarea Naţională Bisericească, pentru a comemora în chip solemn cea de a 1500-a aniversare a Sinodului dela Calcedon şi a Patriarhatului din Ierusalim, se uneşte, în această zi de sărbătoare, cu Prea Fericirea Voastră, în rugăciuni înălţate către Dumnezeu şi îşi mărturiseşte nădejdea de a vedea Bisericile Ortodoxe din toată lumea strângându-şi rândurile în jurul celui dintâi scaun apostolic din locurile sfinţite prin jertfa şi învierea Mântuitorului, pentru a reda Ortodoxiei puterea de a arăta întregei creştinătăţi calea adevărată spre pacea poruncită de Hristos şi spre mântuirea omenirii.

† JUSTINIAN
PATRIARHUL ROMÂNIEI

TREI ANI DELA REÎNTREGIREA ORTODOXIEI ROMÂNEȘTI

In ziua de 21 Octomvrie a. c., s'au împlinit trei ani de când în măreața adunare dela Alba Iulia, preoții și credincioșii greco-catolici din Ardeal și-au arătat neînfrânta lor hotărîre de a se reîntoarce la matca Bisericii Ortodoxe, iar Sfântul Sinod, în frunte cu Înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian, a primit și a binecuvântat această hotărîre. Pe drept, mare și plină de bucurie a fost ziua când credincioșii de un neam și de o limbă, după 250 de ani de silnică și dureroasă despărțire, și-au putut întinde mâinile spre firească și veșnică reîntregire duhovnicească. Faptul acesta ne-a adus în minte cuvintele Sfintei Scripturi: „Cei ce seamănă cu lacrimi, cu bucurie vor secera; mari lucruri a făcut cu noi Domnul".

Într'adevăr, grele au fost vremurile, amarnice suferințele, mari au fost jertfele, — dar strălucită a fost răsplătirea. După două veacuri și jumătate de restriște și cumplite încercări, răsărea soarele dreptății, asupra zilei de bucurie, când la Alba Iulia, în Biserica Reîntregirii Ortodoxiei românești, cei prigoniți și însetoșați de duhul adevăratei credințe, au putut culege roadele nemărginitei lor încrederi în dreptate. Ceea ce strămoșii lor abia au întrezărit, dorul pentru care cetele de slujitori și credincioși au suferit, visul în care toată obștea noastră ortodoxă a nădăjduit, ajungea acum fapt împlinit. Biserica-Mamă își putea strânge iarăși cu dragoste la sânul ei cald pe fiii răslețiți de vitregia vremurilor și neînțelegerea unor oameni haini. Dar cu cât așteptarea aceasta a fost mai cruntă și mai îndelungată, cu atât a fost mai mare bucuria reîntoarcerii celor înstrăinați, în ceasul când slujitorii și credincioșii greco-catolici și-au unit toate puterile și au pășit cu nestrămutare pe drumul înfăptuirii acestei reîntregiri. Iar în strădania aceasta, pentru reîntregirea Ortodoxiei românești și-au dat tot prinosul lor de muncă și îndemn și cârmuitorii Bisericii noastre. Chemarea I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, din 3 Mai 1948 și mai ales apelul Prea Fericitului Patriarh Justinian, adresat cu prilejul înscăunării la cârma Bisericii Ortodoxe Române, au căzut ca o rouă binefăcătoare peste sufletele și inimile credincioșilor greco-catolici care ardeau de dorința revenirii lor la matca Ortodoxiei. De aceea izbânda întoarcerii în staulul dreptei credințe a fraților despărțiți se resfrânge în primul rând asupra Înalt Prea Sfinției Sale și de aceea pe bună dreptate va rămâne socotit în istorie ca Patriarhul Reîntregirii Ortodoxiei românești.

Dar semințele de nădejde, aruncate în ogorul înțelenit al sufletelor fraților înstrăinați, nu puteau rodi decât la plinirea vremii, adică după ce fuseseră

sfărămate lanțurile robiei ferecate de concordat, și după ce fuseseră doborîți cei care le făuriseră.

Cetind și recitind pisaniile de biserici, însemnările de pe cărți și frânturile de cronici, rămâi uimit de mulțimea jertfelor Ortodoxiei ardelene. In ele se oglindește tainica durere a sufletelor obidite, care s'au luptat în vremurile de apăsare cruntă și în zilele de urgie, ca să-și apere legea. Din ele se poate desprinde și presimțirea adâncă în ivirea unor zări luminoase, când lepădând cătușele asupririi puse de Roma papală peste cugete și vreri, cei urgisiți vor putea fi iarăși împreună cu frații rămași statornici în dreapta lor credință. Din ele se pot cunoaște apoi neprețuitele suferințe îndurate dealungul veacurilor de credincioșii care s'au împotrivit, uneori până la jertfa vieții, încercărilor de cotro-

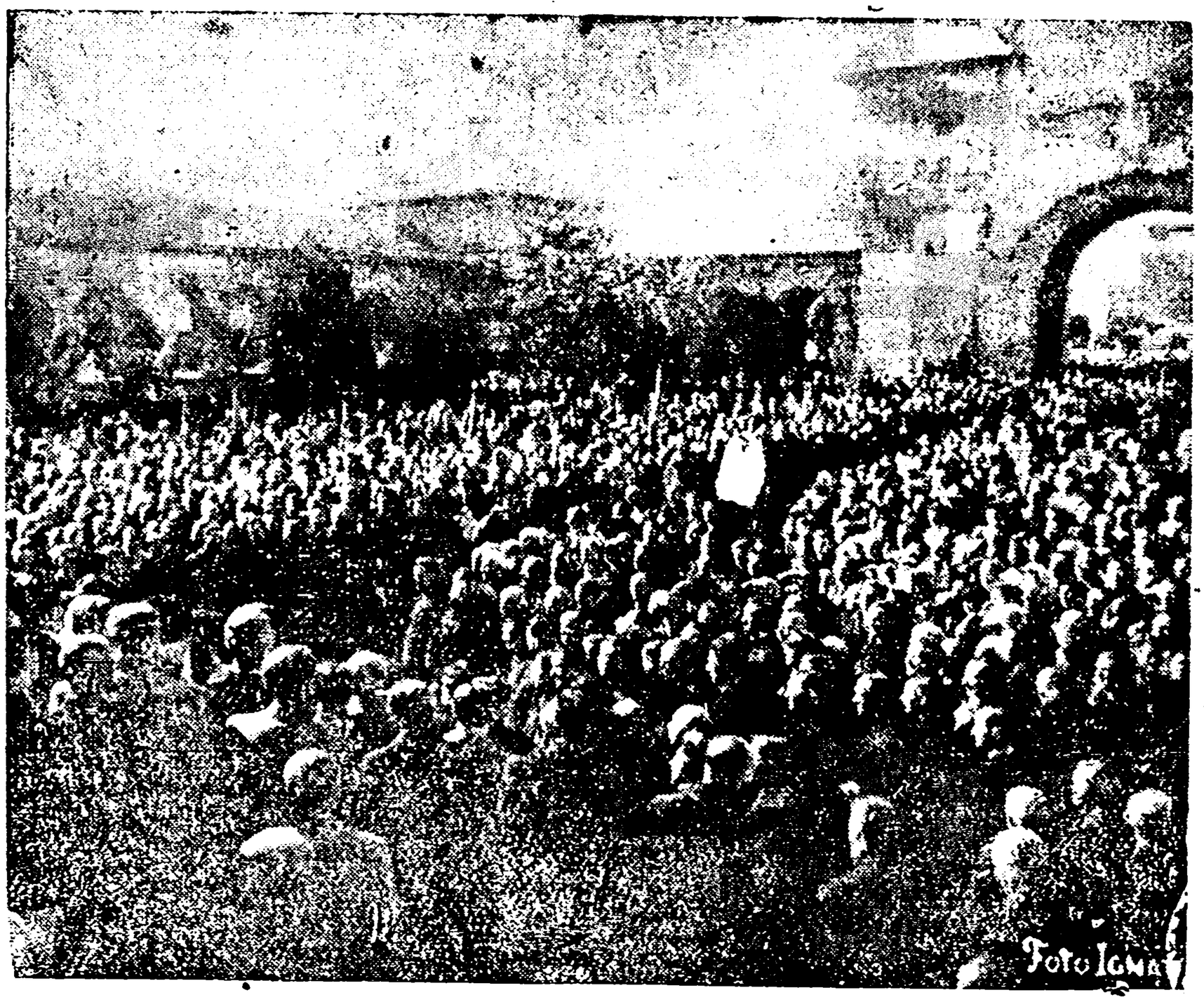

I. P. S. Patriarh Justinian cetește actul sinodal pentru reprimirea preoților și credincioșilor greco-catolici în sânul ortodoxiei.

pire, izvodite de șiretenia acelor iezuiți străini de sufletul și de simțirea noastră. Față de copleșitoarea uneltire a acestor „lupi îmbrăcați în piele de oaie", care prin fățarnice lingușiri și mincinoase făgăduieli au târît în prăpastia dezbinării atâtea mulțimi de oameni, credincioșii ardeleni atât au putut doar să se împotrivească, cerând să nu fie clătinați din obiceiul Bisericii Răsăritului, iar toată pravila, sărbătorile și posturile, să fie slobozi a le ținea după calendarul vechiu, adăogând însă, că dacă legea lor, slujba bisericii, Liturghia și toate datinele creștinești nu vor fi lăsate așa cum le-au pomenit din strămoși, atunci unirea lor „să n'aibă nicio tărie".

Precum se vede, desbinarea dela 1700 n'a fost un act de nemulțumire sau de neîmpăcare a credincioșilor ardeleni cu Biserica Ortodoxă. N'a fost un act de convertire religioasă nici pentru preoți și nici pentru popor, ci a fost

doar un act politic impus de Habsburgi și papalitate, prin amăgiri și silnicie. Credincioșii însă n'au acceptat niciodată în sufletul lor unirea aceasta cu Roma papală. Nimeni și nimic n'a putut destrăma legătura sufletească a credincioșilor ardeleni cu tradițiile ortodoxe întru care ei se născuseră. De aceea, ei au rămas în această privință, deși sub numele de uniați, alipiți statornic de marele trunchiu al Ortodoxiei românești. Zadarnice au fost toate amenințările, toate prigonirile, zadarnice s'au dovedit toate făgăduelile și uneltirile, căci credincioșii au mărturisit cu nestrămutare și fără contenire smerita lor evlavie față de comoara ortodoxă, față de moștenirea strămoșilor. Sângele vărsat de mulțimea de mucenici pentru credință și noianul de jertfe și de suferințe îndreptat asupra lor

Mulțimea credincioșilor adunată în curtea Bisericii Reîntregir Ortodoxiei românești din Alba Iulia.

a fost însă chezășia cea mai sfântă pentru plinirea acestor nădejdi de reîntregire, a Ortodoxiei românești.

In vremurile de înnoire obștească, putea să se întrevadă și apropierea zilei când o hotărîre neînfrântă a credincioșilor deslipiți cu două veacuri și jumătate în urmă dela matca Bisericii noastre ortodoxe, avea să dărâme zidul cel despărțitor dintre frații de același neam. Năzuința lor de a rupe pentru totdeauna părtășia cu Roma papală, de a șterge urmele de vrăjmășie din sufletul celor dornici de muncă, au desăvârșit acum trei ani, prin hotărîrea dela Alba Iulia, această vrere neostoită. Iar către acest țel au fost călăuziți de adânca lor încredințare că adevărata prețuire a vieții stă în munca încordată și nesovăelnică, în pace și în bună înțelegere, iar nu în certuri pentru alunecarea dela credință.

In pragul acestor zori noi, când Biserica era chemată mai mult ca oricând, să ia parte la munca de întărire sufletească şi de încordare a braţelor, preoţii şi credincioşii greco-catolici din toate părţile Ardealului au înţeles că îndreptăţitele râvniri de reîntregire se apropiau de sfârşit. De aceea, în ziua de 21 Octomvrie 1948, au păşit cu avânt spre refacerea unităţii bisericeşti după care nu încetaseră a râvni atât amar de vreme. Şi pentru ca această sfântă hotărîre să se închege pe temelii sănătoase, fără sdruncinări primejdioase şi nefolositoare, păstorii şi slujitorii Bisericii au stat în fruntea credincioşilor cu neadormită privighere. Ei au dus până în cel din urmă sat ardelenesc sfatul şi îndemnul, propoveduind şi tâlcuind neîncetat rostul şi însemnătatea reîntregirii Ortodoxiei româneşti, menită să înalţe Biserica noastră la o nouă strălucire şi slavă.

In acest chip, au venit la Alba Iulia, în Biserica Reîntregirii, preoţii şi credincioşii ardeleni, pentru a intra din nou în obştea Ortodoxiei româneşti, care cu braţele deschise şi ca o mamă duioasă i-a primit la sânul ei.

Biruitor în drumul nădejdilor şi iubitor de dreptate, ca vlădicii cei buni şi mari de odinioară, Prea Fericitul Patriarh Justinian, împreună cu toţi ierarhii Bisericii noastre au primit cu dragoste părintească pe toţi aceşti fii şi fraţi răzleţiţi şi au pecetluit pentru vecie reîntregirea Ortodoxiei româneşti, înălţând rugăciuni de mulţumire către Dumnezeu, pentru că ne-a hărăzit această mare bucurie şi ne-a ajutat ca iarăşi „toţi una să fie".

La popasul acesta sărbătoresc, de împlinire a trei ani dela revenirea preoţilor şi credincioşilor greco-catolici la matca Ortodoxiei româneşti, putem privi cu încredere în viitor, căci temeliile reîntregirii sunt puternice. Sprijinite pe credinţa nestrămutată a tuturor acelora care nu s'au înstrăinat şi nu şi-au uitat legea, ele sunt o chezăşie pentru întărirea şi propăşirea Bisericii Ortodoxe Române, pentrucă sunt sfinţite de sângele şi de suferinţele acelora care au luptat şi s'au jertfit pentru ea.

Să preamărim reîntregirea Ortodoxiei româneşti, aducând fiecare prinosul nostru de unire în muncă, fiind călăuziţi de aceleaşi gânduri bune şi năzuinţi pentru întărirea păcii în lume.

REDACŢIA

PROCLAMAREA AUTOCEFALIEI BISERICII ORTODOXE DIN CEHOSLOVACIA

— FESTIVITĂȚILE DELA PRAGA DIN 8--9 DECEMBRIE 1951 —

Ortodoxia, sădită pe pământul cehoslovacilor de către Sfinții Apostoli Chiril și Metodie în veacul IX, a avut de îndurat grele împilări din partea confesiunii catolice. Dar ea supraviețuiește în Liturghia slavonă și își găsește expresie la Ioan Hus († 1415). Oprimată din nou, ea renaște abia la mijlocul secolului al XIX-lea, când numeroșii cehi și slovaci încheagă legături trainice cu Moscova. Cu înființarea Republicii Cehoslovace, în 1918, se dă posibilitate reorganizării vieții ortodoxe, iar din 1924 frânele ei le preia Episcopul Gorazd (Matei Pavlik), legat de jurisdicția Patriarhiei Sârbe. Neobosită este munca sa de organizare și numeroase piedici are de întâmpinat din partea protivnicilor Ortodoxiei. Rămânând neînfricat la postul său chiriarhal și după impunerea protectoratului german, în 1939, este urmărit, apoi acuzat și executat, în Septembrie 1942, iar Biserica Ortodoxă din Cehoslovacia suprimată cu totul.

Abia după victoria armatelor sovietice și eliberarea Republicii Cehoslovace, în Mai 1945, se poate porni din nou la reorganizare, dar lipsurile sunt imense și Patriarhia Sârbă în imposibilitate de a ajuta. Atunci ochii plini de rugăminți ai cehoslovacilor ortodocși se îndreaptă cu speranțe spre I.P.S. Patriarh Alexei al Moscovei, care le trimite ca păstor pe Arhiepiscopul Elefterie de Rostov, ca exarh patriarhal. Republica era însă încă burgheză și astfel libertatea religioasă nu era o realitate.

Instaurarea regimului de democrație populară, în frunte cu președintele Clement Gottwald, în Februarie 1948, oferă însă aceste condiții de libertate, încât Biserica Ortodoxă se poate restaura în proporții mari. Astfel se strâng legăturile cu Patriarhia Rusă, care preia jurisdicția formală peste Biserica Ortodoxă din Cehoslovacia, apoi cu Patriarhia Română, cu Exarhatul bulgar, se reorganizează parohiile, se înființează un Seminar Teologic și se publică numeroase cărți ortodoxe. Prin grija I.P.S. Patriarh Alexei și înțelegerea deplină a regimului popular, la 7 Decembrie 1949 Biserica Ortodoxă din Cehoslovacia este organizată în 3 Eparhii, pentru Cehia, Moravia și Slovacia. Ca Episcopi noui sunt aleși și hirotoniți în Ianuarie 1950, vechii și vrednicii colaboratori ai Episcopului mu-

cenic Gorazd: Cestmir Kracimar pentru Olomouc (Moravia) și Arhim. Alexei Dechterev pentru Prešov (Slovacia). Exarhatul număra atunci: 5 protoierii, 60 parohii, vreo 70 filiale, 40 preoți și cam 140.000 de credincioși.

Zelul constructiv sporește pentrucă I. P. S. Exarh Elefterie este sprijinit în activitatea sa intensă și neobosită de cancelarul exarhal B. L. Cerkes, de prot. J. Novak, de prof. Dr. J. Kulheim dela Brno, de prot. Andrei Kolomațki, ziditor de biserici, de Fr. Petrzilka și alți numeroși clerici și credincioși ortodocși, vechi prieteni și colaboratori însuflețiți ai Episcopului mucenic Gorazd. Numărul credincioșilor sporește prin repatrierea cehilor din Volhinia, între cari foarte mulți țineau la legea ortodoxă. In fine, în Aprilie 1950, și **uniții** din Slovacia, rupând pecețile nedrepte impuse de Roma papală în 1646, revin la Biserica Ortodoxă în masse compacte, încât în toamna aceluiași an se înființează Eparhia Mihalovice, primind în frunte pe P. S. Episcop Alexandru. Acum datele statistice vorbesc de: 64 protoierii, 319 parohii, 1078 filiale și aproape 400.000 de credincioși. Se înființează totodată și Facultatea de Teologie Ortodoxă dela Praga, cu sediul provizoriu la Prešov și în fruntea ei este numit decan prof. Dr. Josif Hradil, care timp de mulți ani funcționase la Academia Teologică dela Sibiu.

Firește că prin aceasta s'au dat toate condițiile favorabile pentru proclamarea autocefaliei Bisericii Ortodoxe din Cehoslovacia, potrivit canoanelor 34 apostolic și 17 al Sinodului IV ecumenic dela Calcedon. Cu această problemă se ocupă Adunarea exarhală, întrunită la 27 Mai 1951, cu ocazia aniversării celor 5 ani de existență a Exarhatului.

*

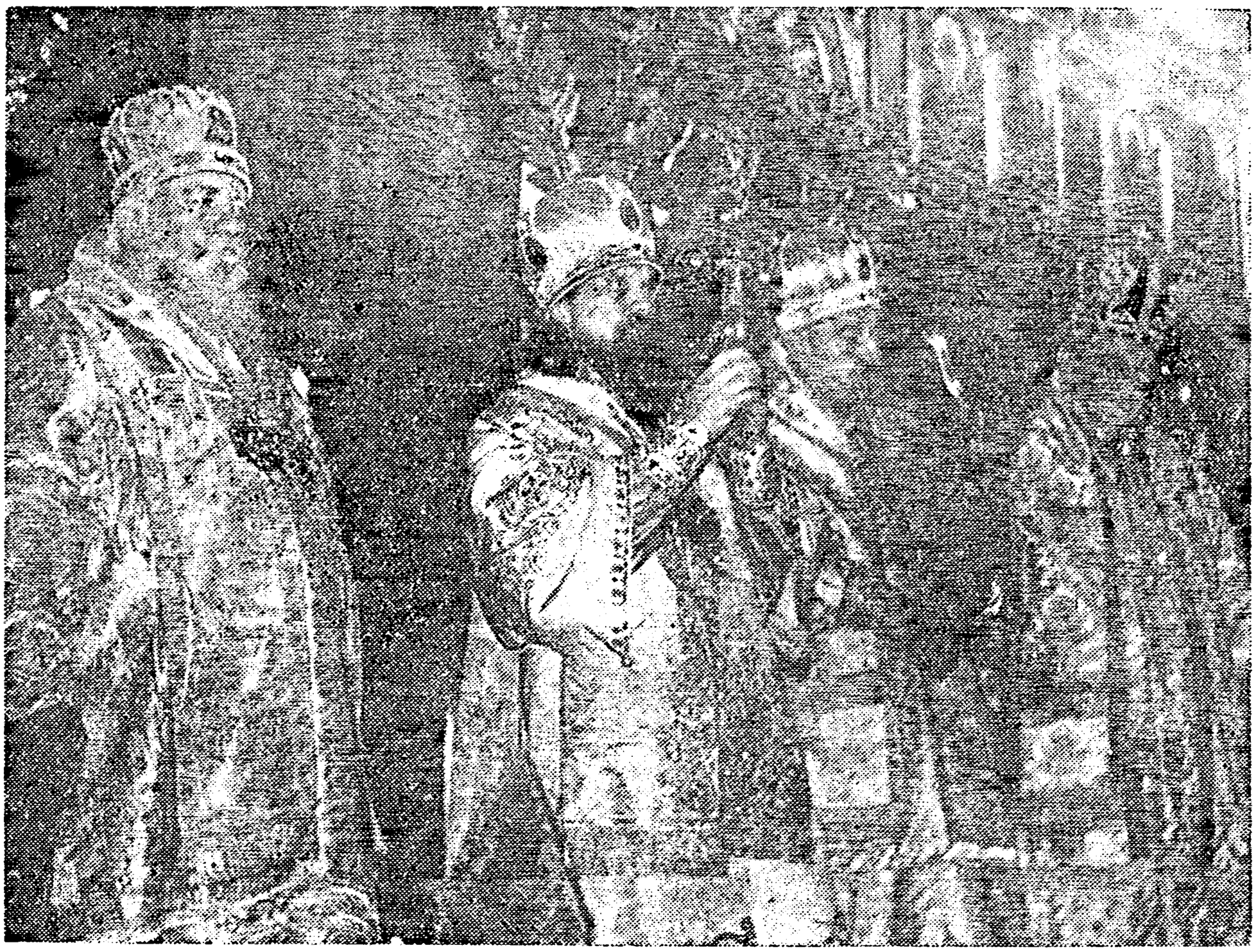
Aceste dorințe le duce I.P.S. Mitropolit Elefterie la Moscova, unde între 9 Octombrie și 1 Noembrie 1951 discută cu I.P.S. Patriarh Alexei despre condițiile desvoltării spre autocefalia deplină. Biserica-mamă este plină de înțelegere și cu dragoste sinceră își dă asentimentul și binecuvântarea în acest sens. Atunci Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe din Cehoslovacia ia toate măsurile cuvenite proclamării independenței și invită toate Bisericile Ortodoxe surori să participe la festivități.

Astfel, în ziua de 7 Decembrie 1951, sosesc la Praga, pe calea aerului sau cu trenul, următoarele delegații: 1. a Patriarhiei ruse-mamă: I.P.S. Mitropolit Nicolae Krutițchi, Protopresbiter N. Kolcițki și Protodiacon G. K. Antonenco; 2. a Patriarhiei din Antiohia: I.P.S. Mitropolit Athanasie de Hauran și Arhim. Gavril Dumiani; 3. a Patriarhiei din Georgia: P.S. Episcop Gavriil din Alaverd; 4. a Patriarhiei Române: P. S. Episcop Antim Târgovișteanul, Vicar Patriarhal, și prof. Dr. Milan Șesan dela Sibiu; 5. a Exarhatului bulgar: I.P.S. Mitropolit Chiril din Plovdiv, Președintele Sf. Sinod bulgar și Presbiterul Ioan Juliev, președintele Asociației clerului; 6. a Mitropoliei Polone: I.P.S. Arhiepiscop Timotei de Bialystok și Presbiterul J. Lewiarz dela Wroclaw și 7. a Mitropoliei Albaneze: I.P.S. Mitropolit Paisie din Tirana și secretarul general Nico Ciane. Din Cehoslovacia au trimis delegați Confesiunea augsburgică slovacă, Evangheliciii cehi, Biserica cehoslovacă, Unitarienii și alții. Delegațiile străine au fost găzduite în marele hotel de Stat «Alcron».

I. P. S. Mitropolit Elefterie, Întâistătătorul Bisericii Ortodoxe Autocefale din Cehoslovacia

Sâmbătă, în 8 Decembrie, la orele 10 a început, în catedrala Sf. Chiril și Metodie din Praga, ședința festivă a Adunării exarhale, de față fiind toate delegațiile ortodoxe străine, reprezentanții autorităților, oaspeți și credincioși din toate colțurile Republicii. După invocarea Sfântului Duh, săvârșită de I.P.S. Mitropolit Elefterie, a început ședința propriu zisă. Expunerea condițiilor pentru realizarea autocefaliei o prezintă Dr. Josef Kulheim, redactor al revistei «Hlas Pravoslavi» și profesor la Facultatea de Teologie din Prešov. Intr'o cuvântare documentată și plină de avânt și adâncă simțire, d-sa subliniază faptele măreție ale Episcopului

Ierarhii ortodocși din Cehoslovacia (dela stânga la dreapta):
I. S. Episcop Alexei dc Prešov, I. P. S. Mitropolit Elefterie de Praga și a toată Cehoslovacia, P. S. Episcop Cestmir de Olomouc-Brno și P. S. Episcop Alexandru de Mihailovice

mucenic Gorazd ca, și ale I.P.S. Mitropolit Elefterie, depuse pentru înflorirea Bisericii Ortodoxe din Cehoslovacia, încheind cu propunerea de a se vota unanim autocefalia, ca și noul Statut de organizare. Sub impresia cuvântării emoționante, a faptei concrete ca și a momentului important istoric săvârșit după un mileniu dela prima aruncare a seminței ortodoxe prin Sf. Apostoli Chiril și Metodie pe pământul cehoslovac, toți delegații Eparhiilor își exprimă pe rând adeziunea entuziastă pentru proclamarea autocefaliei. Atunci, la invitarea I.P.S. Mitropolit Nicolae Krutițchi, Prot. N. Kolcițchi dă citire tomosului I.P.S. Patriarh Alexei al Moscovei și a toată Rusia, prin care Biserica-mamă dă binecuvântare Bi-

sericii-fiice din Cehoslovacia să-şi dobândească independenţa şi o proclamă în mod solemn şi canonic autocefală. In continuare, P.S. Episcop Cestmir propune ca să fie ales ca Mitropolit autocefal actualul proestos, I.P.S. Mitropolit Elefterie, ceea ce Adunarea aclamă cu multă însufleţire. In fine, din partea Departamentului de Stat pentru afacerile bisericeşti ia cuvântul ministrul adjunct J. Plihal, care arată că Guvernul se bucură de progresul continuu al Bisericii Ortodoxe, care în trecutul feudal şi capitalist a suferit multă împilare nedreaptă, şi consimte la proclamarea autocefaliei, pentrucă Biserica Ortodoxă merită din plin să beneficieze de toate drepturile oferite de un regim de democraţie populară. Acum ea

Delegaţiile bisericeşti străine, în catedrala Sf. Chiril şi Metodie din Praga, cu ocazia intronizării

se poate încadra pozitiv în străduinţa comună pentru pace, al cărei exemplu strălucitor îl dă Patriarhia Rusă şi al cărei stegar este Uniunea Sovietică. Serbarea a fost filmată.

După masă, la orele 14,30, a aput loc recepţia festivă dela Preşedinţia Consiliului de Miniştri, oferită de către Vice-preşedintele Consiliului de Miniştri şi ministrul Departamentului pentru eulte, Zdenek Fierlinger. D-sa a felicitat pe noul Mitropolit autocefal ca şi pe delegaţii ortodocşi, în frunte cu I.P.S. Mitropolit Nicolae Krutiţchi, membru în Consiliul Mondial al Partizanilor Păcii. Şi-a exprimat apoi speranţa că autocefalia, ca dovadă a libertăţii cultelor din Republica Cehoslovacă, va fi un imbold, ca Biserica să se încadreze şi mai intens în construcţia vieţii paşnice şi

în străduința pentru pace, atât în țară cât și pe plan mondial. La recepție au mai participat din partea Departamentului pentru culte: ministrul J. Plihal, consilierii ministeriali superiori Vladimir Ekart, Dr. Suchomel și alții. După aceea a urmat o recepție în palatul mitropolitan (Praha II, v Jame 6), și apoi Vecernia cu litie în catedrala Sf. Chiril și Metodie. Peste tot a domnit o deplină atmosferă frățească și duhovnicească.

Duminică 9 Decembrie, la orele 9 a avut loc, în catedrala Sf. Chiril și Metodie, actul solemn de intronizare a I.P.S. Mitropolit Elefterie, ca prim Mitropolit autocefal al Bisericii Ortodoxe din Cehoslovacia. A fost săvârșit de către I.P.S. Mitropolit Nicolae Krutițchi și P.S. Episcop Cestmir. De față erau delegații Bisericilor Ortodoxe surori, reprezentanții Departamentului pentru culte, ai autorităților de frunte, ai delegațiunilor străine, ai confesiunilor creștine și numeroși credincioși, oaspeți și studenți ai Facultății de Teologie. Solemnitatea a fost filmată și transmisă prin radio Praga și Kosice.

După aceea a urmat Sf. Liturghie, săvârșită de întregul sobor de Chiriarhi cehoslovaci ortodocși, asistat de numeroși presbiteri și diaconi. Intre voci se distingea glasul plin de rezonanțe al protodiaconului rus Antonenco, alternând cu răspunsurile sonore ale corului catedralei, cor dirijat de prof. Jirak. Impresie profundă asupra celor de față a făcut-o «Tatăl nostru» de Muzicescu, cântat cu solo în limba română.

Serbarea s'a încheiat cu salutul frățesc al Bisericilor Ortodoxe surori, cu binecuvântări și daruri, în bună mireasmă duhovnicească. I.P.S. Mitropolit Nicolae Krutițchi a adus urarea I.P.S. Patriarh Alexei pentru «Cea de a patruspreZecea stea care s'a născut pe firmamentul Ortodoxiei» și odată cu înmânarea unui străvechiu engolpion, a urat o binecuvântată arhipăstorie. I.P.S. Mitropolit Athanasie aduce salutul I.P.S. Patriarh Alexandru III al Antiohiei, însoțit de o minunată casetă de abanos, lucrată în stil arab. P.S. Episcop Gavriil prezintă din partea I.P.S. Catolicos Kalistrat al Georgiei un engolpion artistic. I.P.S. Mitropolit Chiril al Bulgariei subliniază vechile legături dintre cehi și bulgari, mijlocite de prof. C. Jirecek și oferă o icoană tripartită și o cruce scumpă. P.S. Episcop Antim Târgovișteanul, Vicar al Patriarhiei Române, rostește o inimoasă cuvântare, care este tradusă în limba cehă de prof. M. Șesan.

Iată textul întreg al cuvântării:

Prea Fericite Mitropolit Elefterie,
Iubiți Arhipăstori și păstori de suflete,
Pravoslavnici frați și surori,

Ziua de ieri, în care Biserica Ortodoxă Rusă a conferit tinerei Biserici Ortodoxe din Cehoslovacia dreptul de autocefalie, constituie un eveniment de însemnătate capitală în viața Ortodoxiei ecumenice. Prin aceasta o forță nouă, menită a mărturisi lumii dreapta credință, s'a adăugat la marea familie a Bisericilor Ortodoxe Autocefale, care împreună reprezintă trupul nevăzut al Domnului nostru Iisus Hristos.

In acest ceas istoric, am venit cu însărcinarea să aducem salutul călduros al Bisericii Ortodoxe Române și al Prea Fericitului Justinian, Pa-

triarhul României. Sărbătoarea aceasta ne dă prilejul de a exprima bucuria ce o simțim față de prezentul eveniment, și a arăta sentimentele de dragoste ce vă păstrează Biserica Ortodoxă Română.

P. S. Episcop Antim Târgovișteanul, întreținându-se cu Vicepreședintele Consiliului de Miniștri și Ministrul Cultelor din Cehoslovacia, Zdenek Fierlinger

Spre încredințarea acestei mărturii, să privim puțin în urmă. Popoarele noastre, românesc și cehoslovac, nu cunosc în trecutul lor decât relațiuni pașnice. Iar pe linie bisericească, încă din vechime, am păstrat legături de prietenie.

Astfel husiții din Cehia, prigoniți de catolici, s'au refugiat în mare număr și au găsit adăpost în părțile de Nord ale Transilvaniei și Moldovei, în tot cursul veacului al XV-lea. Răscoala din Transilvania, din 1437, a țăranilor oropsiți de iobăgie și dijmă, nu a fost străină de propaganda husită împotriva abuzurilor vremii. In Moldova, după însăși relatările unor fruntași ai fraților moravi, ei găsesc largă ospitalitate în deosebi în timpul domniei lui Ștefan cel Mare, care le îngăduie să se așeze oriunde voiesc și chiar să întemeieze un oraș al lor, ceea ce era împotriva obiceiului țării. Orașul înființat de husiți se crede a fi orașul Huși.

De asemenea, primele traduceri în românește, pe înțelesul poporului, a cărților noastre de cult, s'au făcut în veacul al XV-lea, în atmosfera favorabilă unor asemenea preocupări, creiată, între alți factori și de mișcarea husită.

Cu Slovacia am avut însemnate legături prin Episcopia ortodoxă a Muncaciului, sub a cărei oblăduire pravoslavnicii slovaci au stat până la mijlocul veacului al XVIII-lea. Mai mulți Episcopi ai Eparhiei Muncaciului au primit hirotonia dela Mitropoliții Moldovei. Aceasta s'a petrecut după unirea dela Brest (1595), când relațiile obișnuite ale Episcopiei Muncaciului cu Galiția, de care era legată bisericește, încetează. Nouii Episcopi nu se mai sfințesc acum în Polonia, ci în Moldova și la Kiev. In veacul al XVII-lea, între ierarhii Muncaciului au fost și doi români: Serghie dela Tismana și Dimitrie de Moiseiu (1635). Episcopul Serghie, fost egumen la Tismana, a primit hirotonia în 1597. El pleacă la Muncaciu cu învoirea domnitorului Mihai Viteazul și păstorește până la 1616. Stabilindu-și reședința în mânăstirea Peri, Episcopul Serghie avea în jurisdicția sa pe toți slovacii, rutenii și românii din Slovacia, Ucraina subcarpatiră și Maramureș.

In anul 1760, credincioși ortodocși din ținutrile Transilvaniei și cei din Ucraina subcarpatică și Slovacia, înfrățiți în aceeași suferință s'au răsculat împreună împotriva unirii cu Roma, sub steagul călugărului Sofronie dela Cioara. Răsunetul cuvântărilor sale și scrisorile sale ajung departe între ruteni și slovaci, chemându-i la luptă pentru Ortodoxie. Chemarea călugărului Sofronie a trezit conștiința ortodoxă și a ridicat în picioare țărănimea întreagă din aceste ținuturi pentru o cauză comună.

Legăturile noastre de prietenie sunt reluate după renașterea Ortodoxiei cehe, sub păstoria marelui Episcop Gorazd. Acest mare ierarh ortodox, care a murit mucenicește pentru credința și patria sa, păstra în inima sa o dragoste fierbinte pentru România. El cunoștea limba română și în această limbă coresponda cu Patriarhia Română, cu care păstra strânse relațiuni.

Animat de aceste sentimente și dornic de propășirea clerului său, el ne-a trimis pentru studii teologice un candidat la preoție ceh, care a urmat la unul din Institutele noastre Teologice, ca bursier al Bisericii românești

In toamna anului 1938, când nori negri s'au abătut asupra Cehoslovaciei, Episcopul Gorazd a adresat ierarhilor ortodocși ai Răsăritului o inimoasă pastorală, în care se identifică cu aspirațiile și durerile neamului

său. In această «frumoasă și demnă pastorală», — cum o caracterizează răposatul nostru Patriarh Nicodim —, el se ridică împotriva unor mincinoase afirmații despre poporul său, dar mai ales protestează contra nedreptății ce s'a făcut țării sale, prin răpirea, dictată de politica germană, a unor însemnate teritorii.

Cu multă mâhnire și lacrimi în ochi, el a strigat lumii durerea de care e cuprins neamul său. «**Soarta poporului nostru** — scrie Gorazd — **este grea și crudă, deoarece este și injustă. Numai Dumnezeu singur, într'a cărui milă și dreptate nu încetăm a crede, este destul de tare și puternic pentru a slobozi poporul nostru din toată mânia și nevoia care a venit peste el».**

Și încheie astfel: «**Am socotit de datoria noastră să aducem toate acestea la cunoștința I.P.S. Voastre, având speranța întru Domnul, că veți înțelege scârbele noastre și nu ne veți lăsa fără sprijin sufletesc».**

«**Mărturisim în fața lui Dumnezeu și înaintea întregii omeniri, că poporul român a fost în zilele acelea, atât de grele pentru noi, singurul din vecinii Statului nostru, care nu numai că n'a umblat pe calea acelora, cari au făcut sfat rău despre sufletul nostru, ci cu toată tăria caracterului său nobil a respins propunerile viclene ce i s'au făcut. Aceasta a fost o rază de lumină, care a străbătut prin cerul plin de nori; Dumnezeu știe că atitudinea aceasta nu o vom uita niciodată».**

Nici mai târziu, când orice speranță părea pierdută, Gorazd nu a încetat a crede în biruința dreptății poporului său. Cu ocazia Paștilor din 1941, el scrie Patriarhului Nicodim al României: «**Incredințând în mâinile Domnului soarta omenirii și a noastră, avem nădejde neclintită în a Lui milă și dreptate, care învinge din veac și până în veac».**

Anume am evocat aceste prețioase fragmente de viață din trecut, în acest moment solemn al Bisericii Ortodoxe din Cehoslovacia, fiindcă înțelegem să le punem la temelia legăturilor noastre sufletești.

Astăzi, când Biserica Ortodoxă din Cehoslovacia reînvie de sub cenușa suferințelor de veacuri și se ridică cu vigoare pe picioare proprii, urăm nouei Biserici autocefale viață neturburată și propășire în opera de restaurare a moștenirii sale lăsată de Apostolii Chiril și Metodie. Totodată, o asigurăm de colaborarea și dragostea statornică a Bisericii românești, precum și de rugăciunile pe care pururea le vom ridica către Dumnezeu pentru întărirea, înălțarea și păzirea ei nezdruncinată până la sfârșitul veacurilor.

Prea Fericite Mitropolit Elefterie,

Astăzi, în urma proclamării Bisericii Ortodoxe din Cehoslovacia la rangul de Biserică autocefală, când sunteți așezat în scaunul de Intâistătător al acesteia, privirile întregii Biserici Ortodoxe se îndreaptă cu bucurie și nădejde către I.P.S. Voastră.

Ne bucură că avem prilejul de a vă aduce salutul frățesc al Prea Fericitului Patriarh Justinian și al Bisericii Ortodoxe Române și cu ocazia înscăunării ca cel dintâi Mitropolit al Bisericii Ortodoxe Autocefale din Cehoslovacia.

Biserica noastră vă cunoaşte din anul 1948, când ne-aţi cercetat şi ne-aţi adus cuvânt de mângâiere din partea Bisericii Ortodoxe Ruse şi a Exarhatului cehoslovac, cu prilejul trecerii la cele veşnice a venerabilului nostru Patriarh Nicodim.

Ne-am întâlnit apoi în acţiunea creştină pentru apărarea păcii, cu ocazia Conferinţei din Cehoslovacia, din 1950, la care a luat parte şi o delegaţie a noastră bisericească, în frunte cu P.S. Episcop Chesarie al Dunării de Jos.

Dumnezeu v'a hărăzit măreaţa misiune de a fi ctitor al restaurării ortodoxe în această ţară. Inaintea venirii I.P.S. Voastre în Cehoslovacia, sub regimul fascist, Bisericii Ortodoxe de aci, împărţită în jurisdicţii rivale şi aspru prigonită, i s'a luat însăşi dreptul la viaţă, iar Episcopul său, Gorazd, a fost împuşcat.

Unirea ortodocşilor cehoslovaci într'un singur mănunchi şi hotărîrea lor de a trece sub jurisdicţia canonică a Patriarhiei Moscovei, ce a avut loc la începutul anului 1946, a constituit un pas hotărîtor spre izbânzile ce au urmat.

După înfiinţarea Exarhatului cehoslovac au urmat cinci ani de trudă apostolică, în care I.P.S. Voastră, întâi ca Arhiepiscop şi apoi ca Mitropolit, aţi pus tot sufletul pentru refacerea şi răspândirea Ortodoxiei, pentru organizarea vieţii bisericeşti, pentru consolidarea unităţii ortodoxe şi pregătirea cadrelor preoţeşti.

Cu un an în urmă, păstoria I.P.S. Voastre s'a încununat cu desfiinţarea actului ruşinos al uniaţiei dela Ujgorod şi întoarcerea în massă, după 300 de ani, la sânul Bisericii Ortodoxe, a credincioşilor din Slovacia, răpiţi de amăgirea Romei. Această biruinţă a trezit mare bucurie în Biserica românească, care şi ea a sângerat veacuri întregi de pe urma aceloraşi răni, pricinuite de papistaşi. Incercările romano-catolice de a şterge Ortodoxia în Slovacia, au dat greş, tot aşa cum au dat greş şi în Transilvania, Galiţia şi Ucraina subcarpatică, a căror credincioşi uniaţi au rupt, în zilele noastre, legăturile lor cu Vaticanul şi s'au întors la Biserica strămoşilor lor. După toate împilările şi suferinţele îndurate, sufletul acestora a rămas neschimbat, legat de credinţa şi tradiţiile ortodoxe.

Astăzi culegeţi roadele acestei munci încordate şi vă puteţi bucura deplin. Se bucură acum împreună şi toţi înaintaşii, cari s'au jertfit pentru răspândirea şi apărarea Ortodoxiei în aceste locuri.

Astăzi se bucură cu sufletul şi vă binecuvântează fraţii Apostoli Chiril şi Metodie, ca cei ce întâi au semănat credinţa ortodoxă în aceste ţinuturi şi au tălmăcit Cărţile Sfinte în graiul poporului.

Saltă şi se veselesc cei dintâi mucenici ai dreptei credinţe Ludmila şi Vaclav şi întreg soborul de Sfinţi şi propovăduitori de pe aceste locuri. Vă slavoslovesc ierarhii şi pătimitorii Pravoslaviei din părţile Slovaciei, prigoniţi de urgia papistăşească.

Vă fericeşte, în sfârşit, Episcopul mucenic Gorazd, care a sfinţit cu sângele său acest pământ.

La înscăunarea de astăzi a I.P.S. Voastre, încadrându-vă în acest alai de înaintaşi, vă urăm să păşiţi spre desăvârşirea lucrării începute şi să continuaţi cu aceeaşi râvnă a fi călăuză luminoasă în împlinirea năzuinţelor sufleteşti ale poporului. Săpaţi izvor de apă nouă, care să adape

pe toți cei însetați de dreapta credință. Ziditi cetate nebiruită, în care să se propovăduiască Evanghelia păcii și a iubirii de oameni. Ridicați cât mai sus steagul Ortodoxiei.

Iar noi nu vom înceta a ruga pe Mai-marele Păstorilor să fie pururea cu voi, luminându-vă și întărindu-vă.

Nu putem încheia, fără a exprima cuvenitul omagiu față de Biserica Ortodoxă Rusă, de sub păstoria Prea Fericitului Patriarh Alexei, Biserica-mamă sub a cărei aripă ocrotitoare Ortodoxia din Cehoslovacia a sporit și s'a ridicat la statura ei de astăzi.

De asemenea, ținem să aducem călduros omagiu cârmuirii Republicii Populare Cehoslovace, în frunte cu Președintele său Klement Gottwald, — care a oferit cadrul prielnic pentru desvoltarea Ortodoxiei în aceste ținuturi. Ne dăm seama că sărbătoarea de azi și toate izbânzile noui ale Ortodoxiei de aici se petrec în condițiile favorabile de libertate religioasă, pe care le asigură regimul actual de democrație populară din Cehoslovacia. Altfel, aceste evenimente trebuiau să se întâmple cu mult înainte. Libertatea religioasă este una dintre marile cuceriri ale poporului cehoslovac, dobândită după îndepărtarea stăpânirii fasciste, cu ajutorul trupelor eliberatoare sovietice și române.

Ca semn vădit al sentimentelor ce păstrăm I.P.S. Voastre, Prea Fericitul Justinian, Patriarhul României, vă trimite darurile de față:

1. Cârja aceasta, ca să vă amintească de prietenia statornică a Bisericii Ortodoxe Române, în care să vă puteți rezema la vreme de oboseală și greutăți;

2. Potirul acesta filigranat și vasele Sfintei Impărtășanii, ca să vă încredințeze că în inima și rugăciunile noastre veți fi pururea;

3. Portretul și cărțile acestea, ca să vă asigure de prețuirea și dragostea, pe care I.P.S. Patriarh Justinian le poartă tinerei Biserici Ortodoxe Autocefale din Cehoslovacia și Intâistătătorului ei.

At zije vladyka svych vernych Yeho Blazenstvo metropolita Jelevferij! (Să trăiască și să păstorească întru mulți ani I.P.S. Mitropolit Elefterie!).

Na veky at zije a vzkveta ceskoslovenska autokefalni cirkev pravoslavna! (In veci trăiască și înflorească Biserica Ortodoxă Autocefală din Cehoslovacia!)».

Impresia produsă a fost deosebită, toți admirând spiritul adânc chivernisitor și înțelept al I.P.S. Patriarh Justinian. Au urmat apoi urările I.P.S. Arhiepiscop Timotei în numele I.P.S. Mitropolit Macarie al Poloniei și ale reprezentanților autorităților și cultelor.

La masa comună dela «Clubul Național», organizată de Exarhatul ortodox, au luat cuvântul numeroși vorbitori și anume: Vice-președintele Consiliului de Miniștri Zd. Fierlinger, cu bune urări, I.P.S. Mitropolit Nicolae cu dulcea vorbă rusească, I.P.S. Mitropolit Chiril, I.P.S. Mitropolit Athanasie. P.S. Episcop Antim Târgovișteanul și reprezentanții confesiunilor evanghelice, exprimându-și bucuria și bunele sentimente. Decanul J. Hradil închină pentru Institutele Teologice ale Bisericii Ortodoxe Române, iar I.P.S. Mitropolit Elefterie răspunde tuturor. Cuvântările se încheie cu toasturi pentru Generalissimul I. V. Stalin, I.P.S. Patriarh al Moscovei și Președintele Republicii Cehoslovace Klement Gottwald.

Seara a avut loc o cină intimă la reşedinţa I.P.S. Mitropolit Elefterie, participând toate delegaţiile Bisericilor Ortodoxe surori.

Luni 10 Decembrie, s'a făcut o excursie colectivă de documentare cu autocarul prin oraşul Praga, vizitându-se locurile istorice, precum: vechea primărie, podul Carol, Hradcinul cu catedrala Sf. Vit, sala Vladislav şi altele. După masă a fost vizitată mânăstirea Strahov cu biblioteca ei vestită, unde se mai fac restaurări de amploare, aceste lucrări fiind finanţate de către Departamentul pentru culte. Seara, la orele 19, a avut loc cina festivă din Palatul Valdstyn, oferită de către Vice-preşedintele Consiliului de Miniştri Zd. Fierlinger, care era foarte atent cu delegaţiile ortodoxe, fiind de faţă reprezentanţii legaţiunilor ţărilor de democraţie populară, în frunte cu Uniunea Sovietică, ca şi ai Cancelariei Preşedintelui Republicii. Toasturi festive şi prieteneşti au ţinut ministrul adjunct Şevcik, ministrul adjunct J. Plihal, I.P.S. Mitropolit Nicolae, I.P.S. Mitropolit Chiril, P. S. Episcop Antim Târgovişteanul, care a închinat şi pentru I.P.S. Mitropolit Nicolae Krutiţchi, luptătorul pentru pace, apoi au urmat alţii, încheind I.P.S. Mitropolit Elefterie. A urmat apoi prezentarea filmelor documentare: **Din frumuseţile Cehoslovaciei, Conferinţa clerului dela Luhaciovite din 1950** şi **Conferinţa clerului catolic,** întrunită sub lozinca: «Ex Oriente lux, ex Oriente pax», şi încheierea festivităţilor, luarea de rămas bun dela autorităţile de Stat.

Marţi 11 Decembrie, delegaţiile bulgară şi română continuând documentarea, au vizitat satul Lidice de lângă Praga, distrus până în temelii de furia nazistă şi s'au închinat la mormântul victimelor nevinovate. Apoi delegaţiile au vizitat regiunea Karlovy Vary şi biserica rusă de acolo.

La plecare, Joi 13 Decembrie, delegaţia română a fost însoţită până la aeroportul Ruzyne de către P. S. Episcop Cestmir, de consilierul ministerial Dr. Suchomel şi de consilierul Cristea dela legaţia română. Totodată şi-au luat rămas bun pr. Vasile Mardak, profesor la Facultatea de Teologie din Cehoslovacia, care din prima zi a vizitei a fost detaşat pe lângă delegaţia română, spre a-i face şederea plăcută şi a o informa de programul serbărilor, obligaţie de care s'a achitat în gradul cel mai mulţumitor, spre recunoştinţa vie a delegaţiei.

In aceeaşi zi, la orele 15,30, delegaţia română s'a înapoiat cu avionul la Bucureşti, ducând cu ea cele mai frumoase impresii despre festivitatea Bisericii Ortodoxe Autocefale din Cehoslovacia, precum şi despre hărnicia poporului muncitor din Republica Populară Cehoslovacă.

Prof. M. ŞESAN

ALEGEREA, HIROTONIA, ÎNMÂNAREA CÂRJEI ŞI ÎNSCĂUNAREA NOULUI EPISCOP AL ORADIEI

Colegiul electoral al Bisericii Ortodoxe Române, întrunit în ziua de 11 Noembrie 1951, a ales, în Scaunul vacant de Episcop al Oradiei, pe P.C. Arhimandrit Valerian Zaharia.

Colegiul Electoral a fost prezidat de I.P.S. Mitropolit Nicolae Bălan, întrucât Episcopia Oradiei este sufragana Mitropoliei Ardealului.

După cetirea Decretului de deschidere a Colegiului Electoral, de către Dl. Vasile Pogăceanu, Ministrul Cultelor, I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, a făcut un scurt istoric al Episcopiei Oradiei, rugând pe membrii Colegiului să aleagă pe titularul acestui scaun vacant.

Făcându-se votarea şi despuindu-se scrutinul, s'a constatat că P.C. Arhimandrit Valerian Zaharia a întrunit majoritatea absolută de voturi şi ca atare a fost proclamat ales. Apoi, I.P.S. Mitropolit Nicolae, ca preşedinte al Colegiului Electoral, a rostit o scurtă cuvântare, felicitând pe noul ales şi făcându-i urări de rodnică păstorire.

P.C. Arhimandrit Valerian Zaharia a răspuns prin următoarea cuvântare:

Inalt Prea Sfinţite Preşedinte,
Inalt Prea Sfinţite şi Prea Fericite Părinte Patriarh,
Domnule Ministru al Cultelor,
Inalt Prea Sfinţiţilor Mitropoliţi,
Prea Sfinţiţilor Episcopi,
Mărit Colegiu,

«Votul de azi, prin care sunt chemat a ocupa scaunul de Episcop al de Dumnezeu păzitei eparhii a Orăzii, pune pe umerii mei o nouă şi grea răspundere. Dând urmare acestei chemări, pe care ne-a făcut-o Atotputernicul, prin glasul şi voinţa reprezentanţilor clerului şi credincioşilor din întreaga Biserică Autocefală Ortodoxă Română, cugetul meu se smereşte, întrebându-se: Putea-voi fi oare la înălţimea acestei chemări? Imbrăcat încă din tinereţe în haina smereniei, convins fiind de adevărul cuvintelor Sfintei Scripturi, care zice: «Mândrilor Dumnezeu le stă împotrivă, iar celor smeriţi le dă har», privind în fine, la atâţi oameni cu viaţă sfântă din trecutul Bisericii, cari în faţa chemării la arhierie stăteau la

cumpene, cum aș putea eu să nu fiu frământat de o asemenea întrebare? Dar nădejdea în ajutorul Celui de Sus îmi dă puterea să păşesc cu încredere la îndeplinirea noilor ascultări la care sunt chemat. Cu această nădejde pornesc la îndeplinirea misiunii ce mi-o încredinţaţi, zicând, aşa cum am învăţat dela smeriţii credincioşi din mijlocul cărora m'am ridicat: «Doamne ajută»!

Imi dau seama de greutăţile şi răspunderile care sunt legate de misiunea unui ierarh. Pe acestea le situez în mijlocul realităţilor de astăzi, care sunt în permanentă transformare, întrucât lumea întreagă caută noui forme de viaţă, noui aşezări şi orânduiri sociale, mai drepte şi mai trainice. Frământările acestea ale societăţii umane nu sunt fără de ecou asupra maselor de credincioşi şi a preoţilor, şi ele nu pot să nu trezească ecoul cuvenit în conştiinţa cârmuitorilor bisericeşti. Imi dau seama de efectul pe care îl au transformările în curs. Aceste transformări săvârşite în toate domeniile vieţii, inclusiv în conştiinţa oamenilor, fac ca şi păstorirea credincioşilor să ia un aspect nou. Nici când cuvintele Sf. Apostol Iacob nu au avut o mai mare actualitate, ca în zilele noastre: «Ascultaţi acum voi, bogaţilor: Plângeţi şi tânguiţi-vă din pricina nenorocirilor care au să vină peste voi. Bogăţiile voastre au putrezit şi hainele voastre sunt roase de molii. Aurul şi argintul vostru a ruginit şi rugina lor va fi o dovadă împotriva voastră; ca focul o să vă mănânce carnea! V'aţi strâns comori în zilele din urmă! Iată plata lucrătorilor care v'au secerat câmpiile şi pe cari le-aţi oprit-o, prin înşelăciune, strigă! Şi strigătele lucrătorilor au ajuns la urechile Domnului oştirilor. Aţi trăit pe pământ în desfătări şi în plăceri, V'aţi săturat inima chiar într'o zi de măcel. Aţi osândit, aţi omorît pe cel neprihănit, care nu vi se împotrivea». (Iacob V, 1-6).

Acest text al Sfintei Scripturi ne arată cât de cruntă a fost impilarea oamenilor în trecut, impilare prin care s'a pogorît fiinţa omenească sub orice nivel deviaţă umană, batjocorindu-se, în felul acesta, însuşi chipul lui Dumnezeu, prin care toţi oamenii sunt egali înaintea Lui şi în relaţiile dintre ei.

Voiu căuta ca prin veghe continuă, prin muncă stăruitoare, prin rugăciune şi smerenie nefăţarnică, să fiu mereu în mijlocul credincioşilor, ajutându-i cu cuvântul, şi cu fapta, prin împărtăşirea Harului întru a cărui slujire sunt pus, aşa cum spune Pavel Apostolul: «Aşa să vă socotească pe voi lumea, ca pe nişte chivernisitori şi economi ai tainelor lui Dumnezeu».

Pentru chivernisirea după cuviinţă a celor sfinte şi pentru slujirea credincioşilor, pildă veşnică voi avea în faţa mea pe Mântuitorul şi pe Sfinţii Apostoli, cari, pentru norod şi-au dat cu bucurie viaţa lor.

Voiu fi propovăduitor cald şi neobosit al înfrăţirii între popoare. Ca purtător al mesagiului de pace, cuprins în cântarea îngerească, ce a răsunat deasupra leagănului din Betleem: «Pe pământ pace, între oameni bună voire», voiu fi un tenace propovăduitor şi luptător pentru pace, pentrucă prosperitatea şi fericirea popoarelor se poate înfăptui şi desvolta numai în timpuri paşnice. Războaiele au fost, din cele mai vechi timpuri, nenorocire şi pacoste asupra oamenilor care-şi câştigau pâinea în sudoarea frunţii lor. Celor porniţi a-şi întinde stăpânirea prin forţa armelor, le voi aminti cuvintele Domnului Iisus: «Cine scoate sabia, de sabie va pieri».

Ortodoxia este pentru pace și condamnă războiul de agresiune și cotropire; ea luptă împotriva acestui război alături de toți oamenii iubitori de pace. Pilda dată de Biserica Ortodoxă Rusă, care a luat parte activă la lupta de apărare a Patriei ei, este cel mai bun exemplu pentru noi toți ortodocși de felul cum trebue să ne iubim și să ne apărăm Patria noastră.

Cine sunt astăzi provocatorii de război, o știe o lume întreagă. Sunt marii deținători de bunuri, adunate prin jaf și prin impilarea mulțimilor muncitoare, pe care — le înfometează și le aruncă în mizerie, atât în țările lor imperialiste, cât și în țările pe care le aservesc. Aceștia nu se opresc numai la răpirea plății muncitorilor, a pâinei săracului, văduvei și a orfanului, ci merg până la exterminarea prin război a victimelor lor.

Nici că putea rodi altceva din păcatul exploatării, decât uciderea oamenilor prin război.

In fața amenințării cu un al treilea război mondial, nici un creștin nu poate fi indiferent. Fiecare trebue să caute să vadă rădăcina războiului, păcatul din care izvorăște acesta și să lupte în primul rând împotriva acestei rădăcini care este împilarea și nedreptatea din lume. Această rădăcină, furtul muncii semenului nostru și goana nebună după avuții, este o faptă osândită de Evanghelie, fiindcă ea este izvorul relelor societății umane, ea destramă iubirea și dreptatea dintre oameni, făcând din câștigul bănesc un idol, căruia să i se închine toți și toate. «Mai ușor va trece funia prin urechile acului, decât bogatul în împărăția Cerurilor», a spus Mântuitorul; iar în Liturghierul nostru la pregătirea Sfintei Proscomidii, Biserica ne învață să ne rugăm așa: «sfarmă degrab Doamne, pe toți cei ce voiesc să fac războaie».

Pentru aceea, Biserica Ortodoxă este următoare învățăturii Sfinților Părinți, care au osândit strângerea de bogății mari din partea unora, în dauna altora. Viața nouă, pe care noroadele lumii se trudesc acum să și-o clădească, a fost descrisă idilic de către Sf. Ioan Hrisostom, care scrie despre viitorul societății omenești:

«Umanitatea întreagă va fi transformată într'o vastă și unică comunitate, de unde toate distincțiunile de clasă, de națiune și de rasă, vor fi alungate, unde fiecare va trăi modest, însă fără privațiuni, furnizând colectivității partea sa de muncă, unde Biserica va fi însfârșit desrădăcinată de grijile sale de ordin material... unde virtutea va domni în deplină și absolută suveranitate». (Cronica Romanului, anul XII, Nr. 11-12). Iată motivele pentru care în inima fiecărui credincios ortodox, dragostea de Biserică și de Patrie pot conlocui în modul cel mai armonios.

Impotriva uneltitorilor la un nou război, căpeteniile Ortodoxiei din toată lumea, au luat atitudine, întrunindu-se în mai multe rânduri la Moscova, unde, în frunte cu I. P. S. Patriarh Alexei și I. P. S. Patriarh Justinian au alcătuit «Frontul Ortodoxiei» menit să lupte în marele front al păcii, alături de toate popoarele lumii, iubitoare de pace. Acest act a contribuit și el la întărirea prieteniei dintre poporul sovietic și cel român, prietenie ale cărei binefaceri le simțim în primul rând noi și care va ajuta la închegarea solidarității dintre toate popoarele și prin aceasta la biruința Frontului Păcii.

Inalt Prea Sfinţite şi Prea Fericite Părinte Patriarh,
Inalţi Ierarhi Membri ai Sfântului Sinod,

Duhul Sfânt prin graiul şi votul Marelui Colegiu Electoral Bisericesc, m'a chemat să fac în viitor parte, din cel mai înalt for de conducere al Bisericii Ortodoxe Române: Sfântul Sinod.

Făgăduesc Inalt Prea Fericitului Patriarh Justinian şi întregului Sfânt Sinod, smerenie şi ascultare întru toate cele bisericeşti, acestea fiind cele două legi de bază ale celui ce se face călugăr, aşa cum şi sunt din tinerețele mele, căci spune Patericul:

«Zis-a, oarecând, ava Moise, către fratele Zaharia: «Spune-mi ce voi face pentru mântuirea mea?». Şi auzind Zaharia s'a aruncat la pământ la picioarele lui ava Moise zicând: «Tu mă întrebi Părinte?». Zis-a lui bătrânul Moise: «Crede, Fiule Zaharia, că am văzut pe Sfântul Duh coborîndu-se peste tine şi dintru aceia sunt silit să te întreb». Atunci luând Zaharia culionul său din cap, l-a pus sub picioare şi călcându-l a zis: «De nu se va sdrobi omul aşa, nu poate să fie monah». Deci pentru binele şi desvoltarea prosperă a Bisericii Ortodoxe şi gloria Patriei mele, ascultând de pravila mea călugărească, voiu fi un luptător al lui Hristos pentru mântuirea oamenilor, pentru fericirea lor pe pământ şi în cer, apărător zelos al prestigiului Ortodoxiei Ecumenice şi al celei naţionale.

Voiu păstra cu sfinţenie adevărurile de credinţă ale sfintei Biserici Ortodoxe, aşa cum ne-au fost nouă încredinţate de Mântuitorul nostru Iisus Hristos, de Sfinţii Săi Apostoli şi aşa cum acestea se cuprind în Sf. Scriptură şi în Sf. Tradiţie.

Voiu propovădui şi răspândi aceste adevăruri şi le voiu apăra împotriva ereziarhilor.

Voiu păzi cu sfinţenie orânduirea canonică şi legală a Sfintei Biserici Ortodoxe ecumenice a Răsăritului şi voiu apăra şi cinsti, după cuviinţă aşezămintele cuprinse în sfintele pravile, mai vechi şi mai noi, ale Bisericii Ortodoxe Române.

Inalt Prea Sfinţite Preşedinte,
Prea Sfinţiţi Ierarhi şi reprezentanţi ai Ardealului,
din acest Colegiu,

Viaţa mea a fost chinuită din pruncie. Am deschis ochii copilăriei mele într'un azil din Brăila şi pot spune că până la intrarea în călugărie, suferinţa mi-a fost singurul prieten devotat.

Pe băncile şi între zidurile azilului din Brăila, mi s'a sădit în suflet, pentru totdeauna, dragostea pentru pământul Ardealului de către învăţătorul meu, Neculaie Butoianu, căruia îi datorez şi îndrumarea mea către misiunia preoţească. Ne vorbea cu atâta căldură acest om, despre Ardeal, de frumuseţile pământului său, de omenia locuitorilor săi încât noi, toţi copiii azilului, nu visam decât Ardealul.

Pronia dumnezeiască şi voinţa credincioşilor face ca astăzi să fiu chemat a păstori o eparhie ortodoxă din Ardeal. Inalt Prea Sfinţite, veţi fi de azi înainte îndrumătorul meu canonic, Părintele meu duhovnicesc, fratele meu mai mare întru Hristos Domnul nostru, căruia îi datorez supunere şi ascultare întru toate cele bisericeşti. Ştiu Inalt Prea Sfinţite, că toată

viața V'ați ostenit să Vă ridicați ucenici, pentru a căror pregătire cărturărească ați făcut grele și multe jertfe. Unii din acești ucenici V'au îndeplinit mai mult voința și gândul și astăzi ei ocupă cu demnitate locuri de frunte în ierarhia Bisericii noastre. Alții și-au îndreptat pașii spre alte chemări, tot bisericești și ei cinstesc prin muncă și pregătire, pe Starețul lor Nicolae, Mitropolitul Ardealului, deși nu s'au făcut călugări, așa cum ar fi dorit Inalt Prea Sfinția Voastră. Iată că acum Dumnezeu Vă trimite un ucenic nou, care are și el părul și barba cam albă, dar care are încă inima tânără și voința de a fi și el unul dintre ostenitorii pentru durarea operei bisericești ctitorită de Inalt Prea Sfinția Voastră. Fiți sigur, Inalt Prea Sfințite, că monahul Valerian Zaharia nu vă va pricinui nicio supărare, nici o nemulțumire, ci se va trudi să Vă prilejuiască numai bucurii prin munca sa.

Trimis fiind să cârmuesc o eparhie pe al cărei teritoriu sunt reprezentate toate naționalitățile conlocuitoare, de diferite confesiuni, voi căuta să am o colaborare frățească și creștinească cu toți, înlăturând pricina oricărei neînțelegeri.

Nu voi da ochilor mei odihnă și genelor mele dormitare, până când nu voi face ca să dispară pentru totdeauna «noi și voi» dintre ortodocșii vechi și reveniți. Reîntregirea Bisericii Ortodoxe în Ardeal este un fapt îndeplinit de voința poporului și a clerului, fost greco-catolic și ea va dura pe vecie.

Sunt încredințat că mă voiu bucura din partea Inalt Prea Sfinției Voastre ca și din partea celorlalți ierarhi și mireni din Ardeal, de dragostea frățească pe care am cultivat-o în sufletul meu și după care inima mea a însetat o viață întreagă.

Domnule Ministru al Cultelor,

Ca cel care aveți răspunderea bunei conviețuiri între culte și Stat în Republica Populară Română, țin să vă declar că, pentru mine, datoriile și dragostea de popor și Patrie, sunt tot așa de sfinte și de obligatorii ca și poruncile Evangheliei și ale Bisericii. Mă simt un bun fiu al amândorura, putând spune cu tărie: «Biserică și Patrie, iubiți-vă în pieptul meu ca două surori bune, fiecare aibi o jumătate din inima mea, fiecare aibi inima mea întreagă».

Mărit Colegiu,

Credincios celor mărturisite în fața Domniei Voastre eu nu voi privi înapoi ca femeia lui Lot, ci voiu privi în jur și mai ales tot înainte, pentrucă nu doresc nimănui și nici mie, să mă împietresc într'un trecut de tristă aducere aminte! Nu voi uita niciodată cele făgăduite aici. Mă leg să le duc la îndeplinire, cu toată puținătatea puterilor mele, nădăjduind tare în ajutorul Atotputernicului Dumnezeu și în concursul ce mi se va da de fiecare, după puterile lui pentru ca cele neputincioase să fie împlinite.

Mărturisindu-mă înaintea celor de față și înaintea nevăzutului Cap și Cârmuitor al Bisericii, care este Hristos Mântuitorul nostru, Vă mulțumesc tuturor pentru încrederea ce mi-ați arătat și mă leg că mă voiu strădui din toate puterile mele să nu desmint niciodată această încredere.

Numai dacă voi face, mărturisi și învăța cum am mărturisit și făgăduit aici așa, dar numai așa, să-mi ajute mie Dumnezeu».

*

Prezidiul Marei Adunări Naționale, a confirmat alegerea făcută.

Ca atare în ziua de Miercuri 13 Noembrie a. c., P.C. Arhimandrit Valerian a primit hirotonia întru arhiereu. Slujba hirotoniei a avut loc în Biserica Sfintei Patriarhii din București și a fost săvârșită de către II. PP. SS. Mitropoliți Nicolae al Ardealului și Firmilian al Olteniei și P.S. Episcop Teofil al Romanului și Hușilor, cu un sobor de preoți.

După terminarea Dumnezeieștei Liturghii, Prea Sfințitul Valerian Zaharia a rostit o cuvântare, în care a arătat «programul apostolatului creștin» spre a cărui împlinire a fost chemat și ales ca arhiereu și păstor de turmă duhovnicească. De aceea va ține seama să fie «călăuză pilduitoare pe drumul mântuirii, cu toată truda, cu toată străduania, cu toată bunătatea, cu toată smerenia și mai ales cu jertfelnicia» întregii sale vieți.

In încheiere și-a îndreptat gândul de mulțumire și recunoștință către PP. SS. Membri ai Sfântului Sinod, prin a căror punere de mâini s'a învrednicit de sfințitul dar al arhieriei, făgăduind că nu va conteni să-i pomenească în rugăciunile ce va înălța către Milostivul Dumnezeu, ca să le înmulțească zilele spre slava Sfintei noastre Biserici.

*

In ziua de Joi 14 Noembrie a, c., ora 11 dim., a avut loc în sala sinodală a palatului patriarhal tradițională solemnitate a înmânării cârjei episcopale de către Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian, noului titular al Episcopiei Oradiei, P.S. Valerian Zaharia.

Ceremonia s'a desfășurat în prezența membrilor Sfântului Sinod, a D-lui Vasile Pogăceanu, Ministrul Cultelor, a d-lui Petre Manu, Consilier Ministerial, de față fiind Consilierii Patriarhali și eparhiali, profesorii Institutului Teologic Universtar din București, consilierii și delegații Episcopiei Oradea, Protoiereii Capitalei.

Dl. Vasile Pogăceanu, Ministrul Cultelor, a citit Decretul Prezidial de confirmare a alegerii P.S. Valerian Zaharia, în scaunul de Episcop al Oradiei; apoi I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului a prezentat I.P.S. Patriarh Justinian cârja episcopală, cu aceste cuvinte:

«Prezint Prea Fericirii Voastre cârja de păstorire a Episcopiei Ortodoxe a Oradiei».

Prea Fericitul Patriarh Justinian a înmânat cârja P.S. Episcop Valerian al Oradiei.

După primirea cârjei, P.S. Episcop Valerian a rostit următoarea cuvântare:

Inalt Prea Sfințite și Prea Fericite Părinte Patriarh,
Domnule Ministru,
Inalt Prea Sfințite Mitropolit al Ardealului,
Inalți și Prea Sfințiți Ierarhi,
Onorată Asistență,

«Colegiul electoral al Bisericii Ortodoxe Române, întrunit în ziua de 11 Noembrie 1951, pentru alegerea de Episcop în scaunul vacant al Eparhiei Oradiei, m'a chemat la înalta demnitate de părinte duhovnicesc al credincioșilor bihoreni, crișeni și maramureșeni.

Inaltul Prezidiu al Marei Adunări Naţionale a binevoit să recunoască prin Decretul citit aci, alegerea smereniei mele ca Episcop al Oradiei, întărind astfel cu forme legale vrerea unanimă a Colegiului electoral.

Primind astăzi, prin Inalt Prea Sfinţia Voastră cârja episcopală, acest simbol al puterii şi al dreptului de păstorire a credincioşilor ortodocşi din cuprinsul Eparhiei Oradiei, vă făgăduesc să nu uit niciodată că îndatoririle mele de păstor şi îndrumător de suflete se împletesc la fiecare pas cu îndatoririle mele de cetăţean al scumpei noastre Patrii, Republica Populară Română.

Ştiu, că pentru păstrarea şi consolidarea acestor raporturi, atât Inalt Prea Sfinţia Voastră cât şi ceilalţi ierarhi membri ai Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române s'au ostenit îndelung şi continuă să se ostenească mereu cu tragere de inimă şi cu destoinicie de adevăraţi păstori ai Bisericii. Animaţi de un înalt patriotism, ei au înţeles rostul Bisericii, în cadrul vieţii celei noui care s'a creiat în ţara noastră prin lupta poporului muncitor. Şi această atitudine a fost pilduitoare pentru cler şi pentru toţi ceilalţi slujitori ai Bisericii Ortodoxe. Ea constitue şi pentru mine un îndreptar în viitoarea activitate la cârma treburilor bisericeşti din cuprinsul Eparhiei Oradiei.

Poporul nostru — stăpân astăzi pe destinele sale — şi-a despuiat în crugul vremii luminişuri de viaţă nouă, în care libertatea, bună-starea şi fericirea aparţin tuturor celor ce se străduesc cu râvnă pentru făurirea binelui obştesc.

Biserica Ortodoxă Română, urmând învăţătura dumnezeeştilor Scripturi, a înţeles dintru început noile năzuinţe ale poporului nostru şi l-a sprijinit cu toate forţele ei pe drumul sănătos pe care a pornit cu avânt, «pentru ca să nu fie nicio desbinare în duh şi toate mădularele trupului să se îngrijească deopotrivă unele de altele» — după cuvântul slăvitului Apostol Pavel (I Cor. XII, 25).

In condiţiile de libertate religioasă, pe care Statul nostru de democraţie populară le-a asigurat, prin Constituţie, tuturor confesiunilor din ţară, Biserica Ortodoxă Română şi-a desfăşurat activitatea sa în cea mai strânsă colaborare cu cei ce i-au pus temelii noui vieţii şi fericirii poporului nostru, îndrumându-şi continuu credincioşii prin cuvintele Scripturii: «Innoind duhul minţii voastre, să vă îmbrăcaţi în omul cel nou» (Efeseni IV, 23-24).

In toate marile lupte de biruinţe ale poporului nostru muncitor, Biserica Ortodoxă a fost prezentă cu inima, cu îndemnul, cu rugăciunea şi cu binecuvântarea. Slujind luminii celei pururea vecuitoare, Biserica şi-a însoţit credincioşii pe drumul luminii, pe care păşeşte astăzi întregul popor, îndemnându-i statornic cu sfatul Sfintei Cărţi: «Fiţi slujitori ai luminii».

Inalt Prea Sfinţite şi Prea Fericite Părinte Patriarh,
Domnule Ministru,

Călăuză sfântă având învăţăturile nepieritoare ale dumnezeescului aşezământ, păşesc cu încredere desăvârşită la munca ce mă aşteaptă, nădăjduind cu tărie că străduniile mele vor fi împuternicite de ajutorul lui Dumnezeu, ca şi de sprijinul şi înţelegerea Onoratului Guvern.

Mă voiu strădui «cu vreme și fără de vreme» pentru a ajuta poporului nostru să ajungă la împlinirea despre care Scriptura Sfântă glăsuește astfel: «După făgăduință, noi așteptăm un cer nou și un pământ nou, în care sălășluește dreptatea» (II Petru III, 13).

Imi voiu aminti pururea că chiagul solidarității sociale îl constitue dragostea de aproapele, după cuvântul Evangheliei: «Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți» (Matei XXII, 40).

Nu voiu uita deasemenea că Dumnezeu, căruia îi slujesc, nu este al neorânduelii, ci este Domn al păcii și al înfrățirii dintre oameni și popoare. Cu râvnă neostenită voiu îndruma, așa dar, pe credincioșii mei să iubească pacea, să propovăduiască pacea și la nevoie să apere pacea, bine știind că «făcătorii de pace fii ai Domnului se vor chema».

Credincios slujitor al Bisericii mele și devotat idealurilor pentru cari luptă poporul nostru, înțeleg să fiu primitor zelos al cuvântului Scripturii, care zice: «Nu mai suntem ai îndoielii spre pieire, ci suntem ai credinței celei noui, spre dobândirea sufletului și spre zidirea lumii» (Evrei X, 39).

Cu aceste convingeri și cu ferma hotărîre de a le da urmare în toată activitatea mea, asigur Inaltul Prezidiu al Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Române și Guvernul țării de întregul devotament al Episcopului și cetățeanului Valerian».

După cuvântarea P.S. Episcop Valerian, I.P.S. Patriarh Justinian, cu părintească dragoste, a răspuns următoarele:

Prea Sfințite Episcop Valerian,

«In urma votului Colegiului electoral din 11 Noembrie 1951, după ispitirea canonică în fața Sfântului Sinod, și după hirotonia în treapta arhieriei ce a avut loc ieri, Prea Sfinția Ta intri acum în rândul Ierarhilor Bisericii noastre, pentru a păstori Episcopia Oradiei.

Mergi într'o Eparhie nouă, cu o existență statornică de abia 30 de ani, deși urme de Ierarhi care au păstorit în acele locuri se cunosc încă dela jumătatea veacului al XVIII-lea. Inaintași mai noui la conducerea Eparhiei, ai pe Episcopii Roman și Nicolae. Episcopul Roman Ciorogariu, decedat în 1936, a lăsat urme nesterse în amintirea credincioșilor, ca luptător pentru întărirea Ortodoxiei.

Acum, înainte de a porni la drum spre Eparhia țării celor trei Crișuri, Prea Sfinția Ta te-ai înfățișat înaintea noastră, pentru a-ți încredința cârja episcopală și a primi sfatul și îndrumările noastre.

Prea Sfințite Episcop Valerian, Apostolul Pavel, chemând la sine pe păstorii Bisericii din Efes, le-a spus: «Luați aminte de voi și de toată turma, întru care Duhul Sfânt v'a pus pe voi Episcopi ca să păstoriți Biserica Domnului, pe care a câștigat-o cu însuși sângele Său» (Fapte XX, 28).

«Luați aminte de voi», iată un îndemn către toți cârmuitorii de suflete, din toate timpurile, de a fi pilduitori poporului printr'o viață curată și fără prihană.

Tânărului Episcop Timotei, Apostolul Pavel îi cere stăruitor: «Fii pildă credincioșilor cu cuvântul, cu purtarea, cu dragostea, cu credința, cu curăția» (I Tim. IV, 12).

«Luați aminte de voi», este totodată un apel către slujitorii Domnului de a spori mereu în râvna lor sfântă. Peste juruințele cu care te-ai legat în fața Colegiului electoral și în ceasul hirotoniei, nu lăsa să se strecoare răceala și nepăsarea.

«Te îndemn — cu același îndemn făcut de Sf. Apostol Pavel lui Timotei — să-ți aprinzi darul lui Dumnezeu, cel ce este în tine prin punerea mâinilor» (II Tim. I, 6).

Prea Sfințite Episcop Valerian, Apostolul Pavel ne îndeamnă să luăm aminte și «de toată turma întru care Duhul Sfânt v'a pus pe voi Episcopi».

Turma din țara Bihoriei și a celor trei Crișuri încredințată păstoriei Prea Sfinției Tale o cunoaștem și știm că nu este ușor a o conduce! Rănile celei mai silnice iobăgii a feudalismului catolic sunt încă nevindecate. Preoțimea, care, până acum trei ani, era împărțită în două strane, în urma revenirii greco-catolicilor, încă nu este complect unificată.

Deasemenea, viața și disciplina bisericească au multe lipsuri.

Este necesar să se lucreze temeinic pentru crearea unei atmosfere de înțelegere și armonie. O sarcină urgentă este aceea de a risipi neîncrederea, pe care cei răuvoitori o seamănă în jurul revenirii la Ortodoxie și a porni la o acțiune de consolidare a reîntregirii Bisericii noastre în Episcopia Bihoriei și a celor trei Crișuri.

Totodată ne exprimăm nădejdea că Prea Sfinția Ta vei fi, în același timp, în acel colț de țară un sol de vestirea Evangheliei Păcii. Pământul Bihoriei, al celor trei Crișuri și Maramureșului, în care s'au petrecut atâtea frământări în trecut, pricinuite de silniciile Vaticanului, cere astăzi binecuvântarea păcii. Fiecare slujitor al Bisericii trebue să fie un convins luptător pentru pace. Este de datoria Prea Sfinției Tale a cuprinde toate nevoile vieții religioase și obștești de acolo, întărind deopotrivă în cler și popor dragostea de Biserică și Patrie. Caută să fii «Păstorul cel bun», privind pururea la chipul Marelui Păstor Hristos, care și-a pus viața pentru oile Sale.

In câmpul larg de activitate ce ți se deschide, să-ți pui deopotrivă toată puterea și elanul în slujba lui Dumnezeu și a aproapelui, servind deopotrivă Biserica și Patria și păstrând aceeași dragoste și ascultare rânduielilor Sf. Sinod și conducătorilor Patriei noastre, Republica Populară Română.

De greutăți să nu te temi. La ceasurile de oboseală și ezitare, să-ți aduci aminte de cuvintele Domnului către Apostolul Pavel: «Nu te teme ci vorbește și nu tăcea. Eu sunt cu tine și nimeni nu va cădea asupra ta ca să te vatăme» (Fapte XVIII, 9).

Primind astăzi cârja episcopală ca semn al autorității bisericești și reazim în noua slujire, îți urez să păstorești cu vrednicie Episcopia Oradiei și Bunul Dumnezeu să te învrednicească de cele mai alese bucurii ale unor bogate roade de activitate arhierească.

Așa să-ți ajute Dumnezeu!».

Inscăunarea P.S. Valerian în Episcopia Oradiei a avut loc în ziua de Duminică 25 Noembrie 1951, în prezența II. PP. SS. Mitropoliți Nicolae al Ardealului și Vasile al Banatului, PP. SS. Episcopi Andrei al Aradului, Nicolae al Clujului și Dl. Dr. Petre Manu, Consilier Ministerial.

După slujba Sfintei Liturghii, săvârșită de I.P.S. Vasile al Banatului, PP. SS. Episcopi Andrei al Aradului, Nicolae al Clujului și Valerian al Oradiei, înconjurați de un mare sobor de preoți și diaconi, s'a citit Decretul Prezidial și gramata mitropolitană de confirmare în scaunul de Episcop al Oradiei a P.S. Valerian.

A vorbit apoi I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, sfătuind pe noul păstor al Eparhiei Ortodoxe a Oradiei să pornească la lucru, cu încredere în ajutorul lui Dumnezeu, ținând seama de realitățile bisericești și de idealul unui adevărat ierarh al lui Hristos.

In ce privește realitățile, a spus Inalt Prea Sfinția Sa, credincioșii de aici au avut cel mai mult de suferit, în trecut, pentru credința lor strămoșească, dar totdeodată nicăieri ca aici nu s'a arătat mai puternică alipirea lor față de Biserica Ortodoxă. Iar cei ce cu silnicie au fost amăgiți cdinioară la uniație, și-au păstrat neschimbată zestrea sufletească a strămoșilor. De aceea, reîntregirea Ortodoxiei românești s'a înfăptuit în chip firesc îndată ce credincioșii au fost liberi să-și dovedească voința lor. Numai cei înstrăinați de sufletul românesc nu s'au încadrat în această mișcare de refacere a unității noastre bisericești. Azi turma e întreagă, iar aceasta se datorește unității nezdruncinate dintre credincioșii Bisericii. Aici stă marea putere a Bisericii Ortodoxe: legătura ei cu credincioșii și faptul că Biserica este a tuturor. Pe temelia aceasta tare a identificării dintre Biserică și credincioși, pe care au clădit Episcopii din trecut: Efrem și Petru, Roman și Nicolae, trebue să continue a zidi și noul Episcop al Oradiei.

Deasemenea, legătura cu credincioșii implică și armonioasa conlucrare cu Statul, ai cărui cetățeni supuși îi sunt. Biserica, prin misiunea religioasă și morală, cultivă în sufletul credincioșilor acele virtuți de seamă, care fac posibilă munca cinstită și avântată pentru propășirea scumpei noastre Patrii.

In ce privește naționalitățile conlocuitoare și celelalte culte, I. P. S. Mitropolit Nicolae a îndemnat pe noul Vlădică al Oradiei să lucreze în duhul Ortodoxiei milenare, «care a osândit întotdeauna intoleranța și fanatismul confesional, călăuzindu-se peste tot de principiul virtuții frățești».

Realitățile acestea: unitatea cu credincioșii, colaborarea cu Statul și convietuirea creștinească cu celelalte culte, cuprind în sine și dreptarul pentru activitatea noului ales în scaunul acestei Episcopii — a spus Inalt Prea Sfinția Sa. De aceea, l-a sfătuit ca, întemeiat pe aceste realități, privind țintă spre idealul evanghelic, și fiind cu încredere în ajutorul lui Dumnezeu, în sprijinul Sfântului Sinod, al clerului și al credincioșilor, să lucreze cu vreme și fără vreme și să fie la înălțimea așteptărilor turmei și a chemării lui Hristos, spre slava lui Dumnezeu, spre binele Bisericii Ortodoxe și spre înflorirea scumpei noastre Patrii.

Din partea Ministerului Cultelor a vorbit Dl. Consilier ministerial Dr. Petre Manu, arătând că, în climatul libertății și al conlucrării dintre Biserică și Stat, Biserica are putința să se desvolte în mod liber și să contribue la lupta pentru pace, în care sunt angajate sutele de milioane de oameni cinstiți din întreaga lume.

In numele Eparhiei Oradiei a vorbit P.C. Vicar Coman, asigurând pe noul Episcop că preoțimea și credincioșii vor fi alături de Prea Sfinția

Sa, în munca ce o va depune pentru binele Bisericii și propășirea Patriei noastre.

La sfârșit, a răspuns P.S. Episcop Valerian, evocând mai întâi figurile de Ierarhi cucernici, care au strălucit ca niște făclii în trecutul Bisericii noastre și care, prin vrednicia lor, au înscris pagini luminoase de luptă fără preget întru apărarea și întărirea Ortodoxiei.

Purtând în suflet această prețioasă moștenire, Prea Sfinția Sa a spus că ia în mâini cârma duhovnicească a Episcopiei Oradea, cu hotărîrea de a duce mai departe făclia nestinsă a dreptei noastre credințe.

Păstrând apoi cu sfințenie străvechea tradiție a Bisericii noastre, în condițiile noui de viață liberă a credincioșilor, se va strădui să țină cea mai strânsă legătură și să conlucreze cu obștea cea mare a păstoriților P.S. Sale.

Luând pildă și îndemn dela I.P.S. Patriarh Justinian și păsind la propovăduirea Evangheliei păcii, face legământ sfânt că nu va precupeți nicio muncă, nicio luptă, nicio jertfă pentru buna sporire întru toate a Bisericii și a Patriei.

După instalare a avut loc, la reședința episcopală, o agapă, la care au toastat: I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, Episcopul Reformat din Oradea, Vicarul Romano-Catolic din Oradea, reprezentantul cultelor neo-protestante, reprezentantul Vicariatului Ortodox Ucrainean, un deputat eparhial și P.C. Protoiereu Traian Belașcu, Vicarul Arhiepiscopiei Sibiului.

In toate aceste cuvântări s'au evidențiat relațiile frățești cu celelalte culte și conlucrarea armonioasă dintre factorii bisericești și autoritățile de Stat în lupta pentru apărarea păcii și pentru înflorirea Patriei noastre.

In încheiere a răspuns P.S. Episcop Valerian, mulțumind Prezidiului R.P.R., Inaltului Guvern, I.P.S. Patriarh Justinian și membrilor Sfântului Sinod, pentru încrederea și sprijinul ce i-au acordat.

REDACȚIA

PARTEA OFICIALĂ

DESBATERILE SFÂNTULUI SINOD AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

SESIUNEA ORDINARĂ DIN ANUL 1951

SUMARUL ŞEDINŢEI DIN 10 NOEMBRIE 1951.

La orele 10 dimineața s'a oficiat Doxologia în catedrala Sfintei Patriarhii, la care au luat parte I.P.S. Patriarh Justinian, toți membrii Sf. Sinod împreună cu membrii Adunării Naționale Bisericești, de față fiind Dl. Vasile Pogăceanu, Ministrul Cultelor.

La orele 12, II. PP. SS. și PP. SS. membri ai Sf. Sinod trec în sala de ședințe din palatul patriarhal.

I.P.S. Patriarh Justinian deschide ședința și salută prezența, pentru prima oară la ședințele Sf. Sinod, a noului Ministru al Cultelor, Dl. Vasile Pogăceanu, subliniind că D-sa este un adept convins al colaborării sincere dintre Stat și Biserică. I.P.S. Sa îl asigură de tot sprijinul Sf. Sinod în această operă de colaborare leală pentru fericirea și propășirea poporului nostru.

Apoi I.P.S. Sa dă cuvântul D-lui Ministru al Cultelor, care citește Decizia de deschidere a sesiunii ordinare a Sf. Sinod.

P.S. Episcop Theoctist Botoșăneanu, secretarul Sf. Sinod, citește apelul nominal și sunt prezenți: I.P.S. Patriarh Justinian, II. PP. SS. Mitropoliți: Sebastian al Moldovei și Sucevei, Nicolae al Ardealului, Firmilian al Olteniei și Vasile al Banatului; PP. SS. Episcopi: Iosif al Râmnicului și Argeșului, Teofil al Romanului și Hușilor, Antim al Buzăului, Chesarie al Dunării de Jos, Andrei al Aradului, Nicolae al Clujului, Antim Târgovișteanu, Vicar Patriarhal și Theoctist Botoșăneanu, Vicar Patriarhal.

P.S. Secretar anunță comisiunile Sf. Sinod, care sunt alcătuite astfel:

I. *Comisiunea Afacerilor Externe.*

Președinte: I.P.S. Mitropolit Sebastian al Moldovei și Sucevei.
Membri: P.S. Episcop Chesarie al Dunării de Jos.
Raportor: P.S. Episcop Theoctist Botoșăneanu, Vicar Patriarhal.

II. *Comisiunea Canonică, Juridică și pentru Disciplină.*
Președinte: I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului.
Membri: P.S. Episcop Iosif al Râmnicului și Argeșului; P.S. Episcop Antim al Buzăului.
Raportor: P S. Episcop Nicolae al Clujului.

III. *Comisiunea pentru doctrină, Viață Religioasă și pentru Mânăstiri.*
Președinte: I.P.S. Mitropolit Firmilian al Olteniei.
Membri: P.S. Episcop Andrei al Aradului.
Raportor: P.S. Episcop Teofil al Romanului și Hușilor.

IV. *Comisiunea Invățământului pentru pregătirea personalului bisericesc.*
Președinte: I.P.S. Mitropolit Vasile al Banatului.
Raportor: P.S. Episcop Antim Târgovișteanul, Vicar Patriarhal.

P. S. Secretar supune verificării ultimul sumar al ședinței Sf. Sinod din 5

Octombrie 1950. Intrucât toate hotărîrile luate de Sf. Sinod în această ședință s'au și executat, în urma propunerilor făcute, se hotărăște:

Sumarul ședinței din 5 Octombrie 1950 se trece spre verificare Comisiunii pentru afacerile externe„ care îl va supune spre aprobare în ședința de Luni 12 Noembrie a Sf. Sinod.

P. S. Episcop Theoctist Botoșăneau citește următoarele comunicări făcute de birou:

1. *Tem. Nr. 21810/951.* — Corespondența privind organizarea Episcopiei Ortodoxe Române autonome din R. P. Ungaria, cu sediul în orașul Gyula.

2. *Tem. Nr. 22069/951.* — Referatul asupra actului decernării titlului de doctor honoris causa Prea Fericitului Patriarh Alexandru al III-lea al Antiohiei și întregului Orient.

3. *Tem. Nr. 22525/951.* — Referatul în legătură cu situația Bisericii Române din America.

4. *Tem. Nr. 22070/951.* — Referatul cu privire la situația Bisericii Române și căminului ei din Ierusalim.

5. *Tem. Nr. 22071/951.* — Darea de seamă asupra legăturilor Bisericii Române cu celelalte Biserici Ortodoxe și Eterodoxe din lume.

6. *Tem. Nr. 21973/951.* — Referatul asupra celei de a patra călătorii la Moscova a I.P.S. Patriarh Justinian.

Se trimit spre studiere și referire la Comisiunea pentru afacerile externe.

7. *Tem. Nr. 22066/951.* — Dosarul cercetării plângerilor preoților Toma Tudoran, Ioan Marinescu, Ioan Dobrinescu și Tudor Marin, din Eparhia Râmnicului și Argeșului.

8. *Tem. Nr. 25615/950.* — Adresa Mitropoliei Olteniei privind desființarea mânăstirii Maglavit.

9. *Tem. Nr. 6101/951.* — Episcopia Romanului și Hușilor face propuneri pentru transformarea de mânăstiri de monahi în mânăstiri de maici.

10. *Tem. Nr. 22613/951.* — Memoriul P.S. Arhiereu Atanasie Dincă asupra situației dela Huși.

11. *Tem. Nr. 7750/951.* — Recursul pr. Dumitru Drăghicescu contra sentinței de caterisire Nr. 322/951 a Consistoriului Central Bisericesc.

12. *Tem. Nr. 2496/951:* — Arhiepiscopia Bucureștilor înaintează dosarul cu recursul Pr. I. Turnagiu.

13. *Tem. Nr. 29218/950.* — Cererea de apel a Pr. Petru Cârnu, contra sentinței de caterisire.

14. *Tem. Nr. 1886/951.* — Cererea de recurs a Pr. Petre Baltă, contra sentinței de caterisire.

15. *Tem. Nr. 25616/950.* — Adresa I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, în legătură cu adresa Ministerului Cultelor Nr. 13481/950, privitoare la instituirea de preoți și înființarea de posturi noui.

16. *Tem. Nr. 11422/951 și 11423/951.* — Episcopia Buzăului face propuneri pentru transformarea de schituri de călugări în schituri de maici.

17. *Tem. Nr. 13919/951 și 18312/951.* — I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului supune rezolvării Sf. Sinod cazul mânăstirii Predeal.

18. *Tem. Nr. 17908/951.* — Se supune spre ratificare Decizia Patriarhală Nr. 284/951, în legătură cu redeschiderea mânăstirii Curtea de Argeș și declararea ei ca stavropighie patriarhală.

19. *Tem. Nr. 17871/951.* — Se supune spre ratificare Decizia Patriarhală Nr. 295/951 privind mutarea Seminarului Monahal de călugărițe dela mănăstirea Plumbuita la mânăstirea Hurezu, care este declarată stavropighie patriarhală.

20. *Tem. Nr. 13874/951.* — Arhiepiscopia Bucureștilor propune revenirea asupra hotărîrii de transformare în mânăstire a bisericii Mihai Vodă din București.

21. *Tem. Nr. 19837/951.* — I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului roagă a se recunoaște înființarea mănăstirii de maici Cuvioasa Paraschiva din Pietriș-Mureș.

22. *Tem. Nr. 21197/951.* — Locuitorul Aliholi Titieni cere aprobarea pentru cununie cu sora soției decedate.

23. *Tem. Nr. 19836/951.* — Mitropolia Moldovei și Sucevei cere aprobarea pentru acordarea rangului de arhimandrit unui număr de nouă protosingheli.

24. *Tem. Nr. 22068/951.* — Referatul I.P.S. Patriarh Justinian asupra situației parohiilor vacante din Transilvania, după trei ani dela revenirea greco-catolicilor la Ortodoxie.

25. *Tem. Nr. 22067/951.* — Referatul P.S. Episcop Theoctist Botoșăneanu, secretarul Sf. Sinod, asupra încadrării la parohii a absolvenților Institutelor Teologice de grad Universitar.

26. *Tem. Nr. 11425/951* — Adresa Nr. 207/951 a Mitropoliei Olteniei, privind salarizarea secretarilor protopopești.

27. *Tem. Nr. 21972/951.* — Referatul P. S. Episcop Theoctist Botoșăneanu, cu propunerea pentru acordarea rangului de Arhimandrit P. C. Protosinghel Sofian Boghiu, profesor la Seminarul Monahal Neamț.

28. *Tem. Nr. 22615/951.* — Episcopia Buzăului propune a se acorda rangul de Arhimandrit P. C. Protosinghel Bonifatie Podoreanu.

29. *Tem. Nr. 22614/951.* — Episcopia Buzăului cere ca metoacele schitului Prodromul dela Muntele Athos, din cuprinsul Eparhiei, să fie supuse jurisdicției eparhiale a Buzăului.

30. *Tem. Nr. 22612/951.* — Adresa Arhiepiscopiei Bucureștilor cu propuneri pentru acordarea rangului de Arhimandrit unor Protosingheli din Eparhie.

Se trimit spre studiere și referire la Comisia canonică-juridică și pentru disciplină.

31. *Tem. Nr. 952/951.* — Itinerariul pastoral și misionar al I.P.S. Mitropolit Sebastian al Moldovei și Sucevei, pe anul 1950.

32. *Tem. Nr. 5968/951.* — Darea de seamă a I.P.S. Mitropolit Firmilian al Olteniei, asupra activității pastorale pe anul 1950.

33. *Tem. Nr. 3230/951.* — Darea de seamă a I.P.S. Mitropolit Vasile al Banatului, asupra activității pastorale pe anul 1950.

34. *Tem. Nr. 22603/951.* — Darea de seamă a I.P.S. Patriarh Justinian asupra activității în cuprinsul Arhiepiscopiei Bucureștilor, pe anul 1950.

35. *Tem. Nr. 6401/951.* — Darea de seamă a P.S. Iosif al Râmnicului și Argeșului asupra activității pastorale pe 1950.

36. *Tem. Nr. 1760/951.* — Darea de seamă a P.S. Episcop Nicolae al Clujului, asupra activității pastorale pe anul 1950.

37. *Tem. Nr. 22606/951.* — Programa analitică a cuvântărilor catehetice pentru ciclul I și II cu cântările respective.

38. *Tem. Nr. 20823/951.* — Referatul Comisiunii speciale cu propuneri asupra întocmirii slujbelor în cinstea Sfinților, Cuvioșilor și Mucenicilor-mărturisitori, canonizați de Sf. Sinod la 28 Februarie 1950.

39. *Tem. Nr. 632, 11427 și 14026/951.* — Intervențiile Arhiepiscopiei Sibiului și Rectoratului Institutului Teologic din Sibiu, asupra întocmirii materialului de editare a Sf. Scripturi cu comentarii.

40. *Tem. Nr. 6432 și 12523/951.* — Ratificarea hotărîrii Sinodului Permanent din 5 Iulie 1951, cu privire la fixarea datei Sf. Paști pe anul 1952.

41. *Tem. Nr. 21358/951.* — Adresa Episcopiei Oradea în legătură cu obligația personalului monahal încadrat în posturi bugetare, față de fondul obștei mănăstirilor în care sunt.

42. *Tem. Nr. 22607/951.* — Dosarul cu actele hotărîrii Sinodului Permanent din 20 Noembrie 1950, privind poziția Bisericii Ortodoxe Române față de noua dogmă din Biserica Romei: înălțarea Sf. Fecioare cu trupul, la cer.

43. *Tem. Nr. 22608/951.* — Referatul P.S. Episcop Theoctist Botoșăneau, cu propunere pentru ratificarea Deciziei Patriarhale Nr. 98/949.

44. *Tem. Nr. 22610/951.* — Episcopia Buzăului semnalează crearea unor curente religioase.

45. *Tem. Nr. 22609/951.* — Episcopia Buzăului roagă Sf. Sinod să statueze asupra modalității reprimirii unor maici și surori stiliste.

Se trimit spre studiere și referire la Comisiunea pentru doctrină, viață religioasă și mânăstiri.

46. *Tem. Nr. 5525/951.* — Se depune spre ratificare programa analitică pentru cursurile de magistru în Teologie.

47. *Tem. Nr. 16111/951.* — Referatul biroului, prin care se propune ratificarea hotărîrii Sinodului Permanent din 8 August 1951, privitoare la transformarea școlilor de cântăreți bisericești în școli medii tehnice și contopirea catedrelor dela Seminariile Monahale.

48. *Tem. Nr. 27559/950.* — Adresele Mitropoliei Ardealului, Mitropoliei Banatului și Episcopiei Aradului, privitoare la desființarea Centrului de Indrumare Misionară dela Arad și chemarea preoților din Arhiepiscopia Timișoarei și Episcopia Aradului la Centrul de Indrumare Misionară dela Sibiu, conform regulamentului pentru învățământul teologic.

I.P.S. Președinte comunică Sf. Sinod că s'a primit o telegramă din partea P.S. Vicar Petru Mândruțoiu, candidatul pentru scaunul episcopal al Românilor din R. P. Ungaria, prin care P. C. Sa face cunoscut că neputând face toate pregătirile, nu poate veni la București la data de 10 Noembrie 1951. I P.S. Sa arată că problema episcopatului Românilor din R. P. Ungaria formează un dosar aparte, care va fi studiat de Comisiunea afacerilor străine și adus spre desbatere în ședințele următoare ale Sf. Sinod.

Inainte de ridicarea ședinței, I.P.S. Patriarh Justinian citește următoarele telegrame:

D-lui Prof. Dr. C. PARHON
Președintele Prezidiului Marei Adunări Naționale
a R.P.R.

Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, întrunit în sesiunea din anul 1951, vă roagă să primiți adânca sa recunoștință pentru bogatele roade pe care deplina libertate religioasă, consfințită prin Constituția Republicii Populare Române, le-a asigurat clerului și credincioșilor Bisericii Ortodoxe Române.

Vă încredințăm și pe viitor de același devotament neprecupețit in lupta pentru apărarea păcii și în strădaniile pentru fericirea poporului și înflorirea scumpei noastre Patrii.

† JUSTINIAN
Patriarhul României

D-lui Dr. PETRU GROZA
Președintele Consiliului de Miniștri

Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, întrunit astăzi în prima sa ședință de lucru din sesiunea anului 1951, își îndreaptă gândurile către Domnia Voastră și vă exprimă toată recunoștința pentru sprijinul larg și înțelegător pe care Inaltul Guvern, în frunte cu Domnia Voastră, îl acordă Bisericii Ortodoxe Române.

Vă asigurăm de colaborarea cea mai sinceră și neprecupețită în strădaniile pe care le depuneți cu atâta zel, în lupta pentru apărarea păcii, pentru fericirea poporului și propășirea scumpei noastre Patrii, Republica Populară Română.

† JUSTINIAN
Patriarhul României

Sf. Sinod aprobă textul acestor telegrame și dispune expedierea lor.

Terminându-se ordinea de zi, I.P.S. Președinte ridică ședința la orele 14, anunțând pe cea viitoare pentru ziua de 12 Noembrie, orele 10 dimineața.

(ss) † JUSTINIAN
Președinte

Secretar
(ss) † *Theoctist Botoșăneanu*

SUMARUL ȘEDINȚEI DIN 12 NOEMBRIE 1951.

I.P.S. Patriarh Justinian deschide ședința la orele 10, de față fiind Dl. Vasile Pogăceanu, Ministrul Cultelor.

P. S. Episcop Theoctist Botoșăneau, secretar, citește;

a) apelul nominal şi sunt prezenţi:

Inalt Prea Sfinţitul şi Prea Fericitul Patriarh Justinian; II. PP. SS. Mitropoliţi: Sebastian al Moldovei şi Sucevei, Nicolae al Ardealului, Firmilian al Olteniei şi Vasile al Banatului; PP. SS. Episcopi: Teofil al Romanului şi Huşilor, Iosif al Râmnicului şi Argeşului, Antim al Buzăului, Chesarie al Dunării de Jos, Andrei al Aradului, Nicolae al Clujului, Antim Târgovişteanul, Vicar Patriarhal şi Theoctist Botoşăneanu, Vicar Patriarhal.

b) Sumarul şedinţei precedente, care, pus la vot,

Se verifică şi se aprobă.

c) Următoarele comunicări:

1. *Tem. Nr. 22161/951.* — I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului depune dosarul alegerii în scaunul de Episcop al Oradiei.

Se trimite spre studiere şi referire la Comisia canonică juridică şi pentru disciplină.

2. Adresa P.S. Episcop Chesarie al Dunării de Jos, cu darea de seamă asupra activităţii eparhiale pe anul 1950.

Se trimite spre studiere şi referire la Comisia pentru doctrină şi viaţă religioasă.

Intrându-se în ordinea de zi, *P. S. Episcop Antim al Buzăului, raportorul Comisiunii canonică-juridică şi pentru disciplină*, citeşte referatele Comisiunii asupra următoarelor chestiuni:

1. *Tem. Nr. 22161/951.* — Actul alegerii P. C. Arhim. Valerian Zaharia în scaunul vacant de Episcop al Oradiei.

Comisiunea, pe baza celor constatate din dosarul primit şi a rezultatului examinării canonice, propune:

a) Validarea alegerii şi

b) Decernarea rangului ierarhic de Arhiereu, P. C. Arhim. Valerian Zaharia.

Primindu-se propunerea Comisiunii canonică-juridică, se hotărăşte:

a) *Sf. Sinod aprobă alegerea P. C. Arhim. Valerian Zaharia în scaunul vacant de Episcop al Episcopiei Oradea şi-i acordă rangul ierarhic de Arhiereu.*

b) *Se va interveni prin Ministerul Cultelor pentru obţinerea decretului prezidial de confirmare a acestei alegeri, după care se va păşi la sfinţirea întru Arhiereu.*

2. *Tem. Nr. 13919 şi 18312/951.* — Adresa I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, prin care se supune Sf. Sinod — spre rezolvare — cazul dintre mânăstirea Predeal şi parohia Predeal.

In urma lămuririlor date de I.P.S. Patriarh Justinian şi de I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, Sf. Sinod, primind propunerea Comisiunii, hotărăşte:

I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului este rugat a orândui anchetă la faţa locului, spre a se constata cine şi în ce măsură are dreptate. Pe baza rezultatului anchetei, Sf. Sinod va putea hotărî.

3. *Tem. Nr. 25615/951.* — Adresa Arhiepiscopiei Craiovei, prin care aduce la cunoştinţă desfiinţarea mânăstirii Maglavit. La propunerea Comisiunii, se hotărăşte:

Sf. Sinod aprobă desfiinţarea mânăstirii Maglavit. Asupra bisericii fostei mânăstiri, I.P.S. Mitropolit al Olteniei şi Arhiepiscop al Craiovei va proceda cum va găsi de cuviinţă, observând prevederile canonice în cauză, materialele rezultate folosindu-se tot la biserici.

4. *Tem. Nr. 6101/951.* — Adresa Episcopiei Romanului şi Huşilor în legătură cu transformarea schitului de monahi Morăni din Raionul Vaslui, din lipsă de personal monahal, în schit de maici; transformarea mânăstirii de monahi Grăjdani, de lângă Bârlad, în mânăstire de maici şi transferarea la aceste două aşezări a unei părţi din personalul monahal dela mânăstirea Adam, Raionul Bârlad. Comisiunea propune, iar Sf. Sinod primind propunerea Comisiunii, hotărăşte:

Se aprobă transformarea schitului de monahi Morăni în schit de maici şi a mânăstirii de monahi Grăjdani de lângă Bârlad, în mânăstire de monahii şi completarea lor cu monahii din mânăstirea Adam.

5. *Tem. Nr. 17871/951.* — **Referatul Biroului privind mutarea Seminarului Monahal dela mânăstireea Plumbuita la mânăstirea Hurezu şi transformarea mânăstirii Hurezu în stavropighie patriarhală, hotărîte prin Decizia Patriarhală Nr. 285/951.**

La propunerea Comisiunii, se hotărăşte:

Sf. Sinod ratifică Decizia Patriarhală Nr. 285/951, de transformare în stavropighie patriarhală a mânăstirii de maici Hurezu.

6. *Tem. Nr. 17908.* — Adresa Arhiepiscopiei Bucureştilor, pe lângă care se înaintează Decizia arhiepiscopală Nr. 30/951, în legătură cu redeschiderea mânăstirii Curtea de Argeş şi declararea ei de stavropighie patriarhală.

Primindu-se propunerea Comisiunii, se hotărăşte:

Sf. Sinod ia act cu aprobare de Decizia Arhiepiscopiei Bucureştilor Nr. 30/951, privind redeschiderea mânăstirii Curtea de Argeş şi declararea ei de stavropighie patriarhală.

7. *Tem. Nr. 13874/951.* — Adresa Arhiepiscopiei Bucureştilor prin care se cere a se reveni asupra hotărîrii de înfiinţare a mânăstirii Mihai Vodă din Bucureşti. In urma lămuririlor date de I.P.S. Patriarh Justinian, Sf. Sinod, primind propunerea Comisiunii, hotărăşte:

Se revine asupra hotărîrii din 1 Octombrie 1950 şi se reînfiinţează parohia Mihai Vodă din Bucureşti.

8. *Tem. Nr. 21972/951.* — Referatul P.S. Episcop Theoctist Botoşăneau, cu propunerea pentru acordarea rangului de Arhimandrit P.C. Protosinghel Sofian Boghiu, profesor la Seminarul Monahal Neamţu. Primindu-se propunerea Comisiunii, se hotărăşte:

Sf. Sinod acordă rangul de Arhimandrit P. C. Protosinghel Sofian Boghiu.

9. *Tem. Nr. 22612/951.* — Adresa Arhiepiscopiei Bucureştilor **Nr. 14802/951** cu tabloul Arhimandriţilor din Eparhie, spre a se decide. In urma discuţiunilor la care iau parte toţi II. PP. SS. şi PP. SS. membri, Sf. Sinod hotărăşte, în principiu:

1. Pentru viitor, rangul de Arhimandrit se va acorda numai cu votul unanim al Sf. Sinod, avându-se în vedere următoarele criterii:

a) licenţa în Teologie,

b) viaţa sfântă a candidatului şi activitatea lui,

c) în cazuri excepţionale, cu aprobarea unanimă a Sf. Sinod, se acordă rangul de Arhimandrit Protosinghelilor fără licenţă în Teologie.

2. Pentru trecut ca şi pentru viitor, rangurile de Arhimandrit conferite fără aprobarea Sf. Sinod se anulează, iar Chiriarhii vor propune Sf. Sinod, care va hotărî dela caz la caz.

Luându-se în cercetare tabloul Arhimandriţilor din cuprinsul Arhiepiscopiei Bucureştilor, Sf. Sinod hotărăşte:

I. Se menţin rangurile de Arhimandrit conferite în trecut de Sf. Sinod, următorilor:

1. Atanasie Gladcovschi, Dr. în Teologie, aprobat în şedinţa Sf. Sinod din 10. Dec. 1947. Arhiepiscopia Bucureştilor.

2. Justinian Florea, licenţiat în Teologie, aprobat în şedinţa Sf. Sinod din 3 Dec. 1945. Arhiepiscopia Bucureştilor.

3. Ghervasie Creţu, licenţiat în Teologie, aprobat în şedinţa Sf. Sinod din 15 Ian. 1944 cu Hotărîrea Nr. 1042. Catedrala Patriarhală.

4. Dionisie Velea, licenţiat în Teologie, aprobat în şedinţa Sf. Sinod din 11 Iunie 1940, cu Hotărîrea Nr. 996. Catedrala Patriarhală.

5. Narcis Luchian, licenţiat în Teologie, aprobat în şedinţa Sf. Sinod din 4 Dec. 1947, cu Hotărîrea Nr. 6565. Catedrala Patriarhală.

6. Simion Ciumandra, absolvent de liceu, aprobat în şedinţa Sf. Sinod din 10 Dec. 1946. Schitul Darvari.

7. Inochentie Tănăsoiu, aprobat în şedinţa Sf. Sinod din 19 Iunie 1923, cu Hotărîrea Nr. 930. Mânăstirea Cernica.

8. Ilarion Marin, aprobat în şedinţa Sf. Sinod din 15 Ian 1944, cu Hotărîrea Nr. 1042. Mânăstirea Căldăruşani.

9. Martinian Stoenescu, Mânăstirea Căldăruşani.

10. Ghigantie Iacob, elev cl. XI-a, aprobat în şedinţa Sf. Sinod din 14 Martie 1949, cu Hotărîrea Nr. 1587. Mânăstirea Ghighiu.

11. Ghenadie Diaconescu, aprobat în şedinţa Sf. Sinod din 8 Feb. 1944, cu Hotărîrea Nr. 1042. Mânăstirea Cheia.

12. Calist Rădulescu, aprobat în şedinţa Sf. Sinod din 1 Martie 1944, cu Hotărîrea Nr. 1042. Mânăstirea Cheia.

13. Serafim Georgescu, aprobat în şedinţa Sf. Sinod din 10 Sept. 1910, cu Hotărîrea Nr. 5349. Mânăstirea Sinaia.

14. Valeriu Neculăeasa, elev. cl. XI-a. Mânăstirea Sinaia.

15. Mina Prodan, aprobat în şedinţa Sf. Sinod din 4 Mai 1920, cu Hotărîrea Nr. 1586. Mânăstirea Pasărea.

II. Se aprobă rangul de Arhimandrit P. C. Gherontie Ghenoiu.

III. Se anulează rangul de Arhimandrit mitrofor Părintelui Teofil Pandele şi de Arhimandrit Părintelui Ianuarie Popescu, întrucât nu sunt conferinte cu aprobarea Sf. Sinod.

10. *Tem. Nr. 19836/951.* — Adresa Arhiepiscopiei Iaşilor Nr. 9605 din 1951 pe lângă care se înaintează un tablou cu nouă Protosingheli, cu propunerea de a li se acorda rangul de Arhimandrit.

După examinarea fiecărui caz în parte, în conformitate cu hotărîrea luată mai sus, Sf. Sinod:

Aprobă acordarea rangului de Arhimandrit P. C. Protos. Ioanichie Grădinaru. Celorlalte persoane, în cazul când li s'a acordat rangul de Arhimandrit, fără aprobarea Sf. Sinod, li se anulează aceste ranguri.

11. *Tem. Nr. 19837/951.* — Adresa Arhiepiscopiei Sibiului Nr. 4560/951, prin care se propune recunoaşterea existenţei mânăstirii de maici «Cuvioasa Parascheva» din Pietriş-Mureş. La propunerea I.P.S. Patriarh Justinian şi după informaţiile verbale date de I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, Sf. Sinod, primind propunerea Comisiunii, hotărăşte:

Sf. Sinod roagă pe I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului să studieze problema mutării maicilor dela mânăstirea Pietriş la mânăstirea Topliţa, prin transformarea acesteia din mânăstire de călugări în mânăstire de maici.

12. *Tem. Nr. 11422 şi 11423/951.* — Adresele Episcopiei Buzăului Nr. 4135 şi 3972/951, cu propuneri pentru transformarea de schituri de monahi în mânăstiri de monahii. La propunerea Comisiunii:

Sf. Sinod aprobă:

a) desfiinţarea schitului de monahi «Buluc» şi transformarea lui în schit de maici;

b) desfiinţarea schitului de monahi «Oancea» şi transformarea lui în «Metoc» al Sf. mănăstiri de maici «Buciumeni».

13. *Tem. Nr. 21197/951.* — Cererea locuitorului Aliholi Titieni, de a i se da dispensă de cununie cu sora mai mică a soţiei sale decedate.

In urma discuţiunilor la care iau parte toţi PP. SS. Chiriarhi din Transilvania, primindu-se propunerea Comisiunii:

Sf. Sinod a hotărît respingerea cererii.

14. *Tem. Nr. 22613/951.* — Referatul P.S. Arhiereu Atanasie Dincă, pensionat, cu situaţia dela mânăstirea Sf. Petru şi Pavel din Huşi, al cărui stareţ era. La propunerea Comisiunii, de a i se fixa altă mânăstire, I.P.S. Patriarh informează că i-a acordat stăreţia mânăstirii Ghighiu.

Sf. Sinod ia act cu aprobare de măsura luată de I.P.S. Patriarh Justinian, încredinţând P.S. Arhiereu Atanasie Dincă stăreţia mânăstirii Ghighiu.

15. *Tem. Nr. 22615/951.* — Adresa Episcopiei Buzăului Nr. 9279/951, prin care *propune a se acorda rangul de Arhimandrit P. C. Protosinghel Bonifatie Podoreanu*, din mânăstirea Ciolanu. Sf. Sinod, primind propunerea Comisiunii, hotărăşte:

Se acordă rangul de Arhimandrit P .C. Protosinghel Bonifatie Podoreanu.

16. *Tem. Nr. 22614/951.* — Adresa Episcopiei Buzăului Nr. 9276/951, privitoare la reglementarea situației canonice a metoacelor schitului Prodromul din Muntele Athos, aflate în cuprinsul acelei Eparhii. Comisiunea face propunerea iar Sf. Sinod însușindu-și această propunere, hotărăște:

Administratorii, frați și monahi ai metoacelor Arva-Focșani și Țifești, Regiunea Putna, sunt în dependență canonică de Episcopul Buzăului, în a cărui Eparhie se află. De aceea, sunt invitați a intra în canonicitate.

17. *Tem. Nr. 25616/951.* — Adresa I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului în legătură cu adresa Ministerului Cultelor Nr. 13481/950. In urma discuțiunilor care au avut loc și a clarificărilor aduse de I.P.S. Patriarh Justinian și de Dl. Ministru al Cultelor Vasile Pogăceanu, Sf. Sinod hotărăște:

Se va ruga onoratul Minister al Cultelor să oficializeze lămuririle date.

18. *Tem. Nr. 22067/951.* — Referatul P.S. Episcop Theoctist Botoșăneanu, Vicar Patriarhal, privitor la încadrarea absolvenților Institutelor Teologice, cu examenul de capacitate. Comisiunea propune, iar Sf. Sinod — în urma lămuririlor date de I.P.S. Patriarh Justinian — primind propunerea, hotărăște:

Regulamentul de numiri și transferări se completează cu următoarele dispoziţiuni:

1. *Consiliul Eparhial al fiecărei Eparhii este obligat să pregătească din timp un număr de locuri vacante de parohii, în raport cu numărul absolvenţilor probabili din cuprinsul acelei Eparhii.*

2. *Candidaţii care au obţinut diploma de licenţă în Teologie în sesiunile fixate, vor fi supuşi îndată examenului de capacitate preoţească, conform Regulamentului.*

3. *Candidaţii reuşiţi vor fi încadraţi, din oficiu, la parohiile vacante şi la categoriile la care îi îndreptăţeşte media obţinută, potrivit art. 12 din Regulamentul pentru numirea şi transferarea clerului din parohii.*

4. *Pentru a li se da vreme de a îndeplini formele de căsătorie, se stabileşte un termen de trei luni dela data încadrării, în chipul următor:* a.) *pentru cei din sesiunea Iulie până la 1 Noembrie;* b) *pentru cei din sesiunea de toamnă până la 1 Martie (anul următor).*

5. *Cei care până la data fixată nu se vor prezenta la posturi, vor pierde dreptul de încadrare şi vor fi numiţi la cerere, numai la parohiile vacante, nesolicitate de nimeni.*

19. *Tem. Nr. 11425/951.* — Adresa Arhiepiscopiei Craiovei Nr. 207/951, privind problema salarizării secretarilor protopopești. Comisiunea propune a se interveni la Ministerul Cultelor pentru satisfacere. I.P.S. Patriarh Justinian informează Sf. Sinod că la Ministerul Cultelor este o comisiune special instituită, care se ocupă cu studierea acestei probleme. Plata acestor secretari protopopești se poate face din economiile fostelor parohii greco-catolice, contopite cu cele vechi ortodoxe.

Sf. Sinod ia cunoştinţă despre această comunicare şi hotărăşte a se face cuvenita intervenţie la Ministerul Cultelor.

20. *Tem. Nr. 22066/951.* — Dosarul cercetării plângerii unor preoți din cuprinsul Episcopiei Râmnicului și Argeșului. Comisiunea își însușește concluziile referatului I.P.S. Mitropolit Firmilian, care pune în afară de orice discuție pe Chiriarhul locului și, ca atare, propune închiderea acestei chestiuni.

Sf. Sinod, primind propunerea, hotărăşte închiderea chestiunii şi clasarea dosarelor.

21. *Tem. Nr. 29218/950.* — Cererea de apel a Pr. Petre Cârnu, fost la parohia Merenii de Jos, împotriva sentinței de cateresire, dată de Consistoriul Eparhial al Arhiepiscopiei Bucureștilor Nr. 231/948.

La propunerea Comisiunii,

Sf. Sinod hotărăşte respingerea cererii de apel a Pr. Petre Cârnu contra sentinţei de caterisire Nr. 231/948, dată de Consistoriul Arhiepiscopiei Bucureştilor.

22. *Tem. Nr. 2490/951.* Cererea de recurs a Pr. Ioan Turnagiu, fost la parohia Cervenia II, contra sentinței de caterisire dată de Consistoriul Arhiepiscopiei Bucureștilor cu Nr. 276/949.

Pe temeiul propunerii Comisiunii:

Sf. Sinod hotărăște respingerea recursului Pr. Ioan Turnagiu.

23. *Tem. Nr. 7750/951.* — Cererea de recurs a Pr. Dumitru I. Drăghicescu, fost suplinitor la parohia Olteni-Teleorman, împotriva sentinței de caterisire Nr. 322/951, dată de Consistoriul Arhiepiscopiei Bucureștilor. Comisiunea face propunere de respingere a recursului.

Pe temeiul acestei propuneri:

Sf. Sinod hotărăşte respingerea recursului făcut de Pr. Dumitru Drăghicescu contra sentinței de caterisire Nr. 322/951, dată de Consistoriul Arhiepiscopiei Bucureștilor.

24. *Tem. Nr. 1886/951.* — Cererea de recurs a Pr. Petre Baltă, fost la parohia Prahuda, contra sentinței de caterisire Nr. 25/950, dată de Consistoriul Eparhial al Eparhiei Dunării de Jos.

Comisiunea găsește că sentința de caterisire este bine dată și întemeiată și, ca atare, propune respingerea recursului.

Sf. Sinod, întemeiat pe această propunere, hotărăşte:

Se respinge cererea de recurs a Pr. Petre Baltă contra sentinței de caterisire Nr. 25/951, dată de Consistoriul Eparhial al Episcopiei Dunării de Jos.

25. *Tem. Nr. 22068/951.* — Referatul I.P.S. Patriarh Justinian, asupra situației parohiilor vacante din Transilvania, după trei ani dela revenirea greco-catolicilor. Comisiunea cere ca problema să fie discutată în plenul Sf. Sinod.

După discuțiunile care au loc şi la care iau parte PP. SS. Chiriarhi din Transilvania și Dl. Ministru al Cultelor Vasile Pogăceanu, I.P.S. Patriarh Justinian face propunerea ca PP. SS. Chiriarhi din Transilvania să studieze problemele ridicate şi să dea sugestii pentru viitor.

La orele 15 se suspendă ședința, până la orele 17.

ȘEDINȚA II-a.

I.P.S. Patriarh Justinian deschide ședința la orele 17.

P.S. Episcop Theoctist Botoșăneanu, Vicar Patriarhal, raportorul Comisiunii afacerilor externe, citește referatele Comisiunii asupra următoarelor acte:

1. Sumarul ședinței Sf. Sinod din 5 Octombrie 1950, care urmează a fi verificat și aprobat de Sf. Sinod. La propunerea Comisiunii:

Sf. Sinod verifică şi aprobă sumarul ședinței Sf. Sinod din 5 Octombrie 1950.

2. Tem. *Nr. 22524/951.* — Referatul privind participarea I.P.S. Mitropolit Sebastian al Moldovei şi Sucevei, în calitate de reprezentant al Sf. Sinod la cel de-al II-lea Congres Mondial al Păcii, ținut la 12 Noembrie 1950 la Varșovia.

Sf. Sinod, primind propunerea Comisiunii,

ia act cu mulțumiri pentru felul cum I.P.S. Mitropolit Sebastian a reprezentat Sf. Sinod la cel de-al II-lea Congres Mondial al Păcii.

3. *Tem. Nr. 22525/951.* — Darea de seamă asupra situației Episcopiei Ortodoxe autonome din cele două Americi. Sf. Sinod, insușindu-și propunerile Comisiunii, hotărăște:

1. *Sf. Sinod ia act cu mulțumire de grija părintească a I.P.S. Patriarh Justinian pentru propășirea duhovnicească și chiar materială a Episcopiei Românilor din cele două Americi.*

2. *Sf. Sinod ia act de primirea călduroasă făcută de clerul şi credincioşii din America, P.S. Sale Episcopului Andrei, la sosirea din Patria mamă.*

3. *Sf. Sinod ia act de asemenea de străduința P.S. Episcop Andrei Moldovanu şi a organelor sale eparhiale pentru ocuparea Centrului eparhial dela «Vatra Română» ca și pentru activitatea sa misionară, prin care*

se consolideaza prestigiul Episcopiei, a Episcopului şi a Bisericii Ortodoxe Române din America.

4. *Sf. Sinod ia act de demersurile făcute de I.P.S. Patriarh Justinian, în legătură cu amestecurile unor arhierei străini în treburile duhovniceşti ale Episcopiei Românilor din America şi autorizâ pe I.P.S. Patriarh Justinian să vegheze şi în viitor, cu aceeaşi dragoste, asupra bunului mers al acestei Episcopii.*

5. *Sf. Sinod condamnă acţiunea ilegală dela Chicago a «trutziştilor».*

4. *Tem. Nr. 22071/951.* — Referatul Pr. N. Cazacu în legătură cu raporturile frăţeşti ale Bisericii Ortodoxe Române cu celelalte Biserici Ortodoxe şi eterodoxe din lume. Comisiunea constată că prin grija Intâistătătorului Bisericii noastre, aceste legături s'au adâncit şi mai mult în cursul acestui an.

Schimbul de scrisori cu Prea Fericiţii Patriarhi ai Constantinopolului, Alexandriei, Antiohiei, Ierusalimului, Moscovei, Georgiei, cu conducătorii celorlalte Biserici Ortodoxe Autocefale, la care se adaugă şi scrisorile Bisericilor eterodoxe, au prilejuit împărtăşirea dorinţei de colaborare frăţească şi dorinţa sinceră după pace şi bună înţelegere.

Comisiunea propune a se lua act de acest schimb de scrisori.

In continuare, referatul cuprinde:

— Trecerea la cele veşnice a venerabilului Arhiepiscop Macarie al Ciprului şi alegerea noului titular, care se numeşte tot Macarie.

— Alegerea, la 3 Ianuarie 1951, a I.P.S. Mitropolit Kiril al Plovdivului ca Preşedinte al Sf. Sinod şi Exarh al Bisericii Ortodoxe Bulgare.

— Problema convocării Bisericilor Ortodoxe surori într'o Consfătuire a unui Pro-sinod ecumenic, ridicată de Prea Fericitul Patriarh din Constantinopol, căruia I.P.S. Patriarh Justinian i-a răspuns că Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române salută iniţiativa aceasta şi că pentru a da un răspuns precis, a cerut unei comisiuni alcătuită din Ierarhi şi profesori teologi, să prezinte în prealabil un studiu documentat în această privinţă.

— Comemorarea dela Atena — 15-30 Iunie 1951 — a 1900 dela venirea Sf. Apostol Pavel în Grecia. Biserica Ortodoxă Română a publicat — în cinstea acestei aniversări — articole de mare valoare în revista «Studii Teologice» Nr. 7-8 (Sept.-Oct. 1951), despre Sf. Apostol Pavel şi activitatea lui misionară.

— Aniversarea a 1500 ani dela Sinodul al IV-lea ecumenic ţinut la Calcedon, în anul 451, când, prin canonul 28, scaunul episcopal al Ierusalimului a fost ridicat la rangul de scaun patriarhal. Patriarhia Ierusalimului a înştiinţat, încă din Februarie 1950, toate Bisericile Ortodoxe despre această aniversare. Din partea I.P.S. Patriarh Justinian s'a răspuns că Biserica Ortodoxă Română a acordat o deosebită atenţie acestui eveniment, care interesează Ortodoxia întreagă şi i-a închinat un număr special din revista Patriarhiei Române «Ortodoxia», care cuprinde articole scrise de cei mai eminenţi teologi români.

Comisiunea propune:

1. A se aproba scrisoarea trimisă de I.P.S. Patriarh Justinian în chestiunea convocării Bisericilor surori la o Consfătuire a unui Pro-sinod ecumenic.

2. A se lua act cu mulţumire de măsura luată pentru articolele publicate în cinstea aniversării activităţii misionare a Sf. Apostol Pavel.

3. A se aproba răspunsul dat de I.P.S. Patriarh Justinian, Patriarhiei Ierusalimului, privitor la comemorarea a 1500 ani dela Sinodul dela Calcedon şi dela înfiinţarea patriarhatului Ierusalimului.

Trecând la vizitele externe, referatul Părintelui Cazacu cuprinde:

— Trimiterea delegaţiei alcătuită din: I.P.S. Mitropolit Firmilian al Olteniei, P.S. Episcop Antim Nica, Vicar Patriarhal şi Pr. Ilie Băcioiu, la alegerea şi întronizarea I.P.S. Macarie, Mitropolitul Bisericii Ortodoxe Autocefale din Polonia.

— Vizita frăţească a I.P.S. Sale Patriarhului Justinian la Moscova, între 15-27 Iulie 1951, însoţit de P.S. Episcop Andrei al Aradului şi P.S. Episcop Theoctist, Vicar Patriarhal, pentru a participa la marea sărbătoare a Bisericii Ruse — Sf. Serghie — în ziua de 18 Iulie 1951, cu care ocazie, Intâistătătorii Bisericilor care s'au întâlnit acolo au redactat un «Apel pentru pace», pe care l-au adresat tuturor Bisericilor şi popoarelor.

Această călătorie este expusă pe larg în referatul P.S. Episcop Theoctist, Vicar Patriarhal, depus cu tem. Nr. 21973/951.

— Vizita făcută Bisericii și țării noastre de Prea Fericitul Patriarh Alexándru al III-lea al Antiohiei și al întregului Orient, între 22 August și 3 Septembrie 1951.

— Vizita la București a misiunii trimisă de Biserica Rusă la Ierusalim.

— Vizita făcută la București de către P.S. Episcop Vladimir al Pscovului, fost conducător al Misiunii Bisericii Ruse din Ierusalim, în drum către Moscova.

— Ca încheiere prezintă scrisoarea I.P.S. Mitropolit Elefterie — Exarhul Bisericii Ortodoxe din Cehoslovacia, prin care roagă a se trimite doi delegați la festivitatea proclamării autocefaliei Bisericii Ortodoxe din Cehoslovacia, pe data de 8 Decembrie 1951 și la alegerea Mitropolitului ei, pe data de 9 Decembrie 1951, la Praga.

Comisiunea propune:

1. Să se ia act cu satisfacție pentru chipul în care delegația a reprezentat pe I.P.S. Patriarh Justinian și Sf. Sinod în Polonia;

2. Să se ia act și să se aducă mulțumiri Í.P.S. Patriarh Justinian pentru călătoria la Moscova, făcută în slujba Bisericii și a păcii;

3. Să se ia act cu bucurie de vizita Prea Fericitului Patriarh Alexandru al III-lea;

4. Să se ia act de vizitele la București ale delegațiilor Misiunii Ortodoxe Ruse în drum spre și dela Ierusalim, și

5. Să se ia act de invitația la Praga și să se desemneze delegația care să meargă la Praga.

Se hotărăște:

Sf. Sinod aprobă întru totul propunerile Comisiunii, menționate mai sus.

Sf. Sinod deleagă pe P.S. Episcop Antim Târgovișteanul, Vicar Patriarhal și pe P. C. Dr. Milan Șesan, profesor la Institutul Teologic din Sibiu, spre a-l reprezenta la festivitățile Bisericii Ortodoxe din Cehoslovacia, care vor avea loc la 8 și 9 Decembrie 1951.

5. *Tem. Nr. 22069/951.* — Referatul P. S. Episcop Theoctist Botoșăneanu, Rectorul Institutului Teologic de grad Universitar din București, prin care se aduce la cunoștința Sf. Sinod decernarea titlului de Doctor Honoris Causa, Prea Fericitului Patriarh Alexandru al III-lea al Antiohiei și întreg Orientului, cu ocazia vizitei ce a făcut Bisericii și țării noastre.

Comisiunea propune iar Sf. Sinod însușindu-și propunerea, hotărăște:

Se ia act cu mulțumire de acest rar eveniment care a adâncit și mai mult legătura dragostei și a păcii între Biserica Ortodoxă Română și Patriarhia Antiohiei.

6. *Tem. Nr. 21810/951.* — Referatul P.S. Episcop Theoctist Botoșăneau, Vicar Patriarhal, privitor la alegerea Episcopului Românilor ortodocși din R. P. Ungaria.

Comisiunea — pe temeiul celor constatate din referat și dosarul chestiunii — face propunerile următoare:

1. In conformitate cu hotărirea Sf. Sinod din 4 Octombrie 1950, Adunarea Eparhială a Episcopiei Ortodoxe Române Autonome din R. P. Ungaria să fie invitată ca în termen de 30 zile să-și aleagă Episcop, conform Statutului organic șagunian și să înainteze, de îndată, rezultatul alegerii, Sf. Sinod, care va dispune examinarea canonică și hirotonisirea noului ales;

2. Pentru convocarea și conducerea Adunării Eparhiale electorale să fie delegat P. C. Protopop Petru Mândruțău, Vicarul episcopesc și președintele Consiliului Eparhial din Gyula;

3. Cele de mai sus să fie aduse la cunoștința Guvernului R. P. Ungare, prin Ministerul Cultelor.

Se notărăște:

Sf. Sinod aprobă întru totul propunerile Comisiunii și roagă pe I.P.S. Patriarh Justinian să dispună aducerea lor la îndeplinire.

7. *Tem. Nr. 22070/951.* — Referatul Părintelui N. Cazacu, secretar patriarhal, cu privire la situația Bisericii române și căminului ei din Ierusalim. Comisiunea face propuneri ca Sf. Sinod să-și însușească propunerile din referat și anume:

1. — Să se facă demersurile necesare pentru trimiterea în Ierusalim — partea orașului de sub Statul Israel — a unui delegat din țară, care să locuiască acolo și să se intereseze de biserică și de cămin.

2. — Să se intervină pe lângă Guvernul Statului Israel, respectiv Ministerul Religiunilor din Ierusalim, prin care să se ceară predarea clădirii, înlesnirea venirii acolo a persoanei responsabile, spre a lua în primire clădirea, restituirea obiectelor bisericești și a întregului inventar, plata despăgubirilor pentru distrugerile și pierderile suferite din cauza războiului.

3. — Să se dispună începerea lucrărilor de reparație, care după o evaluare sumară s'ar ridica la 4.000 lire sterline.

4. — Să se lămurească situația P. C. Arhim. Victorin Ursache în Palestina și a i-se plăti salariul cuvenit.

5. — Să se intervină pe lângă Patriarhia Ierusalimului ca să aprobe sfințirea Paraclisului Sfântul Ioan Botezătorul dela Iordan, care, deși construit odată cu biserica din Ierusalim, nu a putut fi sfințit din cauză că la începerea lucrărilor de construcție nu s'a cerut aprobarea Patriarhiei Ierusalimului și aceasta nu recunoaște în mod oficial existența acestei instituții religioase românești.

6. — Să se exprime mulțumiri PP. Fericiților Patriarhi ai Ierusalimului și Antiohiei pentru dragostea arătată față de reprezentanții Bisericii Ortodoxe Române.

Puse la vot, propunerile Comisiunii, se hotărăște:

Sf. Sinod își însușește aceste propuneri, rugând pe I. P. S. Patriarh Justinian să ia măsurile cuvenite pentru îndeplinirea lor.

P. S. Episcop Antim Târgovișteanul, Vicar Patriarhal, citește referatele Comisiunii învățământului pentru pregătirea personalului bisericesc, asupra următoarelor acte:

8. — *Tem. Nr. 16111/951.* — Referatul Serv. Studii și învățământ din Administrația Patriarhală asupra hotărîrii Sinodului Permanent din 8 August 1951 privind:

a) Transformarea școalelor de cântăreți bisericești în școli medii tehnice, cu durata cursurilor de trei ani și

b) Contopirea celor opt catedre dela seminariile monahale.

La propunerea Comisiunii:

Sf. Sinod ratifică hotărîrea Sinodului Permanent din 8 August 1951 în chestiunea școlilor de cântăreți bisericești și a seminariilor monahale.

9. — *Tem. Nr. 5528/951.* — Referatul Serv. Studii și Invățământ din Administrația Patriarhală, cu programa analitică a cursurilor de magistru în Teologie, aprobată prezidial de I. P. S. Patriarh Justinian.

La propunerea Comisiunii:

Sf. Sinod ratifică aprobarea dată de I. P. S. Patriarh Justinian, programei analitice pentru cursurile de magistru în Teologie.

10. — *Tem. Nr. 22611/951.* — Referatul semnat de D-nii: Al. Rădulescu-Cerna, D. Veștemeanu și Pr. M. Abramescu dela Tipografia Institutului Biblic, în legătură cu scrierea corectă a pronumelor referitoare la persoanele Sf. Treimi. Comisiunea propune ca Sf. Sinod să decidă ca în toate publicațiile Bisericii noastre, care vor apare de acum înainte — și cele azi sub tipar — toate pronumele referitoare la persoanele Sf. Treimi să fie scrise cu inițiale majuscule.

In urma discuțiunilor la care iau parte toți PP. SS. Membri ai Sf. Sinod, se hotărăște:

Sf. Sinod aprobă propunerea Comisiunii, cu rectificarea ca aplicarea ei să se facă numai pentru lucrările care se vor culege și se vor pune sub tipar de aici înainte, nu și pentru lucrările în curs de tipărire.

11. — *Tem. Nr. 27559/951.* — Dosarul cu actele privind fixarea Centrelor de îndrumare misionară preoțească din Transilvania, Sibiu, Cluj și Arad. Comisiunea face propunerea să se mențină Centrul de îndrumare misionară Arad, în cadrul Institutului Teologic din Cluj, iar preoții din Eparhia Clujului și cei din Eparhia Oradiei să facă cursurile de îndrumare misionară la Institutul Teologic din Sibiu.

In urma discuțiunilor la care iau parte II. PP. SS. Mitropoliți Nicolae al Ardealului și Vasile al Banatului și PP. SS. Episcopi Andrei al Aradului și Nicolae al Clujului Sf. Sinod hotărăște:

1. *Se menţine Centrul de îndrumare misionară din Arad, în cadrul Institutului Teologic de grad Universitar din Cluj, pentru preoţii din cuprinsul Arhiepiscopiei Timişoarei şi Episcopiei Aradului. Preoţii din cuprinsul Episcopiilor Cluj şi Oradea vor urma cursurile de îndrumare misionară la Institutul Teologic de grad Universitar din Sibiu.*

2. *Punctele 2 şi 3 dela art. 4 din Regulamentul de organizarea şi funcţionarea Instituţiilor de învăţământ pentru pregătirea personalului bisericesc şi recrutarea corpului didactic din Patriarhia Română, se contopesc într'unul singur, ca punct 2, astfel: «La Sibiu şi Cluj, pentru Transilvania, sub conducerea şi îndrumarea Mitropoliţilor şi Episcopilor locului.*

«Chiriarhiile din Transilvania îşi vor trimite studenţii la amândouă Institutele Teologice, unde Ierarhii vor prezida comisiunile de examinare pentru studenţii pe care-i trimit».

P.S. Episcop Teofil al Romanului şi Huşilor, raportorul Comisiunii pentru doctrină, viaţă religioasă şi pentru mânăstiri, citeşte referatele Comisiunii, asupra următoarelor acte:

1. *Tem. Nr. 22.603,952, 5968, 3230, 6401 22.161, 1760.* — Referatele de activitate ale Arhiepiscopiei Bucureştilor, Arhiepiscopiei Iaşilor, Arhiepiscopiei Craiovei, Arhiepiscopiei Timişoarei şi ale Episcopiilor Râmnicului şi Argeşului, Buzăului, Dunării de Jos şi Clujului,

Comisiunea propune să se aducă I.P.S. Arhiepiscop al Bucureştilor şi Mitropolit al Ungro-Vlahiei, Prea Fericitul Patriarh Justinian, mulţumiri pentru intensa şi pilduitoarea activitate a Arhiepiscopiei Bucureştilor şi munca depusă de colaboratorii săi.

Aceleaşi propuneri de mulţumiri, propune să se aducă II. PP. SS. Arhiepiscopi şi Mitropoliţi:

a) *Sebastian al Iaşilor şi Moldovei,* pentru impresionantul său itinerariu pastoral de 53 vizite canonice şi slujbe arhiereşti şi 72 de cuvântări;

b) *Firmilian al Craiovei şi Olteniei,* pentru sporul de activitate, organizare gospodărească şi adâncire pastorală în această unitate eparhială abia înfiinţată;

c) *Vasile al Timişoarei şi Caransebeşului,* pentru cele 46 vizite canonice, cu care ocazie a oficiat 25 Liturghii şi a sfinţit 15 biserici renovate sau reparate;

d) *PP. SS. Episcopi Iosif al Râmnicului şi Argeşului şi Chesarie al Dunării de Jos,* pentru bogata activitate şi eforturile de unificare a celor două Eparhii, întregite cu alte Eparhii;

e) *PP. SS. Episcopi Nicolae al Clujului şi Antim al Buzăului,* care au vădit cu activitatea lor o neadormită grijă faţă de clerul şi poporul păstorit.

Sf. Sinod aprobă propunerile făcute de Comisiune.

2. *Tem. Nr. 20823/951.* — Referatul Comisiunii de specialişti, însărcinată cu verificarea din punct de vedere al stilului şi tipicului, a materialului cu slujbele Sfinţilor, Cuvioşilor şi Mucenicilor români, canonizaţi de Sf. Sinod în şedinţa sa dela 28 Februarie 1950.

Comisiunea pentru doctrină găseşte referatul temeinic lucrat şi pe deplin justificate observaţiunile cuprinse într'însul. De aceea, îşi însuşeşte propunerile specialiştilor şi roagă Sf. Sinod să le aprobe în totul.

Sf. Sinod primind propunerea Comisiunii, hotărăşte a fi trimise Eparhiilor respective, pentru a reface materialul trimis în spiritul observărilor Comisiunii de specialişti.

3. *Tem. Nr. 22606/951.* — Referatul P. S. Episcop Theoctist Botoşăneanu, prezentând programa analitică cu subiectele catehezelor ciclului I şi II, cu cântările respective. Comisiunea constată că este bine şi pedagogic întocmită, propunând aprobarea ei şi punerea în aplicare, cu începere dela 1 Ianuarie 1952.

I.P.S. Patriarh Justinian observă că in Eparhiile Mitropoliei Olteniei funcţionează şi astăzi centrele parohiale, care nu sunt prevăzute în Statut.

I.P.S. Mitropolit Firmilian al Olteniei se obligă a studia problema aceasta şi a veni cu propuneri.

Pusă la vot propunerea Comisiunii, se hotărăşte:

Sf. Sinod aprobă propunerea făcută de Comisiune.

Programa se va comunica la toate Eparhiile pentru punere în aplicare, cu începere dela 1 Ianuarie 1952.

I.P.S. Mitropolit Firmilian al Olteniei va fi rugat să prezinte propuneri în privinţa centrelor parohiale.

4. *Tem. Nr. 632, 11427 şi 14026/951.* — Adresa Arhiepiscopiei Sibiului şi Institutului Teologic din Sibiu, privind iniţiativa luată de profesorii acelui Institut Teologic de a pregăti materialul necesar pentru editarea Sf. Scripturi cu scurte note explicative (comentarii). Primindu-se propunerea Comisiunii, se hotărăşte:

Sf. Sinod ia cunoştinţă cu plăcere de această iniţiativă, acordându-le binecuvântarea pentru lucru, tipărirea privind Centrul mitropolitan.

5. *Tem. Nr. 22607/951.* — Referatul Serviciului Studii şi Invăţământ prin care se prezintă hotărîrea luată de Sinodul Permanent la 20 Noembrie 1950, privitoare la fixarea poziţiei Bisericii Ortodoxe Române faţă de noua dogmă catolică: «Înălţarea Sf. Fecioare Maria cu trupul la cer». La propunerea Comisiunii, se hotărăşte:

Sf. Sinod îşi însuşeşte şi ratifică această hotărîre a Sinodului Permanent.

6. *Tem. Nr. 2523/951.* — Referatul Serviciului Studii şi Invăţământ, prin care se prezintă hotărîrea Sinodului Permanent din 5 Iulie 1951, cu fixarea datei Sf. Paşti şi datelor calendaristice pe anul 1951. Comisiunea propune, iar Sf. Sinod primind această propunere, hotărăşte:

Se ratifică hotărîrea luată de Sinodul Permanent la 5 Iulie 1951 cu fixarea datei Sf. Paşti şi datelor calendaristice pe anul 1952.

7. *Tem. Nr. 22608/951.* — Referatul P.S. Episcop Theoctist Botoşăneanu, Vicar Patriarhal, prin care prezintă Decizia Patriarhală Nr. 98/949, referitoare la desfiinţarea fostelor asociaţii religioase, activitatea lor încadrându-se conform art. 68-70 din Statut.

La propunerea Comisiunii, se hotărăşte:

Sf. Sinod ratifică această Decizie a I.P.S. Patriarh şi hotărăşte a se comunica tuturor Chiriarhilor, spre a lua măsurile cuvenite pentru aplicarea ei întocmai.

8. *Tem. Nr. 22609/951.* — Adresa Episcopiei Buzăului Nr. 9278/951, în legătură cu revenirea dela stilişti a maicilor şi surorilor din schitul aflat în comuna Ţepu, Raionul Tecuci, şi modalitatea reprimirii lor. Comisiunea propune, iar Sf. Sinod, primind propunerea făcută, hotărăşte:

Sf. Sinod ia act cu satisfacţie de revenirea acestor maici şi surori. Reprimirea lor se va face astfel: fiecare maică şi soră va rosti o formulă de abjurare a schismei stiliste, după care va fi unsă pe frunte cu Sf. Mir, pentru reîntărirea în credinţă.

9. *Tem. Nr. 21358/951.* — Adresa Episcopiei Oradea, în legătură cu obligaţiile ce ar reveni monahilor salariaţi sau pensionaţi de a vărsa la casieria mânăstirii în care trăiesc, salariul sau pensia primită dela Stat, în vederea întăririi vieţii de obşte. Comisiunea propune a se consulta stareţii şi starețele de mânăstiri, după care se va putea decide.

In urma lămuririlor date de I.P.S. Patriarh Justinian, Sf. Sinod — în completarea hotărîrii luate la 4 Octombrie 1950 — hotărăşte:

Până la completa organizare a vieţii de obşte în mânăstiri, acolo unde a rămas încă în seama călugărilor grija pentru întreţinerea locuinţelor, salariaţii sau pensionarii vor achita la obştea mânăstirii costul mesei în comun şi cheltuielile obşteşti de regie; restul rămâne fiecăruia pentru acoperirea altor nevoi ca: întreţinerea caselor în care locuiesc, haine, etc.

10. *Tem. Nr. 22610/951.* — Adresa Episcopiei Buzăului Nr. 9277/951 prin care aceasta sesizează Sf. Sinod despre manifestările unui curent religios de nuanţă neo-protestantă. Comisiunea este de părere că Biserica nu poate lua faţă de acest curent decât atitudinea dictată de trecutul şi doctrina sa. De aceea, face propunerea următoare:

Sf. Sinod desaprobă folosirea metodelor și practicelor pietiste neo-protestante. Biserica Ortodoxă dispune în cultul și doctrina sa de mijloace suficiente spre a potoli setea de evlavie a credincioșilor. Cultul și tainele Bisericii noastre strămoșești sunt purtătoare de har și inspirate de sus. De aceea, preoții din satele contaminate să fie supraveghiați a păzi linia tradițională de pastorație și să fie opriți a împrumuta metode neo-protestante. Pusă la vot,

Sf. Sinod aprobă propunerea Comisiunii și hotărăște a fi comunicată tuturor Eparhiilor.

Epuizându-se ordinea de zi, I.P.S. Patriarh Justinian face propunerea ca sumarele ședințelor de astăzi să fie încredințate spre verificare și aprobare Sinodului Permanent.

Sf. Sinod aprobă propunerea.

Sf. Sinod încheindu-și lucrările sesiunii 1951, Dl. Vasile Pogăceanu, Ministrul Cultelor, la invitarea I.P.S. Patriarh, citește Decizia de închidere a sesiunii.

I.P.S. Patriarh Justinian mulțumește D-lui Ministru pentrucă a luat parte la toate ședințele Sf. Sinod și-l roagă să asigure Onor. Guvern al R.P.R. de colaborarea loială a conducerii Bisericii Ortodoxe Române.

Mulțumește apoi II. PP. SS. Membri ai Sf. Sinod pentru contribuția ce și-a dat fiecare la rezolvarea lucrărilor venite la Sf. Sinod.

I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului mulțumește I.P.S. Patriarh Justinian, în numele membrilor Sf. Sinod, pentru înțelepciunea, răbdarea și tactul cu care a condus desbaterile și veghiază la buna conducere a Bisericii. Ii urează multă sănătate și roagă pe Dumnezeu să-l învrednicească să conducă și pe viitor, cu aceeași vigoare și înțelepciune treburile Bisericii Ortodoxe Române.

Cu aceasta se încheie sesiunea Sf. Sinod pe anul 1951 iar I.P.S. Patriarh Justinian ridică ședința.

Președinte
(ss) † JUSTINIAN
Patriarh

Secretarul Sf. Sinod,
(ss) † *Theoctist Botoșăneanu*

ADUNAREA NAȚIONALĂ BISERICEASCĂ

SESIUNEA ANULUI 1951

PROCES-VERBAL

ȘEDINȚA DIN 10 NOEMVRIE 1951.

Adunarea Națională Bisericească, convocată cu invitarea Patriarhală Nr. 19287/951, la data de 10 Noembrie 1951, în sesiune ordinară, s'a deschis cu următoarea solemnitate:

La orele 10 s'a oficiat Doxologia în catedrala Sf. Patriarhii, în prezența I.P.S. Patriarh Justinian, a D-lui Vasile Pogăceanu, Ministrul Cultelor, a Chiriarhilor și a membrilor Adunării Naționale Bisericești. După terminarea Doxologiei s'a trecut în sala de ședințe din palatul patriarhal.

O delegație compusă din membri ai Adunării Naționale Bisericești s'a prezentat I.P.S. Patriarh Justinian și l-a rugat să deschidă ședința și să prezideze Adunarea.

I.P.S. Sa însoțit de Dl. Vasile Pogăceanu, Ministrul Cultelor și de II. PP. SS. Mitropoliți, a intrat în sala de ședințe și a ocupat scaunul prezidial.

Deschizând ședința, I.P.S. Patriarh Justinian urează D-lui Ministru Vasile Pogăceanu — în numele membrilor Adunării Naționale Bisericești — bun venit în mijlocul domniilor lor și-l asigură de toată colaborarea și toată înțelegerea înaltelor foruri bisericești în problemele care ating conlucrarea dintre Sf. Biserică și Stat.

Citește scrisoarea D-lui Dr. Petru Groza, membru al Adunării Naționale Bisericești, prin care D-sa anunță că este reținut de îndatoriri ce nu pot fi amânate și, ca atare, nu poate participa la lucrările Adunării Naționale Bisericești. In încheiere, D-sa roagă a se lua act de această absență motivată și face Adunării urări de muncă.

I.P.S. Patriarh Justinian roagă pe Dl. Ministru Vasile Pogăceanu să comunice D-lui Dr. Petru Groza, regretul unanim că n'a putut lua parte la Adunarea Națională Bisericească și să-l asigure de tot devotamentul și de toată colaborarea membrilor Adunării — ca exponenți ai poporului drept-credincios și ai clerului — în munca ce se duce pentru întărirea și înflorirea Republicii Populare Române, în munca ce se depune pentru prosperitatea și fericirea Patriei noastre.

Dând cuvântul *D-lui Ministru Vasile Pogăceanu*, D-sa citește Decretul Nr. 189/951, emis de Prezidiul Marei Adunări Naționale a Republicii Populare Române, pentru deschiderea Adunării Naționale Bisericești în sesiune ordinară pe anul 1951.

După aceea, I.P.S. Patriarh Justinian rostește următoarea cuvântare de deschidere:

Onorați membri,

Din convocarea primită ați putut constata scopul acestei sesiuni ordinare a Adunării Naționale Bisericești și în același timp ați putut constata că înaintea Dvs. conducerea centrală a Patriarhiei. Permanența Consiliului Național Bisericesc, care are răspunderea celor patru Sectoare de activitate economică, culturală, administrativă și bisericească, urmează, prin dări de seamă, să înfățișeze activitatea desfășurată timp de un an de zile, în cursul anului 1950, când s'a putut aduce la îndeplinire al doilea proect de buget al Centrului nostru Patriarhal.

Activitatea este descrisă pe larg în dările de seamă care au trecut în şedinţa Consiliului Naţional Bisericesc din primăvara acestui an şi ele sunt însoţite de planul financiar pe anul 1951, care deasemenea a trecut în Consiliul Naţional Bisericesc din primăvara acestui an.

Nu am să stărui acum asupra întregii activităţi a Centrului nostru Patriarhal, fiindcă această activitate este descrisă, pe larg, în dările de seamă ale celor patru Consilieri Patriarhali, exponenţi ai Consiliului Naţional Bisericesc şi ai Adunării Naţionale Bisericeşti şi gestionari responsabili în administraţia bunurilor Centrului nostru Patriarhal. Am să subliniez numai câteva puncte şi anume, sprijinul pe care Centrul Patriarhal l-a dat în primul rând Centrelor de îndrumare preoţească, pentru ca preoţii adunaţi din diferite colţuri ale ţării, la cursurile de îndrumare, să poată fi găzduiţi în bune condiţiuni, să poată fi întreţinuţi în bune condiţiuni şi în acelaşi timp să se poată înapoia la parohiile lor cu un nou elan de muncă şi cu rezolvarea atâtor probleme din viaţa lor pastorală şi misionară.

Putem afirma cu tot curajul că aceste Centre de îndrumare preoţească şi-au dat cele mai frumoase roade. Preoţimea noastră a putut să-şi ducă toată activitatea ei nestingherită în satele noastre, colaborând cu organele de Stat locale, nu numai în chestiunile de ordin gospodăresc local, dar mai cu seamă în lupta comună dusă pentru apărarea păcii.

Tot Centrul Patriarhal a venit în ajutorul celor trei Institute Teologice din ţara noastră, pentru ca studenţii să poată să aibă la îndemâna lor tot strictul necesar pentru buna funcţionare a acestor Institute Teologice. Iar după trei ani de funcţionare a acestor Institute Teologice, putem afirma că viitorii preoţi primesc îndrumări, primesc învăţături care le sunt de folos în activitatea lor pastorală şi misionară.

Seminariile Monahale şi-au continuat activitatea lor, datorită şi sprijinului acordat de Centrul Patriarhal, pe lângă sprijinul acordat de Centrele Eparhiale şi sprijinul acordat de Ministerul Cultelor, prin plata salariilor profesorilor dela aceste Seminarii şi a acelora dela Institutele Teologice. Seminariile Monahale au creat un curent nou în viaţa monahismului nostru şi mai ales un curent pentru muncă.

In Seminariile noastre Monahale, deopotrivă se îndrumează tinerii noştri călugări şi tinerele noastre călugăriţe în practicarea rugăciunii şi a muncii.

Catedrele teoretice se desvoltă programat ca şi catedrele de îndrumări practice. Fiecare călugăr şi călugăriţă sunt obligaţi a îmbrăţişa două meserii în aceste şcoli, pentru ca mai apoi în mânăstiriile unde vor merge, să conducă cursurile monahale, să desvolte mai departe, deopotrivă, munca cu rugăciunea, cu alte cuvinte să îndrumeze în mânăstirile noastre pe călugări şi călugăriţe, nu numai spre rugăciune, ci şi spre muncă.

In viaţa mânăstirilor noastre, iarăşi, s'a făcut un pas mai departe: dela atelierele organizate în anii trecuţi, s'a trecut la organizarea mânăstirilor noastre în cooperative meşteşugăreşti.

Multe din mânăstirile noastre sunt astăzi în fruntea cooperativelor meşteşugăreşti şi roadele muncii lor au atâta preţuire, nu numai pe pieţele interne, dar mai ales pe pieţele externe.

Cooperativele meşteşugăreşti au asigurat deopotrivă nu numai viaţa economică a mânăstirilor, ci mai ales viaţa duhovnicească, fiindcă călugării şi călugăriţele noastre, antrenaţi în muncă, sunt mai puţin expuşi ispitelor şi căderilor lor de ordin duhovnicesc.

In funcţionarea regulată a Fondului de Credit dela Centrul Patriarhal, preoţimea şi cântăreţii din ţara noastră au găsit un larg sprijin şi mai ales în nevoile lor familiare cu ocazia trimiterii copiilor la şcoală, cât şi în alte nevoi. Iar în Fondul de Asigurare a bisericilor au putut găsi, deasemeni, un larg sprijin; mai ales acelea care au căzut pradă incendiilor, au primit nu numai cota lor, ce li se cuvenea conform actului de asigurare, ci au primit un plus de ajutorare pentru refacerea lor.

Editura Patriarhiei noastre şi-a adus la îndeplinire, complet, planul stabilit de Adunarea Naţională Bisericească, tipărind regulat revistele Patriarhiei, cât şi cărţile de cult şi de predici, necesare preoţilor noştri.

Toate aceste expuse de mine, Dvs. le veţi găsi mai pe larg în dările de seamă ale Consilierilor noştri, pe care vă rog din toată inima, şi în special rog Comisiunile, să le studieze, să citească aceste dări de seamă cu toată atenţia, pentru ca în referatele ce vor depune Adunării Naţionale Bisericeşti să se sublinieze şi înfăptuirile pe care le veţi constata, dar şi lipsurile pe care le veţi afla.

In general, viața Bisericii noastre s'a desfășurat în anul 1950 într'un mod absolut normal. Colaborarea Bisericii cu Statul s'a desfășurat destul de intens și cu roadele cele mai frumoase, atât pentru Patria noastră cât și pentru Biserica noastră.

Dl. Ministru al Cultelor, odată cu venirea sa la conducerea Departamentului Cultelor, a căutat să sublinieze tot interesul pe care-l poartă D-sa și Guvernul Republicii Populare Române unei colaborări cinstite, loiale, între Biserică și Stat, dar mai cu seamă interesul pe care-l poartă desvoltării și mai departe acestei colaborări, pentru a da roadele cele mai fericite pentru țara noastră, adâncindu-se mai ales colaborarea dintre preoți și organele pulerii locale și în special activitatea preoțimii noastre în desfășurarea luptei pentru pace, luptă care continuă cu tot mai multă intensitate și care câștigă tot mai mulți adepți, fiindcă interesul Bisericii se confundă cu interesul Patriei noastre de a apăra pacea, de a da Patriei noastre liniștea pe care o dorește poporul nostru.

Deschizând Adunarea Națională Bisericească și intrând în ordinea de zi, închei cu urarea:

Trăiască lupta pentru pace!

Cuvântarea se încheie în aplauzele unanime ale membrilor Adunării.

Apoi I.P.S. Sa invită pe cei trei secretari de ședință: Dl. D. Cumpănașu, secretar general; Pr. I. Pătrășcoiu, secretar; Dl. Romulus Zăroni, secretar, să-și ocupe locurile la birou.

Inainte de a se citi apelul nominal, I.P.S. Patriarh Justinian propune Adunării următoarele telegrame, prin care se exprimă prețuirea și dragostea Bisericii față de Prezidiul Marei Adunări Naționale a Republicii Populare Române și față de Guvernul ei:

Domnului Prof. Dr. CONSTANTIN I. PARHON
Președintele Prezidiului Marei Adunării Naționale
a Republicii Populare Române

«Adunarea Națională Bisericească, întrunită în sesiunea anului 1951, vă exprimă adânca sa recunoștință pentru deplina libertate religioasă consfințită de Constituția Republicii Populare Române, asigurându-vă de tot devotamentul clerului și credincioșilor în lupta pentru apărarea păcii și in străduaniile pentru bună-starea poporului și înălțarea scumpei noastre Patrii».

Președinte
(ss) † JUSTINIAN

Domnului Dr. PETRU GROZA
Președintele Consiliului de Miniștri

«Adunarea Națională Bisericească începând lucrările sesiunii din anul 1951 vă exprimă adânca sa recunoștință pentru libertatea și sprijinul pe care Inaltul Guvern le acordă Bisericii Ortodoxe Române. Constatând că raporturile dintre Biserică și Guvern sunt bazate pe cea mai deplină încredere, vă asigură și pe viitor de aceeași colaborare leală a clerului și credincioșilor în lupta pentru apărarea păcii și în toate inițiativele luate pentru bună-starea și fericirea poporului și pentru propășirea Patriei noastre scumpe».

Președinte
(ss) † JUSTINIAN

Adunarea Națională Bisericească aprobă telegramele propuse, care se vor expedia celor în drept.

Dl. Secretar General D. Cumpănașu fiind absent, Părintele secretar I. Pătrășcoiu citește apelul nominal și se constată că din 50 membri sunt:

— prezenți 38
— absenți 12 (cu Episcopul dela Oradea, care încă nu a fost ales).

Același secretar citește telegrama D-lui Ing. Gavriil Țibu, care arată că fiind bolnav, nu poate lua parte la ședință și scrisoarea D-lui Prof. Dr. Victor Stanciu

din Cluj, prin care anunţă că fiind după operaţie, nu s'a putut deplasa la Bucureşti.

Adunarea motivează absenţele membrilor menţionaţi mai sus.

Trecându-se la punctul 9 din ordinea de zi, *I.P.S. Patriarh Justinian* anunţă Adunarea că în urma unor schimbări în arondarea Eparhiilor, s'au produs şi unele schimbări în delegarea reprezentanţilor Adunărilor Eparhiale şi astfel s'au produs şi unele descompletări în Comisiunile Adunării Naţionale Bisericeşti. De aceea, face propuneri pentru completarea lor.

Adunarea Naţională Bisericească primind propunerile făcute, hotărăşte:

I. — Comisiunea organizatoare se completează cu:

Dl. Pop Ieronim, delegatul Episcopiei Dunării de Jos, în locul D-lui Iorgu Stoian.

II. — Comisiunea bisericească se completează cu:

a) Pr. Ştefan Căşaru, delegatul Episcopiei Dunării de Jos, în locul Pr. C. Todicescu,

b) Dl. Dumitru Alexandru, delegatul Episcopiei Buzăului, în locul D-lui D. Roşca.

III. — Comisiunea economică-financiară se completează cu:

a) Pr. Dumitru Popescu, delegatul Episcopiei Romanului şi Huşilor, în locul Pr. Vichentie Mocanu,

b) Dl. Ing. Gavriil Tibu, delegatul Arhiepiscopiei Iaşilor, în locul D-lui Gh. Cândescu,

c) Dl. Ioan Stoenescu, delegatul Episcopiei Dunării de Jos, în locul D-lui Ioan D. Ioan.

IV. — Comisiunea de validare şi petiţiuni se completează cu:

a) Protopop Carol Pop, delegatul Episcopiei Oradea, în locul Pr. I. Guiaşu,

b) Dl. Dr. Alexandru Hasaş, delegatul Episcopiei Oradea, în locul D-lui Dr. Petru Mărcuş,

c) Dl. Ioan D. Ioan, delegatul Episcopiei Buzăului, în locul D-lui Gh. Axinte.

V. — Comisiunea bugetară se completează cu:

a) Pr. Marin Bogoiu, delegatul Episcopiei Buzăului, în locul Pr. Grigore Goleanu,

b) Dl. Prof. I. Geleleţu, delegatul Episcopiei Romanului şi Huşilor, în locul D-lui Nicolae Bârlădeanu.

VI. — Comisiunea culturală se completează cu:

a) Pr. Nicolae Todicescu, delegatul Arhiepiscopiei Iaşilor, în locul Pr. C. Nonea,

b) Dl. Stan Arsene, delegatul Episcopiei Râmnicului şi Argeşului, în locul D-lui Carp Udrescu.

La Comisiunea economică-financiară, lipsind Dl. Ing. Gavriil Tibu, se coopteză ad-hoc Dl. Prof. V. Răşcanu.

La Comisiune bugetară, lipsind Dl. Prof. I. Geleleţu, se cooptează ad-hoc Dl. Iosif Andreescu.

La invitarea I.P.S. Patriarh Justinian, Biroul citeşte comunicările, care se împart la Comisiuni, astfel:

I. *La Comisiunea organizatoare:*

1. — Proiectul pentru modificarea art. 5, 71, 73 şi 125, al. 2, privind noua arondare eparhială pe Regiuni; art. 57, al 2, în legătură cu adunarea parohială; art. 20, lit. i, 159, 165 şi 166 din Statut, privind schimbarea titulaturii Fondului de Credit în «Casă de ajutor reciproc a clerului ortodox român din Patriarhia Română».

2. — Actele cu numirile noilor membri în Consistoriul Central Bisericesc.

II. *La Comisiunea bisericească:*

1. — Darea de seamă pe anul 1950 pentru sectorul bisericesc din Administraţia Patriarhală.

III. *La Comisiunea culturală:*

1. — Darea de seamă pe anul 1950, alcătuită de Sectorul Editură și Tipografie din Administrația Patriarhală.

IV. *La Comisiunea economică-financiară:*

1. — Contul de execuție bugetară, contul de profit și pierdere și bilanțul pe anul 1950 al Sectorului Bisericesc.

2. — Contul de execuție bugetară, contul de profit și pierdere și bilanțul pe anul 1950 al Sectorului Institutul Biblic-Ateliere.

3. — Contul de execuție bugetară, contul de profit și pierdere și bilanțul pe 1950 ale Sectorului Institutului Biblic-Editură și Tipografie.

4. — Contul de execuție bugetară, contul de profit și pierdere și bilanțul pe anul 1950 ale Fondului de Credit și Ajutor și ale Fondului de Asigurare.

V. *La Comisiunea de validare și de petiții:*

Dosarul cu actele pentru validarea noilor delegați ai Adunărilor Eparhiale din:

— Arhiepiscopia Bucureștilor,
— Arhiepiscopia Iașilor,
— Episcopia Râmnicului și Argeșului,
— Episcopia Romanului și Hușilor,
— Episcopia Buzăului,
— Episcopia Dunării de Jos,
— Episcopia Oradiei.

VI. *La Comisiunea bugetară:*

Proectul de plan financiar pe anul 1951 al Administrației Patriarhale.

La diverse, neprezentându-se niciun act din partea membrilor Adunării, I.P.S. Președinte anunță suspendarea ședinței până la orele 16,30 și invită Comisiunile să treacă la studierea actelor ce li s'au repartizat, având la dispoziție pe cei patru Consilieri administrativi patriarhali pentru orice lămurire de care ar fi nevoie.

ȘEDINȚA II-a.

La orele 16,30, I.P.S. Patriarh Justinian ocupând scaunul prezidial, deschide ședința.

Pe ordinea de zi sunt referatele Comisiunilor asupra lucrărilor ce li s'au repartizat spre studiere și referire.

Dl. Prof. Dr. Coriolan Tătaru, raportorul Comisiunii organizatoare citește următoarelor referate:

1. *Tem. Nr. 22854/951.* — Referatul asupra proiectului de modificarea articolelor 5, 71, 73 și 125, al. 2, din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române. Adunarea Națională Bisericească primind propunerea Comisiunii cu unanimitate de voturi, hotărăște:

1. *Articolele 5, 71, 73 și 125, al. 2, din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, se modifică precum urmează:*

Art. 5. — *Biserica Ortodoxă Română organizată ca Patriarhiei, cu titulatura «Patriarhia Română», sub raportul orânduirii canonice și administrative, cuprinde:*

I. Mitropolia Ungro-Vlahiei, *cu Eparhiile:*

1. *Arhiepiscopia Bucureștilor, cu reședința în orașul București;*
2. *Episcopia Buzăului, cu reședința în orașul Buzău;*
3. *Episcopia Dunării de Jos, cu reședința în orașul Galați.*

II. Mitropolia Moldovei și Sucevei, *cu Eparhiile:*

4. *Arhiepiscopia Iașilor, cu reședința în orașul Iași;*
5. *Episcopia Romanului și Hușilor, cu reședința în orașul Roman.*

III. Mitropolia Ardealului, *cu Eparhiile:*

6. *Arhiepiscopia Alba-Iuliei și Sibiului, cu reședința în orașul Sibiu;*
7. *Episcopia Vadului, Feleacului și Clujului, cu reședința în orașul Cluj;*
8. *Episcopia Oradiei, cu reședința în orașul Oradea.*

IV. Mitropolia Olteniei, *cu Eparhiile:*

9. Arhiepiscopia Craiovei, cu reşedinţa în oraşul Craiova;

10. Episcopia Râmnicului şi Argeşului, cu reşedinţa în oraşul R.-Vâlcea.

V. Mitropolia Banatului, *cu Eparhiile:*

11. Arhiepiscopia Timişoarei şi Caransebeşului, cu reşedinţa în oraşul Timişoara;

12. Episcopia Aradului, Ienopolei şi Hălmagiului, cu reşedinţa în oraşul Arad.

Art. 71. — *Protopopiatul este o circumscripţie administrativă bisericească, care cuprinde mai multe parohii din aceeaşi Eparhie.*

Intinderea teritorială a Protopopiatului se determină de Adunarea Eparhială, ţinând seama de întinderea teritorială a unităţilor administrative ale Statului.

Fiecare Protopopiat are o cancelarie condusă de Protopop, ajutat de un secretar-preot şi alţi salariaţi.

Art. 73. — *Protopopul este reprezentantul oficial al Bisericii faţă de autorităţile Statului şi îndeplineşte sarcinile publice ce-i sunt atribuite prin legile, regulamentele şi dispoziţiunile în vigoare.*

Protopopul Regiunii susţine acuzarea la Consistoriul Disciplinar protopopesc al Regiunii.

Art. 125. — *La al. 2 se va trece în loc de «In Municipiul Bucureşti...», «în oraşul Eucureşti».*

2. *Se încredinţează Sf. Sinod grija de a hotărî asupra eventualelor arondări eparhiale, urmând ca hotăririle pe care le va lua să fie supuse ratificării Adunării Naţionale Bisericeşti.*

2. — *Tem. Nr. 22855/951.* — Referatul Comisiunii asupra modificării alin. II al art. 57 din Statut. Comisiunea propune ca art. 57, alin. II din Statut să se modifice astfel:

«Dacă la data fixată pentru Adunare nu se întruneşte numărul necesar de membri, Adunarea va avea loc, fără vreo altă convocare, în Duminica următoare, în acelaşi loc şi la aceeaşi oră, când Adunarea va fi valabil constituită cu prezenţa numărului de voturi, prevăzut în aliniatul precedent. Contrariu se amână, făcându-se o nouă convocare, în condiţiunile prevăzute de art. 54 din Statut».

Adunarea aprobă cu unanimiate de voturi textul propus de Comisiune, pentru modificarea art. 57, alin. II din Statut.

3. *Tem. Nr. 22856/951.* — Referatul Comisiunii asupra cererii de a se schimba denumirea «Fondul de Credit şi Ajutor pentru Clerul Ortodox Român», în cea de «Casa de Ajutor Reciproc a Clerului Ortodox Român din Patriarhia Română». Comisiunea face propunerea, iar Adunarea Naţională Bisericească aprobând această propunere, cu unanimitate de voturi, hotărăşte:

1. Denumirea de «Fondul de Credit şi Ajutor pentru Clerul Ortodox Român», se schimbă în cea de «Casa de Ajutor Reciproc a Clerului Ortodox Român din Patriarhia Română».

2. Articolele 20, lit. i, 159, 165, 167 din Statut, precum şi art. 221 şi următoarele din Regulamentul pentru determinarea aribuţiunilor Patriarhului şi de funcţionarea organelor centrale deliberative, administrative şi executive din Patriarhia Română, se modifică în sensul hotăririi dela punctul 1.

4. *Tem. Nr. 22857/951.* — Referatul Comisiunii privind ratificarea numirii făcută de I.P.S. Patriarh în Consistoriul Central Bisericesc a următoarelor persoane:

1. Pr. Al Constantinescu dela biserica Sf. Ilie din Calea Rahovei, din Bucureşti, ca preşedinte,

2. Pr. Gh. Diculescu dela biserica Popa Nan din Bucureşti, ca membru,

3. Pr. Dumitru Manta dela biserica Parcul Domeniilor din Bucureşti, ca membru,

4. Pr. Ilie Ionescu dela biserica Sf. Silvestru din Bucureşti, fost membru supleant, ca membru titular,

5. Pr. Grigore Popescu dela biserica Hagiu, Pr. C. Moise dela biserica Sf. Vineri şi Pr. M. Diaconescu dela biserica Iancu Nou, toţi din Bucureşti, ca membri supleanţi.

La propunerea Comisiunii, cu unanimitate de voturi,

Adunarea Națională Bisericească ratifică numirile făcute de I.P.S. Patriarh, prezidial, în Consistoriul Central Bisericesc, a persoanelor menționate mai sus.

Tem. Nr. 22858/951. — *Dl. Gogu Găină, raportorul Comisiunii Bisericești,* prezintă referatul asupra Dării de seamă pe anul 1950 din Sectorul Bisericesc al Administrației Patriarhale, întocmit de Părintele Consilier Administrativ Gh. Vintilescu.

Comisiunea propune, iar Adunarea aprobă propunerea Comisiunii cu unanimitate de voturi și hotărăște:

1. Să se ia act cu aprobare de Darea de seamă a Sectorului Bisericesc.

2. Se aduc mulțumiri Onoratului Guvern al Republicii Populare Române pentru tot sprijinul material dat Bisericii noastre, cu atâta bunăvoință.

3. Se aduc respectuoase mulțumiri I.P.S. Patriarh Justinian pentru toată munca depusă în cursul anului 1950, la conducerea navei Bisericii Ortodoxe Române, spre țeluri cât mai înalte, ca un smerit urmaș al Apostolilor lui Hristos.

Tem. Nr. 22859/951. — *Părintele N. Todicescu, raportorul Comisiunei culturale,* citește referatul asupra Dării de seamă despre activitatea Sectorului de Editură și Tipografie, întocmită de Părintele Consilier Administrativ D. Stancu. Comisiunea este încredințată că Sectorul Cultural se găsește în plină și fecundă activitate și că însemnatele țeluri bisericești, culturale și sociale ce se urmăresc sunt servite în chip mulțumitor. Deaceea, aduce respectoase mulțumiri I. P. S. Patriarh Justinian, ca aceluia ce este însuflețitorul acestei remarcabile activități. Totdeodată aduce mulțumiri colaboratorilor spirituali și tehnici ai I. P. S. Sale, cărora, odată cu recunoașterea meritelor, le face călduroase urări pentru mai departe rodnică colaborare.

Pus la vot, referatul Comisiunei, Adunarea Națională Bisericească îl aprobă cu unanimitate de voturi.

Părintele Pantelimon Barbu, raportorul Comisiunei economică-financiară, citește:

1. — *Tem. Nr. 22860/951.* — Referatul asupra contului de execuție bugetară, asupra contului de profit și pierdere și asupra Bilanțului pe 1950, ale Sectorului Bisericesc, prezentate de Părintele Consilier Administrativ Gh. Vintilescu.

Comisiunea propune, iar Adunarea, primind propunerile făcute, hotărăște:

Adunarea Națională Bisericească aprobă contul de execuție bugetară, contul de profit și pierdere și bilanțul, toate pe anul 1950, ale Sectorului Administrativ Bisericesc și dă cuvenita descărcare.

Adunarea Națională Bisericească exprimă I. P. S. Patriarh Justinian toată recunoștința pentru grija și munca ce le depune în slujba Bisericii Ortodoxe Române, și pentru supravegherea și îndrumarea zilnică, pe care le rezervă Instituției Administrative Bisericești.

2. *Tem. Nr. 22861/951.* — Referatul asupra Dării de seamă cu activitatea desfășurată de Sectorul Ateliere al Institutului Biblic în cursul anului 1950, întocmită de Părintele Consilier Administrativ Ath. Preda. Pe baza celor constatate, Comisiunea propune:

I. A se aproba conturile de bilanț, profit și pierdere, pe exercițiul financiar 1950 ale Institutului Biblic—Sectorul Ateliere,

II. Ratificarea și aprobarea tuturor operațiunilor financiare și economice făcute la Institutul Biblic-Ateliere în cursul anului 1950.

III. Să se exprime mulțumiri Onor. Consiliu de Miniștri pentru ajutorul dat Patriarhiei, prin repartiția de mașini și utilaj industrial, pentru promovarea Sectorului de ateliere din Institut și mânăstiri.

IV. Pentru a se susține activitatea și rostul atelierelor Institutului, II. PP. SS. și PP. SS. Chiriarhi să fie rugați să dispună ca depozitele eparhiale să studieze posibilitatea desvoltării activității lor în cursul anului 1951.

V. II. PP. SS. și PP. SS. Chiriarhi sunt rugați ca, în scopul realizării prevederilor Statutului, să recomande și să trimită Institutului Biblic tineri monahi dornici să învețe unul din meșteșugurile ce-i stau la îndemână aci și apoi să se reîntoarcă la mânăstirea de metanie, pentru a realiza acolo atelierul mânăstiresc potrivit locului.

Ostenitorii nou înființatelor ateliere — cooperative din mânăstiri să fie lămuriți asupra rostului măsurilor luate și folosului real — moral și material — din activitatea depusă de ei în slujba atelierelor-cooperative.

VI. Adunarea Națională Bisericească să prezinte I. P. S. Patriarh Justinian respectoase mulțumiri și smenită recunoștință pentru îndrumările date și ajutorul acordat acestui sector al Patriarhiei.

Puse la vot,

Adunarea Națională Bisericească, cu unanimitate de voturi aprobă aceste propuneri făcute de Comisiunea economică-financiară.

3. *Tem. Nr. 22862/951.* — Referatul asupra conturilor de execuție bugetară, de profit și pierdere, încheiate la 31 Decemvrie 1950, ale Sectorului Tipografiei Patriarhale, prezentate de Părintele Consilier Administrativ D. Stancu. Pe temeiul celor constatate, Comisiunea propune, iar Adunarea Națională Bisericească, primind propunerea hotărăște:

1. Se aprobă conturile de execuție bugetară, de profit și pierdere și Bilanțul pe 1950 al Sectorului Tipografiei și dă cuvenita descărcare.

2. — Adunarea exprimă I.P.S. Patriarh toată recunoștința pentru grija și munca ce depune în slujba Bisericii Ortodoxe Române și pentru supravegherea și îndrumarea zilnică ce le rezervă acestei instituții.

4. *Tem. Nr. 22863/951.* — Referatul asupra Dării de seamă cu conturile de execuție bugetară, de profit și pierdere pe anul 1950 ale Fondului de Asigurare al Bunurilor Bisericești, prezentate de Părintele Consilier Administrativ Gh. Maior. La propunerea Comisiunei Adunarea Națională Bisericească — cu unanimitate de voturi — hotărăște:

1. Se ia act de darea de seamă prezentată.

2. Se aprobă conturile de execuție bugetară, de profit și pierdere și Bilanțul prezentat, dând cuvenita descărcare.

3. Se aduc I. P. S. Patriarh Justinian mulțumiri pentru grija ce o poartă Bisericii și prin reorganizarea acestui Fond.

4. Recomandă tuturor organelor parohiale și tuturor unităților bisericești să dea urmare stăruințelor ce se depun pentru asigurarea bunurilor bisericești, numai la acest Fond, care este un mijloc de ajutor mutual al unităților bisericești, în caz de sinistrare și incendii.

5. *Tem. Nr. 22864/951.* — Referatul asupra Dării de seamă pe anul 1950, a Fondului de Credit și Ajutor, prezentată de Părintele Consilier Administrativ Gh. Maior.

Pe baza celor constatate Comisiunea propune, iar Adunarea Națională Bisericească, primind propunerea, cu unanimitate de voturi hotărăște:

1. Aprobă Darea de seamă prezentată.

2. Aprobă Bilanțul și contul de profit și pierdere pe anul 1950.

3. Exprimă mulțumiri I. P. S. Patriarh Justinian pentru organizarea și îndrumarea dată acestei instituții.

4. Se mulțumește responsabililor dela ceiru, celor dela centrele eparhiale și dela protoierii, pentru zelul și strădania puse spre bunul mers al Fondului de Credit și Ajutor de pe lângă Administrația Patriarhală.

Tem. Nr. 22865/951. — Dl. Ioan Opriș, raportorul Comisiunii de validare și petițiuni, citește referatul asupra validării mandatelor noilor delegați de Eparhii în Adunarea Națională Bisericească. Comisiunea — pe temeiul actelor prezentate — face propunerea de validarea tuturor mandatelor ce i-au venit. Pe temeiul acestei propuneri — cu unanimitate de voturi,

Adunarea Națională Bisericească validează mandatele următorilor membri:

1. Dl. Prof. P. Constantinescu Iași, delegatul Arhiepiscopiei Bucureștilor,
2. Protopopul N. Todicescu, și
3. Dl. Ing. Gavriil Tibu, delegații Arhiepiscopiei Iașilor,
4. Dl. Stan Arsene, delegatul Episcopiei Râmnicului și Argeșului,
5. Pr. Dumitru Popescu și
6. Dl. Prof. I. Gelelețu, delegații Episcopiei Romanului și Hușilor,
7. Pr. Marin Bogoiu,
8. Dl. Dumitru Alexandru și

9. Dl. Ioan D. Ioan, delegaţiei Episcopiei Buzăului,
10. Protoiereul Ştefan Căşaru,
11. Dl. Ivan Stoenescu şi
12. Dl. Pop Ieronim, delegaţii Episcopiei Dunării de Jos.
13. Protopop Carol Pop şi
14. Dl. Al. Hasaş, delegaţii Episcopiei Oradea.

Tem. Nr. 22866/951. — Părintele Marin Bogoiu, raportorul Comisiunii bugetare, citeşte referatul Comisiunii asupra Proectului de plan financiar pe anul 1951 al Administraţiei Patriarhale şi Instituţiilor sale anexe. Pe baza celor constatate în expunerea de motive, Comisiunea propune aprobarea lui.

Adunarea Naţională Bisericească, primind propunerea Comisiunei, aprobă planul financiar pe anul 1951 al Administraţiei Patriarhale şi al Instituţiilor sale anexe, care însumează la venituri lei 165.300.000, — iar la cheltueli — aceeaşi sumă.

Comisiunile terminând referatele asupra lucrărilor ce li s'au repartizat, I. P. S. Patriarh Justinian propune, pe temeiul art. 80 din Regulamentul Organelor Centrale din Patriarhia Română — alegerea, de către Adunarea Naţională Bisericească, a unei Comisiuni de cinci membri, din sânul său, care să verifice şi să aprobe procesul verbal al şedinţelor de astăzi. Primindu-se propunerea,

Adunarea alege pe:

1. Părintele Gala Galaction.
2. Părintele I. Pătrăşcoiu,
3. Dl. Romulus Zăroni,
4. Dl. Ioan D. Ioan,
5. Dl. Dumitru Cumpănaşu, cărora le dă mandatul de a verifica şi aproba — în numele Adunării Naţionale Bisericeşti procesele verbale ale şedinţelor sale din data de astăzi.

După aceasta, I. P. S. Patriarh mulţumeşte onoraţilor membri ai Adunării Naţionale Bisericeşti, că au răspuns la chemarea ce le-a adresat, pentru munca ce au depus în Comisiuni şi pentru modul academic în care s'au desfăşurat desbaterile. Dă asigurarea că atât Consilierii Patriarhali cât şi serviciile Administraţiei Patriarhale, vor aduce la îndeplinire, întocmai, cele rânduite de Adunare.

Din rapoartele Comisiunilor, făcute pe baza rapoartelor prezentate de fiecare Sector — s'a văzut activitatea Consilerilor Patriarhali şi grija ce au depus pentru a duce la bun sfârşit toate cele rânduite de Adunarea anului trecut, prin Consiliul Naţional Bisericesc, ca exponenţi ai Adunării.

După ce arată că nimeni altul decât I. P. S. Sa nu este în măsură a cunoaşte mai bine activitatea Consilierilor, pe care îi chiamă în fiecare minut, nu numai pentru rezolvarea lucrărilor, dar şi pentru a-i controla, dacă sunt la datorie, menţionează că mulţumirile care s'au adus I. P. S. Sale se resfrâng asupra lor — colaboratori ai I. P. S. Sale.

Conducerea centrală a Bisericii este acum o Instituţie, care dispune — nu numai de forţă spirituală — dar şi de mijloace materiale, care merg la ajutarea bisericilor în nevoie. După trei ani, putem spune că Biserica Ortodoxă Română are o Patriarhie.

Face apel la membrii Adunării, ca întorcându-se fiecare la locurile lor să nu uite a fi îndrumătorii şi sfătuitorii preoţilor şi credincioşilor în munca lor şi mai ales în lupta pentru pace. Sprijinul dat de membrii Adunării Naţionale Bisericeşti va fi de mare folos pentru preoţi, care se vor vedea încurajaţi astfel, la aportul lor în lupta pentru apărarea păcii.

Arătând că simte una dintre cele mai mari satisfacţii, văzând cum Forul nostru superior administrativ constată şi apreciază munca depusă de Centrul Patriarhiei, mulţumeşte încă odată tuturor membrilor Adunării Naţionale Bisericeşti pentru munca depusă la şedinţe şi pentru hotărîrile înţelepte luate.

Dl. Prof. Coriolan Tătaru, în numele membrilor Adunării Naţionale Bisericeşti face constatarea că de când I. P. S. Patriarh Justinian a luat conducerea Patriarhiei, Biserica Ortodoxă Română s'a consolidat, ştiind să creieze raporturi de colaborare între Biserică şi Stat, în spiritul marilor predecesori. Această bună înţelegere, desigur că va aduce roadele care deja se şi văd.

Pentru acest spirit de prevedere, pentru sprijinul şi înţelegerea şi pentru modul cum I. P. S. Sa a ştiut să conducă desbaterile, îi aduce mulţumirile cele mai

respectuoase şi rugarea către bunul Dumnezeu de a-i ajuta să ducă la bun sfârşit planurile începute.

I. P. S. Patriarh Justinian mulţumeşte Domnului Ministru Vasile Pogăceanu pentru dragostea cu care a participat la şedinţele Adunării şi-l roagă să comunice D-lui Dr. Petru Groza, toată dragostea şi devotamentul pe care i le păstrează conducerea Bisericii Ortodoxe Române.

Dl. Vasile Pogăceanu, Ministrul Cultelor, citeşte decretul Prezidiului Marei Adunări Naţionale a Republicii Populare Române, nr. 191/951, prin care se închide sesiunea Adunării Naţionale Bisericeşti pe anul 1951.

Preşedinte
(ss) † JUSTINIAN

Secretar General,
(ss) I. Pătrăşcoiu

In conformitate cu mandatul dat de Adunarea Naţională Bisericească, acest proces verbal s'a citit, verificat şi aprobat de noi, astăzi 3 Decembrie 1951.

Preşedinte
(ss) † JUSTINIAN

Membrii Comisiunei de verificare
(ss) Gala Galaction
(ss) I. D. Ioan
(ss) R. Zăroni
(ss) D. Cumpănaşu
(ss) I. Pătrăşcoiu

CONSILIUL NAȚIONAL BISERICESC

DAREA DE SEAMĂ GENERALĂ
ASUPRA MERSULUI TREBURILOR BISERICEȘTI
PE ANUL 1950

Anul 1950 este cel de al doilea an de aplicare a Statutului pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române.

Votat de Sf. Sinod în luna Octombrie 1948, acest Statut este un document al stării de unitate a Bisericii noastre, prin reîntregirea Bisericii Ortodoxe din Transilvania, care a avut loc chiar în această lună. Deci, noul Statut are o importanță istorică, deoarece depășește toate celelalte legiuiri bisericești de până la el.

Fără a ieși din canonicitatea și trradiția Ortodoxiei, actualul Statut fixează un program de activitate din cele mai folositoare Bisericii noastre, la îndeplinirea căruia s'a pășit de îndată ce a căpătat aprobarea Prezidiului Republicii Populare Române, la începutul anului 1949. Urmărind desfășurarea acestui program de activitate pe anul 1950 — cel de al doilea an de aplicare a noului Statut — voi căuta să prezint în I-a parte a acestei dări de seamă, evenimentele mai importante din viața bisericească și realizările de ordin general bisericesc la care s'a ajuns.

In partea a doua, rezervată părții economice-financiare din Sectorul Bisericesc al Administrației Patriarhale, prezint:

1. — Contul de execuție bugetară, contul de profit și pierderi și Bilanțul pe anul 1950 și

2. — Planul financiar pe anul 1951.

P a r t e a I-a.

COMEMORAREA A 25 ANI DELA INFIINȚAREA PATRIARHIEI ORTODOXE ROMÂNE.

La 25 Februarie 1950 s'au împlinit 25 ani dela înființarea Patriarhiei Ortodoxe Române. La 4 Februarie 1925 Sf. Sinod hotărăște înălțarea scaunului de Arhiepiscop al Bucureștilor și Mitropolit al Ungro-Vlahiei la rangul de Scaun Patriarhal, iar prin Legea Nr. 669, publicată în Monitorul Oficial Nr. 44 din 25 Februarie 1925, Statul Român a consfințit hotărîrea Sf. Sinod.

Aniversarea acestui act important din viața Bisericii Ortodoxe Române a fost sărbătorit anul trecut precum se cuvenea. In bisericile ortodoxe din țară s'au înălțat rugăciuni de mulțumire lui Dumnezeu, că a ajutat Bisericii noastre să-și statornicească acum 25 de ani, organizarea la care era îndreptățită prin tot trecutul ei, dobândind astfel cununa celei mai înalte vrednicii ierarhice ortodoxe.

Sinodul Permanent a închinat ședința sa dela 4 Februarie 1950 acestei aniversări. Plenul Sf. Sinod a sărbătorit această înfăptuire în ședința festivă dela 25 Februarie 1950. In această ședință, reprezentanții Bisericilor Ortodoxe Rusă și Bulgară, precum și reprezentanții Comunității Armene din țara noastră au adus cuvântul lor de felicitări și urări de prosperitate în viitor.

Cu acest prilej, Sanctitatea Sa Alexei, Patriarhul Moscovei și a toată Rusia a ținut să felicite telegrafic pe Inalt Prea Sfințitul și Prea Fericitul Patriarh Justinian.

Prin actul solemn pe care l-a întocmit și l-a înscris în condica sfântă, cu prilejul acestei comemorări, Sf. Sinod și-a mărturisit convingerea că, trecând în al

doilea pătrar de veac de patriarhat, Biserica noastră Ortodoxă Română începe o pagină nouă în istoria ei, mergând mai departe pe noui cărări spre un viitor de lumină și pace pentru credincioșii ei.

Adunarea Națională Bisericească, întrunită în sesiune de lucru la 25 Februarie 1950, a comemorat cu multă însuflețire actul ridicării la rangul de Patriarhie a Bisericii Ortodoxe Române. Răspunzând cuprinzătoarei cuvântări de deschidere a ședinței, rostită de I.P.S. Patriarh Justinian, Președintele acestui înalt for administrativ bisericesc, Dl. Profesor Coriolan Tătaru, în numele membrilor Adunării, a subliniat satisfacția cu care drept-credincioșii — alături de slujitorii altarelor — participă la prăznuirea acestui sfert de veac dela înființarea Patriarhiei Române.

Dl. Ministru al Cultelor, în aceeași ședință, după ce a arătat rolul Bisericii Ortodoxe Române în viața poporului pe calea democrației populare, a adus un călduros salut pentru această aniversare, făcând totodată urări pentru roadă îmbelșugată în munca pe care ea și Patriarhul ei o depun alături de popor și de Republica Populară Română, pentru binele obștesc.

Atât din cuvântările rostite în Sf. Sinod, cât și din cele rostite în Adunarea Națională Bisericească, pe temeiuri istorice a reeșit clar faptul că înființarea Patriarhiei Române nu este rezultatul unei întâmplări și nici că ar fi izvorît dintr'o ambiție deșartă a cuiva, ci Biserica Ortodoxă Română, la 4 Februarie 1925 și-a statornicit organizarea la care era îndreptățită, prin tot trecutul ei istoric și care corespundea și cu desvoltarea Statului Român.

«*Din trecutul istoric, documentele colbuite aduc mărturii, pe care nimeni nu le poate pune la îndoială că — păstrând rânduiala canonică — capii Bisericii noastre străbune, au purtat deseori semnele demnității patriarhale, recunoscute de întreaga Ortodoxie*», a spus I.P.S. Patriarh Justinian.

Intr'adevăr, din istoria Bisericii Ortodoxe Române, oricine poate constata adevărul nedesmințit că Mitropolitul Ungro-Vlahiei era, dintru început și «Exarh al Plaiurilor», adică locțiitor al Patriarhului Ecumenic, pentru creștinii de peste Carpați —, între care se găseau Românii și Ungurii. Mitropoliții ardeleni au fost hirotoniți — veacuri dearândul — de Mitropoliții Ungro-Vlahiei, iar actele lor de alegere și de sfințire cu mărturisirile de credință sunt scrise în condica sfântă din Țara Românească.

Prin actul sinodal din 10 Octombrie 1776 al Patriarhiei din Constantinopol, Mitropolitul Ungro-Vlahiei este înălțat la cel dintâi scaun mitropolitan din Patriarhie, prin aceea că i s'a dat dreptul de a se intitula ca «locțiitor al Cezareei». Această cinste îndreptățea pe Mitropolitul Ungro-Vlahiei, ca la un eventual sinod, în lipsa Patriarhului, să fie Intâiulstătător în calitatea sa de locțiitor al celui dintâi scaun mitropolitan al Patriarhiei din Constantinopol, care era acela al Cezareei Capadochiei.

Iată deci cum Mitropolitul Ungro-Vlahiei deținea, încă de acum două veacuri, prerogative de Patriarh nu numai în Țara Românească, ci și în ținuturi îndepărtate, supuse direct Patriarhiei Ecumenice.

Prin Tomosul de autocefalie din Aprilie 1885, trimis de Patriarhia Ecumenică din Constantinopol — ținând seama de organizația ei și de realitățile istorice — Biserica Ortodoxă Română capătă dreptul de a se administra singură, prin propriul ei Sinod, având ca președinte pe Mitropolitul Ungro-Vlahiei, Primat al României, nerecunoscând în administrația sa internă nicio altă autoritate bisericească.

După realizarea unității naționale, care cuprindea într'un singur Stat pe toți credincioșii, era firesc — după cum a afirmat I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului în cuvântarea sa din Sf. Sinod — să se facă un pas înainte și în organizarea unitară a Bisericii, care cuprindea după anul 1918 noui Mitropolii și Episcopii. Această organizare unitară nu se putea realiza decât prin înființarea Patriarhiei.

Dar mai este încă un fapt care îndreptățea Biserica noastră la demnitatea de Patriarhie. In cadrul Ortodoxiei, ea era și este, după Biserica Ortodoxă Rusă, cea mai mare Biserică Ortodoxă. Prin daniile ei și tipăriturile trimise până în Alexandria Egiptului, la Constantinopol, la Athos, în Ivir (Gruzinia), etc., prestigiul ei trecuse de mult granițele Țării Românești.

Iată care sunt motivele de ordin intern și extern care au dus la acest act de însemnătate istorică — înființarea Patriarhiei Române —, act înfăptuit cu aprobarea tuturor Bisericilor Ortodoxe surori, care — în semn de recunoaștere deplină, și-au trimis delegați la festivitățile instalării primului nostru Patriarh.

Din nefericire însă, Patriarhia Română, în primul ei pătrar de veac, n'a fost decât numai un simbol. Titlul de Patriarh a fost numai un titlu onorific acordat Mitropolitului Ungro-Vlahiei, de care factorii politicii de Stat se foloseau în anumite împrejurări, așa cum a arătat — cu înțeleaptă pătrundere a realităților — I.P.S. Patriarh Justinian în fața Sf. Sinod și a Adunării Naționale Bisericești.

Abia în aceste zile — sub regimul de democrație populară — Biserica Ortodoxă Română a putut să-și vadă îndeplinite vrerile mărturisite acum un sfert de veac.

«In noul Statut, pe care Sf. Sinod a avut putința să-l întocmească în toamna anului 1948 și căruia Prezidiul Marei Adunări Naționale i-a dat acum un an (1949) aprobarea legală — arată I.P.S. Patriarh Justinian în cuvântarea sa dela Adunarea Națională Bisericească — s'a putut înscrie pentru întâia oară prerogativele patriarhale, așa cum au fost ele rânduite prin canoane».

«Abia acum Patriarhia noastră a ajuns să înmănunchieze toate energiile pentru ca Biserica să-și manifeste acea putere de viață cu care, în Duhul lui Hristos Domnul, să poată rezolva toate problemele, pe care viața în permanentă mișcare le pune».

«Una din dovezile acestei puteri de viață a Bisericii Ortodoxe Române, pe care trebue s'o amintim — spune I.P.S. Mitropolit Nicolae Bălan. în cuvântarea din Sf. Sinod — este revenirea fraților greco-catolici la sânul Bisericii strămoșești».

De aceea, este pe deplin îndreptățit I.P.S. Patriarh Justinian, ca în numele Sf. Sinod să aducă încă odată în, public, «Onoratului Guvern al Republicii noastre scumpe, omagiul și recunoștința slujitorilor și închinătorilor Sfintei noastre Biserici, pentru libertatea pe care ne-a acordat-o și pentru înțelegerea și sprijinul cu care răspunde trebuințelor Bisericii».

Sărbătorirea celor 25 de ani dela înființarea Patriarhiei Române a fost un prilej fericit de a cerceta cu atenție trecutul și din tâlcul pildelor sale să scruteze viitorul. Biserica Ortodoxă Română, dacă înainte de anul 1295 a fost alături de popor, nici după ce a căpătat cununa demnității patriarhale nu s'a trufit și nu s'a despărțit de popor, ci a rămas lângă el, lângă inima lui care aspiră după libertate. Iar manifestările și înfăptuirile ei, ca Biserică stăpână pe destinele sale, sunt o garanție că Patriarhia Română va rămâne și de aici înainte ceea ce a fost. Ea va vesti și în viitor Evanghelia dreptății și a libertății, Evanghelia păcii și a bunei învoiri între oameni.

DOI ANI DELA INSCAUNAREA I.P.S. PATRIARH JUSTINIAN.

La 6 Iunie 1950, împlinindu-se 2 ani dela înscăunarea I.P.S. Patriarh Justinian, PP. SS. Episcopi Vicari Patriarhali, P. C. Vicar al Mitropoliei Ungro-Vlahiei, Consilierii patriarhali și mitropolitani, Profesorii Institutului Teologic de grad Universitar din București, salariații Administrației Patriarhale și ai Arhiepiscopiei Bucureștilor, Protopopii și preoții Capitalei și mulți credincioși s'au adunat în catedrala patriarhală spre a aduce rugăciuni de mulțumire lui Dumnezeu pentru alesul Arhipăstor, pe care l-a rânduit să cârmuiască nava Sfintei noastre Biserici Ortodoxe Române.

O delegație de fruntași ai clerului s'a înfățișat I.P.S. Patriarh Justinian, cu rugămintea de a lua parte la sfânta slujbă. I.P.S. Sa a răspuns cu părintească dragoste la această respectuoasă rugăminte.

După săvârșirea unui Te-Deum de mulțumire, P.S. Episcop Theoctist, Vicar Patriarhal, a rostit o frumoasă cuvântare evocând momentele alegerii, nădejdile puse în I.P.S. Sa și înfăptuirile săvârșite în scurtul răstimp de doi ani de păstorie. Au mai cuvântat Rectorul Institutului Teologic, Protodiacon N. Nicolaescu, în numele profesorilor Institutului, și Părintele Arhimandrit Athanasie Gladcovschi, Vicarul Sf. Arhiepiscopii a Bucureștilor, enumerând pe scurt înfăptuirile I.P.S. Patriarh Justinian în cei doi ani dela alegere.

Tuturor le-a răspuns I.P.S. Patriarh Justinian, care, mulțumind pentru acest popas, la care a fost făcut părtaș, a ținut să arate că toate înfăptuirile din acești doi ani trecuți, nu reprezintă decât numai un început de drum, în acțiunea în care s'a angajat. Până la culmea împlinirilor ce și-a propus mai este cale lungă, căci viața Bisericii noastre, cât și viața în permanentă transformare spre mai bine a poporului și Statului nostru trebue să privească cât mai mult înainte și cât mai puțin înapoi.

I.P.S. Sa ia prilej cu acest popas, spre a se întoarce cu recunoştinţă către fraţii întru Hristos din Sf. Sinod şi a le mărturisi dragostea ce le poartă, pentrucă l-au înţeles pe deplin, s'au alăturat năzuinţelor I.P.S. Sale şi i-au dat neprecupeţit sprijin în toate înfăptuirile care s'au amintit în cuvântările rostite.

După ce a arătat de cât folos i-a fost sprijinul colaboratorilor şi modul cum a înţeles şi înţelege să împlinească lipsurile din viaţa bisericească privind învăţământul, clerul de mir şi monahal, a terminat astfel:

«Mulţumindu-vă încă odată pentru amintirea înfăptuirilor din cei doi ani care s'au scurs dela înscăunarea smereniei mele ca Patriarh, cu inima plină de părintească dragoste, îmi îndrept cuvântul către toţi slujitorii lui Hristos din scumpa noastră Patrie şi-i vestesc că aştept cu încredere dela ei fapte multe şi plăcute lui Dumnezeu; aştept dela ei roadă bogată, aştept dela ei să dovedească singuri că poporul credincios nu greşeşte când le cere — ca unor adevăraţi părinţi duhovniceşti — sfat şi îndrumare. Aştept să-i văd pe toţi îmbrăcaţi în duhul jertfei pentru Hristos, pentru turma Sa. Şi acolo unde va merge turma, — la muncă, la jertfă sau la bucurie — acolo să fie şi păstorul».

Ţinem să arătăm că de această aniversare, I.P.S. Patriarh Justinian a primit telegrame de caldă felicitare din partea: Prea Fericitului Patriarh Alexei al Moscovei şi a toată Rusia, din partea I.P.S. Mitropolit Nicolae al Krutiţelor şi a D-lui Ministru al Cultelor.

SARBATORIREA I.P.S. MITROPOLIT NICOLAE BALAN.

In ziua de 29 Mai 1950, sărbătoarea Sf. Treimi, I.P.S. Nicolae Bălan, Mitropolitul Ardealului, a împlinit treizeci de ani de când cârmueşte cu multă râvnă duhovnicească clerul şi credincioşii din străvechea Mitropolie a Ardealului. I.P.S. Sa, încă dela ocuparea scaunului mitropolitan, s'a ostenit necontenit pentru refacerea unităţii religioase a Românilor de peste munţi. Dumnezeu l-a învrednicit ca să-şi vadă acest vis împlinit.

Credincioşii şi clericii transilvăneni, în frunte cu Ierarhii lor, profesorii Institutului Teologic şi consilierii mitropolitani, s'au strâns în catedrala mitropolitană din Sibiu şi au sărbătorit pe Inaltul lor Ierarh. Insuşi I.P.S. Patriarh Justinian s'a asociat cu frăţească dragoste acestei bine venite iniţiative. Cum însă în acel timp se afla la Moscova, ca invitat al Prea Fericitului Patriarh Alexei, Intâistătătorul Bisericii noastre a delegat pe I.P.S. Mitropolit Firmilian al Olteniei să reprezinte la această sărbătorire, atât pe I.P.S. Sa, cât şi Sf. Sinod. Totodată a trimis gazetei «Telegraful Român» dela Sibiu un articol omagial, în care a subliniat lupta neşovăitoare a I.P.S. Mitropolit Nicolae Bălan pentru reîntregirea Bisericii Ortodoxe din Transilvania, precum şi înrolarea I.P.S. Sale în primele rânduri ale luptătorilor pentru apărarea păcii.

După săvârşirea sfintei slujbe, în catedrală, s'a trecut în reşedinţa mitropolitană, unde a avut loc o recepţie, în cadrul căreia I.P.S. Mitropolit Nicolae a fost omagiat pentru rodnicele înfăptuiri ale arhipăstoririi I.P.S. Sale.

Sărbătorirea a avut o notă caracteristică, care a constat din aceea că, în afară de I.P.S. Mitropolit Firmilian, singurul care a rostit o cuvântare de omagiere, toţi ceilalţi şi-au mărturisit dragostea şi devotamentul lor prin scurte dar pline de înţelepciune citate scoase din cărţile sfinte, evocatoare a faptelor I.P.S. Mitropolit Nicolae.

Tuturor le-a răspuns sărbătoritul, rostind versetele 15 şi 16 din Galateni I; II Cor. III, 5, 6; I Petru V, 23, încheind cu: «Pace şi iubire, precum credinţă vă doresc, fraţilor, dela Dumnezeu Tatăl şi dela Domnul Iisus Hristos. Harul să fie cu toţi cei ce iubesc nestrămutat pe Domnul nostru Iisus Hristos. Amin» (Efes. VI, 23-24).

Această sărbătorire a avut darul să arate tuturor cât de strâns legate sunt acţiunile Bisericii Ortodoxe Române şi ale ierarhilor ei de marea turmă a credincioşilor, care văd năzuinţele lor spre o viaţă liberă şi fericită, împărtăşite şi sprijinite de cârmuitorii Bisericii.

SARBATORIREA A DOI ANI DELA REINTREGIREA BISERICII ORTODOXE ROMÂNE DIN TRANSILVANIA.

In anul 1950, măreţul act al reîntregirii, izvorît din propria iniţiativă a fraţilor foşti în unire cu Roma papală, a avut parte de o dublă sărbătorire.

Prima sărbătorire în Sf. Sinod şi a doua la Alba Iulia.

Sărbătorirea din Sf. Sinod.

Data de 3 Octombrie, când s'a intrunit plenul Sf. Sinod în sesiune de toamnă, a coincis cu 3 Octombrie 1948, când cei 36 Protopopi şi preoţi greco-catolici au prezentat Sf. Sinod hotărîrea şi declaraţia Protopopilor şi preoţilor adunaţi la Cluj în luna Octombrie 1948, de a se smulge din legăturile nefireşti şi nedorite de nimeni ale unirii cu Roma papistaşe şi a se întoarce iarăşi la sânul Bisericii Ortodoxe mame, după 250 ani de dureroasă despărţire.

In cuvântarea de deschidere a sesiunii Sf. Sinod, I.P.S. Patriarh Justinian, evocând atmosfera de nemăsurată sărbătoare de acum doi ani, când în aceeaşi sală sinodală s'au prezentat solii din partea greco-catolicilor, a ţinut să scoată în evidenţă că acest act istoric din viaţa Bisericii Ortodoxe Române nu ar fi fost posibil, dacă Onoratul Guvern al R.P.R. nu anula, la 17 Iulie 1948, concordatul cu Vaticanul, care constituia de 20 ani o nedreptate şi o umilire impusă Bisericii noastre strămoşeşti şi suveranităţii noastre naţionale. «De aceea, toată recunoştinţa noastră, — încheie I.P.S. Patriarh Justinian — trebue să meargă către Guvernul Republicii noastre, care prin desfiinţarea concordatului, a restabilit nu numai demnitatea şi suveranitatea Statului, dar a scos şi Biserica Ortodoxă dintr'o situaţie nedreaptă şi umilitoare inferioritate, faţă de Biserica Romano-Catolică şi a dat putinţă fraţilor Români, foşti greco-catolici, să revină la Biserica strămoşească».

Cu deosebită mulţumire sufletească I.P.S. Sa a arătat că actul reîntregirii s'a cimentat în decursul celor doi ani trecuţi, atât prin faptul că în toate Eparhiile din Transilvania, Adunările Eparhiale au fost constituite, în mod egal, cu membri dintre ortodocşii vechi şi dintre cei reveniţi, cât şi prin acela că în posturile de parohi, Protopopi şi Vicari eparhiali, au fost în mod echitabil rânduiţi şi clerici reveniţi. Incununarea acestei desăvârşite reîntregiri s'a înfăptuit prin promovarea unui preot — fost unit —, modest dar vrednic şi înzestrat cu rare însuşiri de păstor sufletesc, la treapta vlădicească şi aşezat în scaunul episcopal al Romanului şi Huşilor. Este vorba de P.S. Episcop Teofil Herineanu.

La această solemnitate din Sf. Sinod a fost de faţă şi Părintele Protopop Traian Belaşcu, Vicarul Arhiepiscopiei Sibiului, fostul şef al delegaţiei celor 86 preoţi şi Protopopi, care în 1948 s'au prezentat Sf. Sinod. P.C. Sa a cerut îngăduinţa de a exprima recunoştinţa clericilor reveniţi la matca vechei credinţe.

«Prefacerile adânci democratice petrecute în ţara noastră după 23 August 1944, — a spus între altele Părintele Traian Belaşcu —, drepturile politice, economice, culturale şi religioase, precum şi libertăţile asigurate tuturor cetăţenilor ţării, au creiat climatul necesar, care a uşurat hotărîtor dorinţa fiebinte de a rupe peceţile uniaţiei, impuse prin silnicie.

«Chemarea I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului din 3 Mai 1948 şi apelul I.P.S. Patriarh Justinian, adresat cu prilejul înscăunării sale ca Patriarh, au căzut ca o rouă binefăcătoare peste sufletele şi inimile noastre, care ardeau de dorinţa revenirii la matca Ortodoxiei.

«A spumegat de mânie «supremul pontifice» şi s'a clătinat întreaga cetate a Vaticanului la vestea ruperii peceţilor uniaţiei. Ieşirea noastră definitivă de sub ordinele Romei papale, a însemnat pornirea unei campanii de intimidare şi de ameninţare a credincioşilor reîntorşi la vatra credinţei străbune. Dar nimic nu a putut înfrânge voinţa masei foştilor credincioşi greco-catolici, de a rămâne statornic legaţi de Biserica Ortodoxă, sub a cărei ocrotire părintească au intrat pentru totdeauna acum doi ani».

Programul acestei sărbători s'a încheiat prin documentata cuvântare rostită de Dl. Ministru al Cultelor, care, între altele, a spus următoarele:

«Privite de pe poziţia Bisericii Ortodoxe Române, istoria nu va uita, deasemenea, actele de înaltă înţelegere şi adevărat patriotism al acelora care, în frunte cu I.P.S. Patriarh Justinian şi I.P.S. Mitropolit Nicolae Bălan, au canalizat, cu mână sigură şi norocoasă, integrarea fraţilor greco-catolici în massa vechilor ortodocşi. Nu va

uita, în special, istoria, apelul din 3 Mai al I.P.S. Bălan şi nici cuvântarea plină de grijă părintească a I.P.S. Patriarh Justinian, ţinută la o lună după aceea şi în care chemarea Bisericii era însoţită de cuvintele Evangheliei: «Şi mai am şi alte oi, care nu sunt din staulul acesta şi trebue să le aduc şi pe acelea şi de glasul meu asculta-vor şi vor fi o turmă şi un păstor». Şi a fost aşa, peste nu mai mult de patru luni».

Sărbătorirea dela Alba-Iulia.

La 21 Octombrie 1950, în catedrala dela Alba Iulia s'a desfăşurat măreaţa festivitate religioasă pentru sărbătorirea a doi ani dela reîntregirea Bisericii Ortodoxe Române din Transilvania, la care au luat parte toţi Ierarhii din Transilvania, în frunte cu I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, I.P.S. Mitropolit Sebastian Rusan al Moldovei şi Sucevei, reprezentând pe I.P.S. Patriarh Justinian şi Sf. Sinod, Dl. Prof. I. Nistor, consilier ministerial, din partea Ministerului Cultelor, Protopopi, preoţi şi numeroşi credincioşi reveniţi.

O strălucire deosebită au dat-o acestei prăznuiri prezenţa P.C. Arhimandrit Vasile Samaha, trimisul special al Prea Fericitului Patriarh Alexandru al III-lea al Antiohiei, care a adus înalte decoraţiuni Prea Fericitului Patriarh Justinian.

Vibranta cuvântare pe care a rostit-o cu acest prilej, este un imn, care oglindeşte bucuria întregii Biserici Ortodoxe, pentru revenirea fraţilor foşti uniţi la Biserica maică Ortodoxă; este o laudă adusă celor care au militat pentru unire; este un îndemn către toţi greco-catolicii din lume pentru a reveni la izvorul limpede al credinţei ortodoxe.

«Aţi trudit mult — se adresează P. C. Sa către I.P.S. Mitropolit Nicolae — dar Bunul Dumnezeu v'a răsplătit. V'aţi rugat cu căldură în faţa altarului Domnului; iată, rugăciunile voastre au fost auzite de Dânsul. Papalitatea v'a osândit, dar Ortodoxia v'a binecuvântat».

După ce a arătat că în ţara sa sunt cunoscute străduinţile pe care Guvernul R.P.R. le depune pentru binele şi propăşirea poporului muncitor şi realizările dobândite, armonioasa şi loiala colaborare între Stat şi toate instituţiile, între care este şi Biserica Ortodoxă Română, P. C. Arhimandrit Vasile Samaha îşi încheie cuvântarea cu următoarea chemare adresată fraţilor reveniţi:

«Ridicaţi glasurile voastre, căci ele sunt clopotele adevărului. Ridicaţi glasurile voastre ca nişte trâmbiţe ale puterii. Ridicaţi glasurile voastre într'un imn al Ortodoxiei, strigând cu toţii din adâncul sufletelor voastre: trăiască în veci reîntregirea Bisericii Ortodoxe».

Prezenţa P. C. Arhimandrit Vasile Samaha la acest praznic, răscolitoarea sa cuvântare, au făcut pe I.P.S. Mitropolit Nicolae să le caracterizeze astfel:

«Dar praznicul acesta a fost cinstit, în chip deosebit, şi de prezenţa în mijlocul nostru a I. P. C. Vasile Samaha, un sol dela mari depărtări, care e cu atât mai scump sufletului nostru. I. P. C. Sa ne-a vorbit cu atâta căldură, încât am simţit că s'a integrat deplin în bucuria de azi a sufletului drept-credincioşilor din Ardeal. Aceasta este un semn al vieţii unitare ecumenice din sânul Bisericii Ortodoxe. Ne amintim ce a însemnat scaunul Antiohiei pentru întreaga Biserică, de-a-lungul veacurilor şi suntem recunoscători că urmaşul marilor Patriarhi din Antiohia, Alexandru al III-lea, a trimis pe reprezentantul I.P.S. Sale ca să exprime solidaritatea ortodoxă a Orientului cu Ortodoxia Românească».

Istoricul act al reîntregirii Bisericii Ortodoxe Române din Transilvania a fost pe deplin consolidat prin acţiunea hotărîtă de revenire a preoţilor foşti uniţi, cât şi prin dovada pe care a dat-o poporul în marea lui majoritate, urmând pilda păstorilor săi sufleteşti şi revenind la sânul Bisericii străbune. Festivităţile care au avut loc atât la Bucureşti, în cadrul şedinţei Sf. Sinod cât şi la Alba Iulia, au evidenţiat solidaritatea tuturor credincioşilor şi clericilor ortodocşi cu conducerea supremă a Sfintei noastre Biserici.

COMPLETAREA SCAUNELOR VLADICEŞTI DELA IAŞI ŞI GALAŢI.

Scaunul de Arhiepiscop al Iaşilor şi Mitropolit al Moldovei şi Sucevei, precum şi cel de Episcop al Galaţilor, erau vacante de mai multă vreme. Pentru bunul mers al treburilor bisericeşti din aceste două Eparhii, ele se cereau ocupate cât mai neîntârziat.

Inainte insă de a li se da fireștii lor conducători spirituali, trebuia să se repare nedreptatea ce li se făcuse pe vremuri acestor două Eparhii.

Astfel, de Arhiepiscopia Iașilor — Mitropolia Moldovei și Sucevei țineau, încă dela înființarea ei ca Mitropolie — precum arată și titlul — și plaiurile Sucevei. Când împărații habsburgi dela Viena și-au întins nedreapta lor stăpânire asupra frumoaselor ținuturi ale Sucevei, rupându-le din trupul Moldovei, ei au rupt Bisericile sufragane din aceste ținuturi de sub ascultarea Mitropoliei Moldovei, punându-le sub jurisdicția Episcopiei Rădăuților, pe care au legat-o, din punct de vedere spiritual de Mitropolia sârbească din Karlovitz, cu scopul vădit de a rupe unitatea națională și spirituală a poporului moldovean, care se menținea prin legătura cu scaunul mitropolitan de la Iași. Urmele acestui trist trecut trebuiau șterse prin restabilirea adevărului istoric.

Cât privește Episcopia din Galați, înființată pe la 1864, se știe că ea își întindea jurisdicția canonică asupra întregei Dobrogi. Dar cele două județe dobrogene au fost deslipite în anul 1922, pentru a se înființa Episcopia Constanței, căreia i se dăduse și Cadrilaterul. După retrocedarea Cadrilaterului, Episcopia Constanței nu mai avea nici numărul de credincioși cerut unei așezări episcopale, iar după distrugerile celui de al doilea război mondial, rămăsese și fără așezările cuvenite unui scaun vlădicesc. Toate aceste considerațiuni impuneau reîntregirea și întărirea scaunului episcopal din Galați, care avea un trecut istoric recunoscut și revenirea la jurisdicția sa canonică pe care a avut-o dintru început.

Ambelor Eparhii li s'a făcut restaurarea istorică la care aveau dreptul, prin soluția fericită pe care a găsit-o Adunarea Națională Bisericească, care, prin votul său dela 26 Februarie 1950 a stabilit contopirea Arhiepiscopiei Iașilor cu Arhiepiscopia Sucevei, sub denumirea de Arhiepiscopie a Iașilor — Mitropolia Moldovei și a Episcopiei Constanței cu Episcopia Galaților, sub denumirea de Episcopia Dunării de Jos. I.P.S. Arhiepiscop Sebastian Rusan al Sucevei devenind Arhiepiscop al Iașilor și Mitropolit al Moldovei și Sucevei, iar P.S. Episcop Chesarie Păunescu al Constanței devenind Episcopul Dunării de Jos.

Sf. Sinod, în ședința sa dela 27 Februarie 1950, a găsit că această soluție corespunde intereselor superioare ale Bisericii și ca atare a aprobat-o. Hotărîrile acestea ale Sf. Sinod și ale Adunării Naționale Bisericești au căpătat cuvenita întărire din partea Prezidiului Marei Adunări Naționale a Republicii Populare Române.

Acestei fericite soluționări, privită cu unanimă satisfacție de slujitorii și închinătorii altarelor ortodoxe, i-au urmat apoi înscăunarea celor doi Ierarhi.

Inscăunarea I.P.S. Mitropolit Sebastian Rusan.

Cu o deosebită solemnitate, Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian, însoțit de Ministrul Cultelor, de I. P. S. Mitropolit Firmilian al Olteniei, de PP. SS. Episcop Teofil al Romanului și Hușilor și Vicarii și Consilierii Patriarhali, a făcut înscăunarea I.P.S. Sebastian Rusan în scaunul de Arhiepiscop și Mitropolit la Iași, în ziua praznicului Bunei Vestiri. Inscăunarea s'a făcut în catedrala mitropolitană dela Iași, care era neîncăpătoare pentru mulțimea autorităților civile și bisericești locale, a clerului și drept-credincioșilor, care veniseră întru întâmpinarea păstorului lor duhovnicesc.

Cu această ocazie, după citirea Decretului de confirmare al Prezidiului Marei Adunări Naționale și a gramatei patriarhale de așezare în scaun, s'au rostit înălțătoare cuvântări de către: I.P.S. Mitropolit Sebastian, Dl. Ministru al Cultelor din partea Guvernului și de către I.P.S. Patriarh Justinian, care a încheiat șirul cuvântărilor din catedrală. S'a trecut apoi în reședința mitropolitană, unde a urmat agapa frățească, la care au cuvântat reprezentanții clerului și ai vieții politice ieșene, manifestându-și bucuria pentru reîntregirea istoricei lor Mitropolii și mulțmuind I.P.S. Patriarh Justinian și Guvernului pentrucă le-a dat un nou și încercat păstor în persoana I.P.S. Mitropolit Sebastian.

Inscăunarea P.S. Episcop Chesarie Păunescu.

A doua zi — Duminică 26 Martie 1950 — I.P.S. Mitropolit Sebastian Rusan a făcut, la Galați, înscăunarea P.S. Chesarie Păunescu, sufraganul său, ca Episcop al Dunării de Jos, în prezența I.P.S. Patriarh Justinian și a D-lui Ministru al Cultelor. Autoritățile clericale și civile din Galați, clericii din Eparhie, precum și o impresionantă mulțime de credincioși, au luat parte la această solemnitate.

După citirea Decretului de confirmare al Inaltului Prezidiu şi a gramatei mitropolitane de înscăunare, I.P.S. Mitropolit Sebastian a deschis seria cuvântărilor, la care a răspuns P.S. Episcop Chesarie. A cuvântat apoi Dl. Ministru al Cultelor şi I.P.S. Patriarh Justinian care, între altele, a dat P.S. Episcop Chesarie următoarele sfaturi:

«Şi acum, Prea Sfinţite Chesarie, dacă în ceea ce priveşte propovăduirea dreptei noastre credinţe, în munca Prea Sfinţiei Tale ca propovăduitor al Evangheliei, în ceea ce priveşte zelul pentru mântuirea sufletelor credincioşilor Eparhiei acesteia, ai ca pildă pe primul Apostol al Mântuitorului Hristos, pe Andrei, cel dintâi chemat, care a propovăduit învăţătura Mântuitorului în aceste locuri, în ceea ce priveşte poziţia Bisericii faţă de Stat şi raporturile ei cu Statul, precum şi legăturile cu Bisericile celelalte, ai putut desprinde din frumoasa cuvântare rostită de Dl. Ministru al Cultelor, că există o sinceră colaborare pe care orice slujitor al altarului are datoria să o cimenteze prin propovăduirea şi prin faptele sale».

«Să fii un învăţător demn de chemarea Prea Sfinţiei Tale în mijlocul credincioşilor, să fii în acelaşi timp arhipăstor care să propovăduiască neîncetat pacea şi numai pacea, pentru care Hristos s'a pogorît din cer în mijlocul nostru, pentru ca, cu un ceas mai devreme să putem smulge din sufletul poporului nostru toate buruienile otrăvitoare ale urii, să putem aduce cu un ceas mai devreme pacea şi bunăstarea între oameni, pe care o aminteau îngerii la Naşterea Lui».

Cuvintele calde rostite de P. S. Chesarie şi îndemnurile părinteşti date de I.P.S. Patriarh Justinian au fost primite cu multă bucurie de slujitorii şi credincioşii din cuprinsul Episcopiei Dunării de Jos.

NOII VICARI PATRIARHALI.

Articolul 31 din Statutul pentru organizarea şi funcţionarea Bisericii Ortodoxe Române prevede că I.P.S. Patriarh este ajutat, în exercitarea atribuţiunilor sale executive, de doi Vicari Arhierei. Prin modificarea adusă de Adunarea Naţională Bisericească, la 26 Februarie 1950, aceşti Vicari Arhierei sunt asimilaţi în totul în drepturi şi în cinstire cu Episcopii eparhioţi.

Intr'unul dn aceste locuri de Episcop Vicar a fost ales, de către Sf. Sinod, în şedinţa sa dela 26 Februarie 1951, tânărul şi valorosul Arhimandrit Theoctist Arăpaş, fostul Vicar al Mitropoliei Moldovei şi Sucevei, căruia i s'a acordat rangul ierarhic de Arhiereu, cu titlul de «Botoşăneau».

Alegerea aceasta a produs o deosebită satisfacţie în rândurile clerului, care a avut deseori prilejul să cunoască alesele calităţi ale noului Episcop-Vicar Patriarhal, atât în Bucureşti cât şi la Iaşi. Dar, mai ales sub directa îndrumare a I.P.S. Patriarh Justinian, P.C. Sa a diriguit treburile Mitropoliei Moldovei şi Sucevei cu multă înţelepciune şi râvnă pastorală. Acest trecut este menit să chezăşuiască rodnice înfăptuiri în noul loc de conducere la care a fost chemat.

Sfinţirea întru Arhiereu a P. C. Sale s'a făcut în ziua de Duminică 5 Martie 1950, în biserica Sf. Spiridon Nou din Bucureşti, de către I.P.S. Patriarh Justinian, I.P.S. Mitropolit Firmilian al Olteniei şi P.S. Chesarie, Episcopul Dunării de Jos, înconjuraţi de un mare sobor de preoţi dela catedrala Patriarhiei.

In celălalt post de Vicar Patriarhal, rămas vacant prin retragerea la pensie a P.S. Episcop Partenie Ciopron, I.P.S. Patriarh Justinian — cu aprobarea Sf. Sinod — a chemat pe P.S. Episcop Antim Nica, fost Episcop locotenent al Eparhiei Galaţilor, P.S. Sa primind titlul de «Târgovişteanul».

SFINŢIREA SFÂNTULUI ŞI MARELUI MIR.

In Joia cea mare din Săptămâna Patimilor Domnului, care în anul 1950 a căzut la data de 6 Aprilie, s'a făcut sfinţirea Sfântului şi Marelui Mir, în catedrala Sf. Patriarhii, pentru a opta oară dela autocefalia Bisericii Ortodoxe Române. Slujba sfintirii s'a făcut după rânduială de către I.P.S. Patriarh Justinian, împreună cu II. PP. SS. Mitropoliţi Sebastian al Moldovei şi Sucevei, Firmilian al Olteniei, Efrem Enăcescu şi PP. SS. Episcopi Iosif al Râmnicului şi Argeşului, Antim al Buzăului, Teofil al Romanului şi Huşilor, Nicolae Colan al Clujului, Chesarie al Dunării de Jos, Antim Târgovişteanul, Vicar Patriarhal şi Theoctist Botoşăneanu, Vicar Patriarhal.

Au fost de faţă, cu ocazia acestei sfinţiri, Ministrul Cultelor, Consilierii Administrativi patriarhali şi cei mitropolitani şi mulţi credincioşi.

Ţinem să menţionăm că pentru pregătirea Sfântului şi Marelui Mir sunt de trebuinţă un număr de 38 ingrediente — esenţe şi aromate — în cantitate de cel puţin 100 kgr. Toate acestea sunt amestecate şi fierte, după o rânduială statornicită de veacuri în Biserica Ortodoxă. Această cantitate ajunge pentru nevoile Bisericii noastre timp de 7-8 ani.

Greutatea cea mare întâmpinată în pregătirea Sfântului şi Marelui Mir, constă în procurarea esenţelor şi a aromatelor trebuitoare, întrucât cele mai multe dintre ele nu se găsesc decât în depărtate ţări străine. Patriarhia Română, neizbutind să-şi procure aceste esenţe şi aromate din cauza turburărilor provocate de război, Sanctitatea Sa Patriarhul Alexei al Moscovei şi a toată Rusia, în semn de aleasă preţuire şi dragoste pentru Biserica soră Ortodoxă Română ne-a oferit 100 kg. din cele 250 kg aromate şi esenţe pregătite pentru Biserica Ortodoxă Rusă, dar nesfinţite, în semn de aleasă preţuire şi dragoste pentru Biserica soră Ortodoxă Română. Această cantitate de aromate, fierte şi gata pregătite, a fost adusă pe calea aerului de o delegaţie a Prea Fericitului Patriarh Justinian, delegaţie compusă din P.S. Episcop Theoctist Botoşăneanu, Vicar Patriarhal şi Dl. Prof. I. Negrescu, conferenţiar de limba şi literatura rusă la Institutul Teologic de grad Universitar din Bucureşti.

Această împrejurare a prilejuit un schimb de scrisori frăţeşti între Intâistătătorii celor două Biserici Ortodoxe surori Rusă şi Română, precum şi o apropiere mai mare între Institutul Teologic de grad Universitar din Bucureşti şi Academia Teologică din Moscova, căreia i s'a trimis în dar de către I.P.S. Patriarh Justinian, toate revistele şi publicaţiile oficiale editate de Patriarhia Română, drept mulţumire pentru alegerea I.P.S. Sale ca membru al acelei Academii Teologice.

Gestul Sanctităţii Sale Patriarhul Alexei a fost consemnat în actul ce s'a încheiat cu ocazia sfinţirii Sfântului şi Marelui Mir şi care s'a trecut în condica sfântă astfel:

«Iar pentrucă Sanctitatea Sa Alexei, Patriarhul Moscovei şi a toată Rusia, a dăruit Bisericii Ortodoxe Autocefale Române materia nesfinţită pentru Sfântul şi Marele Mir, am însemnat aci această mărturie a dragostei sale frăţeşti pentru sfânta noastră Biserică».

Sfinţirea Sfântului şi Marelui Mir în Biserica noastră nu a fost, de data aceasta, numai o dovadă a autocefaliei şi neatârnării Bisericii noastre, de nicio altă Biserică, ci — ţinând seama de ajutorul pe care Biserica Ortodoxă Rusă ni l-a dat pentru procurarea ingredientelor necesare pregătirii Sf. Mir — a fost totodată un prilej de a se arăta în mod nedesmințit câtă dragoste frăţească şi reciprocă preţuire este între Biserica noastră şi Biserica Ortodoxă Rusă, precum şi de a se înţelege adâncirea legăturilor dintre ele, pentru o şi mai strânsă colaborare în propovăduirea adevărurilor evanghelice.

VIZITA RECTORULUI ACADEMIEI TEOLOGICE DIN MOSCOVA.

Pe la jumătatea lunei Mai a anului 1950 au sosit în Bucureşti, pe calea aerului, cei doi soli ai Inalt Prea Fericitului Patriarh Alexei al Moscovei şi a toată Rusia, P.C. Protoiereu Alexandru Smirnov, rectorul Academiei Duhovniceşti din Moscova şi P.C. Protoiereu al Moscovei, P. D. Filonov, pentru a înmâna I.P.S. Patriarh Justinian o scrisoare de invitare la Moscova din partea Intâistătătorului Bisericii Ortodoxe Ruse. Distinşii oaspeţi, pe timpul cât au stat în ţară au căutat să cunoască şi personal pe dascălii din învăţământul nostru teologic de grad universitar, întrucât îi cunoşteau până atunci numai din scris.

Este un fapt real că în organizarea sa actuală, învăţământul nostru teologic de grad universitar, după noua îndrumare dată de Sf. Sinod şi sub înţeleapta conducere a I.P.S. Patriarh Justinian, a ajuns la o desvoltare cu totul remarcabilă. Studiile şi prelegerile profesorilor noştri — publicate în revistele Sf. Patriarhii — se bucură de o deosebită preţuire în întreaga lume ortodoxă. Multe din Bisericile Ortodoxe Autocefale — prin Intâistătătorii lor — au mărturisit în cuvinte calde, trimise cu felurite prilejuri I.P.S. Patriarh Justinian, admiraţia faţă de activitatea profesorilor Institutelor Teologice ale Bisericii noastre.

Vrednică de amintit este scrisoarea Sanctităţii Sale Patriarhul Athenagora al Constantinopolului, în care, între altele, scrie I.P.S. şi Prea Fericitului Patriarh Justinian următoarele:

«Cu multă bucurie primim revistele Voastre teologice trimise în mod regulat, care sunt editate de Patriarhia I.P.S. Voastre, mult prea iubite și dorite de noi, iar în vremea din urmă am primit și scrierea venerabilului Mitropolit Nicolae Krutițki, tradusă în românește de prof Nicolae Popescu.

«Pentru aceea și căutăm să exprimăm Inalt Prea Fericirii Voastre calde mulțumiri pentru trimiterea lor, precum și felicitări din inimă pentru activitatea editorială vrednică de laudă, care este atât de prețioasă pentru scrierile teologice ale Bisericii Ortodoxe.

Aceasta constitue un motiv mai mult ca să rugăm frățește pe Inalt Prea Fericirea Voastră iubită, să binevoiți a rândui trimiterea regulată a oricărei publicațiuni a Patriarhiei Voastre».

Aceste rânduri atât de grăitoare pentru prețuirea ce se dă în întreaga Ortodoxie scrierilor noastre teologice, fac ca prestigiul Bisericii Ortodoxe Române — și al Intâistătătorului ei, I.P.S. Patriarh Justinian, să se înalțe și mai mult în ochii întregii lumi ortodoxe.

Prețuirea de care s'a bucurat în rândurile teologilor ruși activitatea Institutelor noastre Teologice, a fost concretizată în alegerea I.P.S. nostru Patriarh Justinian ca membru de onoare al Consiliului Academiei Duhovnicești din Moscova. Această alegere a onorat și corpul profesoral al celor trei Institute Teologice de grad Universitar din țara noastră, care își desfășoară activitatea sub directa îndrumare și oblăduire a Sf. Sinod, prin președintele său, I.P.S. Patriarh Justinian.

In după amiaza zilei de 18 Mai 1950, PP. CC. Protoierei au făcut prima vizită la Institutul Teologic din București, unde au cunoscut întregul corp didactic și au luat parte la reprezentarea unor filme documentare bisericești. A doua zi dimineața, oaspeții au cercetat biblioteca, sălile de cursuri și au asistat apoi la săvârșirea Sf. Liturghii în paraclisul Institutului. După Sf. Slujbă, oaspeții au participat la cursul de limba rusă al studenților din anul IV, fiind plăcut impresionați să constate progresele realizate de studenți în scurta vreme de când au început cursurile de limba rusă. La sfârșitul orei, P.C. Protoiereu Al. P. Smirnov a rostit o frumoasă cuvântare, plină de îndemnuri și povățuiri pentru viitorii clerici ai Bisericii Ortodoxe Române.

Solii Bisericii Ortodoxe Ruse au participat după aceea la o prelegere ținută în cadrul cursurilor de îndrumare misionară, preoților cursiști. La sfârșitul prelegerii, P.C. Prot. A. Smirnov a adresat o caldă cuvântare preoților cursiști, îndemnându-i să cunoască pe Hristos, printr'o trăire lăuntrică religioasă, iar «în viață prin fapte și convingeri să apere pacea întru Hristos Mântuitorul nostru».

Vizita la Institutul Teologic din București a rectorului Academiei Duhovnicești din Moscova s'a încheiat printr'o agapă frățească oferită de Institutul nostru. Cuvântările rostite cu această ocazie de către P.S. Episcop Theoctist Botoșăneanu, rectorul Institutului Teologic de grad Universitar din București și de P.C. Prot. A. P. Smirnov au fost un prilej de manifestare a dragostei frățești și prețuirii reciproce precum și de mărturisirea convingerii că dintr'o colaborare tot mai strânsă între cele două Biserici, vor rezulta înfăptuiri mărețe, întru slava dreptei credințe.

EPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DIN AMERICA.

Anul 1950 ne-a adus bucuria reîntoarcerii la rânduiala canonică a Românilor ortodocși din America. Este îndeajuns de cunoscut că în urma repetatelor cereri ale Românilor ortodocși din America de Nord și Canada — încă înainte de anul 1930 — de a li se aproba organizarea într'o Episcopie, sub conducerea Bisericii mame, Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a înființat, în anul 1934, o Episcopie misionară ortodoxă a Românilor din S.U.A. și Canada, ca sufragană a Mitropoliei Ungro-Vlahiei, dându-le ca titular pe P.S. Sa Episcopul Policarp Morușca. P.S. Sa mergând în America, a organizat-o, elaborând, împreună cu Congresul bisericesc ținut la Detroit-Michigan, la 5 Iulie 1935, Statutul pentru organizarea Bisericii Ortodoxe din America, Statut care a fost aprobat de Sf. Sinod al Bisericii mame.

In 1939, P.S. Episcop Policarp Morușca a venit in țară pentru interese oficiale ale Eparhiei și n'a mai putut să se înapoieze la Eparhia sa, din cauza evenimentelor internaționale, care au dus la declanșarea celui de al doilea război mondial. P.S. Sa păstra legătura cu păstoriții săi numai pe calea corespondenței, dând directive și sfaturi prin Comisia interimară pe care o lăsase, conform Statutului, până la înapoiere, sub președinția preotului I. Mihălțan.

Profitând de lipsa Episcopului conducător, preotul I. Truță, având ambiția de a lua conducerea Episcopiei în mâna sa, și-a aliat câțiva preoți, prieteni și rude, provocând o mulțime de turburări și greutăți conducerii lăsate.

Frământările începute de preotul I. Truță au fost alimentate de unele elemente doritoare de a ajunge în scaunul de Episcop al Americii, făcând ca din anul 1947 să se întrerupă orice legătură cu Biserica mamă.

Retragerea la pensie a P.S. Episcop Policarp Morușca a încurajat și mai mult pe doritorii care voiau să pună mâna pe conducerea Episcopiei Române din America și care au mers până acolo încât, în Congresul ținut în Martie 1947, au făcut să se hotărască ruperea relațiilor cu Biserica mamă și declararea de autonomă a Bisericii Ortodoxe din America, sub denumirea de: Episcopia Autonomă a Românilor din Americile de Nord și de Sud, motivând că Românii de acolo sunt cetățeni americani și deci nimeni nu se poate amesteca în treburile lor interne.

Sătui de atâtea frământări și lupte interne, preoții și credincioșii celor 42 de parohii din 52 câte sunt în S.U.A., care ascultau de Comisia interimară lăsată de P.S. Episcop Morușca, s'au hotărît «să reintre în Ortodoxie, prin ajutorul fostului Mitropolit Visarion Puiu». Aceasta se întâmpla pe la începutul lunei Februarie 1950. Aflând însă de depunerea din treaptă a Mitropolitului Visarion Puiu, hotărîtă de Sf. Sinod la 27 Ianuarie 1950, au renunțat la serviciile sale, pentru a fi feriți de alte complicații. Au renunțat și la alesul lor pentru episcopat, — preotul Opreanu — care urma să fie sfințit de fostul Mitropolit Visarion Puiu, în numele Sf. nostru Sinod. Iar pe temeiul hotărîrilor date de Adunarea Eparhială întrunită la Detroit, în 17 Mai 1950, prin scrisoarea din 12 Iunie 1950, Nr. 2, adresată Prea Fericitului Patriarh Justinian, au cerut următoarele.

1. Aprobarea hotărîrii de a relua și continua relațiile dogmatice și canonice cu Biserica mamă din România, urmând a cere, ceeace au de lipsă, dela Sf. Sinod.

2. Recunoașterea autonomiei Bisericii din America, sub numele de Episcopia Oortodoxă Autonomă a Românilor din Americile de Nord și de Sud, pe motiv că dreptcredincioșii ei sunt cetățeni americani. Această autonomie se referă numai la organizarea și conducerea administrativ-economică, în care nu se poate a amesteca nimeni de peste granițele S.U.A.

3. Aprobarea și confirmarea alegerii, în scaunul de episcop, a părintelui protopop Andrei Moldovanu, preot văduv, prin deces, parohul bisericii «Intâmpinarea Domnului» din Akron, Ohio, și fost secretar al Episcopiei din America, timp de 8 ani de zile.

4. Hirotonirea P. C. Sale în Episcop al Americilor, fie în țară, fie în America, cum va găsi de bine Sf. Sinod.

6. Viitorul Episcop al celor două Americi să fie socotit membru al Sf. Sinod. Intărirea în scaunul episcopal să i se facă prin gramată patriarhală, în calitate de unicul titular recunoscut de Sf. Sinod al Bisericii mame, pentru Episcopia Ortodoxă Română Autonomă din Americile de Nord și de Sud, cu dreptul le reședința episcopeasca «Vatra Română» — Grass-Lake — Michigan.

Aceste cereri au fost primite și aprobate cu unanimitate de Sinodul Permanent, în ședința sa dela 12 Iulie 1950, iar Sf. Sinod plenar, prin hotărîrea sa dela 4 Octombrie 1950, a ratificat hotărîrea Sinodului Permament, decernând rangul ierarhic de arhiereu părintelui protopop Andrei Moldovanu, și dispunând ca sfințirea întru arhiereu să i se facă în țară.

Părintele protopop Andrei Moldovanu, la chemarea ce i s'a făcut, în numele Sf. Sinod, a venit în țară și a fost tuns în monahism la Mânăstirea Neamțu, în 5 Noembrie 1950, iar hirotonia, pe considerentul că majoritatea Românilor din America sunt din Transilvania, s'a săvârșit în catedrala metropolitană din Sibiu, la 12 Noembrie 1950, de către I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan al Ardealului, înconjurat de soborul vlădicilor din Transilvania și cei doi episcopi vicari patriarhali, în prezența I.P.S. Patriarh Justinian și a D-lui Ministru al Cultelor. Marea catedrală a Sfintei Mitropolii a Ardealului din Sibiu, era neîncăpătoare pentru mulțimea credincioșilor care veniseră să asiste la sfințirea arhiereului — conducător sufletesc al fraților de peste ocean. A fost o sărbătoare înaltă religioasă, de manifestare a uniunii cu frații din depărtare.

După aceea, noul episcop, P.S. Sa Andrei Moldovanu a vizitat catedrala reîntregirii Bisericii din Transilvania, dela Alba-Iulia, satul său natal, câteva așezări mânăstirești din Oltenia, Episcopia Râmnicului și Argeșului, închinându-se la moaștele

sfinților aflători acolo, a vizitat deasemenea seminariile monahale și Institutele Teologice de grad Universitar. Mulțimea credincioșilor și dragostea cu care a fost întâmpinat peste tot, l-au impresionat foarte mult, convingându-l de adâncul sentiment religios al celor din patria mamă și de libertatea religioasă și nestingherită din R.P.R.

Pe ziua de Duminecă 19 Noembrie 1950, I.P.S. Patriarh Justinian i-a înmânat cârja de păstorie a Episcopiei Ortodoxe Autonome a celor două Americi, iar prin Gramata patriarhală ce s'a citit într'un cadru festiv și care i-a fost înmânată, l-a investit cu dregătoria arhierească și cu jurisdicția de unicul Episcop recunoscut și împuternicit de Sf. Sinod al Bisericii mame, spre a putea conduce toate parohiile din orașele și satele care se țin și vor ține in viitor de Episcopia Ortodoxă Autonomă a Americilor de Nord și Sud.

La această impresionantă solemnitate bisericească au fost de față II.PP.SS. Mitropoliți, membri ai Sinodului Permanent, PP.SS. Episcopi, vicari patriarhali, membrii Consiliului Național Bisericesc, Consilierii Administrativi din jurul scaunului patriarhal, profesori și studenții Institutului Teologic de grad Universitar din București, cei 400 clerici aflați în capitală la cursurile de îndrumare misionară și mulți credincioși din București.

Cu această ocazie I.P.S. Patriarh Justinian i-a dăruit P.S. Sale Episcopului Andrei Moldovanu, din partea Bisericii mame, un rând de vesminte arhierești, icoane, Sf. Evanghelie, sfinte vase toate bogat lucrate în argint și aur.

Cuvântarea patriarhală rostită cu această ocazie, plină de sfaturi și îndrumări evanghelice, a mișcat adânc asistența și pe P.S. Episcop Andrei, care, impresionat peste măsură, și-a rostit cuvântarea-răspuns, mulțumind I.P.S. Patriarh și Sf. Sinod pentru darul arhieriei cu care l-a învrednicit, asigurând că va păstori turma ce i s'a încredințat în frica lui Dumnezeu și în duhul adevărului Sf. Evanghelii.

A doua zi, 20 Noembrie 1950, P.S. Andrei a părăsit țara, plecând spre Episcopia sa din America, tot pe calea aerului, cum a și venit, având asupra P.S. Sale toate împuternicirile pe baza cărora să ia în primire conducerea Episcopiei Ortodoxe Române din Americile de Nord și Sud, cu toată averea sa mobilă și imobilă.

La sosire, pe aerodromul din Winsdor, în Ontorio-Canada, P.S. Episcop Andrei a fost întâmpinat de preoții și românii ortodocși. Astfel, Episcopia Ortodoxă Română din America de Nord și Sud și-a dobândit pe păstorul ei, iar viața religioasă de peste ocean a intrat pe făgașul firesc, sub ocrotitoarea priveghere a Bisericii mame și sub îndrumarea Sfântului nostru Sinod.

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ ȘI LUPTA PENTRU APĂRAREA PĂCII.

In aceste vremuri de adânci frământări, când se folosesc toate mijloacele pentru atâtarea urei între popoare și declanșarea unui nou război mondial, Biserica Ortodoxă Română s'a alăturat fără șovăire lagărului oamenilor cinstiți care luptă pentru apărarea păcii, în lume. Aceasta dovedește că este pe linia trasată de dumnezeescul ei Întemeietor, care a propovăduit numai dragostea și buna înțelegere între oameni.

Pentru Biserica Ortodoxă Română pacea este ceva sfânt pentru care se roagă Dumnezeului puterilor, o propovăduește și îndeamnă la păstrarea și apărarea ei. Nu a fost lăsat să treacă niciun prilej, fără ca I.P.S. Patriarh Justinian și toți ceilalți ierarhi ai Bisericii noastre să nu amintească credincioșilor, îndatorirea de a apăra pacea, de a deveni factori activi în marele front al păcii. Astfel, în 25 Februarie 1950, cu prilejul sărbătoririi a 25 ani dela înființarea Patriarhiei Române, Sf. Sinod în unanimitatea membrilor săi, prin scrisoarea pastorală întocmită atunci a îndreptat cuvânt de lămurire și îndemn, către clerul și credincioșii ortodocși și către toți creștinii din R.P.R., spunând:

«In vremea noastră vedem că vrășmașii păcii își strâng rândurile în tabăra care unelteste impotriva popoarelor iubitoare de pace. In fruntea acestei tabere se găsesc bogătașii popoarelor Angliei și Americii.

«Prietenii și apărătorii păcii își strâng rândurile in fața primejdiei cu care-i amenință vrășmașii păcii. Tabăra lor este «lagărul păcii și al democrației», în frunte cu puternica Uniune Sovietică, marea vecină și prietenă a poporului român.

«Dreptatea și sfințenia cauzei pentru care luptă și pe care o apără lagărul păcii, ca și numărul luptătorilor pentru această cauză, sunt chezășia sigură a biruinței ei.

«Nicio putere credincioasă cauzei păcii nu trebue să stea deoparte. Fiecare om, fiecare instituție, ale cărei idealuri și a cărei viață sunt primejduite de războiu, trebue să intre degrabă și hotărît în lupta pentru pace, desfășurând, cu mijloacele ei, cea mai hotărîtă și mai statornică acțiune pentru apărarea păcii.

«Drept aceea, — după îndemnul Sf. Apostol Pavel, care ne sfătuește «să urmăm faptele păcii și ale întăririi între noi» (Romani 14, 19)» — Biserica Ortodoxă Română nu poate sta deoparte in fața primejdiei unui nou războiu».

La scrisoarea pe care Sanctitatea Sa Patriarhul Alexei al Moscovei și a toată Rusia a adresat-o la 3 Martie 1950 către toate Bisericile Ortodoxe, în care ni se făcea o caldă și frățească chemare pentru o acțiune comună a Ortodoxiei în lupta pentru apărarea păcii, Biserica noastră, prin Intâistătătorul ei — I.P.S. Patriarh Justinian — și-a dat adeziunea sa fără șovăire.

Astfel, Biserica Ortodoxă Română și-a fixat poziția sa contra unui nou măcel și s'a încadrat în marele front al păcii. Pastorala Sf. Sinod a avut mare răsunet în rândurile clerului și credincioșilor din întreaga țară. In listele de noi semnături, adăogate pe apelul dela Stockholm, s'au întâlnit multe nume de slujitori ai altarului lui Hristos. Numeroși preoți și-au manifestat, prin scrisori și cuvântări, hotărîrea de a lupta din toate puterile pentru interzicerea bombei atomice și pentru împiedicarea unui nou războiu mondial. Iar marea massă a credincioșilor ortodocși din Republica noastră le-a urmat îndemnurile și exemplul.

Către finele lunei Mai 1950, la poftirea ce i s'a făcut printr'o solie specială compusă din P. C. Prot. Al. Smirnov, Rectorul Academiei Duhovnicești din Moscova și P. C. Prot. al Moscovei P. D. Filonov, de a lua parte la o consfătuire pentru apărarea păcii. I.P.S. Patriarh Justinian a răspuns cu cea mai mare însuflețire. Insoțit de I.P.S. Mitropolit Sebastian al Moldovei și Sucevei, de P.S. Episcop Teofil Herineanu al Romanului și Hușilor, de Părintele Protoiereu Traian Belașcu, vicarul Arhiepiscopiei Sibiului și de părintele protoiereu Mihail Madan, Părintele nostru Patriarh Justinian a mers la Moscova. Pe ziua de 30 Mai s'a ținut în palatul patriarhal consfătuirea celor două Biserici surori — Rusă și Română. Rezultatul acestei consfătuiri este actul istoric întocmit acolo, prin care ambele Biserici au încheiat o adevărată alianță în vederea intensificării acțiunilor pentru pace.

Ca urmare a acestei alianțe, Biserica Ortodoxă Română n'a încetat nicio clipă să-și ridice glasul întru apărarea păcii. Prin glasul autorizat al șefului ei, I.P.S. Patriarh Justinian, Biserica Ortodoxă Română a adresat în luna August 1950, Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite, o telegramă de protest contra agresiunii din Coreea, prin care, condamnând acțiunea americană de exterminare. cere să înceteze războiului ucigaș și nedrept, retragerea armatelor de acolo și soluționarea grabnică, pe cale pașnică a conflictului corean.

La conferința Bisericilor și Cultelor din Cehoslovacia, ținută în localitatea Luhaciovici la 1 și 2 Iulie 1950, Biserica Ortodoxă Română și-a spus răspicat cuvântul său întru apărarea păcii, prin delegația compusă din P.S. Episcop Chesarie al Dunării de Jos, părintele Al. Ionescu, Inspector General Patriarhal și părintele Dr. Milan Sesan, profesor la Institutul Teologic de grad Universitar din Sibiu.

In Congresul Comitetelor de luptă pentru pace din R.P.R., ținut la București în zilele de 9—12 Septembrie 1950, Biserica Ortodoxă Română și-a adus contribuția sa la intensificarea acțiunii întru apărarea păcii, prin glasul autorizat al delegatului ei, I.P.S. Sebastian Rusan, Mitropolitul Moldovei și Sucevei.

In luna Noembrie 1950, la Congresul al II-lea Mondial al Partizanilor Păcii dela Varșovia, la care au luat parte reprezentanții sutelor de milioane de oameni pașnici, mărturisind hotărîrea lor nezdruncinată pentru împiedecarea deslănțuirii unui nou războiu, Biserica Ortodoxă Română a fost reprezentată prin I.P.S. Mitropolit Sebastian Rusan și Părintele Inspector General Al. Ionescu. Intre altele, arătând străduințile Bisericii noastre pentru cauza sfântă a păcii, I.P.S. Mitropolit Sebastian, a spus următoarele:

«Biserica Ortodoxă Română, cu toți Inalt Prea Sfinției și Prea Sfinției Membri ai Sf. Sinod, în frunte cu I.P.S. Patriarh Justinian al României — convins luptător pentru pace — nu încetează a se ruga pentru pacea a toată lumea și pentru mântuirea tuturora și este alături de toate Bisericile și de toate popoarele, care luptă cu dragoste pentru pace, adevăr și dreptate».

Pe plan intern acțiunea Bisericii noastre pentru salvarea și întărirea păcii s'a continuat în anul trecut 1950 atât prin pastoralele vlădicești, cât și prin predicile și

cuvântările de pe amvon ale preoților. In toate pastoralele pe care ierarhii Bisericii Ortodoxe Române, le-au adresat — după datină — clericilor și credincioșilor ortodocși, cu prilejul sfintelor sărbători ale Nașterii și Invierii Domnului, s'au dat îndemnuri înflăcărate pentru neșovăitoarea luptă întru apărarea păcii și pentru înlăturarea unui nou război mondial. Preoțimea ortodoxă n'a încetat să predice temeiurile evanghelice ale nobilei și sfintei îndatoriri a creștinului adevărat, de a căuta și de a urma pe cei ce sunt în slujba păcii.

Acțiunea aceasta curajoasă și hotărîtă a Bisericii Ortodoxe Române, în frunte cu Patriarhul ei, a fost întâmpinată cu o adevărată dragoste și aleasă prețuire de Intâistătătorii celorlalte Biserici Ortodoxe. Astfel, Sanctitatea Sa Athenagora, Patriarhul Ecumenic de Constantinopol, scrie Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian, în mesagiul cu felicitări de Sf. Paști, următoarele:

«Am simțit mare bucurie aflând că și Sf. Biserică a României, conformându-se poruncii Păstorului suprem și Intemeietorului religiunii noastre, repetată necontenit Sfinților Apostoli: «pacea Mea dau vouă» nu încetează a lucra pentru pacea atât de dorită pe pământ».

Iar Prea Fericitul Patriarh Alexandru al III-lea scrie Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian:

«Noi admirăm, Prea Sfințite, gestul Vostru nobil și al Sf. Sinod al Bisericii Voastre de a adresa credincioșilor ortodocși și celorlalte comunități creștine din țara Voastră, un apel pentru a-și uni eforturile în scopul de a apăra pacea și a pune războiul în afară de lege. Noi binecuvântăm îndreptățitul Vostru demers și ne considerăm fericiți să împărtășim aceleași sublime sentimente».

Inrolându-se în lupta pentru pace, cu elanul și hotărîrea pe care Intâiul ei Stătător a știut să i le imprime, Biserica Ortodoxă Română dă dovadă că își cunoaște adevărata ei menire în lume, care este aceea de a lucra atât pentru binele și fericirea pământească, cât și pentru mântuirea sufletească a credincioșilor, propovăduind pacea și bună-starea între oameni și popoare.

CONSFATUIREA CÂRMUITORILOR CULTELOR RELIGIOASE DIN R.P.R. PENTRU APĂRAREA PĂCII.

Indemnul Sfântului Sinod al Bisericii noastre pentru apărarea cauzei sfinte a păcii a fost îndreptat nu numai către fiii săi sufletești, ci cu părintească dragoste s'a adresat și celorlalți credincioși ai cultelor creștine din R.P.R., chemându-i și pe aceștia să strângă rândurile în jurul celor ce s'au ridicat și apără cu hotărîre steagul păcii și al fericirii neamului omenesc.

Dar acțiunea Bisericii noastre nu s'a mărginit numai la acest îndemn.

Prin președintele său, Sf. Sinod a luat legătura cu șefii celorlalte culte în scopul unei organizări comune a luptei pentru pace. Datorită inițiativei I.P.S. Patriarh, conducătorii cultelor religioase din țara noastră au trimis o telegramă în Noembrie 1950 celui de al doilea Congres Mondial al Partizanilor Păcii dela Varșovia, în care spuneau:

«Conștienți că libertatea și pacea popoarelor sunt porunci sfinte ale tuturor credințelor religioase, slujitorii și credincioșii cultelor noastre înfierează pe toți acei care caută, prin samavolnicii și abuzuri, să împiedice împlinirea năzuinței milenare a omenirii întregi: pacea».

«Pentru grabnica împlinire a țelurilor pentru care luptă Congresul Mondial al Partizanilor Păcii, clerul și credincioșii Bisericilor noastre înalță rugăciuni fierbinți în altarele lor, iar noi, conducătorii Cultelor din Republica Populară Română, binecuvântăm străduințile voastre sfinte».

După ce hotărîrile acestui al doilea Congres Mondial al Păcii, au fost cunoscute, tot I.P.S. Patriarh Justinian a luat inițiativa unei noui consfătuiri a tuturor conducătorilor cultelor din țară, spre a găsi laolaltă calea cea mai bună, pentru ca fiecare cult să poată contribui la îndeplinirea năzuințelor omenirii întregi.

Consfătuirea s'a ținut la 19 Decembrie 1950 în palatul patriarhal sub președinția I.P.S. Patriarh Justinian. Au luat parte:

I.P.S. Mitropolit Sebastian al Moldovei și Sucevei; Ianoș Vasarhelyi, episcopul Bisericii reformate; Dr. Friederich Müller, episcopul Bisericii luterane C. A.; Kiss Alexa, episcopul Bisericii unitariene; I. P. S. Tihon Cacealchin, Mitropolitul Bisericii creștine de rit vechiu (lipovenesc); Nicodemus Karol, locțiitorul superintendentului

Bisericii Evanghelice C. A. sin. presb.; Dr. Moses Rosen, şef Rabinul cultului mozaic; P. C. Vasken Balgian, şeful Bisericii Armene; Mehmet Iacub, Muftiu, şeful cultului musulman; Dl. D. Florea, preşedintele cultului adventist de ziua 7-a; Dl. C. Adorian, vicepreşedintele cultului baptist; D-nii Gh. Oprea şi David Teodorescu, conducătorii cultului creştin după Evanghelie şi Gh. Bradin, conducătorul cultului penticostalist, împreună cu secretarii respectivi.

In cuvântarea sa de deschidere I.P.S. Patriarh Justinian, după ce a arătat împrejurările în care a isbucnit cel de al doilea răsboi mondial şi sfârşitul lui, cine sunt cei ce ațâță la răsboi acum, ca nişte duşmani ai vieţii omeneşti, contribuţia pe care Biserica Ortodoxă Română, alături de Pravoslavnica Biserică Rusă şi de celelalte Biserici Ortodoxe a dus-o pentru apărarea păcii, a subliniat datoria ce revine fiecărui om care are o credinţă religioasă, de a lupta pentru pace, precum şi roadele aduse pe acest tărâm, de conferinţa conducătorilor principalelor culte religioase din R.P.R., ţinută în vara anului 1949, între care este stabilirea prieteniei personale între şefii cultelor şi respectul şi prietenia reciprocă între culte. «In felul acesta», spune Inalt Prea Sfinţia Sa, «noi am adus pacea confesională înlăuntrul Patriei noastre, prin înlăturarea urei dintre confesiuni şi naţionalităţi şi prin stârpirea şovinismului şi urei de rasă».

«După un an de zile, am ajuns la convingerea că am pornit pe un drum plăcut lui Dumnezeu şi oamenilor».

«Toţi credincioşii noştri au nu numai datoria de a vorbi de pace, ci şi de a o trăi».

«In aceste zile de grea încercare pentru omenire, trebue să ne luăm sarcina de a învăţa pe credincioşii noştri, cum se poate construi pacea».

«Toţi păstorii sufleteşti, ai tuturor cultelor din ţara noastră, sunt însă datori să exprime concret învăţăturile credinţei lor şi să recunoască, în puterea credinţei de pace a sufletelor de milioane de oameni, mâna lui Dumnezeu».

«In ceasul de faţă suntem datori să pătrundem cunoaşterea voinţei lui Dumnezeu, care doreşte ca toţi oamenii să vie împreună înaintea Lui, ca o singură familie, formată din fiinţe distincte, ca rasă şi limbă, dar unită în faţa Sa, ca fiii unuia şi aceluiaşi Părinte».

«Pentru aceasta, fiecare credincios al nostru trebue să vadă în această mişcare mondială în favoarea păcii — mişcare ce uneşte sute de milioane de oameni — un izvor de mare speranţă şi de adevăr dumnezeesc».

La aceste înalte îndemnuri patriarhiceşti, au răspuns cu deosebit entusiasm toţi şefii cultelor, prezenţi. Prin alese cuvinte au adus mulţumiri I.P.S. Patriarh Justinian pentru chemarea ce le-a făcut la lupta pentru apărarea păcii, precum şi pentru prilejul dat de a se cunoaşte, de a se preţui şi respecta reciproc, mărturisind că vor urma exemplul Bisericii Ortodoxe Române, angajându-se cu toţi credincioşii lor în bine plăcuta lui Dumnezeu acţiune pentru apărarea păcii.

La sfârşitul consfătuirii, după îndemnul I.P.S. Patriarh Justinian, şefii cultelor religioase au adresat — laolaltă — cuvântul lor de povăţuire şi de îndemnare către credincioşii lor, îndemnându-i să se arate prin faptele lor, cetăţeni devotaţi ai Patriei noastre scumpe şi ostaşi hotărîţi şi neînfricaţi, ai luptei pentru apărarea păcii, alături de sutele de milioane de oameni simpli, dar cinstiţi şi muncitori, care s'au ridicat ca un zid de nesdruncinat împotriva răsboiului.

Astfel, chemarea Sfântului nostru Sinod la lupta pentru înfrângerea celor ce doresc un nou răsboi mondial, adresată şi credincioşilor celorlalte culte, fiind îmbrăţişată cu hotărâre de Şefii tuturor cultelor din Patria noastră, a avut un răsunet deosebit, atât în rândurile credincioşilor din ţara noastră cât şi peste hotare.

Această acţiune este o mărturisire în faţa lumii întregi, despre strânsa conlucrare ce există între cultele religioase din ţara noastră, pe tărâmul apărării păcii şi bunei armonii între oameni şi popoare.

INALTE DECORAŢIUNI CONFERITE INALT PREA SFINŢITULUI PATRIARH JUSTINIAN

Munca neobosită a Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian în slujba păcii, înrolarea în slujba ei a tuturor cultelor religioase din R.P.R., roadele bogate care au încununat şi încununează mereu păstorirea Inalt Prea Sfinţiei Sale, succesul acţiunii de readucere la Biserica Mamă a uniţilor au avut un mare răsunet atât în ţară cât şi peste hotare.

Indrumările date clerului de Inalt Prea Sfinţia Sa de a lucra pentru mântuirea credincioşilor şi de a sprijini năzuinţele lor spre o viaţă liberă şi fericită, a isbutit să sporească prestigiul de care se bucură Biserica Ortodoxă Română, pretutindeni. Dragostea cu care preoţimea şi credincioşii îl înconjoară, isvorăşte din încredinţarea că Inalt Prea Sfinţia Sa este cel dintâi slujitor şi împlinitor al poruncilor evanghelice.

Iată dece, printr'un Decret al Prezidiului Marei Adunări Naţionale a Republicii Populare Române, s'a conferit Patriarhului Bisericii Ortodoxe Române, în cursul anului trecut, ordinul «Apărarea Patriei», ca o dovadă a dragostei de Patrie şi de popor, care a încălzit totdeauna inima Inalt Prea Sfinţiei Sale.

Iar Prea Fericitul Patriarh Alexandru al III-lea al Antiohiei şi al întregului Orient i-a conferit marele cordon al Ordinului Sf. Apostoli Petru şi Pavel, întemeietorii şi protectorii Sfintei Biserici Apostolice a Antiohiei. Insemnele acestui înalt ordin antiohian, constând din cordon cu stea, împreună cu un mesagiu de dragoste, i-au fost remise prin I.P.C. Arhimandrit Vasile Samaha, trimis special la Bucureşti, în cadrul şedinţei solemne a Sf. Sinod din 5 Octombrie 1950, cu următorul mesagiu adresat I.P.S. Sale Patriarhului Justinian:

«In amintirea meritului istoric al Prea Fericirii Voastre în opera de revenire la sânul Bisericii Ortodoxe a peste un milion de greco-catolici, vă remitem însemnele înaltei distincţii a Bisericii noastre: Ordinul Sf. Verhovnici-Apostoli Petru şi Pavel — întemeietorii şi protectorii ei.

«Reprezentantul nostru la Moscova, Arhim. Vasile Samaha, este însărcinat cu aducerea la indeplinire a formalităţilor pentru a remite Prea Fericirii Voastre Ordinul mai sus amintit. Nădăjduim că acest ordin va fi un simbol pentru întărirea în viitor a legăturilor de dragoste frăţească, care să unească în veci cele două Biserici ale noastre.

Cu bucurie luăm act de marile realizări ale Prea Fericirii Voastre în opera de pregătire a cadrelor de preoţi luminaţi pentru Biserica Ortodoxă Română, pe calea întăririi prin toate mijloacele şi desvoltării în toate domeniile a Institutului Teologic Universitar din Bucureşti, care a dat pregătire teologică multor preoţi ai Bisericii noastre.

«Domnul Dumnezeu să ajute pe Prea Fericirea Voastră în toate bunele iniţiative pe care le veţi lua spre binele Bisericii lui Hristos. Urându-vă fericire, sănătate şi prosperitate, rămân al Prea Fericirii Voastre pentru totdeauna prea iubit frate întru Hristos şi coliturghisitor.

† ALEXANDRU III
Al Antiohiei şi a tot Orientul

Inaltul ordin acordat Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian de către Scaunul apostolic antiohian, constituie o dovadă preţioasă a prestigiului de care se bucură peste hotare Biserica Ortodoxă Română şi înţeleptul ei Patriarh.

PUBLICAREA DE REGULAMENTE BISERICEŞTI.

Ca o urmare firească a operei de aşezare a vieţii noastre bisericeşti, pe temeliile canonice şi legale cele mai corespunzătoare misiunii Bisericii în zilele noastre, operă înfăptuită prin noul Statut de organizare şi funcţionare a Bisericii Ortodoxe Române, s'au alcătuit şi publicat, în cursul anului 1950, următoarele regulamente:

1. *Regulamentul de procedură al instanţelor disciplinare şi de judecată ale Bisericii Ortodoxe Române»*, apărut în Ianuarie 1950;

2. *Regulamentul pentru alegerea, funcţionarea şi dizolvarea organelor deliberative în parohiile, Protopopiatele şi Eparhiile din Patriarhia Română*, votat de Adunarea Naţională Bisericească la 26 Februarie 1950 şi întărit prin Decizia Ministerului Cultelor Nr. 28.132/1950;

3. *Regulamentul pentru determinarea atribuţiunilor Patriarhului şi de funcţionarea organelor centrale deliberative administrative şi executive din Patriarhia Ortodoxă Română*, votat de Adunarea Naţională Bisericească la 26 Februarie 1950 şi aprobat prin Decizia Ministerului Cultelor Nr. 2833/1950;

4. *Regulamentul pentru administrarea averilor bisericeşti*, votat de Adunarea Naţională Bisericească la 26 Februarie 1950 şi aprobat prin Decizia Ministerului Cultelor Nr. 32.234/1950;

5. *Regulamentul pentru numirea şi transferarea clerului din parohii, examenele de capacitate, definitivare şi selecţionare pentru Capitală, ale diaconilor şi preoţilor din Biserica Ortodoxă Română,* votat de Sf. Sinod la 28 Februarie 1950 şi aprobat prin Decizia Ministerului Cultelor Nr. 32.233/950.

Toate cele 4 regulamente din urmă au apărut în Septembrie 1950.

Prin completarea Statutului cu aceste regulamente cerute de el, întreaga administraţie bisericească păşeşte înainte spre desăvârşirea spiritului nou imprimat întregii vieţi administrative din Biserica Ortodoxă Română.

HOTĂRÎRILE LUATE DE SF. SINOD.

Noua arondare a Eparhiilor.

Prin Legea Nr. 5 pentru raionarea administrativ-economică a teritoriului R.P.R., publicată în Buletinul Oficial Nr. 11 din 8 Septembrie 1950, teritoriul ţării a căpătat o nouă formă de împărţire administrativă. Locul judeţelor l-au luat regiunile, care sunt mai mari decât fostele judeţe, iar al plăşilor l-au luat raioanele, care sunt mai mari decât fostele plăşi.

Cum întinderea teritorială a Eparhiilor cuprindea dela 2 până la mai multe judeţe, iar marginile lor corespundeau cu ale judeţelor, era absolut necesar ca şi Biserica să-şi orânduiască întinderea teritorială a Eparhiilor potrivit cu noua împărţire administrativă din R.P.R., adică după cele 28 de regiuni.

Conform art. 20, lit. e din Statut, întinderea teritorială a Eparhiilor se fixează de Adunarea Naţională Bisericească. Cum însă acest for administrativ nu se putea convoca până la finele anului 1950, iar arondarea eparhială se cerea cu urgenţă a fi stabilită, Sf. Sinod, în şedinţele sale dela 4 şi 5 Octombrie 1950, a luat în deliberare această chestiune şi găsind că noua împărţire administrativă a teritoriilor ţării corespunde într'adevăr intereselor poporului, a hotărît ca şi Eparhiile din cuprinsul Patriarhiei Române să-şi schimbe întinderea teritorială, ţinând seamă de întinderea noilor Regiuni.

Potrivit acestei hotărîri a Sf. Sinod, Eparhiile Bisericii Ortodoxe Române pe Mitropolii sunt următoarele:

I. *Mitropolia Ungro-Vlahiei:*

1. Arhiepiscopia Bucureştilor.
2. Episcopia Buzăului.
3. Episcopia Dunării de Jos.

II. *Mitropolia Moldovei şi Sucevei:*

4. Arhiepiscopia Iaşilor.
5. Episcopia Romanului şi Huşilor.

III. *Mitropolia Ardealului:*

6. Arhiepiscopia Alba Iuliei şi Sibiului.
7. Episcopia Vadului, Feleacului şi Clujului.
8. Episcopia Oradiei.

IV. *Mitropolia Olteniei:*

9. Arhiepiscopia Craiovei.
10. Episcopia Râmnicului şi Argeşului.

V. *Mitropolia Banatului:*

11. Arhiepiscopia Timişoarei.
12. Episcopia Aradului.

Protopopiatele au fost organizate pe Raioane, aplicarea acestei hotărîri a Sf. Sinod urmând a se face pe data de 1 Ianuarie 1951.

Prin aceasta, Biserica Ortodoxă Română — care colaborează loial cu Guvernul Republicii Populare Române, sprijinind toate bunele sale măsuri menite să asigure propăşirea poporului şi Patriei noastre — a dat dovadă în plus de încredere în legile şi orânduielile statornicite de conducătorii ţării.

Intre grijile de căpetenie ale Sf. Sinod şi Preşedintelui său I.P.S. Patriarh Justinian, este şi aceea de a organiza învăţământul bisericesc de toate gradele, pe baze cât mai solide, potrivit scopului urmărit.

I.P.S. Patriarh Justinian a supraveghiat, a îndrumat, urmăreşte îndeaproape şi dirijează desfăşurarea pregătirii atât a viitorilor cântăreţi bisericeşti, a monahilor, a viitorilor păstori de suflete — studenţi —, cât şi a preoţilor chemaţi la cursurile de îndrumare misionară.

«In rândurile clerului nostru, în monahismul nostru, ca şi în obştea Bisericii noastre, mai sunt suflete slabe — spunea I.P.S. Sa în cuvântarea dela 6 Iunie 1950 — care trebuesc întărite; mai sunt multe plăgi primejdioase care trebuesc vindecate». Pentru înlăturarea acestora, I.P.S. Patriarh Justinian, cu ajutorul neprecupeţit al Sf. Sinod şi al Corpului profesoral, a luat măsurile cuvenite pentru definitivarea regulamentului şi a programelor analitice ale fiecărei şcoli.

Astfel, Regulamentul de organizarea şi funcţionarea instituţiilor de învăţământ pentru pregătirea personalului bisericesc şi recrutarea corpului didactic din Patriarhia Română, care se înscrie între marile realizări ale Intâistătătorului Bisericii noastre prin readucerea învăţământului religios sub ocrotirea şi conducerea Bisericii, a fost pus în aplicare în primul an şcolar 1949-1950 în mod provizoriu. Pe baza experienţelor câştigate, acest regulament s'a amendat şi definitivat de către Sf. Sinod în şedinţa sa dela 4 Oct. 1950. Cu această ocazie s'a pus de acord cu ultimele legiuiri privind învăţământul universitar public.

După noua redactare a regulamentului pentru învăţământ, celei trei Institute Teologice de grad universitar conferă după patru ani de studii, diploma de licenţă în teologie. Numai Institutul Teologic din Bucureşti, conferă şi titlul de magistru în teologie celor care au frecventat trei ani cursuri speciale şi au trecut examenele cuvenite, precum şi titlul de doctor în teologie, magiştrilor care s'au pregătit special şi au întocmit o lucrare ştiinţifică originală în timp de trei ani dela înscrierea pentru doctorat.

I. — Şcoli de cântăreţi bisericeşti.

Nr. crt.	Şcoala din	Nr. elevilor		Total	Nr. profesorilor
		Anul I	Anul II		
1	Bucureşti	13	18	31	5
2	Suceava	28	19	47	5
3	Sibiu	23	12	35	5
4	Craiova	25	21	46	5
5	Roman	20	8	28	5
6	Buzău	35	16	51	5
7	Cozia	20	10	30	5
8	Galaţi	15	16	31	5
9	Caranşebeş	22	25	47	5
10	Oradea	19	9	28	5
	Total general . . .	—	—	374	50

II. — Seminarii monahale.

Nr. crt.	Seminarul monahal din mânăstirea	Nr. elevilor sau elevelor pe clase					Nr profesorilor
		I	II	III	IV	Total	
1	Neamţu	46	21	16	15	98	8
2	Agapia	35	14	26	—	75	6
3	Plumbuita	27	11	18	—	56	6
	Total general	108	46	60	15	229	20

III. — Institutele Teologice.

Nr. crt.	Institutul Teologic din	Numărul studenților pentru licență pe ani					Stuaenți admiși la magisteriu	prof.	confe-rent.	Lectori	Asis-tenți	Prepa-rat.
		I	II	III	IV	Total						
1	București	45	27	20	28	120	8	17	5	3	5	2
2	Sibiu	43	12	17	21	93	—	11	5	1	1	—
3	Cluj					105	—	9	5	3	4	—
	Total general . . .	—	—	—	—	318	8	37	15	7	10	2

PROGRAMELE ANALITICE.

Tot în ședința dela 4 Octombrie 1950, Sfântul Sinod a aprobat:

a) Programa analitică pentru Institutele Teologice de grad Universitar, întocmită de colectivul rectorilor și prorectorilor și apoi completată de colectivele de profesori de specialitate, dela toate cele trei Institute Teologice, sub directa conducere și îndrumare a Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian.

b) Programa analitică pentru Școlile de cântăreți bisericești, și

c) Programa analitică pentru Seminariile Monahale. Și acestea au fost întocmite prin grija și îndrumarea directă a Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian. de către colective de profesori dela fiecare fel de școală, în cursul lunilor August și Septembrie 1950.

Trebue menționat că dacă la întocmirea programei analitice pentru Institutele Teologice s'a avut în vedere ca să se pregătească buni slujitori ai altarelor străvechi și adevărați îndrumători sufletești ai credincioșilor, pentru Școlile de cântăreți bisericești care pregătesc ajutoarele preoților, s'a ținut seama de caracterul practic ce trebue imprimat acestor școli. Scopul urmărit este acela de a se face din cântărețul bisericesc și un bun gospodar și ca el să deprindă anumite meșteșuguri compatibile cu profesiunea lui și folositoare Bisericii și credincioșilor ei. Astfel, la catedra de îndeletniciri practice s'au prevăzut noțiuni de apicultură, și întreținerea sfintelor locașuri. Viitorul cântăreț bisericesc va învăța cum să îngrijească stupii, construirea lor, facerea, zugrăvirea și încrustarea crucilor, troițelor, stranelor și altor obiecte bisericești; va învăța cum se întreține sfintele locașuri și obiectele din ele; își va însuși deprinderea ca locașul bisericesc să fie în permanență curat, împodobit, atractiv, iar icoanele, obiectele de cult și veșmintele să fie reparate, spălate și menținute în bună stare. Horticultura este menită să le deștepte interesul pentru a sădi în curtea bisericii și în cimitir flori, iarbă și pomi, desvoltându-le simțul frumosului în preajma sfintelor locașuri.

La fel și la întocmirea programelor analitice pentru Seminariile Monahale s'a avut în vedere ca absolvenții lor să-și însușească foarte bine un meșteșug, fără de care nu pot păși în viața monahală.

Pentru elevi, frați și monahi, s'a pus un accent puternic pe deprinderea meșteșugului tipografic și legătoriei de cărți, iar la monahii un preț deosebit se pune pe industria covoarelor, cusăturilor și tricotajului, ca fiind ramuri ale artei noastre naționale și meșteșuguri ce sunt practicate în prezent pe scară întinsă în mânăstirile noastre.

Apoi, atât pentru elevi cât și pentru elevele Seminariilor Monahale s'au mai luat în programa analitică, elemente de pictură, sculptură și ceramică, ramuri de activitate cu minunate perspective în cadrul vieții mănăstirești, vizând promovarea artei noastre naționale bisericești. In acest scop Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian a și luat măsurile cuvenite pentru dotarea Seminariilor Monahale cu ateliere și materialele necesare pentru ceramică, acordând fondurile necesare din bugetul Administrației Patriarhale.

După cum se vede, atât în noul regulament al învățământului bisericesc, cât și în programele analitice, s'au introdus elemente și dispoziții clare, menite să asigure desvoltarea învățământului religios, pe linia slujirii intereselor superioare ale Bisericii Ortodoxe Române.

Pentru a asigura aplicarea uniformă a directivelor sale şi pentru buna funcţionare a Seminarilor Monahale, Sf. Sinod a dispus ca cele trei mânăstiri în care funcţionează aceste şcoli să treacă de îndată sub directa conducere a Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian, ctitorul noului învăţământ al Bisericii noastre.

INTREŢINEREA ELEVILOR DIN ŞCOLILE BISERICEŞTI.

Toţi elevii Şcolilor de cântăreţi bisericeşti sunt bursieri. Plata acestor burse este asigurată de Eparhiile respective şi din ajutoarele care se acordă trimestrial de Ministerul Cultelor.

Toţi elevii şi elevele Seminariilor Monahale sunt de asemenea bursieri. Dacă pe anul şcolar 1949-1950 susţinerea acestora a fost suportată din bugetul Administraţiei Patriarhale şi prea puţin din bugetele Eparhiilor, ale mânăstirilor de unde veneau elevii, sau din ajutoarele dela Ministerul Cultelor, apoi pe anul şcolar 1950-1951 întreţinerea acestora este suportată de Eparhiile de unde fiecare elev vine.

Aici este cazul să se ştie că, prin grija Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian pentru pregătirea fiilor şi fiicelor de preoţi, începând cu anul şcolar 1950-1951 s'au primit la Seminariile Monahale fiii şi fiicele de preoţi, de diaconi şi chiar de cântăreţi bisericeşti, care vor să îmbrăţişeze viaţa monahală.

Studenţii dela Institutele Teologice fiind toţi interni, bursele lor sunt suportate de fiecare Eparhie care i-a recomandat şi le-a dat binecuvântarea de a urma cursurile teologice. Osebit de aceasta şi Ministerul Cultelor contribuie cu burse şi ajutoare trimestriale pentru cheltuielile materiale ale Institutelor Teologice.

Deci, tot învăţământul bisericesc se acordă gratuit, elevii şi studenţii având a-şi aduce numai hainele, încălţămintea şi lingeria de corp.

CURSURILE DE INDRUMARE MISIONARA.

Pe lângă Institutele Teologice de grad Universitar din Bucureşti, Sibiu şi Cluj, au funcţionat în timpul anului 1950 cursurile de îndrumare misionară cu acelaşi ritm din anul 1949. Cu fiecare serie s'a verificat tot mai mult interesul şi dorinţa preoţimii de a urma aceste cursuri speciale de îndrumare, prevăzute în Statut şi în Regulamentul pentru numirea şi transferarea clerului din parohii.

După experienţa primului an, programa acestor cursuri a fost întocmită în aşa fel încât preoţimea să capete o nouă şi justă orientare în poziţia de loialitate a Bisericii faţă de Stat.

Preocuparea de seamă a acestor cursuri, în centrul cărora s'a aşezat săvârşirea Sfintei Liturghii şi adâncirea problemelor de pastorală este, după cum a precizat Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian, «înviorarea şi fortificarea vocaţiei sacerdotale: reîncălzirea şi stimularea zelului misionar, verificarea şi completarea mijloacelor de activitate pastorală».

O altă preocupare tot atât de importantă, care se are în vedere, este cea aşa de bine prinsă de Dl. Ministru al Cultelor, în următorul pasagiu: «Aceste cursuri de îndrumare trebue să facă să fie reconsiderată, în inima fiecărui preot, toată cultura pe care şi-a făcut-o până acuma, pentru ca fiecare să fie pus în situaţia de a-şi potrivi pasul cu vremea».

Străduinţele Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian în această direcţie au fost secondate cu tot elanul de profesorii celor trei Institute Teologice prin munca neprecupeţită depusă la noua îndrumare a preoţimii în cadrul acestor cursuri, atât prin conferinţe cât şi prin lecţii de seminar.

Cursurile de îndrumare misionară dela Bucureşti s'au ţinut în patru serii de câte două luni fiecare, dând 1306 preoţi ca absolvenţi.

La Sibiu cursurile s'au ţinut în cinci serii de câte o lună fiecare, aceste cursuri fiind absolvite de un total de 267 preoţi.

La Cluj, cu subcentrul dela Arad, s'au ţinut opt serii de cursuri misionare, ele fiind absolvite de 725 preoţi.

CANONIZARE DE SFINŢI.

Un act de o deosebită importanţă, care s'a săvârşit pentru prima oară în Biserica noastră în anul 1950, este canonizarea de sfinţi de neam românesc.

Până acum, în Biserica noastră Ortodoxă Română se cinstea şi se prăznuia amintirea sfinţilor, martirilor şi mucenicilor sau cuvioşilor din sinaxarul Bisericii Ortodoxe a Răsăritului, aşa cum s'a moştenit din moşi strămoşi. Toţi aceşti sfinţi, martiri, cuvioşi şi mucenici sunt de neam străin, canonizaţi de Biserica veacurilor primare. Noi, care suntem creştini încă dela naşterea şi apariţia noastră în istoria Bisericii, avem şi noi luptători pentru Hristos, care şi-au dat viaţa pentru apărarea credinţei creştine. Dintr'un simţământ de extremă modestie, Biserica noastră Ortodoxă Română n'a păşit până acum la canonizarea lor în mod oficial. Totuşi, iniţiativa maselor de credincioşi şi evlavia lor, le-a recunoscut meritele, i-a cinstit şi prăznuit ca pe sfinţi, cuvioşi, mucenici şi mărturisitori ai credinţei celei adevărate. Astfel de cinstiri s'au dat însă de mult timp următorilor:

1. Sf. Ioan cel Nou dela Suceava, ale cărui moaşte se află în biserica Sf. Ioan din Suceava, cu zi de prăznuire la 2 Iunie;

2. Sf. Cuvioasei Maicei noastre Parascheva, ale cărei moaşte sunt la catedrala mitropolitană din Iaşi, cu zi de prăznuire la 14 Octombrie;

3. Sf. Muceniţă Filofteia dela Argeş, ale cărei moaşte se află în catedrala Sf. Episcopii a Râmnicului şi Argeşului, cu zi de prăznuire la 7 Decembrie;

4. Cuviosului Părintelui nostru Dimitrie cel Nou (Basarabov), ale cărui moaşte se află în catedrala patriarhală din Bucureşti, cu zi de prăznuire la 27 Octombrie;

5. Prea Cuviosului Părintelui nostru Grigorie Decapolitul, cu moaştele în mânăstirea Bistriţa din Vâlcea, cu zi de prăznuire la 20 Noembrie;

6. Cuviosului Nicodim cel Sfinţit, având părţi din sfintele sale moaşte în mânăstirea Tismana-Gorj, cu zi de prăznuire la 26 Decembrie.

Sunt apoi sfinţi de neam românesc, cum este Sf. Ioan al Olteniei, cinstit în Biserica grecească sub numele de Ioan Valahul, la 12 Mai.

Pentru aceştia, Sf. Sinod, la 28 Februarie 1950, a hotărît să fie trecuţi în calendar cu slujbele cuvenite şi veneraţi pe întreaga Biserică Ortodoxă Română, la datele când sunt veneraţi local, ca unii care se bucură de cinstire locală îndelungată din partea credincioşilor.

In alte părţi ale ţării, pietatea creştină a consacrat prin cinstire specială pe următorii mucenici, mărturisitori ai dreptei credinţe şi cuvioşi:

Mitropolitul Sava Brancovici, Ierom. Visarion Sarai din Ardeal, Mitropolitul Iorest, Ierom. Sofronie din Cioara, ţăranul Nicolae Oprea din Ardeal, Calinic cel Sfânt dela Cernica şi Râmnic, Ioan dela Râşca (Moldova) şi Iosif cel Nou dela Partoş (Banat).

Şi pentru aceştia, Sf. Sinod, în şedina sa dela 28 Februarie 1950 a dat hotărîre să se bucure de venenare locală, introducându-se numele lor în calendarul local.

Mai sunt şi alţi mucenici, mărturisitori şi cuvioşi ai neamului românesc, pentru care Sf. Sinod a luat măsura de a se culege toate datele asupra cinstirii lor locale, în vederea canonizării oficiale.

S'a mai pus şi altă dată problema canonizării ostenitorilor pentru credinţă, de neam românesc, studiindu-se chiar modalităţile de canonizare, însă acum este pentru prima oară când Biserica Ortodoxă Română, prin Sfântul său Sinod, ia măsuri în mod oficial pentru venerarea acelora care au slujit dreapta credinţă, prin sfinţenia vieţiilor şi care au fost consacraţi cu mult înainte de pietatea drept-credincioşilor.

VIAŢA DE OBŞTE IN MÂNĂSTIRI.

In cuvântarea-răspuns, rostită de Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian la sărbătorirea ce i s'a făcut de colaboratorii I.P.S. Sale la 6 Iunie 1950, cu ocazia împlinirii a doi ani dela înscăunare, între altele, referindu-se la monahismul românesc, a spus următoarele: «Ne-a fost dat să constatăm o dureroasă slăbire a duhului apostolic de jertfă pentru Mântuitorul şi pentru Evanghelia Sa. Constatarea aceasta mi-a pricinuit una dintre cele mai amare mâhniri pe care le-a încercat vreodată sufletul meu. De aceea, în ultima vreme organizarea vieţii mânăstirilor noastre în spiritul nealterat al monahismului ortodox se află în centrul preocupărilor conducerii supreme a Bisericii. Vă pot asigura că în scurtă vreme, în toate mânăstirile străvechi, semănate pe tot întinsul ţării noastre de evlavia strămoşilor, va începe o viaţă nouă, o viaţă curată, demnă de prestigiul Bisericii Ortodoxe Române, demne de dragostea cu care credincioşii înconjoară sfintele zidiri mânăstireşti».

Gândurile acestea au fost cuprinse în Regulamentul pentru organizarea și funcționarea administrativă și disciplinară a mânăstirilor și cerut de art. 86 din Statutul votat de Sfântul Sinod.

Ridicarea monahismului românesc se urmărește prin inițiativa Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian, nu numai prin Seminariile Monahale, în care elevii monahi și frați de mânăstire, și elevele monahii și surori, capătă înaltă cultură teologică, învață îndatoririle cuvenite și practica vieții adevărate monahale, precum și deprinderea unei meserii, ci și prin ridicarea nivelului cultural al viețuitorilor și viețuitoarelor din mânăstiri, care nu au încă pregătirea celor 7 clase elementare. De aceea, la străduința Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian, în toate mânăstirile de monahi și de monahii s'au înființat cursuri de pregătire în particular a viețuitorilor, care au dat apoi examenele de absolvire în fața unor comisii speciale din învățământul public elementar, pe lângă școlile cele mai apropiate de mânăstirile respective. Ministerul Invățământului Public și întreg personalul didactic și de inspecție al acestor școli au arătat multă înțelegere și bunăvoință, ajutând cu manuale și cu directive aceste cursuri particulare monahale. Anul trecut, la examenele particulare ce s'au dat, au promovat în clasele următoare peste 270 elevi și eleve din cinul monahal. Acestea sunt tot atâtea elemente pregătite pentru a trece apoi la Seminariile Monahale.

Organizarea acestor cursuri s'a stabilit prin Regulamentul pentru organizarea și funcționarea școlilor monahale, întocmit prin grija Părintelui nostru Patriarh Justinian și aprobat de Sf. Sinod la 5 Octombrie 1950.

Dar grija patriarhală s'a îndreptat și către viețuitorii și viețuitoarele din mânăstiri, cu vârsta mai inaintată. Și pentru aceștia trebuia făcut ceva, care să-i scoată din amorțeala trecutului și să-i readucă pe calea duhului apostolic de jertfă pentru Mântuitorul și pentru Evanghelia Sa. Acest ceva nu este decât organizarea mânăstirilor în sistemul de obște, chinovial.

Cu viața de sine pe care o duceau până acum monahii și monahiile din mânăstirile noastre, în marea lor majoritate nu era posibil să se ajungă scopul urmărit de Sf. Sinod. Sistemul idioritmic, sau liber (al vieții de sine) după care, fiecare monah având averea sa proprie, hrănindu-se în chilia sa separat de ceilalți viețuitori din mânăstire, iar după moarte putând lăsa averea sa particulară unui frate viețuitor, nu corespunde legii fundamentale a monahismului, după care votul sărăciei și subordonării voinței proprii față de voința starețului, formează condițiunea de căpetenie a instituțiunii monahismului.

De aceea, Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian, pe temeiul canonului 6 al Sinodului II din Constantinopol, înscris în art. 83 din Statut, ținând seama și de faptul că în momentul de față sunt organizate în toate mânăstirile ateliere de industrie națională pentru confecționarea covoarelor, iilor naționale, broderiilor, ceramică, pictură, sculptură, albinărit, arte grafice, etc., toate organizate de Patriarhie, în care lucrează la un loc viețuitorii și viețuitoarele din mânăstiri, asigurându-se astfel surse de existență pentru obștea fiecărei mânăstiri, a propus Sf. Sinod să hotărască intrarea în canonicitate și legalitate pentru toate mânăstirile din cuprinsul Patriarhiei Române.

Sfântul Sinod, apreciind temeinicitatea acestei propuneri, a aprobat-o cu unanimitate și prin hotărîrea sa dela 5 Octombrie 1950 a dispus ca în toate mânăstirile din cuprinsul Patriarhiei Române să se instituie sistemul vieții chinovitice — de obște. Ca urmare a acestei măsuri, toată averea mobilă și imobilă aflată în chiliile mânăstirești, ca proprietate privată a monahilor și monahiilor, a fost trecută în proprietatea comună a mânăstirii respective, conform art. 196 din Statut, ca persoană juridică și de drept public, în conformitate cu art. 186 din Statut.

Această hotărîre a fost adusă la îndeplinire de către Eparhii în toate mânăstirile din cuprinsul lor. Ea constituie un pas înainte pe calea reorganizării și așezării monahismului ortodox român pe calea cea adevărată.

CATEHIZAREA CREDINCIOȘILOR ORTODOCȘI.

Dar grija Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian și a Sfântului Sinod s'a îndreptat nu numai în direcția pregătirii cadrelor de slujitori ai Sfintelor altare, ci și către sufletele credincioșilor. Nu sunt suficiente pentru mântuirea sufletului numai slujbele religioase. Este necesar ca fiecare închinător să-și cunoască bine credința și îndatoririle față de Biserică, față de suflet, față de Dumnezeu și față de Patria

lui pământească. Ori acestea nu se pot realiza decât pe calea unei catehizări bine organizate. Examinând adânc problema catehizării, ținând seama și de posibilitățile de aplicare în mod efectiv, I.P.S. Patriarh Justinian a propus Sfântului Sinod programul de catehizare, pe care supremul for al Bisericii Ortodoxe Române l-a votat cu unanimitate în ședința dela 5 Octombrie 1950.

Prin aceste programe, preoțimea se achită de întreaga îndatorire pastorală, catehetică și liturgică.

In legătură cu aplicarea lor, prin grija Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian, Sfântul Sinod a aprobat tipărirea de cărți de cântări bisericești pentru cântarea omofonică și polifonică; Cartea de rugăciuni și Cartea de învățătură creștină ortodoxă (catehism), care sunt în curs de tipărire și care vor fi la îndemâna preoților și credincioșilor.

Osebit de aceasta, prin străduința patriarhală, s'au tradus și tipărit din rusește două volume de cuvântări bisericești de Mitropolitul Nicolae al Krutițelor, care sunt foarte mult gustate și citite de clerici și credincioși.

La acestea se mai adaugă bogatul material publicat în revistele Patriarhiei Române.

Prin programul stabilit și cu ajutorul bogatului material pe care-l are la îndemână, preoțimea noastră este ferită de a luneca spre metodele străine ale protestantismului laicizant, fiind îndrumată spre metodele catehetice folosite dealungul veacurilor de slujitorii altarelor ortodoxe.

CONFERINȚELE PREOȚEȘTI.

Conferințele preoțești pe protopopii, în conformitate cu dispozițiunile art. 38 din Statut, s'au ținut în mod regulat în toată țara în cursul anului 1950, odată pe lună. Programa lor a fost stabilită conform aprobării Sinodului Permanent prin Decizie Patriarhală, având un caracter mai mult practic.

Ele au fost prezidate fie de Protopop, acolo unde acesta a absolvit cursurile de îndrumare misionară, fie de preotul cu media cea mai mare obținută la cursul de îndrumare misionară, la medii egale prezidând cel cu distincția bisericească mai mare și în lipsă cel mai vechi în hirotonie.

Din informațiile ce le avem, aceste conferințe și-au atins pe deplin scopul urmărit privind: perfecționarea preoților în slujbele bisericești; îndrumarea în toate ramurile de activitate pastorală; lămurirea problemelor de activitate interesând Biserica și clerul: cunoașterea și îndrumarea activității pastorale; aprofundarea cunoștințelor teologice; perfecționarea preoților ca predicatori și duhovnici și combaterea rătăcirilor dela credință.

Materialul bogat și variat publicat în revistele Patriarhiei: «Biserica Ortodoxă Română», «Ortodoxia» și «Studii Teologice», a servit pentru subiectele tratate la aceste conferințe.

RELAȚIILE CU BISERICILE ORTODOXE SURORI.

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, prin Președintele său, Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian, păstrează legăturile dogmatice și canonice cu toate Patriarhiile și Bisericile Autocefale Ortodoxe din lume.

Un permanent schimb de scrisori, — când se ivesc probleme dogmatice — asigură unitatea de gândire și de credință ortodoxă; felicitările la diferite ocazii și la sfintele sărbători ale Nașterii și Invierii Domnului, dintre Patriarhul nostru și Întâistătătorii celorlalte Biserici Ortodoxe, întăresc legăturile de frățietate și de reciprocă prețuire.

Vizitele directe sau prin delegați, este nu numai o cale sigură pentru promovarea legăturilor existente, dar și o dovadă a bunei înțelegeri și armonii dintre Bisericile Ortodoxe.

In cursul anului 1950, Patriarhia Moscovei a fost vizitată de P.S. Episcop Theoctist Botoșăneanu, Vicar al Patriarhiei Române, însoțit de Dl. Prof. I. Ne-

grescu dela Institutul Teologic din București, ca trimiși ai I.P.S. Patriarh Justinian pentru a aduce elementele gata pregătite ale Sfântului Mir, oferite Bisericii noastre cu atâta dragoste de Prea Fericitul Patriarh Alexei.

Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian mergând la Moscova, în Mai 1950, după cum am arătat mai sus, — la invitarea frățească a Intâistătătorului marei Biserici Ortodoxe Ruse, s'au pus de acord pentru acțiunea comună a celor două Biserici în slujba păcii.

In Octombrie 1950, Biserica noastră a avut ca oaspe ales pe P.C. Arhim. Vasile Samaha, trimisul Prea Fericitului Patriarh Alexandru al III-lea al Antiohiei și al întregului Orient, care a adus ca prinos de dragoste și aleasă prețuire pentru Părintele nostru Patriarh Justinian, Marele Cordon al ordinului antiohian al Sf. Apostoli Petru și Pavel.

P. C. Arhim. Vasile Samaha a adus din partea aceluiași scaun apostolic Inalt Prea Sfințitului Nicolae Bălan al Ardealului, însemnele aceluiași ordin în rangul de Mare Ofițer, iar P.S. Episcop Theoctist Botoșăneanu, ca Rector al Institutului Teologic de grad Universitar din București, insemnele aceluiași ordin în gradul de Comandor.

Incă o mărturie a bunelor relații dintre Biserica noastră și celelalte Biserici Ortodoxe, sunt traducerile și notele asupra scrierilor teologice ale tuturor acestor Biserici, în revistele Patriarhiei Române și ale Institutelor sale Teologice, mai ales în «Ortodoxia» și în «Studii Teologice». Pe lângă aceasta, conform unui plan bine organizat și chibzuit de I.P.S. Patriarh Justinian, de a se traduce în limba română o serie de scrieri teologice apărute în alte Biserici, în cursul anului 1950 a apărut volumul II din Cuvântările bisericești ale Mitropolitului Nicolae Krutițchi.

In același scop al strângerii legăturilor dintre Bisericile Ortodoxe, Prea Fericitul Patriarh Justinian a inițiat, începând cu anul școlar 1950-1951, acordarea a 40 burse pentru studenții teologi din celelalte Biserici Ortodoxe, la Institutul Teologic de grad Universitar din București.

Așa că de acum înainte, acest Institut va fi una dintre pepinierele cele mai importante pentru creșterea mlădițelor viitoarei Ortodoxii ecumenice, în spiritul dragostei și colaborării frățești, pe baza unei orientări mai realiste în toate problemele bisericești.

Prin activitatea desfășurată de Biserica Ortodoxă Română, în scopul strângerii legăturilor sale cu Bisericile Ortodoxe surori, în cursul anului 1950 s'a sporit atmosfera de dragoste, de înțelegere și de colaborare între ele.

Această stare va influența și întări, fără îndoială, legăturile de prietenie și de colaborare și între credincioșii lor, constituind acest climat prielnic pentru lucrarea binefăcătoare și mântuitoare a Bisericii lui Hristos în lume, care se bazează pe principiul dragostei și bunei uniri intre oameni.

RAPORTURILE DINTRE STAT ȘI BISERICA.

Este un fapt evident că Biserica Ortodoxă Română se bucură de toată libertatea de organizare și de manifestare religioasă. Are din partea Guvernului R.P.R. tot sprijinul material constând din plata salariilor clerului, întregului personal administrativ bisericesc și a corpului profesoral din școlile bisericești. Atitudinea binevoitoare a Guvernului se extinde și asupra susținerii școlilor de învățământ bisericesc, pentru care acordă — prin Ministerul Cultelor — importante ajutoare anuale.

Biserica, la rândul ei, a avut și are față de Stat o atitudine de conclucrare. Menționăm numai un fapt la ordinea zilei, pentru care Biserica activează alături de organele conducerii de Stat, prin organele sale bisericești de sus și până jos. Este lupta pentru apărarea păcii, despre care am arătat la capitolul respectiv.

Prin pastoralele și chemările Sfântului Sinod, prin pastoralele, cuvântările ocazionale și dispozițiile chiriarhale, prin predicile și îndemnurile date direct credincioșilor de către preoți, prin activitatea în Comitetele de luptă pentru pace, Biserica a dus o acțiune de lămurire în masele largi ale credincioșilor ei.

In concluzie, raporturile dintre Stat și Biserică sunt dintre cele mai cordiale, «Este o sinceră colaborare între conducerea de Stat și cea bisericească, pe care orice slujitor al altarului are datoria să o cimenteze, prin propovăduirea și faptele sale», după cum spunea Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian la înscăunarea P.S. Episcop Chesarie Păunescu.

OPERA DE AJUTORARE ȘI ASISTENȚĂ.

Ca și în anul trecut, Centrul Patriarhal și-a îndeplinit misiunea sa pe terenul ajutorării și al asistenței. Pentru acest scop a avut la dispoziție fondul provenit din cotizațiile parohiilor, care pe anul 1950 s'a ridicat la suma totală de lei 12.689.169. Acest fond, destinat după buget cheltuielilor Administrației Patriarhale, prin grija și buna chibzuință a I.P.S. Patriarh Justinian, a fost folosit în primul rând în proporție de 2/3 pentru opere de interes general bisericesc.

Astfel, prima grije a I.P.S. Sale a fost pentru susținerea și întărirea învățământului teologic, prin ajutoare acordate Seminariilor Monahale și Institutelor Teologice și prin burse și ajutoare acordate elevilor și studenților. Apoi, au fost ajutate biserici aflate în curs de construcție în diferite părți ale țării, spre a putea fi terminate cât mai curând și puse la dispoziția închinătorilor. De asemenea s'au dat ajutoare și la câteva mânăstiri, — monumente istorice — care aveau nevoie de reparații, ajutându-le astfel să se păstreze în bună stare, pentru cinstea și prestigiul Bisericii și al scumpei noastre Patrii.

Tot din acest fond s'au suportat alte cheltuieli de interes general bisericesc, cum a fost, spre exemplu, înzestrarea Episcopiei Ortodoxe Române din America, cu cărți, odoare și veșminte arhierești, etc.

Grija pentru căutarea sănătății salariaților Administrației Patriarhale s'a arătat, prin înzestrarea cabinetului medical dela Centrul Patriarhal cu medicamente, cu aparate de raze și cu alte materiale sanitare și prin suportarea cheltuielilor de regie pentru cantina care a luat ființă în cursul anului 1950.

Exemplificând în cifre această operă, situația se prezintă astfel:

1. — *Subvenții celor 3 seminarii monahale:*		
a) Pentru întreținerea elevilor și elevelor	Lei	1.575.000
b) Pentru creierea de ateliere	„	437.184
2. *Subvenții celor 3 Institute teologice:*	„	2.200.000
Total Lei		4.212.184
3. *Ajutoare la 3 mânăstiri și 17 biserici,* în sumă totală de	„	2.059.970
4. *Burse și ajutoare la 31 studenți și elevi,* în sumă totală de	„	177.880
5. *Pentru interese generale bisericești* în țară și străinătate,	„	1.025.475
6. *Pentru medicamente, materiale sanitare, aparate de raze, etc.,* la cabinetul medical s'a cheltuit suma de	„	211.240
7. *Pentru susținerea cheltuelilor de regie* ale cantinei salariaților	„	400.835
Deci în total, ...	„	8.087.584

adică circa 2/3 din fondul cotizațiilor parohiale s'au folosit pentru opere de ajutorare și asistență.

PARTEA A II.

A. *CONTUL DE EXECUȚIE BUGETARA PE ANUL 1950*

în sectorul administrativ (A. P.), în conformitate cu Balanța de Verificare se prezintă astfel:

VENITURI:

Art. bug.	Felul veniturilor	Prevederi	Realizări
	Venituri ordinare:		
1	*Salarii* pentru personalul administrativ și clerical .	6.227.000	6.096.984
2	*Contribuții* parohii și eparhii:		
	a) 7000 par. X 1.500 lei = ...	10.500.000	12.689.169
	b) Eparhii pentru Sf. Mir = ...	315 000	355.000
3	*Recuperarea* parțială a chelt. com. dela Instit. .	7.700.000	7.450.000
4	*Chirii imobile proprii*	200.000	149.029
5	*Venituri întâmplătoare*	10.727	310.453
6	*Ajutoare:*		
	a) Cărți de ritual	2.000.000	—
	b) Pentru materiale	600.000	100.000
11	*Excedent an precedent:*		
	a) Venit report an 1950	10.330.000	10.330.000
	b) Excedent net 1949	1.615.273	1.607.431
	Venituri speciale:		
12	Donația Colea	5.000	—
13	Donația Mongescu chirii imobile	150.000	170.806
	Total Lei . . .	39.653.000	39.258.872

Din situația de mai sus se poate vedea că la unele articole avem minusuri, iar la altele realizări în plus față de prevederea bugetară.

*

1. Minusurile dela art. 3 «Recuperarea parțială a cheltuelilor comune dela Instituții», se explică prin faptul că Atelierele, din lipsă de numerar în 1950, nu au vărsat efectiv în total cota pentru cheltuielile comune.

2. Minusurile dela art. 4 «Chirii imobile proprii» provin din cauza trecerii unor chiriași dela un regim al Legii Chiriilor la altul și într'o mică măsură, din cauza insolvabilității unora.

3. Minusul dela art. 6 «Ajutoare», provine din cauză că nu au fost ordonanțate cele 2.000.000 lei pentru înzestrarea parohiilor revenite cu cărți de ritual, iar din cheltuielile materiale ni s'au dat 100.000 lei.

4. Minusul dela art. 11 «Excedent net din 1949», de fapt nu este un minus, suma de lei 7.842 reprezentând donația «Colea», care a fost scoasă din excedentul anului 1949 și trecută la un fond intitulat «Fondul donația Colea», care figurează ca atare în pasivul bilanțului.

5. Aceeași explicație este și pentru suma de 5.000 lei dela art. 12 «Donația Colea», care nu poate să figureze la venituri din moment ce s'a pus obligația de a se înregistra la fond. Prevederea de lei 5.000 a fost încasată și depășită, deoarece familia Colea a depus 5.526 lei. Această sumă, împreună cu cea din 1949, de lei 7.842, constitue fondul din pasivul bilanțului, de lei 13.368.

1. Plusul dela art. 2 «Contribuţia parohiilor» provine atât din restul contribuţiilor din anul precedent, încasate pe 1950, cât şi din mărirea numărului parohiilor care şi-au achitat contribuţia în 1950.

Pentru Sf. Mir s'a încasat de asemenea un plus, care provine din restanţele din anul precedent, venite dela Eparhii.

2. Plusul dela art. 5 «Venituri întâmplătoare», reprezintă taxele de recurs şi cheltuieli de judecată date prin sentinţele Consistoriului Central Bisericesc, care este integrat în bugetul Administraţiei Patriarhale.

3. La art. 13 «Donaţia Mongescu», s'a realizat un plus din contractele de închiriere încheiate în timpul anului.

In general, bugetul de venituri al Administraţiei Patriarhale pe anul 1950, dacă scădem suma de lei 2.500.000, a fost realizat şi depăşit cu 7%.

C H E L T U E L I:

Nr. art.	FELUL VENITURILOR	Prevederi	Cheltuieli
1	*Salarii:*		
	a) Din buget Stat	6.226.956	6.096.984
	b) Din Fonduri proprii	1.203.044	973.217
2	Contribuţii Asigurări Sociale	200.000	115.591
3	Contribuţii 1% Fond Cultural		
4	Remunerarea peste salariu tarifar:		
	a) Muncă suplimentară 3% . 260.000		
	b) Rec. act. excepţ. 450.000		
	c) Indemn. comisii 140.000	850.000	498 673
5	Cheltueli deplasare	800.000	741.736
6	Cheltueli de birou	1.050 000	996.362
7	Cheltueli întreţinere şi gospodării	870.000	816.415
8	Intreţinere, funcţ. şi reparaţii auto	500.000	444.300
9	Reparaţiuni şi amenajări curente	1.400.000	533.367
10	Achiziţionare obiecte inventar	100.000	94.185
11	Completarea bibliotecii	150.000	147.862
12	Burse şi ajutoare elevi-studenţi	200.000	133.500
13	Medicamente, materiale sanitare, asistenţă	300.000	211.240
18	Cheltueli exploatare imobile închiriate	300.000	256.378
19	Subvenţii, premii, ajutoare:		
	a) Fond intr. bisericesc . . . 1.700.000		
	b) Diverse subvenţii . . . 19.785.000		
	c) Diverse ajutoare, premii . . 200.000	21.685.000	14.122.143
20	Restit. dc sume rău încasate şi alte cheltuieli obligatorii, pregătirea Sf. Mir	320.000	289.053
21	Cheltueli de învestiţie:		
	a) Imobile 1.900.000		
	b) Mobilier 1.200.000		
	c) Auto 200.000	3.300.000	2.829.549
22	Fond rezervă bugetară	23.000	—
23	Cheltueli „Donaţia Colea“	5.000	—
24	Cheltueli „Donaţia Mongescu“	150.000	11.000
	T o t a l L e i . . .	39.653.000	29.322.174

Din cele de mai sus se constată că la cheltuieli s'a prevăzut o sumă egală cu veniturile de lei 39.653.000, din care s'au cheltuit efectiv 29.322.174 lei și s'a reportat din ajutorul care s'a primit pentru înzestrarea parohiilor revenite din Transilvania, lei 5.788.366, rezultând o economie de cheltuieli, față de prevederi, de lei 4.542.460, ceea ce reprezintă 11,40% mai puțin față de prevederi.

Din aceste rezultate se constată cu ușurință că bugetul pe 1950 a fost bine întocmit și bine echilibrat. Veniturile au fost calculate conform cu realitatea, afirmație care se justifică prin faptul că ele s'au realizat cu o depășire de 7%.

Cheltuielile au fost de asemenea bine prevăzute și prin efectuarea lor s'a putut executa întreg programul de realizări, asigurându-se funcționarea serviciilor în bune condițiuni.

La efectuarea cheltuielilor s'a ținut seamă totdeauna de necesitățile reale și s'au efectuat în spirit de economie, ajungându-se final la o economie de cheltuieli reală de 4.542.460 lei.

Așa dar, la o depășire cu 7% realizări la venituri, s'a făcut o economie de 11,40% din prevederile de cheltuieli.

B. *CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE.*

Contul de profit și pierdere pentru sectorul administrativ s'a încheiat la 31 Decembrie 1950, cu un excedent de 4.148.332 lei.

Cheltuielile înregistrate în contul de profit și pierdere de lei 29.322.174, corespund cu cheltuielile efective specificate în contul de execuție bugetară.

După ce, din veniturile bugetare totale de lei 39.258.872, sumă care corespunde cu veniturile realizate, specificate în contul de execuție bugetară, s'au scăzut veniturile reportate pe anul 1951 de lei 5.788.366 și cheltuielile bugetare de lei 29.322.174, rezultă excedentul de lei 4.148.332, care figurează în bilanț.

C. *BILANȚUL.*

Bilanțul Administrației Patriarhale, încheiat la 31 Decembrie 1950 însumează, atât la activ cât și la pasiv, lei 31.568.636.

După cum se vede din bilanț și situațiile analitice anexe, activul se compune din:

Cassa	Lei		8.740
Banca R. P. R.	„		1.521.488
Investiții în imobile, mobilier, bibliotecă și auto	„		17.697.970
			19.228.198
Imobile, donațiuni, fundațiuni	„		2.364.812
Conturi curente: Institutul Biblic — Tipografie			
Inst. Biblic-Ateliere și Fond. Asig.	„		4.495.794
Debitori: Sf. Arh. București, diverși, avansuri, debitori în litigiu, debitori din garanții, in total	Lei		5.400.793
Cheltueli cuvenite anului 1951.	„		79.036
	Total Lei		31.568.636

Se observă că la debitori figurează:

Arhiepiscopia Bucureștilor cu 5.000.000 lei, sumă cu care a fost împrumutată și care se poate încasa oricând avem nevoie.

Diverși, cu lei 205.346, în care intră:

— Datoria Iacob Ene, fostul administrator al unei ferme care a aparținut Patriarhiei, cu care suntem în tratative de lichidare.

— Avansuri pentru cheltuielile de deplasare ale unora dintre membrii Adunării Naționale Bisericești, nefiind conforme cu dispozițiunile în vigoare.

— Impozitele plătite în plus, compensate în cursul lunei Ianuarie 1951.

— Cotele de apă și lumină datorate de chiriașii imobilului din str. Maria Rosetti Nr. 63, care se lichidează în cursul lunei Ianuarie 1951.

— Avansuri de lei 78.072, reprezentând: sume datorate drept fond de rulment cantinei salariaților, pentru cartelele funcționarilor și sume imputate membrilor Co-

misiei de recepţie a unei maşini (autoturism), pentru motivul că au făcut o recepţie defectuoasă.

Debitori in litigiu cu lei 108.875, reprezentând valoarea unor produse agricole la preţurile de colectare, preluate de Gospodăriile de Stat.

— Debitori din garanţii, cu lei 8.500, reprezentând garanţiile pentru lumină, cerute de I.R.E.B.

PASIVUL BILANŢULUI, se compune din:

Fondurile averii patriarhale, donaţiunilor, rezerva pentru amortizare debitori şi pentru debitori litigioşi, .	Lei	20.661.643
Fond «Donaţie Colea» de	„	13.368
Venituri reportate anului 1951 (ajutoare pentru înzestrarea parohiilor revenite cu cărţi de ritual)	„	5.788.366
Creditori: diverşi din garanţii	„	731.421
Conturi curente (Fond de Credit)	„	225.506
Excedente	„	4.148.332
Total	Lei	31.568.636

Ţinem să observăm că la postul creditori diverşi se cuprind sumele încasate pentru contul Arhiepiscopiei Bucureştilor, precum şi prime şi salarii cuvenite pe Decembrie 1950 şi plătite pe Ianuarie 1951, precum şi o sumă de 140.000 lei încasată dela diferite parohii, fie direct la cassă, fie prin Bancă, la care nu se cunoaşte destinaţia şi care urmează a se clarifica pe cale de corespondenţă.

«Diverşi din garanţii», reprezintă sumele reţinute conform contractelor de angajare dela întreprinderile care au executat lucrări la noi.

INCHEIERE.

Incheind darea de seamă, nu putem trece peste un fapt care trebue subliniat în deosebi. Prin grija neobosită şi îndrumările cele mai preţioase ale I.P.S. Patriarh Justinian s'au pus în aplicare, în decurs de numai doi ani, toate principiile Statutului de organizare şi funcţionare a Bisericii Ortodoxe Române, întocmindu-se regulamentele cerute de legea fundamentală a Bisericii noastre. Este o operă într'adevăr uriaşă, care a contribuit la propăşirea vieţii duhovniceşti şi materiale a Bisericii Ortodoxe Române şi i-a asigurat un loc de frunte între Bisericile Ortodoxe surori.

Este corect şi drept a se arăta că, şi în ceea ce priveşte execuţia bugetară pe anul 1950, ochiul ager al I.P.S. Patriarh Justinian a veghiat în permanenţă cu o competenţă nedesmînţită, cu o vigilenţă rară şi cu un simţ practic de gospodar neîntrecut.

I.P.S Sa a supraveghiat şi ne-a îndrumat la aplicarea bugetului, cu îndemnul: «Eforturi la realizări, multă cumpănire şi cruţare la cheltuieli, pentru a nu se face nimic inutil».

Aducându-vă la cunoştinţă cele de mai sus, îmi permit a propune următoarele:

1. Să se ia act de Darea de seamă prezentă;

2. Să se ia în considerare Contul de Execuţie bugetară, Contul de Profit şi Pierdere şi Bilanţul pe anul 1950 al Sectorului Bisericesc din Administraţia Patriarhală, dându-le cuvenita descărcare;

3. Să se aprobe Planul Financiar al acestui sector pe anul 1951;

4. Să se aducă mulţumiri Onoratului Guvern al Republicii Populare Române pentru tot sprijinul material dat Bisericii noastre cu atâta bunăvoinţă;

5. Să se aducă respectuoase mulţumiri I.P.S. Patriarh Justinian pentru munca depusă în cursul anului 1950, în conducerea navei Bisericii Ortodoxe Române spre ţeluri tot mai înalte, ca un adevărat urmaş al Apostolilor lui Hristos.

Consilier Administrativ
(ss) Pr. *Gh. Vintilescu*

ADUNAREA NAȚIONALĂ BISERICEASCĂ
COMISIUNEA BISERICEASCĂ

REFERAT

10 Nov. 1951.

Inalt Prea Sfințite Părinte Patriarh,
Onorată Adunare Națională Bisericească,

La Comisiunea Bisericească s'a repartizat Darea de seamă pe anul 1950 din Sectorul Bisericesc al Administrației Patriarhale, întocmită de Părintele Consilier Administrativ Patriarhal, Gh. Vintilescu.

Darea de seamă cuprinde două părți. Prima parte este o expunere generală a evenimentelor din viața Bisericii Ortodoxe Române, a activității și tuturor realizărilor din cursul anului 1950. iar partea a doua cuprinde:

Contul de execuție bugetară;

Contul de profit și pierdere pe anul 1950;

Bilanțul, pe anul 1950 și,

Proiectul de plan financiar pe anul 1951, toate ale Sectorului Bisericesc din Administrația Patriarhală.

Partea aceasta a doua, e repartizată la Secția Financiară Economică.

I.

Prima parte aranjată pe titluri cuprinde:

1. Comemorarea a 25 de ani dela înființarea Patriarhiei Române, comemorare care s'a făcut atât de Sf. Sinod, cât și de Adunarea Națională Bisericească în ședințele dela 25 Februarie 1950.

Pe bază de documente istorice și temeiuri canonice se demonstrează că având titlul și de «Exarh al Plaiurilor» și de «Locțiitor al scaunului de Mitropolit al Cezareei Capadociei» care era primul scaun mitropolitan după scaunul de Patriarh ecumenic din Constantinopol, Mitropolitul Ungro-Vlahiei, deținea încă de acum două veacuri prerogativa de patriarh, nu numai în Țara Românească, ci și în ținuturile îndepărtate supuse direct Patriarhiei ecumenice a Constantinopolului.

2. Sărbătorirea dela 6 Iunie 1950 a doi ani dela înscăunarea I.P.S. Patriarh Justinian, sărbătorire care s'a făcut prin oficierea unui Tedeum în Catedrala Patriarhiei, la care a asistat tot personalul Administrației Patriarhale, al Arhiepiscopiei Bucureștilor, Corpul Didactic al Institutului Teologic din București, protoiereii și clerul din București și mulți credincioși.

3. Sărbătorirea I.P.S. Mitropolit Nicolae Bălan al Ardealului pentru împlinirea a 30 de ani, de când cârmuiește cu multă râvnă duhovnicească clerul și credincioșii din Mitropolia Ardealului.

Sărbătorirea a avut loc la Sibiu, cu participarea înaltului cler din Transilvania, a profesorilor dela cele două Institute Teologice, cler și credincioși.

4. Sărbătorirea a doi ani dela întregirea Bisericii Ortodoxe Române din Transilvania, atât de Sf. Sinod în ședința sa dela 3 Octombrie, dată care a coincis cu data de 3 Octombrie 1948, când s'au prezentat la Sf. Sinod delegații clerului greco-catolic, mărturisind hotărârea luată la Cluj de a reveni la Biserica Ortodoxă dela care au fost răpiți. cât și la Alba-Iulia pe data de 21 Octombrie 1950, unde a participat și delegatul Prea Fericitului Patriarh Alexandru al III-lea Arhim Vasile Samaha, care a adresat cuvântul înflăcărat de preamărire a actului de revenire, exprimând astfel solidaritatea ortodoxă a Orientului cu ortodoxia română.

5. Completarea scaunelor vlădicești dela Iași și Galați, ai căror titulari au fost înscăunați, la Iași, de I.P.S. Patriarh Justinian la 25 Martie 1950, iar la Galați de I.P.S. Mitropolit Sebastian Rusan al Moldovei și Sucevei în prezența I.P.S. Patriarh Justinian și a Ministrului Cultelor.

6. Noui Vicari Patriarhali. Aci se arată alegerea P. Cuviosului Arhim. Theoctist Arăpaș în unul din locurile de Vicar Patriarhal și sfințirea întru arhiereu; numirea P.S. Antim Nica, fost episcop locotenent al Episcopiei Galaților, în al doilea loc de Vicar Patriarhal.

7. Sub titlul «Sfințirea Sfântului și Marelui Mir» se arată cum la 6 Aprilie 1950 în Joia cea Mare din Săptămâna Patimilor s'a făcut sfințirea Sfântului și Marelui Mir pentru a opta oară dela Autocefalia Bisericii Ortodoxe Române. Sfințirea

s'a făcut de I.P.S. Patriarh, împreună cu II.PP.SS. Mitropoliţi şi PP.SS. Episcopi. De menţionat este faptul că elementele pentru sfinţire, în cantitate de 100 kilograme au fost oferite de Patriarhia Moscovei, ca semn al dragostei şi prieteniei pentru Biserica Ortodoxă Română.

8. In luna Mai, s'a produs vizita Rectorului Academiei Teologice din Moscova la Institutul Teologic din Bucureşti, cu această ocazie aducând şi o scrisoare de invitaţie a Patriarhului Moscovei către I.P.S. Patriarh Justinian. Vizita aceasta a fost un prilej de manifestare a dragostei frăţeşti şi prieteniei veşnice, precum şi de mărturisire a convingerii că dintr'o colaborare tot mai strânsă între cele două Biserici surori, vor rezulta înfăptuiri măreţe, întru slava dreptei credinţe.

9. La titlul «Episcopia Ortodoxă Română din America» se arată că anul 1950 ne-a adus bucuria reîntoarcerii la rânduiala canonică a Românilor ortodocşi din America. Consiliul Eparhial al acelei episcopii, după multe frământări interne, s'a adresat Sf. Sinod al Bisericii Mame, mărturisindu-şi dorinţa de a le da un conducător spiritual în persoana unui episcop, care să fie membru al Sf. Sinod şi să primească învestirea canonică dela Patriarhul nostru.

Dorinţa li s'a împlinit. In Octombrie 1950, Sf. Sinod le-a aprobat cererea de a li se da ca Episcop Părintele Protopop Andrei Moldovanu, vicarul acelei Episcopii. cetăţean american, recunoscându-li-se constituirea în Episcopia Ortodoxă Autonomă a Românilor din America de Nord şi de Sud.

Părintele Protopop Andrei Moldovanu a venit în ţară fiind sfinţit arhiereu în catedrala dela Sibiu la 12 Noembrie 1950, iar la 19 Noembrie 1950, I.P.S. Patriarh Justinian i-a înmânat cârja de păstorire a numitei episcopii, cu gramata de înscăunare, într'un cadru solemn, în sala aceasta.

10. Sub titlul «Biserica Ortodoxă Română şi lupta pentru apărarea păcii» se expune pe larg fixarea poziţiei Bisericii noastre străbune în lagărul luptătorilor pentru întronarea păcii şi bunei înţelegeri între oameni.

11. Sub titlul «Consfătuirea cârmuitorilor cultelor religioase din R. P. R., pentru apărarea Păcii» se arată iniţiativa I.P.S. Patriarh Justinian de a convoca la o împreună sfătuire pe conducătorii cultelor religioase din R. P. R., pentru a fixa mijloacele cele mai potrivite pentru apărarea păcii şi împiedicarea unui nou măcel mondial. Şedinţa de consfătuire a avut loc în palatul patriarhal la 19 Decembrie 1950. Această acţiune este o mărturie în faţa lumii întregi a strânsei conlucrări ce există între cultele religioase din ţara noastră.

12. Inalte decoraţiuni conferite I. P. S. Patriarh Justinian. Munca neobosită I.P.S. Sale în slujba păcii, acţiunea întreprinsă de a înrola şi celelalte culte din ţară în Frontul Păcii, roadele bogate care au încununat păstorirea Prea Fericitului Patriarh Justinian, au avut răsunetul cuvenit în ţară şi peste hotare.

Astfel, Guvernul R. P. R. i-a conferit ordinul «Apărarea Patriei», iar Prea Fericitul Patriarh Alexandru al III-lea al Antiohiei i-a conferit marele cordon al Ordinului Sf. Apostoli Petru şi Pavel, întemeietorii şi protectorii Bisericii Apostolice a Antiohiei.

13. La titlul «Publicarea de regulamente bisericeşti» se arată cele cinci Regulamente cerute de Statut, întocmite şi aprobate parte de Sf. Sinod, parte de Adunarea Naţională Bisericească, care s'au publicat în cursul anului 1950, făcând ca întreaga administraţie bisericească să păşească înainte spre desăvârşirea spiritului nou imprimat vieţii bisericeşti.

14. Sub titlul «Hotărîrile luate de Sf. Sinod» se enumeră măsurile pentru:

a) Noua arondare a Eparhiilor care a fost adusă înaintea Adunării Naţionale Bisericeşti din această sesiune.

b) Organizarea învăţământului bisericesc de toate gradele pe baze cât mai solide; întocmirea programelor analitice şi întreţinerea elevilor şi studenţilor de către Biserică.

c) Susţinerea şi conducerea cursurilor de îndrumare misionară pentru preoţi.

d) Canonizarea de sfinţi, cuvioşi şi mărturisitori români, eveniment care s'a produs pentru prima oară în Biserica noastră.

e) Organizarea vieţii de obşte în mănăstiri, de cursuri de pregătire monahală şi de pregătire în particular a vieţuitorilor din mânăstiri pentru ciclul I şi II elementar.

f) Catehizarea credincioşilor.

g) Indrumarea conferinţelor preoţeşti, care s'au ţinut la sediile protopopeşti.

15. Sub titlul «Relaţiile cu Bisericile Ortodoxe surori» se arată legăturile strânse cu celelalte Biserici Ortodoxe de peste hotare, fie pe calea scrisorilor, fie pe calea vizitelor reciproce şi consfătuirilor dintre întâii-stătători ai acestor Biserici. Pentru întărirea acestor legături, Sf. Sinod a oferit 40 de burse Institutului Teologic din Bucureşti pentru studenţii celorlalte Biserici.

16. Despre «Raporturile dintre Stat şi Biserică» se arată că este o sinceră colaborare între conducerea de Stat şi cea bisericească.

17. Pentru opera de ajutorare şi de asistenţă se arată că s'au cheltuit 8.087.584 lei, astfel:

a) Ajutoare pentru întreţinerea elevilor şi elevelor Seminariilor monahale lei	1.575.000
b) Pentru creierea de ateliere la aceste seminarii monahale, lei .	437.184
c) Ajutoare la cele trei Institute Teologice	2.200.000
d) Ajutoare la mânăstiri şi biserici în construcţie, lei . . .	2.059.970
e) Burse şi ajutoare la studenti şi elevi	177.880
f) Pentru interese generale bisericeşti în ţară şi străinătate, lei	1.025.475
g) Pentru medicamente, materiale sanitare, aparate de raze, etc., la cabinetul medical al salariaţilor Administraţiei Patriarhale, lei . .	211.240
h) Pentru susţinerea cheltuelilor de regie ale cantinei salariaţilor A. P., lei	400.000
Total lei . . .	8.087.584

adică circa 2/3 din fondul cotizaţiilor parohiale.

Din această dare de seamă Comisiunea constată un fapt care trebue subliniat îndeosebi: prin grija neobosită şi îndrumările I.P.S. Patriarh Justinian s'au pus în aplicare în decurs de numai 2 ani dela apariţie, toate principiile Statutului de organizare şi funcţionare a Bisericii Ortodoxe Române, întocmindu-se regulamentele cerute de acest Statut. Este o operă într'adevăr uriaşă, care a contribuit la propăşirea vieţii duhovniceşti şi administrative a Bisericii noastre şi i-a asigurat un loc de frunte între celelalte Biserici Ortodoxe surori.

Cum această dare de seamă a fost însuşită întru totul de Consiliul Naţional Bisericesc, în şedinţa sa dela 4 Martie 1951 cu propunerea de a fi supusă Adunării Naţionale Bisericeşti spre aprobare, Comisiunea Bisericească propune:

1. Să se ia act cu aprobare, de Darea de seamă, a Sectorului Bisericesc.

2. Să se aducă mulţumiri Onoratului Guvern al Republicei Populare Române pentru tot sprijinul material dat Bisericii noastre cu atâta bunăvoinţă.

3. Să se aducă respectuoase mulţumiri I.P.S. Patriarh Justinian pentru toată munca depusă în cursul anului 1950 la conducerea navei Bisericii Ortodoxe Române, spre ţeluri cât mai înalte, ca un adevărat urmaş al apostolilor lui Hristos.

PREŞEDINTE, (ss) Pr. *Traian Belaşcu*

MEMBRII
(ss) Dr. V. Groza
(ss) R. Zăroni
(ss) Pr. Ştefan Căşaru
(ss) Dumitru Alexandru

RAPORTOR, *Gogu Găină*

COMISIUNEA ECONOMICO-FINANCIARA

REFERAT

Inalt Prea Sfinţite Părinte Patriarh,
Onorată Adunare Naţională Bisericească,

Comisiunea Economică-Financiară a Adunării Naţionale Bisericeşti luând în cercetare Contul de execuţie bugetară, Contul de profit şi pierderi şi Bilanţul, încheiate la 31 Decembrie 1950, constată că bugetul Sectorului Administraţiei Patriarhale s'a executat în conformitate cu prevederile legale şi în limitele creditelor prevăzute în bugetul aprobat de Domniile Voastre în şedinţa dela 26 Februarie 1950.

Contul de profit şi pierdere arată că s'a realizat un excedent de lei 4.148.332 la 31 Decembrie 1950, sumă care propunem a fi trecută în proectul de plan financiar din anul 1951.

Subsemnații am constatat că soldul înscris în Bilanțul încheiat corespunde cu registrele și actele justificative ale Administrației Patriarhale.

Față de aceste constatări,

Având în vedere că această gestiune a fost verificată și de Controlul Economic de Stat;

Având în vedere că și Consiliul Național Bisericesc, întrunit la 4 Martie 1951 și-a însușit acest raport, cu propuneri de aprobare și descărcare, Comisiunea economică financiară propune Adunării Naționale Bisericești:

1. Aprobarea Contului de execuție bugetară, Contului de profit și pierdere și Bilanțului pe 1950 ale Sectorului Bisericesc din Administrația Patriarhală, dând cuvenite descărcări.

2. Să se exprime I.P.S. Patriarh Justinian toată recunoștința noastră pentru grija și munca ce le depune în slujba Bisericii Ortodoxe Române și pentru supravegherea și îndrumarea zilnică pe care le rezervă Instituției Centrale Administrative Bisericești.

PREȘEDINTE, (ss) Pr. *Pantelimon Barbu*

MEMBRII (ss). *I. Stoenescu*

RAPORTOR, (ss) Pr. *Dumitru Popescu*

RAPORTORUL SECTORULUI CULTURAL

Prea Sfințite,

Onorat Consiliu Național Bisericesc,

Activitatea culturală a Sfintei noastre Biserici a ocupat și ocupă un loc de frunte în preocupările Inalt Prea Sfințitului nostru Patriarh Justinian și ale forurilor centrale de conducere. Noul rtm de viață, noul apostolat social, la care Intâistătorul Bisericii Ortodoxe Române a chemat clerul ortodox — regăsind, astfel, calea statornicită de Mântuitorul și de Sfinții Apostoli — nu putea da roadele bogate, care încununează astăzi Biserica noastră, fără o intensificare a acțiunii culturale-misionare. Armele apostolului social, armele pastorației celei noui, trebuiau scoase din tezaurul milenar al culturii ortodoxe; colbul așternut — cu voie sau fără voie — în anii în care Biserica a fost încătușată de păturile conducătoare, ce țineau în robie întregul popor, trebuia scuturat cu grijă. Este tocmai misiunea pe care Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian — cu aprobarea Sfântului Sinod și a Adunării Naționale Bisericești — a încredințat-o Serviciului de Editură și Tipografie al Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă.

Conștient de înalta, dar și greaua îndatorire ce-i revine, Serviciul de Editură și Tipografie, depășind greutățile inerente începutului, a isbutit să îndeplinească, dealungul anului 1950, cele mai de seamă din obligațiile sale.

Intregul plan de activitate al sectorului nostru, întocmit sub înțeleapta îndrumare a Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian și aprobat de Adunarea Națională Bisericească, în sesiunea dela 26 Februarie 1950, — a tins să slujească marea cauză a omenirii doritoare de pace, sprijinind efectiv uriașa luptă pentru instaurarea păcii în lumea, — luptă dreaptă, în care Biserica noastră s'a angajat cu loialitate și cu zel evanghelic. Fiecare înfăptuire a Serviciului de Editură și Tipografie poartă pecetea acestei hotărîte acțiuni pentru apărarea păcii. Fiecare rând tipărit în revistele editate de serviciul nostru, este izvorît din convingerea fermă că lupta pentru o pace dreaptă în lume este pentru Biserica Ortodoxă Română o îndatorire permanentă, impusă de însăși dogmele sale. Fiecare carte, de orientare teologică, sau de cult, ieșită de sub teascurile bătrânei noastre tiparnițe, este o contribuție la lupta pentru pace. Lipsurile pe care, totuși, activitatea noastră dealungul anului 1950 le-a avut — și pe care vrem să le semnalăm cu sinceritate, spre a putea desprinde din analiza lor, îndreptar pentru viitoarea noastră activitate — s'au datorat, în cea mai mare măsură, neconcordanței dintre năzuința noastră și puterile noastre. Am năzuit mai mult decât ceea ce am fi putut să înfăptuim.

*

I. Cele trei reviste pe care le editează Serviciul nostru — «*Biserica Ortodoxă Română*», «*Ortodoxia*» și «*Studii Teologice*» — și-au continuat apariția, îmbrățișând

întreaga viață a Bisericii noastre Ortodoxe Române. Eliminând din paginile lor, tot ceea ce constituia slăbiciunea publicațiilor religioase din trecut — adică înclinarea spre laudă deșartă și spre «înfrumusețare» a realităților — cele trei reviste au isbutit să se impună, atât în rândul preoțimii noastre, cât și în întreaga lume ortodoxă, prin sobrietatea și spiritul critic, nepărtinitor, cu care înfățișează faptele sau desbat problemele, precum și prin deosebita lor execuție technică.

a) *Biserica Ortodoxă Română* — buletinul oficial al Patriarhiei Române — a înmănunchiat în cele 674 de pagini, apărute în anul 1950, toată viața internă a Bisericii noastre. In afară de îndrumările cu caracter oficial, pe care le-a cuprins în fiecare număr, revista *Biserica Ortodoxă Română* a însemnat cu grijă tot ce s'a înfăptuit în Biserica noastră, toate evenimentele care au marcat rodnica activitate a celui de al treilea an de păstorire a Inalt Prea Sfințitului nostru Patriarh Justinian. Toate cele peste 600 de pagini sunt tot atâtea îndemnuri și îndrumări date clericilor noștri, în vederea împlinirii depline a misiunii lor de apostoli ai dreptei credințe și de slujitori ai păcii.

b) *Ortodoxia* — publicație trimestrială cu largă răspândire și peste hotarele țării noastre — a apărut cu regularitate, dăruind cetitorilor ei, în cele 704 pagini, câte însemnează cuprinsul anului trecut, o adevărată comoară de cunoștințe și orientări. Având un câmp mai larg de preocupări — fixat prin însuși programul cu care a pornit la drum, în primăvara anului 1949, — revista «*Ortodoxia*» a înfățișat viața religioasă de pretutindeni, legăturile strânse dintre Biserica noastră și celelalte Biserici surori, precum și nouile relații interconfesionale, statornicite pe principiul armonios al respectului reciproc, între toate cultele religioase din țara noastră. Demascând cu hotărîre și fără zăbavă, toate rătăcirile Vaticanului, «*Ortodoxia*» a adus o contribuție de mare preț la păzirea adevărurilor veșnice ale creștinismului. Chiar pentru credincioșii catolici — spre care Biserica noastră privește cu înțelegere părintească — revista «*Ortodoxia*» a fost îndreptar. Hotărîrea majorității clericilor și credincioșilor catolici din țara noastră, de a nu urma rătăcirile Vaticanului — transformat în unealtă a ațâțătorilor la război — ci de a rămâne cetățeni loiali ai Patriei noastre, constitue o dovadă că adevărul nerăstălmăcit al învățăturii Mântuitorului își face loc și acolo unde rătăcirile pun stavile neputincioase. Legăturile frățești cu celelalte Biserici Ortodoxe și, în special, cu marea Biserică Pravoslavnică Rusă, au fost adâncite și întărite prin studiile, articolele și dările de seamă publicate în «*Ortodoxia*».

c) Iar revista *Studii Teologice* — apărută în 660 de pagini — a răspândit pretutindeni lumina teologiei românești, isbutind să-și vadă multe din paginile ei reproduse sau menționate în chip elogios în revistele ortodoxe de peste hotare. Profesorilor Institutelor noastre teologice — cunoscuți în afara țării și din paginile revistelor noastre — li s'a cerut colaborarea la revista Patriarhiei din Moscova, iar unele Biserici Ortodoxe au cerut îngăduința de a-și trimite pe viitorii lor clerici, să studieze în înaltele școli ale Bisericii Ortodoxe Române.

Cele trei reviste editate de noi au însumat, în anul 1950, 2.000 de pagini, într'un tiraj total de 140.000 exemplare.

Se cuvine să precizăm — pentru a nu diminua valoarea aprecierilor de mai sus — că ele nu ne aparțin nouă, ci sunt desprinse din scrisorile primite de Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian, din partea Intâistătătorilor celorlalte Biserici Ortodoxe. Insuși patriarhul ecumenic din Constantinopol, Prea Fericitul Athenagoras, mulțumind pentru trimiterea publicațiilor noastre, felicită din inimă pe Inalt Prea Sfințitul nostru Patriarh «pentru activitatea editorială, vrednică de laudă, care este atât de prețioasă pentru scrierile teologice ale întregii Biserici Ortodoxe» și ruga să i se trimită și pe viitor orice tipăritură a Editurii noastre.

Pe de altă parte, contribuția Bisericii noastre la lupta pentru pace — în care un loc de seamă ocupă revistele Patriarhiei Române — a fost apreciată, în mod deosebit, în întreaga lume dornică de pace. Insuși Președintele Consiliului Mondial al Păcii — într'o scrisoare recentă — a exprimat Prea Fericitului nostru Patriarh, în numele sutelor de milioane de partizani ai păcii, calde mulțumiri, ce se răsfrâng în parte, și asupra Editurii noastre, care are marea cinste de a-și desfășura activitatea, sub îndrumarea permanentă a Intâistătătorului Bisericii Ortodoxe Române.

Toate aceste biruințe — cari nu vor determina o încetinire a ritmului nostru de muncă, sub pretextul împlinirii datoriei, ci vor constitui pentru Editura Institutului Biblic noui sarcini și noui angajamente — nu ne îngăduie să nu subliniem și lipsurile pe care le-au avut revistele noastre.

In primul rând ele n'au putut apărea la intervale de timp mai mici, spre a menține o strânsă legătură cu cetitorii.

Dacă la revista *Ortodoxia* s'a realizat o sistematizare a conținutului și o grupare a articolelor publicate în fiecare număr, în jurul unei probleme de actualitate, nu același lucru s'a putut înfăptui la revista *Studii Teologice.* Deasemenea, aceste două reviste n'au isbutit să atragă cititorii la desbaterea amplă a problemelor puse în paginile lor. O altă lipsă a revistelor *Ortodoxia* și *Studii Teologice* o constitue faptul că nu cuprind, după fiecare articol, un rezumat într'o limbă de circulație universală (rusă și franceză, de ex.), spre a putea îngădui numeroșilor cititori de peste hotare, cunoașterea imediată și directă a conținutului lor.

Toate aceste lipsuri — ca și altele care ne vor mai fi semnalate — nădăjduim că vor fi împlinite în viitor.

*

II. a) Succesul înregistrat în anul 1949, de apariția în românește a primelor *Cuvântări Bisericești* ale Mitropolitului Nicolae Krutițki, ne-a determinat să editãm un al doilea volum de predici, datorite aceluiași mare cuvântător al Bisericii Ortodoxe Ruse, însumând 240 pagini, în 10.000 exemplare. Traducerea a fost făcută tot de P.C. Pr. Prof. Onorar Nae Popescu, care a isbutit să îmbrace gândirea limpede a Mitropolitului Nicolae, în ales graiu românesc.

b) Din motive de ordin tehnic s'a întârziat apariția *Indrumătorului Pastoral* al Bisericii noastre pe anul 1951. Concepută pe dimensiuni vaste — peste 500 de pagini, — într'un tiraj de 20.000 exemplare, imprimată în condițiuni tehnice deosebite, această lucrare izvorîtă din inițiativa Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian, a fost redactată de dl. Al. Cerna-Rădulescu. Aprobată de Consiliul tehnic al Editurii — format din I.P.S. Tit Simedrea și P.C. Prof. N. M. Popescu, — lucrarea se află de aproape trei luni de zile în atelierele noastre; primul volum, de peste 300 pagini — va apărea în câteva zile, aducând clerului și credincioșilor noștri o comoară de învățătură ortodoxă. Cuprinzând o nouă redactare a vieților sfinților, *Indrumătorul Pastoral* va fi o adevărată istorie a trecutului de jertfe și de eroism al Bisericii creștine, care a propovăduit întronarea păcii în lume.

Ambele lucrări, tinzând la alegerea grâului curat al învățăturii Bisericii noastre, de neghina rătăcirilor. aduc și ele partea lor de contribuție în lupta pentru pace a Bisericii Ortodoxe Române.

*

Tot în cadrul activității Sectorului nostru trebue amintită și acțiunea de contopire și verificare a Bibliotecilor Sfântului Sinod și a fostului Consiliu Central Bisericesc. Cele 5.186 de volume — dintre care unele de o deosebită valoare științifică — au fost așezate în imobilul dela Sfânta Mânăstire Antim. Bibliotecarul a isbutit să facă, până în prezent, verificarea minuțioasă a celor 3.386 de volume din fosta bibliotecă a Sfântului Sinod, constatând împrumuturile nerestituite de ani de zile, propunând urmărirea celor în cauză și întocmind peste 1.200 fișe noui după modelul celor întrebuințate astăzi de marile biblioteci publice.

In cursul anului 1950, s'au procurat peste 36 volume, cărți rare și de mare valoare. Deasemenea s'a procurat — pentru documentare — o prețioasă arhivă fotografică, reprezentând peste 1.000 fotografii cu biserici și mânăstiri, din întreaga țară. S'au achiziționat atât clișeele, conservate in bune condițiuni, cât și albumele respective. Valoarea artistică și documentară a acestei arhive fotografice este excepțională. In planurile de viitor ale Editurii noastre, figurează, de altfel, și valorificarea ei, prin editarea de albume instructive.

III. O grijă deosebită a fost acordată cărților de cult, — lucrări care necesită vreme îndelungată pentru culegerea și tipărirea lor, în spiritul tradiției ortodoxe. Din planul de activitate pe anul 1950, am isbutit să realizăm:

1. *Cartea de Te-Deum,* tipărită în 4.000 exemplare, cuprinzând 96 pagini.
2. *Psaltirea,* având 462 pagini, în tiraj de 9.400 exemplare, tipărită în două culori și legată.
3. *Dumnezeeștile Liturghii,* — carte insistent cerută de preoțimea noastră, ca și Psaltirea — cuprinzând 428 pagini, tipărită în 5.000 exemplare.

4. *Molitfelnicul* și *Aghiazmatarul* — cărți necesare în fiecare clipă preotului de enorie, epuizate încă de acum opt ani — au fost așezate în fruntea preocupărilor noastre editoriale. Puse sub tipar în luna Aprilie 1950, culegerea și imprimarea lor a mers într'un ritm nesatisfăcător, datorită lipsei de literă, până în Noembrie 1950. Returnând 400 kg. literă specială, s'a putut da un nou ritm muncii pentru tipărirea lor. Astfel Aghiazmatarul, cuprinzând 288 pagini, s'a tipărit în 5.000 exemplare, în două culori. Molitfelnicul, deasemenea, complet cules și paginat în 600 pagini, — din care s'au și tipărit 528 pagini — va putea fi pus la îndemâna clericilor în cel mult două săptămâni (4.000 ex.).

5. O nouă ediție a *Noului Testament* a fost pusă în lucru, în afara prevederilor planului editorial pe 1950, in urma epuizării ediției tipărite la Neamțu, în 1949. Până în prezent s'au tipărit 14 coale, într'un tiraj de 25.000 exemplare. Suntem încredințați că până la sfârșitul lunii Aprilie, această lucrare va fi complect terminată.

6. Deosebită atenție s'a acordat înzestrării parohiilor foste greco-catolice, revenite la Biserica Ortodoxă Română, cu cărți de ritual, destinate să statornicească pretutindeni duhul de slujire ortodoxă și să înlăture acele cărți, tipărite sub controlul Vaticanului. S'au expediat, dealungul anului 1950, 4.864 volume legate, în valoare totală de 4.211.634 lei.

In concluzie: s'au tipărit 5 cărți de ritual, care însumează în total 2.100 pagini și un tiraj total de 52.000 exemplare. Este o realizare care — alături de celelalte tipărituri — acoperă capacitatea de producție a atelierelor noastre. Pentru aceea, în viitor, va fi nevoie să trecem la planificarea lucrărilor noastre editoriale și în celelalte tipografii bisericești, care — potrivit art. 162 din Statut — sunt înglobate în Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă.

Un prim pas în această direcție s'a și făcut, încredințându-se Tipografiei noastre dela Mânăstirea Neamțu, manuscrisul și hârtia necesară, pentru tipărirea *Rânduelilor monahale*.

IV. Datori suntem să înfățișăm și ceea ce nu am adus la îndeplinire, din planul editorial:

a) Astfel, manualele didactice pentru școlile teologice, prevăzute a fi tipărite anul trecut, au fost amânate pentru anul 1951, spre a se putea da posibilitate autorilor să desăvârșească opera lor.

b) Reeditarea Mineelor pe lunile Ianuarie și Decembrie nu a putut fi realizată. Cauzele care au determinat neîndeplinirea acestui punct din programul nostru de activitate sunt multiple: revizuirea și îndreptarea textului a necesitat un timp mai îndelungat, decât acela pe care-l prevăzusem; manuscrisele au fost predate Serviciului de Editură abia spre sfârșitul anului, când nu mai existau posibilități nici de planificare a materialelor prime necesare și nici de execuție tehnică, datorită lipsei de utilaj a atelierelor noastre.

c) *Cartea de rugăciune* nu ne-a fost predată la timp, în forma definitivă pentru tipar. In prezent, însă, manuscrisul a obținut aprobările legale, iar cantitatea de hârtie necesară imprimării — care va începe în curând — este asigurată, prin înscrierea ei în planul pe 1951 și prin planificarea, la timp, a nevoilor de materii prime.

d) Deasemenea, *Cartea de Invățătură Ortodoxă*, pe care nădăjduiam să o dăm la iveală în anul trecut, se află încă în lucrul comisiunii însărcinate de Sf. Sinod cu controlarea cuprinsului ei. Această lipsă este provocată, așa dar, din cauze cu totul streine de noi.

Desigur că aceste nerealizări, din planul pe 1950, se datoresc în primul rând cauzelor expuse mai sus, dar și unor lipsuri ale conducerii Serviciului de Editură și Tipografie.

Toate aceste stări de lucruri trebuesc remediate fără întârziere: pentru anul 1951 este absolută nevoie ca Serviciul de Editură să aibă posibilitatea de a investi sume mai mari, în procurarea de literă nouă, recondiționarea utilajului industrial, refacerea localului, extinderea încăperilor destinate atelierelor de legătorie și depozitului de materiale și fabricate. Infăptuirea acestora, împreună cu o chibzuită gospodărie, cu o coordonare a muncii și cu stabilirea îndatoririlor și răspunderilor fiecărui salariat, sunt suficiente garanții pentru împlinirea planului editorial, pe anul 1951.

V. Deosebit de lucrările Editurii noastre, în atelierele tipografice ale Serviciului nostru, s'au imprimat în anul 1950, numeroase alte lucrări. Revista *Glasul Bisericii*,

organul oficial al Mitropoliei Ungro-Vlahiei, s'a tipărit cu regularitate, într'un număr de 740 pagini şi in tiraj satisfăcător, pentru nevoile eparhiei. Deasemenea, s'au tipărit trei numere din foaia *Glasul Bisericii pentru popor,* în tiraj total de 30.000 exemplare.

Căutând să aducă contribuţia sa la împlinirea Planului de Stat pe 1950, Tipografia noastră a executat pentru Editura de Stat un număr important de manuale didactice, destinate învăţământului public, în limbile: rusă, bulgară, macedoneană, greacă, ucraineană, etc., însumând peste 700 pagini la un tiraj total de 122.900 exemplare şi în valoare de lei 1.006.793.

Pe tărâmul întăririi legăturilor cu marea noastră vecină şi prietenă Uniunea Sovietică, aşezământul nostru tipograficesc a adus şi el aportul său, lucrând pentru «ARLUS» şi «CARTEA RUSĂ», lucrări care însumează 142 pagini, în 10.740 exemplare.

Pentru nevoile diferitelor ministere, atelierele noastre au tipărit peste 630 pagini, cu un tiraj total de 548.700 coale.

Rezultă, aşa dar, că Tipografia noastră a tipărit în anul trecut, pentru instituţiile de Stat, peste 1.800 pagini, în tiraj de aproape 1.000.000 coale, şi în valoare de peste 3.000.000 lei.

*

VI. Pe plan financiar, Serviciul de Editură şi Tipografie, în anul 1950, a avut de împlinit proectul de buget, care avea fixat la venituri suma de lei 46.710.000 şi la cheltuieli, suma de lei 45.674.000.

Veniturile au fost realizate în proporţie de peste 86% faţă de prevederile făcute, adică în sumă totală de lei 40.262.007. Din aceste realizări, contul de profit şi pierdere încheiat la 31 Decembrie 1950 a înregistrat ca beneficiu brut lei 23.202.133.

Faţă de acest beneficiu brut, cheltuielile de administraţie şi de producţie din cursul anului 1950 s'au ridicat la suma totală de lei 22.826.814, repartizate astfel:

a) Salarii personalul administrativ, întreţinerea localului, taxele de apă, canal şi salubritate, combustibilul pentru încălzit, cheltuieli de expediţie şi altele, între care cota vărsată Administraţiei Patriarhale de lei 3.300.000, pentru prima oară în anul 1950, întrucât pe anul 1949 n'am suportat-o din bugetul Tipografiei, în total	Lei 5.603.566
b) Salariile lucrătorilor, cu depăşirile de normă, forţa motrică, impozite, drepturi de autor şi altele	Lei 16.083.357
c) Amortismentele legale scăzute din venitul anului 1950, pentru imobil, maşini, literă şi mobilier	Lei 1.139.891
Total cheltuieli	Lei 22.826.814
A rezultat deci un beneficiu net de lei	Lei 375.319
	Lei 23.202.133

Comparativ cu rezultatele activităţii anului 1949, aşa cum reiese din bilanţul şi contul de profit şi pierdere încheiat la 31 Decembrie 1949, avem de făcut observaţiunea că în anul 1950 am împlinit activitatea Serviciului de Editură şi Tipografie cu aceleaşi rezultate, dat fiind că atât veniturile cât şi cheltuielile s'au ridicat la totaluri aproape egale:

23.450.695 lei în anul 1949,
23.202.133 lei in anul 1950.

Dacă este să ţinem în seamă că, în 1950, între cheltuieli figurează cota vărsată la Administraţia Patriarhală, de lei 3.300.000, beneficiul net al Tipografiei ar fi putut să se mărească tocmai cu această sumă. Ori, cota noastră vărsată Administraţiei Patriarhale cuprinde o contribuţie importantă la împlinirea nevoilor materiale, ale fondului respectiv.

Pe de altă parte, unele modificări realizate asupra pasivului şi activului bilanţului Tipografiei pe anul 1950, ca rezultat al activităţii anului acesta, ne arată, faţă de anul precedent, o creştere a fondului de dotaţie, împreună cu rezervele şi Fondul de Amortizare, dela lei 32.642.944, la lei 33.499.731, adică o creştere de lei 856.787, deşi tot în acest an, s'au scos din activ un stoc de mărfuri de lei 2.800.000.

Creditorii Serviciului de Editură și Tipografie, care, la începutul anului 1950 se ridicau la suma de lei 26.726.910, scad la 31 Decembrie 1950 numai la 20.476.264. arătând prin aceasta o lichidare în sumă totală de lei 6.250.646.

Mijloacele de bază (imobilele, mașinile, literile, etc.), sporesc și ele din activitatea anului 1950 cu lei 1.374.935, iar mijloacele bănești, care constituesc baza operațiunilor noastre de trezorerie, trec dela lei 958.619, la începutul anului, la lei 4.762.800, la 31 Decembrie 1950; ceea ce ne asigură în permanență acoperirea promptă a obligațiunilor ce se contractează pentru materia primă și materiale, precum și pentru asigurarea plății drepturilor salariaților instituției noastre.

Rezultatul activității financiare a Serviciului de Editură și Tipografie al Institutului Biblic, pe anul 1950, confirmă întru totul constatarea făcută mai sus, că activând sub îndemnul și îndrumarea permanentă a Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian, instituția noastră stă pe propriile ei picioare, fără de niciun fel de apel la împrumuturi, fiind prosperă și putând face față și activității de viitor.

*

VII. In urma experienței acumulate în cei doi ani de muncă, de până acum, Serviciul de Editură și Tipografie al Institutului Biblic își va continua activitatea, lucrând cu mai multă râvnă pentru răspândirea învățăturii Sfintei noastre Biserici, pentru îndrumarea clerului nostru pe calea împlinirii adevăratei sale misiuni pastorale și pentru sprijinirea cu și mai multă energie a luptei pentru apărarea păcii.

Sub semnul acestor îndatoriri, am întocmit următorul plan de lucru pe anul 1951:

1. Tipărirea în condițiuni optime și la timp a celor trei reviste editate de noi: «*Biserica Ortodoxă Română*», «*Ortodoxia*» și «*Studii Teologice*».

2. Tipărirea următoarelor cărți de doctrină, de pregătire și de îndrumare misionară: «*Biserica Ortodoxă Română în slujba păcii*», de I.P.S. Patriarh Justinian; «*Cartea de Rugăciuni*» și «*Cartea de învățătură Ortodoxă*», întocmite de Sfântul Sinod; «*Gramatica muzicii psaltice*» de Dl. prof. N. Lungu; «*Manualele didactice pentru școlile teologice*» și «*Calendarul-Almanah pe 1952*».

3. Tipărirea următoarelor cărți de ritual: *Octoihul Mare, Penticostarul* și *Mineiele pe Ianuarie și Decembrie,* care sunt complect epuizate; *Liturghia omofonă,* pe ambele notațiuni.

4. De asemenea se vor termina, în cursul primului semestru, lucrările aflate sub tipar: *Noul Testament, Indrumătorul Pastoral,* vol. II și *Rânduielile Monahale.*

5. Construirea unui imobil pentru lărgirea atelierului de legătorie și a magaziei de materiale și produse.

6. Legarea in carton și pânză a cărților de ritual și înzestrarea parohiilor foste greco-catolice cu astfel de cărți, in valoare de peste 5.000.000 lei.

7. Indrumarea preoțimii noastre, prin tipăriturile Editurii Institutului Biblic, pentru a sprijini în mod activ lupta pentru pace, — sarcină de onoare pentru orice slujitor al altarelor ortodoxe.

Din punct de vedere financiar, acest plan de activitate este cuprins în proectul de buget pe anul 1951, care prevede atât la venituri cât și la cheltuieli suma de 43.300.000 lei.

*

Pe temeiul celor expuse mai sus, ne îngăduim să facem următoarele propuneri:

1. Să se aprobe prezenta dare de seamă, contul de gestiune și bilanțul pe 1950.

2. Să se exprime mulțumiri I.P.S. Patriarh Justinian, care zi de zi a îndrumat și sprijinit activitatea Serviciului de Editură și Tipografie.

3. Să se aducă mulțumiri Onoratului Guvern al Republicii Populare Române pentru larga înțelegere cu care a privit activitatea sectorului nostru, răspunzând cu bunăvoință tuturor cererilor adresate.

4. Să se aprobe planul de activitate și proectul de buget pe anul 1951.

Consilier Adm. Patriarhal
(ss) Pr. *Dumitru Stancu*

COMISIUNEA CULTURALA

R A P O R T U L

Comisiei Culturale asupra dării de seamă prezentată de P.C. Preot Dumitru Stancu, Consilier Patriarhal, în şedinţa Adunării Naţionale Bisericeşti dela 10 Nov. 1951.

Inalt Prea Sfinţite Preşedinte şi
Onorată Adunare,

Ascultând darea de seamă alcătuită de Sectorul de Editură şi Tipografie, am constatat cu mare satisfacţie că întreaga activitate a acestui sector a ţinut seama — în primul loc — de marile comandmente irenice ale timpului de faţă. Prin cele trei organe de publicitate: *Ortodoxia, Studii Teologice* şi *Biserica Ortodoxă Română,* Sectorul Cultural a îndrumat, a stăruit şi a dat pildă de binefăcătoare activitate în această direcţiune, a păcii universale, datorie funciară a Bisericii noastre Ortodoxe creştine, şi răspuns la marile cerinţe ale timpului. Suntem datori să aducem — cu profund respect — recunoscătoarele noastre mulţumiri Sanctităţii Sale Patriarhului Bisericii Ortodoxe Române, Prea Fericitul Justinian, pentru consiliile, purtarea de grijă şi constantele inspiraţii pe care le-a dat colaboratorilor săi: profesori universitari, consilieri technici şi tuturor purtătorilor de cordei, care au realizat în anul 1950, la cele trei reviste, un total de peste 2000 pagini, cu un tiraj de 140.000 exemplare.

In afară de această preocupare şi de această muncă, închinată răspândirii şi întăririi duhului de pace în lumea noastră creştinească, am luat aminte cu satisfacţie de tipărirea şi editarea cărţilor speciale, parte literatură bisericească, parte nevoi ale cultului bisericesc. Importanta Carte de predici a Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit Nicolae al Krutiţelor a fost tipărită în două volume, cu un tiraj de 20.000 exemplare.

Indrumătorul Pastoral, cu ale sale «Vieţi ale Sfinţilor», constituie un început pe care sperăm să-l vedem continuat şi dus la bun sfârşit.

Semnalăm, ca o mare realizare culturală-teologică, adunarea laolaltă a cărţilor de teologie şi de literatură teologică, răspândite până acum în diverse corpuri.

Catalogarea şi evidenţierea operelor proeminente, printr'o muncă mai îndelungată, este în curs.

In acelaşi timp subliniem achiziţionarea unei întregi arhive de fotografii cu clişeele lor, reprezentând cele mai de seamă momente bisericeşti, troiţe, capele, din cuprinsul ţării noastre.

O preocupare (dovedită prin muncă şi stăruinţă) este aceea de a da Bisericii noastre cărţile de cult indispensabile. In acest sens au apărut:

1. *Carte de Te-Deum,* în 4.000 exemplare.
2. *Psaltirea,* în 9.400 exemplare.
3. *Dumnezeeştile Liturghii,* în 5.000 exemplare.
4. *Molitfelnicul,* în 4.000 exemplare.
5. *Aghiazmatarul,* in 5.000 exemplare.

Este locul să notăm că pentru fraţii noştri, reveniţi la Ortodoxie — din Ardeal — s'au tipărit şi expediat un total de 4.864 volume legate, cărţi de cult, în sumă de lei 4.211.634.

Nu putem trece cu vederea că Tipografia noastră a dat un ajutor important învăţământului nostru public, tipărind un şir de manuale didactice (gramatici, tratate de fizică, abecedare, etc.), nu numai în limba românească, dar şi în limbile naţionalităţilor conlocuitoare (adică în limbile: rusă, greacă şi ucraineană), precum şi alte tipărituri pentru «Arlus», Cartea Rusă şi alte instituţii de Stat.

Semnalăm, mai departe, tipărirea «Buletinului Oficial» al Sfintei Arhiepiscopii a Bucureştilor, «Glasul Bisericii», precum şi foaia pentru popor, cu acelaşi nume, în trei numere, a câte 30.000 exemplare.

Aruncând o privire generală asupra mersului şi apariţiei publicaţiilor teologice, trebue să observăm oarecare încetineală şi întârziere în termen, în ce priveşte exacta lor apariţie. Sperăm că mai multă exactitate din partea colaboratorilor şi mai multă coheziune centrală, va îmbunătăţi această trecătoare lipsă.

In ce priveşte bugetul şi executarea lui, constatăm că veniturile şi cheltuielile se echilibrează în mod mulţumitor, garantând pe viitor bunul mers al instituţiilor, cu simţitoare îmbunătăţiri.

In concluzie: Sectorul Cultural — prin darea de seamă făcută şi de care am luat cunoştinţă astăzi, ne încredinţează că se găseşte în plină şi fecundă activitate şi că însemnatele ţeluri bisericeşti şi culturale pe care le urmărim, sunt servite în chip cu totul mulţumitor.

Aducând Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian respectuoasele noastre mulţumiri, ca aceluia ce este însufleţitorul acestei remarcabile activităţi, ne simţim obligaţi să aducem colaboratorilor săi spirituali şi tehnici odată cu recunoaşterea meritelor lor, călduroase urări pentru mai departe rodnică colaborare.

Preşedintele Comisiunii,
(ss) *Gala Galaction*

Membri: (ss) Pr. *N. Todicescu*
(ss) *Stan Arsene*

COMISIA ECONOMICA
Referat

Inalt Prea Sfinţite Părinte Patriarh,
Onorată Adunare Naţională Bisericească,

Comisiunea Economică-Financiară a Adunării Naţionale Bisericeşti luând în cercetare contul de execuţie bugetară, contul de profit şi pierdere şi bilanţul, încheiate la 31 Decembrie 1950, constată că bugetul sectorului Tipografiei patriarhale s'a executat în conformitate cu prevederile legale şi în limita creditelor prevăzute în bugetul aprobat de Domnia Voastră in şedinţa dela 26 Februarie 1950.

Contul de profit şi pierdere arată că s'a realizat un venit de 23.202.133 lei, din care s'au acoperit cheltuielile necesitate atât de nevoile administrative, cât şi de cele de producţie, după cum urmează:

Lei 5.603.566 pentru cheltuielile de administraţie.
„ 16.083.357 pentru salariile lucrătorilor, forţă motrică, drepturi de autor, etc., adică speze care incarcă costul producţiei.
„ 1.139.891 reprezintă amortismente legale pentru imobil, maşini, literă şi inventar.

Lei 22.826.814 total.

Din toate operaţiile rezultă un beneficiu net de 375.319 lei, care s'a reportat pe anul 1951.

Subsemnaţii, am constatat că soldul înscris în bilanţul încheiat corespunde cu registrele şi actele justificative ale fondului tipografiei.

Faţă de aceste constatări,

Având în vedere că această gestiune a fost verificată şi de Controlul Economic de Stat,

Având în vedere că şi Consiliul Naţional Bisericesc, întrunit la 4 Martie 1951 şi-a însuşit acest raport, cu propuneri de aprobare şi descărcare, Comisiunea Economică-Financiară propune Adunării Naţionale Bisericeşti:

1. Aprobarea contului de execuţie bugetară, contului de profit şi pierdere şi bilanţului pe 1950 al sectorului Tipografiei, dând cuvenita descărcare.

2. Să se exprime I.P.S. Patriarh Justinian toată recunoştinţa Adunării Naţionale Bisericeşti pentru grija şi munca ce depune în slujba Bisericii Ortodoxe Române şi pentru supravegherea şi îndrumarea zilnică pe care le rezervă acestei instituţiuni.

Preşedinte, (ss) Pr. *Pantelimon Barbu*

Membri, (ss) *Ioan Stoenescu*

Raportor, (ss) Pr. *Dumitru Popescu*

DARE DE SEAMA

asupra activității Institutului Biblic — Sectorul Ateliere — pe anul 1950.

Institutul Biblic, Sectorul Atelierelor, a păşit în cel de al doilea an al existenţei sale, în forma reorganizată de Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian, având trei categorii de sarcini, din care una privea dotarea şi organizarea sa continuă, în scopul de a deveni un organism complect, care să constituie sursa de producţie a tuturor obiectelor necesare cultului Bisericii Ortodoxe Române şi a celor necesare pietăţii credincioşilor, — în afară de cele din domeniul cărţii de cult şi de zidire sufletească, cari rămân în sarcina Sectorului de Editură şi Tipografie, — cea de a doua privea însăşi lucrarea de producţie şi vânzare a tuturor acestor obiecte, potrivit planului bugetar de lucru, şi, în sfârşit, cea de a treia sarcină o constituia rostul statutar al acestor ateliere de a avea o şcoală de calificare a monahilor şi monahiilor din mânăstirile din ţară, în scopul organizării in aceste mânăstiri a atelierelor mânăstireşti prevăzute în Statut.

Darea de seamă asupra activităţii Sectorului Atelierelor din Institutul Biblic va trebui să cuprindă aşa dar, precizări asupra rezultatelor acestor trei feluri de obligaţii şi pentru care referim umătoarele:

I. *Organizarea şi dotarea unităţilor de producţie.*

1. *Personalul:*

Sectorul Atelierelor a fost încadrat în schema bugetară cu un număr de 113 salariaţi. Din aceştia au funcţionat efectiv 98, dintre care 11 funcţionari administrativi şi personal de serviciu, 11 tehnicieni conducători ai atelierelor şi 76 lucrători şi ucenici la cele 8 ateliere şi secţii ale sale.

Din acest personal, majoritatea a funcţionat încontinuu toate cele 12 luni ale anului, o parte a funcţionat numai o vreme, iar o altă serie de posturi a fost ocupată succesiv de mai multe persoane. In special personalul administrativ şi tehnic de conducere a atelierelor a avut mişcări mari, titularul postului de contabil-normator schimbându-se în cursul anului de patru ori, cel de şef de serviciu-secretar de trei ori, cel de şef al atelierului de tâmplărie-sculptură de trei ori, postul de consilier tehnic la pictură fiind vacant dela 1 Martie 1950, etc. Graficul anului prezintă un total de ieşiri, prin demisii, plecări sau repartizări în alte sectoare, de 33 salariaţi şi de asemeni de intrări, pentru complectarea locurilor vacante sau pentru complectarea posturilor la unităţile nou creiate de 53 salariaţi. Deci mişcarea personalului a fost deosebit de mare, peste 50% din funcţionari şi muncitori fiind nou veniţi, lucru care a avut influenţă asupra bunului mers al producţiei şi care se explică atât prin nevoile de dotare cu personal a unităţilor nou creiate cât şi prin instabilitatea unora din funcţionari şi lucrători.

Personalul existent, de 98 salariaţi, este compus din 44 mireni, 4 clerici de mir şi 50 monahi şi monahii, repartiţia monahilor fiind următoarea: 5 în Administraţie, 2 tehnicieni şi 40 lucrători şi lucrătoare, din care 10 la atelierul de obiecte, 21 la atelierul de ţesătorie, 3 la tâmplărie, 1 la sculptură, 3 la pictură şi 2 la croitorie.

2. *Unităţi de producţie:*

Unităţile de producţie înscrise în planul de lucru al anului 1950 au fost următoarele:

a) Atelierul de obiecte bisericeşti,
b) Atelierul de ţesături,
c) Atelierul de tâmplărie şi sculptură.
d) Atelierul de pictură,
e) Atelierul de filigran,
f) Atelierul de croitorie,
g) Atelierul de ceramică, şi
h) Atelierul de vopsitorie şi apretură.

Din aceste ateliere, unele trebuiau desvoltate iar altele înfiinţate şi organizate, astfel:

A. S'a desvoltat lucrarea următoarelor ateliere:

a) Atelierul de obiecte bisericești a fost dotat cu unele mașini noui, pentru buna desfășurare a fazelor de producție și anume, una Zieg Maschine, una Kresch Mașine și o bae specială pentru galvanoplastie;

b) Atelierul de țesături a fost dotat cu un război de lucrat galoane pentru odăjdii și, — prin repartizarea de utilaj industrial dela Ministerul Industriei Ușoare, — cu două războaie mecanice pentru țesut stofe de 1,40 m. lățime.

c) Atelierul de tâmplărie a fost dotat cu o secție nouă de rame și poleitorie și în sala mașinilor mecanice au fost montate un excaustor și o mașină pentru ascuțit cuțite. De asemeni, pentru acest atelier s'a construit o magazie mare pentru păstrat materialul lemnos.

d) Atelierul de pictură a fost mutat în ultima vreme a anului în clădirea Administrației Patriarhale din str. Maria Rosetti Nr. 63, unde i s'a dat o cameră corespunzătoare nevoilor sale.

e) Atelierul de filigranare, păstrat în aceeași structură, a fost îndrumat la lucrarea obiectelor de cult în filigran, ca: cruci de Sf. Masă, potire, etc.

B. S'au înființat următoarele noui unități:

a) Atelierul de croitorie, înființat la 1 Martie 1950, cu o secție pentru lucrarea hainelor preoțești, iar la 1 Octombrie i s'au adăugat o nouă secție pentru lucrarea odăjdiilor bisericești. A fost dotat cu personalul, mobilierul și utilajul necesar.

b) Atelierul de ceramică, înființat la 1 Octombrie 1950, căruia i s'a construit un cuptor special și a fost dotat cu personalul și utilajul trebuitor.

c) In sfârșit, cea mai importantă lucrare de organizare de nou atelier, a fost înființarea și dotarea Atelierului de vopsitorie și apretură al Institutului, care a fost instalat la mănăstirea Plumbuita din București.

Pentru organizarea acestui atelier s'au executat următoarele lucrări de investiții:

1. Localul destinat acestui atelier, în aripa stângă a mănăstirii, a fost amenajat, — întrucât era numai în zidărie de roșu, — adaptat nevoilor atelierului și dotat cu cele necesare bunei funcționări. In acest scop s'a executat tencuirea pereților în ciment, turnarea betonului și a mozaicului la pardoseli și plafoane și s'au lucrat ușile interioare. De asemeni s'au amenajat instalațiile sanitare pentru personal, făcându-se și o cameră pentru dușuri, s'au făcut consolidări pentru susținerea greutății mașinilor, s'a introdus lumina și forța motrică și s'a construit coșul fabricii și o scară pentru accesul la subsol, toate la suma de 836.000 lei.

2. Pentru producerea aburului necesar atelierului, s'a cumpărat un cazan special de aburi, care împreună cu armătura necesară, rezervoarele pentru păcură și pompele Wortington și Allweiler respective, au costat 750.000 lei, iar instalarea acestui utilaj a fost făcută cu suma de 485.373 lei.

3. Pentru utilarea cu mașini s'a intervenit la Onoratul Guvern care, prin Hotărîrea Consiliului de Miniștri Nr. 1300 din 8 Decembrie 1950 a aprobat să se repartizeze Patriarhiei Române pentru Institutul Biblic, dela Ministerul Industriei Ușoare, următorul utilaj industrial:

Două căzi pentru vopsit, una autoclavă pentru vopsit, două hașpele, două grupuri de radiatoare pentru uscătorie, una centrifugă cu motor cuplat de 10 HP., una Spahnrahme (mașină de întins), una Muldenpress (mașină de călcat), una mașină de tuns, una piuă pentru spălat stofe precum și cele două războaie mecanice pentru Atelierul de țesătorie de care s'a vorbit mai sus.

Acest utilaj a fost ridicat în luna Decembrie 1950 și transportat la mânăstirea Plumbuita. Tot pentru dotarea acestui atelier Institutul a mai cumpărat două căzi pentru vopsit și albit, una cadă de bae pentru limpezit, un injector electric Block-standard pentru ars păcură la pornirea cazanului, etc. In prezent, acest atelier este complect utilat și se lucrează la instalarea mașinilor și a țevăriei pentru distribuirea aburului.

Secțiile de fabricație ale acestui atelier sunt următoarele:

a) Secția vopsitorie, cu utilajul pentru vopsit fire de lână, de bumbac și de mătase, pentru vopsit stofe de lână, țesături diferite și pentru albit și curățat.

b) Secţia uscătorie, dotată cu Haşpele şi o centrifugă pentru scurs apa, stelaje pentru uscat firele şi dispozitive speciale pentru uscat stofe.

c) Secţia apretură-călcătorie, pentru întins, aburit, presat şi călcat stofele, şi

d) Secţia de finisare, pentru tuns şi finisat stofele şi postavurile.

Această fabrică este destinată a sluji în special pentru vopsirea firelor de lână necesare covoarelor ce se lucrează în mânăstiri pentru export şi deasemeni, pentru vopsitul firelor şi apretatul stofelor lucrate la atelierul de ţesătorie dela mânăstirea Ţigăneşti.

Recapitulând, însemnăm cheltuielile de investiţii şi organizări de noui ateliere, astfel:

a) Cumpărări de maşini şi utilaj pentru Atelierul de obiecte, ...	Lei 136.839
b) Reparaţiuni la localul atelierului dela Ţigăneşti: tencuirea faţadei, înfundarea streaşinei, lucrarea pridvoarelor şi balustradelor, . .	„ 497.027
c) Cumpărări de utilaj la tâmplărie, ...	„ 100.175
d) Construirea magaziei pentru materialele tâmplăriei şi practicarea unui gang de ieşire în grădina mânăstirii Antim	„ 114.000
e) Reparaţia şi văruitul atelierelor din chiliile dela m-rea Antim . . .	„ 46.450
f) Repararea acoperişului chiliilor—ateliere dela Antim	„ 56.525
g) Cumpărări de utilaj pentru atelierul de croitorie	„ 80.000
h) Idem pentru cel de ceramică	„ 40.000
i) Costul amenajărilor de local şi a utilajului cumpărat pentru fabrica dela Plumbuita	„ 2.060.200
Total investiţii,	Lei 3.131.216

Notăm, pentru informare,. valoarea utilajului repartizat de Consiliul de Miniştri pentru Plumbuita şi Ţigăneşti, la preţul de inventariere — cu scăderea amortizărilor făcute — în total la lei 2.034.000.

3. *Organizarea producţiei.*

Luând învăţăminte din sectorul de producţie socialist, Institutul Biblic a căutat să urmărească executarea sarcinilor bugetare de producţie, precizând obligaţiunile lunare de producţie şi alcătuind un plan de lucru, cu stabilirea limitelor obligatorii şi cu posibilităţi de depăşire a planului de lucru de către unităţile de producţie.

Această lucrare a reuşit în chip destul de mulţumitor pentru atelierele care lucrează comenzi din oficiu, — adică producţie de serie pentru depozit, — şi este în curs de realizare la atelierul care execută comenzi din afară, adică comenzi făcute direct de parohii.

Astfel, la Atelierul de obiecte bisericeşti, s'a programat sarcina obligatorie de producţie bugetară lunară la 604.600 lei la preţ de cost, care încă din luna Ianuarie a fost depăşită în proporţie de 20-25%. Pentru aceste depăşiri s'a acordat lucrătorilor plată pentru depăşiri de normă.

La Atelierul de ţesătorie, dela 1 Mai, odată cu complectarea a 4 posturi nou înfiinţate pe baza experienţei unui an de activitate şi prin cronometrarea operaţiunilor de fabricaţie, s'a stabilit o normă obligatorie de producţie de 1.364 m. ţesături lunar. Rezultatele s'au văzut imediat. De unde în primele 4 luni producţia a înregistrat 1.550 m. în total, în următoarele două luni, Mai şi Iunie, după introducerea normei şi completarea posturilor, rezultatul a fost 2.689 metri produşi în două luni. Mai evident se poate constata diferenţa după producţia lunară, astfel: Ianuarie = 232 m., Februarie 460 m., Martie 402,60 m., Aprilie 455,80 m., Mai 1212,81 m., Iunie 1.476,60 m., Iulie 1.386 m., August 1.469 m., Septembrie 1.377 m., Octombrie 1.585 m., Noembrie 1701 m., Decembrie 1.408 m.

In acest chip totalul metrilor de ţesătură produşi în 1950 au fost:

a) Stofe de lână	4.754,05 m.
b) Stofe pentru odăjdii	2.004,10 m.
c) Pânză inişor	600,20 m.
d) Pânză bumbac	1.756,90 m.
e) Ţesături antimise şi Ilitoane	4.050,86 m.
Total	13.166,11 m.

La restul atelierelor și în special la cel de tâmplărie lucrările nefiind de depozit, nu s'au putut planifica și norma in sensul propriu, ci s'au fixat numai programe de lucrări, în dependență de comenzile primite. In acest sens, lucrările au fost executate prin fixarea timpilor de lucru la întocmirea ante-calculației și s'au urmărit prin punctajul în fișe personale de lucru, păstrate de lucrători și verificate de șeful de atelier zilnic și controlate prin contabilitate săptămânal și lunar.

La croitorie s'a lucrat după același sistem, producția fiind în funcție de comenzile primite. Pentru viitor s'au studiat și realizat posibilitățile fabricării de galon și căptușeli pentru odăjdii, fapt care va atrage după sine executarea de comenzi pentru odăjdii pentru depozit, Institutul ne mai vânzând în viitor stofe de odăjdii ci numai vestminte confecționate gata.

4. *Aprovizionarea cu materiale — planificarea fabricației.*

Producția atelierelor fiind în strânsă legătură și în dependență de materia primă planificată prin Comisia de Stat a Planificării, redăm în cele ce urmează situația materialelor primite prin Ministerul Cultelor și C.S.P., precum și a acelora pe care am fost nevoți să le procurăm dela magazinele de detaliu ale Statului.

Contul pentru valoarea materiilor prime cumpărate în anul 1950, înregistrează o valoare totală de lei 6.892.948. Din acestea am primit pe bază de repartiții dela C.S.P. materiale in valoare de lei 3.561.339.

Pentru valoarea de lei 3.331.609 s'au cumpărat materii prime și materiale anexe dela comerțul în detaliu.

II. EXECUTAREA BUGETULUI.

Trecând la expunerea celui de al doilea punct al activității Institutului Biblic-Ateliere și anume la darea de seamă asupra executării propriu zise a bugetului, este necesar să împărțim problema în două despărțăminte, privind pe de o parte executarea planului de producție a mărfurilor planificate în buget, și separat problema vânzării acestora.

1. *Producția atelierelor.*

Sarcina de producție a atelierelor, la preț de fabricație, fără beneficiu și impozite, a fost programată in buget astfel:

1. Atelierul de obiecte bisericești și cel dela filigran	Lei	7.755.000
2. Atelierul de țesătorie	„	8.910.000
3. Atelierul de tâmplărie și sculptură	„	6.418.000
4. Atelierul de pictură	„	1.000.000
5. Atelierul de croitorie	„	1.000.000
Total	Lei	25.083.000

Această sarcină a fost executată după cum urmează:

1. Atelierul de obiecte bisericești și dela filigran	Lei	9.168.115
2. Atelierul de țesătorie	„	7.430.817
3. Atelierul de tâmplărie și sculptură	„	2.492.791
4. Atelierul de pictură	„	593.623
5. Atelierul de croitorie	„	351.298
6. Atelierul de ceramică nou inființat	„	68.000
Total	Lei	20.104.544

Față de programul bugetar de producție de lei 25.083.000, s'a realizat o producție medie de 80%, iar față de cadrul de personal existent, — întrucât s'a lucrat cu 98 salariați in loc de 113, iar în primele 4 luni numai cu 76, — și față de stadiul de organizare a Atelierelor nou înființate sau în prima fază de lucru, producția a depășit în general programul bugetar, și în chip special la Atelierul de obiecte bisericești s'a depășit cu un procent de 20%.

La celelalte ateliere, executarea programului fiind dependentă de dotarea cu personal, de organizare, de utilare și de aprovizionare cu materia primă, și mai ales depinzând direct de comenzile parohiilor, — programul a trebuit să fie restrâns

în cadrul real posibil, — și în același timp cu sarcini normale pentru personalul în funcție, cheltuelile fiind reduse în aceeași proporție, astfel încât sarcina bugetară programată pentru 113 salariați a fost realizată la 80% cu 76% din salariați.

1. *Vânzarea produselor:*

Veniturile prevăzute în bugetul Institutului-Ateliere pentru încasări din vânzarea produselor au fost următoarele:

1. Atelierul de obiecte bisericești și Filigran	Lei	11.000.000
2. Atelierul de țesătorie	„	17.400.000
3. Atelierul de tâmplărie și sculptură	„	8.300.000
4. Atelierul de pictură	„	1.000.000
5. Atelierul de croitorie	„	1.000.000
Total Lei		38.700.000

Realizarea veniturilor s'a făcut după cum urmează:

I. Din vânzarea produselor Institutului:

Vânzări de obiecte bisericești, in program, reparații și comenzi speciale	Lei	10.636.485
Vânzări de stofe de haine și odăjdii și diferite țesături	„	9.266.115
Din comenzi de mobilier bisericesc la tâmplărie și sculptură	„	980.457
Din comenzi de icoane, catapetesme, etc., pictate	„	600.604
Din comenzi de croitorie	„	305.813
Comenzi speciale și comune ale atelierelor, diverse vânzări	„	4.059.281
Total din vânzări	Lei	25.848.755
2. Tot la rezultate se înscrie valoarea cafasului pentru Catedrala Sf. Patriarhii, la preț de cost,	Lei	643.133
Deasemeni se înscrie la rezultate diferența dintre Lei 4.784.005, stocul de mărfuri fabricate dela 31 Decembrie 1949 și Lei 8.426.954, stocul de mărfuri dela 31 Dec. 1950, adică	„	3.642.949
Total realizări,	Lei	30.134.837

Aceste realizări de Lei 30.134.837, reprezintă 80% din prevederile de 38.700.000 lei înscrise în bugetul anului 1950.

Din analiza capitolelor de realizări arătate mai sus și a rezultatelor obținute, constatăm următoarele:

Vânzările Institutului au fost destul de importante, însă față de posibilitățile sale de producție, nu a avut cereri de mărfuri conform previziunilor, astfel încât stocul de depozit a crescut cu valoarea de Lei 3.642.949. In special Atelierul de tâmplărie a suferit de lipsă de comenzi, iar producția de obiecte și cea de stofe și țesături nu a fost cerută de depozitele eparhiale așa cum s'a prevăzut în planul de activitate.

Așezarea sarcinilor bugetare ale Atelierelor a fost făcută pe temeiul activității depozitelor eparhiale, potrivit rostului statutar al acestora. Iată însă care a fost cererea de mărfuri a acestora în anul 1950:

Depozitul eparhial București a avut comenzi în valoare de	Lei	6.806.129
Depozitul Timișoara-Caransebeș, idem	„	1.355.024
Depozitul Craiova, idem	„	859.732
Depozitul R. Vâlcea, idem	„	664.824
Depozitul Iași, idem	„	935.711
Depozitul Sibiu, idem	„	104.000
Depozitul Buzău, idem	„	1.159.609
Depozitul Arad, idem	„	463.082
Depozitul Cluj, idem	„	137.160
Depozitul Oradea, idem	„	105.830
Depozitul Roman, idem	„	24.737
Depozitul Galați, idem	„	292.878
Total comenzi,	Lei	12.908.716

După cum se constată, comenzile depozitelor eparhiale reprezintă 50% din vânzările făcute de Institutul Biblic-Ateliere, 40% din realizările pe anul 1950 şi 30% faţă de obligaţiile bugetare ale anului.

Constatăm, deasemeni, că Depozitul eparhial al Arhiepiscopiei Bucureştilor, cu comenzile sale de 6.806.129 lei, a efectuat singur peste 50% din comenzile depozitelor eparhiale. In afară de aceasta, Institutul — deşi trebuia să se limiteze la rostul său de depozit central care să execute numai comenzile eparhiale, — a fost nevoit—pentru realizarea bugetului său, să vândă direct mărfuri şi să execute comenzi parohiilor şi preoţilor, la ceea ce îi este îngăduit, — adică la stofele preoţeşti şi la comenzile de tâmplărie, pictură şi croitorie, — în valoare de lei 12.940.039, — la obiectele bisericeşti şi la stofele de odăjdii fiind direct dependent de comenzile depozitelor eparhiale, în urma dispoziţiunii de a păstra pentru aceste produse obligativitatea preţului de detaliu la depozitele eparhiale, pentru acoperirea cheltuelilor de regie ale acestora.

Cunoscând însă şi greutăţile depozitelor eparhiale, rezultate din faptul că la cele mai multe acesta a fost primul an de experienţă, şi cunoscând că au arătat toată bunăvoinţa pentru a face faţă misiunii ce au, de a introduce produsele Institutului în masele largi ale credincioşilor, suntem datori să le aducem aci recunoştinţa şi mulţumirea noastră, şi aceasta cu atât mai osebit Sf. Arhiepiscopii a Bucureştilor, Sf. Mitropolii a Timişoarei, Sf. Episcopii a Buzăului, Sf. Mitropolii a Iaşilor şi Sf. Mitropolii a Craiovei, care au fost în fapt sprijinitorii activităţii atelierelor Institutului Biblic.

Rostul Institutului fiind însă să îndestuleze nevoile întregii Ţări pentru obiectele de cult şi cele necesare pietăţii credincioşilor — şi cunoscând cazuri când preoţii din unele eparhii au cerut direct obiecte Institutului, pentrucă nu aveau la îndemână un loc de unde să se aprovizioneze, — cereri care au fost îndrumate de Institut depozitului eparhial al Bucureştilor, — iar în alte cazuri preoţii neavând de unde să se aprovizioneze, s'au adresat sectorului particular pentru comenzi de obiecte bisericeşti, — Inalt Prea Sfinţitul Patriarh a aprobat, ca Institutul Biblic să-şi organizeze depozite proprii în protoieriile de regiuni, la eparhiile care nu au o asemenea activitate, depozite pe care Institutul nădăjdueşte să le organizeze în cursul anului 1951, spre a ţine mai strânsă legătura cu parohiile şi credincioşii şi a putea asigura astfel debuşeul normal al produselor Institutului.

3. — CONTUL DE BUGET.

Contul de bilanţ încheiat la 31 Decembrie 1950 prezintă un activ de valori de 38.885.530 lei din care, fondurile proprietatea Institutului Biblic-Ateliere sunt în valoare de 31.337.466 lei, iar restul de 7.548.064 lei sunt fonduri ale terţilor, încredinţate, pe credit sau în cont curent, pentru desvoltarea activităţii atelierelor.

Contul de bilanţ astfel întocmit prezintă următoarea alcătuire:

In activ:

Numerar	Lei	521.305
Materiale şi mărfuri . .	„	14.235.350
Clienţi (dep. eparhiale) .	„	2.507.482
Debitori	„	2.499
Avansuri spre decontare.	„	318.205
Conturi curente cu instituţii ale Ad-ţiei Patriarhale	Lei	14.209.150
Mijloace de bază . . .	„	7.091.539

In pasiv:

Pasivul este reprezentat prin două conturi:

Fondul averii atel. . .	Lei	31.131.816
Diverşi creditori . . .	„	7.548.064

Analizând conturile acestui bilanţ, constatăm că averea proprie a Institutului este investită în valori de prim ordin şi realizabilă imediat sau în prim termen

In dorinţa desvoltării sectorului Ateliere, Inalt Prea Sfinţitul Patriarh a binevoit a aproba credite pentru investiţii în vederea organizării noilor ateliere, împrumutându-se atelierelor dela Administraţia Patriarhală şi instituţiile anexe suma din pasiv de lei 7.548.064 care se află cuprinsă aproape în întregime în contul mijloacelor de bază, adică al investiţiilor din activ de lei 7.091.539.

Iată acum bilanţul contabil cu specificarea amănuntelor:

ACTIV

I. *Mijloace de bază.*

1. Clădiri	Lei	113.692
2. Maşini	„	4.413.146
3. Stampe	„	93.441
4. Mobilier	„	40 668
5. Scule şi stampe . . .	„	19.210
6. Biblioteca	„	43.404
7. Investiţii în curs (vopsitoria Plumbuita) .	„	1.947.978
	Lei	7.091.539

II. *Mijloace băneşti*

1. Cassa	Lei	19.589
2. B. R. P. R.	„	501.716
	Lei	521.305

III. *Materiale produse:*

1. Materii prime & Mat .	Lei	5.792.712
2. Mat. prelucr.	„	15.784
3. Produse	„	8.426.954
	Lei	14.235.350

IV. *Debitori:*

1. Clienţi	Lei	2.504 482
2. Diverşi debitori . .	„	2.499
3. Avansuri decontare .	„	272.243
4. Debit. garanţii . . .	„	45.962
5. Conturi curente . .	„	
a) I. B. Editura . .	„	14.197.142
b) Fond Credit . .	„	12.008
	Lei	17.037.336
Total	Lei	38.885.530

PASIV

I. *Fonduri:*

1. Fond I. B. Atelier .	Lei	27.403 836
1. Fond rezervă	„	719.540
3. Fond maşini	„	238.128
4. Fond rez. dubioşi .	„	40.672
5. Fond amort. învest. .	„	1.897 189
6. Beneficiu anului prec.	„	832.451
	Lei	31.131.816

II. *Creditori:*

1. Avansuri clienţi . . .	Lei	83.063
2. Credit mărf. comis. .	„	111.668
3. Diverşi creditori . . .	„	2.227.940
4. Deponenţi garanţii . .	„	71.172
5. Cont curent		
a) Fond asigurare . .	„	2 657.598
b) Ad-ţia Patriarhală .	„	2.306.623
	Lei	7.548.064

III. *Excedente:*

1. Venit. Comis. Pictură .	Lei	5.250
2. Beneficiu 1950	„	200.400
	Lei	205.650
Total	Lei	38.885.530

4. CONTUL DE PROFIT ŞI PIERDERE

Contul de profit şi pierdere încheiat la 31 Decembrie 1950 prezintă următoarea situaţie pentru activitatea anului financiar expirat:

CHELTUELI:

I. *Cheltueli de administraţie*

1. Deplasări	Lei	115.131	
2. Reparaţii şi amenajări	„	514.723	
3. Poştă, telef. telegr. .	„	46 727	
4. Abonam. ziare . . .	„	10.015	
5. Techiz. imprimate .	„	119.720	
6. Imp. comerciale . .	„	238.020	
7. Imp. taxe timbre . .	„	16.166	
8. Intreţ. Auto	„	247.142	
9. Chelt. com. Ad Patr.	„	2.250.000	
10. Alte chelt.	„	32.193	3.589.837

VENITURI:

I. *Vânzări şi realizări*

Lei 11.164.320

II. *Impozite*		
1. Imp. circ. prod. . . .	Lei 6.084.310	
2. Imp. Exec. lucr. . .	„ 147.115	
3. Imp. Stoc.	„ 371.124	6.602.549
III. *Amortismente:*		
1. 15% Amortisment-as, mașini, scule, mobilier		771 534
IV. *Beneficiu:*		200.400
	Total Lei 11.164 320	Total Lei 11.164.320

Din analiza contului de profit și pierdere constatăm următoarele:

Cheltuielile de administrație de lei 3.589.837 sunt justificate în marea lor majoritate prin contribuția atelierelor la cheltuielile comune ale Administrației Patriarhale, în valoare de lei 2.250.000, valoarea impozitului comercial asupra activității, de lei 238.020 și reparațiile și amenajările la ateliere de lei 514.723, cheltuielile propriu zise ale Administrației rămânând minime.

Din beneficiul brut de lei 971.934 s'a repartizat pentru amortizări legale asupra utilajului industrial și administrativ, suma de lei 771.534, rămânând un beneficiu net Institutului pentru activitatea anului 1950, de lei 200.400.

ATELIERELE MÂNASTIREȘTI.

1. *Atelierele-școală pentru calificarea monahilor.*

In scopul organizării vieții monahale potrivit prevederilor Statului, Institutul Biblic — Sectorul Atelierelor, a primit dispoziția de a alege și a chema la atelierele sale pe cei mai dotați dintre monahii și monahiile tinere, a-i îndruma și a-i califica în toate meseriile celor 8 ateliere ale sale și apoi a-i trimite înapoi la mânăstire pentru a înființa acolo și a conduce atelierele mânăstirești și școlile de calificare profesională a monahilor.

Pe această cale legiuitorul bisericesc a ținut la organizarea temeinică și canonică a vieții mânăstirești și în acelaș timp la reînvierea vechilor tradiții mânăstirești, când monahii au fost ostenitorii lucrărilor de artă superioară națională bisericească.

In executarea acestei dispoziții, cum am arătat la începutul raportului de față, Institutul Biblic a chemat și a încadrat în lucrările sale mai multe serii de călugări și călugărițe, din care, în prezent are în serviciul său 50 asemenea elemente.

Din aceștia, pe baza rezultatelor obținute, au fost calificați ca apți pentru meseriile respective, 28 monahi și monahii, după cum urmează: 10 țesătoare, 2 depănătoare, 2 urzitoare, toate dela Atelierul de țesătorie Țigănești; 2 sculptori, și 4 tâmplari dela Atelierul de tâmplărie-sculptură din București și 1 croitor, 2 argintari, 3 presatori, 2 ajustori dela atelierele de croitorie bisericească și, respectiv, dela cel de obiecte bisericești din București.

Programul anului 1951 prevede lărgirea acestei lucrări,urmând ca atelierul de vopsitorie-apretură să fie deasemeni dotat cu personal monahal, precum și atelierul de ceramică și cel de email, programate pentru desvoltarea în cursul anului 1951.

Față de constatările făcute, că tinerii monahi-lucrători sunt destoinici, doritori să învețe meseriile către care au înclinațiuni și înțeleg rostul formării lor în atelierele Institutului Biblic, putem afirma că se vor obține rezultate foarte bune și, în acelaș timp, se va creia o foarte strânsă legătură între Instituțiile lucrative ale Patriarhiei și Atelierele mânăstirești.

2. *Activitatea atelierelor mânăstirești în anul 1950.*

Pe linia preocupărilor statutare arătate mai sus, Patriarhia Română a realizat în anul 1950, o convențiune de executări de lucrări de artă în atelierele mânăstirești pentru Ministerul Comerțului Exterior, prin Societatea de Stat Româno-export. Astfel, la 17 Ianuarie 1950, s'a semnat un protocol cu această Societate, care stabilea princi-

piile după care atelierele mânăstireşti să execute lucrări de covoare naţionale artistice destinate exportului, materialele şi transporturile fiind date şi plătite de Societate, manopera fiind executată de călugăriţe, iar îndrumarea şi controlul tehnic fiind efectuat de Institutul Biblic printr'un inspector tehnic de specialitate.

In baza acestui protocol s'au creiat 6 mari centre mânăstireşti prin care să se coordoneze lucrările atelierelor pe regiuni.

Aceste centre, în asistenţa delegatului Patriarhiei şi eparhiei respective, au contractat convenţiuni de lucrări cu sarcini de producţie, pentru ele şi pentru subcentrele-ateliere mânăstireşti din raza eparhială respectivă.

In acest chip, la 29 Ianuarie, s'a încheiat o convenţie între Societatea Românoexport şi centrul Bistriţa din Jud. Vâlcea, pentru mânăstirile: Bistriţa, Hurezu, Sărăcineşti, Surpatele, Bascovele şi Dintr'un Lemn, cu un program de lucrări de covoare, costume naţionale şi costume pentru păpuşi.

La 15 Februarie 1950 s'a realizat, la Iaşi, acelaş lucru pentru centrele: Agapia, Văratec şi Agafton, cu subcentre respective.

La 15 Mai 1950 s'a încheiat convenţia cu centrul Plumbuita din Bucureşti, pentru mânăstirile: Plumbuita, Ţigăneşti, Pasărea şi Ciorogârla din jud. Ilfov, Viforâta din jud. Dâmboviţa, Zamfira, Suzana şi Pisiota, din jud Prahova.

La 1 Iunie 1950 s'au încheiat contractele cu centrul mânăstiresc Tudor Vladimirescu, pentru mânăstirile: Tudor Vladimirescu, Gologanu Trotuşeanu şi Schitul Sf. Ioan din raza eparhială a Sf. Episcopii a Dunării de Jos.

Rezultatele acestei conlucrări dintre Societatea Româno-export şi Atelierele mânăstireşti arătate, pot fi evidenţiate, atât prin faptul că s'au executat lucrări în valoare de 3.360.000 lei netto, care au fost primiţi de călugăriţele lucrătoare, prin cele circa 1.000 m. p., covoare oltenesti, moldoveneşti, ardeleneşti şi compoziţii, 160.000 cusături naţionale, 500 costume păpuşi, etc., executate, cât mai ales prin rezultatele morale obţinute, întrucât aceste lucrări au fost foarte mult apreciate atât de organele Ministerului Comerţului Exterior, cât şi în străinătate.

Intreprinderea Româno-export a participat cu aceste lucrări la Târgurile de mostre dela Lipsca, Posnan, Praga, Moscova, Plovdiv şi Viena, la această din urmă expoziţie, un covor special cu stema R. P. R., lucrat la mânăstirea Văratec, fiind foarte apreciat.

In executarea acestei lucrări s'au întâmpinat şi unele greutăţi, în bună măsură din cauza noutăţii acţiunii, când călugăriţele au fost nevoite să fie lămurite şi îndrumate de rostul nouei lor activităţi, dar mai ales din cauza greutăţilor de organizare, inerente începutului.

In ultima vreme atât mânăstirile contractante cât şi mânăstiri din alte regiuni, cum ar fi de pildă regiunea Buzăului şi cea a fostului judeţ Tulcea au cerut să li se dea lucrări de acest soi, dela Societatea Româno-export. Pe de altă parte, însăşi Societatea fiind mulţumită de rezultate a cerut lărgirea cadrului acestor lucrări şi în alte mânăstiri şi în acelaş timp executarea de comenzi şi mai mari la centrele existente.

Deasemeni, una din greutăţi a fost problema vopsitului firelor pentru aceste covoare, care trebuia să se facă tot cu ajutorul Patriarhiei, — Societatea Româno-export neavând dreptul să-şi organizeze unităţi lucrative — şi în care scop Inalt Prea Sfinţitul Patriarh a hotărît înfiinţarea vopsitoriei dela mânăstirea Plumbuita, a Institutului Biblic.

Consemnăm, cu mulţumire, că rezultatele acestei activităţi au fost atât de fructuoase, cum am arătat mai sus, şi că ele constitue garanţia unei şi mai bune reuşite în viitor.

3. *Cooperatizarea atelierelor mânăstireşti.*

Bunele rezultate ale convenţiunilor cu Societatea Româno-export nefiind la îndemâna tuturor mânăstirilor din ţară şi îndeosebi a celor de călugări. Inalt Prea Sfinţitul Patriarh a lărgit cadrul acestei preocupări şi, în urma hotărîrii Sf. Sinod, din şedinţa dela 3 Octombrie 1950, toate atelierele casnice particulare din mănăstiri au fost centralizate în ateliere mănăstireşti, organizându-se săli de ateliere, în comun, în toate mânăstirile.

In urma discuţiunilor purtate de Patriarhie cu Comisia de organizare a Cooperativelor meşteşugăreşti, toate aceste ateliere mânăstireşti au fost organizate în cooperative meşteşugăreşti, adoptându-se pentru funcţionarea lor statutul cooperati-

velor de producţie meşteşugărească şi casnică al C. O. C. M., cu următoarele modificări necesitate de specificul acestora de cooperative mânăstireşti şi anume:

In baza ord. Nr. 95.193/950 al C. O. C. M., se introduc următoarele adăogiri la statutul tip al cooperativelor meşteşugăreşti din mânăstiri:

Art. 46. — «Controlul şi îndrumarea cooperativelor de producţie casnică constituite în mânăstiri, se va face numai în prezenţa organelor de conducere bisericeşti, sau a delegaţilor acestora.

Munca în cooperativă se va desfăşura în afara orelor de rugăciune.

In privinţa utilajului dat de mânăstire cooperativei, acesta va fi dat cu titlu de folosinţă.

In urma acestei lucrări, C. O. C. M. şi-a luat obligaţiunea de a da comenzi în lucru acestor noui cooperative, după specificul şi posibilităţile locului, iar organizarea acestora fiind făcută în condiţiuni mult mai bune decât în trecut, prin numirea cu plată a maestrelor de atelier şi a contabilului, prin păstrarea obligatorie a scriptelor legale impuse de funcţionarea cooperativei şi prin remunerarea muncii potrivit normelor generale de salarizare ale Statului.

In viitor, atât lucrările Societăţii Româno-export, ale C. O. C. M-ului, şi ale altora, se vor putea executa în condiţiuni mai organizate, cu rezultate mai vădite din punct de vedere material şi în special cu evitarea oricăror neînţelegeri ivite din necunoaştere sau diferenţe de tratament.

IV. — COMISIUNEA DE PICTURA BISERICEASCA.

In baza dispoziţiunilor art. 10, lit. I şi t şi ale art. 53, lit. e, k şi l din Statutul pentru organizarea şi funcţionarea Bisericii Ortodoxe Române şi având în vedere adresa Administraţiei Patriarhale Nr. 23/950 către Ministerul Cultelor, prin care s'a arătat că dreptul de a aproba construiri şi reparări de biserici sau alte edificii bisericeşti, aparţine Bisericii prin organele sale reprezentative, potrivit canoanelor şi prevederilor Statutului, Ministerul Cultelor având numai dreptul de supraveghere şi control al patrimoniului religios şi artistic şi având în vedere dispoziţiunile art. 30, al'n. a şi b din Statut, Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian, prin deciziunea Nr. 157 din 24 Iulie 1950 a instituit, în cadrul Administraţiei Patriarhale, o Comisiune de pictură bisericească, care să verifice tehnica şi puterea de creaţiune artistică a pictorilor şi zugravilor de biserici, în vederea autorizării lor de a executa picturi bisericeşti, vechile autorizaţii eliberate de Ministerul Cultelor ne mai fiind valabile pentru asemenea lucrări.

In această Decizie se stabileşte în amănunt funcţiunea Comisiunii de pictură bisericească, obligaţiunile pictorilor şi zugravilor bisericeşti de a obţine autorizarea Bisericii pentru picturi religioase, precum şi îndatoririle preoţilor parohi şi Consiliilor parohiale pentru lucrările de pictură bisericească.

Rostul trecerii acestei Comisiuni în cadrul Patriarhiei Române, cu scopul de a păstra unitatea dogmatică şi artistică pe întreaga ţară în problemele picturii religioase, a fost apreciat atât de Ministerul de resort cât şi de preoţi şi de credincioşi ca îndreptăţită şi de real folos.

Comisiunea de pictură bisericească, încadrată în bugetul Institutului Biblic—Ateliere, şi-a început activitatea la 1 August 1950, după numirea membrilor ei, între care se află şi un delegat al Comisiunii Monumentelor Istorice şi a lucrat în şedinţe săptămânale, fixându-şi programul de lucru. Pe linia acestei preocupări, la 10 Decembrie 1950 s'a ţinut primul examen pentru noile autorizaţii de pictori bisericeşti, cu 5 candidaţi, Comisiunea programându-şi continuarea acestor examene de pictori, în anul 1951.

V. CONCLUZIUNI.

Punând concluziuni asupra celor arătate în prezenta dare de seamă şi în deosebi asupra executării bugetului anului 1950, la Atelierele Institutului Biblic, şi ţinând seamă de investiţiile realizate de unităţile noui create, de producţia realizată şi de rezultatele obţinute prin vânzări, având în vedere deasemeni, diversitatea producţiei, varietatea şi mulţimea lucrărilor, condiţiunilor specifice de vânzare şi cadrul restrâns de personal faţă de schema bugetară, socotim că în scopul încurajării ostenitorilor

acestui sector de activitate al Patriarhiei, se poate aprecia ca indeplinită sarcina bugetară şi propunem spre aprobare activitatea depusă, rezultatele expuse în conturile de Bilanţ şi Profit şi Pierdere, şi spre descărcare, gestiunea anului 1950.

Invăţând din greutăţile anului expirat, găsim necesar a propune şi pe această cale să se intervină la II.PP.SS. şi PP.SS. Chiriarhi, cu rugămintea de a dispune ca depozitele eparhiale să studieze posibilitatea desvoltării activităţii lor în cursul anului 1951 şi a susţinerii rostului atelierelor Institutului.

Deasemenea, de a solicita II. PP. SS. şi PP. SS. Chiriarhi, ca în scopul realizării prevederilor Statului, Eparhiile să recomande şi să trimită la atelierele Institutului tineri monahi, dornici să înveţe unul din meşteşugurile ce le stau la îndemână aci, şi apoi să se reîntoarcă în mânăstirile de metanie, pentru a realiza acolo atelierul mânăstiresc potrivit locului.

Pentru realizarea celor mai bune rezultate în nou-înfiinţatele cooperative de producţie meşteşugărească din mânăstiri, propun a se ruga toate organele de inspecţie şi control ale Patriarhiei şi Eparhiilor din ţară, ca în desele ocazii pe care le au, să caute să lămurească pe ostenitorii acestor cooperative de rostul măsurilor luate şi de folosul real, atât moral cât şi material, care rezultă din activitatea depusă de ei în slujba acestor ateliere-cooperative.

*

Faţă de ajutorul dat de Onor. Consiliu de Miniştri în problema organizării atelierului de vopsitorie-apretură dela mânăstirea Plumbuita, prin repartiţia importantului utilaj industrial arătat mai sus, propun a se consemna deosebita apreciere pe care o are Patriarhia Română faţă de acest gest şi totodată a se aduce mulţumiri şi pe această cale, pentru sprijinul acordat.

Intrucât tot ceea ce s'a arătat în prezenta dare de seamă şi toată activitatea anului 1950 dela Institutul Biblic — Ateliere nu a fost decât străduinţa de a realiza, pe cât posibil, directivele date de Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian, care personal s'a îngrijit de problemele acestui sector al Patriarhiei, — şi atunci când slabele puteri ale colaboratorilor săi nu au putut soluţiona şi realiza unele probleme, Inalt Prea Sfinţia Sa s'a ocupat personal chiar de executarea şi realizarea lor, îndrăznesc să propun a prezenta Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian respectuoase mulţumiri şi smerită recunoştinţă pentru îndrumările primite şi ajutorul dat colaboratorilor mai mici ai Inalt Prea Sfinţiei Sale.

CONSILIER ADMINISTRATIV,
(ss) Pr. *Atanasie Preda*

ADUNAREA NAŢIONALA BISERICEASCA
Comisiunea Economică Financiară
REFERAT
10 Noembrie 1951

Inalt Prea Sfinţite şi Prea Fericite Părinte Patriarh,
Onorată Adunare Naţională Bisericească,

Subsemnaţii membri ai Comisiunii Economice Financiare a Adunării Naţionale Bisericeşti, luând în cercetare darea de seamă asupra activităţii desfăşurată în Sectorul Ateliere al Institutului Biblic în cursul anului 1950, întocmită de Pr. Consilier Administrativ Patriarhal At. Preda, am constatat următoarele:

In cursul anului 1950, Sectorul Ateliere din Institutul Biblic, instituţie creată pentru a lucra şi a pune la dispoziţia tuturor Bisericilor şi credincioşilor ortodocşi din ţară obiectele necesare cultului şi trebuitoare exercitării religiozităţii credincioşilor, şi-a desfăşurat activitatea cu respectarea tuturor dispoziţiilor legale, atingând pe deplin scopul pentru care a fost creat.

Verificând activitatea anului expirat, în funcţie de sarcinile financiare bugetare şi de producţie, şi luând în cercetare învestiţiile şi noile organizări de unităţi realizate, am constatat că în anul 1950, Institutul Biblic-Ateliere a lucrat cu 6 unităţi de producţie şi anume: un atelier pentru fabricarea obiectelor de cult propriu

zise, un atelier de țesătorie pentru lucrarea stofelor de haine preoțești și odăjdii bisericești, un atelier de tâmplărie și sculptură pentru lucrarea mobilierului bisericesc, un atelier de pictură, un atelier de croitorie preoțească și bisericească și un atelier de filigran, reușind să organizeze alte două unități noui și anume: un atelier de ceramică în curs de definitivare, un atelier de vopsitorie și apretură de fire și stofe, în legătură mai ales cu lucrarea covoarelor în mânăstiri.

Atât atelierele existente, cât și cele nou înființate, au fost dotate cu utilaj industrial nou, dintre care se cuvine să menționăm în chip special repartiția de utilaj industrial făcută de Consiliul de Miniștri prin Hotărîrea Nr. 1300/950, prin care s'a repartizat utilaj de vopsitorie, apretură și țesătorie în folosința Patriarhiei pentru acest sector al Institutului Biblic, în valoare de lei 2.034.000, totalul noilor investiții făcute în 1950 fiind în valoare de 5.165.216 lei.

Organizarea producției a fost făcută pe bază de materii prime repartizate prin C.S.P. și Ministerul Cultelor, iar fabricația a fost realizată după sistemul de producție normat, conform sau asemănător modelului producției socialiste de Stat.

Rezultatul total al producției a însumat o valoare de lei 20.104.544 la preț de cost, iar realizarea veniturilor din vânzări de produse a fost de 25.848.755 lei, reprezentând realizarea totală a prevederilor bugetare pentru unitățile de producție în plină funcțiune.

Realizarea vânzărilor s'a făcut la valoarea de 12.908.716, prin depozitele eparhiale, iar restul de lei 12.940.039 a fost obținut din comenzi directe ale parohiilor pentru reparațiuni de obiecte, stofe preoțești, mobilier, croitorie, etc.

Verificând actele de gestiune ale Sectorului Ateliere, am constatat existența unui activ în valoare de lei 38.885.530, care se află învestit în utilajul industrial al atelierelor în materii prime, mărfuri fabricate, numerar, conturi de clienți și debite din conturi curente cu celelalte instituții ale Patriarhiei, pasivul bilanțului fiind reprezentat prin fondul averii atelierelor, de lei 31.131.816 și un fond de lei 7.548.064, înscris la diverși creditori, care în fapt sunt sume încredințate pentru organizări de ateliere noui, dela Administrația Patriarhală și instituții anexe ale acesteia.

Contul de profit și pierdere al activității anului expirat este compus la cheltueli, din contul de cheltueli de administrație, în valoare de lei 3.589.837, din care suma de lei 238.020 reprezintă valoarea impozitului comercial pe anul 1950, contul impozitelor către Stat pentru circulația produselor vândute, de lei 6.602.549, și contul de amortismente ale instalațiilor și utilajului, de lei 771.534. Față de veniturile nete înscrise, de lei 11.164.320, rezultă un beneficiu net de lei 200.400 al activității anului 1950, fapt care marchează bunele rezultate ale acestui Sector pe anul 1950.

Menționăm că în anul 1950, Institutul Biblic-Ateliere a condus și lucrările de protocol și contractare de comenzi și de organizare a atelierelor mânăstirești dintre Societatea de Stat pentru Comerțul Exterior Româno-Export și 6 centre mari mânăstirești: mânăstirea Bistrița, pentru regiunile Vâlcea și Argeș, centrele: Agapia, Văratec și Agafton pentru regiunile Iași și Bacău, centrul Plumbuita pentru mânăstirile din Arhiepiscopia Bucureștilir și centrul Tudor Vladimirescu pentru cele din Eparhia Dunării de Jos, unde s'au lucrat peste 1.000 m.p. covoare pentru export, încasându-se lei 3.360.000, în afară de încasările pentru țesături, cusături naționale, păpuși, etc.

In sfârșit, notăm că dela 1 August 1950, Comisiunea de Pictură Bisericească trecând în cadrul Patriarhiei, latura administrativă financiară a Comisiunii a fost încadrată în Sectorul Atelierelor Institutului Biblic.

Dată fiind situația gestionară îmbucurătoare a anului trecut la această instituție, având în vedere că darea de seamă a fost cercetată și verificată și de către Consiliul Național Bisericesc în ședința dela 4 Martie 1951, care și-a însușit-o;

Comisiunea Economică Financiară a Adunării Naționale Bisericești însușindu-și concluziile și propunerile acestei dări de seamă, în unanimitate solicită Adunării Naționale Bisericești spre aprobare, următoarele:

1. A se aproba conturile de bilanț și profit și pierdere pe exercițiul financiar 1950 al Institutului Biblic, Sectorul Ateliere, așa cum au fost prezentate, această gestiune având și verificarea Controlului de Stat economic;

2. Ratificarea și aprobarea tuturor operațiunilor financiare și economice făcute de Institutul Biblic-Ateliere în cursul anului 1950;

3. Propunem să se exprime mulţumiri Onor. Consiliului de Miniştri, pentru ajutorul dat Patriarhiei prin repartiţia de maşini şi utilaj industrial pentru promovarea Sectorului de Ateliere din Institut şi mânăstiri;

4. Pentru a se susţine activitatea şi rostul Atelierelor Institutului, II.PP.SS. şi PP. SS. Chiriarhi să fie rugaţi să dispună ca depozitele eparhiale să studieze posibilitatea desvoltării lor în cursul anului 1951, şi

5. A se solicita deasemenea II. PP. SS. şi PP. SS. Chiriarhi ca, în scopul realizării prevederilor Statututlui, Eparhiile să recomande şi să trimită la Institutul Biblic tineri monahi dornici să înveţe unul din meşteşugurile ce le stau la îndemână aci şi apoi să se reîntoarcă în mânăstirea de metanie pentru a realiza acolo atelierul mânăstiresc potrivit locului. Pentru realizarea celor mai bune rezultate în nou înfiinţatele cooperative de producţie meşteşugărească din mânăstiri, ostenitorii acestor cooperative să fie lămuriţi asupra rostului măsurilor luate şi folosului real, atât moral cât şi material, care rezultă din activitatea depusă de ei în slujba acestor ateliere cooperative.

6. Intrucât tot ceea ce s'a realizat la Sectorul Atelierelor din Institutul Biblic în anul 1950 nu a fost decât străduinţa de a realiza, pe cât posibil, directivele date de I.P.S. Patriarh Justinian, care personal s'a îngrijit de problemele acestui Sector al Patriarhiei, rugăm Adunarea Naţională Bisericească să prezinte Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian respectuoase mulţumiri şi smerită recunoştinţă pentru îndrumările date şi ajutorul acordat acestui Sector al Patriarhiei.

PREŞEDINTE, (ss) Pr. *Pantelimon Barbu*

MEMBRI: (ss) Pr. *D. Popescu*
(ss) Pr. *I. Stoenescu*

FONDUL DE ASIGURARE AL BUNURILOR BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

D A R E D E S E A M A

asupra operaţiunilor Fondului de Asigurare a Bunurilor Bisericii Ortodoxe Române pe anul 1950.

Fondul de Asigurare a Bunurilor Bisericii Ortodoxe Române, ce funcţionează pe lângă Patriarhia Română, are ca scop să asigure contra pericolului de incendiu imobilele bisericeşti şi conţinutul lor.

In conformitate cu art. 159 din Statutul pentru organizarea şi funcţionarea Bisericii Ortodoxe Române, s'a întocmit şi publicat în Regulamentul organelor centrale ale Patriarhiei şi Regulamentul Fondului de Asigurare al Bunurilor Bisericii Ortodoxe Române (art. 262-281).

Potrivit dispoziţiunilor acestui Regulament, asigurarea devine obligatorie pentru toate unităţile bisericeşti, ele urmând a-şi asigura bunurile la întreaga valoare reală ce este înscrisă în inventar. S'a admis totuşi o excepţie dela această regulă pentru primii trei ani de aplicare a Regulamentului, când asigurarea se poate face la $\frac{1}{2}$ din valoarea bunurilor şi în cazuri excepţionale la $\frac{1}{4}$ din valoare.

Primele percepute sunt destul de reduse, astfel că asigurarea nu este o sarcină pentru unităţile bisericeşti.

Formele pentru contractarea asigurărilor sunt simple, iar plata eventualelor daune se face intr'un timp scurt.

Crearea rezervei tehnice asigură posibilitatea achitării daunelor şi consolidează situaţia Fondului de Asigurare.

Toate aceste reforme se datoresc grijei permanente pe care Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian a arătat-o Fondului de Asigurare, urmărind în deaproape activitatea sa înfloritoare.

Apelurile semnate de Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian au avut drept rezultat o mărire simţitoare a poliţelor de asigurare.

Situaţia valorilor asigurate şi a poliţelor emise se prezintă astfel:

In 1949	841	551.042.910 lei
In 1950	1.051	1.616.852.149 „

Cifrele expuse mai sus arată cât de simțitoare a fost majorarea valorilor asigurate, datorită cărora volumul operațiunilor este în continuă creștere.

Cu regret trebue să arătăm că deși s'au depus repetate stăruințe pe lângă unitățile bisericești, multe n'au înțeles încă să satisfacă prevederile regulamentare.

Până în prezent avem emise un număr de 3.442 poliţe de asigurare, cu o valoare asigurată de lei 3.448.698.847.

A. *Bilanț.*

Bilanțul încheiat pe 31 Decembrie 1950, însumează lei 7.744.547, care repartizate pe conturi, se prezintă:

A C T I V:

1. Casa	7.146	
2. Banca R.P.R.	1.061.061	
3. Conturi curente	6.676.340	7.744.547

Disponibilitățile Fondului de Asigurare au fost împrumutate în măsura nevoilor Fondului de Credit pentru acordarea de împrumuturi unităților bisericești și Institutului Biblic, Sectorul Ateliere, pentru executări de investiții.

P A S I V:

1. Rezervă tehnică	3.860.726	
2. Beneficiul anilor precedenți	66.535	
3. Prime cuvenite anului 1951	2.826.590	
4. Conturi curente	591.287	
5. Creditori	50.395	
6. Beneficiu net	349.014	7.744.547

Pasivul cuprinde rezerva tehnică calculată asupra primelor de asigurare, conform prevederilor Regulamentului (art. 277). Beneficiul net ce figurează în bilanț se cifrează la suma de lei 349.014, ca rezultat după ce s'au acoperit toate obligațiunile cuvenite anului 1950.

B. *Profit și Pierderi.*

Contul de profit și pierdere încheiat la 31 Decembrie 1950 se prezintă astfel:

V E N I T U R I:

1.Prime de asigurare	2.148.987	
2. Dobânzi bonificate de Bancă	21.888	2.170.785

C H E L T U E L I:

1. Cheltueli de administrație	1.809.796	
2. Daune	11.975	
3. Beneficiu net	349.014	2.170.785

In cursul anului 1950 n'a fost decât un singur incendiu provocat de trăsnet, pentru care s'a achitat o daună de lei 11.975.

Beneficiul rezultat după ce s'au acoperit toate cheltuielile însumează lei 349.014 și figurează în bilanțul pe 1950.

Se constată că activitatea Fondului de Asigurare, așa cum s'a desfășurat în cursul anului 1950, cu rezultate atât de mulțumitoare, se datorește personalului de conducere al Fondului și efortului continuu al tuturor salariaților, a căror muncă planificată a contribuit la aceste rezultate.

Propun a se lua cunoștință de darea de seamă despre activitatea Fondului de Asigurare a Bunurilor Bisericii Ortodoxe Române pe 1950.

Propun a se aproba bilanțul și contul de profit și pierdere așa cum au fost prezentate, ele fiind conforme cu registrele și actele justificative.

CONSILIER ADMINISTRATIV,
(ss) Pr. *Gheorghe Maior*

REFERAT
Comisiunea Economică
10 Noembrie 1951.

Inalt Prea Sfinţite Părinte Patriarh,
Onorată Adunare Naţională Bisericească,

Comisiunea Economică Financiară a Adunării Naţionale Bisericeşti, luând în cercetare contul de execuţie bugetară încheiat la 31 Decembrie 1950, constată că bugetul Sectorului Fondul de Asigurare al Bunurilor Bisericii Ortodoxe Române s'a executat în conformitate cu prevederile legale şi în limita credite'or prevăzute în bugetul aprobat de Domnia Voastră în şedinţa dela 26 Februarie 1950.

Fondul de Asigurare al Bunurilor Bisericeşti prezintă următoarele rezultate la 31 Decembrie 1950:

In 1949 s'au emis 841 poliţe pentru 551.042.910 lei valoare asigurată.

In 1950 s'au emis 1.051 poliţe pentru 1.616.852.149 lei valoare asigurată.

Numărul total al poliţelor emise până la finele anului 1950 este de 3.442, pentru o valoare asigurată de lei 3.448.698.847.

Bilanţul dela 31 Decembrie 1950 însumează la activ lei 7.744.547 lei şi la pasiv 7.744.547 iei, contul de profit şi pierdere la venituri lei 2.170.785, şi la cheltuieli lei 2.170.785, dând un beneficiu net de lei 349.014, după ce s'au acoperit toate cheltuielile în sumă de lei 1.809.796 lei.

In cursul anului 1950, Fondul a înregistrat o singură pagubă provenită din incendiu, achitând o daună de lei 11.795.

S'a creiat şi o rezervă tehnică în valoare de lei 3.860.726, trecută în bilanţ la pasiv.

Mai reţinem din darea de seamă că disponibilitatea Fondului de Asigurare a fost împrumutată Fondului de Credit spre a aproba împrumuturi unităţilor bisericeşti şi Sectorului Ateliere al Institutului Biblic.

Constatăm şi aci că această instituţie este de un real folos pentru Biserică, ajungând un fel de ajutor mutual al unităţilor bisericeşti în caz de pagube provocate de incendii şi ţinem să evidenţiem şi aci spiritul de iniţiativă, organizare şi conducere lăudabilă a I.P.S. Patriarh.

In consecinţă, propunem ca onorata Adunare Naţională Bisericească să ia cunoştinţă şi să aprobe darea de seamă prezentată.

Să se aprobe bilanţul şi contul de profit şi pierdere pe anul 1950, să se exprime I.P.S. Patriarh mulţumiri pentru grija ce o poartă Bisericii şi prin reorganizarea şi îndumarea acestui fond.

Să se dispună ca organele parohiale şi cele răspunzătoare ale tuturor unităţilor bisericeşti să dea urmare stăruinţelor ce se depun pentru asigurarea tuturor bunurilor bisericeşti numai la acest Fond, cunoscând că este un fond de ajutor mutual al unităţilor bisericeşti, în caz de sinistrare şi incendiu.

PREŞEDINTE (ss) Pr. *P. Barbu*

MEMBRI (ss) *I. Stoenescu*

RAPORTOR (ss) Pr. *Dumitru Popescu*

D A R E D E S E A M A
asupra operaţiunilor Fondului de Credit şi Ajutor pentru Clerul Ortodox Român pe anul 1950.

Fondul de Credit şi Ajutor are de scop acordarea de împrumuturi membrilor, unităţilor bisericeşti, precum şi ajutoare de deces membrilor şi soţiilor lor.

In conformitate cu art. 159 din Statutul pentru organizarea şi funcţionarea Bisericii Ortodoxe Române, s'a intocmit şi publicat Regulamentul Fondului de Credit şi Ajutor pentru Clerul Ortodox Român (art. 221-261).

Potrivit noului Regulament, sunt obligatoriu membri ai Fondului personalul clerical, monahal, cântăreţii bisericeşti, membrii corpului profesoral şi, facultativ, funcţionarii administrativi din serviciul Bisericii, care primesc salariul pe state de plată lunare plătite de Stat, parohii sau fonduri proprii (art. 224). Pensionarii pot

rămâne membri ai Fondului, dacă după data pensionării continuă plata cotizațiilor (art. 257, 258).

In același Regulament se cuprind și dispoziținni de modul cum se acordă ajutorul de deces membrilor și urmașilor lor.

Activul și pasivul fostelor Bănci Populare de credit ale clerului, din diferite județe, desființate prin noile legiuiri, trec asupra Fondului de Credit, la cererea Adunărilor Generale respective.

Punerea în aplicare a acestui Regulament a creiat noui posibilități în desvoltarea activității Fondului de Credit, în special asigurând și mai mult sumele împrumutate.

Deși Fondul de Credit și Ajutor și-a început activitatea pe 1950, având lucrări restante din anul expirat, în urma măsurilor luate, a îndemnului la muncă al Inalt Prea Sfințitului Patriarh, a planificării muncii și a eforturilor depuse de funcționari, lucrările restante au fost aduse la zi, chiar în cursul primului trimestru.

Pentru bunul mers al serviciului s'au luat următoarele măsuri în cursul anului 1950:

Pentru simplificarea lucrărilor și eliminarea corespondenței inutile, ce se făcea cu ocazia trimiterii borderourilor de rețineri lunare și pentru ca membrii să aibă la dispoziție situația clară a împrumuturilor în orice moment, fără a se mai deplasa la București, s'a luat măsura întocmirii unei fișe de împrumut, ce se comunică unităților bisericești, cu ocazia aprobării împrumutului, și în care se operează toate ratele reținute.

Constatându-se că eliberarea de chitanțe pentru fiecare reținere făcută de unitățile bisericești din chitanțierul general, cerea o cantitate prea mare de hârtie, și îngreuna lucrările de contabilitate, s'a înființat un borderou-adeverință, din care, cu ocazia încasării ratelor și cotizațiilor se decupează adeverințele respective și se înmânează celor ce au plătit.

Tot în cursul acestui an s'a verificat situația tuturor debitorilor pentru stabilirea sumelor cuvenite Fondului și nerealizate până în prezent, hotărîndu-se:

1. Debitorii care nu mai achitaseră cotizațiile timp de trei luni de zile consecutiv, au fost șterși dintre membrii Fondului, iar pentru sumele ce datorau, după ce s'au scăzut din ele cotizațiile depuse, au fost urmăriți giranții;

2. Pentru debitorii și giranții care nu mai sunt membri ai Fondului, dar mai sunt în serviciul Bisericii, s'a pus în vedere unităților bisericești să le rețină sumele datorate;

3. Pentru debitorii și giranții care nu mai sunt membri ai Fondului și nici în serviciul Bisericii, s'a intervenit la cadrele instituțiunilor unde prestează serviciul în prezent, să le rețină sumele datorate. In caz contrariu vor fi urmăriți prin justiție.

4. S'a creiat un fond de rezervă cu ocazia încheierii bilanțului, din care să se acopere eventualele pagube din nerecuperarea împrumuturilor, după ce în prealabil se va stabili că atât debitorii cât și giranții sunt insolvabili.

5. Personalul clerical activ și pensionar, care mai prestează serviciu la biserici și primește salariu din fonduri proprii, diferență de salariu sau de pensie, pe state de plată lunare și care încetaseră a mai fi membri la Fondul de Credit, se pot reînscrie și beneficia de drepturile membrilor activi.

Personalul clerical astfel plătit din fonduri proprii, devine în mod obligatoriu membru la Fondul de Credit.

Datorită acestei măsuri, sperăm ca numărul membrilor Fondului de Credit să crească simțitor și totodată și volumul operațiunilor.

6. Intrucât cu începere dela 1 Ianuarie 1951, s'a hotărît aplicarea și în cadrul unităților bisericești a nouei împărțiri administrative a țării, urmează ca și evidențele ținute de Fondul de Credit să fie adaptate la noua situație, care cere o muncă deosebită, astfel ca lucrările serviciului să nu rămână în restanță.

Operațiunile Fondului de Credit în cursul anului 1950 s'au desfășurat astfel:

I. *Imprumuturi:*

		Ordine de plată emise	Sume acordate
Ianuarie	1950	184	2.551.951
Februarie	„	174	2.823.618
Martie	„	353	2.982.143
Aprilie	„	246	2.982.143
Mai	„	439	8.435.467
Iunie	„	303	6.814.876
Iulie	„	550	12.292.322
August	„	359	7.871.577
Septembrie	„	376	5.172.082
Octombrie	„	325	8.284.731
Noembrie	„	453	8.061.166
Decembrie	„	257	5.174.357
	Total	4.019	Total 73.446.433

Imprumuturile au fost acordate în conformitate cu prevederile Regulamentului, ţinându-se seamă de necesităţile membrilor, de disponibilul de numerar şi de prevederile planului de cassă.

Potrivit largei înţelegeri a Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian, împrumuturile s'au acordat cu precădere preoţilor, care au urmat cursul de îndrumare misionară.

Numărul mare de împrumuturi achitate în cursul lunei Iulie 1950, reprezintă volumul maxim lunar de operaţiuni realizate de Fondul de Credit. El se datoreşte ridicării restricţiunilor planului de cassă şi disponibilităţilor de numerar la B.R.P.R. rămase din lunile anterioare. In celelalte luni volumul operaţiunilor este în descreştere, limitându-se la totalul încasărilor lunare din cotizaţii şi rate de împrumut.

In cursul anului 1950 s'au acordat împrumuturi şi unităţilor bisericeşti, care se ridică la suma de lei 5.098.182, din care:

Mitropolii şi Episcopii	Lei	4.300.112
Parohii	„	798.070

II. *Ajutoare de înmormântare.*

In al doilea an dela înfiinţarea sa, Fondul de Ajutor mutual a funcţionat în condiţiuni perfecte, permiţându-se, datorită largei înţelegeri a Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Justinian, ca suma acordată drept ajutor de înmormântare după membrii decedaţi, să fie majorată dela 30.000 la 50.000 lei şi dela 15.000 lei la 25.000 lei pentru soţiile membrilor.

In cursul anului 1950 s'au acordat ajutoare în sumă de lei 2.505.000, pentru: 50 preoţi, 1 cântăreţ şi 15 soţii de preoţi.

A. BILANŢ

Bilanţul încheiat la 31 Decembrie 1950 însumează lei 72.707.980, repartizat pe conturi astfel:

A C T I V:

1. Cassa	7.458	
2. Banca R.P.R.	3.026.328	
3. Debitori	63.112.690	
4. Conturi curente	225.506	
5. Investiţii	6.335.998	72.707.980

Comparativ cu bilanţul anului 1949, activul creşte cu circa 22.000.000 la contul debitori.

P A S I V:

1. Capitalul membrilor	45.616.182	
2. Fonduri	14.647.015	
3 Venituri reportate anilor viitori . . .	2.015.210	
4. Conturi curente	4.085.836	
5. Creditori	5.338.179	
6. Transitoriu	861.326	
7. Beneficiu	144.227	72.707.980

Capitalul membrilor este în creştere. Pentru prima dată s'a creiat un fond de rezervă spre acoperirea eventualelor creanţe dubioase şi care însumează lei 945.000, reprezentând 1,50% asupra plasamentului.

S'a creiat un cont de diverşi creditori, în care figurează totalul cotizaţiilor foştilor membri ai Fondului de Credit, care au încetat de a mai cotiza la Fondul de Credit. Sumele cuvenite fiecăruia variind între 50—2.000 lei.

In contul tranzitoriu s'au contabilizat sumele virate în contul nostru de virament la B.R.P.R. şi pentru care la 31 Decembrie 1950, nu sosiseră borderouri pentru a putea fi contabilizate în partizile membrilor.

B. PROFIT ŞI PIERDERE.

Contul de profit şi pierdere încheiat la 31 Decembrie 1950 se prezintă astfel:

V E N I T U R I:

1. Dobânzi asupra plasamentului . .	3.827.842	
2. Dobânzi bonificate de B.R.P.R. . . .	46.335	
3. Venituri diverse	9.952	3.884.129

C H E L T U E L I:

1. Cheltueli de administraţie	2.672.122	
2. Debite anuale	50.780	
3. Rez. creanţe dubioase şi amortism. ..	1.017.000	
4. Beneficiu net	144.227	3.884.129

Cheltuielile anului 1950 au fost reduse în comparaţie cu veniturile, rezultând un beneficiu de 144.227 lei, ce figurează înscris în bilanţul pe 1950.

Se constată că activitatea Fondului de Credit, aşa cum s'a desfăşurat în cursul anului 1950, cu rezultate atât de mulţumitoare, se datoreşte personalului de conducere al Fondului, muncii planificate, efortului continuu al tuturor salariaţilor şi în special îndemnului permanent primit dela Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian.

Cum rezultă din această sumară dare de seamă, volumul operaţiunilor Fondului de Credit a crescut simţitor faţă de trecut şi ne dăm seama că va creşte şi mai mult în viitor, numărul de 9 funcţionari ne pare prea mic şi va trebui sporit.

Propunem a se lua cunoştinţă de darea de seamă despre activitatea Fondului de Credit şi Ajutor pentru Clerul Ortodox Român pe 1950.

Propunem a se aproba bilanţul şi contul de profit şi pierdere aşa cum au fost prezentate, ele fiind conforme cu registrele şi actele justificative.

Consiliul special al Fondului de Credit şi Ajutor pentru Clerul Ortodox Român:

PREŞEDINTE (ss) Pr. *Gh. Maior*

MEMBRI: (ss) Pr. *Gh. Iliescu*
(ss) Pr. *Vasile Ştefan*
(ss) Pr. *Teodor Ciceu*

DIRECTOR, (ss) *M. Ionescu*

FONDUL DE CREDIT ŞI AJUTOR
Pentru Clerul Ortodox Român
REFERAT
Comisia Economică

Inalt Prea Sfinţite Părinte Patriarh,
Onorată Adunare Naţională Bisericească,

Comisiunea Economică Financiară a Adunării Naţionale Bisericeşti luând în cercetare darea de seamă a Fondului de Credit şi Ajutor pe anul 1950, a constatat următoarele:

1. In cursul anului 1950 s'a verificat situaţia tuturor împrumuturilor pentru stabilirea sumelor cuvenite Fondului şi nerealizate până în prezent, împărţindu-se debitorii în mai multe categorii şi luându-se măsuri de urmărire în consecinţă.

2. S'a creiat un fond de rezervă pentru acoperirea eventualelor pagube provenite din nerecuperarea împrumuturilor, după ce în prealabil s'a stabilit că debitorii şi giranţii sunt insolvabili.

3. In cursul anului 1950 s'au acordat 4.019 împrumuturi în sumă totală de lei 73.446.433, membrilor Fondului şi 7 împrumuturi Mitropoliilor, Episcopiilor şi parohiilor însumând lei 5.098.182.

Tot în anul 1950, Fondul a acordat şi ajutoare de înmormântare în sumă de 50.000 lei pentru membri şi 25.000 lei pentru soţiile lor în cazuri de deces şi anume pentru 50 preoţi, pentru 1 cântăreţ decedaţi şi pentru 15 soţii de membri, decedate.

Bilanţul s'a încheiat cu un activ de lei 72.707.980 şi un pasiv de lei 70.707.980, realizând un beneficiu de lei 144.227, iar fondul de rezervă 945.000 lei, reprezentând 1,50% asupra plasamentului.

S'a creat şi un cont de diverşi creditori care înglobează cotizaţiile celor ce au încetat de a mai cotiza la Fondul de Credit, cu sume între 50—2.000 lei, iar în contul tranzitoriu se ţine evidenţa sumelor intrate în contul Fondului, dar pentru care n'au sosit la timp borderourile de reţineri, dând astfel un total de lei 861.326.

Contul profit şi pierdere însumează la venituri 3.884.129 lei, iar la cheltuieli 3.884.129 lei.

Toate sumele amintite sunt înscrise în bilanţul pe anul 1950.

Comisiunea raportează Onoratei Adunări că datorită măsurilor luate de către I.P.S. Patriarh Justinian, prin noua organizare dată acestei instituţii, Fondul de Credit şi Ajutor al Clerului a luat o desvoltare impunătoare, având o activitate din cele mai lăudabile, lucrările fiind conduse cu o deosebită grije şi corectitudine, deservind astfel o instituţie de cel mai real sprijin pentru salariaţii Bisericii.

Faţă de cele de mai sus, Comisiunea propune:

1. Să se aprobe darea de seamă prezentată;
2. Să se aprobe bilanţul şi contul de profit şi pierdere pe anul 1950;
3. Să se exprime mulţumiri I.P.S. Patriarh Justinian pentru organizarea şi îndrumarea dată acestei instituţiuni;
4. Să se aducă mulţumiri responsabililor dela Centru, celor dela Centrele Eparhiale şi dela Protoierii, pentru zelul şi străduinţa pusă spre bunul mers al Fondului de Credit şi Ajutor de pe lângă Administraţia Patriarhală.

PREŞEDINTE (ss) Pr. *P. Barbu*

MEMBRI: (ss) Pr. *Ioan Stoenescu*

RAPORTOR, Pr. *Dumitru Popescu*

COLEGIUL ELECTORAL PENTRU ALEGEREA DE EPISCOP AL ORADIEI.
ŞEDINŢA DIN 11 NOEMBRIE 1951.

PROCES-VERBAL

La orele 10 dimineaţa s'a oficiat Doxologia în paraclisul Sf. Patriarhii, la care au luat parte I. P. S. Patriarh Justinian, D-l Vasile Pogoceanu, Ministrul Cultelor şi toţi membrii Colegiului electoral.

După oficierea slujbei, s'a trecut în sala festivă a Adunării Naţionale Bisericești din palatul patriarhal.

O delegaţie a Colegiului electoral a invitat pe I.P.S. Patriarh Justinian, împreună cu II.PP.SS. Mitropoliţi, pentru a lua parte la şedinţa Colegiului electoral.

I.P.S. Patriarh Justinian deschide şedinţa şi arată că astăzi în întreaga Biserică se comemorează 1500 ani dela Sinodul din Calcedon şi dă cuvântul I.P.S. Mitropolit Firmilian al Olteniei spre a rosti cuvântarea comemorativă în numele Sf. Sinod.

I.P.S. Mitropolit Firmilian citeşte cuvântarea, publicată în corpul acestei reviste (pag. 413-418).

La sfârşitul cuvântării, I.P.S. Patriarh Justinian dă citire telegramei adresată Patriarhiei Ierusalimului (*idem*, pag. 418), care se aprobă cu unanimitate.

Apoi, roagă pe I.P.S. Mitropolit Nicolae Bălan al Ardealului să ocupe scaunul prezidial şi să conducă, conform art. 130 din Statut, actul alegerii în scaunul vacant dela Episcopia Oradiei, care îi este sufragană.

I.P.S. Mitropolit Nicolae Bălan, ocupând scaunul prezidial, roagă pe Dl. Ministru al Cultelor să citească Decretul de deschidere al Colegiului.

După citirea Decretului, I.P.S. Mitropolit Nicolae Bălan face un istoric al Episcopiei Oradiei, după care, roagă pe membrii Colegiului să aelagă pe titularul acestei episcopii vacante.

La propunerea I.P.S. Sale, Colegiul desemnează ca secretari pe P.C. Protopop Carol Popp şi pe Dl. Ioan Opriş.

Dl. Ioan Opriş citeşte apelul nominal şi sunt prezenţi 67 membri din 81, câţi formează Colegiul electoral.

Constatându-se majoritatea membrilor, şedinţa se suspendă 1/2 oră pentru consfătuirea şi împărţirea buletinelor.

*

La redeschidere, Colegiul desemnează ca bărbaţi de încredere pe P.C. Protopop Iosif Tint şi Dl. Victor Bota, care sunt invitaţi a sta lângă urnele de vot.

Făcându-se potarea şi despuindu-se scrutinul, s'a constatat că din 67 voturi exprimate, P. Cuv. Arhim. Valerian Zaharia a obţinut 64 voturi, iar trei au fost albe.

Intrunind majoritatea absolută, I.P.S. Mitropolit Nicolae, în calitate de preşedinte al Colegiului, declară ales pe P. Cuv. Arhim. Valerian Zaharia, în scaunul vacant de episcop al Episcopiei Oradea.

Fiind introdus în sală, noul ales, I.P.S. Preşelinte îl felicită făcându-i urări de bună păstorire.

Noul ales răspunde, arătându-şi ideile de care va fi călăuzit şi felul cum înţelegere să păstorească (cuvântarea publicată în corpul acestei reviste, pag. 435-440).

Dl. Vasile Pogăceanu, Ministrul Cultelor, felicită pe noul ales, după care citeşte Decretul de închidere.

I.P.S. Mitropolit Nicolae Bălan, în calitate de preşedinte al Colegiului pentru alegerea de episcop al Oradiei, mulţumeşte membrilor Colegiului pentru votul dat şi ridică şedinţa la orele 13.

Preşedinte, (ss) † NICOLAE

Secretari

(ss) *Ioan Opriş*
(ss) Pr. *Carol Popp*

Bărbaţi de încredere:

(ss) *Victor Bota*
(ss) Prot. *Iosif Tint*

SCHIMBARI DE MEMBRI IN ADUNAREA EPARHIALĂ A EPISCOPIEI RÂMNICULUI ŞI ARGEŞULUI

DECIZIUNEA Nr. 318.

NOI,

J U S T I N I A N,

din mila lui Dumnezeu Arhiepiscop al Bucureştilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei, Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române,

Având în vedere propunerile făcute de P. S. Episcop al Râmnicului şi Argeşului cu adresa Nr. 388/952, cu privire la completarea locurilor de membri în Adunarea Eparhială a acelei Eparhii, devenite vacante pe data de 1 Decembrie 1591, în urma trecerii Protopopiatului Raionului Câmpu Lung-Muscel sub jurisdicţia administrativă şi canonică a Sf. Arhiepiscopii a Bucureştilor, prin Decizia Patriarhală Nr. 303/951;

Pe temeiul art. 123 din Regulamentul pentru determinarea atribuţiunilor Patriarhului şi de funcţionarea organelor centrale deliberative, administrative şi executive din Patriarhia Română, votat de Adunarea Naţională Bisericească la 26 Februarie 1950, aprobat de Ministerul Cultelor prin Decizia Nr. 28133/950, în calitatea Noastră de Preşedinte al Consiliului Naţional Bisericesc,

D E C I D E M:

Art. 1. — Confirmăm înlocuirea foştilor membri ai Adunării Eparhiale provizorii a Episcopiei Râmnicului şi Argeşului, care nu mai sunt în cuprinsul acestei Eparhii, cu următorii membri noui propuşi de P. S. Episcop al Râmnicului şi Argeşului şi anume:

1) P. C. Pr. Ioan Trandafir, Protopop al Raionului Slatina,, în locul P. C. Pr. Stelian Blidaru;

2) Dl. Dr. Valeriu Vlădescu, medic din oraşul Râmnicu-Vâlcea, în locul d-lui I. Ionescu.

Art. 2. — P. C. Pr. N. Cazacu, Secretarul Consiliului Naţional Bisericesc este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei Deciziuni.

Dat în reşedinţa Noastră Patriarhală din Bucureşti, astăzi 16 Ianuarie 1952.

† JUSTINIAN
Patriarh

DESCHIDEREA CURSURILOR PRACTICE ŞI TEORETICE ALE ŞCOALEI DE PICTURĂ BISERICEASCĂ PE ANUL 1952

Comisiunea de Pictură Bisericească a Patriarhiei Române, aduce la cunoştinţa pictorilor bisericeşti fără autorizaţie, precum şi elevilor şcolilor de pictură, care doresc să se specializeze în arta religioasă că, pentru a obţine autorizaţie de pictori bisericeşti, sunt obligaţi să urmeze cursurile Şcolii de pictură bisericească de pe lângă Sfânta Patriarhie.

Această şcoală îşi începe activitatea la 1 Mai 1952, cu un program de 6 luni, din care 5 luni pentru îndrumarea practică şi o lună pentru cea teoretică.

Indrumarea practică se face pe lângă pictorii autorizaţi la care candidaţii vor fi repartizaţi, precum şi pe şantierele de pictură organizate de Sfânta Patriarhie, iar îndrumarea teoretică se va face la Institutul Teologic Universitar din Bucureşti, unde se vor ţine cursuri speciale şi seminarii privind:

«Noţiuni de iconografie şi pictură bisericească ortodoxă, cu specială privire asupra celei româneşti».

Cererile de admitere în această şcoală, pentru anul 1952 se primesc până la 15 Aprilie 1952, la Comisia de Pictură Bisericească, în str. Antim Nr. 29 Bucureşti.

Candidaţii pot să fie absolvenţi ai unui Institut sau Academii de arte plastice, secţia pictură sau artă decorativă, precum şi studenţi din ultimul an ai acestor şcoli, doritori să obţină autorizaţii de pictori bisericeşti. La cerere se vor anexa următoarele acte:

1. Actul de botez din care să se constate că este creştin, membru al Bisericii Ortodoxe Române;
2. Actul de studii, din care să se constate că este absolvent sau student în anul ultim al unei şcoli superioare de arte plastice;
3. Actul de naştere;
4. Actul de cetăţenie;
5. Orice alte acte de studii.

Menţionăm că fără absolvrea şcolii de pictură bisericească nu se va putea acorda pe viitor, dreptul de a se prezenta la examenul pentru calificare şi autorizare ca pictor bisericesc niciunui solicitant.

Cei care doresc să devină zugravi bisericeşti, şi să obţină autorizaţia respectivă dela Sf. Patriarhie, urmează să-şi facă mai întâi pregătirea tehnică şi artistică pe lângă un maestru de pictură bisericească autorizat, timp de cel puţin trei ani, după care se pot prezenta pentru specializare la cursurile de pictură bisericească, depunând în acelaş termen pe lângă cerere actul de botez, actul de naştere, orice acte de studii, precum şi certificate dela maeştrii cu care au lucrat.

TABLA DE MATERII

I. ARTICOLE.

	Pagina
† ANDREI, Episcopul Aradului, *Impresii din Uniunea Sovietică* . .	303—304
† ANTIM N. TÂRGOVIȘTEANUL, *Instalarea P. F. Macarie în scaunul de Mitropolit și Întâistătător al Bisericii Ortodoxe Autocefale din Polonia*	322—327
ANANIA VARTOLOMEU, Arhidiacon, *I.P.S. Patriarh, ctitor de lăcașuri sfinte*	263—268
BUCEVSCHI OREST, Diacon Prof., *Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian luptător pentru pace*	111—120
CACIULA OLIMP, Preot, *Impliniri culturale în Biserică*	155—165
CÂNDEA SPIRIDON, Preot Prof., *Reluarea legăturilor bisericești cu Românii de peste hotare*	235—242
CAZACU N., Preot, *Sfințirea catedralei din Constanța*	41— 50
CHIȚESCU NICOLAE, Prof., *I.P.S. Patriarh Justinian păstrător al tradiției Bisericii Ortodoxe*	243—255
CRISTESCU GRIGORE, Preot Prof., *Lucrarea pastorală și misionară a I.P.S. Patriarh Justinian*	166—172
† FIRMILIAN, Mitropolitul Olteniei, *Indrumări și îndemnuri pentru preoții cursiști*	37— 40
— *Cuvântare festivă cu prilejul comemorării a 1500 ani dela Sinodul IV ecumenic din Calcedon*	412—418
MLADIN NICOLAE, Ieromonah Dr., *Reîntregirea Ortodoxiei românești*	225—234
† NICOLAE Mitropolitul Ardealului, *Trei ani de păstorire a Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian*	107—110
NONEA CONSTANTIN, Preot, *Asistența socială prin Biserică* . . .	121—142
PREDA ATANASIE, Preot, *Gospodar al Bisericii*	143—154
PULPEA IOAN, Diacon, *Sub semnul ecumenicității ortodoxe. Strângerea legăturilor cu Biserica Ortodoxa Rusă și cu celelalte Biserici răsăritene*	205—224
ȘESAN MILAN, Prof., *Proclamarea autocefaliei Bisericii Ortodoxe din Cehoslovacia*	423—434
SOARE GHEORGHE I, Preot, *Legislația bisericească sub păstoria I. P. S. Patriarh Justinian*	173—204
STĂNILOAE DUMITRU, Preot Prof., *Sporuri duhovnicești sub păstorirea I.P.S. Patriarh Justinian*	256—262
† THEOCTIST A. BOTOȘANEANU, *Indrumări și îndemnuri pentru preoții cursiști*	33— 37
VASILESCU EMILIAN, Diacon Prof., *Sfințirea bisericii dela Sanatoriul din Techirgniol, ctitorie a I.P.S. Patriarh Justinian*	331—339

Pagina

II. CRONICA.

1500 ani dela Sinodul IV ecumenic din Calcedon (451—1951). . . . 409—412
Alegerea, hirotonia, înmânarea cârjei şi înscăunarea noului Episcop al Oradiei . . . . . 435—445
— *Consfătuirea de'a Moscova a Intâistătătorilor Bisericilor Ortodoxe din Antiohia, Rusia, Georgia, România şi Bulgaria. Călătoria I.P.S. Patriarh Justinian în Uniunea Sovietică* . . . . . 285—302
Deschiderea cursurilor la Institutele Teologice din Bucureşti, Sibiu, Cluj şi Curtea de Argeş . . . . . 347—380
Deschiderea cursurilor la Seminariile Monahale superioare dela Agapia, Neamţu şi Hurezu . . . . . 381—396
Legăturile cu Bisericile Ortodoxe . . . . . 56— 58
O pioasă comemorare a Bisericii Armeano-Gregoriană . . . . 51— 55
Preoţimea Capitalei a sărbătorit ziua numelui I.P.S. Patriarh Justinian . 328—330
Prima serie de absolvenţi dată de Seminarul Monahal dela Mânăstirea Neamţu . . . . . 340—346
Sărbătorirea I.P.S. Patriarh Justinian la trei ani de arhipăstorie . . 269—279
Sărbătorirea I.P.S. Patriarh Justinian cu prilejul împlinirii a 50 de ani . 5— 14
Schimb de felicitări cu prilejul sărbătorilor Naşterii Domnului şi Anului Nou . . . . . 15— 32
Trei ani dela reîntregirea Ortodoxiei româneşti . . . . . 419—422
Vizita I.P.S. Patriarh Alexandru III al Antiohiei în ţara noastră . . . 305—321

III. PARTEA OFICIALĂ.

Adunarea Naţională Bisericească. Sesiunea anului 1951. Proces Verbal 461—470
Catalogul cărţilor de ritual din Editura Institutului Biblic şi de Misiune Ortodoxă 67
Catalog pentru obiectele de cult şi produsele sectorului Ateliere din Institutul Biblic şi de Misiune . . . . . 71—103
Chemarea către creştinii din lumea întreagă, adresată de Intâistătătorii Bisericilor Ortodoxe din Antiohia, Rusia, România, Bulgaria, Georgia şi Bulgaria . . . . . 281—284
Colegiul electoral pentru alegerea de Episcop al Oradiei. Proces Verbal . 559—560
Comunicat privind calcularea impozitului la diferenţele de salarii primite de preoţi şi diaconi dela parohii 65
Confirmarea noilor membri ai Adunărilor Eparhiale ale Episcopiilor: Oradiei, Dunării de Jos, Râmnicului şi Argeşului, Arhiepiscopiei Sibiului şi Episcopiei Clujului . . . . . 59— 62
Confirmări de membri în Adunarea Eparhială a Episcopiei Oradea . . 397
Darea de seamă generală asupra mersului treburilor bisericeşti pe anul 1950 . . . . . 471—558
Desbaterile Sfântului Sinod al Bisericii Ortoloxe Române. Sesiunea ordinară din anul 1951 . . . . . 446—460
Înştiinţare în legătură cu autorizarea de pictori şi zugravi bisericeşti . . 62—64
Înştiinţare în legătură cu deschiderea Şcolii de pictură bisericească . . 64— 65
Înştiinţare din partea Institutului Biblic şi de Misiune Ortodoxă . . . 68— 70
Înştiinţarea Institutului Teologic Universitar din Bucureşti asupra deschiderii anului şcolar 1951-1952 280
Instrucţiuni privitoare la angajarea lucrărilor de pictură bisericească . 399—404
Modificarea şi completarea unor articole din Decizia Patriarhală Nr. 157/950 398
Tablou nominal de pictorii şi zugravii autorizaţi de Sf. Patriarhie . . 404—408